

2016-02-26

Tid 2016-03-07 , kl 17:00

Plats Xenter, Konferensrummet

Ärenden

Justering

Informationsärende: HR-chef Ingrid Wibom redogör för
medarbetarundersökningen 2015

BESLUTAS AV KOMMUNFULLMÄKTIGE

- 37 Allégården - äskande av medel
- 38 Tilläggsmedel för nybyggnation av förskolan Granen
- 39 Fördelning av medel från ändringsbudget
- 40 Program för bostadsförsörjning
- 41 Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd
- 42 Överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum
angående Tullinge idéhus
- 43 Samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark
- 44 Slutrapport - Stenbron 1

- 45 Revidering av riktlinjer för områdesutveckling
- 46 Justerade riktlinjer för markanvisningar
- 47 Upplev Botkyrka AB - Avtal 2016
- 48 Ägardirektiv för Södertörns Energi AB 2016-2018
- 49 Unga vuxna i Storvreten
- 50 Återrapportering - Förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark
- 51 Återrapportering - Förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft
- 52 Reglemente för ersättning till förtroendevalda - ändring
- 53 Svar på medborgarförslag: Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet
- 54 Svar på motion: Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten (M)
- 55 Svar på motion: GPS i snöröjningen (M), (KD)

BESLUTAS AV KOMMUNSTYRELSEN

- 56 Kommunstyrelsens årsredovisning 2015
- 57 Verksamhetsplan och internbudget för kommunstyrelsen 2016
- 58 Svar på revisionskrivelse - Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess
- 59 Medborgardialog om Storvretens utveckling
- 60 Medborgardialog om utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg

- 61 Svar på remiss: Förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län
- 62 Avsägelse och fyllnadsval
- 63 Anmälningssärenden
- 64 Delegationsärenden

Ebba Östlin
Kommunstyrelsens ordförande

Erika Rönnevig
sekreterare

Allégården - äskande av medel (KS/2016:89)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige medger vård- och omsorgsnämnden 88 miljoner kronor för ombyggnation av Allégården. Investeringsmedlen finansieras via ökad upplåning.

Motivering

Allégården är ett vård- och omsorgsboende för personer med behov av tillsyn och närhet till personal dygnet runt. Allégårdens vård- och omsorgsboende ligger i ett villakvarter cirka 500 meter från Tumba centrum. I den stora trädgården finns mycket grönska, en fontän och lättillgängliga utegårdar med asfalterad promenadslina. Men boendemiljöerna är idag i behov av renovering och upprustning.

Arbetsmiljöverket har efter inspektion delgivit ett förbud och föreläggande enligt 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen, att efter 1 januari 2019 bedriva verksamhet på Allégården om ombyggnation av badrum och boenderum inte sker. För att kunna säkerställa en god miljö och vård med hög kvalitet behövs lokaler som är moderna och har rätt anpassning. För att åtgärda Arbetsmiljöverkets föreläggande har en projektering gjorts för ombyggnad och modernisering av Allégården. För genomförande av upprustning av Allégården beviljas vård- och omsorgsnämnden totalt 88 miljoner kronor.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-02, § 4.

§ 4

Beslut efter nya rekommendationer gällande Allégården (von/2015:9)

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att äska ytterligare 23 miljoner kronor för ombyggnad av Allégården.

Sammanfattning

Utifrån ny information och ett nyligen framtaget beslutsunderlag från tekniska förvaltningen (se bilaga) föreslås vård- och omsorgsnämnden ta ställning till att äska ytterligare 23 miljoner kronor från kommunfullmäktige för ombyggnationen av Allégården.

Den 9 juni 2015 tog vård- och omsorgsnämnden beslut om att bygga om Allégården till en kostnad av 65 miljoner kronor. Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni samma år om en omprojektering till ett beräknat pristak för ombyggnationen om 65 miljoner kronor. Vid omprojekteringen som genomfördes strax därefter visade det sig att ursprungsförslaget inte baserats på vård- och omsorgsförvaltningens behov, beskrivna i lokalfunktionsprogrammet, utan på en annan storlek på boendegrupperna. En sådan lösning skulle inte vara ekonomiskt hållbar för förvaltningen varför arkitekten ombads komma med ett nytt förslag. Vid detta tillfälle upptäcktes att ursprungsförslaget även baserats på felaktiga ytuppgifter.

I det nya förslaget, som följer förvaltningens lokalfunktionsprogram, beräknas kostnaden för ombyggnationen istället bli 23 miljoner dyrare än ramen och vad som från början sagts, dvs. kosta 88 miljoner kronor istället för 65. Vård- och omsorgsnämnden äskar därför ytterligare 23 miljoner från kommunfullmäktige.

Ärendet

Utifrån ny information och ett nyligen framtaget beslutsunderlag från tekniska förvaltningen (se bilaga) föreslås vård- och omsorgsnämnden ta beslut

2016-02-02

Dnr von/2015:9

om att äska ytterligare 23 miljoner kronor för ombyggnationen av Allégården

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

Särskilt yttrande

Kia Hjelte (M), Carl Baker (M) och Gunnel Agge Hedvall (M) lämnar särskilt yttrande.

Ordförande finner ett förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt ordförandeförslaget.

Vård- och omsorgsnämnden godkänner att moderaterna får lägga sitt yttrande. Bilaga 2

2016-01-18

Referens
Jonny WilbacherMottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Tekniskt underlag för beslut om Allégården

Bakgrund

För att åtgärda Arbetsmiljöverkets föreläggande gjordes den 14 september 2014 en förstudie av Skyhill AB. Förstudien innebar en evakuering av Allégården och en omfattande rivning av bärande väggar.

Enligt en ny studie som gjordes 30 mars 2015 av Total Arkitektur och Urbanism AB skulle ombyggnationen kunna genomföras utan rivning av bärande väggar och med ett visst kvarboende. Denna lösning godkändes av vård- och omsorgsnämnden den 9 juni 2015 inklusive ett kalkylförslag om 65 miljoner kronor. Kommunfullmäktige beslutade därefter om en omprojektering till ett beräknat pristak för ombyggnationen om 65 miljoner kronor.

Vid en fortsatt programstudie tillsammans med verksamheten visade det sig att den föreslagna planlösningen baserats på felaktig storlek på boendegrupper och att den resulterade i 7 boendegrupper med 7 respektive 8 lägenheter per boendegrupp. Detta förslag baserades inte på vård- och omsorgsförvaltningens behov, beskrivna i lokalfunktionsprogrammet, och skulle därför inte vara ekonomiskt hållbart för vård- och omsorgsförvaltningen. För att optimera driftkostnader inklusive personalkostnader och möjliggöra en bättre buffert för extrautrymmen borde storleken på boendegrupperna vara 10 lägenheter per boendegrupp.

Ett nytt förslag till utformning har därefter tagits fram, som följer kraven i lokalfunktionsprogrammet avseende storlek på boendegrupper, men som sker till en högre kostnad än tidigare satt pristak. Efter att byggnaden konstaterats vara i sämre skick än vad man tidigare bedömt har även en teknisk besiktning av byggnaden genomförts i syfte att fastställa omfattningen av renoveringsbehovet och kostnaden för att istället riva och bygga nytt.

Förslag till lokallösning

Utifrån ovanstående har vård- och omsorgsnämnden två alternativ att ta ställning till: att bygga om eller att riva och bygga nytt.

2016-01-18

Förslag 1 – bygga om

För ombyggnad och renovering finns idag en budget på 65 miljoner kronor. Efter närmare projektering i programskedet bedöms ett behov att justera budgeten enligt följande:

Påbyggnad med 10 lägenheter i form av en övervåning där Allégården idag är en enplansbyggnad, och totalrenovering av köket, byte av dränering och dieselgenerator för evakueringslokal, samt ökade byggherrekostnader bedöms till 23 miljoner kronor. Sammanlagd kostnad blir således 88 miljoner kronor. Eventuella bidrag är inte medtagna i ovanstående kostnader.

Tillkommande bruksarea (BRA) blir cirka 640 kvm och avskrivningstid beräknas till 33 år. Tillkommande hyreskostnad blir då 4 042 000 kronor/år, dvs. ny total hyreskostnad beräknas till 9 915 355 kronor/år.

Förslag 2 – Riva och bygga nytt

En bedömning av vad det skulle kosta att riva Allégården och bygga ett nytt vård- och omsorgsboende på dess plats har under december genomförts av Kreativ Byggkonsult AB. Bedömningen grundar sig på en byggnad omfattande 6 800 kvm med tillhörande verksamhetsanknutna lokaler. Enligt beräkningen skulle det totalt kosta 171 miljoner kronor att riva Allégården och ersätta det med ett nytt vård- och omsorgsboende.

Kostnadsbedömningen utgår från att byggnaden anpassas efter senaste regelverk för nybyggnader samt energi- och verksamhetskrav. Beräknad byggtid är 24 månader inklusive projekteringstid.

Ny BRA blir 6 800 kvm och avskrivningstiden beräknas till 33 år. Tillkommande hyreskostnad blir då 7 647 000 kronor/år, dvs. ny total hyreskostnad beräknas till 13 520 355 kronor/år.

Sammanställning av kostnader

	Totalkostnad	Dagens hyra	Tillläggshyra	Slutlig års-hyra
Förslag 1	88 mkr	5 873 355	4 042 000	9 915 355
Förslag 2	171 mkr	5 873 355	7 647 000	13 520 355

2016-01-18

Tekniska förvaltningens rekommendation

Tekniska förvaltningen rekommenderar att vård- och omsorgsnämnden agerar i enlighet med förslag 1 och fullföljer tidigare beslut om att bygga om Allégården.

Anledningen till att välja att riva och bygga nytt skulle vara att dagens byggnad är i ett så pass dåligt skick att en ombyggnation skulle bli ett alltför kort-siktigt alternativ, med stora underhållsbehov och risk för att bli än mer kostsamt än uppskattat. Tekniska förvaltningen gör utifrån genomförd teknisk besiktning och föreslaget ombyggnadsförslag bedömningen att så inte är fallet. Då föreslagen utökning av ursprungsförslaget innebär att i princip hela byggnadens insida byts ut beräknar tekniska förvaltningen att byggnadens livstid blir densamma som vid en nybyggnation. Även behovet av underhåll kommer motsvara det som gäller för en ny byggnad och, i och med att det utökade förslaget innebär att i princip allt i byggnaden byts ut, ser förvaltningen inte heller någon ökad risk för att kostnaderna ska avvika från föreslagen kalkyl i större utsträckning än vid en nybyggnation.

Renovering, ombyggnad och påbyggnad kommer enligt förslaget att utföras enligt dagens myndighetskrav där hållbarheten ska motsvara nybyggnation. Samtliga installationer, värme och sanitet, ventilation, elektriska installationer, larm, IT kommer att bytas ut och ersättas av installationer enligt dagens standard och myndighetskrav. Samtliga ytskikt såsom golv, väggar och tak kommer att bytas ut, och nya, energisnåla fönster installeras, samtidigt som dagens platta tak med invändig avvattning ersätts med ett sadeltak. Även tilläggsisolering på vind, och installation av solpaneler för kyld tilluft under sommartid kommer att utföras. Byggnaden kommer bara skilja sig från en helt ny byggnad i två avseenden: dess stomme och dess energivärden. Det sista kommer bli något högre än vid en nybyggnation men fortfarande hamna inom rådande riktvärden tack vare de förbättringar som görs.

Planlösningen som föreslås i det utökade förslaget utgår från vård- och omsorgsförvaltningens behov och har under projekteringstiden förankrats och även godkänts av fackliga representanter.

Tekniska förvaltningen gör bedömningen att valet att fullfölja ursprungsplanen, genom att godkänna förslag 1, inte bara skulle bli mer kostnadseffektivt sett utifrån kommunens investeringskostnader utan även bli mer ekonomiskt för kommunen då den ursprungliga tidsplanen i detta fall kan hållas.

2016-01-18

Utifrån ovanstående ser tekniska förvaltningen ingen anledning att behöva riva byggnaden och bygga nytt utan rekommenderar att ursprungsplanen fullföljs.

Jörgen Skagerdahl
Förvaltningschef
Tekniska förvaltningen

Jonny Wilbacher
Byggprojektledare

SÄRSKILT YTTRANDE

Vård- och omsorgsnämnden

2016-02-02

Ärende 4 Allegårdens ombyggnad

När nämnden skulle fatta beslut om Allegårdens tänkta ombyggnad yrkade vi på återremiss. Detta då vi ansåg att underlag var undermåligt, med för många frågetecken och en alltför optimistisk kostnads kalkyl.

Tyvärr fick vi rätt!

För nu äskar nämnden ytterligare 23 miljoner kronor. Som en direkt konsekvens av detta ställer vi oss därför även tveksamma till om denna kalkyl håller byggtiden ut. Vi har också frågor om tidsaspekten.

Har den senaste omräkningen med undersökning i alla delar försenat byggnationen?

Hur ser kontraktet med Salems kommun ut när det gäller evakueringsboende?

Vi kan bara beklaga Botkyrka kommun och dess skattebetalare för de ständiga felkalkyleringarna.

Kia Hjelte

Carl Baker

Gunnel Agge Hedvall

2016-01-18

Dnr von/2015:9

Referens
Emma ÅbergMottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Beslut efter nya rekommendationer gällande Allégården

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att äska ytterligare 23 miljoner kronor för ombyggnad av Allégården.

Sammanfattning

Utifrån ny information och ett nyligen framtaget beslutsunderlag från tekniska förvaltningen (se bilaga) föreslås vård- och omsorgsnämnden ta ställning till att äska ytterligare 23 miljoner kronor från kommunfullmäktige för ombyggnationen av Allégården.

Den 9 juni 2015 tog vård- och omsorgsnämnden beslut om att bygga om Allégården till en kostnad av 65 miljoner kronor. Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni samma år om en omprojektering till ett beräknat pristak för ombyggnationen om 65 miljoner kronor. Vid omprojekteringen som genomfördes strax därefter visade det sig att ursprungsförslaget inte baserats på vård- och omsorgsförvaltningens behov, beskrivna i lokalfunktionsprogrammet, utan på en annan storlek på boendegrupperna. En sådan lösning skulle inte vara ekonomiskt hållbar för förvaltningen varför arkitekten ombads komma med ett nytt förslag. Vid detta tillfälle upptäcktes att ursprungsförslaget även baserats på felaktiga ytuppgifter.

I det nya förslaget, som följer förvaltningens lokalfunktionsprogram, beräknas kostnaden för ombyggnationen istället bli 23 miljoner dyrare än ramen och vad som från början sagts, dvs. kosta 88 miljoner kronor istället för 65. Vård- och omsorgsnämnden äskar därför ytterligare 23 miljoner från kommunfullmäktige.

Ärendet

Utifrån ny information och ett nyligen framtaget beslutsunderlag från tekniska förvaltningen (se bilaga) föreslås vård- och omsorgsnämnden ta beslut om att äska ytterligare 23 miljoner kronor för ombyggnationen av Allégården

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

2016-01-18

Dnr von/2015:9

Bakgrund

Den 9 juni 2015 tog vård- och omsorgsnämnden beslut om att bygga om Allégården till en kostnad av 65 miljoner kronor. Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni samma år om en omprojektering till ett beräknat pristak för ombyggnationen om 65 miljoner kronor. Vid omprojekteringen som genomfördes strax därefter visade det sig att ursprungsförslaget inte baserats på vård- och omsorgsförvaltningens behov, beskrivna i lokalfunktionsprogrammet, utan på en annan storlek på boendegrupperna. En sådan lösning skulle inte vara ekonomiskt hållbar för förvaltningen varför arkitekten ombads komma med ett nytt förslag. Vid detta tillfälle upptäcktes att ursprungsförslaget även baserats på felaktiga ytuppgifter.

Ett nytt förslag till utformning har därefter tagits fram, som följer kraven i lokalfunktionsprogrammet, men som sker till en högre kostnad än tidigare satt pristak. Förslaget innebär att en envåningsbyggnad kompletteras med en övervåning och att boendet består av 54 platser istället för dagens 52. Samtliga boendegrupper föreslås bestå av 10 lägenheter utom en där 14 personer kommer bo.

Kostnaden för ombyggnationen beräknas bli 23 miljoner dyrare än vad som från början sagts, dvs. kosta 88 miljoner kronor istället för 65. Anledningen är den extra våningen som byggs till, att köket totalrenoveras till en summa av 6-8 miljoner samt att boendet utökas med två platser. En utökning av antalet platser följer de behov som förvaltningen beskrivit i sin boendeplan, med ett årligt behov av 10 nya platser. Det är även mer kostnadseffektivt att driva ett boende med 54 platser än ett boende med 52.

Utifrån ovanstående och bilagd rekommendation från tekniska förvaltningen äskar nämnden ytterligare 23 miljoner från kommunfullmäktige för att bygga om Allégården.

Pia Bornevi
Vård- och omsorgschef

Tilläggsmedel för nybyggnation av förskolan Granen (KS/2016:129)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beviljar utbildningsnämnden medel om 15 miljoner kronor för att färdigställa projektet planenligt.

Beslutet fattas under förutsättning av utbildningsnämndens beslut i ärendet vid sammanträdet 2016-03-08. Nämndens protokoll biläggs handlingarna till kommunfullmäktiges sammanträde 2016-03-31.

Bakgrund

Lokalerna på Granens förskola var i mycket dålig skick. Förskolan hade 135 barn innan förskolan evakuerades inför en planering/byggnation av ny förskola.

Utbildningsförvaltningen beställde en upprustning av förskolan Granen 2014-07-24, enligt Violenmodellen, där förskolan rivs, men grunden behålls och isoleras varpå en ny förskola byggs på grunden. Denna upprustning kostnadsberäknades till samma summa som renoveringen av förskolan Prästkragen, som vid tidpunkten var under uppbyggnad. Investeringsmedel om 35 miljoner kronor finns avsatta för 2015. Nya förskolan Granen är beställd att ta emot 150 barn.

Nuläge

Tekniska förvaltningen har tagit in anbud avseende renoveringen av förskolan. Upphandlingsprocessen pågår (*anbudssumman får inte nämnas på grund av upphandlingssekretess*). Enligt information från tekniska förvaltningen beräknas projektet kosta 50 miljoner kronor, vilket innebär 15 miljoner kronor mer i investeringsmedel än den ursprungliga beräkningen.

2016-03-07

Dnr KS/2016:129

Följande faktorer gör att den ursprungliga kostnadsberäkningen är för låg:

- Prästkragen färdigställdes inte enligt beställningen 7 avdelningar +kök
- Prästkragens utegård rymdes inte inom budgeten
- Detaljplanen för Granen kräver en annan utformning på byggnaden det vill säga att installationsutrymmena inte får vara på våning 2. Detta leder till en omprojektering.

Utbildningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-18.

2016-02-18

Referens
Dejan Smiljanic

Mottagare
Utbildningsnämnden
Kommunstyrelsen

Tilläggsmedel för nybyggnation av förskolan Granen

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta

1. att tillskjuta 15 mkr för att projektet ska färdigställas planenligt

Bakgrund

Lokalerna på Granens förskola var i mycket dålig skick. Förskolan hade 135 barn innan förskolan evakuerades inför en planering/byggnation av ny förskola.

Utbildningsförvaltningen beställde en upprustning av förskolan Granen 2014-07-24, enligt Violenmodellen, där förskolan rivs, men grunden behålls och isoleras och på grunden byggs en ny förskola. Denna upprustning kostnadsberäknades till samma summa som renoveringen av förskolan Prästkragen, som vid tidpunkten var under uppbyggnad. Investeringsmedel, 35 mkr, finns avsatta för 2015. Nya förskolan Granen är beställd att ta emot 150 barn.

Nuläge

Tekniska förvaltningen har tagit in anbud avseende renoveringen av förskolan. Upphandlingsprocessen pågår (*anbudssumman får inte nämnas pga upphandlingssekretess*). Enligt information från tekniska förvaltningen beräknas projektet kosta 50 mkr, vilket innebär 15 mkr mer i investeringsmedel än den ursprungliga beräkningen.

Följande faktorer gör att den ursprungliga kostnadsberäkningen är för låg:

- Prästkragen färdigställdes inte enligt beställningen 7 avdelningar +kök
- Prästkragens utegård rymdes inte inom budgeten.
- Detaljplanen för Granen kräver en annan utformning på byggnaden dvs. att installationsutrymmena inte får vara på vån 2. Detta leder till en omprojektering.

Konsekvenser

Förskolan Granens barn är nu evakuerade i bl.a. Brunnapaviljongerna, som ska fungera som evakuering för några av de 13 förskolorna som ska byggas om

2016-02-18

med start i början juli 2016. Projektet beräknas bli 5 månader försenat, med inflyttning till slutet på december. En försening av Granens renovering/nybyggnation förskjuter också planen för de 13 planerade förskolor. En sådan förskjutning i tidsplan leder till:

- fördyrat planerat underhåll av några av de 13 förskolor, som måste hållas "flytande" en längre tid.
- dyrare paviljonglösningar, som det är svårt att hitta mark till. Ovan är särskilt bekymmersamt i ett område där det redan råder stor brist på platser i förskolan.
- Utbildningsförvaltningen kan i dagsläget ta emot barn i förskolan fram tom februari 2016, därefter har UF inga lokaler. Det här innebär att Botkyrka kommun inte följer den nationella platsgarantin för kommunens barn.

Förskolan Granen har idag en hyra på 676 875 kronor. Vid investering på 35 mkr beräknas en preliminärhyra till 2 224 184 kronor. Vid investering på 50 mkr beräknas en preliminärhyra till 2 946 526 kronor.

Det sistnämnda innebär en ökad preliminärhyreskostnad med 2 269 651 kronor. Ombyggnation av Granen sker pga. att lokalerna är i mycket dålig skick (investering av befintliga lokalbeståndet). Hos kommunstyrelsen finns 20 mkr avsatta för ökade hyreskostnader till följd av ny/reinvesteringar.

En mindre del av hyreskostnaden, 10 % kommer att finansieras genom kommunens resursfördelning till följd av volymökning, 15 platser. Utbildningsnämnden återkommer med ett ärende till kommunstyrelsen om finansiering av ökad hyreskostnad för förskolan Granen. Även lägre driftmediakostnader kommer att påverka finansieringen av hyreskostnaden.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
Ekonomichef

Botkyrka kommun	Projekt	Förskolan Granen
TEF, Lokalförsörjning och fastighet	Upprättad dat	2016-02-18
	Upprättad av	LC

Förutsättningar		Notering
BRA m2	1500	
BTA m2	1818	
Finplanering m2	4900	
Rivning	0 kr	Ingår i entreprenadkostnad
Markförhållande	0 kr	
Markförvärv	0 kr	
Vägnät	0 kr	
Exploateringskostnader	0 kr	
Evakueringskostnader	0 kr	

Schablon värde	Notering
Entreprenadkostnad kr/m2	
Finplaneringskostnad kr/m2	
Reserv för oförutsett i %	12

Kostnadsposter	Belopp	
Entreprenadkostnad	41 055 000 kr	
Markförhållande	0 kr	
Rivning	0 kr	
Finplanering	0 kr	
Reserv för oförutsett	4 926 600 kr	Entreprenadkostnad 45 981 600 kr

Kostnadsposter	Belopp	
Projekteringskostnad	1 192 000 kr	
		Projekteringskostnad 1 192 000 kr

Kostnadsposter	Belopp	
Byggherrekostnad	2 826 000 kr	
Markförvärv	0 kr	
Vägnät	0 kr	
Exploateringskostnader	0 kr	
Evakueringskostnader	0 kr	Byggherrekostnad 2 826 000 kr

Reservation

Summa kostnadsbedömning 49 999 600 kr

Fördelning av medel från ändringsbudget (KS/2016:121)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen 100 000 kronor år 2016 för att i samarbete med Nyföretagarcentrum anordna utbildningar i att starta eget företag för nyanlända och asylsökande.
2. Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen 1 miljon kronor år 2016 att fördela till områdesgrupperna för nya trygghetsskapande insatser och för att stärka de positiva krafterna i respektive område.
3. Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen 5 miljoner kronor år 2016 för att stimulera snabbare igångsättande av bostadsbyggandet, såväl tillfälliga boenden som permanenta bostäder.
4. Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen 5 miljoner kronor år 2016 för insatser via Mångkulturellt centrum, utredningar som bidrar till framtida effektiviseringar och för oförutsedda händelser.
5. Kommunfullmäktige medger arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden 12 miljoner kronor år 2016 för att göra extra utbildningsinsatser i syfte att underlätta för fortsatta studier eller arbete, dels för personer som är nära arbetsmarknaden men som idag inte är prioriterade, dels för nyanlända och asylsökande.
6. Kommunfullmäktige medger utbildningsnämnden 12 miljoner kronor år 2016 för kvalitetsstärkande insatser samt för att kunna säkerställa en utbildning av god kvalitet för nyanlända och asylsökande elever inklusive elevvårdsinsatser.
7. Kommunfullmäktige medger utbildningsnämnden 5 miljoner kronor år 2016 för att stärka arbetet med att rekrytera lärare till skolor som idag

2016-03-07

Dnr KS/2016:121

har rekryteringssvårigheter.

8. Kommunfullmäktige medger utbildningsnämnden 3 miljoner kronor år 2016 för att stärka den digitala infrastrukturen i Botkyrkas skolor.
9. Kommunfullmäktige medger vård- och omsorgsnämnden 3 miljoner kronor år 2016 för att tillsammans med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ta fram uppdragsutbildningar för att möjliggöra för visstidsanställda medarbetare att kunna studera till behörig utbildning och därmed få möjlighet att bli tillsvidareanställda.
10. Kommunfullmäktige medger socialnämnden 1,4 miljoner kronor år 2016 för att bygga ut organisationen för mottagandet av ensamkommande barn.
11. Kommunfullmäktige medger kultur- och fritidsnämnden 2,5 miljoner kronor år 2016 för insatser riktade till ensamkommande barn, säkerställande av bemanning och öppethållande inom öppna verksamheter samt för samordning och nätverksbyggande.
12. Nämnderna ska i delårsrapport 2 2016 redogöra för hur medlen använts eller planerar att användas under året.

Den totala summan, 50 miljoner kronor, finansieras genom de 64,9 miljoner kronor Botkyrka kommun tilldelades ur regeringen ändringsbudget år 2015.

Motivering

I den extra ändringsbudgeten för 2015 anslogs 9,8 miljarder kronor som ett generellt statsbidrag med anledning av flyktingsituationen. Av anslaget tilldelades Botkyrka 64,9 miljoner kronor.

Vi får nu möjlighet att göra offensiva satsningar för att få människor i jobb, skapa fler företag, öka takten inom bostadsbyggandet, förstärka mottagandet av nya svenskar, öka våra skolors attraktivitet, sätta in snabba insatser i våra bostadsområden, med mera.

I förslaget till beslut öronmärker vi 50 miljoner kronor för insatser under 2016. Vi ser dem som investeringar i framtiden i ett Botkyrka som växer och utvecklas. Satsningarna syftar till att göra Botkyrka till en ännu bättre plats att bo, verka och leva i oavsett om man är ny Botkyrkabo eller om man har bott här länge.

2016-03-07

Dnr KS/2016:121

Vi fortsätter med en jobbpolitik för fler företag i kommunen, stärkt kompetens hos våra anställda och fler människor i arbete. Alla tre benen är viktiga i en aktiv jobbpolitik.

Våra skolor ska ha de bästa lärarna och vi måste arbeta för att bli en än mer attraktiv arbetsgivare. Investeringar i digital infrastruktur i våra skolor ska stärka vår en-till-en-satsning och möjliggöra pedagogisk utveckling och digitalt lärande. Ensamkommande barn och ungdomar ska få den bästa skolstarten så att de snabbt kan gå in i ordinarie undervisning.

Den snabba inflyttningen till kommunen kräver att vi stärker insatserna för att öka takten i bostadsbyggandet. Planerade bostadsprojekt kan startas snabbare och idéer om föreningsdrivna tillfälliga boenden kan utredas, till exempel förslaget om boende och verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar på Brantbrinks IP.

En förstärkning av områdesarbetet görs genom resurser för trygghets- och skapande åtgärder och stöd till positiva krafter i lokalsamhället. Det kan bland annat handla om jobbskapande åtgärder för ungdomar. Medlen kommer att fördelas utifrån behov av insatser och befolkningens mängd.

Vi tillskjuter ytterligare medel för att säkra uppbygget av en organisation för mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar för att garantera att alla nya Botkyrkabor får en bra start.

Med dessa insatser stärker vi den positiva utvecklingen av Botkyrka som plats. Botkyrka har väldigt många positiva krafter som jobbar för ett ännu bättre Botkyrka. Som kommun ska vi vara möjliggörare för denna utveckling.

Satsningarnas delar

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen har redovisat ett antal möjliga engångsinsatser för främst nyanlända, men även för asylsökande. Det finns också insatser som kan göras för att människor nära arbetsmarknaden ska kunna gå vidare till en anställning. *För dessa ändamål föreslås arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tilldelas 12 miljoner för år 2016.*

För att skapa fler arbetstillfällen och få fler människor i arbete behövs många olika insatser. Arbetsförmedlingens mest effektiva insats är stöd för att starta eget företag. Många nyanlända har erfarenhet av och kunskapen om att driva eget företag. Nyföretagarcentrum bedriver idag kurser och ger handledning i att starta och driva eget företag. En sådan kurs kan hållas under våren och en under hösten för nyanlända svenskar som vill starta och

2016-03-07

Dnr KS/2016:121

driva eget företag. *För dessa ändamål föreslås kommunstyrelsen tilldelas 100 000 kronor för år 2016.*

Utbildningsförvaltningen har bland annat redovisat kraftigt ökade behov av utbildningsinsatser för nyanlända och asylsökande elever. För närvarande väntar 333 barn och unga på att få börja sin skolgång. I huvudsak finansieras det ökade elevantalet av Migrationsverkets ersättningar för asylsökande barns skolgång och för nyanlända elever via volymavräkning för faktiskt antal elever med uppehållstillstånd.

Om nuvarande nivå på utbildningen ska säkerställas krävs därför ett tillskott eftersom det nu är väsentligt fler asylsökande elever än tidigare år. Förslaget innebär ingen förändring av nämndens skolpeng, utan kompenserar för att skolpengen är högre än för genomsnittseleven eftersom det utgår ett tilläggsbelopp som följer barnen i målgruppen oavsett utförare. Dessutom behövs en förstärkning av elevhälsopersonal med särskild kompetens kring nyanlända elevers medicinska status och andra behov för att skapa förutsättningar för bättre integration och elevhälsa. För att snabba på genomströmningen av elever från mottagningsenheten till skolorna behöver mottagningsenhetens organisation stärkas. Dessutom behöver den administrativa organisationen kring återsökning av statsbidrag för asylsökande elever stärkas för att säkerställa finansieringen. *För dessa och andra kvalitetshöjande insatser föreslås utbildningsnämnden tilldelas 12 miljoner kronor för år 2016.*

Botkyrkas skolor ska ha de bästa lärarna. Vissa skolor har idag utmaningar när det gäller att rekrytera och att behålla bra lärare. Detta beror delvis på att konkurrensen mellan skolor och kommuner om lärare är stark. Botkyrkas skolor ska vara en attraktiv arbetsplats och våra skolor ska ha de bästa lärarna. Därför behövs insatser för att kunna rekrytera och behålla lärare i våra skolor. *För dessa ändamål föreslås utbildningsnämnden tilldelas 5 miljoner kronor för år 2016.*

I Botkyrkas skolor utvecklas konstant det pedagogiska arbetet. Med en-till-en-satsningen och det ökade antalet datorer och läsplattor inom skolan behövs investering i en modernare digital infrastruktur med större kapacitet. *För dessa ändamål föreslås utbildningsnämnden tilldelas 3 miljoner kronor för år 2016.*

Botkyrka kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och tillsvidareanställning på heltid ska vara normen. Botkyrka kommun ska också ha rätt utbildad personal för att kunna garantera den kvalité som våra medborgare har rätt till. I dag har vi många deltidsanställda med ofullständig utbildning. För att öka kompetensen, säkra kvalitén och vara en attraktiv arbetsgivare kan

2016-03-07

Dnr KS/2016:121

uppdagsutbildningar tas fram för att utbilda till exempel undersköterskor. Därmed möjliggör vi för fler medarbetare att bli tillsvidareanställda. *För dessa ändamål föreslås vård- och omsorgsnämnden tilldelas 3 miljoner kronor för år 2016.*

Botkyrka kommun har idag ett väl etablerat områdesarbete som i nära kontakt med lokalsamhället utvecklar området. Alla områden står idag inför olika utmaningar samtidigt som det finns många förslag på lokala insatser som kan stärka området. Trygghetsskapande åtgärder eller verksamhet för att få unga vuxna i jobb är insatser som kan stärka områdena. *För dessa ändamål föreslås kommunstyrelsen tilldelas 1 miljon kronor för år 2016, att fördela till områdesarbetet utifrån behov och befolkningens mängd.*

Stockholmsregionen har idag en stor brist på bostäder samtidigt som inflyttningen till regionen är stor. Takten för bostadsbyggandet behöver öka. Planerade bostadsprojekt kan startas snabbare och idéer om föreningsdrivna tillfälliga boenden kan utredas, till exempel förslaget om boende och verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar på Brantbrinks IP. Även andra tillfälliga boenden, i huvudsak på platser där vi planerat för permanent bebyggelse, kan behövas för att möta akuta behov. *För dessa ändamål föreslås kommunstyrelsen tilldelas 5 miljoner kronor för år 2016.*

Den stora ökningen av antalet ensamkommande barn innebär att socialnämnden tvingats genomföra en kraftig utbyggnad av organisationen kring mottagandet på Ensamkommandesektionen. Mottagandet av ensamkommande barn finansieras i huvudsak av ersättningar som återsöks från Migrationsverket. Under 2015 har kostnaderna för verksamheten i stort sett finansierats av dessa intäkter. Utvecklingen har dock inneburit en betydande ökning av personalstyrkan m.m. Merkostnaderna, dvs de kostnader som inte täcks av ersättningarna, har uppskattats till 1,4 miljoner kronor 2016. *Socialnämnden föreslås därför tilldelas 1,4 miljoner kronor för år 2016.*

Kultur- och fritidsnämnden har redan under 2015 genomfört insatser mot bakgrund av flyktingsituationen. Bland annat har medel fördelats till föreningar som erbjuder aktiviteter till ensamkommande flyktingbarn. Dessutom har besöksstrycket ökat från flyktingar på öppna fritidsverksamheter och bibliotek. Förvaltningen har redovisat olika tänkbara insatser under 2016 riktade till ensamkommande barn, särskilt de som väntar på att få börja skolan. Det finns också behov av att säkerställa bemanning och öppethållande i öppna verksamheter, samordningsinsatser mot målgruppen och nätverksbyggande aktiviteter. *För dessa ändamål föreslås kultur- och fritidsnämnden tilldelas 2,5 miljoner kronor för år 2016.*

2016-03-07

Dnr KS/2016:121

Mångkulturellt centrum har inkommit med förslag på tänkbara engångsinsatser utifrån flyktingsituationen. Det avser bland annat kunskaps- och erfarenhetsutbyte, konsten att hitta hem och samhällsinformation. Kommunens ekonomiska läge är som tidigare nämnts ansträngt de närmaste åren. Behovet av effektiviseringar är stort och det behövs medel till utredningar som syftar till att identifiera möjliga effektiviseringsinsatser. Mot bakgrund av osäkerheten om hur flyktingsituationen utvecklas och vilka kommunala kostnader som uppstår finns behov av medel för oförutsedda händelser kopplat till flyktingsituationen. *För dessa ändamål föreslås kommunstyrelsen tilldelas 5 miljoner kronor för år 2016.*

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

Referens
Niclas Johansson

Mottagare
Kommunstyrelsen

Fördelning av medel från ändringsbudget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige medger arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden 15 miljoner kronor år 2016 för att göra extra utbildningsinsatser för nyanlända och asylsökande i syfte att underlätta för fortsatta studier eller arbete.
2. Kommunfullmäktige medger utbildningsnämnden 12 miljoner kronor år 2016 för att kunna säkerställa en utbildning av god kvalitet för nyanlända och asylsökande elever inklusive elevvårdsinsatser, samt säkerställa kapaciteten på mottagningsenheten och i administrationen av åter-sökning av ersättningar från Migrationsverket.
3. Kommunfullmäktige medger socialnämnden 1,4 miljoner kronor år 2016 för att bygga ut organisationen kring mottagandet av ensamkommande barn.
4. Kommunfullmäktige medger kultur- och fritidsnämnden 2,5 miljoner kronor år 2016 för insatser riktat mot ensamkommande barn, säkerställa bemanning och öppethållande inom öppna verksamheter, samordning mot målgruppen och nätverksbyggande.
5. Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen 5 miljoner kronor år 2016 för insatser via Mångkulturellt centrum, utredningar som bidrar till framtida effektiviseringar och för oförutsedda händelser.
6. Den totala summan om 35 900 000 kronor föreslås finansieras genom de 64, 9 miljoner kronor Botkyrka kommun tilldelades ur regeringen ändringsbudget år 2015. Nämnderna ska i delårsrapport 2 2016 redogöra för hur medlen används eller planerar att användas under året.

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

Beredningsuppdraget

Kommunstyrelsens ordförande lämnade på kommunstyrelseberedningen 2015-12-09 följande uppdrag till kommunledningsförvaltningen:

- Att utreda hur de 64,7 miljoner kronor som kommunen blivit tilldelade av regeringen kan användas på bästa möjliga sätt för att i första hand främja jobb och utbildning

I uppdraget gavs också exempel som generösare regler för komvux och anställande av fler lärare/högre löner.

Bakgrund till uppdraget

Proposition "Extra ändringsbudget för 2015" (2015/16:47)

I propositionen föreslog regeringen att 9,8 miljarder kronor tillförs som tillfälligt stöd till kommuner och landsting med anledning av flyktingsituationen. Stödet utbetalades i december 2015, men avser även att täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016.

Stödet utbetalades inom utgiftsområde 25, allmänna bidrag till kommuner. Det innebär att bidraget är ett generellt finansieringsstöd, dvs. medlen får användas på det sätt som kommunen finner bäst mot bakgrund av situationen. Inget särskilt krav ställs således på en kommunal motprestation.

Botkyrka kommun tilldelades 64,9 miljoner kronor (preliminärt belopp var 64,7 mnkr) från ändringsbudgeten. Räknat i kronor per invånare är det något mindre än genomsnittskommunen. Fördelningen mellan kommunerna bygger på antalet asylsökande 1/11 2015 och antalet nyanlända mottagna under 2014 respektive januari-september 2015. En uppdelning görs dessutom på vuxna, barn 0-17 år (exklusive ensamkommande barn), samt ensamkommande barn. Beräkningen med dess viktningar är mycket komplex.

I kommunsektorn är det rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) som styr tillämpningen av lagstiftningen inom redovisningsområdet, som t.ex. i detta fall periodisering av statsbidrag. RKR har yttrat att det är rimligt att bidraget kan periodiseras mellan 2015 och 2016, "Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) bör inkomsten periodiseras antingen med en jämn fördelning fr.o.m. december 2015 (regeringsbeslutet) eller från den månad 2015 när kommunen bedömt att kostnaderna för flyktingsituationen började öka i betydande omfattning, t.o.m. 2016".

Om det inte görs en särskild bedömning av när kostnaderna började öka innebär RKR:s yttrande att 1/13 av medlen bokförs som intäkt år 2015 och 12/13 som intäkt 2016. Det är också kommunledningsförvaltningens förslag

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

inför att årsredovisningen 2015 ska fastställas av kommunfullmäktige. Det innebär att 5,1 miljoner kronor bokförs som intäkt 2015 och 59,8 miljoner 2016.

Flyktingsituationen

Strax under 163 000 människor sökte asyl i Sverige 2015. Det är som exempel nästan dubbelt så många som 1992 då Balkankriget rasade. Syrier var den största gruppen asylsökande under 2015. Men även asylsökande från Irak och Afghanistan ökade stort under senare delen av året.

35 369 ensamkommande barn kom till Sverige under 2015. Det kan jämföras med 7049 under 2014. Av de ensamkommande barnen hade två tredjedelar sin bakgrund i Afghanistan.

Totalt beviljades nästan 35 000 asylsökande permanenta uppehållstillstånd i Sverige under 2015. Det är ungefär lika många som året innan. Det stora flertalet av asylsökningsarna som lämnades in 2015 har dock ännu inte hunnit avgöras. Troligtvis avgörs de först under 2017. För närvarande beräknas beslut om uppehållstillstånd ta 1,5-2 år.

1733 nya människor kom till Botkyrka under 2015. Med detta avses såväl nyanlända (dvs med uppehållstillstånd) som asylsökande. Av dem var 1373 människor som valt att egenbosätta sig i vår kommun hos släkt och vänner eller i andra hand. Av dessa 1733 nya personer har 1532 aldrig haft ett tillstånd, dvs de är asylsökande. Botkyrka kommun tog emot 12 personer på anvisning 2015. Kommunen har en överenskommelse om att ta emot 7-22 nyanlända per år.

Kommunen har också för närvarande 217 ensamkommande barn, av dessa är 175 asylsökande. Flertalet av barnen är placerade i andra kommuner, samtidigt som andra kommuner har placerat barn i Botkyrka kommun. Barn som är bosatta i Botkyrka har också rätt till skolgång här.

Sammanfattningsvis kom det under 2015 dubbelt så många nya individer som var nyanlända eller asylsökande jämfört med 2014. Hela skillnaden består av asylsökande. Och bortsett från ensamkommande barn har det stora flertalet bosatt sig själva i kommunen, så kallade ebo.

Bakgrund till förslagen

Ekonomiska avvägningar m.m.

De tillförda medlen är ett generellt bidrag. Det står kommunen fritt att använda medlen till vilka verksamheter eller insatser som helst, eller till att stärka det ekonomiska resultatet. En tanke är att ställa sig frågan om vilka

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

ramar nämnderna hade tilldelats i ettårsplanen för 2016 om såväl bidraget som omfattningen av flyktingsituationen hade varit känd inför att budgeten fastställdes?

Även om medlen från ändringsbudgeten är ett generellt bidrag har de motiverats med kommunala kostnader kopplat till det stora flyktingmottagandet. Det förefaller som att flertalet kommuner betraktar bidraget som "halvgenerellt", det vill säga i den utsträckning de föranleder ändringar i kommunernas budgetar höjs nämndernas ramar i syfte att kompensera för merkostnader till följd av flyktingsituationen eller särskilda insatser riktat mot flyktingarna. Det är också inriktningen i förslaget nedan.

Det finns dock goda anledning att vara återhållsam när kommunen får engångsintäkter. Insatser som höjer kostnadsnivån saknar då finansiering kommande år. Som framgått av senaste flerårsplan och ettårsplan är förutsättningarna inför 2017 dessutom svåra med betydande effektiviseringsbeting. Även budgeten för 2016 är svag med ett budgeterat resultat på endast 34 miljoner kronor samtidigt som flera nämnder har betydande obalanser när året börjar.

Utgångspunkter

Den övergripande utgångspunkten för förslagen nedan är att det extra stödet ändå ger möjlighet att dels finansiera nämndernas merkostnader till följd av flyktingsituationen, dels utrymme för insatser som innebär investeringar i en bättre framtid för de flyktingar som kommit till kommunen, vilket också kan vara klokt i ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv. Utgångspunkterna för förslagen kan beskrivas enligt följande:

- *Kompensation för ökade kostnader till följd av fler nyanlända och asylsökande som inte kompenseras på annat sätt.* Det är rimligt att engångsintäkten används till att finansiera dessa merkostnader under 2016. För kommande år får finansieringen av dessa merkostnader hanteras i samband med budgeten.
- *Utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser, i syfte att förbereda flyktingarna för vidare studier eller arbete.* Det är också tänkbart att under 2016 göra engångsinsatser inom detta område även för andra än höstens flyktingar. Bredare insatser inom t.ex. vuxenutbildningen 2016 ökar utrymmet för att hantera flyktinggruppen även under 2017.

Särskilda behov

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

Alla nyanlända och asylsökande har behov av att introduceras till det svenska språket och samhället, men både behov och det kommunala ansvaret ser olika ut. Några särskilda behov bör därför lyftas fram.

Skolan behöver säkerställa en undervisning och språkintröduktion av god kvalitet för alla barn och unga, oavsett om de är nyanlända eller asylsökande. Enligt utbildningsförvaltningen väntade 333 elever på inskrivning eller skolstart i slutet av januari.

Kommuner har sedan 2007 ett särskilt lagstadgat ansvar för mottagande av ensamkommande barn som skiljer sig mot andra asylsökande. Den stora ökningen av ensamkommande barn innebär stora utmaningar vad gäller boenden och skolplatser i Botkyrka och i de flesta kommuner. Ett särskilt behov är att skapa utvecklande sysselsättning och en chans att börja lära sig språket under den tid det tar innan barnen får en plats i skolan.

För vuxna nyanlända behövs det sfi och andra utbildningsinsatser som leder till vidare studier eller arbete. För asylsökande vuxna är det kommunala ansvaret begränsat. Sfi och vuxenutbildning är insatser som normalt riktas till personer som har uppehållstillstånd. Kommunen har inga skyldigheter att tillhandahålla t.ex. svenskutbildning för asylsökande och det är dessutom oklart vilka kommunala insatser som är förenliga med kommunallagens bestämmelser. Asylsökande är i grunden Migrationsverkets ansvar. Men mot bakgrund av de långa prövningstiderna för uppehållstillstånd, 1,5-2 år, är det i denna situation orimligt att vänta med insatser som svenskutbildning till dess att beslut ges om uppehållstillstånd. I den utsträckning som Migrationsverket inte tillhandahåller relevanta insatser för asylsökande vuxna bör därför kommunen i denna särskilda situation och mot bakgrund av medlen från ändringsbudgeten under 2016 tillhandahålla utbildning i svenska även för asylsökande. Men inriktningen måste vara att kostnader för asylsökande vuxnas utbildningsbehov är Migrationsverkets ansvar och bör därför återsökas.

Resonemanget ovan är dessutom särskilt centralt för Botkyrka eftersom flertalet asylsökande är egenbosatta. I jämförelse med anläggningsboende innebär det att sannolikheten är betydligt högre att de även kommer att vara bosatta i kommunen om och när de får uppehållstillstånd.

Förslag

Kommunledningsförvaltningen har haft en dialog med berörda förvaltningar om merkostnader till följd av det ökade antalet nyanlända och asylsökande samt möjliga engångsinsatser enligt kriterierna ovan.

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

Socialnämnden har i ärende "Förslag på organisation för mottagande av nyanlända som kommer på anvisning (KS/2015:868)" äskat och beviljats 2 380 000 kronor. Medlen syftar till att bygga upp en organisation för mottagande av nyanlända som kommer på anvisning samt att genomföra en fortsatt utredning av kommunens flyktingmottagande och ta fram en kommunövergripande strategi för flyktingmottagande. Tillskottet finansieras av de ökade intäkterna från regeringens ändringsbudget.

Den stora ökningen av antalet ensamkommande barn innebär att socialnämnden tvingats genomföra en kraftig utbyggnad av organisationen kring mottagandet på Ensamkommandesektionen. Mottagandet av ensamkommande barn finansieras i huvudsak av ersättningar som återsöks från Migrationsverket. Under 2015 har kostnaderna för verksamheten i stort sett finansierats av dessa intäkter. Utvecklingen har dock inneburit en betydande ökning av personalstyrkan m.m. Merkostnaderna, dvs de kostnader som inte täcks av ersättningarna, har uppskattats till 1,4 miljoner kronor 2016. *Socialnämnden föreslås därför tilldelas 1,4 miljoner för år 2016.*

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen har redovisat ett antal möjliga engångsinsatser för främst nyanlända, men även för asylsökande. Det rör sig om SFI-utbildning med olika inriktning samt uppdrags- och preparandutbildningar. *För dessa ändamål föreslås arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tilldelas 15 miljoner för år 2016.*

Utbildningsförvaltningen har bland annat redovisat kraftigt ökande behov av utbildningsinsatser för nyanlända och asylsökande elever. För närvarande väntar 333 barn och unga på att få börja sin skolgång. I huvudsak finansieras det ökade elevantalet av Migrationsverkets ersättningar för asylsökande barns skolgång och för nyanlända elever via volymavräkning för faktiskt antal elever med uppehållstillstånd.

Det har funnits stora problem och brister i återsökningen av ersättningen för asylsökande barns skolgång. Ersättningssystemet är mycket komplext med ett stort antal kategorier. Förstärkningar har dock gjorts redan under 2015 och ytterligare förstärkning planeras. Det är centralt för att kommunen inte ska behöva använda skattemedel till att täcka hela utbildningskostnaden för asylsökande elever. Det finns anledning att ha viss tillförsikt i att förvaltningen nu säkerställer att kommunen ersätts för sina utbildningsinsatser, men viss osäkerhet kvarstår.

Utbildningsnämndens resursfördelningssystem innebär framförallt inom grundskolan att skolorna har högre kostnader per elev om de är nyanlända eller asylsökande än den ersättning som utgår från kommunens resursfördelningssystem eller Migrationsverket. Om nuvarande nivå på utbildningen

2016-02-13

Dnr KS/2016:121

ska säkerställas krävs därför ett tillskott eftersom det nu är väsentligt fler asylsökande elever än tidigare år. Förslaget innebär ingen förändring av nämndens skolpeng, utan kompenserar för att skolpengen är högre än för genomsnittseleven eftersom det utgår ett tilläggsbelopp som följer barnen i målgruppen oavsett utförare. Förvaltningen gör bedömningen att det i genomsnitt kommer att handla om 500 asylsökande elever under 2016. Dessutom behövs en förstärkning av elevhälsopersonal med särskild kompetens kring nyanlända elevers medicinska status och andra behov för att skapa förutsättningar för bättre integration och elevhälsa. För att snabba på genomströmningen av elever från mottagningsenheten till skolorna behöver mottagningsenhetens organisation stärkas. Dessutom behöver den administrativa organisationen kring återsökning av statsbidrag för asylsökande elever stärkas för att säkerställa finansieringen. *För dessa ändamål föreslås utbildningsnämnden tilldelas 12 miljoner för år 2016.*

Kultur- och fritidsnämnden har redan under 2015 genomfört insatser mot bakgrund av flyktingsituationen. Bland annat har medel fördelats till föreningar som erbjuder aktiviteter till ensamkommande flyktingbarn. Dessutom har besöksstrycket ökat från flyktingar på öppna fritidsverksamheter och bibliotek. Förvaltningen har redovisat olika tänkbara insatser under 2016 riktat mot ensamkommande barn (inte minst de som väntar på att få börja skolan), behov av att säkerställa bemanning och öppethållande i öppna verksamheter, samordningsinsatser mot målgruppen och nätverksbyggande aktiviteter. *För dessa ändamål föreslås kultur- och fritidsnämnden tilldelas 2,5 miljoner för år 2016.*

Även Mångkulturellt centrum har inkommit med förslag på tänkbara engångsengångsinsatser utifrån flyktingsituationen. Det avser bland annat kunskaps- och erfarenhetsutbyte, konsten att hitta hem och samhällsinformation. De ekonomiska förutsättningarna är som tidigare nämnts svåra de närmaste åren. Behovet av effektiviseringar är stort och det behövs medel till utredningar som syftar till att identifiera möjliga effektiviseringsinsatser. Mot bakgrund av osäkerheten om hur flyktingsituationen utvecklas och vilka kommunala kostnader som uppstår finns behov av medel för oförutsedda händelser kopplat till flyktingsituationen. *För dessa ändamål föreslås kommunstyrelsen tilldelas 5 miljoner för år 2016.*

Sammantaget summerar förslagen ovan till 35,9 miljoner kronor. Förslagen föreslås finansieras genom de 64,9 miljoner kronor Botkyrka kommun tilldelades ur regeringen ändringsbudget år 2015.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Program för bostadsförsörjning (KS/2015:245)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar program för bostadsförsörjning.
2. Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att revidera sin verksamhetsplan för 2016 och lägga till en plan för genomförande av program för bostadsförsörjning.

Motivering

Botkyrka växer, det gör hela Stockholmsregionen. Bostadsbristen är akut och behovet av nya bostäder är enormt. Därför tar vi beslut och säkerställer en aktiv bostadspolitik för livets alla skeden och olika livssituationer.

I Botkyrka ska man kunna hitta sin drömbostad oavsett var någonstans man befinner sig i livet. Vi vill bygga en kommun för alla. Det innebär att vi måste bygga mycket och varierat.

Program för bostadsförsörjning är ett verktyg för att förverkliga kommunledningens mål om att 4000 nya bostäder ska finnas i Botkyrka till år 2020.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Program för bostads- försörjning

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2015:245

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 2016-xx-xx

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och Botkyrkabyggen

Dokumentet gäller till den: 2021-xx-xx

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Botkyrkas riktlinjer för boendeplanering, dnr KS/2009:172

Dokumentansvarig är: Kommunstyrelsen, kommunledningsförvaltningen, avdelning samhällsutveckling

För revidering av dokumentet ansvarar: Avdelningschef samhällsutveckling

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Avdelningschef samhällsutveckling

Relaterade dokument: Botkyrkas översiktsplan, områdes- och detaljplaneprogram, Botkyrkas klimatstrategi, riktlinjer för exploateringsavtal, riktlinjer för markanvisningar, kommunens beslut att följa FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt ägardirektiv till Botkyrka kommuns allmännyttiga bostadsbolag AB Botkyrkabyggen

PROGRAM FÖR BOSTADSFÖRSÖRJNING

POLITISK INRIKTNING FÖR EN HÅLLBAR BOSTADSFÖRSÖRJNING	4
UTGÅNGSPUNKTER.....	6
RIKTLINJER FÖR FLER BOSTÄDER.....	7
RIKTLINJER FÖR BOSTÄDER FÖR LIVETS ALLA LÄGEN	10
RIKTLINJER FÖR BOSTÄDER FÖR ALLA.....	12
RIKTLINJER FÖR BOTKYRKABYGGEN.....	14

Politisk inriktning för en hållbar bostadsförsörjning

Botkyrka växer, det gör hela Stockholmsregionen. Bostadsbristen är akut och behovet av nya bostäder är enormt. Därför tar vi vårt ansvar och säkerställer en aktiv bostadspolitik för livets alla skeden och olika livssituationer. I Botkyrka ska man kunna hitta sin drömbostad oavsett var någonstans man befinner sig i livet. Vi vill bygga en kommun för alla.

Botkyrkas riktlinjer för bostadsförsörjning tar sikte på nybyggnation, renovering och förnyelse.

Med dessa riktlinjer skapar vi förutsättningar för ett kraftigt ökat bostadsbyggande i Botkyrka. Vi ger utrymme för en byggnation av 4 000 nya klimatsmarta bostäder med sunda inne- och utemiljöer till år 2020, i första hand genom förtätning. På så sätt kan vi intensifiera en hållbar förnyelse av kommunens stadsdelar.

Behovet av fler bostäder är stort bland flera grupper. Vi behöver fler målgruppsinriktade bostäder för ungdomar, studenter, äldre, personer med funktionsvariationer, nyanlända med flera. Vi ska säkerställa att det finns bostäder för alla i vår kommun. Vi ska bygga tillgänglighetsanpassat och utforma våra bostäder på ett sätt som undanröjer hinder och barriärer.

Vårt samlade bostadsbestånd ska bli mer varierat när det kommer till upplåtelseform, storlek, utförande och pris för att passa olika hushålls önskemål. Nybyggnationen ska styras efter behoven av olika bostadstyper och upplåtelseformer i kommunen och regionen.

En hållbar och framtidsinriktad stadsutveckling inkluderar alla. Genom att planera för en blandad bostadsbebyggelse i alla Botkyrkas stadsdelar säkerställer vi inte bara bostäder åt alla, utan också en sammanhållen kommun. En hållbar samhällsplanering sker i dialog med boende i ett område och med andra medborgare och aktörer i kommunen.

Vi eftersträvar levande stadsdelar, där vi värdesätter och utvecklar varje områdes särskilda kvaliteter. När vi bygger bostäder ska vi i första hand förtäta i befintliga områden, säkerställa grönytor, grönområden och blanda bostäder och arbetsplatser. Vi vill bygga den moderna gröna staden, där miljöer med boende, offentliga rum och verksamheter ger utrymme för kreativitet och utveckling.

Botkyrkabyggen är kommunens verktyg för bostadsbyggande. Bolaget ska vägledas av vad Botkyrkaborna efterfrågar idag men också av de behov som uppstår på sikt och av vad blivande medborgare önskar, till exempel ungdomslägenheter och bostäder för äldre.

Kommunens stora uppgift är att förnya våra stadsdelar och Botkyrkabyggens huvudsakliga uppgift är att modernisera stora delar av sitt bostadsbestånd. Resultatet blir en ökad standard och kvalitet för våra invånare. Byggnadstekniskt ska bostädernas energianvändning minska, sunda miljöer utan kemikalier säkerställas, tillgängligheten öka och beståndet bli mer varierat. På så sätt skapar vi också ett mer hållbart Botkyrka.

Utgångspunkter

Botkyrka kommuns vision är: ”Framtidens Botkyrka är en inspirerande plats full av möjligheter. Genom kontraster, kreativitet och nyfikenhet skapar vi de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid.” Alla våra långsiktiga strategier ska bidra till att Botkyrka uppfattas på det sättet. Boendet är en allt viktigare del av vars och ens vardag och visionen innebär ett ansvar att se till att så många drömmar som möjligt blir förverkligade.

Botkyrka kommuns program för bostadsförsörjning lägger fast de politiska riktlinjerna för hur boendet i Botkyrka ska utvecklas. Kommunfullmäktige antar riktlinjer minst en gång varje mandatperiod.

Att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning är ett lagkrav. Vid årsskiftet 2014 preciserades kraven på vad riktlinjerna ska innehålla. Riktlinjerna grundar sig i en analys av de förutsättningar som påverkar bostadsförsörjningen, så som demografisk utveckling, efterfrågan, specifika behov och hur marknaden ser ut. Utifrån dessa förutsättningar planeras insatser för hur vi ska nå målen med de verktyg kommunen har till förfogande.

Utöver riktlinjerna i det här programmet har vi riktlinjer också i andra styrdokument som ska påverka kommunens planering och bostadsbyggande. I första hand är det Botkyrkas översiktsplan som anger kommunens inriktning för hur vi vill utveckla mark och vatten fram till 2040. Andra dokument är områdes- och detaljplaneprogram, Botkyrkas klimatstrategi, riktlinjer för exploateringsavtal, riktlinjer för markanvisningar, kommunens beslut att följa FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt ägardirektiv till Botkyrka kommuns allmännyttiga bostadsbolag Botkyrkabyggen.

Riktlinjer för fler bostäder

Vi ska bygga mer

Vi vill att bostadsbyggandet ska öka. Det är genom att bygga mer vi kan tackla bostadsbristen. Därför skapar vi förutsättningar för ett kraftigt ökat bostadsbyggande och vi vill att det byggs 4 000 nya bostäder i Botkyrka till 2020.

Botkyrkas översiktsplan ger utrymme för 20 000 nya bostäder under de kommande 30 åren. Antalet nya bostäder ska tillgodose efterfrågan från flera håll. Dels ger kommunens växande befolkning upphov till fler hushåll genom att ungdomar flyttar hemifrån och genom att antalet hushåll med äldre ökar. Dels finns en efterfrågan från andra delar i regionen och från inflyttare till Storstockholm.

Kommunen råder inte ensam över bostadsbyggandet. Regionala och nationella infrastruktursatsningar är avgörande. Dessutom spelar det roll var bostäder efterfrågas och var byggare och fastighetsbolag är beredda att investera.

Vi ska bygga på rätt platser

Vi ska i första hand koncentrera ny bebyggelse till redan bebyggda områden, i lägen som knyter ihop olika områden. Det är ekonomiskt hållbart att utnyttja redan gjorda investeringar i infrastruktur, vatten- och avloppsledningar och kommunal service. Det är också bra ur klimat- och miljöhänsen att bygga i kommunikationsnära lägen och att bevara orörd mark och grönområden. Ingen av kommunens stadsdelar är färdigbyggd. Det finns stora möjligheter att komplettera befintliga bostadsområden med ny bebyggelse, utan att fördärva värdefull natur. När vi förtätar ska vi samtidigt utveckla parkmiljöer och förbättra tillgängligheten till bostadsnära natur.

Vi ska bygga för alla

Bostadsbristen drabbar inte alla medborgare på samma sätt. Svårast att hitta en bostad har människor som inte har ekonomiska förutsättningar att köpa sin bostad. I Stockholmsregionen har bostadspolitiken de senaste tio åren inneburit att en stor del av de hyresrätter som tidigare fanns i länet har ombildats till bostadsrätter, samtidigt som nyproduktionen framförallt består av bostadsrätter eller hyresätter med mycket höga hyresnivåer. Bostadsbristen är till största delen därmed en brist på hyresrätter med hyresnivåer som låg- och medelinkomsttagare kan betala. Inte heller i Botkyrka har nyproduktionen av hyresrätter följt efterfrågan. Vi ska därför öka andelen hyresrätter i nyproduktionen och skapa förutsättningar för rimliga hyresnivåer.

Vi ska bygga på rätt sätt

Bostadsbyggandet är en investering i framtiden, därför ska vi bygga smart. Genom att välja klimatsmarta byggmetoder och klimatsmarta materialval kan vi bygga energisnåla hus med sunda inne- och utemiljöer fria från skadliga kemikalier. På så vis bidrar också bostadsbyggandet till en hållbar framtid och bidrar till att vi når våra miljömål.

Planerade insatser

Vi ska bygga mer

- Vi har en hög planberedskap. Vi ska under perioden fylla på med fler projekt när det krävs för ett ökat bostadsbyggande, för att klara av inriktningen på 4 000 nya bostäder till 2020.
- Vi ska ta fram och erbjuda villatomter till försäljning, särskilt i områden som domineras av flerbostadshus.
- Vi ska locka en mångfald av byggaktörer till Botkyrka. Fler aktörer resulterar i ett mer omfattande bostadsbyggande, ett ökat intresse för bostadsmarknaden i Botkyrka och större mångfald bland de nybyggda bostäderna.
- Vi ska använda Botkyrkabyggen som ett effektivt verktyg för nybyggnation av bostäder.
- Vi ska göra strategiska markförvärv om det kan skapa förutsättningar för ökat bostadsbyggande och när de följer översiktsplanens intentioner.

Vi ska bygga för alla

- Vi ska som kommun agera för att också sådana bostäder blir byggda som marknadsdrivna aktörer har lågt intresse för. Botkyrkabyggen har idag goda förutsättningar att profilera sig inom ungdomsbostäder och boenden för äldre, men ska också bidra till nyproduktion av vanliga hyresrätter i kommunen.
- Vi ska skapa förutsättningar för nyproduktion av hyresrätter med rimliga hyresnivåer.
- Vi ska ha planberedskap för särskilda boenden som gruppboenden och vård- och omsorgsboenden.

Vi ska bygga på rätt platser

- Vi ska fullfölja översiktsplanens intentioner och utnyttja den redan stora tillgången till exploaterbar mark.
- Vi ska utveckla samarbeten med staten som väghållare och landstinget som huvudman för kollektivtrafiken så att ökade fastighetsvärden som investeringar i väganläggningar och kollektivtrafik ger upphov till kan återföras som medfinansiering i ny infrastruktur.

Vi ska bygga på rätt sätt

- Vi ska tydliggöra visionen om ett hållbart Botkyrka i alla kontakter med exploatörer och samarbetspartners så att ett hållbart byggande blir en gemensam drivkraft.
- Vi ska matcha byggande och kommunens ekonomiska planering genom att samordna byggandet och lokaliseringen av nya bostäder med utbudet av kommunal service inom ramen för kommunens ekonomiska möjligheter. När vi planerar ska vi beakta investeringsbehov och driftskonsekvenser av exploatering.
- Vi tar fram fler stadsdelsvisa program för våra stadsdelars fysiska utveckling. Det tydliggör våra ambitioner och intentioner i kontakt med byggaktörer och ger utgångspunkt för detaljplaneläggning av nya bostadsprojekt.
- Vi ska utnyttja att en mångfald av byggaktörer kan ge dynamik, ökad kreativitet och inspiration kring arkitektur, nya lösningar och arbetssätt.
- Vi ska vid nybyggnation sikta på att uppfylla klimatmålen i Botkyrkas klimatstrategi.

Riktlinjer för bostäder för livets alla lägen

Vårt bostadsbestånd ska erbjuda bostäder för alla

Kommunens inriktning är att det ska finnas plats för alla i alla stadsdelar. Det förutsätter att vi bygger och planerar för ett blandat bostadsbestånd där alla; barnfamiljer, studenter, seniorer med flera känner sig hemmastadda.

Vår planering och vårt bostadsbyggande ska ske med inriktning på ett socialt sammanhållet Botkyrka. Efterfrågan på boende är olika för olika människor. Möjlighet ska finnas för alla att få tillgång till en bostad. Våra stadsdelar ska erbjuda bostäder för människor i livets alla skeden och olika livssituationer.

Botkyrkas befolkning ökar och därmed ökar också behovet av särskilda boenden. Därför är det viktigt att möjliggöra för gruppboenden, vård- och omsorgsboenden och bostäder inom socialtjänsten. För äldre ska vi erbjuda tillgängliga boenden med olika nivåer av service.

Bostadsbristen i länet har gjort att det är dyrt att köpa en bostad och att det tar tid att få hyreskontrakt. Det drabbar särskilt de utan ekonomi att köpa sitt boende. Det är viktigt att ungdomar som vill flytta hemifrån och inflyttare till regionen ska kunna komma in på bostadsmarknaden. I Botkyrka ska vi därför bygga fler hyresrätter och ungdomsbostäder.

Vårt bostadsbestånd ska vara varierat i alla stadsdelar

Botkyrkas stadsdelar har olika karaktär, inte minst i stadsmiljön. Inom alla våra stadsdelar ska vi eftersträva en mångfald av upplåtelseformer, storlek, utförande och pris för att matcha olika stora hushåll, levnadsvanor och individuella önskemål. En generell målsättning är att vi i så stor utsträckning som möjligt skall bidra till en än mer blandad bostadsbebyggelse.

Vid nybyggnation ska vi ge företräde för den minst förekommande upplåtelseformen. I stadsdelar där hyresrätter dominerar vill vi komplettera med bostads- och äganderätter, där det finns mest småhus och villor vill vi se mer flerbostadshus. Det ger variation och kan stärka hemkänslan i ett område när fler upplåtelseformer ökar möjligheten att bo kvar under olika skeden i livet. Vi ska också ta hänsyn till nuvarande och framtida behov av olika upplåtelseformer ur ett regionalt perspektiv.

Planerade insatser

- Vi ska genom markanvisningar prioritera en större variation i våra stadsdelar vid nyproduktion. Det kan handla om att eftersträva den minst förekommande upplåtelseformen, storleken på bostäder, utformningen av hus eller en efterfrågad prisnivå i en stadsdel men också särskilda boenden.

- Vi ska underlätta ungdomars inträde på bostadsmarknaden genom ungdomslägenheter och genom att öka andelen hyresrätter, särskilt i kommuner där bristen på hyresrätter är störst. Även äldre behöver fler alternativa boendeformer, exempelvis trygghetsboenden.

Riktlinjer för bostäder för alla

Fler målgruppsinriktade bostäder

Botkyrka har en ung befolkning och ett bra läge nära universitet och högskolor i Flemingsberg. Under de kommande trettio åren ökar samtidigt andelen äldre i Botkyrka – precis som i hela Storstockholm. Vi vill därför ge plats för såväl ungdoms- och studentbostäder, som trygghetsboenden och seniorboenden.

Kommunen ska tillhandahålla boende med service och omvårdnad för äldre samt bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning. Kommunerna ansvarar också för att det finns boende för nyanlända flyktingar.

Tillfälliga boenden

Botkyrka behöver fler bra och ändamålsenliga bostäder. Nya Botkyrkabor ska kunna uppfatta sig som fullvärdiga medborgare och bygga hemkänsla med trygghet, status, inflytande och tillit med ett fungerande civilsamhälle. I allt bostadsbyggande och planerande ska social hållbarhet beaktas. Men i spåren av bostadsbristen uppstår allt fler behov av och former för tillfälliga boenden.

Brist på bostäder till personer som står utanför den reguljära bostadsmarknaden medför stora kostnader för kommunen i form av hotellboenden med mera, tillfälliga boendelösningar som dessutom är dåliga för de medborgare som placeras dit. Vi ska arbeta aktivt för att få fram fler kommunkontrakt, det vill säga kontrakt som kommunen tecknar både med Botkyrkabyggen och med andra bostadsaktörer för att i sin tur använda i det sociala arbetet.

I en allt mer ansträngd bostadsmarknad behövs flexibla lösningar för att möta våra medborgares behov. Att möjliggöra för tillfälliga boenden är ett sätt att hantera bostadsbristen kortsiktigt, samtidigt som vi också tar fram långsiktigt hållbara lösningar. Tillfälliga boenden får dock inte bli ett substitut för reguljär bostadsbyggnation, utan ska fungera just som tillfälliga lösningar för personer som av sociala eller andra skäl är akut bostadslösa. Den aktuella flyktingkrisen gör att behoven av fler bostäder snabbt blir större.

Tillfälliga boenden ska lokaliseras på fungerande platser för bostäder med tillgång till kollektivtrafik och annan offentlig och kommersiell service, i största mån där permanent bebyggelse planeras. Tillfälliga boenden ska precis som all nybyggnation i så stor utsträckning som möjligt bidra till en mer blandad bostadsbebyggelse och därmed bidra till en positiv social utveckling.

Konkretare riktlinjer för tillfälliga boenden av olika slag ska finnas i ett separat dokument.

Planerade insatser

- Vi underlättar för vissa bostadssökande genom kommunal hyresgaranti. Det innebär ett stöd till hushåll i kommunen som kan klara kostnaderna för ett eget boende, men som trots det har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden.¹
- Vi ska erbjuda funktionella boenden för personer med särskilda behov – i små enheter och integrerat med övrig bostadsbebyggelse. Planeringen för sådana boenden i termer av behov, kvalitet och resurser avgörs i kommunens ordinarie styrsystem.
- Vi ska bygga fler ungdomslägenheter i kommunen för att stärka möjligheterna för unga att etablera sig på bostadsmarknaden.
- Vi ska öka antalet trygghetsbostäder genom att bygga nytt eller bygga om.
- Vi ska överväga behov av målgruppsinriktade boenden varje gång vi tar fram nya planer och projekt.
- Vi ska genom Botkyrkabyggen erbjuda kommunkontrakt till personer som av särskilda ekonomiska eller sociala skäl inte kan få bostad på egen hand. Botkyrkabyggen ska, om kommunen begär det, erbjuda minst fem procent av bolagets nyuthyrning per år för kommunkontrakt.
- Vi ska arbeta för fler kommunkontrakt hos andra hyresvärdar än Botkyrkabyggen för att möta behovet av boenden för personer som av särskilda ekonomiska eller sociala skäl inte kan få en bostad på egenhand. Det gäller också i samband med nyproduktion av bostäder.
- Vi ska driva frågorna om ett ökat gemensamt regionalt ansvar på bostadsmarknaden – Stockholmsregionens boendesegregation måste brytas. Framför allt behöver fler kommuner ta ansvar för att grupper som har svårt att konkurrera ekonomiskt på bostadsmarknaden får sin rätt till en bostad tillgodosedd.

Utanför ramen av boendeplanering finns andra kommunala insatser som stödjer personer som saknar ekonomisk förmåga till eget boende.

¹ Det kan till exempel röra sig om personer som inte uppfyller bostadsbolagens krav på fast anställning etc. men som ändå har betalningsförmåga. (Dnr S2008:387)

Riktlinjer för Botkyrkabyggen

Vi ska värna hyresrätten som boendeform. En bred hyresbostadsmarknad – med god tillgång till olika typer av bostäder av hög kvalitet och till rimliga priser – är viktigt för en väl fungerande arbetsmarknad och minskade klyftor i samhället.

Ett starkt kommunalt bostadsföretag är en tillgång för Botkyrkaborna och ett nödvändigt verktyg för en hållbar bostadspolitik. AB Botkyrkabyggen ska vara en aktiv aktör som utöver effektiv förvaltning också bidrar till utvecklingen av befintliga bostäder och bostadsområden samt står för nyproduktion som bidrar till att möta behoven av fler bostäder. Botkyrkabyggen ska vara en aktiv aktör för att öka standarden på boende för Botkyrkas medborgare.

Alla riktlinjer för boendeplanering i det här dokumentet gäller för såväl Botkyrkabyggen som andra, till exempel var och hur nybyggnation ska ske. Därutöver gäller följande riktlinjer som är specifika för Botkyrkabyggen och som rör bland annat förvaltning och ambitioner vid upprustning och förnyelse. De här riktlinjerna blir preciserade och kompletterade i ett särskilt ägardirektiv.

Botkyrkabyggen ska renovera och modernisera sitt bostadsbestånd

Botkyrkabyggen ska genom att rusta upp och renovera det befintliga beståndet säkerställa att hyresgästerna har bra och moderna bostäder som är anpassade till dagens behov. Beståndet behöver vara energieffektivt med sunda inne- och utemiljöer. I detta arbete ska Botkyrkabyggen utnyttja möjligheten att genomföra nybyggnation kopplad till förnyelseprojekt. Om- och tillbyggnader tillsammans med nya hus som går att planera, handla upp och projektleda i kombination med upprustningsprojekt kommer att ge tillskott av nya bostäder.

Vi räknar med att intresset för att bygga hyresrätter i Botkyrka finns och ökar bland andra byggaktörer, så att efterfrågan av nybyggda hyresrätter kan mötas också av andra än Botkyrkabyggen.

Botkyrkabyggen ska skapa större variation i beståndet

Botkyrkabyggen ska i förnyelsearbetet av det befintliga beståndet bidra till att skapa större variation. Lägenheterna kan slås ihop, delas och rustas upp till olika kvalitet och hyresnivåer. Vid nybyggnation och ombyggnation är det viktigt att vi tidigt i arbetet säkrar en god tillgänglighet.

Botkyrkabyggen ska vid upprustning skapa energisnålare hus

Vid upprustning av det befintliga beståndet ska Botkyrkabyggen minska bostädernas energianvändning samt använda miljövänliga tekniker, material och teknisk försörjning. Hyresnivåer och hushållens ekonomiska förutsättningar kombinerat med föränderliga statsbidrag, sätter ramarna för upprustningsambitionerna men ambitionen får aldrig stanna vid en ohållbar nivå.

Botkyrkabyggen ska vid nybyggnation prioritera ungdomslägenheter och boenden för äldre

Det finns idag goda förutsättningar att få privata aktörer att bygga hyresrätter i Botkyrka. Botkyrkabyggen kan därför vid nybyggnation i första hand fokusera på ungdomslägenheter och boenden för äldre – det vill säga bostadsutbud där marknaden är svagare och där bolaget kan ha en effektiv produktion.

Botkyrkabyggen ska bidra till mer blandade upplåtelseformer genom fler hyresrätter i områden där de är få

Botkyrkabyggen ska aktivt utveckla sitt fastighetsinnehav. Med markbyten, markförsäljningar och markköp ska Botkyrkabyggen i högre utsträckning kunna bygga i stadsdelar med få hyresrätter samtidigt som byggmöjligheter kan öppna sig för andra upplåtelseformer där hyresrätter dominerar.

Fastighetsaffärer av principiell betydelse ska behandlas av kommunfullmäktige på det sätt som gäller för Botkyrkabyggen som en del av kommunkoncernen.

Botkyrkabyggens hyror ska täcka kostnaderna

Botkyrkabyggens totala hyresintäkter och eventuella statliga subventioner ska täcka de sammanlagda kostnaderna för en långsiktig förvaltning av beståndet. Det gäller också de kommande årens förnyelse. Hyrorna sätts, efter överenskommelse med hyresgästernas företrädare, i enlighet med bruksvärdesprincipen och hyresgästernas värdering av olika bostäder.

Botkyrkabyggen behöver bidra till att få fram kommunkontrakt

Botkyrkabyggen ska aktivt verka för att möjliggöra för boende till personer som av särskilda ekonomiska eller sociala skäl inte kan få bostad på egen hand. Om kommunen begär det ska Botkyrkabyggen erbjuda minst fem procent av bolagets nyuthyrning per år för kommunkontrakt.

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Omvärldsanalys: Riktlinjer för bostadsförsörjning april 2015

Hannes Flemming och Lars Olson

BOTKYRKA
KOMMUN

Långt ifrån lagom

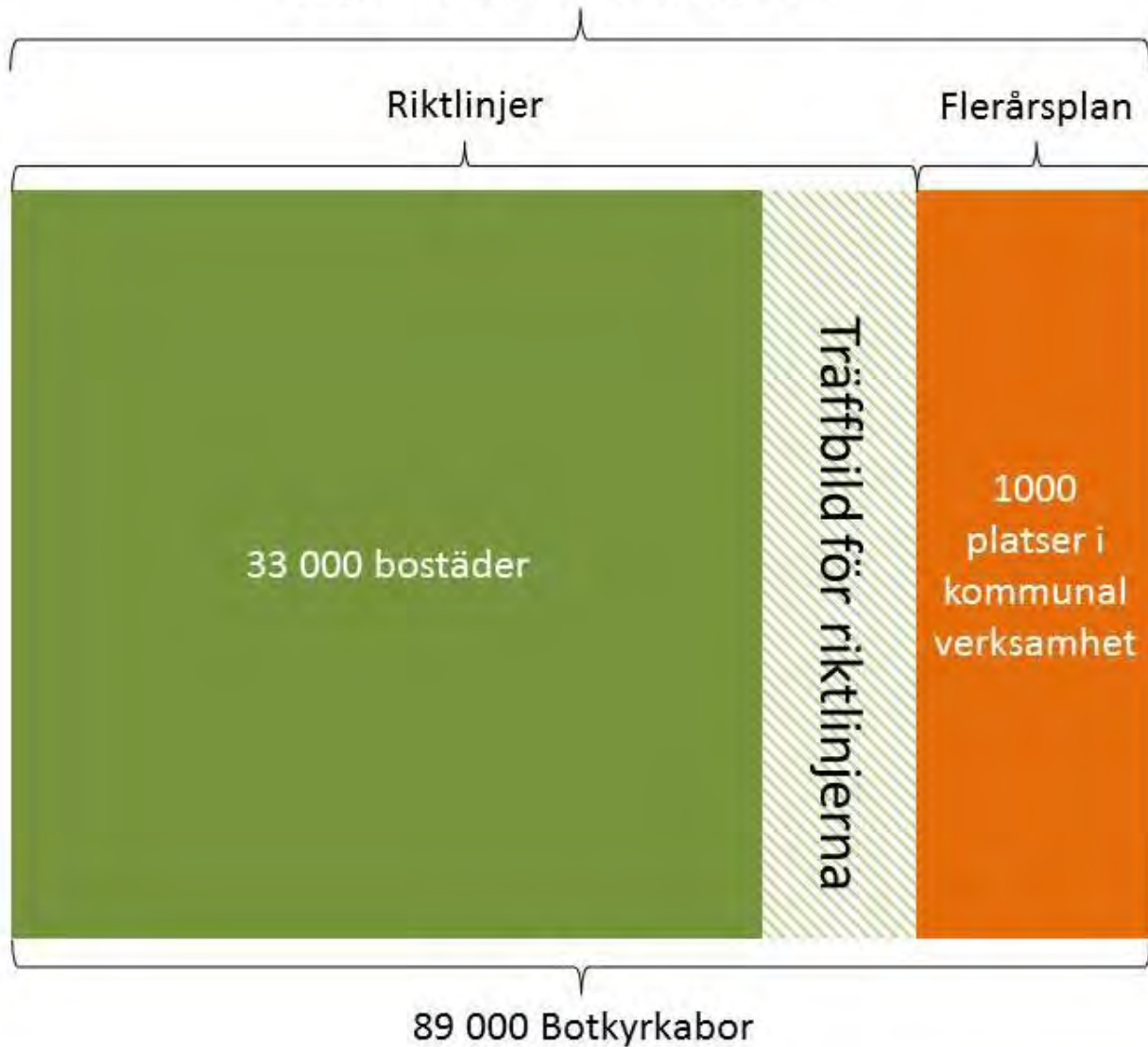
Riktlinjer för bostadsförsörjning

- Ny lagstiftning där riktlinjer för bostadsförsörjning är obligatoriskt för kommunerna – vi behöver revidera gällande ”Riktlinjer för boendeplanering”.
- Uppdrag att ta fram reviderade riktlinjer under första kvartalet i år.
- Kommunledningen har uttryckt nya och högre ambitioner för bostadsbyggandet i Ettårsplan 2015.

Lagstiftningens inriktning – alla

Summering – viktigaste slutsatserna

- Bostadsbyggandet kan öka från 300 till 600 nya bostäder per år under perioden fram till 2019 (totalt 1800 nya bostäder).
- 1800 nya bostäder/hushåll ligger i linje med den befolkningsprognos som är utgångspunkt för Flerårsplan 2016-19
- Ökat bostadsbyggande kräver fler aktiva byggaktörer – enbart fler och större planeringsprojekt räcker inte
- Större intresse hos marknadsaktörer för att bygga hyresrätter kan ge Botkyrkabyggen tillfälle att fokusera på renovering och förnyelse

.....forts.

- Marknadens naturliga drivkrafter motverkar för närvarande kommunens inriktning på varierade stadsdelar – byggarnas sikte är inställt på "lokal-lokal" marknad som lätt kan bedömas.
- Bra förutsättningar finns för att fortsätta med projekt för ungdomsbostäder och för att arbeta på motsvarande sätt med nytt utbud riktat mot äldre
- För att klara lagstiftningens krav för andra grupper med svårigheter på bostadsmarknaden behövs aktivare arbete för en bank av fler sociala kontrakt - också utanför miljonprogrammets stadsdelar.
- Botkyrkas svåra dilemma kvarstår med avvägningarna mellan stadsdelutveckling och individens rätt till bostad
- Tillfällen finns framöver att förlägga diskussionen om vilka bostadsbehov som ska tillgodoses var till den regionala nivån.

Påverkansfaktorer för bostadsförsörjningen i Botkyrka

- Befolkningsutveckling
- Statlig politik
- Läget i grannkommunerna
- Efterfrågesidan/hushållens ekonomi
- Utbudssidan/byggherrar
- Kvalitetsaspekter - vad styr efterfrågan
- Boendet
- Särskilda grupper
 - Hemlösa
 - Nyanlända
 - Funktionshindrade
 - Studenter
 - Äldre
 - Unga

Befolkningsutveckling

lakttagelser:

- Den snabba befolkningstillväxten i Stockholmsregionen och i Botkyrka fortsätter de närmaste åren (urbanisering, immigration, ung befolkning med högt barnafödande).
- Botkyrka får räkna med hög inflyttning från andra länder kommande år - och stora flyktingströmmar.
- De stora ålderskullarna från 90-talet är på väg in i barnafödande ålder. De äldre blir också fler - äldrepopulationen ligger sent i Botkyrka.
- Botkyrkas äldre befolkning innehåller en stor grupp med låga pensioner under kommande år.
- Befolkningen i Fittja, Alby, Hallunda, Norsborg ökar främst på grund av generationsväxling och ökad trångboddhet.
- Befolkningen i Tullinge och Tumba växer också – här har nybyggda bostäder stor inverkan på befolkningsökningen.
- Befolkningsökningen ökar antalet förskole- och grundskolebarn och därmed behoven av ökad kapacitet i förskola och skola.

Befolkningsutveckling

Slutsatser:

- Bostadsbrist kombinerad med snabb befolkningstillväxt i både regionen och i Botkyrka ger en fortsatt hög efterfrågan på boende.
- Efterfrågan på boende hos unga som står utanför bostadsmarknaden kommer öka liksom efterfrågan på billigt boende högre upp i åldrarna när de stora kullarna från 90-talet snart är över 25 år - i familjebildande åldrar men utan fast förankring på arbetsmarknaden.
- Med dagens regelsystem kommer inte marknaden att erbjuda billigt boende.
- En ökande befolkning medför större ekonomiska åtaganden för kommunen – ”skatteutjämningsystemet” kompenserar inte fullt ut för till exempel nybyggda skolor och ökade personalkostnader.
- Allt fler äldre Botkyrkabor medför ökade krav och efterfrågan på service/omsorg, anpassade bostäder och äldreboenden.

...forts

- Många nyanlända kommer innebära krav också på storstadskommunerna att ta emot fler av Migrationsverket anvisade flyktingar.
- Vi kommer behöva olika strategier för att påverka byggaktörernas intresse för att bygga och investera i olika delar av Botkyrka och för olika målgrupper.

Statlig politik

Iakttagelser:

- Bostadssituationen uppmärksammas alltmer både i den allmänna och den politiska debatten – men läget för bostadspolitiska reformer ser låst ut i Riksdagen.
- Nya lagar och lagförslag med regelförändringar har tagits fram tillsammans med ambitiösa mål för nybyggnation – men inget som underlättar för fler hushåll att efterfråga nybyggda bostäder eller för byggaktörerna att bygga för en bredare marknad.
- Regelförändringar försvårar för kommunerna att ställa egna krav på byggandet(”stopplagen”).
- Statliga bidrag för energieffektivisering har förändrats och utökats i begränsad omfattning – men det påverkar inte ombyggnad och nybyggnad i någon avgörande betydelse för bostadsförsörjningen.

...forts

- Amorteringskrav på nya bolån kommer förr eller senare att införas
- Att ta bort eller begränsa ränteavdragen för ägda bostäder diskuteras, men känns trots allt som en avlägsen åtgärd.
- Punktsatsningar för vissa boendeformer kan tillkomma – till exempel ungdoms- och studentbostäder – men sannolikt inte på något avgörande sätt för bostadsförsörjningen.

...forts

- Många nyanlända kommer innebära krav också på storstadskommunerna att ta emot fler av Migrationsverket anvisade flyktingar.
- Vi kommer behöva olika strategier för att påverka byggaktörernas intresse för att bygga och investera i olika delar av Botkyrka och för olika målgrupper.

Statlig politik

Slutsatser:

- Trots att bostadssituationen är på agendan och att ambitioner och mål är höga finns inga breda satsningar - Botkyrka kommer på egen hand behöva klara upprustningen av miljonprogrammet och ökat nybyggande.
- Det är fortsatt samma utbuds- och efterfrågemekanismer på bostadsmarknaden som kommer att driva bostadsbyggandet – inga snabba förändringar är att vänta.
- Amorteringskraven på nya bolån gör ägda bostäder dyrare och kan innebära att hyresrätter åter blir attraktivare än bostadsrätter när det gäller nybyggda flerbostadshus.
- Hittills väger finanspolitiska åtgärder tyngre än regelverksförändringar för PBL.

Läget i grannkommunerna

lakttagelser:

- Generellt sett ökar kommunerna sin planeringsberedskap för bostadsbyggande i hela regionen. Stockholms stads andel av nybyggandet minskar, mest ser bostadsbyggandet ut att öka i Solna, Sundbyberg, Nacka, Järfälla och Tyresö.
- Den funktionella lokala bostadsmarknad som Botkyrka ingår i - Salem, Botkyrka, Huddinge (exkl. Skogås) och Stockholms sydvästra stadsdelar – ökar både bostadsbyggandet och planeringen av nya projekt. Mest tydligt i Huddinge, men också i Stockholms stadsdelar.
- Bostadsbyggandet ökar under senaste åren med fler flerbo-stadshus – flest bostadsrätter men hyresrättsbyggandet ökar.
- Stockholmsöverenskommelsen om utbyggd tunnelbana innebär ett särskilt åtagande om bostadsbyggande för Stockholm, Nacka, Solna och Järfälla på 78 000 bostäder till 2030.

Läget i grannkommunerna

Slutsatser:

- Botkyrka behöver klara sitt bostadsbyggande i en fortsatt eller till och med skarpare konkurrens med andra områden i regionen. Ökat bostadsbyggande i regionen och i grannkommunerna innebär att bostadsprojekt i Botkyrka behöver erbjuda specifika kvaliteter (pris, läge, service, upplåtelseform med mera).
- Flerbostadshusen kommer att dominera utbudet i regionen och i grannkommunerna – där blir konkurrensen hårdast.

Efterfrågesidan/hushållens ekonomi

lakttagelser: Ökad segregation, skarpare uppdelning inom regionen.

DN granskar. Vägen in till Sverige

FN:s utvärdering av världens länder

FN:s utvärdering av världens länder visar att Sverige har en hög placering när det gäller ekonomisk utveckling och sociala indikatorer. Detta beror på flera faktorer, bland annat den starka ekonomiska tillväxten och den höga utbildningsnivån.

Utbildningens betydelse

Utbildning är en viktig faktor för den ekonomiska utvecklingen. Den höga utbildningsnivån i Sverige har bidragit till den starka ekonomiska tillväxten och den höga sociala välfärden.

Utbildningspolitiken

Utbildningspolitiken i Sverige har varit framgångsrik. Den har bidragit till den höga utbildningsnivån och den starka ekonomiska tillväxten.

Utbildningsutvärderingen

Utbildningsutvärderingen visar att Sverige har en hög placering när det gäller utbildningskvalitet och utbildningsresultat. Detta beror på den starka utbildningspolitiken och den höga utbildningsnivån.

Utbildningsutvärderingens betydelse

Utbildningsutvärderingen är en viktig indikator för den ekonomiska utvecklingen. Den visar att Sverige har en hög placering när det gäller utbildningskvalitet och utbildningsresultat.

Efterfrågesidan/hushållens ekonomi

Slutsatser:

- En allt tydligare ekonomisk segregation innebär för Botkyrka en allt tuffare konkurrens och större utmaning att locka byggaktörer.
- För hushåll med låga inkomster minskar manöverutrymmet på bostadsmarknaden till följd av skenande bostadspriser, mer marknadsinslag i hyressättning och förändringar i statliga regelsystem.

Utbudssidan/byggherrar

lakttagelser:

- Fler byggaktörer är/blir aktiva i Stockholmsregionen och i Botkyrka.
- Ett intresse för att äga hyresrätter och bygga nytt i miljonprogramsområdena har uppstått och ökar.
- Markpriserna i Stockholm har ökat på senare tid vilket "flyttar ut" byggherrar till kommuner med lägre prisnivåer.
- Fortsatt lågt risktagande med etapputbyggnader och krav på slutförsäljning – dvs låg byggtakt hos varje aktör.
- Fortsatt höga avkastningskrav – runt 20 %.
- Fortsatt starkt fokus på lokal bostadsmarknad från byggaktörerna – leder till att man helst vill bygga mer av det som redan finns eller inte alls.
- Höga entreprenörskostnader - kapacitetstaket inom byggsektorn är snart nått.

Utbudssidan/byggherrar

Slutsatser:

- Byggandet ökar med antalet aktiva byggherrar - antalet projekt och projektens storlek är av underordnad betydelse för bostadsbyggandets omfattning.
- Bygg- och finanssektorns intresse för Botkyrka har ökat (projekten blir genomförda, hanteringsbara planeringstider och politisk stabilitet) – men den relativt sett svagare efterfrågan/betalningsviljan gör att ett misslyckande (osäljbart projekt) snabbt kan ändra situationen.
- Marknadsdrivkrafterna går i en riktning mot att bygga för befintlig lokal marknad. Kommunen behöver hålla fast vid sin viljeinriktning att nya bostäder ska komplettera det utbud som redan finns och skapa variation.

Kvalitetsaspekter – vad styr efterfrågan

Iakttagelser:

- Botkyrka kommun klättrar på bäst-att-bo-ranking i länet till plats 15 av 25. Men Huddinge, Haninge och Tyresö ligger bättre till.
- Betalningsviljan för boende har ett samband med: närhet till city, närhet till spårstation, tillgång till gånggatunät, tillgång till urbana verksamheter, tillgång till park, närhet till vatten och kvartersform. (Närhet = finns på gångavstånd)

Kvalitetsaspekter – vad styr efterfrågan

Slutsatser:

- Botkyrka blir en allt populärare plats att bo på men ligger efter de närmsta "konkurrenterna" sett till boendepreferenser.
- Botkyrka har svårt att konkurrera på vissa områden och behöver lyfta fram befintliga "Botkyrkakvaliteter" (gröna och blå kvaliteter, förbättrat kommunikationsläge, bra prisbild och "spekulationsmöjlighet").
- Botkyrka kan utveckla starkare kvaliteter i kommunal service (förskola och skola, fritidsutbud) och andra livskvaliteter (leva klimatsmart, åka skidor sommartid, plats för att förverkliga egna idéer....).

Boendet

Iakttagelse:

- En tvåsidig utveckling – det som uppfattas som trångboddhet minskar men det finns också en ökande reell trångboddhet.
- Inlåsnings effekter på bostadsmarkanden resulterar i ”glesboddhet” – det är olönsamt att lämna för ett mindre boende när en blir äldre. Inlåsnings effekterna kommer troligen kvarstå.

Boendet

Slutsatser:

- Vi accepterar att bo fler på mindre yta men det har ingen betydande påverkan på bostadssituationen/-bristen.
- Ökad reell trångboddhet ger en ökad belastning för socialtjänsten att klara sitt uppdrag.
- Inlåsnings effekter hindrar rörlighet på bostadsmarknaden.
- Stärkt segregering (rik-fattig, ung-äldre med mera) trots tolerantare värderingar.

Särskilda grupper

Kommunen ska tillhandahålla boende med service och omvårdnad för äldre samt bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning. Kommunerna ansvarar också för att det finns boende för nyanlända som ingår i överenskommelser med staten. Rätten till bland annat bostad är enligt regeringsformen något ”det allmänna” ska trygga.

I Stockholmsregionen och i Botkyrka har några grupper särskilt svårt att få sin behov av boende tillgodosedda:

- Hemlösa
- Nyanlända
- Personer med funktionshinder
- Studenter
- Äldre
- Unga

Hemlösa

lakttagelser:

- I Botkyrka finns över 500 hemlösa (socialstyrelsens definition) – en grupp som ökar. Dock blir de som bedöms klara ett eget boende med eller utan stöd en allt större andel, idag runt 85%.
- Gruppen hemlösa blir allt bredare och att vara hemlös är inte sammankopplat med att ha ett missbruk eller att vara psykiskt sjuk. Står man utanför arbetsmarknaden så står man också utanför bostadsmarknaden.

Hemlösa

Slutsatser:

- Hemlösheten ökar ”i onödan” till följd av den allmänna bostadsbristen och det för med sig ökade kostnader för kommunen, bland annat för hotell/vandrarhemsplatser.
- De så kallade ”sociala kontrakt” som kommunen förfogar över - inhyrning av lägenheter från framför allt Botkyrkabyggen och framför allt i miljonprograms-stadsdelarna – räcker inte till och ”inflödet” av nya sociala kontrakt motsvarar inte behovsökningen.
- Det finns en konflikt inbyggd i att dels se till att utsatta hushåll får sina lagstadgade och/eller moraliska rättigheter tillgodosedda, dels se till att den sociala och ekonomiska situationen i miljonprogrammets stadsdelar bidrar till att göra en förnyelse möjlig.
- Det finns ytterligare en konflikt i att allt fler har svårigheter att ta sig in och stanna kvar på bostadsmarknaden och att vägen till en bostad uppfattas som ”rättvis”.

Nyanlända

lakttagelser:

- Varje år flyttar drygt 7 000 personer till Botkyrka.
- Varje år flyttar/invandrar knappt 2 000 personer från andra länder till Botkyrka – en flyttström som ökar.
- Av invandrarna är runt en tredjedel flyktingar, de absolut flesta är så kallade egenbosatta nyanlända – en liten del är anvisade nyanlända, kvotflyktingar och ensamkommande barn som kommunen har ett direkt bostadsansvar för.

Nyanlända

Slutsatser:

- De nyanlända som kommunen har direkt bostadsansvar för är relativt få och får sitt boende löst framför allt genom de "sociala kontrakt" kommunen förfogar över.
- De flesta nyanlända i Botkyrka tillhör de grupper som har allra svårast att ta sig in på bostadsmarknaden.
- Vi får räkna med en fortsatt hög nivå på både generell invandring och på flyktingströmmen de närmaste åren, vilket ökar bostadsbehoven.

Funktionshindrade

Iakttagelser:

- Antalet medborgare med funktionshinder ökar när befolkningen blir större.
- Att få fram gruppboenden för att klara kommunens lagstadgade skyldigheter är i sig ett problem, men inte kopplat till bostadspolitik.
- Generellt sett klarar det stora beståndet av bostäder som är 40-50 år inte dagens behov av tillgänglighet.

Funktionshindrade

Slutsatser:

- För att förbättra bostadssituationen för funktionshindrade i Botkyrka behöver fokus ligga på förbättrad tillgänglighet vid förnyelsen av miljonprogrammet.

Studenter

lakttagelser:

- I Stockholmsregionen finns en så stor brist på studentbostäder att boendet ser ut att begränsa förutsättningarna för lärosätena att attrahera studenter.
- Fler aktörer med intresse för att bygga studentbostäder har tillkommit de senaste åren - men har läget i regionen ett stort inflytande både över investeringarna och över studenternas efterfrågan.
- Kommunens försök med nya studentbostadsprojekt har varit svåra att genomföra, på grund av bristande intresse hos byggaktörerna som hellre utnyttjat möjligheter i andra lägen.

Studenter

Slutsatser:

- Nya studentbostäder i Botkyrka är inte avgörande för att lösa regionens behov av boende – om det istället sker på andra platser.
- Studenter som grupp och studentbostäder är intressanta för att bredda bostadsutbudet och få mer varierade stadsdelar.

Äldre

Iakttagelser:

- Gruppen äldre ökar framöver för att toppa i början av 20-talet – med sena utbyggnadsetapper i miljonprogrammet och stora 40-talistgrupper ligger ”äldrepuckeln” sent i Botkyrka.
- Utbudet av bostäder mellan ”vanligt boende” och kommunens vård- och omsorgsboende är mycket begränsat.
- Det finns marknadsaktörer som är intresserade av byggande med särskilda kvaliteter för äldre – men framför allt gäller det bostadsrätter.

Äldre

Slutsatser:

- För många äldre uppstår inlåsnings effekter, där det av ekonomiska skäl är svårt att lämna sin gamla bostad - ändamålsenliga flyttkedjor uppstår därmed inte.
- Kommunen kan bli aktivare med att intressera marknadsaktörer för att bygga nya bostäder riktade till gruppen äldre med högre betalningsförmåga.
- För den relativt stora grupp av äldre med lägre betalningsförmåga är hyresätter i stort sett den enda möjligheten till nytt boende - förnyelsen av miljonprogrammet skapar nya förutsättningar.

Unga

lakttagelser:

- Efterfrågan på boende hos unga som står utanför bostadsmarknaden kommer vara fortsatt stor och öka ytterligare.
- Genom både upprustning, bostadsrättsomvandling och friare hyressättning har trösklarna höjts för de många unga som inte har förutsättningar att köpa sitt boende.
- Svårigheterna på bostadsmarknaden för unga riskerar att försvåra eller förhindra arbetskraftsförsörjningen och är därmed ett växande gemensamt problem i Stockholmsregionen.
- Det finns allt fler bostadsaktörer som är intresserade av ungdomsbostäder (ålderskrav vid första uthyrningen) än tidigare.

Unga

Slutsatser:

- Det finns förutsättningar att driva projekt med ungdomsboende i Botkyrka och de nu aktuella projekten underlättar för nya efterföljare under den kommande perioden.

Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd (KS/2016:131)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar förslaget till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning

Den 30 november 2004 beslutade socialnämnden om riktlinjer för ekonomiskt bistånd i Botkyrka kommun. Kommunfullmäktige har vid flera tillfällen, senast 26 mars 2015, reviderat riktlinjerna. Socialförvaltningen har nu tagit fram ett förslag till ytterligare en revidering.

Regeringen har beslutat att upphäva paragrafen för fritidspeng i socialtjänstlagen (2001:453) och istället höja riksnormen i försörjningsstödet. Beslutet innebär att riksnormen i försörjningsstödet, från och med 1 januari 2016, höjs. Normen höjs med 100 kronor per månad för barn i åldrarna 0-6 år och 250 kronor per månad för barn i åldrarna 7-18 år samt hemmavarande skolungdomar i åldern 19-20. Det innebär att de, i det fall de har försörjningsstöd i ett helt år, får samma belopp i höjning som maximalt kunde betalas ut i fritidspeng, det vill säga 3 000 kronor per år.

Socialnämnden föreslår att, förutom den normhöjning som regeringen beslutat, föra in en möjlighet att bevilja fritidspeng på upp till 1500 kronor per barn (0-18 år) och år. Detta skulle förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn. Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Fritidspengen kan beviljas en gång per år med max 1 500 kronor per barn och ungdom. Beslutet fattas enligt 4 kapitlet 2 § SoL.

Socialnämnden har behandlat ärendet 2016-02-23, § 23.

§ 23**Revidering av Botkyrka kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd (SN 2011:105)****Beslut**

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd.

Yngve R K Jönsson (M) och Ellen Nilsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Propositionsordning

Yngve R K Jönsson (M) yrkar bifall till tilläggsförslag 1. att i förslaget till revidering av riktlinjerna lägga till villkoren att samtliga ansökta fritidspengar alltid ska kunna styrkas med kvitton samt 2. att den nya fritidspengen begränsas till att gälla för åldrarna 6-15 år och om dessa två villkor ej vinner bifall, avslå ordförandeförslaget. Ordförande Mats Einarsson (V) yrkar avslag till tilläggsförslagen.

Ordförande ställer bifall mot avslag till att-satserna 1 och 2 och finner att socialnämnden har avslagit tilläggs-satserna 1 och 2.

Ordförande Mats Einarsson (V) yrkar bifall till ordförandeförslaget att föreslå kommunfullmäktige att anta förslaget till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Yngve R K Jönsson (M) yrkar avslag till ordförandeförslaget.

Ordföranden ställer bifall mot avslag och finner att socialnämnden beslutat att anta ordförandeförslaget

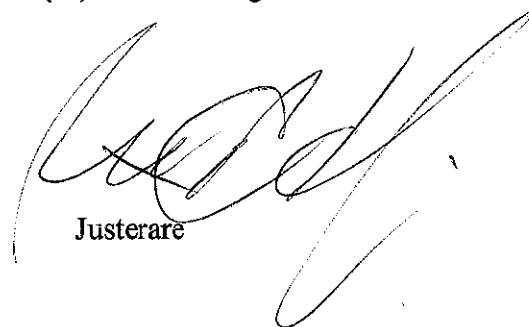
Yngve R K Jönsson (M) och Ellen Nilsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Paragrafen justeras omedelbart.

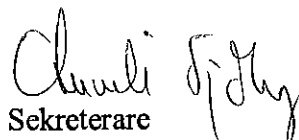
Justeras 2016-02-23

Ordförande

Justerare

Sekreterare

YRKANDE

2016-02-23

Socialnämnden

Ärende 7 Revidering av Botkyrka kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd (SN 2011:105)

Vi moderater anser att det, i en viss utsträckning, kan vara rimligt att återinföra fritidspengen inom riktlinjerna för ekonomiskt bistånd.

Då riksnormen har höjts förväntas barnfamiljerna som uppbär ekonomiskt bistånd själva kunna visa ansvar och fördela pengar till sina barns fritidsaktiviteter. Detta menar uppenbarligen majoriteten och förvaltningen att dessa familjer inte klarar av.

Vi vill, av flera skäl, införa begränsningar i det som majoriteten föreslår, framför allt för att dessa skulle rikta in sig på vår huvudsakliga målgrupp för en ökad grad av idrott och hälsa. I åldern 0-5 år erbjuder i princip inga idrottsföreningar någon organiserad verksamhet, därför bör den ålderskategorin undantas. I åldern 16-18 år så vet vi, från föreningarna själva, att en majoritet av utövarna slutar med den organiserade idrotten. De som då fortsätter med idrotten (eller de som har barn under sex år) bör finansiera detta genom den höjda riksnormen.

Dessutom bör kravet på att styrka utgifterna med kvitton vara absolut på den som söker fritidspengen. Vi befarar att, då Socialtjänsten brottas med såväl ökande arbetsbelastning som personalbrist, den upparbetade praxis som tidigare funnits (kring kvitton) annars riskerar att på sikt urholkas eller helt avvecklas.

Vi föreslår därför Socialnämnden besluta

- att i förslaget till revidering av riktlinjerna lägga till villkoren att samtliga ansökta fritidspengar alltid ska kunna styrkas med kvitton, samt
- att den nya fritidspengen begränsas till att gälla för åldrarna 6-15 år, samt
- att om dessa två villkor ej vinner bifall, avslå ordförandeförslaget

Yngve RK Jönsson

Ellen Nilsson

2016-01-20

Dnr SN/2011:105

Referens

Åse Linnerbäck
Greta Lund Jonsson

Mottagare

Socialnämnden

Revidering av Botkyrka kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Den 30 november 2004 beslutade socialnämnden om riktlinjer för ekonomiskt bistånd i Botkyrka kommun. Kommunfullmäktige har vid flera tillfällen och senast den 26 mars 2015 reviderat riktlinjerna. Socialförvaltningen har nu tagit fram ett förslag till ytterligare en revidering.

Regeringen har beslutat att upphäva paragrafen för fritidspeng i socialtjänstlagen (2001:453) och att istället höja riksnormen i försörjningsstödet. Beslutet innebär att riksnormen i försörjningsstödet, fr o m 1 januari 2016, höjs. Normen höjs med 100 kronor per månad för barn i åldrarna 0-6 år och 250 kronor per månad för barn i åldrarna 7-18 år samt hemmavarande skolungdomar i åldern 19-20. Det innebär att de, i det fall de har försörjningsstöd i ett helt år, får samma belopp i höjning som maximalt kunde betalas ut i fritidspeng (dvs. 3000 kr per år).

Socialförvaltningen föreslår att, förutom den normhöjning som regeringen beslutat, föra in en möjlighet att bevilja fritidspeng på upp till 1.500 kr per barn (0-18 år) och år. Detta skulle förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn. Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Fritidspengen kan beviljas en gång per år med max 1.500 kr per barn och ungdom. Beslutet fattas enligt 4 kapitlet 2 § SoL.

Bilaga: Botkyrka kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd

2016-01-20

Dnr SN/2011:105

Ärendet

Den 30 november 2004 beslutade socialnämnden om riktlinjer för ekonomiskt bistånd i Botkyrka kommun. Kommunfullmäktige har vid flera tillfällen och senast den 26 mars 2015 reviderat riktlinjerna. Socialförvaltningen har nu tagit fram ett förslag till ytterligare en revidering.

Bakgrund

Botkyrka kommun beslutade 2010 om ett riktat bistånd på 2.500 kr till barn som lever i familjer med långvarigt bistånd. Syftet vara att ge barn förutsättningar till att kunna delta i organiserade fritidsaktiviteter.

Från och med den 1 juli 2014 så trädde ny lagstiftning om sk fritidspeng ikraft. Fritidspengen beslutades enligt socialtjänstlagen och innefattade ersättning till bl a fritidsaktiviteter för barn i årskurs 4-9 i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Ersättningen uppgick till 3.000 kronor per barn och år. Kommunen beslutade dock att ersättningen skulle utvidgas till att omfatta barn 0-18 år.

Regeringen har nu beslutat att upphäva paragrafen för fritidspeng i socialtjänstlagen (2001:453) och att istället höja riksnormen i försörjningsstödet. Beslutet innebär att riksnormen i försörjningsstödet, från och med 1 januari 2016, höjs. Normen höjs med 100 kronor per månad för barn i åldrarna 0-6 år och 250 kronor per månad för barn i åldrarna 7-18 år samt hemmavarande skolelever i åldern 19-20. Det innebär att de, i det fall de har försörjningsstöd i ett helt år, får samma belopp i höjning som maximalt kunde betalas ut i fritidspeng (dvs. 3000 kr per år).

Socialförvaltningens förslag

Vi föreslår att, förutom den normhöjning som regeringen beslutat, föra in en möjlighet att bevilja fritidspeng på upp till 1.500 kr per barn (0-18 år) och år. Detta skulle förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Fritidspengen kan beviljas en gång per år med max 1.500 kr per barn och ungdom. Beslutet fattas enligt 4 kapitlet 2 § SoL.

Marie Lundqvist
Socialchef

Åse Linnerbäck
Jurist

Greta Lund Jonsson
Verksamhetschef EEB

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: SN 2011:105

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: Socialnämnden

Dokumentet gäller till den: Tillsvidare

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Botkyrka kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd, beslutade 150326

Dokumentansvarig är: Jurist på socialförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Jurist på socialförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Socialnämnden

Relaterade dokument: Handläggningsrutiner för ekonomiskt bistånd

Allmänt om ekonomiskt bistånd.....	7
<i>Inledning.....</i>	7
<i>Lagstiftning mm.....</i>	7
<i>Utgångspunkter i SoL.....</i>	7
Individuell behovsprövning.....	8
Socialförvaltningens värdegrund.....	9
Försörjningsstöd.....	11
<i>Riksnorm.....</i>	11
Livsmedel.....	11
Kläder och skor.....	11
Lek och fritid.....	11
Barn och ungdomsförsäkring.....	11
Hälsa och hygien.....	12
Förbrukningsvaror.....	12
Dagstidning, telefon, TV-avgift mm.....	12
<i>Förhöjning av normen.....</i>	12
Merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar.....	12
Merkostnader för umgänge med barn.....	13
Merkostnader vid sjukhusvård.....	13
<i>Övrigt försörjningsstöd - i förekommande fall och till skälig kostnad.....</i>	13
Allmänt om boende.....	13
Hushållsel.....	13
Bredband.....	14
Hemförsäkring.....	14
Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa.....	14
Resekostnader för allmänna kommunikationsmedel.....	14
Boendekostnader.....	15
Försörjningsstöd vid vistelse på institution.....	18
Reducerat bistånd och prövning av akut bistånd.....	20
Beslut som löper över flera månader.....	22
Utlandsvistelse.....	22
Bistånd till livsföring i övrigt.....	23
<i>Begravningskostnad.....</i>	23
Avliden som omfattas av lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA).....	24
<i>Diskmaskin.....</i>	24
<i>Flyttkostnader.....</i>	24
<i>Färdtjänstavgift.....</i>	25
<i>Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.....</i>	25
<i>Glasögon eller kontaktlinser.....</i>	25
<i>Hemtjänst/boendestöd.....</i>	25

<i>Hemutrustning</i>	26
Generellt	26
Hel grundutrustning	27
Begränsad grundutrustning	28
<i>Juridiska kostnader och stämpelavgifter</i>	29
Advokatkostnader	29
Stämpelavgifter	29
<i>Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet</i>	29
Klädutrustning	29
Behov av särskilda kläder eller skor	30
<i>Läkarvård och medicinkostnad</i>	30
<i>Magasineringskostnad</i>	30
<i>Psykoterapikostnader mm</i>	31
<i>Resor</i>	31
Rekreativresor	31
Resor till begravning	31
Återföreningsresor	32
Resor i samband med umgänge med barn	32
Sjukresor	32
<i>Renoverings-/underhållskostnad</i>	32
<i>Skolkort – SL</i>	33
<i>Skulder</i>	33
<i>Spädbarnsutrustning</i>	34
<i>Tandvård</i>	34
Akut tandvård	34
Nödvändig tandvård	35
<i>Tekniska hjälpmedel</i>	36
<i>Tvättmaskin</i>	36
Olika grupperns rätt till försörjningsstöd	37
<i>Barn och ungdom 0-18 år</i>	37
<i>Bostadslösa</i>	38
<i>Arbets sökande</i>	38
Jobbstimulans	39
Personer som är aktuella för etableringsersättning	40
Arbets sökande med otillräcklig föräldrapenning	40
Arbets sökande med otillräcklig A-kassa eller Alfakassa	40
Arbets sökande med sociala och medicinska problem	40
<i>Studerande</i>	42
Vuxenstuderande	42
Person som studerar på högskola	43
Studerande under studieuppehåll	43
Ungdomar under 21 år som går i skolan	43
<i>Personer 65 år och äldre</i>	44

<i>Företagare eller personer med fria yrken</i>	44
<i>Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård</i>	45
Boendekostnad.....	45
<i>Kontraktsvård</i>	45
<i>Samhällstjänst</i>	46
<i>Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten</i>	46
<i>Utländska medborgare</i>	46
Med uppehållstillstånd.....	46
Utan uppehållstillstånd	47
Asylsökande och övriga personer som sökt uppehållstillstånd.....	47
EU-medborgare	48
<i>Akut nödsituation</i>	50

Allmänt om ekonomiskt bistånd

Inledning

Dokumentet innehåller riktlinjer för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), avseende försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt.

Principiellt ska allt ekonomiskt bistånd handläggas på enheten för ekonomiskt bistånd. Anledningen till detta är i första hand att kommunens invånare ska behandlas lika och få en likvärdig prövning. Undantag från detta finns dock vid placeringar på institution med HVB-tillstånd samt vid t ex resor i samband med institutionsvistelse och kostnader som ingår i den enskildes vårdplan.

Lagstiftning mm

De lagar som främst reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL), förvaltningslagen (FL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL) och kommunallagen (KL). Dessutom omfattas regler i en rad andra lagar som äktenskapsbalken (ÄktB), sambolagen, lag om registrerat partnerskap, föräldrabalken (FB), lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), socialförsäkringsbalken, bidragsbrottslagen m.fl. Vägledning kan även inhämtas från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd och Socialstyrelsens Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten. Vägledning kan också erhållas från prejudicerande domar från kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen. Verksamheten regleras även genom kommunens övriga riktlinjer och styrdokument.

Vid beslut om ekonomiskt bistånd ska 4 kap 1 § SoL användas. Beslut enligt denna paragraf kan överklagas genom förvaltningsbesvär liksom 4 kap 5 § SoL. Däremot kan inte beslut enligt 4 kap 2 § SoL överklagas genom förvaltningsbesvär och denna paragraf ska i princip inte användas. Undantag kan vara när rätt till bistånd inte föreligger, men kommunen ger ekonomisk hjälp med villkor om återbetalning.¹

Riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Det ska dock alltid göras en individuell bedömning. Undantag kan alltid göras i akuta situationer eller för situationer när någon riskerar att hamna i nöd.

Utgångspunkter i SoL

Regler i SoL innebär att var och en, i första hand, är skyldig att själv försöka tillgodose sina behov. Det ekonomiska biståndet ska i princip vara en tillfällig hjälp och att det är bättre för den enskilde att klara sin försörjning på egen hand än genom bistånd. Socialtjänsten ska hjälpa den enskilde på så sätt att han eller hon kan uppnå egen försörjning. Det är bland annat detta som menas med

¹ Se dock undantag avsnitt Barn och ungdom 0-18 år (Fritidspeng)

att biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes resurser att leva ett självständigt liv.

Den sökande ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. I förarbeten till lagen sägs att nivån inte ska överstiga vad en person med låg inkomst i allmänhet har råd att kosta på sig. Vad som är skälig kostnad när det gäller dagliga levnadsomkostnader (riksnormen) finns angivet i lagen. Nivån får endast underskridas i enskilda fall om det finns särskilda skäl till det.

När en person vistas utanför den kommun där han eller hon är folkbokförd, t.ex. genom att vara placerad på hem för vård eller boende, är det placeringskommunen som är skyldig att pröva ansökan om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Under kriminalvård i anstalt ansvarar folkbokföringskommunen för stöd och hjälp.²

När åtgärder rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver.³

Begrepp som används lagtexten

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd är kostnader som framgår i 4 kap. 3 § SoL. Detta utgörs av riksnormen plus, vid behov, tillägg för skälig kostnad för övrigt försörjningsstöd till boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och avgift till fackförening/arbetslöshetskassa.

Övrigt bistånd

Övrigt bistånd utgår om man är berättigad till försörjningsstöd även till barnomsorg, hemtjänst, läkarvård, akut tandvård och glasögon.

Behovsperiod

Långvarigt behov = mer än 12 månader.

Längre behov = 3-12 månader.

Kortvarigt behov = 3 månader eller mindre.

Individuell behovsprövning

Kommunens övergripande mål i arbetet med ekonomiskt bistånd är att varje hushåll så snart som möjligt blir oberoende av bistånd eller minskar sitt behov så mycket som möjligt genom att gå över till annan försörjning. Handläggningen ska ske med bibehållen respekt för den enskildes rättssäkerhet och integritet. Eventuella krav på den biståndssökande ska anpassas efter hans eller hennes individuella förmåga och förutsättningar.

² 2 a kap 5 § SoL

³ 1 kap 2 § SoL

Socialtjänstlagen förutsätter att det i varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hjälpbehovet och omfattningen av det. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskilde eller hushållets totala situation. Denna behovsprövning kan i vissa fall göras summariskt t ex om biståndsbehovet är tillfälligt. I andra fall blir den mer omfattande. Den individuella behovsprövningen får aldrig ersättas av enbart ekonomisk prövning. Grund för eventuellt avslagsbeslut är den individuella prövningen, inte att riktlinjerna är utformade på visst sätt.

Enligt socialtjänstlagen bör socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Detta gäller särskilt kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet (även personer utsatta för människohandel) samt barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna.⁴

Socialförvaltningens värdegrund

Alla människor har lika värde.

I vårt arbete utgår vi från människors egen förmåga och eget ansvar på ett jämlikt, rättvist och tryggt sätt.

Beslut i socialnämnden 2004-04-25,

Med stöd av värdegrunden har vi gemensamma förhållningssätt när det gäller;

Barnperspektiv

När jag kommer i kontakt med barn eller barnfamiljer ska jag föreställa mig hur situationen är ur barnets synvinkel. (Se barnets situation med barnets ögon)

Utifrån föräldrarnas situation har jag som vuxen barnets behov för ögonen så att jag kan bilda mig en uppfattning om hur barnet har det. (Se barnets situation med en vuxens ögon)

Detta gör vi genom att:

Om familjen är aktuell på flera enheter, samarbeta och rådgöra med andra enheter inför viktiga beslut.

Klargöra vilka konsekvenserna av mitt beslut blir för barnet.

Dokumentera på vilket sätt/hur jag arbetar med barnperspektivet i ärendet och på vilket sätt jag beaktar barnets perspektiv

Syftet med detta är att barnets behov blir synligt och prioriteras i de fall vuxna och barn har motstående intressen. Att man kan spåra barnperspektivet i allt arbete där barnets situation påverkas och att detta dokumenteras.

⁴ 5 kap §§ § SoL

Helhetssyn

- Vi ser klienten i sitt sammanhang; socialt, psykologiskt, ekonomiskt, kulturellt, hälsomässigt.
- Vi ser oss själva som en del av hela socialförvaltningen.

Detta gör vi genom att:

- Vi återkopplar till den enheten som har gjort en anmälan eller motsvarande då oro finns hur exempelvis barnen har det.
- Vi litar på varandras bedömningar.
- Vi kan ge information till klienten om vilken hjälp som finns att tillgå inom och utom socialförvaltningen.
- När vi har olika bedömningar av klientens förmåga/behov så genomför vi tre- eller flerpartssamtal.

Syftet med detta är att insatserna samordnas så att klienten upplever en helhet i sin kontakt med socialförvaltningen istället för en splittring i de fall klienten har kontakt med olika enheter. Genom att se klienten i sitt sammanhang får vi en bättre grund för besluten.

Samverkan

När vi samarbetar med varandra och det uppstår oklarheter/oenighet gör vi så här:

- Så fort det uppstår frågetecken/oklarheter i samarbetet mellan flera handläggare så har vi som är involverade i samverkan ansvar för att ta kontakt i syfte att klargöra vad som är fel i samarbetet och vad som bör förbättras. Kontakten ska så fort som möjligt.
- När jag deltar i ett möte med en klient tillsammans med andra handläggare har vi ansvar för att klara ut olika ståndpunkter före mötet tillsammans med klienten. Det ska helst inte bli några oklarheter i rummet tillsammans med klienten.
- Om det ändå händer att vi blir oense/uttrycker olika ståndpunkter under mötet med klienten, har alla handläggare som deltar ett ansvar för att se till att det blir en paus i mötet. Detta för att vi ska få möjlighet att klara ut hur vi ska hantera våra olika ståndpunkter. När detta är klart återupptar vi mötet tillsammans med klienten igen.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd definieras i 4 kap. 3 § SoL. Försörjningsstöd består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd till skäligen kostnader för ett antal regelbundet återkommande behovsposter. Kostnadsberäkningarna återspeglar en skälig konsumtionsnivå, det vill säga, varken en miniminivå eller lyxnivå. Beloppen ska täcka kostnader för de produkter som behövs i ett hushåll för att man på ett tillfredsställande sätt ska kunna klara vardagens behov. I beräkningarna ingår till exempel inte utgifter för presenter, kalas eller gäster, semester, alkohol, tobak eller spel. Beräkningarna innehåller ett visst sparutrymme för inköp eller ersättning av sällanköpsprodukter, till exempel en cykel till barn eller dyrare klädesplagg. Det innebär alltså att man under en tid ska ha kunnat spara en del av beloppet i riksnormsposten för att kunna köpa sällanköpsprodukter. Tänk på att vi alltid gör en individuell prövning.

Riksnorm

Den del av försörjningsstödet som utgör den s.k. riksnormen omfattar sex budgetposter för vuxna och sju budgetposter för barn och ungdomar. Beloppen till behovsposterna i Botkyrkas norm är valda så att inget hushåll vid något tillfälle beviljas lägre belopp än vad som skulle utgå enligt riksnormen i socialtjänstförordningen. Följande poster ingår i normen:

Livsmedel

Utgångspunkten är en näringsmässigt fullvärdig och varierad kost. Det förutsätts att all mat tillreds hemma. Vissa halvfabrikat ingår samt inköp av allt matbröd. Hänsyn har tagits till att ensamhushåll beräknas ha en något högre kostnad eftersom det kan bli dyrare med mindre förpackningar.

Kläder och skor

Avser att täcka det vardagliga behovet av kläder och skor för olika årstider och väder, samt för vardag, fritid och festligare tillfällen. Även kostnader för t ex handskar och väskor ingår.

Lek och fritid

Avser sådana aktiviteter som det är rimligt att alla får möjlighet till. Aktiviteterna gäller både inomhus och utomhus, viss motion och kultur. För äldre barn och vuxna ingår kostnader för att t.ex. gå på bio och besöka simhall. För yngre barn ingår leksaker, böcker, biobesök m.m. I posten ingår också cykel, skidutrustning för längdåkning och skridskor. För yngre barn beräknas att cykel och skridskor köps begagnade. Även en viss kostnad för mobiltelefon ingår.

Barn och ungdomsförsäkring

Avser månadsavgift för gruppförsäkring eller individuell försäkring som gäller för sjukdom och olycksfall.

Hälsa och hygien

Avser kostnader för den personliga hygien, t.ex. tvål, tandkräm, blöjor och mensskydd. Även produkter som t ex plåster och solskyddsmedel ingår. Kostnaderna omfattar även hårklippning. Kostnad för preventivmedel ingår inte.

Förbrukningsvaror

Avser varor som behövs för rengöring av bostaden och vård och skötsel av kläder och skor, t.ex. disk- och tvättmedel, dammsugarpåsar och glödlampor.

Dagstidning, telefon, TV-avgift mm.

I denna post ingår kostnader för en helårsprenumeration på en dagstidning, avgift för TV-licens och månads- och samtalsavgift för telefon eller kostnad för mobiltelefon och mobiltelefonsamtal. Internetkostnader, *se avsnittet Hemutrustning*.

Bistånd kan även ges till öppning av fast telefonabonnemang för hushåll med särskilt behov av telefon, t ex i hushåll med mindre barn eller då det är en förutsättning för att läkarföreskrivna tekniska hjälpmedel, som exempelvis trygghetslarm, ska kunna installeras.

Kostnader för telefoninstallation på grund av intensivövervakning med fotboja bekostas av kriminalvårdsmyndigheten. Alla löpande kostnader för telefon ingår i riksnormen.

Förhöjning av normen

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl kan försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning som handikappersättning, vårdbidrag eller underhåll. Bland annat motiverar följande skäl en förhöjning av normen:

Merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar

Skälet till behov av särskild kost ska styrkas med läkarintyg där det ska framgå hur länge läkarens bedömning gäller. Tillägg görs enligt Konsumentverkets beräkningar av merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar. Om den sökande har väsentligt ökade matkostnader ska möjligheten till handikappersättning undersökas. Vid vissa sjukdomar kan den sökande vara i behov av särskilt näringstillskott. I de fall näringstillskott är ordinerat av läkare kan normen höjas med merkostnaden om det inte står helt klart att näringstillskottet ersätter vanlig mat och inte innebär någon merkostnad. Se även www.konsumentverket.se.⁵

⁵ Sökord på Konsumentverkets hemsida ”merkostnader för kost”

Merkostnader för umgänge med barn

Avser kostnader för barn som i samband med umgänge med förälder tillfälligt är medlemmar i hushållet. Socialnämnden bör beräkna kostnaderna efter det antal dagar barnet eller ungdomen vistas hos respektive förälder. Genom att räkna på det här sättet missgynnar man inte barn med skilda föräldrar. Barn har rätt till samma summa oavsett vilken förälder de vistas hos. Ett annat skäl är att umgängesföräldrar inte ska missgynnas i förhållande till andra familjetyper på grund av att barnet endast vistas hos honom eller henne för umgänge en begränsad del av sin tid.

Tillägget omfattar normposterna livsmedel, lek och fritid, hälsa och hygien och förbrukningsvaror. För att bedöma rätten till ekonomiskt bistånd bör omfattningen av umgänget styrkas genom dom, avtal eller intyg från boföräldern om umgänget överstiger 6 dagar per månad. Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halvt barnbidrag och halv månadsnorm för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns normberäkning. Föräldern kan även ansöka om halvt underhållsstöd hos försäkringskassan. Beträffande resor i samband med umgänge med barn, *se avsnittet Resor under Bistånd till livsföring i övrigt.*

Merkostnader vid sjukhusvård

Se avsnittet Försörjningsstöd vid vistelse på institution, Avgift vid sjukhusvård.

Övrigt försörjningsstöd - i förekommande fall och till skälig kostnad

Vid behov ska skälig kostnad för följande budgetposter ingå i försörjningsstödet. Vid tillfälligt behov av försörjningsstöd ska den sökandes tidigare och väntade inkomster beaktas vid behovsprövning av dessa budgetposter med undantag av boendekostnad.

Allmänt om boende

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både kostnad och bostadsstorlek. För att förebygga uppkomsten av hyresskulder och för att rätt inkomst- och utgiftsberäkning ska göras avseende kommande månad ska sökanden som huvudregel styrka att föregående månads hyra är betald. Beträffande boendekostnader och boendeformer, *se vidare avsnitt nedan.*

Hushållsel

Bistånd beviljas till faktisk kostnad om den inte anses oskälig. Vid bedömning av skälig kostnad utöver den fasta kostnaden för hushållsel, ska utgångspunk-

ten vara Konsumentverkets riktmärke för genomsnittsförbrukning. Då elpriserna varierar är det den beräknade medelförbrukningen av hushållsel plus 10% för olika hushållsstorlekar enligt nedan som är vägledande, men ska inte ses som ett tak. Individuell bedömning ska göras, t ex vid högre elkostnad p g a särskilda behov.

Hushållsstorlek

1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	För varje ytterligare pers. i hushållet
150 kWh	220 kWh	260 kWh	300 kWh	+ 20 kWh

Vid behov ska vägledning för billigare elkostnad erbjudas den sökande. När vuxna som inte är gifta eller sambor delar lägenhet och sammanboendekostnad utifrån hushållsstorlek används får en anpassning till förhållandena i det enskilda fallet göras. Kostnaden för förbrukningen och abonnemang delas då på antal personer (inkl. barn) i hushållet.

Bredband

Skolungdomar i Botkyrka kommun erbjuds elevdator. För dessa elever kan kostnad för bredbandsanslutning beviljas med lägsta paketpris för Internetanslutning. Biståndet beviljas till hushåll med skolungdomar. Gemensamma hushållskostnader ökas med kostnaden för bredband.

Hemförsäkring

Bistånd beviljas med faktisk kostnad till grundförsäkring som omfattar rättskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Egendomsskydd beviljas maximalt för ett lösöresbelopp på 300 000 kr. I de fall den sökande har års- eller halvårsinbetalningar ska denne uppmanas begära månadsinbetalningar. Möjlighet till nedsatt premie via fackförening ska beaktas. Extra försäkringar såsom allrisk-, oturs- och hemplusförsäkring etc. ingår inte i vad som betecknas som grundförsäkring. Alla som är folkbokförda på en adress täcks av lägenhetsinnehavarens hemförsäkring. Det gäller personer som har någon form av hushållsgemenskap med lägenhetsinnehavaren, t.ex. unga vuxna som bor kvar hemma hos föräldrarna eller syskon eller kamrater som delar lägenhet. Inneboende utgör undantag och ska uppmanas skaffa en egen hemförsäkring.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Bistånd till avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa ska beviljas med det belopp som gäller för den organisation den sökande tillhör. Den sökande ska dock innan beslut fattas uppmanas att undersöka och återkomma med besked om möjlighet till reducerad avgift.

Resekostnader för allmänna kommunikationsmedel

Bistånd till SL-resor beviljas inom ramen för försörjningsstödet om behov av resor finns för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktivite-

ter för att komma i arbete. Personer som arbetar eller deltar i arbetssökarverksamhet inom gångavstånd (ca 3 km tjänar som en utgångspunkt) från bostaden har inte rätt till bistånd för arbetsresor. Om behov av regelbundna resor finns av andra skäl än arbetsrelaterade, såsom exempelvis behandling eller rehabilitering, ska beslut fattas om övrigt ekonomiskt bistånd. Kostnaden för nödvändigt antal resor med SL:s reskassa (accesskort) ska jämföras med kostnaden för månadskort och det billigaste alternativet ska väljas.

Boendekostnader

Hyresrätt

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig. I Botkyrka ska Försäkringskassans norm för familjebidrag för värnpliktiga vara vägledande, men får inte ses som ett tak utan en individuell bedömning ska göras. Den högsta godtagbara hyresnivån enligt Försäkringskassans norm ska endast överskridas om det finns synnerliga skäl.

Avgift för parkeringsplats eller garage som ingår i hyran godtas inte. Inte heller avgift för medlemskap i hyresgästförening godtas. Undantag kan dock göras för förhandlingsavgift. Kostnad för kabel-TV och andra tillval ska inte godtas, utom i de fall då den sökande inte har kunnat styra tillvalet. Hyrestillägg för lägenhetsunderhåll som beställs under period då den sökande har bistånd kan beviljas. Hembesök för att bedöma lägenhetens skick bör göras innan godkännande. Om bedömning görs att personen inom en snar framtid kommer att bli självförsörjande så bör personen kunna avvakta detta.

Tillsammans med boendekostnaden ska även prövas om storleken på bostaden är skälig. Vägledande boendestandard, köket oräknat, är ett rum per person, vuxen eller barn. Vid fler än ett barn ska en individuell bedömning ske, varvid det ska beaktas att barn med stigande ålder kan ha behov av möjlighet till avskildhet. Om boendekostnaden bedöms vara oskälig och behovet av försörjningsstöd inte bedöms vara tillfälligt (mindre än tre månader) ska den sökande uppmanas sänka bostadskostnaden. Innan ett hushåll ställs inför kravet att förändra sin boendesituation ska följande förhållanden beaktas:

- Bostadens storlek i förhållande till familjemedlemmarnas antal.
- Sociala konsekvenser av en flytt. Det gäller för barnfamiljer samt ensamstående vuxna med sociala problem. För barnfamiljer måste beaktas konsekvenser för t.ex. skolgång, barnomsorg, socialt nätverk.
- Sökandens ålder och hälsotillstånd samt möjlighet att klara av en flytt.
- Sökandens möjlighet att bli godkänd som hyresgäst vid byte p.g.a. exempelvis arbetslöshet, betalningsanmärkningar.
- Bostadens bytesvärde.
- Sökandens möjlighet att i framtiden med egna inkomster själv klara den höga hyran.

Om socialtjänsten efter ovanstående överväganden kommer fram till att sökanden ska uppmanas ändra sin bostadssituation ska skäligt rådruim ges för att genomföra flyttning eller på annat sätt sänka boendekostnaden. Ett sätt att sänka boendekostnaden är hyra ut ett rum i bostaden. Skäligt rådruim för att hitta en inneboende bedöms vara 2 månader. Om sökanden avser att byta till mindre boende anses skäligt rådruim uppgå till 4 månader som kan förlängas om sökanden under denna tid påbörjat byte av bostaden. Undantag från kravet att byta till billigare boende ska göras för de sökande som av medicinska eller sociala skäl anses oförmögna att genomföra ett bostadsbytet eller i de fall där bostadsbytet anses direkt olämpligt med tanke på de konsekvenser som bytet skulle medföra. Om sökanden har oskäligt hög boendekostnad och bedöms kunna flytta, men avstår från försök att sänka sin boendekostnad ska bistånd till hyran sättas ned i nivå med vad som ovan sägs om vägledande hyreskostnad.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad bör detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande utan samråd med socialtjänsten flyttar till dyrare boende ska den nya hyran beviljas endast om den är skälig.

Bostadsrätt eller villa

Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång om den genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt, mer än tre månader, utgör detta skäl för försäljning av bostaden. Krav ska då ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning. En individuell prövning ska dock göras och hänsyn ska tas till om en försäljning förväntas ge ett överskott som kan bidra till försörjningen.

I övrigt gäller vad som sägs ovan om hyreslägenheter beträffande skälig kostnad, krav på flyttning och överväganden i samband med det. Som boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus räntan på lån för lägenheten. I boendekostnad för villa ingår tillsammans med räntan eventuella kostnader för vatten, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld. Under förutsättning att den sökande har möjlighet att göra skatteavdrag räknas 70 % av räntan som kostnad. Sökande med lån på bostad ska alltid uppmanas att söka skattejämkning för räntekostnaden. Amortering på lån ska inte räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning.

Andrahandsboende

För andrahandsboende gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på flyttning som vid förstahandskontrakt. Ett andrahandskontrakt som är godkänt av fastighetsägaren ska eftersträvas, men kan inte

krävas. Ett skriftligt avtal mellan sökanden och förstahandshyresgästen ska alltid visas upp. Detta bör innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek, vad som ingår i hyran samt lägenhetens adress. Förstahandskontrakt och hyresspecifikation ska begäras in, men kan inte uppställas som krav för rätt till försörjningsstöd. Om andrahandskontraktet inte är godkänt av fastighetsägaren ska som huvudregel hembesök göras för att kontrollera kontraktets riktighet, att lägenheten existerar, antalet boende i bostaden och att personen kan anses vistas i kommunen. Den sökande bör uppmanas att folkbokföra sig på adressen, då man enligt folkbokföringslagen ska vara skriven där man bor och vistas. Huvudregeln är att boendekostnaden delas mellan de vuxna som är skrivna på adressen. Ett påslag på hyran med max 15 % godkänns för möblerad lägenhet.

Inneboenderum

Detta avsnitt avser hyra som inneboende hos annan än nära släkting eller delad bostad med någon typ av hushållsgemenskap. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Hänsyn tas även till om rummet är möblerat eller inte. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskälig i förhållande till hyreskostnaden för hela bostaden.

Delad bostad

När kamrater, syskon eller annan släkt delar lägenhet ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att de som bor tillsammans mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet. Vid prövning av försörjningsstöd ska nettohyran delas på antal personer som bor i lägenheten. Om hushållsgemenskap inte finns, gäller reglerna som vid inneboenderum, *se avsnitt ovan*.

Vuxet hemmaboende barn eller förälder boende hos barn

Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare har betalat hyresdel till föräldrarna

Huvudregeln är att bistånd för den unges hyresdel inte beviljas. Undantag ska göras om en familj får behov av försörjningsstöd med anledning av att den unge inte kan betala sin del av hyran som i fallet nedan;

Inkomst av bostadsbidrag upphör när den unge fyller 18 år eller avslutar gymnasiet. Hyresdel för den unge kan i vissa fall beviljas med samma summa som det tidigare bostadsbidraget till föräldrarna. Gäller hushåll med endast barn över 18 år. Föräldrarna söker bostadsbidrag som barnfamilj. Försäkringskassan räknar ut en hyresdel som det vuxna barnet ska betala vilket minskar föräldrarnas hyra och bostadsbidrag. Bistånd till hyra kan beviljas med den summa som försäkringskassan fastställt som hyresdel. Gäller hushåll med barn både under och över 18 år.

Ungdom/vuxet barn som tidigare har betalat hyresdel till föräldrarna

Hyresdel till hemmavarande vuxna barn under 25 år ska beviljas om den sökande tidigare en period själv har betalat hyresdel. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst sex månaders varaktighet.

Hyresdel för hemmavarande vuxna barn under 25 år räknas ut enligt det beräkningssätt som försäkringskassan använder enligt följande; Den sökande disponerar ett rum i sina föräldrars bostad om fyra rum och kök, varje rum är två enheter, och köket är en enhet d v s den sökande disponerar två av totalt nio enheter. Hela bostadskostnaden är 6000 kr per månad. Den sökandes andel av bostadskostnaden bör då beräknas som $2/9 \times 6000 = 1333$ kr per månad.

Hyreskostnad för hemmavarande vuxna barn över 25 år ska delas mellan de vuxna som bor i bostaden.

Förälder boende hos barn

Endast om bostaden införskaffas för att föräldern ska få plats och boendekostnaden därmed ökat, ska bistånd till föräldrarnas hyresdel beviljas. Den beräknas då som för hemmaboende vuxet barn, se ovan.

Övriga boendeformer

Med övriga boendeformer menas tredjehandskontrakt, campingboende, hyra av stuga, husvagn eller båt, inneboende hos kamrat som bor i andrahand, hotell etc. Kostnader för boende beviljas endast om den sökande har stora svårigheter att få ett annat boende och/eller om socialtjänsten inte kan erbjuda något annat alternativ.

Ungdom utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om det finns starka sociala skäl till flyttningen. Utredningsenheten bör ha utrett att behov finns innan beslut fattas för ungdomar där föräldrarna fortfarande har försörjningsplikt.

Försörjningsstöd vid vistelse på institution

Försörjningsstöd beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Institutionsnormen inkluderar fickpengar⁶, eventuell avgift till fackförening eller A-kassa samt eventuella arbetsresor. I vissa fall kan även kostnader för egen bostad under placeringstiden ingå i försörjningsstödet.

⁶ Fickpengar – Försörjningsstöd där normposterna lek, och fritid, kläder, hälsa, hygien och telefon ingår.

Fickpengar

Fickpengar beviljas vid vistelse på exempelvis behandlingshem eller sjukhus om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Vid placering på HVB görs prövningen av placerande enhet. Fickpengar är försörjningsstöd där normposterna lek och fritid, kläder, hälsa och hygien och telefon ingår. Fickpengar till barn ska inte beviljas då föräldern har barnbidrag. Eventuellt extra aktivitetsbidrag ska ingå i vårdkostnaden.

Det kan vara lämpligt att göra en överenskommelse med den sökande om att biståndet till kläder och skor utbetalas klumpvis för 2-4 månader åt gången, beroende på årstid och sökandens behov.

Kostnader i samband med egen bostad

För personer som under placeringstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet. Dessa kostnader är hyra, hushållsel, abonnemangskostnad telefon, hemförsäkring och TV-avgift. Bistånd till dessa kostnader beviljas efter sedvanlig prövning. Bistånd till TV-avgift beviljas om vistelsen på sjukhus eller behandlingshem understiger 2 månader. Om vistelsen planeras bli längre kan den sökande begära avgiftsfrielse. *Se även avsnitt Inskrivna för vård och behandling inom socialtjänsten.*

Egenavgift vid vård och behandling

Egenavgiften vid placering för vård och behandling av vuxna missbrukare på institution med HVB-tillstånd och familjehem är densamma som vid sjukhusvård. Om personen inte har tillräckliga egna inkomster att betala avgiften med ska avgiften sättas ned eller efterges i samband med placeringsbeslutet. Försörjningsstöd ska inte beviljas till egenavgift vid placering för vård och behandling.

Egenavgift vid stöd- och omvårdnadsboende

Vid stöd och hjälpåtgärder i form av olika boenden ska den enskilde betala egenavgift för mat och logi. Detta gäller boenden utan HVB-tillstånd.⁷ Om den placerade saknar egna inkomster kan egenavgift för kost och logi beviljas i form av försörjningsstöd. Kostnader utöver egenavgiften ska betraktas som kostnad för omvårdnad och betalas via konto för vårdkostnader. När det gäller egenavgiften för nattlogi på härbärke ska så långt det är möjligt en vanlig inkomstprövning göras. Ibland kan det dock finnas sociala skäl som talar för bistånd till avgiften på härbärke även om egen inkomst funnits. Vid boende på inackorderingshem kan den del av egenavgiften som utgör boendekostnad ge rätt till bostadsbidrag.

Avgift vid sjukhusvård

⁷ IVO har uppgifter om vilka boenden som har HVB-tillstånd.

Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och rymd delvis inom försörjningsstödet kostnadspost för mat. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, beviljas i form av förhöjd norm.

Reducerat bistånd och prövning av akut bistånd

Med hänvisning till kommunens yttersta ansvar ska en så kallad nödprövning göras om den sökande hävdar att nödsituation finns. När det är möjligt så ska kontoutdrag visas. Ekonomiskt bistånd till akuta behov för livsuppehållet kan beviljas efter individuell prövning. *För personer utsatta för våld i nära relationer, se särskilda rutiner.* Vid bedömningen ska hänsyn tas till om det finns barn i hushållet och deras situation ska särskilt uppmärksammas. *Se avsnittet Barnperspektiv.*

Sökanden har haft tillräckliga inkomster

Situationer kan uppstå där den sökande har haft tillräckliga inkomster till sin försörjning, antingen egna inkomster eller tidigare beviljat försörjningsstöd, men har använt dem på annat sätt, tappat dem eller blivit bestulen och därför saknar medel till sitt uppehälle. Efter bedömning i det enskilda fallet kan extra bidrag tillfälligt beviljas för att tillgodose de mest nödvändiga behoven som t ex mat och bostad för att ge sökanden möjlighet att reda upp den akuta situationen. Bidrag registreras i detta fall som övrigt ekonomiskt bistånd. Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning. Kontoöversikt och kontoutdrag med aktuell kontoställning samt senaste månadens transaktioner ska uppvisas. Är tiden mycket knapp bör i vart fall följande överväganden göras:

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom hos sökanden som skulle kunna förvärras om han eller hon inte får ekonomisk hjälp?
- Har sökanden medicinska eller sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation?
- Känner sökanden till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har han eller hon tidigare fått information om dem?
- Kan sökanden få hjälp från underhållsskyldig?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Akut bistånd till hushåll som regelmässigt har inkomster över försörjningsstödsnivå ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation eller om den sökande bedöms vara förhindrad att själv ta ansvar för sin ekonomi och sin livssituation. Om behovet av akut bistånd är upprepat och det finns barn i hushållet ska särskilt uppmärksammas om behovet kan vara ett

uttryck för att det kan finnas anledning till oro för barnens hälsa och utveckling.

Tappad plånbok är i första hand en försäkringsfråga. Kopia på polisanmälan begärs in tillsammans med kontoöversikt och aktuella kontoutdrag. Endast nödprövning görs. Sökande som upprepat tappar pengar eller blir bestulen ska informeras om hur han eller hon i fortsättningen kan förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Om någon trots denna information tappar eller blir bestulen på sina pengar kan ansökan om bistånd avslås om det är uppenbart att fakta kring den beskrivna situationen inte är trovärdiga. Detta gäller även i andra fall då det är uppenbart att beskrivningen av en situation inte stämmer.

Till personer som är förvirrade eller har ett pågående missbruk, och där socialtjänsten är förvissade om att beviljat bistånd inte går till avsett ändamål, kan matlådor eller hänvisning till speciell restaurang vara lämpligt bistånd. Denna möjlighet ska tillämpas restriktivt och det är viktigt att det inte leder till att socialtjänstsekreten till skydd för den enskilde bryts. I dessa situationer kan det också behövas hjälp till kontakt med hälso- och sjukvården.

Övrigt reducerat försörjningsstöd

Om det är uppenbart att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i försörjningsstödet eller att denne inte använder biståndet till avsett ändamål, exempelvis vid aktivt missbruk, kan försörjningsstödet reduceras. En individuell prövning ska göras, men den enskilde bör som huvudregel beviljas bistånd till mat.

Personer som tillfälligt vistas i kommunen

En person utan pengar som tillfälligt vistas i kommunen kan i en akut situation beviljas bistånd till enkel biljett till hemkommun inom Norden. Efter ansökan kan matpengar för en dag beviljas om ankomsten till bostadsorten infaller på kvällstid. Om hemresan kan påbörjas först nästa dag kan nattlogi beviljas.

Personer som är hemlösa

Om en hemlös person är aktuell för ekonomiskt bistånd eller annan öppnad utredning hos socialtjänsten i en kommun eller har varit det sedan tre månader tillbaka, så behåller den kommunen ansvaret tills personen får ny fast bostad. Med fast boende avses här första- eller andrahandskontrakt eller intyg om inneboende som varar minst tre månader. Om en hemlös person inte varit aktuell i någon kommun sedan tre månader tillbaka räknat från det tillfälle då personen åter blir aktuell för socialtjänsten, blir den kommun som är vistelsekommunen ansvarig. Se även Överenskommelse om ärendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna i Stockholms län, se www.ksl.se. Gällande ut-

ländska personer som tillfälligt vistas i kommunen, *se även avsnittet Utländska medborgare*.

Beslut som löper över flera månader

Ibland är det nödvändigt att fatta beslut som sträcker sig över flera månader, t ex gällande en omfattande tandvårdsbehandling. Biståndet prövas månad för månad och när beslut fattas som gäller flera månader måste en omprövningsklausul ingå t ex ”Vid väsentligt ändrade förhållanden av biståndsbehovet kan beslutet komma att omprövas”. Beslutet kan annars inte omprövas under perioden. En sådan ändring skulle innebära att myndigheten ändrar ett gynnande beslut till personens nackdel, vilket inte är tillåtet.

Utlandsvistelse

Huvudprincipen är att försörjningsstöd inte beviljas vid utlandsvistelse. Undantagsfall kan vara t ex resor till hemlandet för att rekognosera eventuell återflyttning eller om den sökande av särskilda skäl behöver besöka hemlandet. Vid dödsfall gäller samma regler som för kommunanställda. I helhetsbedömningen måste även beaktas hur resan betalts och om den sökande genom sin resa frånhämt sig någon möjlighet till försörjning eller möjlighet att i framtiden få försörjning i Sverige. Om en person t ex inte är arbetsför och blir bjuden av släktingar på en resa bör bistånd utgå om resan inte är längre än en månad.

Bistånd till livsföring i övrigt

I detta avsnitt ges riktlinjer för ändamål utöver försörjningsstödet. Ändamålen står i bokstavsordning. Vissa av ändamålen ingår vanligtvis i en skälig levnadsnivå om kostnaden är skälig och sökanden i övrigt uppfyller förutsättningarna för försörjningsstöd. Det gäller löpande kostnader för läkarvård, medicin, barnomsorg och färdtjänst. När det gäller rätten till bistånd till övriga ändamål krävs särskilda förutsättningar. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i allmänhet kan kosta på sig. En prövning ska ske av om behovet kan tillgodoses på annat sätt eller till lägre kostnad. Den sökandes tidigare och väntade möjligheter att själv tillgodose behovet ska alltid beaktas vid prövningen.

Begravningskostnad

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar. Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta mot gällande norm för försörjningsstöd. Hänsyn ska tas till tillgångar exempelvis i form av försäkringar. Begravningskostnader ska som huvudregel beviljas vid ansökan från dödsbodelägaren eller från den som är försörjningsskyldig för den avlidne. Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet avräknas direkt vid ansökan om begravningskostnad, även eventuell kommande skatteåterbäring. Som huvudregel ska kända inestående inkomster inte förskottas utan sökanden får begära avbetalning hos begravningsbyrån. Återkrav ska upprättas mot tillgångar som kan visa sig senare.

För begravning beviljas maximalt 50 % av gällande prisbasbelopp för skäliga faktiska kostnader som ska styrkas. Om någon ansöker om begravningskostnader utan att ansöka om gravsten utgår bistånd med max 35 % av prisbasbeloppet.

Kostnadsposter som godkänns är:

- Grundtjänster från begravningsbyrå (riktvärde ca 25 % av basbeloppet), dvs. kista med enkel dekoration, bisättning (i bisättningen ingår normalt svepning och kistläggning, utkörning av kista till bårhus, bärare vid bisättning och transport av kistan till kyrkogårdsförvaltningens kapell) urna samt representant vid begravningen.
- Gravsten/ inskription på befintlig gravsten (riktvärde ca 15 % av basbeloppet)
- Dödsannons 70 mm
- Officiant vid borgerlig begravning

Bistånd beviljas inte för kostnader som tillgodoses inom ramen för begravningsavgiften, dvs. förvaring av kista hos kyrkogårdsförvaltningen, lokal med eller utan religiösa symboler för begravningsceremoni, kremering, gravöppning, gravplats för kista eller urna under 25 år, gravsättning, alternativt spridning eller nedgrävning av aska i minneslund, samt transport av kista från begravningsceremonin. Rätten till bistånd omfattar kostnader som är nödvändiga för att begrava den avlidne på bostadsorten. Merkostnader för att begrava den avlidne utanför Sverige ingår inte i rätten till bistånd.

Kostnader för hemtransport vid dödsfall utomlands beviljas inte. Om en svensk resenär avlider på utlandsresan är det antingen personens hem- eller reseförsäkring, eller de anhöriga, som får betala kostnaden för transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport, hjälper ambassaden till med att ordna en enkel och värdig begravning utomlands.

Avliden som omfattas av lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA)

Personer som omfattas av LMA har inte rätt till ekonomiskt bistånd enligt SoL för samma post. Begravningskostnader för asylsökande är Migrationsverkets ansvar. I de fall en avlidens utlänningsärende handläggs av socialtjänsten enligt 1 § punkt 3 LMA⁸ kan särskilt bidrag beviljas för begravningskostnaden. Utbetalt bidrag enligt LMA ska återsökas från staten.

Diskmaskin

Bistånd till diskmaskin, tvättmaskin och/eller torktumlare beviljas om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses t ex genom handikappersättning. Innan bistånd beviljas ska undersökas om värden kan installera diskmaskin mot hyreshöjning. Bistånd till diskmaskin, tvättmaskin och/eller torktumlare kan också beviljas om det finns starka sociala skäl och man kan påvisa att resultat uppnås med insatsen.

Flyttkostnader

Bistånd kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller inkomster i motsvarande nivå om behovet av att flytta är motiverat av hälso- eller sociala skäl som att sökandens möjligheter att bli självförsörjande genom flytten skulle öka eller att flytten skulle medföra att sökandens boendekostnader skulle minska. Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen. Kostnad beviljas för hyra av släpkärra eller mindre lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring mot uppvisande av kvitto. Om särskilda skäl finns godtas anlåtande av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas inte. Bistånd kan även vid behov beviljas till kostnader för flyttning av abonnemang för telefon.

⁸ 18 § lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl. (LMA)

Färdtjänstavgift

För färdtjänst beviljas som huvudregel grundavgiften. SL-kort beviljas inte samtidigt. Om handikappersättning finns ska denna i första hand täcka kostnader för färdtjänst. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala.

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Bistånd till avgift för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg (årskurs 1-3) och öppen fritidsverksamhet (årskurs 4-6) beviljas sökande som uppbär försörjningsstöd eller har inkomster i nivå med försörjningsstödet. Detta gäller även enskilt anordnad verksamhet om avgiften är i nivå med kommunens. Kontrollera att avgiften är satt utifrån familjens aktuella inkomster.

Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa intyg och kostnadsförslag som styrker behovet av glasögon och vad som ingår i begärt pris. Skälig kostnad för glasögon är lägsta paketpris som i samband med ansökan erbjuds av optiker. Vid behov av vanliga läsglasögon som är avsedda för personer över 35-40 år med avtagande synskärpa s.k. ålderssynthet hänvisas till riksnormens post för hälsa och hygien. Bistånd till specialslipade eller specialbehandlade glas, såsom färgade eller extra tunna glas, beviljas om behovet är styrkt av läkarordination. Den extra kostnaden godtas om speciell slipning eller behandling är det enda alternativet för att korrigera sökandens synfel. Kostnad för linser godtas om det är det enda alternativet för sökanden och behovet är styrkt med läkarintyg, se handläggningsrutiner.

Hemtjänst/boendestöd

Ekonomiskt bistånd ska inte utgå till kostnaden för hemtjänst/boendestödsavgift. För person som blivit beviljad hemtjänst eller som bor i särskilt boende görs en beräkning av avgiften. Innan beslut om avgift verkställs görs en beräkning av vård- och omsorgsförvaltningen eller socialpsykiatriska enheten (SPE) om rätt att ta ut avgift föreligger samt storleken på avgiften. Den person som inte har inkomst av tjänst, pension eller avkastning av kapital, betalar ingen avgift. Debitering av hyra och mat jämkas aldrig, med undantag för dubbla boendekostnader.

Har en person skulder eller andra akuta ekonomiska behov minskar inte hemtjänst/boendestödavgift. Vid bedömning av bistånd i dessa fall ska samma avvägningar göras som vid reducerat bistånd. *Se även avsnitt Reducerat bistånd.*

Om den enskilde p g a särskilda omständigheter har ett varaktigt behov av ett belopp som inte är oväsentligt ska vård- och omsorgsförvaltningen/SPE i skälig omfattning ta hänsyn till detta vid beräkning av avgiften för hem-

tjänst/boendestöd. Detta kan vara t ex vid kostnader för god man, fördyrade kostnader för arbets- eller sjukresor, fritidsaktiviteter mm. I dessa fall ska den enskilde uppmanas att ansöka om nedsättning av avgiften. I avvaktan på avgiftsändringen kan nämnden ge ekonomiskt bistånd. Om personen har dubbla boendekostnader. Se även Riktlinjer för avgifter inom äldre- och handikappomsorgen i Botkyrka kommun.

I vissa fall kan det vara så att personen trots att jämkning skett av hemtjänstavgiften till 0 kr så saknar personen ett minimibelopp när avgift för boende och mat är betald. I dessa fall ska personen ansöka om ekonomiskt bistånd på vanligt sätt till enheten för ekonomiskt bistånd.

Hemutrustning

Generellt

För att ha en skälig levnadsnivå ska man också ha ett hem som fungerar tillfredsställande. Men det finns ingen allmän rätt för den som får en bostad och har dålig ekonomi att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. Därför får de flesta klara av situationen som människor i allmänhet gör, det vill säga genom planering, sparande, lån och gåvor från sitt sociala nätverk, etc. Det gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flyttning till eget boende. Men i vissa fall kan det finnas särskilda skäl, både ekonomiska och sociala, för att socialtjänsten ska ge bistånd till grundutrustning av ett hem. Det kan till exempel röra sig om en person som inte kommer att ha möjlighet att köpa nödvändig hemutrustning inom överskådlig tid, eller om en ung person som av sociala skäl inte kan bo kvar hemma.

Bistånd till löpande komplettering och reparation av befintlig hemutrustning beviljas vid behov till personer med behov av försörjningsstöd längre tid. Prövning av behovet ska göras i förhållande till vad som kan anses vara skälig levnadsnivå och vad en person i allmänhet har råd att kosta på sig. Personer som varit placerade på HVB eller i familjehem och ska flytta hem ska hänvisas av placerande enhet till socialbidragsenheten.

Bistånd till grundutrustning beviljas om det finns särskilda skäl eller om behovet är akut och inte kan tillgodoses på annat sätt. För att kunna bedöma behovet kan det vara nödvändigt att göra hembesök. I bedömningen ska följande punkter övervägas;

- Är behovet akut och nödvändigt för att den sökande med kort varsel ska kunna flytta in i en anvisad bostad?
- Kommer den sökande inom rimlig tid själv kunna skaffa sig eller komplettera sin hemutrustning?

- Vilka möjligheter har den sökande haft att spara till eller planera för boende och hemutrustning?
- Vilken hjälp kan den sökande få av sitt nätverk? Unga människor som flyttar hemifrån ska normalt inte kunna få bistånd till grundutrustning.

Prisnivån hos ett möbelvaruhus i Stockholm har använts som riktmärke vid fastställande av procentsatserna nedan. Andrahandsaffärer kan rekommenderas som ett alternativ för den sökande som då kan få en mer omfattande utrustning för det beviljade beloppet. Storleken på biståndet bör också bedömas utifrån lokala förhållanden, prisnivån i affärer i området, tillgången till affärer för bättre begagnat, etc.

TV och dator med internetuppkoppling bör ingå i en hemutrustning. Vid bedömning av behovet av dator med internetuppkoppling bör nämnden särskilt ta hänsyn till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. Barnfamiljer med längre behov av försörjningsstöd beviljas bistånd till dammsugare.

Personer som är flyktingar eller personer som är utländska medborgare med uppehållstillstånd ska i första hand söka hemutrustningslån via CSN.

Hel grundutrustning

Detta avser en mer omfattande grundutrustning som ska användas under lång tid. Detta kan beviljas till personer som inte inom överskådlig tid kommer att kunna förbättra sina inkomster t ex personer med mycket svåra psykosociala problem eller med otillräcklig pension.

<p>Hel grundutrustning: Husgeråd, handdukar Sängutrustning Lampor Mattor Möbler till kök, sovrum, vardagsrum Städartiklar och dammsugare TV och radio</p>	<p>Beviljas för: 1 vuxen med 50 % av basbeloppet 2 vuxna med 54 % av basbeloppet varje ytterligare person med 10 %</p>
---	--

Nedan tabell från Konsumentverket (2014) har använts till beräkningen. Justering med 4 % har skett utifrån vad en låginkomsttagare i Botkyrka kommun beräknas ha råd med.

Så mycket kan din första lägenhet kosta att utrusta*

Exemplet gäller för en person	
Kök: <i>Porslin, bestick, mikrovågsugn och annan matlagingsutrustning</i>	5 500
Sovrum: <i>Säng, madrass, lampa, sängbord, matta, rullgardin, byrå, stol och sängkläder</i>	3 200
Vardagsrum: <i>Soffa, bokhyllor, soffbord, fåtölj, matta, taklampa, golvampa, gardiner och medieutrustning</i>	16 000
Hall och badrum: <i>Spegel, lampa, handdukar, verktyg, städ- och tvättutrustning</i>	3 100
Total kostnad	27 800

* Exemplet baseras på inköp av nya möbler och ny utrustning, och bygger på att du väljer så billiga alternativ som möjligt.

Begränsad grundutrustning

Begränsad hemutrustning kan beviljas vid behov till personer som har försörjningsstöd, men som inte kan vänta med inköp tills de har egen inkomst. Biståndet syftar till att den sökande ska kunna flytta in i en lägenhet och innefattar möbler i kök och sovrums samt husgeråd.

Begränsad hemutrustning: <i>Säng Lampor Köksbord Köksstolar Husgeråd Städartiklar Sängutrustning Handdukar</i>	Beviljas för: 1 vuxen med 15 % av basbeloppet 2 vuxna med 19 % av basbeloppet per barn med 7 % av basbeloppet
--	---

<p>Hel hemutrustning för vardagsrum: Soffa Bokhyllor Soffbord Fåtölj Matta Lampor Gardiner Tv, radio</p>	<p>Beviljas med: 30 % av basbeloppet per hushåll</p>
---	---

Juridiska kostnader och stämpelavgifter

Advokatkostnader

I första hand ska den sökande utnyttja det rättskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättskydd gäller t.ex. för tvister angående vårdnad och underhåll men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållanden eller bodelning. I vissa fall kan rättshjälp från staten beviljas om det finns behov av mer omfattande insatser av juridiskt ombud. Hjälpen prövas utifrån den enskildes ekonomi och är numera avsevärt begränsad. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättskydd och till den kostnad som tillkommer sökanden vid statlig rättshjälp om målet gäller familjerättsliga ärenden. Bistånd i övrigt till advokatkostnader beviljas om det av sociala skäl är mycket viktigt att en person får behålla sin bostad.

Stämpelavgifter

Huvudregel är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras för enskilda fall t ex

- om det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs (t ex för en kvinna som utsatts för misshandel) eller
- identitetshandling för de som saknar sådan (beroende på biståndslängd).

De avgifter Migrationsverket infört för ansökan om uppehålls- och/ eller arbetstillstånd ska som huvudregel inte beviljas eftersom skyddsbehövande personer och personer som söker uppehållstillstånd av humanitära skäl inte behöver betala för det.

Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

Klädutrustning

Vid akut behov kan särskilt bistånd beviljas till kläder och skor. Sökanden kan få bistånd till kläder och skor inom försörjningsstödet ram utbetalt i en klumpsumma för 2-4 månader framåt. Avdrag görs sedan vid beräkning kom-

mande månader. I de fall ”fickpengar” utbetalas av annan enhet än socialbidragsenheten sker förskottering på samma vis från denna enhet.

Behov av särskilda kläder eller skor

Här avses engångskostnader för specialbeställda kläder eller skor som inte täcks av handikappersättning. Ansökan ska prövas utifrån detta och eventuellt bistånd ges endast till merkostnader. Fördyrade kostnader vid behov av ortopediska skor beviljas. Mellanskillnaden beviljas för skor enligt riksnorm och den faktiska kostnaden för ortopediska skor.

Läkarvård och medicinkostnad

Omfattar egenavgift för läkarföreskriven medicin som ingår i högkostnadsskyddet. Enligt Socialstyrelsen ska prövning av bistånd till läkemedelskostnader som inte ingår i högkostnadsskyddet prövas mycket restriktivt. Avseende värktabletter och liknande så innefattas detta i posten hälsa och hygien.

Vad gäller sjukvård utgår ekonomiskt bistånd till sådan vård som ingår i högkostnadsskyddet. Undantag är mammografi och cellprovsundersökningar där den sökande beviljas den fasta kostnaden eftersom den inte ingår i högkostnadsskyddet. Biståndet kan omfatta t ex besök hos distriktssköterska, sjukgymnast, psykolog eller annan öppenvårdsbehandling. Endast kostnader för av staten rabatterade läkemedel ska godkännas. Kostnad för faktureringsavgift godkänns inte.

Kostnader för till exempel sjukgymnast eller naprapat kan beviljas, efter remiss av läkare om behovet inte kan tillgodoses genom någon behandling som omfattas av högkostnadsskyddet.

Fysisk aktivitet på recept (FAR) rekommenderas av Socialstyrelsen vid en mängd olika diagnoser. I många fall innebär detta ingen extra kostnad för patienten. I de fall den fysiska aktiviteten specificeras i receptet – exempelvis simning, stavgång eller ledarledd gruppträning – kan den innebära kostnader för avgifter eller utrustning. Dessa kostnader ingår för närvarande inte i högkostnadsskyddet. För personer som är beroende av försörjningsstöd kan ekonomiskt bistånd beviljas till sådana kostnader efter individuell prövning av behovet.

Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinering av bohag ska beviljas den sökande som har löpande försörjningsstöd om personen inom överskådlig tid förväntas kunna få en ny bostad. Vad som avses med överskådlig tid måste bedömas individuellt. Beslutet ska tidsbegränsas och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman. Vid bedömningen ska följande beaktas;

- bohagets innehåll och skick,
- kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning,
- konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget,

Psykoterapikostnader mm

Psykoterapi är sjukvårdens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller närmaste öppenspsykiatriska mottagning. Undantag kan göras för den som i en krissituation har behov av terapeutiska samtal och inte omedelbart kan erbjudas detta genom landstinget. Bedömning ska göras om behovet är akut och att det kan få svåra konsekvenser för den enskilde om det inte tillgodoses. Dessa förhållanden ska vara styrkta med läkarintyg ifrån landstinget. Bistånd kan i dessa fall beviljas i form av ett begränsat antal behandlingar hos legitimerad psykoterapeut tills dess att landstinget kan överta ansvaret för behandlingen. Besked ska hämtas in från landstinget om när övertagande kan ske, varvid även kostnadsfrågan tas upp.

Resor

Rekreationsresor

Bistånd till rekreation beviljas om det finns särskilda skäl.

Vuxen ensamstående person

För ensamstående vuxen person kan bistånd beviljas till resa när det finns starka sociala skäl, som resa till anhörig eller liknande eller resa där syftet är medicinskt/rehabiliterande. I vissa fall finns möjlighet att få rehabiliteringsresor via Försäkringskassan.

Barnfamiljer

Bistånd kan beviljas till barnfamiljer som haft långvarigt behov av bistånd och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Bedömning av barnets behov av rehabiliteringsresa bör göras i samråd med utredningsenheten. Bistånd beviljas till skälig kostnad för resa till släkting inom Norden eller dylikt. Kostnaden ska vara rimlig i förhållande till vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd till. Kostnader för aktiviteter i form av resor inom skolan ska skolan stå för.

Resor till begraving

Vid mycket nära anhörigs begraving i utlandet kan det bli aktuellt att bevilja ekonomiskt bistånd för resan.

Återföreningsresor

Bistånd till resa för att återförenas med släkt beviljas om det finns synnerliga skäl. Det gäller både resor för en person som är bosatt i Sverige som vill leta efter anhöriga i utlandet och för anhörigas resor till Sverige. Undantag kan göras när Röda Korset beviljat hjälp till reskostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige. Vid sådan resa kan bistånd beviljas till egenavgiften.

Resor i samband med umgänge med barn

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos ska vara med och bekosta umgänget utifrån ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till båda föräldrarnas ekonomi. Den förälder som ska utöva umgänge har dock huvudansvaret för kostnaderna. Även barn med förälder som vistas i fängelse har rätt till umgänge med denne. Om föräldrarna tillsammans inte har råd eller inte kunnat komma överens om hur reskostnaderna ska betalas, kan bistånd till kostnad för umgängesresa beviljas. Reskostnaderna ska jämföras med vad en inkomsttagare i allmänhet har råd att bekosta. En resa per månad bör vara huvudregel inom Norden. Bistånd till utlandsresor kan beviljas om det finns synnerliga skäl.

Behovsprövningen ska innefatta:

- Barnets behov av umgänge,
- Båda föräldrarnas ekonomiska förutsättningar,
- Skäligheten av kostnaden för resan.

Bistånd kan i vissa fall även avse föräldrars resor till barn som är placerade i familjehem eller institution. Utredningsenheten kan i dessa fall bevilja reskostnader upp till ett år efter det att placeringen inletts om detta krävs för att umgänge ska komma till stånd. Därefter är det Enheten för ekonomiskt bistånd som ska bedöma rätten till bistånd.

Sjukresor

I de fall den enskilde sökt vård på sjukhus, vårdcentral eller motsvarande har personen rätt till ersättning för hela det belopp som resan kostat. Detta handläggs av Sjukreseenheten.

Renoverings-/underhållskostnad

Avser kostnader för renovering p.g.a. onormalt slitage eller skadegörelse i hyreslägenhet. Bistånd kan beviljas om kostnaden utgör ett hinder för den sökande att genomföra en flyttning. Det ska finnas ekonomiska, medicinska och/eller sociala skäl till bostadsbytet.

Skolkort – SL

Skolkort hos SL för barn i grundskolan prövas och beviljas av skolan. Socialnämnden kan bevilja skolkort i de fall föräldrarna väljer att barnet ska byta skola och då den nya skolan inte beviljar ett nytt skolkort. Bistånd till SL-tilläggskort kan beviljas för ungdomar som studerar på grundskolenivå och som deltar i aktiviteter långt från hemmet om aktiviteterna har betydelse för deras utveckling och särskilda behov.

Bistånd till SL-kort för gymnasieungdomar ska inte beviljas eftersom gymnasieelever i ungdomsgymnasiet erbjuds SL-kort från skolan. Gymnasieungdomar i familjer med låga inkomster ska uppmanas att ansöka om extra tillägg till studiebidraget.

Skulder

Bistånd till skulder som avbetalning på studielån eller banklån, kontokortsskulder, privata skulder, etc. samt böter och underhållstöd beviljas i normalfallet inte. Undantag kan göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den sökande annars skulle ha beviljats bistånd. Om sökanden p.g.a. skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska han eller hon erbjudas hjälp av budget- och skuldrådgivare.

Undantag kan t ex göras för hyresskuld⁹ i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då sökanden av godtagbara skäl inte haft egna inkomster som räckt till hyra.
- Om ansökan hade gjorts när hyresskulden uppkom hade han eller hon haft rätt till bistånd.
- Då de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning. Det ska särskilt uppmärksammas om hyresskulderna kan vara ett uttryck för omsorgssvikt från förälderns sida och om det därmed finns anledning till oro för barnens hälsa och utveckling.
- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna.
- Om särskilda sociala och/eller medicinska skäl finns.

För att undvika upprepning ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld vid behov följas upp. I samband med reglering av en hyresskuld görs en uppföljning genom en serie samtal. Vid dessa samtal ges personen/familjen ekonomisk rådgivning. I vissa fall finns det behov av insatser från andra enheter eller myndigheter t ex vård- och omsorgsförvaltningen, överförmyndaren.

Undantag kan också göras för bistånd till skuld för hushållsel och telefon i de fall där avstängning medför alltför stora sociala konsekvenser för hushållet. Även i detta sammanhang ska barnets situation uppmärksammas särskilt.

⁹ Vid hyresskuld upp till 3 månader utan beloppsgräns.

Skuld för avgift för förskoleverksamhet behandlas normalt som andra skulder. Den sökande har möjlighet att göra upp en avbetalningsplan med barn- och ungdomsförvaltningen. Om barnet på grund av sociala skäl har behov av att delta i förskoleverksamhet får barnet enligt skollagen inte sägas upp.

Om utbetalning av beviljad ersättning från Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten minskats på grund av att den ersättningsberättigade sedan tidigare har en skuld till dem, kan sökande meddela myndigheten att avdrag inte ska göras.¹⁰ Hela ersättningen betalas då ut till den sökande. Om sökanden väljer att fortsätta betala av på skulden genom att inte ta ut hela ersättningen, beviljas inte bistånd till den del som sökanden valt att inte ta ut.

Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid, minst 6 månader, haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att tillgodose behovet, exempelvis genom arv från större syskon eller lån av utrustning från anhöriga. Bistånd till hel spädbarnsutrustning beviljas med maximalt 11 % av basbeloppet och innefattar t ex en grunduppsättning kläder, säng med sängutrustning och begagnad barnvagn. Kostnaden för barnvagn beräknas utgöra ungefär halva beloppet och kostnad för säng med utrustning ca en fjärdedel.

Bistånd till begagnad sittvagn kan beviljas om behovet inte kan tillgodoses genom försäljning av befintlig liggvagn.

Tandvård

Akut tandvård

Bistånd till akut tandvård kan beviljas vid svåra smärttillstånd eller tillstånd som medför betydande obehag (t ex tappad fyllning, fraktur på tand, värk, infektiösa tillstånd och traumaskador). Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart. Den får utföras utan kostnadsförslag i de fall ett sådant inte kan inväntas.

Det ska av tandvårdsräkning eller genom kontakt med behandlande tandläkare framgå att behovet av behandling var akut. Det bör uppmärksammas att det faktum att det står ”akut besök” på räkningen inte i sig innebär att behovet av behandling var akut.

¹⁰ 108 kap 22 § socialförsäkringsbalken (SFB) och Försäkringskassans vägledning 2005:2, version 10, s 38

Nödvändig tandvård

Bistånd till nödvändig tandvård kan beviljas personer som under minst 1 år har haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen och som inte inom rimlig tid förväntas öka sina inkomster.

Med nödvändig tandvård menas åtgärder som enligt tandläkarens bedömning är nödvändig för att den enskilde ska:

- Uppnå godtagbar tuggförmåga.
- Förhindra väsentligt försämrad tandstatus.

Förutom rent medicinska aspekter bör socialnämnden beakta de sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård.

Sökande som har egen inkomst över försörjningsstödsnivå ska i första hand hänvisas till avbetalning hos tandläkaren eller om möjlighet finns betala per ingrepp. Om kostnad och omfattning är skäligt kan dock bistånd beviljas till den del av kostnaden som överstiger vad sökanden själv kan betala med sitt normöverskott under 6 månader.

Vid ansökan om bistånd till nödvändig tandvård skall normalt ett specificerat kostnadsförslag föreligga innan behandlingen påbörjas. Förslaget bör innehålla:

- planerad behandling
- behandlingsperiod
- kostnad, total resp. patientavgift
- om protetik ersättning (kronor/broar/proteser) planeras skall uppgift lämnas om vilka tänder det gäller.

Råder tveksamhet utifrån det skriftliga kostnadsförslaget bör kontakt tas med behandlande tandläkare för en eventuell konsekvensutredning av uppskjuten eller utebliven behandling och om andra alternativ finns.

Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet men inte kostnad för uteblivande från besök. Följande ska beaktas vid ansökan om bistånd till tandvård:

- Omfattningen av tandvården och kostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att kosta på sig.
- Folk tandvårdens prislista för de åtgärder som debiteras ska vara vägledande.
- Tandvården ska utföras av tandläkare som är uppförd på försäkringskassans förteckning.
- Kostnadsförslag ska infordras och innefatta kopia på eventuellt beslut på förhandsprövning av försäkringskassan.
- Oberoende tandläkare ska konsulteras vid ansökningar om dyrare eller mer omfattande tandvård. Om förvaltningen inte har avtal med egen konsulttandlä-

kare kan den sökande t.ex. uppmanas att på förvaltningens bekostnad skaffa kostnadsförslag från Folktandvården för jämförelse.

- En individuell bedömning ska även göras av den enskildes förmåga att sköta sin tandhygien, exempelvis i samband med missbruk.

Avgift för narkos eller annan motsvarande smärtlindring kan ingå i tandvårdskostnaden för personer med extrem tandvårdsrädsla. Denna ska vara styrkt med läkarintyg eller med resultatet av ett psykometriskt test som utvisar att en person uppfyller kriterierna för extrem tandvårdsrädsla. Det ska även vara styrkt att personen inte kan tillgodogöra sig landstingets terapiprogram för behandling av tandvårdsrädsla inom ramen för den öppna hälso- och sjukvårdens avgiftsregler och högkostnadsskydd.

Exempel på behandlingar som normalt ej är att betrakta som nödvändig tandvård:

- estetisk tandvård
- utbyte av fyllningar/kronor
- attachmentförankrade delproteser
- blekning av tänder
- implantatbehandling
- porslins- och guldinläggsterapi
- kron- och broterapi bakom hörntänder

Tandvård som utförts före framställan betraktas som en skuld. *Se avsnitt Skulder.*

Tekniska hjälpmedel

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som t.ex. hörapparat, batterier, etc., om behovet inte kan tillgodoses via landstinget eller försäkringskassan.

Tvättmaskin

Bistånd till inköp av tvättmaskin kan beviljas om det finns ett fysiskt eller psykiskt funktionshinder (styrkt med läkarintyg) som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga. Bistånd kan även beviljas till personer som av medicinska skäl har ett behov av att tvätta mycket mer än normalt. Behovet ska styrkas med läkarintyg. En förutsättning för biståndet är att behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis handikappersättning, annan boende i hushållet eller genom hjälp i hemmet. Om behov av tvättmaskin uppstått p.g.a. att fastigheten saknar tvättstuga ska sökanden i första hand hänvisas till värden, hyresgästföreningen eller hyresnämnden.

Olika grupperns rätt till försörjningsstöd

I detta avsnitt framgår hur kommunen handlägger ärenden för vissa typer av sökanden.

Barn och ungdom 0-18 år

I syfte att förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn så ger Botkyrka kommun möjlighet att bevilja riktat bistånd i form av s.k. fritidspeng. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Det är viktigt att handläggaren informerar om möjligheten att ansöka om detta.

Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden.

Fritidspengen kan beviljas en gång per år med max 1.500 kr per barn och ungdom. Beslutet fattas enligt 4 kapitlet 2 § SoL.

Fritidsaktiviteter för barn i ekonomiskt utsatta familjer

~~I syfte att förbättra möjligheterna för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn så finns möjlighet, utifrån barnets ålder, till ersättning i form av s.k. fritidspeng eller riktat ekonomiskt bistånd. Barnets fritidsaktiviteter ska vara regelbundna och ledarledda samt främja ett aktivt deltagande i samhällets gemenskap. Det är viktigt att handläggaren informerar om möjligheten att ansöka om detta. Både avslag på ansökan om ersättning eller riktat ekonomiskt bistånd kan överklagas.~~

Fritidspeng för barn i årskurs 4-9

~~Hushåll med barn i årskurs 4-9 har, enligt 4 kapitlet 1 a § SoL, rätt till ersättning från socialnämnden för kostnader för barnets deltagande i fritidsaktiviteter (fritidspeng).~~

~~Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden. Om barnet bor varaktigt växelvis i ett annat hushåll och båda hushållen uppfyller kraven, har respektive hushåll var för sig rätt till hälften av det belopp som fritidspengen högst får uppgå till.~~

~~Fritidspengen uppgår till 3000 kronor per barn och år. Fritidspengen får inte påverka beräkningen av försörjningsstödet.~~

Riktat ekonomiskt bistånd till övriga barn (ej årskurs 4-9)

~~Till de barn som ej omfattas av fritidspeng, kan ett riktat ekonomiskt bistånd beviljas enligt 4 kap 1 § SoL. Hushållet ska vid ansökan ha försörjningsstöd~~

och ha haft detta under minst sex månader den senaste tolvmånadersperioden (behöver ej vara sammanhängande). Det riktade ekonomiska biståndet uppgår till 3000 kronor per barn och år. Biståndet får inte påverka beräkningen av försörjningsstödet.

Bostadslösa

Personer som saknar boende informeras om att de i första hand själva måste försöka hitta boende. Har personen varit inneboende hos släkt eller vänner och det uppstått konflikter eller dylikt så hänvisas personen att i första hand försöka lösa detta och ges en tid inom två veckor för att diskutera sin situation. Vid dessa besök är det bra om även släktingen/vännen är med så att sökanden kan få stöd i att lösa sin situation/konflikt. Familjerådslag kan även erbjudas för att hitta en hållbar lösning på boendesituationen. Om en person trots detta inte lyckas lösa sin boendesituation kan bistånd till tex. vandrarhem beviljas under utredningstiden. När sökanden saknar boende ställs krav på att personen söker boende och arbete i hela landet. En individuell bedömning utifrån personers förmåga och barnens situation ska alltid göras. För barn kan det många gånger vara viktigare att få ett tryggt boende i en ny kommun än att vara placerade på tillfälliga boenden.

Arbetssökande

Vid den första kontakten görs en bedömning om personen är arbetsför. I så fall informeras personen om att man måste stå till arbetsmarknadens förfogande för att beviljas bistånd.

Om personen har blivit arbetslös på grund av att denne har sagt upp sig själv är huvudprincipen att försörjningsstöd inte ska kompensera för den avstängning från arbetslöshetsersättning som detta medför. Om den arbetssökande i övrigt uppfyller förutsättningarna är denne berättigad till försörjningsstöd först från den dag rätten till arbetslöshetsersättning inträder. Om den sökande har haft synnerliga skäl för att säga upp sig ska denne alltid uppmanas att i första hand försöka få avstängningen från arbetslöshetsersättning hävd. En bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet.

Den som är arbetssökande och bedöms som arbetsför ska stå till arbetsmarknadens förfogande och söka arbete aktivt. Krav ska ställas på att personen ska vara anmäld på arbetsförmedlingen och söka vilket arbete som helst som han eller hon anses kunna klara av. Det kan även gälla tillfälliga och mindre kvalificerade arbeten som den sökande omgående ska kunna ta. Socialtjänsten bör uppmana till och underlätta för flytt till arbete. Med utgångspunkt i barnets bästa och utifrån kunskapen om att barn med yrkesarbetande föräldrar har bättre förutsättningar i sina liv än barn i bidragstagande familjer, kan det även vara motiverat att även barnfamiljer flyttar för att föräldrarna ska kunna långsiktigt försörja sig genom arbete. Arbetets varaktighet och omfattning måste då

övervägas, liksom konsekvenserna av en flytt för eventuella övriga familjemedlemmar.

Den som är arbetssökande och söker ekonomiskt bistånd ska erbjudas stöd i sitt arbetssökande genom strukturerade insatser från socialtjänsten för att öka möjligheten till självförsörjning. En utredning för att klargöra förutsättningarna för självförsörjning ska göras. För att nå ett gott resultat för den enskilde är det viktigt att krav kombineras med aktiva och stödjande insatser. I arbetet ska stöd- och motivationssamtal ingå där den arbetssökande även har ett ansvar att visa hur arbete söks.

Om den enskilde inte bedöms uppfylla kraven att stå till arbetsmarknadens förfogande, t ex genom att inte söka arbete eller genom att inte delta i exempelvis arbetspraktik eller arbetsökarverksamhet, påverkar detta rätten till ekonomiskt bistånd för hela hushållet. Den som studerar på SFI betraktas som arbetssökande. Svenskstudierna är en av flera möjliga insatser för att öka den enskildes möjligheter till anställning. Krav på motprestationer ska ställas som för arbetssökande i övrigt och den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta sina studier för att påbörja erbjudet arbete. Undantag kan göras om personen genom att slutföra en kortare utbildning förbättrar möjligheten till framtida självförsörjning.

För rätt till ekonomiskt bistånd kan ställas krav på deltagande i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som kommunen tillhandahåller.¹¹ Kravet och den kompetenshöjande insatsen ska vara tidsbegränsad och utformas i samråd med den enskilde. Dessa beslut går inte att överklaga med förvaltningsbesvär. Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer kompetenshöjande verksamhet eller uteblir från verksamheten kan försörjningsstöd avslås eller sättas ned.¹² Ett sådant beslut kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Enligt avtal med staten om övertagande av ansvaret för unga arbetssökande ska kommunen anordna sysselsättning för ungdomar t o m 24 år som varit arbetslös max 90 dagar.

Jobbstimulans

Om en enskild uppfyller vissa villkor innebär den särskilda beräkningsregeln i 4 kap. 1 b § SoL att 25 procent av nettoinkomsten av anställning inte ska beaktas vid prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Jobbstimulansen är personlig och gäller inte för hushållet som helhet.

Ett villkor för jobbstimulans är att den enskilde har fått försörjningsstöd under en sammanhängande period av sex månader. Jobbstimulansen gäller då under

¹¹ 4 kap 4 § SoL

¹² 4 kap 5 § SoL

24 sammanhängande månader oavsett om den enskilde är självförsörjande under någon del av tiden, eller om den enskilde flyttar till en annan kommun.

Om en enskild efter tvåårsperioden åter får försörjningsstöd under sex sammanhängande månader är han eller hon åter kvalificerad för jobbstimulans. Det finns ingen gräns för hur många gånger en person kan få jobbstimulans. Om den enskilde sparar av inkomsten under perioden med jobbstimulans ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd, efter perioden med jobbstimulans får en sedvanlig prövning göras i varje enskilt fall.

Personer som är aktuella för etableringsersättning

Ekonomiskt bistånd (s k glappetersättning) kan beviljas till personer som beviljats permanent uppehållstillstånd och väntar på utbetalning av etableringsersättning från arbetsförmedlingen.

Arbetssökande med otillräcklig föräldrapenning

Barnet ska omgående anmälas till barnomsorgskön och bekräftelse på platsansökan ska visas upp. Så snart det är praktiskt möjligt ska den hemmavarande föräldern ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär att när barnomsorgsplats erbjuds ska den accepteras. För tid efter det att barnomsorgsplats erhållits finns ingen rätt att vara föräldraledig viss tid. Lagen om föräldraledighet reglerar endast förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagarare.

Arbetssökande med otillräcklig A-kassa eller Alfakassa

Personer som har ersättning från A-kassa eller Alfakassa riskerar att förlora denna ersättning om de deltar i kommunal aktivering. Det är olika regler som gäller beroende på vilken a-kassa personen tillhör. Den sökande måste ha fått ett godkännande från sin kassa för att kunna delta i verksamhet som anordnas av kommunen. Detta ska styrkas med ett intyg. Om krav ställs på dessa personer att delta i aktiviteter utan godkännande från kassan så kan behovet av försörjningsstöd öka.

Arbetssökande med sociala och medicinska problem

Personer med missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller sjukdom har i regel betydande resurser även då det finns problem av något slag. Dessa personer har dock ofta behov av insatser från andra enheter inom socialtjänsten eller från landstinget. För att vara berättigad till försörjningsstöd ska den enskilde medverka i planering i syfte att bli arbetsför eller medverka till att få annan ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet. *Se avsnittet Personer med psykisk ohälsa.*

Personer som är sjukskrivna

För att arbetsförmåga vid sjukdom ska godkännas ska en person ha ett läkarutlåtande som styrker oförmåga att arbeta eller delta i arbetssökaraktiviteter, helt eller delvis. Det är inte sjukdomen i sig som bedöms, utan arbetsförmågan. Arbetssökande som är sjuka ska, om det utifrån medicinsk utredning bedöms lämpligt, erbjudas rehabiliterande insatser. Detta ska ske i samverkan med arbetsförmedling, vårdcentral, psykiatrimottagning och försäkringskassa.

Försäkringskassan kan byta ut personens sjukpenning mot sjukersättning eller aktivitetsersättning när de bedömer att en persons arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel. För att en person ska få sjukersättning krävs att arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt, det vill säga för all överskådlig framtid. För att en person (19-29 år) ska få aktivitetsersättning gäller att arbetsförmågan ska vara nedsatt under minst ett år på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan.

För att vara berättigad till försörjningsstöd ska personen medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. För arbetssökande som är sjukskrivna på deltid ska alltid göras en bedömning om de ska delta i arbetssökarverksamhet i förhållande till sjukskrivningens omfattning.

Personer med missbruksproblem

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för personer som har en missbruksproblematik. Socialtjänsten kan inte ställa krav på att en person med allvarligt missbruksproblem ska följa en viss behandlingsplan för att vara biståndsberättigad. Däremot kan det för rätten till försörjningsstöd ställas krav på att en person, som visserligen har pågående missbruk men som inte visar att de av medicinska skäl är arbetsoförmögna, deltar i arbetssökarverksamhet. Vägrar dessa personer helt eller i stor utsträckning att medverka i socialtjänstens arbete för att utarbeta en arbetsplan eller att göra en utredning så kan detta dock utgöra grund för att reducera biståndet.

Krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL kan tillämpas på personer med lindrigare missbruksproblem, men ska inte ersätta vård och behandling för missbruk. Deltagandet kan dock vara förebyggande vid begynnande missbruk eller utgöra komplement till andra insatser mot missbruket. De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling.

När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk kan försörjningsstödet reduceras om det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål.

Personer med psykisk ohälsa

När det gäller personer med svår psykisk ohälsa och beteendemässiga störningar måste socialtjänsten först utreda de grundläggande problemen för att kunna ta ställning till hur socialtjänsten på bästa sätt kan stärka den enskildes framtida försörjningsförmåga. I arbetet med personer med svår psykisk ohälsa är det oftast nödvändigt att samverka med andra enheter inom förvaltningen och med landstinget. Ibland saknar dessa personer sjukdomsinsikt och man kan behöva en längre tids motivationsarbete för att få personen att gå med på att söka kontakt med sjukvården. Liksom vad gäller personer med lindriga missbruksproblem kan socialtjänsten på personer med lindrigare psykiska problem ställa krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL. Detta ska inte ersätta vård och behandling, men insatserna kan vara ett komplement eller ett led i rehabilitering. De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling.

Studierande

Vuxenstudierande

Utgångspunkten är att vuxenstudierande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. En individuell prövning ska dock alltid göras om studierna kommer leda till att förbättra personens möjlighet till anställning eller inte. Krav kan samtidigt ställas att personen i slutet av studierna ska stå till arbetsmarknadens förfogande och delta i kompetenshöjande åtgärder. För SFI studierande, *se avsnittet Arbetssökande*.

Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering. Detta då det primära målet är självförsörjning genom arbete. Det snabbaste sättet till egen försörjning innebär ibland att individen får välja bort en önskad insats till förmån för ett enkelt arbete. Försörjningsstöd ska inte beviljas vid annat än korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetssökande, där den sökande samtidigt söker arbete. Den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja erbjudet arbete.

Om en person efter individuell behovsprövning, beviljas ekonomiskt stöd av socialtjänsten för vuxenstudier ska denne ändå alltid söka studiemedel.

Kurslitteratur

Om ekonomiskt bistånd ges av socialtjänsten för studier ingår även rimlig kostnad för böcker och annat studiematerial i biståndet. Möjligheten att inköpa begagnade läromedel ska undersökas och utgångspunkten ska vara vad studierande i allmänhet har möjlighet att bekosta.

Person som studerar på högskola

Ekonomiskt bistånd beviljas normalt inte under pågående studier. Undantag kan göras för en akut nödsituation, då reducerat försörjningsstöd kan beviljas. Har den studerande familj och barn och när det är olämpligt att avbryta studierna under pågående termin kan försörjningsstöd beviljas som komplettering till studiemedel. Den studerandes månadsinkomst räknas ut genom att beviljat studiemedelsbelopp fördelas på det antal studiemånader som terminen omfattar enligt studiemedelsbeslutet.

Studerande under studieuppehåll

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska studerande kunna visa att de aktivt och i god tid före terminens slut sökt feriearbete. Socialtjänsten ska begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Studiemedlen ska täcka levnadsomkostnaderna under terminerna t.o.m. den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till försörjningsstöd. Högskolestuderande har inget uppehåll mellan hösttermin och vårtermin och beviljas därför inte försörjningsstöd för studieuppehåll då. För övriga studerande kan reducerat försörjningsstöd till matpengar beviljas för studieuppehållet över jul och nyår.

Vid studieuppehåll över sommaren ska försörjningsstödet vara reducerat för de första 30 dagarna. I det reducerade försörjningsstödet ingår matpengar, arbetsresor och eventuell hyra som förfaller till betalning under perioden. Motivet till reduktionen är att biståndet ska anses tillfälligt i avvaktan på lön från feriearbete samt att en månad normalt är den tid man får vänta på inkomst. Om behov kvarstår efter de första 30 dagarna beviljas fullt försörjningsstöd. Inkomster från extraarbete som utbetalas under månaden innan studierna avslutas ska räknas som inkomst inför uträkning av behovet första biståndsmånaden. Den som väntar inkomst av arbete eller arbetslöshetsersättning ska beviljas försörjningsstöd mot återbetalning enligt 9 kap. 2 § socialtjänstlagen.

Ungdomar under 21 år som går i skolan

Föräldrarna har enligt föräldrabalken försörjningsskyldighet för ungdomar som går i skolan till dess den unge fyller 21 år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning. För ungdom som fyllt 18 år är föräldrarna underhållsskyldiga bara om den unge går i skolan. Gör den unge ett uppehåll i sin skolgång är föräldrarna inte underhållsskyldiga under uppehållet men underhållsskyldigheten träder in igen om och när barnet återupptar skolgången. Ferier och tid då barnet på grund av sjukdom är förhindrad att delta i utbildningen anses i praxis utgöra tid då skolgång pågår.

Underhållsskyldigheten upphör alltså inte under sommarlovet mellan två årskurser i gymnasieskolan. Hemmavarande barns och skolungdomars (under 21 år) inkomster av eget arbete ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning. Inkomster får dock beaktas vid tillämpning till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår. Om barn har inkomster i form av t ex barnpension eller inkomst av kapital (ränta, avkastning), ska de avräknas mot hela familjens behov av bistånd. Barn får dock alltid ha sparkapital på 15 % av basbeloppet.

Om föräldrarna till en skolungdom inte fullgör sin underhållsskyldighet och om socialnämnden inte kan förmå dem till det, kan nämnden i undantagsfall ge ekonomiskt bistånd direkt till ungdomen.

Om en skolungdom på egen hand ansöker om ekonomiskt bistånd bör nämnden vid behovsbedömningen överväga att bortse från föräldrarnas underhållsskyldighet i de fall skolungdomen är utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående, har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna har särskilda behov, t ex där utredningsenheten har beviljat placering i träningslägenhet.

Personer 65 år och äldre

Personer som är 65 år och äldre som ansöker om försörjningsstöd ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd i stället. Om försörjningsstöd beviljas i avvaktan på beslut hos Pensionsmyndigheten ska det återsökas.

Företagare eller personer med fria yrken

Ekonomiskt bistånd beviljas i undantagsfall till person som är egen företagare. Aktiebolag, vissa handelsbolag och enskilda firmor representerar i de flesta fall en realiserbar tillgång. I de fall företaget inte representerar en tillgång ska den sökande, för att bli berättigad till ekonomiskt bistånd, uppmanas att avregistrera firman hos Bolagsverket och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande genom skriva in sig på arbetsförmedlingen.

När den sökande har ett kortvarigt behov av bistånd (tre månader) som t ex vid sjukdom kan firman lämnas kvar då den kan förväntas ge inkomster när arbetet återupptas.

Sökande med fria yrken såsom exempelvis konstnärer, författare, artister, och frilansarbetare har ofta F-skattsedel eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa och samma krav på motprestationer ska ställas.

Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård

För personer inskrivna inom kriminalvården ska kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställighetstiden med undantag för den enskildes kostnader i form av hyra och uppehälle under frigivningspermission.¹³ För hyra och andra kostnader förknippade med eventuell bostad gäller i vissa fall särskilda regler som beskrivs nedan.

Sökandens möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten ska utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning, får häktesbidrag från kriminalvården och ska inte beviljas fickpengar. Personer som dömts till fängelsestraff har i princip rätt att omgående påbörja verkställigheten. Vid ansökan om försörjningsstöd i avvaktan fängelsestraff kan behovet tillgodoses genom att den sökande inställer sig hos kriminalvården. I samband med avslutning av kriminalvård ligger ansvaret för bistånd på folkbokföringskommunen.¹⁴

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskrivna för vård inom socialtjänsten. Observera att dömda till rättspsykiatrisk vård har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag, etc.

Boendekostnad

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader kan beviljas ekonomiskt bistånd till den faktiska boendekostnaden under häktningstiden respektive strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa.

Socialnämnden rekommenderar den enskilde som avtjänar ett straff att hyra ut sin bostad i andra hand, om hyresvärden ger sitt samtycke och det är lämpligt. Socialnämnden kan bevilja ekonomiskt bistånd till boendekostnad i avvaktan på andrahanduthyrning.

Kontraktsvård

Kontraktsvård är ett alternativ till fängelse som innebär att den dömda får genomgå missbruksbehandling där kriminalvården och socialtjänsten (vuxenheten) upprättar en gemensam behandlingsplan.

Om behandlingen sker i öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och kontroll som följer av behandlingsplanen. Klientens behov av försörjningsstöd ska prövas av socialtjänsten.

¹³ Även synundersökning, glasögon samt akut- och grundläggande tandvård

¹⁴ 2 a kap 5 § SoL

Samhällstjänst

Samhällstjänst är en dom till skyddstillsyn med föreskrift att utföra oavlönat arbete hos t ex ideella föreningar och är ett alternativ till fängelse. Samhällstjänsten ska utföras under den dömdes fritid, t ex kvällar eller veckoslut, under kontroll av frivårdsmyndigheten. Den dömda kan behålla sitt ordinarie arbete eller studier eller vara aktivt arbetsökande. Det faktum att en person är dömd till samhällstjänst ska därför inte påverka socialtjänstens krav på att personen ska stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid och t.ex. delta i praktik.

Inskrivna för vård eller behandling inom socialtjänsten

Personer som beviljas heldygnsvård eller behandling är berättigade till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra. Biståndet ska reduceras för kostnader den sökande inte har under vårdperioden. När en person är placerad på HVB prövar placerande enhet behovet av bistånd till hälsa, hygien, fritidsaktiviteter, kläder och telefon. *Se vidare avsnittet Försörjningsstöd vid vistelse på institution.*

Utländska medborgare

Den som är bosatt i Sverige eller har kommit hit för att bosätta sig och vistas här lagligt har rätt till bistånd. I övrigt gäller att utländska medborgare utan uppehållsrätt eller uppehållstillstånd/arbetstillstånd inte har rätt till bistånd annat än i akuta nödsituationer.¹⁵

En utländsk medborgare, med undantag från vissa EU-medborgare och deras anhöriga, får inte uppehålla sig i Sverige mer än tre månader från inresa utan att ha uppehållstillstånd. Utländska medborgare med viseringsplikt ska ha uppehållstillstånd eller visum redan vid inresa. Om en svensk medborgare gifter sig med en medborgare från annat EU-land eller annat utomnordiskt land, ska denne ha sökt och beviljats uppehållstillstånd i Sverige innan inresa i landet. Detta krävs dock inte om medborgaren från annat EU-land själv uppfyller kriterierna för att ha uppehållsrätt genom t.ex. en anställning i Sverige, *se avsnitt nedan.*

Med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Om personen söker ekonomiskt bistånd ska detta beslut visas upp.

Utländska medborgare med uppehållstillstånd endast för besök ska bedömas på samma sätt som utländska medborgare som befinner sig tillfälligt i landet. Studenter ska inte beviljas ekonomiskt bistånd annat än i en akut situation. Uppe-

¹⁵ Jfr SOU 2005:34 s 13 f.

hållstillståndet har beviljats under förutsättningen att försörjningen är tryggad under vistelsen i landet.

Utan uppehållstillstånd

Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, t.ex. turister, affärsresande och säsongarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. I princip finns rätt till ekonomiskt bistånd i en nödsituation och kommunen är skyldig att pröva biståndsbehovet i de fall behovet inte kan tillgodoses på annat sätt t ex genom matpengar och/eller en biljett hem.

Asylsökande och övriga personer som sökt uppehållstillstånd

Asylsökande ska alltid hänvisas till Migrationsverket som beviljar bistånd i form av dagersättning enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Detta gäller oavsett om den asylsökande vistas på förläggning eller hos släkting i kommunen.

De personer som har fått uppehållstillstånd som flykting eller av flyktingliknande skäl efter den 1 december 2010 har rätt till särskilt stöd¹⁶ genom Arbetsförmedlingen som upprättar en etableringsplan. Planen innehåller aktiviteter som ska stödja individen att så snabbt som möjligt få ett arbete och lära sig svenska. Under tiden man deltar i aktiviteterna utbetalas etableringsersättning. För att kunna medverka i etableringsplanen ställs inga krav från Arbetsförmedlingens sida om att boendet ska vara ordnat. En förutsättning för att ingå i etableringsinsatserna är att sysselsättningsförmåga finns med minst en fjärdedel. Vid 100 procents arbetsförmåga hänvisas flyktingen till socialtjänsten för sitt uppehälle.

Kommunen ansvarar för ”övriga som sökt uppehållstillstånd” i Sverige och omfattas av 1 § punkt 3 i lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), d.v.s. ”har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas” t ex på grund av anknytning. Det är Migrationsverket som beslutar om detta och beslutet ska visas upp av den sökande. Dessa personer beviljas dagersättning enligt LMA och det utbetalas av kommunen. Detta gäller även vid en nyansökan om uppehållstillstånd på annan grund efter ett tillfälligt uppehållstillstånd. Asylsökande som fått ett avslagsbeslut omfattas av LMA.

Dagersättningen ska täcka kostnader för livsmedel, kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror. Dagersättningen ska även täcka utgifter för hälso- och sjukvård, tandvård samt läkemedel. Om särskilt angelägna behov uppstår kan särskilt bidrag lämnas för kostnader för vinterkläder, glasögon, kosttillskott, handikapputrustning, spädbarnsutrustning och

¹⁶ Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

begravningskostnad. Bistånd som kommunen utger enligt LMA ska återsökas från staten. Undantag från ovanstående ska göras för barn under 18 år som bor hos vårdnadshavare med uppehållstillstånd. Dessa ska ges bistånd enligt socialtjänstlagen.

Under den tid Migrationsverket utreder förlängning av ett uppehållstillstånd ska en ansökan om ekonomiskt bistånd prövas enligt SoL.

EU-medborgare

Allmänt

Bestämmelser som reglerar EU-medborgares rätt att vistas i landet, finns i utlänningslagen och utlänningsförordningen. Reglerna omfattar även medborgare från EES-länderna Island, Norge och Liechtenstein. De omfattar dock inte medborgare från Schweiz, för vilka tidigare regler om uppehållstillstånd fortfarande gäller. Reglerna om uppehållsrätt är endast tillämpliga på sådana EU-medborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i och därigenom utnyttjar den fria rörligheten. Med uppehållsrätt avses en rätt för EU-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd under vissa förutsättningar. EU-medborgaren har uppehållsrätt om personen

- är arbetstagare eller egen företagare i Sverige
- har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning
- är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och enligt en försäkran om detta har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och sina familjemedlemmar som gäller i Sverige
- har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige.

Familjemedlemmar

Med familjemedlem avses make/maka eller sambo. Med familjemedlem avses vidare släkting i rakt nedstigande led till EU-medborgare eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är under 21 år eller är beroende av dem för sin försörjning. Slutligen avses även släkting i rakt uppstigande led till EU-medborgare eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av personen för sin försörjning. En registrerad partner jämställs med make. Familjemedlemmar behöver inte vara EU-medborgare för att ha uppehållsrätt.

Ibland påverkas barn av socialtjänstens bedömning av föräldrarnas uppehållsrätt och därmed också rätten till bistånd. Även i detta sammanhang gäller kra-

vet att barnets bästa alltid ska beaktas, utredas och redovisas oavsett vad som blir resultatet av socialtjänstens bedömning.

Om en svensk medborgare gifter sig med en medborgare från annat EU-land eller annat utomnordiskt land, ska denne dock ha sökt och beviljats uppehållstillstånd i Sverige innan inresa i landet. Detta krävs dock inte om medborgaren från annat EU-land själv uppfyller kriterierna för att ha uppehållsrätt exempelvis genom en anställning i Sverige. Upphållsrätten finns så länge villkoren är uppfyllda. En EU-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt.

Yrkesverksamma personer

En EU-medborgare har uppehållsrätt om personen är arbetstagare eller egen företagare i Sverige. Detta förutsätter att en arbetstagare kan visa intyg om anställning eller liknande. En EU-medborgare som är arbetstagare och vistas i Sverige har samma rätt till ekonomiskt bistånd som svenska medborgare.

Arbetsökande

En EU-medborgare har vidare uppehållsrätt om han eller hon är arbetsökande i Sverige med verklig möjlighet att få anställning. Enligt EG-rättslig praxis har den arbetsökande i regel rätt att vistas 6 månader i medlemsstaten för att söka arbete. En EU-medborgare, som lagligen vistas i Sverige vid biståndsbedömningen, ska behandlas på samma sätt som en svensk medborgare under samma förutsättningar. Det är dock osäkert i rättspraxis hur långt kommunens yttersta ansvar sträcker sig när det gäller bistånd som inte är ekonomiskt.

Icke yrkesverksamma personer

Vidare har vissa studerande och personer, t.ex. pensionärer, som har tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och en heltäckande sjukförsäkring uppehållsrätt. En EU-medborgare, som lagligen vistas i Sverige vid biståndsbedömningen, ska behandlas på samma sätt som en svensk medborgare under samma förutsättningar. Kommunen måste göra en individuell prövning om bistånd ska beviljas.

Tillfällig vistelse

EU-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige, t.ex. som turister eller affärsresande, och som inte har något arbete i Sverige och inte heller har för avsikt att arbeta, ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. I princip finns rätt till ekonomiskt bistånd i en nödsituation och kommunen är skyldig att pröva biståndsbehovet i de fall behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det yttersta ansvaret kan i det enskilda fallet innebära matpengar samt en biljett hem.

Utredning och beslut gällande EU-medborgare

Följande frågeställningar ska utredas och dokumenteras: Har den sökande uppehållsrätt?

- Om nej:

Sökanden har ej rätt till försörjningsstöd och ett avslagsbeslut ska fattas. Avslagsbeslutet ska innehålla en motivering till varför uppehållsrätt inte kan anses föreligga. Även om rätt till försörjningsstöd inte föreligger finns alltid rätt till bistånd om en akut nödsituation bedöms föreligga.

- Om ja: Likabehandling gäller och nedanstående ska utredas i vanlig ordning gällande den sökande och dennes familj.

Akut nödsituation

Rätt till bistånd finns alltid i akuta nödsituationer. Vid dessa situationer bör särskilt beaktas om det finns barn i familjen. Ett avslag på en ansökan om bistånd får inte leda till att ett barn far illa.

Överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus (KS/2016:114)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige medger samhällsbyggnadsnämnden 4 085 000 kronor för köpeskilling i enlighet med bilagd överenskommelse.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

1. Kommunstyrelsen godkänner upprättat förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum.

Sammanfattning

Den nu upprättade detaljplanen för kulturhuset i Tullinge Centrum förutsätter att cirka 600 kvadratmeter privat mark överförs till kommunen. I ursprungligt förslag till planområde skulle endast en marginell del av Slätten 1 överföras till kommunen varför detta skulle kunna finansieras via mark- och exploateringsenhetens ordinarie investeringsbudget. Efter att detaljplanen nu är klar är ytan kommunen måste förvärva betydligt större och medel för detta måste begäras från kommunfullmäktige.

Kommunen och centrumägaren har genom auktoriserade fastighetsvärderare bedömt att ersättningen uppgår till storleksordningen 2 000 000 kronor till 6 800 000 kronor. Det stora spannet i marknadsvärde förklaras av skilda uppfattningar beträffande den sannolika alternativa användningen som marken skulle haft om den inte avsatts för kultur. Då företagen kommit till vitt skilda värden har parterna enats om en ”second opinion”.

Kommunen har vidare upplåtit allmän platsmark till centrumfastigheten och området används för personalparkering. Av överenskommelsen framgår att kommu-

2016-03-07

Dnr KS/2016:114

nen i kommande detaljplaneprocess ska pröva att överföra detta område till centrumfastigheten Slätten 1.

Köpet genomförs genom ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering som överlämnas till Lantmäteriet.

Kommunen ansöker om och bekostar lantmäteriförrättningen.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-16, § 56.

§ 56**Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus (sbf/2015:443)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner upprättat förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och föreslår kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige medger samhällsbyggnadsnämnden 4 085 000 kr för köpeskilling i enlighet med bilagda överenskommelse.

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Sverigedemokraterna och Tullingepartiet reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Den nu upprättade detaljplanen för kulturhuset i Tullinge Centrum förutsätter att cirka 600 kvm privat mark överförs till kommunen. I ursprungligt förslag till planområde skulle endast en marginell del av Slätten 1 överföras till kommunen varför detta skulle kunna finansieras via mark- och exploateringsenhetens ordinarie investeringsbudget. Efter att detaljplanen nu är klar är ytan kommunen måste förvärva betydligt större och medel för detta måste begäras från kommunfullmäktige.

Kommunen och centrumägaren har genom auktoriserade fastighetsvärderare bedömt att ersättningen uppgår till storleksordningen 2,0 mkr till 6,8 mkr. Det stora spannet i marknadsvärde förklaras av skilda uppfattningar beträffande den sannolika alternativa användningen som marken skulle haft om den inte avsatts för kultur. Då företagen kommit till vitt skilda värden har parterna enats om en "second opinion"

Kommunen har vidare upplåtit allmän platsmark till centrumfastigheten och området används för personalparkering. Av överenskommelsen framgår att kommunen i kommande detaljplaneprocess skall pröva att överföra detta område till centrumfastigheten Slätten 1.

2016-02-16

Dnr sbf/2015:443

Köpet genomförs genom ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering som överlämnas till Lantmäteriet.

Kommunen ansöker om och bekostar lantmäteriförrättningen.

Ärendet

Del av fastigheten Slätten 1 som ägs Fastighets AB Tullinge Centrum skall genom fastighetsreglering överföras till fastigheten 19:276 som ägs av kommunen. Förvärvet är nödvändigt för att genomföra fastighetsbildningen enligt den av kommunfullmäktige antagna detaljplanen. Detaljplanen har vunnit laga kraft den 14 januari 2016. En konsekvens av beslutet är att kommunen bör genomföra fastighetsregleringen med Fastighets AB Tullinge Centrum innan träffad överenskommelse förfaller som är den 14 april 2016. Köpeskillingen uppgår till 4 085 000 kronor. Byggnadsprojektet redovisas senare för kultur- och fritidsnämnden den 21 mars och för kommunfullmäktige den 26 maj 2016.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-02-02, utgör underlag för beslutet.

Yrkanden

Sergius Himmelving (SD) yrkar avslag på ordförandens förslag till förmån för eget yrkande, bilaga.

Christian Dalberg (TUP) yrkar avslag på ordförandens förslag till förmån för eget yrkande, bilaga.

Jimmy Baker (M) och Therese Hellichius (M) yrkar avslag på ordförandens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på yrkandena om avslag på ordförandens förslag mot sitt eget förslag. Ordföranden finner att samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Exploateringschef Antonio Ameijenda
Markchef Agneta Engver Lindquist
Projektledare Jonny Wilbacher
Projektledare Sigvard Andersson
Projektkononom Inger Larsson
Controller Monica blommark

Yrkande

Samhällsbyggnadsnämnden 2016-02-16

Ärende 7 Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus(sbf/2015:443)

Sverigedemokraterna har konsekvent yrkat avslag till allt som handlat om Tullinge idéhus. Sverigedemokraterna anser att idéhuset inte skall projekteras och byggas, detta pg av det stora motståndet från invånare i Tullinge. Vi står fast vi att vi anser att Tullinge bibliotek behöver renoveras senast under den kommande mandatperioden. Detta kan göras för en betydligt mindre summa än vad Idéhuset byggs för.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi avslag till förslaget

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Sergius Himmelving

Per Ahlin

Samhällsbyggnadsnämnden

Yrkande
2016-02-16

**Ärende 7: Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB
Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus**

Detta är ett dåligt förslag av flera skäl.

För det första är prislappen för dessa 600 kvm alldeles för hög. Tomten är på sin höjd värd 2,0 mkr. Denna affär är bingo för säljaren eftersom denne inte kan göra något med tomten. Tyvärr blir den stora förloraren köparen dvs. kommunen (läs skattebetalarna). Om den här överenskommelsen genomförs finns det risk för att denna modell kommer att användas även i fortsättningen.

För det andra är vi kritiska mot att idéhuset som projekt inte har förankrats hos Tullingeborna. Ett av Tullinges dialogforum handlade om ett idéhus/kulturhus. En klar majoritet av deltagarna ansåg då att andra prioriteringar som t ex ett bättre centrum, bättre skolor, äldreboenden, ett vägunderhåll värt namnet samt en ny pendeltågsstation bör gå före ett idéhus/kulturhus.

Dessutom finns det konkreta brister med den föreslagna placeringen av idéhuset. Byggnaden är alldeles för stor och hög. Med den föreslagna placeringen blir det svårare att parkera i Tullinge centrum samtidigt som byggnationen försämrar Tullinge centrums utvecklingsmöjligheter.

Vi föreslår samhällsbyggnadsnämnden besluta
att avslå ordförandeförslaget

Christian Dalberg (TUP)

2016-02-02

Dnr sbf/2015:443

Referens
Sigvard Andersson

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna upprättat förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige beslutar att medge samhällsbyggnadsnämnden 4 085 000 kr för köpeskillning i enlighet med bilagda överenskommelse.

Sammanfattning

Del av fastigheten Slätten 1 som ägs Fastighets AB Tullinge Centrum skall genom fastighetsreglering överföras till fastigheten 19:276 som ägs av kommunen. Förvärvet är nödvändigt för att genomföra fastighetsbildningen enligt den av kommunfullmäktige antagna detaljplanen. Detaljplanen har vunnit laga kraft den 14 januari 2016. En konsekvens av beslutet är att kommunen bör genomföra fastighetsregleringen med Fastighets AB Tullinge Centrum innan träffad överenskommelse förfaller som är den 14 april 2016. Köpeskillningen uppgår till 4 085 000 kronor. Byggnadsprojektet redovisas senare för kultur- och fritidsnämnden den 21 mars och för kommunfullmäktige den 26 maj 2016.

Bakgrund

Den nu upprättade detaljplanen för kulturhuset i Tullinge Centrum förutsätter att cirka 600 kvm privat mark överförs till kommunen. I ursprungligt förslag till planområde skulle endast en marginell del av Slätten 1 överföras till kommunen varför detta skulle kunna finansieras via mark- och exploateringsenhetens ordinarie investeringsbudget. Efter att detaljplanen nu är klar är ytan kommunen måste förvärva betydligt större och medel för detta måste begäras från kommunfullmäktige.

Kommunen och centrumägaren har genom auktoriserade fastighetsvärderare bedömt att ersättningen uppgår till storleksordningen 2,0 mkr till 6,8 mkr. Det stora spannet i marknadsvärde förklaras av skilda uppfattningar beträffande den sannolika alternativa användningen som marken skulle haft om den inte avsatts för kultur. Då företagen kommit till vitt skilda värden har parterna enats om en ”second opinion”. Newsec har på uppdrag av kommunen och centrumägaren svarat för denna värdering. Sammantaget bedömer således Newsec värdet för området som skall användas till kvartersmark till 3,71 mkr. Beträffande värdet av området som

2015-12-03

Dnr sbf/2015:443

är avsett för allmän plats bedöms ersättningen uppgå till 0,375 mkr. Sammanfattningsvis bedöms inlösenersättningen totalt till 4.085 mkr (bilaga 1). Ersättningen skall betalas senast 90 dagar efter det att planen vunnit laga kraft (bilaga 2).

Kommunen har vidare upplåtit allmän platsmark till centrumfastigheten och området används för personalparkering. Av överenskommelsen framgår att kommunen i kommande detaljplaneprocess skall pröva att överföra detta område till centrumfastigheten Slätten 1.

Köpet genomförs genom ansökan och överenskommelse om fastighetsreglering som överlämnas till Lantmäteriet.

Kommunen ansöker om och bekostar lantmäteriförrättningen.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Agneta Engver Lindquist
Markchef

Bilagor:

Värdering bilaga 1

Överenskommelse om fastighetsreglering bilaga 2

Expedieras till
Kommunstyrelsen
Exploateringschef Antonio Ameijenda
Markchef Agneta Engver Lindquist
Projektledare Jonny Wilbacher
Projektledare Sigvard Andersson
Projektkonom Inger Larsson
Controller Monica blommark

SBF/2015:443

Bilaga 1
1(4)

NEWSEC

PM AVSEENDE SLÄTTEN 1, BOTKYRKA

UPPDRAG OCH BAKGRUND

Undertecknad har av Botkyrka kommun och Fastighets AB Tullinge Centrum erhållit i uppdrag att granska och avge en "second opinion" avseende två utlåtanden berörande ersättning vid inlösen av delar av fastigheten Slätten 1 i Botkyrka. Botkyrka kommun har för avsikt att med stöd av en detaljplan antagen 2015-04-28 lösa in ett område om 603 kvm av fastigheten Slätten 1.

Ersättningen har på kommunens uppdrag bedömts av NAI Svefa (Svefa) i ett utlåtande daterat 2015-08-25 och på Fastighets AB Tullinge Centrums (fastighetsägare) uppdrag av Strees AB (Strees) i ett utlåtande daterat 2015-07-14. I Newsecs uppdrag har inte ingått att genomföra några egna utredningar utan endast basera sina bedömningar på de uppgifter som framgår av Svefas och Strees utlåtanden, samt främst belysa och bedöma de delar där Svefas och Strees bedömningar skiljer sig.

SAKFÖRHÅLLANDEN

Enligt gällande plan utgörs inlösenområdet av mark för handel i högst ett plan. Inom området finns ett U-område som innebär att marken skall vara tillgänglig för allmänna ledningar. Enligt uppgift från kommunen finns inom ledningsområdet en huvudvattenledning, som enligt kommunen behöver flyttas om inlösenområdet ska kunna bebyggas i enlighet med gällande plan.

I den kommande detaljplanen är ett område om 323 kvm av inlösenområdet avsett för allmän plats, torg/parkering och ett område om 280 kvm avsett för kulturändamål. Byggrätten enligt den nya planen, för det senare området, har av både Svefa och Strees bedömts till 1 120 kvm BTA.

Svefa och Strees har båda samma uppfattning beträffande sakförhållandena, utom vad gäller behovet av att flytta huvudvattenledningen. Strees bedömer att en byggnad i ett plan bör kunna uppföras trots att det finns en ledning i mark, samt anser att det inte är klarlagt vem som ska bekosta en eventuell flyttning av ledningen.

Utän vidare utredning i denna del är det Newsecs uppfattning att det i nuläget inte är helt klarlagt om en flyttning av ledningen är nödvändig. Utifrån det material som erhållits är det dock Newsecs bedömning att det troligen krävs att ledningen flyttas. Utan annan utredning som stöd bedömer således Newsec att det mest sannolika är att ledningen behöver flyttas. I brist på annan utredning kan det av Svefa angivna beloppet om 500 000 kr bedömas som rimligt.

ERSÄTTNINGSPRINCIPER

Intrångsersättning enligt 4:1 Expropriationslagen skall utgå med ett belopp motsvarande minskningen av fastighetens marknadsvärde. Därutöver ska ytterligare ersättning med 25 procent av marknadsvärdeminskningen betalas. Svefa och Strees synes ha samma uppfattning i denna del. Newsec delar Svefas och Strees uppfattning.

Om det i övrigt uppkommer skada för fastighetens ägare ska även sådan skada ersättas. Utöver intrångsersättningen ska sådan skada ersättas genom sk annan ersättning. Svefa och Strees har i princip samma uppfattning om att annan ersättning kan utgå. Svefa gör dock uppenbarligen den bedömningen att någon ersättningsgrundande annan skada ej uppkommer, och har således ej beräknat något belopp för annan ersättning. Strees har översiktligt angivit ett belopp på i storleksordningen 1 000 000 kr, baserat på en minskad omsättning i befintliga butiker och därmed lägre hyresintäkter för fastighetsägaren, om den kommande detaljplanen genomförs med utnyttjande av byggrätten för kulturändamål.

Newsecs uppfattning är att om fastighetsägaren skulle kunna utnyttja en byggrätt på inlösenområdet, så skulle den befintliga bebyggelsen även i detta fall drabbas av motsvarande eventuella skada. I den mån löseskillingen baseras på en byggrätt av samma omfattning som byggrätten för kulturändamål enligt den kommande planen, anser Newsec därför att någon ersättning för detta inte skall utgå.

Beträffande inlösen av kvartersmark för bildande av allmän plats anser både Svefa och Strees att fastighetsägaren minst skall ha ersättning för pågående markanvändning, samt att den tomtareal som berörs uppgår till 323 kvm. För den del av inlösenområdet (280 kvm) som avser annat än enskilt byggande (i detta fall kultur) anser både Svefa och Strees att värdebedömningen skall baseras på den alternativa användning som marken sannolikt haft om den inte avsatts för allmänt ändamål. Newsec delar denna uppfattning.

BEDÖMNINGAR

Beträffande värdet av området avsett för allmän plats har både Svefa och Strees utgått från byggrättsvärde för handel, med en byggrätt i en våning, d v s en byggrätt om 323 kvm BTA. Svefa har bedömt värdet av byggrätten till 2 500 kr/kvm BTA, medan Strees har bedömt värdet till 3 000 kr/kvm BTA. Någon större skillnad i dessa bedömningar föreligger inte. Newsec har liknande lägen bedömt värdet för handelsbyggrätter till 2 000-3 000 kr/kvm BTA. En värdenivå om 2 500 kr/kvm BTA bedömer Newsec därför som rimlig, eller totalt 800 000 kr. Med avdrag för flyttning av ledning med 500 000 kr bedöms således värdet till 300 000 kr, vilket med ett tillägg på 25 procent ger en inlösenersättning om 375 000 kr i denna del.

Beträffande värdet av området för kvartersmark för annat än enskilt byggande (kulturområdet) anser Svefa att värdet skall bedömas utifrån byggrättsvärde för kontor/kultur medan Strees anser att den sannolika användningen som marken haft om den inte avsatts för allmänt ändamål för kultur skulle var handel i gatuplan, delad användning med lokaler och bostäder i våning 1 tr samt bostäder i plan 2-3 tr. Strees baserar sin bedömning på den stora efterfrågan på bostäder och bostadsbyggrätter som finns inom hela regionen. Även Svefa anger att efterfrågan på bostäder inom hela Stockholmsregionen är mycket hög samt att priset på nyproducerade bostadsrätter i motsvarande läge bedöms till ca 35 000 – 40 000 kr/kvm, plus lån i föreningen om 10 000 – 12 000 kr/kvm.

Newsec delar Strees uppfattning om att en blandad bebyggelse med i huvudsak bostäder är den mest sannolika alternativa användningen, och att ersättningen således skall bedömas utifrån denna användning. Detta särskilt med beaktande av det goda kommunikationsläget. Newsec har bedömt värdet på byggrätter för bostäder i liknande lägen till i nivå 3 000 – 5 000 kr/kvm BTA. För lokaler i våning 1 tr (kontor eller liknande) bedöms värdet till 1 500 kr/kvm BTA och för handel i gatuplan till 2 500 kr/kvm BTA.

Sammantaget bedömer således Newsec värdet för området för kvartersmark enligt nedan.

Våning	Lokaltyp	kvm/BTA	Värde	
			kr/kvm BTA	totalt, kr
3 tr	Bostäder	280	4 000	1 120 000
2 tr	Bostäder	280	4 000	1 120 000
1 tr	Bostäder	140	4 000	560 000
1 tr	Kontor	140	1 500	210 000
Bv	Handel	280	2 500	700 000
Summa		1 120		3 710 000

Då det senare värdet grundar sig på byggrätt enligt den nya planen görs inget tillägg med 25 procent, vilket i annat fall hade varit aktuellt.

4(4)

NEWSEC

Sammanfattningsvis kan inlösenersättningen bedömas enligt nedan.

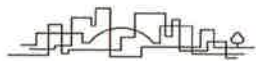
Kvartersmark	3 710 000 kr
Allmän platsmark	375 000 kr
Totalt	4 085 000 kr.

Stockholm 2015-10-19
NEWSEC ADVICE AB

Jan Rosengren

**AUKTORISERAD
FASTIGHETSVÄRDERARE**

SAMHÄLLSBYGGARNA

BOTKYRKA KOMMUN/
FAST. AB TULLINGE C

ANSÖKAN OCH ÖVERENSKOMMELSE
OM FASTIGHETSREGLERING

Part: 212000-2882, Botkyrka kommun, nedan kallad kommunen, 147 85 TUMBA.

Fastighet: Tullinge 19:276, Botkyrka kommun.

Part: 556736-4582, Fastighets AB Tullinge Centrum, nedan kallad fastighetsägaren, Box 53121, 40015 Göteborg.

Fastighet: Slätten 1, Botkyrka kommun.

1.
ÖVERFÖRT OMRÅDE

Del av fastigheten Slätten 1, markerad på bifogad detaljplan med blå begränsningslinje, skall genom fastighetsreglering överföras till fastigheten Tullinge 19:276. Den areal som vid blivande förrättning fastställs för den överlåtna marken skall vara gällande för denna överenskommelse. Området överförs i befintligt skick.

2.
ERSÄTTNING

Ersättning är 4 085 000 kronor. Ersättningen ska betalas senast 90 dagar efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Ingen ränta utgår mellan tillträdesdagen och betalningsdagen. Efter förfalldagen utgår ränta enligt räntelagen.

3.
FÖRRÄTTNINGEN

Kommunen ansöker om och bekostar den lantmäteriförrättning som krävs för att genomföra marköverföringen. Fastighetsägaren biträder härmed ansökan.

4.
TILLTRÄDE

Tillträde till området får ske när ersättningen erlagts.

5.
DETALJPLAN/
EXPLOATERINGSAVT.

Denna överenskommelse gäller under förutsättning att detaljplan för Ide'hus Tullinge centrum, nr 40:35 vinner laga kraft.

6.
PERSONALPARKERING

Kommunen har upplåtit allmän plats till Slätten 1. Området nyttjas för personalparkering. Tillståndet upphör vid årsskiftet 2015/2016. Kommunen skall i kommande detaljplaneprocess pröva att överföra området till Slätten 1. Området är markerat med röd färg i bilaga A. Fram till dess skall området upplåtas enligt kommunens taxa för tillfällig upplåtelse av allmän platsmark.

u

Denna överenskommelse är upprättad i tre likalydande exemplar, varav parterna tagit varsitt och ett utgör ansökan om fastighetsreglering.

Tumba 2015- -
För Botkyrka kommun:

2015-11-24
För Fastighets AB Tullinge Centrum

Andre' Åkerlund
Vd

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angivnen användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela planområdet.

GRÄNSER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- HUVUDGATA
- LOKALGATA
- P
- NATUR
- TORG/PARKERING
- Trafik mellan områden
- Lokaltrafik
- Parkering
- Naturområde
- Gångtrafik, handel, publik verksamhet, parkering

Kvartersmark

- Tekniska anläggningar
- Kultur

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

Marken får inte bebyggas med undantag av parkering

MARKENS ANORDNANDE (utformning av kvartersmark)

Utfart, stängsel

Korbar utfart får inte enordnas

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Utformning

Högsta totalhöjd i meter över nollplanet
Minsta raklutning i grader

Utseende

Gestaltningen ska följas enligt illustrationsplan.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 7 år från den dag planen vinner laga kraft

Detailplan för

IDÉHUS TULLINGE CENTRUM

Botkyrka Kommun	Stockholms län	Längd från lagor	
ANTAGANDEHANDLING		Beslutsdatum	14/12/2014
		Godkännande	2014-10-21, 13:26 SBN
		Ärendebeskrivning	IKF
		Laga kraft	
			40:35

GRUPPANS 274
Kontaktperson: SVENJER 08 18 00
Högryttan 110200
Ärendets uppgift är enligt beslut 2014
Gruppens ansvar placeringen är till
Illustrationsplan

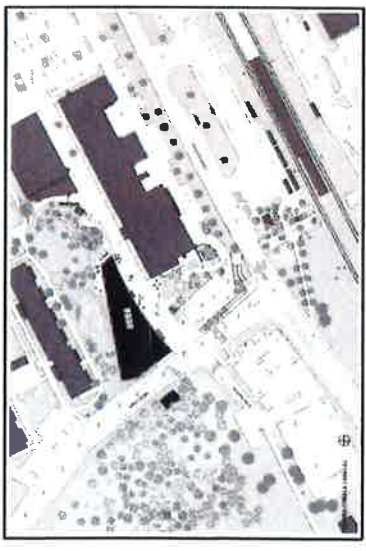
PLANSOMRÅDETS LÄGE I TULLINGE

UTFRAN TULLINGE TORG

UTFRAN TUNNELN

ILLUSTRATIONSPLAN IDEHUS TULLINGE CENTRUM

SKALA (A3) 1 : 1000, (A1) 1:500

Handwritten mark resembling a stylized 'S' or '3'.

Bilaga A

Planen är upprättad enligt Plan- och Bygglagen
Projektets datum: 6/10/18
Giltighet för utställning: 30/11/18
Giltighet för utställning: 30/11/18
Skapad: 18/11/18
Skapad: 18/11/18
Skapad: 18/11/18

1. BEHÅLLNINGAR
Härin som inte är tillämpligt
Härin som inte är tillämpligt

2. BEHÅLLNINGAR
Upprustning av befintliga byggnader

3. BEHÅLLNINGAR
Upprustning av befintliga byggnader

4. BEHÅLLNINGAR
Upprustning av befintliga byggnader

5. BEHÅLLNINGAR
Upprustning av befintliga byggnader

6. BEHÅLLNINGAR
Upprustning av befintliga byggnader

UPPLYSNINGAR
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter

GRUNDKARTA
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter
Planens innehållande uppgifter

DETALJPLAN FÖR TULLINGE CENTRUM

BOTKYRKA KOMMUN
STOCKHOLMS LÄN
UPPRÄTTAD AV STADSBYGGNADSKONTORET 1988-02-15
REV. 1988-08-30

UPPLÄSNINGAR
UPPLÄSNINGAR
UPPLÄSNINGAR

PROJEKT
DESIGNER
DESIGNER

40-16

3

Samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark (KS/2016:142)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark.

Sammanfattning

Vattenfall och kommunen har arbetat fram ett förslag till samarbetsavtal som är liknande för flertalet kommuner rörande bestämmelser om bibehållande, förnyelse, nyläggning, underhåll och flytt av ledningar med mera. Dessa ledningar ska regleras genom markupplåtelseavtal enligt bilaga och samverkan med samarbetsavtalet. Detta för att skapa en effektivare handläggning när ledningar behöver tillkomma, underhållas eller flyttas.

Ur samarbetsavtalet framgår att de befintliga ledningar och anordningar som omfattades av det tidigare markavtalet mellan parterna inte omfattas av detta avtal. För dessa ska fortsatt förhandling ske i syfte att träffa en överenskommelse. Samarbetsavtalet avser alltså ledningar som tillkommit efter att det tidigare avtalet sagts upp samt framtida ledningar.

Innan samarbetsavtalet har undertecknats upplåter kommunen som markägare genom tillfälliga nyttjanderättsavtal utrymme för nya ledningar och anordningar. Dessa ska efter att samarbetsavtalet undertecknats, omvandlas till markupplåtelseavtal och regleras i enlighet med samarbetsavtalet.

Intrångsersättning för upplåtet utrymme inom allmän platsmark regleras i stort genom en angiven ersättning av kronor per löpmeter schakt med påslag för Vattenfalls policy beträffande frivillighetspåslag samt lägsta belopp.

Det föreslagna samarbetsavtalet reglerar också kostnadsfördelningen vid flytt av befintliga ledningar och grundar sig i hur gamla ledningarna är.

2016-03-07

Dnr KS/2016:142

Kortfattat så anges att desto äldre de berörda ledningarna är som ska flyttas, desto mer betalar Vattenfall av kostnaderna för flytten och vise versa.

När kommunen planerar större grävningsarbete eller vattenfall planerar schaktningsarbete ska den andra parten erbjudas möjlighet för samförläggning, tillsyn, service och underhåll av egna anläggningar. Underrättelse om dessa planerade arbeten ska normalt ske vid samordningsmöten vilka ska hållas kontinuerligt.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-16, § 54.

§ 54**Samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark (sb/2016:18)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och föreslår kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark.

Sammanfattning

Vattenfall och kommunen har arbetat fram ett förslag till samarbetsavtal som är liknande för flertalet kommuner rörande bestämmelser om bibehållande, förnyelse, nyläggning, underhåll och flytt av ledningar med mera. Dessa ledningar ska regleras genom markupplåtelseavtal enligt och samverkan med samarbetsavtalet. Detta för att skapa en effektivare handläggning när ledningar behöver tillkomma, underhållas eller flyttas.

Ur samarbetsavtalet framgår att de befintliga ledningar och anordningar som omfattades av det tidigare markavtalet mellan parterna inte omfattas av detta avtal. För dessa ska fortsatt förhandling ske i syfte att träffa en överenskommelse. Samarbetsavtalet avser alltså ledningar som tillkommit efter att det tidigare avtalet sagts upp samt framtida ledningar.

Innan samarbetsavtalet har undertecknats upplåter kommunen som markägare genom tillfälliga nyttjanderättsavtal utrymme för nya ledningar och anordningar. Dessa ska efter att samarbetsavtalet undertecknats omvandlas till markupplåtelseavtal och regleras i enlighet med samarbetsavtalet.

Intrångsersättning för upplåtet utrymme inom allmän platsmark regleras i stort genom en angiven ersättning av kronor per löpmeter schakt med påslag för Vattenfalls policy beträffande frivillighetspåslag samt lägsta belopp.

2016-02-16

Dnr sbf/2016:18

Det förslagna samarbetsavtal reglerar också kostnadsfördelningen vid flytt av befintliga ledningar och grundar sig i hur gamla ledningarna är. Kortfattat så anges att desto äldre de berörda ledningarna är som skall flyttas, desto mer betalar Vattenfall av kostnaderna för flytten och vise versa.

När kommunen planerar större grävningsarbete eller vattenfall planerar schaktningsarbete skall den andra parten erbjudas möjlighet för samförläggning tillsyn, service och underhåll av egna anläggningar. Underrättelse om dessa planerade arbeten ska normalt ske vid samordningsmöte vilket ska hållas kontinuerligt.

Ärendet

Det tidigare kommunäga bolaget för elledningar i Botkyrka kommun, EnergiBolaget i Botkyrka Salem AB såldes till Vattenfall år 1997. Kommunen hade då ett markavtal med bolaget rörande årlig ersättning för befintliga ledningar. Avtalet är nu uppsagt och ett nytt avtal behövs.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-01-20, utgör underlag för beslutet.

Expedieras till
Kommunstyrelsen
Oskar Melin
Agneta Engver Lindquist

2016-01-20

Dnr sbf/2016:18

Referens
Oskar Melin

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och föreslår kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner samarbetsavtal med Vattenfall för ledningar i allmän platsmark.

Sammanfattning

Det tidigare kommunäga bolaget för elledningar i Botkyrka kommun, EnergiBolaget i Botkyrka Salem AB såldes till Vattenfall år 1997. Kommunen hade då ett markavtal med bolaget rörande årlig ersättning för befintliga ledningar (bilaga 2). Avtalet är nu uppsagt och ett nytt avtal behövs.

Vattenfall och kommunen har nu arbetat fram ett förslag till samarbetsavtal som är liknande för flertalet kommuner rörande bestämmelser om bibehållande, förnyelse, nyläggning, underhåll och flytt av ledningar med mera. Dessa ledningar skall regleras genom markupplåtelseavtal enligt bilaga 1 och samverkan med samarbetsavtalet. Detta för att skapa en effektivare handläggning när ledningar behöver tillkomma, underhållas eller flyttas.

Ur samarbetsavtalet framgår att de befintliga ledningar och anordningar som omfattades av det tidigare markavtalet (bilaga 2) mellan parterna inte omfattas av detta avtal. För dessa skall fortsatt förhandling ske i syfte att träffa en överenskommelse. Samarbetsavtalet avser alltså ledningar som tillkommit efter att det tidigare avtalet (bilaga 2) sagts upp samt framtida ledningar.

Innan samarbetsavtalet har undertecknats upplåter kommunen som markägare genom tillfälliga nyttjanderättsavtal utrymme för nya ledningar och anordningar. Dessa skall efter att samarbetsavtalet undertecknats omvandlas till markupplåtelseavtal (bilaga 1) och regleras i enlighet med samarbetsavtalet.

Intrångsersättning för upplåtet utrymme inom allmän platsmark regleras i stort genom en angiven ersättning av kronor per löpmeter schakt med påslag för Vattenfalls policy beträffande frivillighetspåslag samt lägsta belopp.

2016-01-20

Dnr sbf/2016:18

Det förslagna samarbetsavtal reglerar också kostnadsfördelningen vid flytt av befintliga ledningar och grundar sig i hur gamla ledningarna är. Kortfattat så anges att desto äldre de berörda ledningarna är som skall flyttas, desto mer betalar Vattenfall av kostnaderna för flytten och vise versa.

När kommunen planerar större grävningsarbete eller vattenfall planerar schaktningsarbete skall den andra parten erbjudas möjlighet för samförläggning tillsyn, service och underhåll av egna anläggningar. Underrättelse om dessa planerade arbeten skall normalt ske vid samordningsmöte vilket skall hållas kontinuerligt.

Ärendets beredning

Tjänstemän inom samhällsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsenhet har granskat angivet förslag till samarbetsavtal.

Bakgrund

Ledningsdragning i landets tätorter sker normalt i gatumark och allmän platsmark. Det är i de flesta fall önskvärt och ändamålsenligt att använda dessa utrymmen för ledningsändamål och ledningarna tjänar regelmässigt ett allmänt ändamål, vars tillgodoseende för kommunen själv utgör ett viktigt intresse.

Det tidigare kommunäga bolaget för elledningar i Botkyrka kommun, EnergiBolaget i Botkyrka Salem AB såldes till Vattenfall Eldistribution AB år 1997. Innan överlåtelsen tecknades ett markavtal mellan bolaget och Botkyrka kommun där kommunen genom nyttjanderätt upplät utrymme för ledningarna. Markavtalet sades sedan upp efter att Vattenfall förvärvat bolaget. Detta har medfört att för de ledningar som Vattenfall innehar på kommunens mark finns inte några formella rättigheter.

Diskussioner kring de redan befintliga ledningarna som förvärvades år 1997 pågår fortfarande men för att underlätta och effektivisera handläggning när nya ledningar behöver tillkomma, underhållas eller flyttas så har samarbetsavtalet korrigeras att inte avse de ledningar som omfattades av det tidigare markavtalet utan endast nya ledningar. Detta framgår under §1:

*”De ledningar och anordningar som omfattades av tidigare mellan parterna avtal gällande avtal daterat 1997-01-20, **Bilaga 2** omfattas inte av detta avtal. Parterna är överens om att fortsätta förhandling kring dessa ledningar och anordningar i syfte att träffa överenskommelse också avseende dessa”*

2016-01-20

Dnr sbf/2016:18

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Agneta Engver Lindquist
Markchef

Expedieras till
Kommunstyrelsen
Mark- och exploateringsingenjör Oskar Melin

Samarbetsavtal

Botkyrka kommun och Vattenfall Eldistribution AB

Innehållsförteckning

Bakgrund och förutsättningar	3
§ 1 Omfattning	4
§ 2 Rättigheter	4
§ 3 Avtalstid.....	4
§ 4 Ersättning.....	4
§ 5 Flytt av ledningar	5
§ 6 Ändrad detaljplan och överlåtelse av mark	5
§ 7 Tillstånd.....	6
Markupplåtelse	6
Schakttillstånd	6
Trafikanordningsplan, TA.....	6
Akuta Underhåll- och reparationsarbeten.....	6
Tillfälligt upplag och uppställning	6
§ 8 Samordning och samförläggning	6
§ 9 Arbetets bedrivande	7
§ 10 Återställning	7
§ 11 Kartor, redovisning och utmärkning.....	7
§ 12 Tredje man	7
§ 13 Ändrade förhållanden	8
§ 14 Överlåtelse	8
§ 15 Tvist.....	8
§ 16 Sekretess.....	8
Bilagor:.....	8

Följande avtal gällande eldistributionsledningar i Kommunens mark har träffats mellan Botkyrka kommun (Kommunen) och Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall)

Kommunen Botkyrka kommun
Org. Nr 212000-2882

Vattenfall Eldistribution AB
Org.nr 556417-0800

Bakgrund och förutsättningar

Ledningsdragnings i landets tätorter sker normalt i gatumark och annan allmän platsmark. Det är i de flesta fall önskvärdt och ändamålsenligt att använda dessa utrymmen för ledningsändamål. Ledningarna tjänar regelmässigt ett allmänt ändamål vars tillgodoseende för kommunen själv utgör ett viktigt intresse. Utvecklingen mot fler ledningsägare har inneburit att konkurrensen om utrymmet har ökat. Flera olika ledningsägare har även medfört ett behov av samordning mellan olika ledningsägare och mellan ledningsägare och kommunens arbeten. Ett av syftena med detta avtal är att skapa förutsättningar för effektivt markutnyttjande, samordnade gräv- och anläggningsarbeten samt god planering.

Förekomsten av ledningar i kommunens mark medför besvär och arbete för kommunen men innebär även nytta för kommunen. En bärande princip i detta avtal är att varje verksamhet ska bära de kostnader som verksamheten ger upphov till men även att de besparingar som samordningen kan ge upphov till ska fördelas mellan ledningsägare och kommunen.

Eftersom alla tätorter förändras är det inte ovanligt att det förr eller senare uppkommer behov att flytta en ledning. Kostnaderna för flyttning ska dock fördelas mellan parterna med beaktande av vilken typ av ledning det rör sig om och hur länge ledningen legat på platsen.

Termer och begrepp som används i avtalet ska ha den innebörd som följer av branschpraxis och relevant lagstiftning

§ 1 Omfattning

Kommunen upplåter, efter särskilt tecknande av markupplåtelseavtal enligt **Bilaga 1**, till Vattenfall utrymme för ledningsändamål i dels allmän platsmark och övrig mark för att bibehålla, underhålla och förnya befintliga samt anlägga, bibehålla, underhålla och förnya tillkommande elledningar inklusive tillbehör som omfattas av Vattenfalls nätkoncession för område.

Upplåtelsen avser även utrymme som är nödvändigt för att anlägga och bibehålla tillbehör till ledning samt rätt att disponera det utrymme som behövs för att utföra anläggnings- och underhållsarbeten. För nätstation upplåts erforderligt utrymme. Nätstationer inklusive skyddsavstånd som kräver ett område större än 10x10 meter omfattas inte av detta avtal.

Vattenfalls rätt enligt detta avtal utgör inget hinder för Kommunen eller annan anläggningsägare att disponera marken eller utföra arbete i eller på marken under förutsättning att Vattenfalls anläggning (ledning samt tillhörande anordningar) kan bibehållas och att servitutets föreskrifter och anvisningar iakttas.

De ledningar och anordningar för vilka Vattenfall redan har beviljats ledningsrätt, servitut eller annan särskild rättighet omfattas inte av detta avtal. De tillfälliga rättigheterna som tecknats under de senaste åren skall omfattas av detta avtal i de kommuner som detta gjorts och som syftat på detta avtals tillkommande.

De ledningar och anordningar som omfattades av tidigare mellan parterna gällande avtal daterat 1997-01-20, **Bilaga 2** omfattas inte av detta avtal. Parterna är överens om att fortsätta förhandling kring dessa ledningar och anordningar i syfte att träffa överenskommelse också avseende dessa.

§ 2 Rättigheter

Avtalet ger Vattenfall rätt till att:

- Efter tecknande av markupplåtelseavtal skriva in markupplåtelseavtalet såsom servitut, **Bilaga 1** inom Botkyrka kommun.
- Anlägga nya anläggningar under förutsättning att Kommunen lämnar tillstånd till detta enligt § 7. 1 och 2 st.
- Akuta reparationsarbeten får utföras utan tillstånd. Sådana arbeten ska anmälas till Kommunen första vardagen efter påbörjat arbete.

§ 3 Avtalstid

Avtalet omfattar tiden från 2014-12-01 till 2024-12-01. Sägs ej avtalet upp senast 2 år innan upplåtelse tidens utgång förlängs avtalet tillsvidare med 2 års uppsägningstid. Uppsägning ska alltid ske skriftligen.

§ 4 Ersättning

Vattenfall ska till Kommunen erlagga en intrångsersättning (engångsersättning) med 4,75 kronor per löpmeter schakt vid anläggande av nya ledningar, kabelskåp 625 kronor samt 5000 kronor för ny nätstation inom allmänplatsmark. Vid övrig mark skall värdering ske utefter rätt värderingsförhållanden för aktuellt markslag. E-områdes yta på kvartersmark skall ersättas efter faktiska förhållanden eller lägst 5000 kronor.

Ovan angivna ersättningar är anpassade till konsumentprisindex för oktober månad 2013

(bastalet). Ersättningarna ska årligen justeras med det procenttal varmed indextalet föregående oktobermånad har förändrats i förhållande till bastalet. Ersättning kan dock aldrig bli lägre än grundbeloppen i föregående stycke.

Utöver ovanstående skall Vattenfalls policy beträffande frivillighetspåslag samt lägsta belopp gälla. (påslaget idag är 15% på intrångersättning samt 3% av basbeloppets som lägsta värde).

För de tillfälliga rättigheter som tecknats under de senaste åren skall ersättning erläggas enligt detta avtal.

De ledningar och anordningar för vilka Vattenfall redan har beviljats ledningsrätt, servitut eller annan särskild rättighet utgår ingen ny löpmetersättning

För övriga skador som kan uppkomma vid och som följd av ledningens anläggande, tillsyn, underhåll, ombyggnad och reparation ska annan ersättning regleras i varje enskilt fall enligt **Bilaga 1**.

§ 5 Flytt av ledningar

Parternas gemensamma målsättning är att i största möjliga mån främja en samhällsutveckling samt undvika flytt av Vattenfalls anläggningar om detta är möjligt.

Blir det ändå nödvändigt att flytta eller ändra en anläggning som tillhör den andra parten ska den part som begärt åtgärden, svara för kostnaden om inte annat följer av nästa stycke.

Har mer än 20 år men mindre än 40 år förflutit från det att anläggningen byggdes/anlades och kommunen påkallar flytten betalar parterna hälften var av kostnaden. Har mer än 40 år förflutit betalar Vattenfall hela kostnaden. Åldern för anläggning skall baseras på tillträde enligt markupplåtelseavtal. För de tillfälliga rättigheter som tecknats under de senaste åren ska det datum för upplåtelse på det tillfälliga avtalet gälla. Därför så är de upprättade nyttjanderättsavtalen med som bilagor till markupplåtelseavtalen.

Vid en flytt av ledningar ska Vattenfall tillse att befintliga servitut (markupplåtelse) upphävs och ändras.

§ 6 Ändrad detaljplan och överlåtelse av mark

I god tid vid planläggning, planändring eller annan förändring av markanvändningen ska parterna samråda med varandra. Samrådet syftar bland annat till att undvika flyttning eller ändring av Ledningsägarens anläggningar. Parternas målsättning är att medverka till att så få ledningsflyttningar som möjligt äger rum.

Avser Kommunen att överlåta och/eller genom planändring ändra användningen av ett markområde där Vattenfall har anläggningar med stöd av detta avtal ska Kommunen samråda med Vattenfall kring berörda anläggningar.

I det fall anläggningar kan ligga kvar i oförändrat läge ska Kommunen se till att Vattenfall utan krav på intrångersättning erhåller rättighet eller motsvarande skydd för den del av anläggningen som berörs av överlåtelsen.

§ 7 Tillstånd

Markupplåtelse

Vid nyförläggning av anläggningar ska Vattenfall skriftligt ansöka om detta till Kommunen. Ansökan skall innehålla ett markupplåtelseavtal samt en preliminär tidplan för utbyggnaden där senaste datum för godkänd slutbesiktning ingår. Kommunen ska skriftligen godkänna ansökan. Om Kommunen har synpunkter på sökt anläggnings placering ska samråd mellan parterna ske med syfte att finna en annan lämplig placering

Schakttillstånd

Innan arbeten som medför grävning i Kommunens mark påbörjas ska Vattenfall ha erhållit schaktningstillstånd för den aktuella åtgärden. Avgiften för schakttillstånd följer den i Kommunen vid varje tillfälle gällande taxan för schakttillstånd. Parterna är ense om att Kommunen i avgiften också lägger in kostnad för förkortad livslängd på kommunens anläggningar (enligt kommunens beslutade kostnadslista eller beslut från Kommunstyrelsen).

Trafikanordningsplan, TA

Innan arbeten påbörjas skall en TA-plan upprättas och godkännas av kommunen. Avgift för TA-plan samt viten skall följa gällande beslut och för var tillfälle gällande taxa.

Akuta Underhåll- och reparationsarbeten

Akuta underhåll- och reparationsarbeten får utföras utan tillstånd. Sådana arbeten ska anmälas till Kommunen första vardagen efter påbörjat arbete. För mindre akuta underhålls och reparationsåtgärder får utföras enligt Kommunen vid varje tidpunkt gällande anvisningar för schakttillstånd och grävning.

Tillfälligt upplag och uppställning

Användning av offentlig plats för t ex. upplag, uppställning av bodar eller containers kräver tillstånd av polisen enligt 3 kap. 1 § ordningslagen. Avgift för upplåtelse av offentlig plats för dessa ändamål tas ut enligt den i Kommunen vid varje tillfälle gällande taxan.

Det åligger Bolaget att i förekommande fall inhämta eventuella erforderliga lov, exempelvis bygglov.

§ 8 Samordning och samförläggning

Parterna ska gemensamt medverka till samordning vid lednings- och andra grävningensarbeten i Kommunens mark.

Då Kommunen får in en ansökan om ett större grävningensarbete eller om Kommunen själv planerar att genomföra ett grävningensarbete ska Vattenfall underrättas i den mån det är möjligt och erbjudas tillfälle för samförläggning, tillsyn, service och underhåll av egna anläggningar inom området där grävningen pågår. När Vattenfall planerar att utföra ett schaktningsarbete ska Kommunen och övriga ledningsägare underrättas i den mån det är möjligt och erbjudas möjlighet för samförläggning, tillsyn, service och underhåll av egna anläggningar.

Underrättelse sker normalt vid samordningsmöte mellan Vattenfall och Kommunen som hålls kontinuerligt.

I samband med att Kommunen eller Vattenfall planerar grävningensarbeten i Kommunens mark ska den andre parten beredas möjlighet att i samband med detta ny förlägga anläggningar inom det område som berörs av arbetet. Den part som lägger ned egna anläggningar i

samband med den andre partens arbete skall, förutom sina egna kostnader, stå för de merkostnader som detta innebär för den som initierade arbetet.

Vid anläggningsarbeten i närhet till den andra partens anläggning skall ägaren till den anläggningen vid behov anvisa erforderliga skyddsåtgärder. För utmärkning av den andre partens anläggning se § 12.

§ 9 Arbetets bedrivande

Vattenfalls arbeten ska bedrivas skyndsamt och på ett sådant sätt att minsta möjliga olägenhet vållas Kommunen, annan anläggningshavare och allmänheten. Vattenfalls arbeten ska ske i enlighet med Kommunens anvisningar.

Låter Vattenfall annan entreprenör utföra arbete ansvarar Vattenfall för att denne iakttar och följer villkoren i detta avtal.

§ 10 Återställning

Vattenfall ska skyndsamt återställa arbetsområdet efter utfört arbete. Alla uppgrävda ytor ska återställas i enlighet med Kommunens anvisningar.

Om återställandet inte bedrivs med skyndsamhet eller enligt anvisningarna eller enligt vad som föreskrivits i schakttillståndet utför Kommunen återställningsarbetena på Vattenfalls bekostnad. Innan återställningsarbetena utförs av kommunen ska Vattenfall kontaktas skriftligen och beredas tillfälle att åtgärda återställningen.

Vattenfall svarar för och bekostar avhjälpande av sprickor, sättningar eller andra brister som framträder under en garantitid om 3 år från dagen för godkänd slutbesiktning. Följdsador som inträffar senare än 3 år efter det att arbetet godkänts vid slutbesiktning ansvarar Vattenfall för endast om skadorna orsakas av att grävnings- eller återställningsarbetena utförts på ett felaktigt sätt av Vattenfall eller av Vattenfall anlitad entreprenör.

§ 11 Kartor, redovisning och utmärkning

Parterna ska svara för inmätning av sina utlagda ledningars verkliga lägen.

Parterna skall på begäran av den andre parten kostnadsfritt visa den egna anläggningens läge. Utsättning i fält ska ske inom 5 arbetsdagar.

Vid akuta arbeten ska Parterna komma överens om hur kabelvisning ska hanteras.

Vid anläggningsarbeten i närhet till den andre partens anläggning ska § 8 iakttagas.

§ 12 Tredje man

Ger Kommunen tillstånd till tredje man att i närheten utföra arbete som kan innebära en risk för Vattenfalls anläggningar enligt detta avtal, skall Kommunen ge information till tredjeman och denne skall vidta åtgärder genom att begära utsättning eller vad som krävs så ledningarnas säkerhet inte äventyras.

Om Kommunen gentemot tredje man görs ansvarig för skador som orsakats av Vattenfall anläggning som omfattas av detta avtal ska Vattenfall hålla Kommunen skadelös. I de fall skadan beror på felaktigt agerande från Kommunen ska dock Vattenfalls ersättningsskyldighet jämkas i förhållande till vad som är skäligt.

§ 13 Ändrade förhållanden

Om Kommunens eller Vattenfalls anvisningar omarbetas eller byts ut mot annan publikation med motsvarande innebörd ska den nya versionen tillställas den andra parten.

§ 14 Överlåtelse

Vid överlåtelse av verksamheten enligt detta avtal från Vattenfall till annan, ska ny part tillförbindas detta avtal.

I de fall Kommunen överlåter mark gäller vad som sägs i § 6.

§ 15 Tvist

Tvist angående tolkning eller tillämpning av detta avtal eller därur härflytande rättsförhållande, ska slutligt avgöras genom allmän domstol.

§ 16 Sekretess

För information som under detta avtal överlämnats till den andra Parten och som märkts konfidentiell, åtar sig mottagande Part att behandla som konfidentiell och endast med den andra Partens medgivande avslöja sådan information för tredje man, dock med förbehåll för vad som gäller för Parterna enligt lag, lagakraftvunnen dom eller myndighets beslut, eller för att Parten ska kunna tillvarata sina rättigheter enligt detta avtal.

Med information enligt första stycket avses all slags information av kommersiell, ekonomisk eller teknisk art – både muntlig och skriftlig – med undantag för:

- information som är allmänt känd eller som blir allmänt känd på annat sätt än genom brott mot denna bestämmelse;
- information som Part kan visa att Parten erhållit från tredje part innan Parten erhöi informationen från motparten;
- information som Part erhållit eller kommer att erhålla från någon tredje part utan begränsningar att lämna vidare informationen.

Part får endast använda mottagen information i enlighet med villkoren i detta avtal.

Kommunen ansvarar för att varken Kommunen eller någon av Kommunen anlita part utan Vattenfalls skriftliga medgivande annonserar, publicerar eller på annat sätt tillkännager uppgift som omfattas av sekretess förutom där åtaganden enligt ovan är i konflikt med för detta avtal tvingade lag, lagakraftvunnen dom eller myndighets beslut.

Denna paragraf ska gälla under detta avtals giltighetstid samt 3 år därefter.

Detta avtal är upprättats i två exemplar varav parterna erhållit ett exemplar vardera.

2014-
För Botkyrka Kommun

2014-
För Vattenfall eldistribution AB

Bilagor:

- Bilaga 1, Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning
- Bilaga 2 Äldre avtal daterat 1997-01-20

Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning

 i mark (jordkabel)

 i luft (luftledning)

 nätstation

Belastad fastighet

Fastighet (fastighetsägarens)		Kontaktperson (namn, adress, telefon)
Kommun	Län	
Fastighetsägare (namn, person-nr/org-nr)		
Vid fler delägare se separat bilaga		* Originalavtalet skickas till kontaktpersonen

Förmånsfastighet

Fastighet (ledningsägarens)		Ersättning	
Kommun		☐ Nya normen (skog) ☐ 74-års åkernorm ☐ Annan norm	
Län		Summa	Kommentar
Ledningsägare (namn, org-nr)		Luftledning:	25% tillägg enligt ExprL ** Tillägg på 15%
Vattenfall Eldistribution AB, Org.nr 556417-0800		Jordkabel:	
Ledningslittera:		Transformator:	
Nätstation (nr):		Övrigt:	
Projektnummer (id):		ExprL:	
Projektnamn:		Frivillig ök:	
Projektledare:		Totalt:	
		* Info nedan	
		Utbetalning/utanordning:	Datum Sign

* Om ersättningens totalsumma ej överstiger tre (3) procent av aktuellt prisbasbelopp erhålls minimiersättning på totalt 1332 kr.

** Tilläggsersättning uppgår till maximalt tjugo (20) procent av aktuellt prisbasbelopp.

§ 1 Upplåtelsens omfattning

a) Fastighetsägaren medger ledningsägaren rätt att anlägga och för all framtid bibehålla samt att vid behov förnya elektrisk starkströmsledning med en systemspänning av högst 24 kV., dels luftledning jämte tillhörande anordningar såsom stolpar, stag, linor, transformatorer, jordtag, dels markkabel jämte tillhörande anordningar såsom transformatorer, kabelskåp, jordtag samt övriga säkerhetsanordningar och driftrelaterad kommunikationsutrustning, i det antal och i den sträckning som ledningen redovisas på bifogad kartskiss enligt markerad sträcka och/eller blivit utstakad på marken, allt sammantaget nedan benämnt ledningen.

b) Fastighetsägaren upplåter för luftledningen ett utrymme om X m horisontell bredd i skogsmark (skogsgata) och erforderligt utrymme i övrig mark samt för markkabeln ett utrymme om X m horisontell bredd i skogsmark (skogsgata) och X m bredd i övrig mark (schaktbredd). För transformatorstation upplåtes ett utrymme om X * X.

För ledningens anläggande, tillsyn, underhåll, reparation och förnyelse, får vid varje tillfälle erforderligt område nyttjas.

c) Fastighetsägaren medger ledningsägaren rätt att på egendomen nu och framdeles fälla, kvista och toppa träd och vegetation som är eller kan bli hinderlig för ledningens anläggande, tillsyn, underhåll, reparation, förnyelse och drift. Åtgärderna får utföras med intervall som är anpassade till ett rationellt underhåll. Fällda träd och fälld vegetation förblir fastighetsägarens egendom.

d) Fastighetsägaren medger ledningsägaren rätt att i erforderlig omfattning äga tillträde till egendomen för ledningens anläggande, tillsyn, underhåll, reparation och förnyelse, varvid ledningsägaren har att i den mån detta kan ske utan väsentlig olägenhet, iaktta av fastighetsägaren givna anvisningar beträffande rätten att ta väg.

§ 2 Föreskrifter

a) Ledningsägaren ska utöva rättigheterna så att egendomen inte betungas mer än nödvändigt.

b) Markkabel ska i åker- och betesmark förläggas på sådant sätt att brukningsmetoder av åkermark som är normala vid tidpunkten för ledningens anläggande efter anläggandet ska kunna utövas ovanför markkabeln.

Markkabel ska i skogsmark förläggas på sådant sätt att normala skogsbruksmetoder vid tidpunkten för ledningens anläggande efter anläggandet ska kunna utövas invid markkabeln och normala transporter ska kunna ske över markkabeln. Då besvärliga markförhållanden i kombination med skogsbruksåtgärder såsom tunga transporter innebär att markkabeln uppenbart riskerar att skadas ska dock åtgärderna omedelbart avbrytas och ledningsägaren kontaktas.

Markkabel ska inom vägområde för enskild väg förläggas på sådant sätt att normalt nyttjande och underhåll av vägen efter anläggandet inte försvåras.

- c) Fastighetsägaren får inte ändra markanvändningen, uppföra byggnad eller annan anläggning, anordna upplag eller liknande, schakta eller på annat sätt ändra marknivån, så att ledningens bibehållande enligt vid varje tidpunkt gällande säkerhetsföreskrifter äventyras. Enligt vid tidpunkten för detta avtals tecknande gällande säkerhetsföreskrifter ska det horisontella avståndet mellan luftledningens yttersta faslina och närmaste byggnadsdel uppgå till minst 5 m. Avståndet mellan stolpe med transformator och brännbar byggnadsdel eller upplag ska uppgå till minst 15 m. Motsvarande mått för transformatorstation är minst 5 m.

Byggnad eller annan anläggning får inte utan ledningsägarens medgivande och lämnade instruktioner uppföras på närmare avstånd än 3 m från markkabeln. Inte heller får utan ledningsägarens medgivande upplag eller liknande anordnas eller marknivån ändras ovanför markkabeln så att reparation och underhåll försvåras.

- d) Fastighetsägaren får inte utan ledningsägarens i god tid inhämtade medgivande vidta åtgärd som kan medföra fara för ledningen eller som medför att ledningen kan vålla skada på person eller egendom. Exempel på sådan åtgärd är att fälla träd, spränga, gräva, schakta eller på annat sätt ändra marknivån. Vid utförande av sådan åtgärd åligger det ledningsägaren att redovisa ledningens sträckning och att genom sakkunnig personal anvisa eller vidta lämpliga skyddsåtgärder.

Om fastighetsägarens åtgärd ryms inom oförändrad markanvändning och inte avser tomtmark ska skyddsåtgärder anvisas eller vidtas av ledningsägaren utan kostnad för fastighetsägaren. Ledningsägaren svarar då även för de merkostnader som uppkommer till följd av de anvisade skyddsåtgärderna.

§ 3 Tillträde

Ledningsägaren får omedelbart ta i anspråk de i enlighet med § 1 upplåtna rättigheterna. Tillträde anses ha skett då anläggande av eller avverkning för ledningen påbörjats. Med avverkning ska dock inte förstås borttagande av enstaka träd och vegetation i samband med staknings- och mätningens arbeten.

§ 4 Ersättning

- a) Ersättning till följd av upplåtelsen och föreskrifterna i detta avtal ska betalas som intrångsersättning och annan ersättning enligt grunderna i expropriationslagen. Ersättningen är en engångsersättning som ska beräknas med de värderingsmetoder för ledningsintrång som allmänt tillämpas vid tidpunkten för tillträde.

Ersättningen ska, såvida inte lagfarts- eller inteckningsförhållandena i egendomen utgör hinder, utbetalas senast tre månader efter det att överenskommelse om ersättning träffats och erforderlig koncession och övriga tillstånd erhållits.

Har tillträde ägt rum innan ersättningen erläggs, ska ersättning för intrång uppräknas enligt 4 kap 4 § expropriationslagen från den dag tillträdet skedde enligt definitionen i § 3 till tidpunkten för träffande av överenskommelse om ersättningen. Därtill ska ränta enligt expropriationslagen utgå på det uppräknade beloppet från och med tillträdesdagen till och med betalningsdagen.

- b) För skador som kan uppkomma vid och som följd av ledningens anläggande, tillsyn, underhåll, reparation och förnyelse, och som inte omfattas av engångsersättning, ska ersättning betalas i varje särskilt fall. Skador ska regleras snarast efter skadans uppkomst.

Ersättning för förtidig avverkning ska betalas för träd som fälls utanför engångsersatt skogsgata om ledningsägaren inte kan visa att sådan ersättning erlagts tidigare.

När abonnemangsförhållande föreligger ska ersättning dock inte betalas för obetydlig skada.

- c) Uppkommer fråga om ersättning för skada som visar sig först efter engångsersättningens slutliga bestämmande och som därvid inte kunnat förutses ska denna fråga på fastighetsägarens begäran upptas till förhandling. Eventuella skador till följd av elektromagnetiska fält ska behandlas enligt detta stycke.
- d) Är egendomen eller del därav som berörs av upplåtelsen belastad av arrende/nyttjanderätt/servitut, ska särskild överenskommelse träffas med rättighetshavaren för bestämmande av den ersättning som denne är berättigad till.
- e) Kan överenskommelse om ersättning inte träffas, ska tvisten avgöras vid ledningsförrättning om sådan pågår eller av domstol.

§ 5 Inskrivning

Avtalet får inskrivas som servitut. Innan avtalet inskrivits är fastighetsägaren skyldig att vid överlåtelse eller upplåtelse av egendomen eller av ledningen berörd del därav göra förbehåll om detta avtals bestånd.

§ 6 Överlåtelse av ledningen

Ledningsägaren har rätt och skyldighet att vid överlåtelse av ledningen sätta den nye ägaren i sitt ställe beträffande rättigheter och skyldigheter i detta avtal.

§ 7 Borttagande av ledning

Om ledningen permanent tagits ur drift, åtar sig ledningsägaren att på sin bekostnad tillse att egendomen befrias från i laga ordning meddelade rättigheter avseende ledningen. Ledningsägaren ska tillse att luftledningen med tillhörande anordningar tas bort, att hål i marken fylls igen och att av ledningsägaren upplagd sten tas bort. Om det behövs från allmän eller enskild synpunkt ska ledningsägaren i samband härmed tillse att markkabeln med tillhörande anordningar tas bort.

§ 8 Särskilda bestämmelser

Detta markupplåtelseavtal är en bilaga till samarbetsavtal, med Kommunens DNR XXXXX. Samarbetsavtal undertecknat den DATUM mellan Botkyrka kommun och Vattenfall Eldistribution AB.

Vid tolkning och tillämpning av detta avtal ska vid tidpunkten för undertecknandet i förekommande fall gällande samarbetsavtal mellan Botkyrka kommun och Vattenfall Eldistribution AB gälla i första hand framför detta markupplåtelseavtal. Parterna är särskilt införstådda med att om samarbetsavtalet, som gällde vid detta markupplåtelseavtals tecknande, upphör att gälla, oavsett anledning därtill, så gäller vad som stadgas i samarbetsavtalet dock alljämnt i detta avtalsförhållande.

I det fall fastigheten är i annan ägares hand gäller ej denna paragraf.

§ 9 Förekomst av arrende/nyttjanderätt/servitut

Är egendomen eller del därav som berörs av ledningen eller av annan anläggning som omfattas av detta avtal utarrenderad eller upplåten på annat sätt?

Ja Nej

Såsom arrendator/rättighetshavare av ovan nämnda egendom godkänner jag/vi förestående avtal till alla delar i den omfattning min/vår rätt berörs.

Arrendatorns/rättighetshavarens namnteckning

Arrendatorns/rättighetshavarens namnförtydligande

Av detta avtal har två likalydande exemplar upprättats och utväxlats mellan parterna.

A Ledningsägare

Ort:

Datum:

För Vattenfall Eldistribution AB

Namnförtydligande

B Fastighetsägare Kommunen

Ort:

Datum:

96-031-63 UBj

Part: 212000-2882, Botkyrka kommun, nedan kallad kommunen, 147 85 TUMBA

Fastighet: Av Botkyrka kommun ägda fastigheter belägna inom Botkyrka kommun

Part: 556015-3768 EnergiBolaget i Botkyrka Salem AB, nedan kallat EnergiBolaget, Box 47, 147 21 TUMBA

Detta avtal gäller i de fall EnergiBolaget agerar i egenskap av nät-ägare.

§ 1.

Upplåtet utrymme och syfte

Botkyrka kommun upplåter med nyttjanderätt till EnergiBolaget mark som ägs av kommunen.

EnergiBolaget äger rätt att inom upplåten mark för leverans av elektrisk kraft:

- att för all framtid bibehålla befintliga elledningar, signalledningar, kabelskåp och nätstationer
- att för all framtid anlägga och bibehålla nya elledningar, signalledningar, kabelskåp och nätstationer efter det att erforderliga tillstånd inhämtats från kommunen
- disponera det utrymme som krävs för att utföra arbetena efter det att tillstånd inhämtats från kommunen

Avtalet omfattar även anläggningar ovan jord belägna på vad som enligt detaljplan är allmän plats.

EnergiBolagets rätt att enligt detta avtal att nyttja kommunens mark utgör inte hinder för kommunen att använda marken enligt gällande detaljplan eller att förfoga över marken för att utföra erforderligt arbete.

§ 2.

Avtalstid

Avtalstiden är 10 år räknat från 1997-01-01 som är tillträdesdag.

För avtalets upphörande ska uppsägning ske med en uppsägningstid om minst två år. I annat fall förlängs avtalet med 5 år i taget.

0,5 ha av utrymme för elledningar på allmän plats.

Vid väsentligt ändrade förhållanden äger part begära omprövning av avtalets innehåll.

§ 3. Ersättning

EnergiBolaget ska till kommunen årligen före den 1 april mot faktura erlægga en ersättning om 1.500.000 kronor. Denna ersättning ska årligen från och med 1998-01-01 justeras med hänsyn till konsumentprisindex (KPI med basår 1980). Indexregleringen görs vid debiteringen enligt KPI för oktober året innan varje omreglering, jämfört med KPI för oktober 1995 (256,9).

Ersättningen täcker:

- EnergiBolagets dispositionsrätt avseende markutrymme för **anläggningar ovan jord** enligt § 1
- EnergiBolagets dispositionsrätt avseende markutrymme för **anläggningar under jord** enligt § 1
- kommunens **administrativa merkostnader** i samband med hanteringen av schakttillstånd, slut- och garantibesiktningar samt merarbeten p.g.a. hänsynstagande till elledningar, stolpar mm vid kommunens egna arbeten *Se även samordningsbil 1*
- ersättning för **upplag vid sidan av ledningsgrav** samt för **etableringsplats** under EnergiBolagets ledningsarbeten
- ersättning för kommunens **ökade framtida underhållskostnader** föranledda av EnergiBolagets grävningsarbeten i vägbanor och annat (dispositions hinder, fördyrat vägunderhåll och fördyrad drift p.g.a. sättningar, tidigare asfalteringsarbeten mm)
- ersättning för kommunens **hänsynstagande** till EnergiBolagets befintliga anläggningar **vid detaljplaneläggning och exploatering** samt för **de kostnader/Intäktsbortfall** detta medför för kommunen

§ 4. Tillträde, schaktningslov, utförande

Erfordras grävning för att EnergiBolaget ska kunna utföra erforderliga arbeten på befintlig anläggning eller vid nyanläggning enligt § 1 ska särskilt schakttillstånd inhämtas från kommunen enligt anvisningar i bilaga 1.

Arbetena får inte påbörjas innan schakttillstånd meddelats och de ska följa anvisningarna i tillståndet.

Brådskande underhålls- och reparationsåtgärder och arbeten med serviser får utföras utan föregående tillstånd. Dock ska schaktanmälan och ritningar lämnas in i efterhand första vardagen efter påbörjat arbete. Se vidare anvisningar i bilaga 1.

Denna avtalspunkt undantar inte EnergiBolaget ansvaret att inventera markägoförhållandena och eventuella icke-kommunala ledningar inom arbetsområdet.

Även innan uppförande av nya anläggningar ovan jord ska EnergiBolaget söka tillstånd på motsvarande sätt som vid grävning.

I områden där kommunen inte är väghållare utverkar inte kommunen några schakttillstånd.

**§ 5.
Övriga tillstånd**

Detta avtal befriar inte EnergiBolaget från att söka övriga tillstånd som eventuellt behövs för verksamheten.

**§ 6.
Arbetets bedrivande**

Kommunen meddelar i varje enskilt schakttillstånd till EnergiBolaget hur arbetena ska bedrivas.

Arbete som berör parts anläggning ska bedrivas skyndsamt och på sådant sätt att minsta möjliga olägenhet vållas anläggningens ägare och andra som berörs av arbetet.

Om kommunen företar grävning inom kabelgravsområde ska EnergiBolagets anvisningar enligt bilaga 3 följas.

**§ 7.
Återställningsarbeten**

Alla uppgrävda ytor ska återställas i enlighet med vad som anges i bilaga 2 och 3 samt i övrigt enligt anvisningarna som givits i schakttillståndet.

För återställningsarbeten ska garanti på 2 år lämnas.

Part äger rätt att fullborda arbetet till självkostnadspris på den andre partens bekostnad om arbetet inte bedrivits med skyndsamt eller på sätt som föreskrivits eller överenskommits i schakttillståndet.

**§ 8.
Samordning av årligen planerat arbete**

Parterna ska varje år före utgången av december månad till varandra skriftligen anmäla de arbeten som planeras under det följande året. Tillkommer arbeten av större omfattning under året ska skriftlig anmälan göras i god tid före arbetenas utförande.

Meddelar inte kommunen inom en månad efter anmälan att hinder föreligger mot arbetenas utförande får EnergiBolaget utföra arbetena enligt anmälan under förutsättning att erforderliga tillstånd enligt avtalspunkt 4 och 5 erhållits.

Samordningsmöten mellan kommunen, EnergiBolaget och övriga ledningsdragande verk hålls vid behov, ca 3 gånger per år.

Kommunen kallar till mötena.

När part upphandlar större entreprenad (t.ex. vid nyexploatering) som kan beröra den andre parten ska samråd ske före upphandlingen. Syftet är att klarlägga om samordnad upphandling bör göras.

**§ 9.
Samordning vid detaljplanläggning**

Vid planläggning, planändring eller annan liknande ändring ska parterna samråda med varandra för att försöka undvika flyttning eller ändring av anläggning.

EnergiBolaget ska vid plansamråd och utställning bevaka sitt behov av utrymme på kvartersmark och allmänplatsmark för nätstationer och övriga distributionsanordningar.

EnergiBolaget ska även på till kommunen översänd inmätningsskiss ritning meddela kommunen läget på befintliga elledningar och nätstationer som berörs av detaljplanen. Om ledningar ligger på annat djup än normalt anläggningsdjup ska det alltid anges på ritningen.

**§ 10.
Flyttning av anläggning**

Kommunens och EnergiBolagets målsättning är att medverka till att så få ledningsflytter som möjligt äger rum bland annat genom rutiner i §§ 8-9. Vid prövning av olika markanvändningsalternativ ska de beräknade flyttnings- och ändringskostnaderna vägas mot fördelen av ett odisponerat markutrymme.

Om flytt av en anläggning ändå skulle bli aktuell hyser parterna ömsesidigt förtroende för varandras vilja att från fall till fall diskutera fram en skälig fördelningsgrund.

Som huvudregel ska gälla att huvudmannen för den verksamhet som påfordrar ändringen svarar för de med ändringen förenade kostnaderna. Sker förändringen tidsmässigt i nära anslutning till utgången av anläggningens tekniska och/eller ekonomiska livslängd eller behövs uppdimensionering av nätet ska kostnaderna jämkas.

Erfordras smärre flyttning av ledningar i sid- eller höjded svarar EnergiBolaget för dessa kostnader. Kommunen svarar dock för erforderlig schakt och återställningsarbeten.

I fråga om större åtgärder ska särskild överenskommelse träffas om arbetenas omfattning, utförande, samordning och tidplanen för genomförandet.

Part ska alltid utföra mindre anpassningsarbeten på egen bekostnad.

När part planerar arbete som kan medföra flyttning av den andre partens anläggning ska denne kontaktas i god tid.

**§ 11.
Borttagning av anläggningen**

Upphör nyttjanderätten eller tas ledning, nätstation eller annan anläggning ur bruk ska EnergiBolaget meddela kommunen att anläggningen tagits ur bruk och vid anmodan ta bort den.

**§ 12.
Dokumentation**

Det åligger EnergiBolaget att väl dokumentera samtliga anläggningar som är belägna på kommunens mark.

Ledningar och anläggningar som avses i detta avtal ska dokumenteras i kommunens kart- och koordinatsystem med kvalitet enligt HMK (Handbok till mätningskungörelse) för ledningsdokumentation.

Dokumentationen ska även å-jourhållas avseende om anläggning är tagen ur bruk.

**§ 13.
Skadeståndsskyldighet, samordning med andra**

Vid skada på parts anläggning gäller skadeståndslagen och allmänna skadeståndsrättsliga regler. Ersättning ska dock inte utgå för skadestånd och viten som part blir tvungen att utge till tredje man till följd av avtal. Eventuellt skadeståndsansvar ska vara begränsat till sakskador.

**§ 14.
Debiteringsgrunder**

Kostnader eller ersättningar som part kan komma att debitera den andre parten enligt § 10 och § 13 ska inte överstiga partens självkostnad. Självkostnaden kan beräknas schablonmässigt.

§ 15.

Överlåtelse

Avser kommunen att överlåta ett markområde inom vilket Energi-
Bolaget har en elledning, ska kommunen om det är möjligt, med-
verka till att elverket har möjligheten att erhålla ledningsrätt eller
servitut för ledningen.

§ 16.

Avtalsöverlåtelse

Detta avtal får inte överlåtas utan parternas medgivande.

§ 17.

Giltighet

Avtalet fordrar för sin giltighet att erforderliga beslut fattas.

§ 18.

Tvist

Tvist med anledning av detta avtal ska prövas av svensk allmän
domstol.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna
tagit varsitt.

Tumba 1996-10-22
ENERGIBOLAGET I
BOTKYRKASALEM AB

Tumba 199~~7~~ 01-20
BOTKYRKA KOMMUN

U. Björnmark

Sten Andersson

Bevittnas för EnergiBolaget:

Bevittnas för kommunen:

Peter Johansen

Gunnar Kines

Zaborski

Mona Hellouborg

FÖRFARANDE FÖR TILLSTÅND FÖR GRÄVNING I KOMMUNAL MARK

- 1) EnergiBolaget lämnar in en formell ansökan om schakttillstånd till kommunen. I ansökan ska tidpunkt och arbetenas omfattning framgå. Arbetsritning skala 1:400, typsektioner och etableringsplats bifogas ansökan.
- 2) Kommunen meddelar schakttillstånd som reglerar tidpunkt, placering, återställning, information till allmänheten och övriga, skyltning, skydd av vegetation och eventuella andra villkor som exempelvis att EnergiBolaget har ansvaret för att inventera markägoförhållandena och eventuella icke-kommunala ledningar inom arbetsområdet.

Schakttillståndet ska ha föregåtts av ett internt samråd med berörda kommunala avdelningar/förvaltningar och vägföreningar. Kommunen kontrollerar ansökans överensstämmelse med gällande detaljplan och eventuell pågående planläggning. EnergiBolaget kan behöva revidera ansökan efter framkomna synpunkter.
- 3) EnergiBolaget lämnar in en schaktanmälan 7 dagar före arbetets början
- 4) EnergiBolaget kallar kommunen till syn innan arbetena påbörjas.
- 5) EnergiBolaget utför arbetena. Kommunen utför den tekniska kontrollen finner erforderlig. Detta undandrar inte EnergiBolaget från att utöva sedvanlig byggherrekontroll.
- 6) EnergiBolaget anmäler till kommunen arbetet färdigt för slutbesiktning. Slutbesiktning genomförs.
- 7) Garantitiden för återställningsarbetena är 2 år. Kommunen kallar EnergiBolaget till slutbesiktning vid behov. Garantibesiktning genomförs.

ÖVRIGT

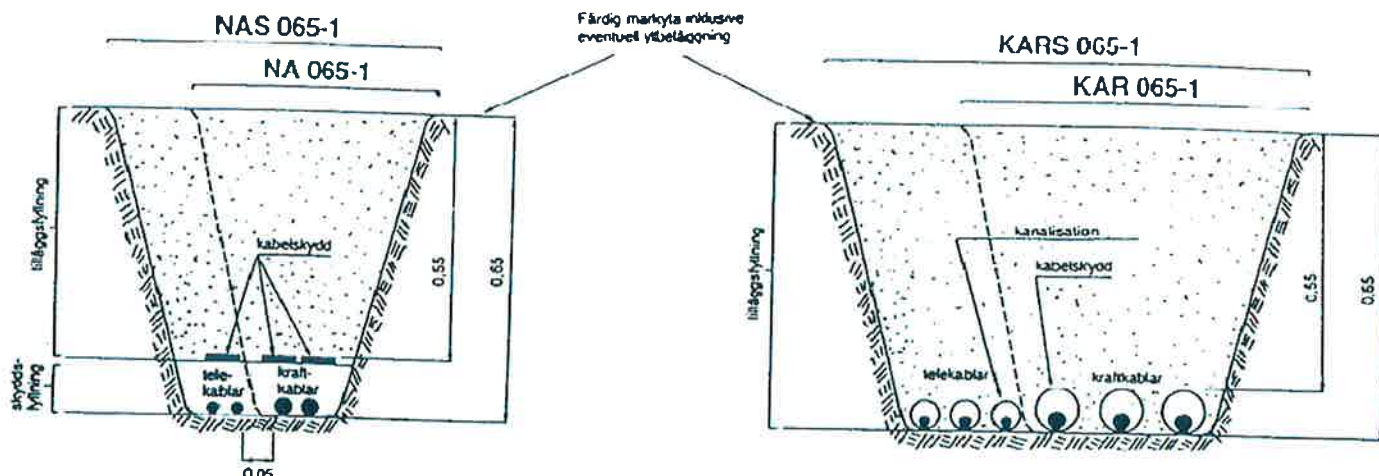
För servisledningar och akuta arbeten gäller endast punkt 3-7.

Vid nyexploatering kan EnergiBolagets anläggningsarbeten integreras med övrig anläggningsverksamhet. Schakttillstånd är då inte nödvändigt om man lägesmässigt samordnar och dokumenterar anläggning i arbetsritningar som gemensamt upprättas och godkänns av kommunen.

NAS 065-1
NA 065-1

KARS 065-1
KAR 065-1

Typblad

Mått anges i meter och är minimimått

FÖRLÄGGNINGSFALL

KARS 065-1
KAR 065-1

I körbana eller vägren med eller utan permanent ytbeläggning inom område för allmän väg. Vid förläggning i gångbana se N, NS, NR eller NRS.

Korsning av allmän väg.

Befintliga massor i schaktens botten och sidor motsvarar kravet på skyddsfyllning.

SKYDDSFYLLNING

NAS 065-1
NA 065-1

Fyllnadsmaterial med maximal kornstorlek 8 mm, samt fritt från skarpa stenar. Där risk finns att skydds/tilläggsfyllning passerar schaktvägg/botten, tätas denna med geotextil (fiberduk) lägst bruksklass 2.

TILLÄGGSFYLLNING

NAS 065-1
NA 065-1

Tilläggsfyllning skall närmast skyddsfyllning eller kabelskydd ej innehålla skarpa stenar för undvikande av kabelskada p g a jordkomprimering, tjällossning, trafikbelastning etc.

Tilläggsfyllning skall ej innehålla mer än 10 % av kornstorlek 100–150 mm. Tilläggsfyllning i vägområde skall i övrigt utgöras av samma material som vägöverbyggnadslagret. Bergbank, se BYA-84.

KARS 065-1
KAR 065-1

Närmast rör erfordras fyllnadsmaterial med maximal kornstorlek 20 mm. Övrigt fyllnadsmaterial skall ej innehålla mer än 10 % av kornstorlek 100–150 mm.

Tilläggsfyllning i vägområde skall i övrigt utgöras av samma material som vägöverbyggnadslagren. Bergbank, se BYA-84

KABELSKYDD

Typ SPN. Kabelskydden skall täcka kablarna. Vid korsning av allmän väg erfordras kabelskydd typ SRN.

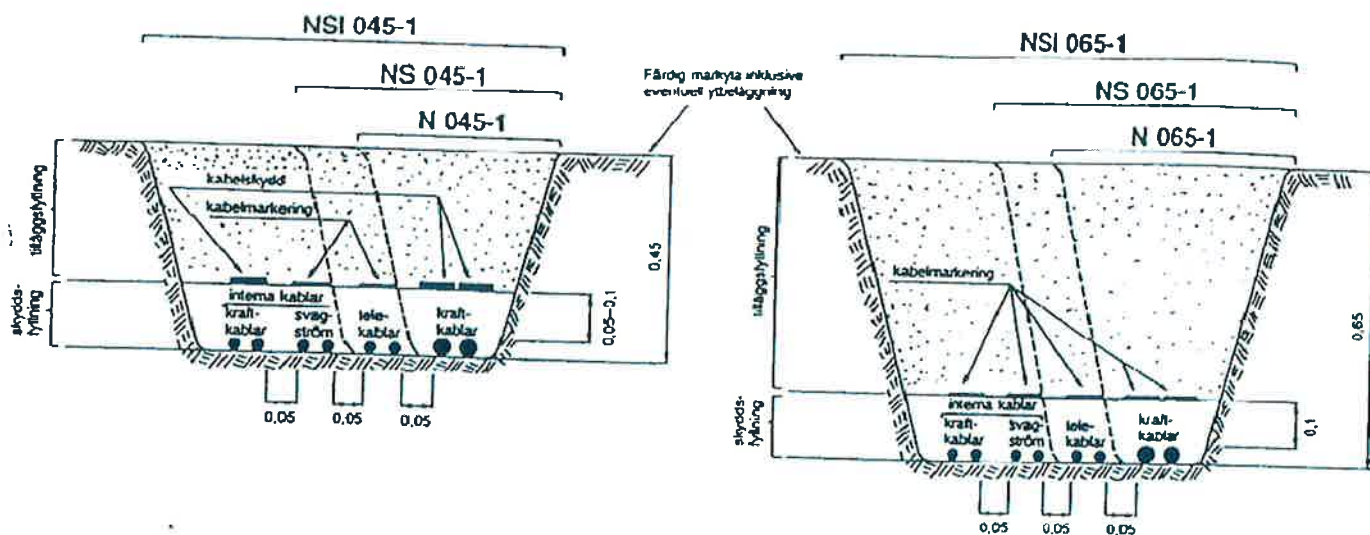
KABELMARKERINGSSKYLT

Där kabelläget i vägen ej är uppenbart, erfordras kabelmarkeringsskylt.

NSI 045-1
NS 045-1
N 045-1

NSI 065-1
NS 065-1
N 065-1

Typblad

Mått anges i meter och är minimimått

FÖRLÄGGNINGSFALL

NS 045-1/065-1
N 045-1/065-1

NSI 045-1/065-1

I mark med eller utan permanent ytbeläggning, i gångbana inom område för allmän väg samt vid korsning av gata. Vid förläggning i körbana eller vägrer inom område för allmän väg, se NAS 065-1 resp NA 065-1. I brukad mark erfordras förläggningsdjup 0,65 m.

I förgårdsmark/kvartersmark med eller utan permanent ytbeläggning, i gångbana samt vid korsning av gata.

Befintliga massor i schaktens botten och sidor motsvarar kravet på skyddsfyllning.

Fyllnadsmaterial med maximal kornstorlek 8 mm, samt fritt från skarpa stenar

Tilläggsfyllning skall närmast skyddsfyllning eller kabelskydd ej innehålla skarpa stenar för undvikande av kabelskada p g a jordkomprimering, tjällossning, trafikbelastning etc.

Tilläggsfyllningen skall ej innehålla mer än 10 % av kornstorlek 100–150 mm
Tilläggsfyllning i vägområde skall i övrigt utgöras av samma material som vägöverbyggnadslagren. Bergbank, se BYA-84.

KABELMARKERING

Typ MBN. Vid stråk med flera kablar får kabelmarkering för kraftkablar läggas med största mellanrum av 0,15 m. Televerket kan i speciella fall kräva kabelskydd typ SPN.

KABELSKYDD

Typ SPN. Kabelskydden skall täcka kablarna.

Slutrapport - Stenbron 1 (KS/2016:143)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner slutrapport för Stenbron 1.

Sammanfattning

Selstor Property Alpha AB kom in med en begäran om planändring i maj 2008 där man ville ändra befintlig detaljplan för fastigheten Stenbron 1 i Eriksbergs industriområde, i syfte att kunna bygga en anläggning för förrådsuthyrning. Ett samarbetsavtal och ett ramavtal slöts sommaren 2010. Fastigheten ägdes av Svenska Shell AB men såldes till Selstor när planändringen realiserats. Selstor har bytt namn till Pelican Self Storage.

Det ekonomiska utfallet är i princip lika med budget (- 5 000 kr) och detaljplanen vann laga kraft den 12 april 2012.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-16, § 55.

§ 55**Stenbron 1 - Exploatering (sbf/2010:340)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och föreslår kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner slutrapport för exploateringsprojektet Stenbron

Sammanfattning

Selstor Property Alpha AB kom in med en begäran om planändring i maj 2008 där man ville ändra befintlig detaljplan för fastigheten Stenbron 1 i Eriksbergs industriområde i syfte att kunna bygga en anläggning för förrådsuthyrning. Ett samarbetsavtal och ett ramavtal slöts sommaren 2010. Fastigheten ägdes av Svenska Shell AB men såldes till Selstor när planändringen realiserats. Selstor har bytt namn till Pelican Self Storage.

Det ekonomiska utfallet är i princip lika med budget (- 5 000 kr) och detaljplanen vann laga kraft den 12 april 2012

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2016-01-20, utgör underlag för beslutet.

Expedieras till
Kommunstyrelsen
Inger Larsson
Antonio Ameijenda
Agneta Engver Lindquist

2016-01-20

Dnr sbf/2010:340

Referens

Agneta Engver-Lindquist

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Stenbron 1 - Exploatering

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner förslaget och föreslår kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige godkänner slutrapport för exploateringsprojektet Stenbron

Sammanfattning

Selstor Property Alpha AB kom in med en begäran om planändring i maj 2008 där man ville ändra befintlig detaljplan för fastigheten Stenbron 1 i Ericksbergs industriområde i syfte att kunna bygga en anläggning för förrådsuthyrning. Ett samarbetsavtal och ett ramavtal slöts sommaren 2010. Fastigheten ägdes av Svenska Shell AB men såldes till Selstor när planändringen realiserats. Selstor har bytt namn till Pelican Self Storage.

Det ekonomiska utfallet är i princip lika med budget (- 5 000 kr) och detaljplanen vann laga kraft den 12 april 2012

Bakgrund

Selstor Property Alpha AB kom in med en begäran om planändring i maj 2008 där man ville ändra befintlig detaljplan för fastigheten Stenbron 1 i Ericksbergs industriområde i syfte att kunna bygga en anläggning för förrådsuthyrning. Ett samarbetsavtal och ett ramavtal slöts sommaren 2010. Fastigheten ägdes av Svenska Shell AB men såldes till Selstor när planändringen realiserats. Selstor har bytt namn till Pelican Self Storage. Det ekonomiska utfallet är i princip lika med budget (- 5 000 kr).

Närmare redovisning av projektet i text och siffror finns i bilagda slutredovisningsrapport och ekonomisk rapport

Detaljplanen vann laga kraft den 12 april 2012

2016-01-20

Dnr sbf/2010:340

Nyttomålen för projektet var att tillskapa fler arbetstillfällen och att lyfta fram den kulturhistoriskt intressanta stenbron. Båda nyttomålen har uppnåtts.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Antonio Ameijenda
Exploateringschef

Bilagor

Slutrapport Stenbron
Plankarta
Ekonomisk rapport

Expedieras till

Agneta Engver Lindquist, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Antonio Ameijenda, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Inger Larsson, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kommunstyrelsen

Referens
Nina Vesterli
Agneta Engver Lindquist

Mottagare
Styrgruppen

Slutrapport

Stenbron

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Projektets resultat kontra projektmål	3
Måluppfyllnad	3
Tidplan kontra utfall	3
Kostnader, personresurser	3
Erfarenheter av projektarbetet	4
Förslag till förbättringar	4
Övrigt	4

2016-01-20

Bakgrund

Selstor Property Alpha AB kom in med en begäran om planändring den 14 maj 2008 där man ville ändra befintlig detaljplan för fastigheten Stenbron 1 i Eriksbergs industriområde i syfte att kunna bygga en anläggning för förrådsuthyrning. Ett samarbetsavtal och ett ramavtal slöts sommaren 2010. Fastigheten ägdes av Svenska Shell AB men såldes till Selstor när planändringen realiserats. Selstor har bytt namn till Pelican Self Storage.

Projektets resultat kontra projektmål

Måluppfyllnad

Nyttomålen i projektbeskrivningen var:

1. Fler arbetstillfällen
2. Ytterligare en pusselbit till Eriksbergs industri/handelsområde
3. Möjlighet att lyfta fram den kulturhistoriskt intressanta stenbron.

Nyttomålen har uppnåtts genom att flera nya arbetstillfällen skapats, ytterligare en tomt har bebyggts i Eriksberg samt att åtgärder för att framhäva bron genom ny plantering, belysning och gångväg.

Projektmålet i projektbeskrivningen var:

1. Genom en antagen detaljplan möjliggöra och genomföra utbyggnad av Stenbron 1 enligt uppdrag.

Projektmålet har uppnåtts.

Tidplan kontra utfall

Projektet har delvis hållit tidplanen som fanns i projektbeskrivningen.

Tidplanen var att planen skulle antas hösten 2011 och vinna laga kraft slutet 2011.

Planen antogs 2011-10-27. Därefter överklagades den till både länsstyrelse och Mark- och miljödomstolen. Planen vann laga kraft 2012-04-12.

Kostnader, personresurser

Budget för planeringsfasen var 500 000 kr som enligt ramavtalet skulle faktureras exploatören löpande. Utfallet blev under de 500 tkr som var budgeterade och kommunens netto för planeringsfasen blev 0 kr.

Fastställd budget för genomförandet innebär en nettointäkt om 500 tkr.

Budget för allmänna platser var 778 tkr som exploatören enligt exploateringsavtalet ska bekosta samt intäkt för anslutning av vatten och avlopp budgeterad till 500 tkr.

Utfallet för utförande av allmänna platser blev 651 tkr och intäkt för anslutningsavgift för vatten och avlopp blev 568 tkr. Exploatören har erlagt ersättning för utbyggnad av gc-väg samt planteringar och det totala utfallet i projektet summerar till en nettointäkt på 568 tkr.

Erfarenheter av projektarbetet

Det dröjde från det att planen vann laga kraft till dess att exploatören valde att börja bygga. När så skedde hade inte exploatören kallat till det möte projektledare/byggläda hade för avsikt vid exploateringsavtalets tecknande. Exploatören hade dock haft startmöte med kommunen inom ramen för bygglovs myndighetsutövning.

Exploatören har haft svårt att få besked om rätt höjd på anslutningspunkten för VA, vilket ledde till att när de skulle utföra anslutningen fick VA-ledningarna inne på tomten projekteras om.

Exploatören fick vänta nästen ett år från beställning till leverans av permanent elanslutningspunkt från Vattenfall.

Förslag till förbättringar

Tydliggöra att startmöte i exploateringsavtalet inte avser bygglovshandlingen.

Att tydligare informera om att bygglov för informationsskylt om byggnationen ska sökas i samband med bygglovet för byggnaden.

Att vara extra uppmärksam på projekteringen i projektets yttergränser.

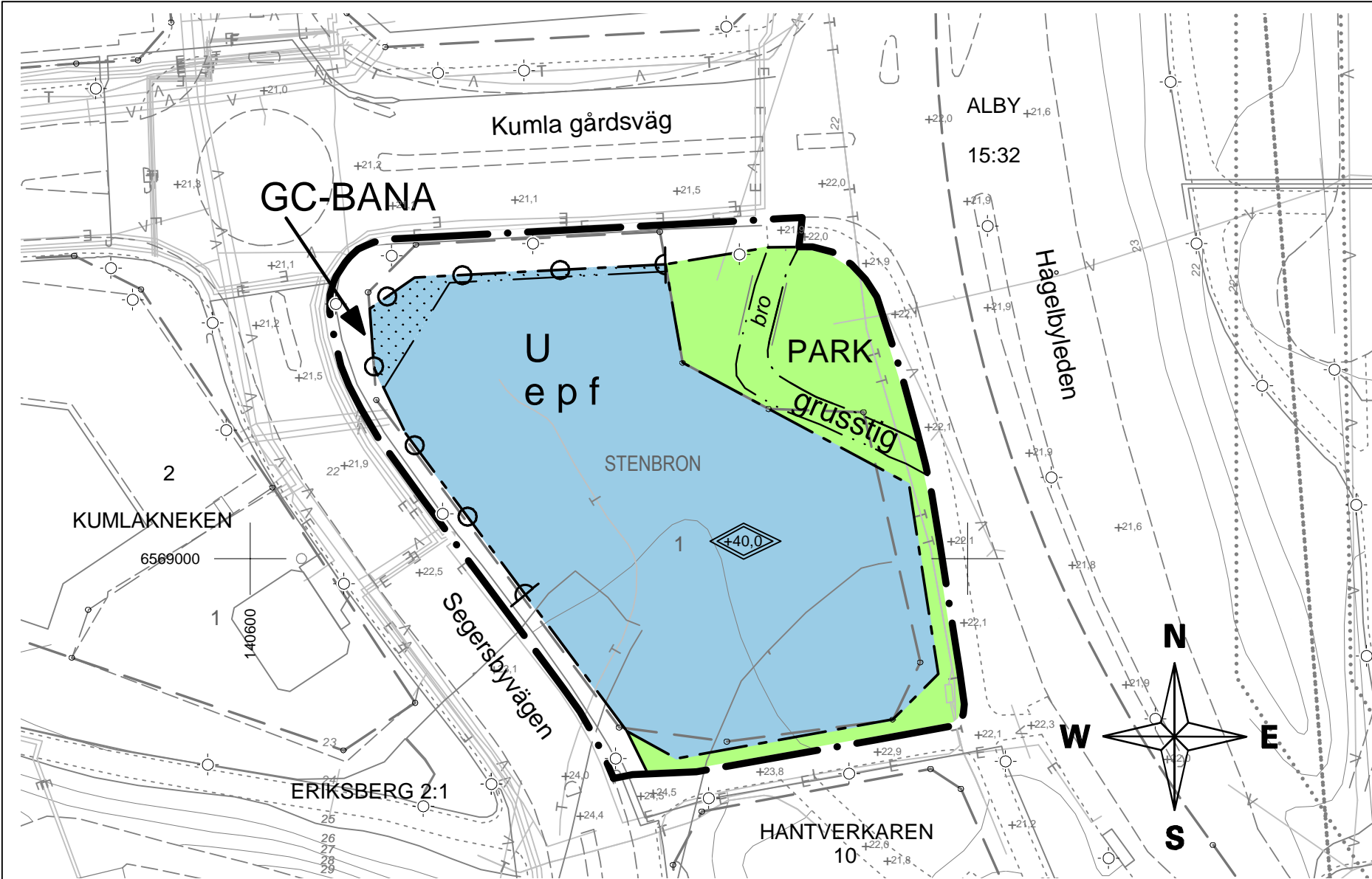
Övrigt

Det har varit ett framgångsrikt projekt i alla aspekter: tidplan, budget samt gestaltningen av lagerbyggnaden.

Agneta Engver Lindquist
Markchef

Bilagor

1. Detaljplan
2. Ekonomisk redovisning

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckningar saknas gäller bestämmelsen hela området. Endast angiven användning är tillåten.

GRÄNSER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

- Allmänna platser**
- GC-BANA Gång- och cykelbana
 - PARK Anlagd park
- Kvartersmark**
- U Lager

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- grusstig Grusstig

UTNYTTJANDEGRAD / FASTIGHETSINDELNING

e Största sammanlagda byggnadsarea (BYA) är 1350 m². Bebyggelse inom fastighetens utformas i minst två huskroppar.

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- Marken får inte bebyggas

MARKENS ANORDNANDE

- Dagvatten** Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) gäller för området.
- Utfart, stängsel** Körbar utfart får inte anordnas

PLACERING, UTFORMNING OCH UTFÖRANDE

- Placering** p Byggnader skall placeras i huvudsaklig överensstämmelse med illustrationen
- Utformning** Högsta totalhöjd i meter över nollplanet
- Utseende** f Minst 50% av den hårdgjorda ytan ska utgöras av armerat gräs.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Genomförandetid** Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft

ILLUSTRATIONER

- bro Illustrationstext

**DETALJPLAN FÖR
Stenbron 1 m fl.
ERIKSBERG; BOTKYRKA KOMMUN**

UPPRÄTTAD ENLIGT PBL (1987:10) AV
SAMHÄLLBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

CHRISTINA LOOD
Tf chef för Stadsbyggnadsenheten

ANNA AHLSTRAND
Planarkitekt

ILLUSTRATIONSPLAN
Ritad av ARKOO

Syfte
Syftet med planen är att säkerställa den gamla stenbron och möjliggöra för en byggnad med uthyrning av förrådslokaler.

Vattenskyddsområde
Planområdet ligger inom yttre skyddsområde för vattentäkt Östra Mälaren. Det innebär bland annat att verksamhet måste vara försiktig med allt som kan förorena grund- och ytvatten. Dagvatten ska tas om hand så det följer vattenskyddsföreskrifterna.

GRUNDKARTA
Koordinatsystem SWEREF 99 18 00
Höjdsystem RH00 mätklass II
Grundkarta upprättad i oktober månad 2010 genom utdrag ur kommunens kartbas
Grundkarta utanför planområdet är ej fältkontrollerad.

GRUNDKARTEBETECKNINGAR

	Traktgräns		Belysningsstolpe
	Fastighetsgräns		Byggnad
	Servitut		Planerad byggnad
	Väggkant		Järnväg
	Staket		Fornlämning
	Häck		Vattenledning
	Slänt		Tele- och optikledning
	Höjdkurva		Elledning
	Träd		Fjärrvärmeledning

Antagen KF 2011-10-27
Laga kraft 2012-04-12

Beslut tillhörande kommunfullmäktige i
Botkyrka kommun 2011-10-27 §160

Håkan Hultgren
Kommunfullmäktiges sekreterare

TOTAL PROJEKTBUDET

EXPLOATERING	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Mark (från reserven)			0
Mark (förvärv/försäljning)	0	0	0
Ovriga kostnader	500 000		-500 000
Planavgifter		500 000	500 000
Summa generell exploatering	500 000	500 000	0
INVESTERING ALLMÄN PLATS	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Utgifter gata/park	775 000		-775 000
Gatukostnadsersättning		775 000	775 000
Summa allmän plats	775 000	775 000	0
INVESTERING VATTEN/AVLOPP	Kostnader	Intäkter	Netto
	Kr	Kr	Kr
Utgifter VA			0
Anläggningsavgifter VA		500 000	500 000
Summa kommunalt va	0	500 000	500 000
	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO
	Kr	Kr	Kr
TOTALT PROJEKTET	1 275 000	1 775 000	500 000

	Kostnader	Intäkter	Netto	Avvikelse
	Kr	Kr	Kr	Kr
			0	0
			0	0
	456 733		-456 733	43 267
		430 220	430 220	-69 780
	456 733	430 220	-26 513	-26 513
	Kostnader	Intäkter	Netto	
	Kr	Kr	Kr	Kr
	651 203		-651 203	123 797
		604 984	604 984	-170 016
	651 203	604 984	-46 219	-46 219
	Kostnader	Intäkter	Netto	
	Kr	Kr	Kr	Kr
	1 241		-1 241	-1 241
		568 956	568 956	68 956
	1 241	568 956	567 715	67 715
	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO	NETTO
	Kr	Kr	Kr	Kr
	1 109 177	1 604 160	494 983	-5 017

KOMMENTARER TILL UTFALLET

Totalt har projektet gått lika med budget. Visserligen ligger ett litet minus på exploateringskostnader på -26 tkr (inte tagit betalt för avtalsskrivning) och på gatuaneläggning -46 tkr (Vi kunde inte försvara antalet nedlagda timmar) som uppvägs av ett nästan lika stort överskott på va + 67 tkr

Revidering av riktlinjer för områdesutveckling (KS/2015:173)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka.

Sammanfattning

Områdesutvecklingen i Botkyrka justeras ständigt med utgångspunkt från en föränderlig verklighet i våra stadsdelar. De nuvarande riktlinjerna för områdesgrupperna är från 2012 och behöver uppdateras för att fungera som struktur för områdesutvecklingen i Botkyrka

De uppdateringar som föreslås är:

1. Att riktlinjerna omfattar områdesutvecklingen som helhet och inte enbart områdesgrupper.
2. Att områdesutvecklarens roll uppdateras för att bättre motsvara den faktiska arbetsprocessen i områdesutvecklingen.
3. Att alla förvaltningar föreslås vara representerade i områdesgrupperna.
4. Att ny årscykel för områdesgrupperna införs för att bättre integrera områdesarbetet med kommunens övergripande styrsystem. Den årliga analysen flyttas från maj till början av året.
5. Nya riktlinjer för områdesgruppernas utvecklingspengar integreras i riktlinjerna för områdesutveckling.

Demokratiberedningen har behandlat ärendet 2016-02-12, § 5.

§ 5

Riktlinjer för områdesutveckling (KS/2015:173)

Beslut

Demokratiberedningen föreslår:

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka.

Sammanfattning

Dennis Latifi, områdesutvecklare i Alby, presenterar de reviderade riktlinjerna för områdesutveckling i kommunen.

Områdesutvecklingen i Botkyrka justeras ständigt med utgångspunkt från en föränderlig verklighet i våra stadsdelar. De nuvarande riktlinjerna för områdesgrupperna är från 2012 och behöver uppdateras för att fungera som struktur för områdesutvecklingen i Botkyrka

De uppdateringar som föreslås är:

1. Att riktlinjerna omfattar områdesutvecklingen som helhet och inte enbart områdesgrupper,
2. Att områdesutvecklarens roll uppdateras för att bättre motsvara den faktiska arbetsprocessen i områdesutvecklingen,
3. Att alla förvaltningar föreslås vara representerade i områdesgrupperna,
4. Att ny årscykel för områdesgrupperna införs för att bättre integrera områdesarbetet med kommunens övergripande styrsystem. Den årliga analysen flyttas från maj till början av året.
5. Nya riktlinjer för områdesgruppernas utvecklingspengar integreras i riktlinjerna för områdesutveckling.

2016-02-12

Dnr KS/2015:173

Ärendet

Botkyrka består av fem stadsdelar med olika förutsättningar och behov. Dessa är Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba.

Olika utmaningar i kommunen styr utvecklingen i Botkyrka vilka måste ses över och anpassas inom kommunens verksamheter lokalt.

Områdesgrupperna ansvarar för den strategiska planeringen av områdesutveckling.

Områdesutvecklingens roll i styrsystemet

Kommunstyrelsen ansvarar för områdesutvecklingen som bereds i demokratiberedningen.

Områdesarbetets platsperspektiv kompletterar förvaltningarnas verksamhetsperspektiv i kommunens styrsystem och planeringsarbete. För att integrera dessa två perspektiv har områdesarbetet en planeringsårscykel med årsrapport, analys och handlingsplan som presenteras i början av varje år. En delårsrapport presenteras i september som en uppföljning av insatsernas genomförande inom ramen för handlingsplanen för innevarande år. I de stadsdelar som har utvecklingsprogram utgör det ramen för områdesgruppens arbete.

Förslaget på reviderade riktlinjer innebär bland annat att den årliga analysen presenteras i början av året istället för som tidigare i maj.

Områdesgruppernas utvecklingspengar

Områdesgrupperna har utvecklingspengar som kan användas för insatser inom respektive områdesgrupps handlingsplan. I de nya riktlinjerna föreslås ordförande för respektive områdesgrupp ha budgetansvar för utvecklingspengarna och att föreningsbidrag som stödform inte används av områdesgrupperna från och med år 2017.

Referens
Dennis LatifiMottagare
Demokratiberedningen
Kommunstyrelsen

Riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka

Förslag till beslut

Demokratiberedning föreslår:
Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka.

Sammanfattning

Områdesutvecklingen i Botkyrka justeras ständigt med utgångspunkt från en föränderlig verklighet i våra stadsdelar. De nuvarande riktlinjerna för områdesgrupperna är från 2012 och behöver uppdateras för att fungera som struktur för områdesutvecklingen i Botkyrka.

De uppdateringar som föreslås är:

1. Att riktlinjerna omfattar områdesutvecklingen som helhet och inte enbart områdesgrupper,
2. Att områdesutvecklarens roll uppdateras för att bättre motsvara den faktiska arbetsprocessen i områdesutvecklingen,
3. Att alla förvaltningar föreslås vara representerade i områdesgrupperna,
4. Att ny årscykel för områdesgrupperna införs för att bättre integrera områdesarbetet med kommunens övergripande styrsystem. Den årliga analysen flyttas från maj till början av året.
5. Nya riktlinjer för områdesgruppernas utvecklingspengar integreras i riktlinjerna för områdesutveckling.

Bakgrund

Botkyrka består av fem stadsdelar med sinsemellan olika förutsättningar och behov. Dessa är Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba. För att utveckla Botkyrka som helhet måste vi utgå från de olika utmaningarna som finns och anpassa våra verksamheter lokalt. Områdesgrupperna ansvarar för den strategiska planeringen av områdesutveckling.

2015-11-18

Områdesgruppen ska samordna aktörer i stadsdelen så att kommunens förvaltningar, bolag och samverkanspartners lyckas i sina ordinarie uppdrag. Arbetet ska utveckla stadsdelen och det ska ske i dialog med medborgarna och verksamma och med deras aktiva medverkan.

Det finns fem områdesgrupper i Botkyrka, en i varje stadsdel. Områdesgrupperna består av ordförande som utses av kommundirektören bland förvaltningscheferna, representanter för kommunens förvaltningar och samverkanspartner samt områdesutvecklare som ansvarar för kontinuiteten i det strategiska utvecklingsarbetet.

Områdesutvecklingens roll i styrsystemet

Kommunstyrelsen ansvarar för områdesutvecklingen som bereds i demokrati-beredningen.

Områdesarbetets platsperspektiv kompletterar förvaltningarnas verksamhetsperspektiv i kommunens styrsystem och planeringsarbete. För att integrera dessa två perspektiv har områdesarbetet en planeringsårscykel med årsrapport, analys och handlingsplan som presenteras i början av varje år. En delårsrapport presenteras i september som en uppföljning av insatsernas genomförande inom ramen för handlingsplanen för innevarande år. I de stadsdelar som har utvecklingsprogram utgör det ramen för områdesgruppens arbete.

Förslaget på reviderade riktlinjer innebär bland annat att den årliga analysen presenteras i början av året istället för som tidigare i maj.

Områdesgruppernas utvecklingspengar

Områdesgrupperna har utvecklingspengar som kan användas för insatser inom respektive områdesgrupps handlingsplan. I de nya riktlinjerna föreslås ordförande för respektive områdesgrupp ha budgetansvar för utvecklingspengarna och att föreningsbidrag som stödform inte används av områdesgrupperna från och med år 2017.

Xx
Kommundirektör

Sara Wrethed
Verksamhetschef samhällsutveckling

Bilagor

Förslag på riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2015:173

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 31 mars 2016

Dokumentet gäller för: Representant i kommunledningsgruppen, områdesutvecklare och ledamot i områdesgrupperna.

Dokumentet gäller till den: 31 mars 2021

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Riktlinjer för områdesgrupperna Ks_2012_139

Dokumentansvarig är: Kommunfullmäktige

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

Relaterade dokument: Riktlinjer för dialogforum KS/2015:201

Områdesutveckling i Botkyrka

I Botkyrka kommun har vi en förvaltningsövergripande lokal organisation i varje stadsdel. Den kallas Botkyrkas områdesutveckling.

Syftet med riktlinjerna

Riktlinjerna har tagits fram för att säkerställa enhetliga arbetssätt och en god kvalitet. De ska tydliggöra områdesutvecklingens organisering, uppdrag samt roller och ansvarsfördelning.

Riktlinjerna vänder sig till dig som är

1. representant i kommunledningsgruppen,
2. områdesutvecklare och
3. ledamot i våra områdesgrupper.

Områdesutvecklingens uppdrag

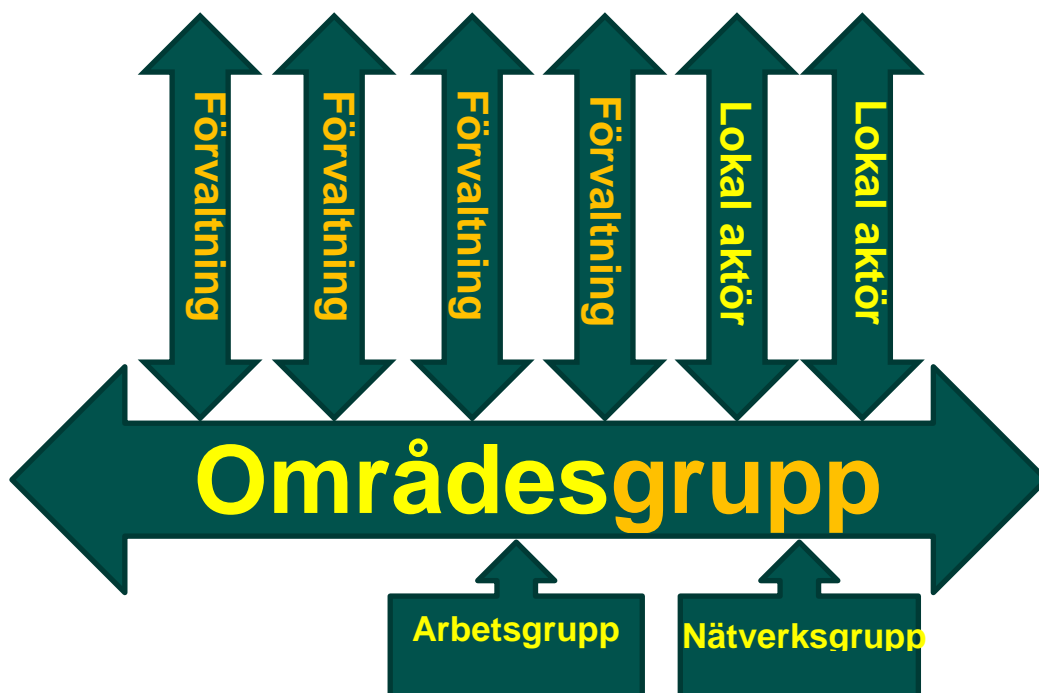
Botkyrkas områdesutveckling har till uppgift att:

- samordna kommunens arbete i en stadsdel
- komplettera förvaltningsorganisationens perspektiv med områdesperspektiv
- ge den kommunala organisationen kunskap om förutsättningar, styrkor och behov i respektive stadsdel
- skapa samverkan mellan lokala aktörer, både kommunala och andra
- stimulera och tillvarata medborgarnas egna initiativ, lösningar och aktiviteter för att stärka civilsamhället
- föra dialog med medborgare – flickor och pojkar, kvinnor och män med olika social och etnisk bakgrund.

Genom att utgå från den lokala stadsdelen kan vi möta medborgarna där deras dagliga liv utspelar sig. Medborgarens fokus är avgörande som utgångspunkt för förståelsen av vilka behov som finns och hur kommunen kan arbeta olika i olika stadsdelar för att möta dessa. I dialogen kan Botkyrkabornas egen medverkan mobiliseras och deras kunskap tas tillvara. Lokalt samarbete ökar effektiviteten i kommunens tjänster. Genom att samplanera olika insatser förbättras förutsättningarna att nå kommunens gemensamma mål.

Områdesutvecklingens organisering i Botkyrka

Områdesutvecklingens organisation och arbetssätt utgår från respektive stadsdels förutsättningar och behov. Det operativa arbetet sker i arbetsgrupper medan strategisk planering och styrning sker i områdesgruppen. I alla stadsdelar finns så kallade nätverksgrupper för samordningen av insatser för barn, ungdomar och trygghet.

Områdesgruppens uppdrag

Områdesgruppen ansvarar för strategisk planering av utvecklingsarbetet i stadsdelen och ska samordna aktörer i stadsdelen. I de stadsdelar där strategiska utvecklingsprogram har fastställts utgör genomförandet av dessa grunden för områdesgruppens strategiska arbete.

Områdesgruppens sammansättning

Det finns fem områdesgrupper fördelade på kommunens stadsdelar – Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba

Ordföranden

Kommundirektören utser områdesgruppens ordförande bland förvaltningscheferna. Områdesgruppens ordförande tillhör kommundirektörens ledningsgrupp och tar där upp viktiga frågor gällande stadsdelens utveckling som kräver centrala lösningar. Områdesgruppens ordförande ansvarar tillsammans med områdesutvecklaren för samordningen mellan dialogforum och områdesgruppen i respektive stadsdel. Ordförande leder områdesgruppens arbete och har ett särskilt ansvar att säkerställa god närvaro bland områdesgruppens ledamöter. Områdesgruppens ordförande har beslutsansvar för områdesgruppens utvecklingspengar.

Ledamoten

Förvaltningarna utser en ledamot till respektive områdesgrupp. Förvaltningarna ska ge sina ledamöter ett tydligt mandat och utrymme för aktiv medverkan i områdesgruppens arbete. Vid val av ledamot ska en sammanvägning av med-

arbetarens formella mandat samt kunskap om stadsdelen och sakfrågorna göras. Att ingå i förvaltningens ledningsgrupp är inte obligatoriskt om en annan medarbetare i ledande ställning bättre fyller rollen.

Ledamoten ansvarar för att:

- ta upp frågor från den egna förvaltningen som bidrar till områdesgruppens arbete
- ta upp frågor från områdesgruppen i den egna förvaltningens ledning
- samordna sin förvaltnings insatser med områdesgruppens insatser
- utveckla samarbete med andra förvaltningar och externa aktörer
- medverka i dialoger med medborgarna som berör den egna förvaltningens ansvarsområde
- aktivt medverka i framtagandet av analys, handlingsplan och rapporter.
- utse en ersättare vid förhinder.

Områdesutvecklaren

Områdesutvecklarna ansvarar för kontinuiteten i det strategiska utvecklingsarbetet i stadsdelen. De ansvarar också för att områdesutvecklingen samordnas med central planering i kommunledningsförvaltningen.

Områdesutvecklaren är områdesgruppens lokala representant och ansikte utåt. De finns på medborgarkontoren, är lätta att nå för medborgarna och samordnar områdesgruppens arbete under ledning av ordföranden. De organiserar områdesgruppens dialoger och stöder förvaltningar i deras lokala dialoger. Områdesutvecklaren samordnar arbetet i nätverksgruppen. De deltar i dialogforums möten, stöder arbetet med viss administration kring mötena och kunskapsunderlag om stadsdelen till ledamöterna i dialogforum.

Vice ordföranden och sekreteraren

Vice ordförande i områdesgruppen utses av ordföranden bland ledamöterna. Sekreteraren utses av medborgarkontorens chef bland samhällsvägledarna på det lokala medborgarkontoret.

Områdesutvecklingens roll i styrsystemet

Kommunstyrelsen ansvarar för områdesutvecklingen som bereds i demokrati-beredningen.

Områdesarbetets platsperspektiv kompletterar förvaltningarnas verksamhetsperspektiv i kommunens styrsystem och planeringsarbete. För att integrera dessa två perspektiv har områdesarbetet en planeringsårscykel som beskrivs nedan.

Strategiska utvecklingsprogram

Kommunens dokument Ett hållbart Botkyrka är utgångspunkt för arbetet med hållbar utveckling på 30 års sikt. Med det som utgångspunkt och för att anpassa kommunens arbete till lokala förutsättningar, görs ett strategiskt utvecklingsprogram för hållbar utveckling i varje stadsdel. I dialog med medborgarna definieras huvuduppgifter och långsiktiga handlingsvägar i respektive stadsdel. Vartefter programmen blir klara fastställs de av kommunfullmäktige. Programmen utgör ett ramverk för den lokala områdesutvecklingen och stöd för kommunens prioriteringar och insatser i respektive stadsdel.

Stadsdelsanalys

Områdesgrupperna presenterar en stadsdelsanalys i början av varje år. Stadsdelsanalyserna bygger vidare på kommunledningsförvaltningens tematiska omvärldsanalys men har fokus på stadsdelen. Analysen beskriver och kommenterar den långsiktiga utvecklingen och tillståndet i stadsdelen. Analysen är tänkt att fungera som kunskapsunderlag om Botkyrkas stadsdelar för förvaltningar, nämnder och aktörer i stadsdelen. Analysen bygger på dialog med olika aktörer i stadsdelar, lokala iakttagelser samt relevant statistik.

Handlingsplan

Områdesgrupperna presenterar handlingsplaner för respektive stadsdel i början av varje år. Handlingsplanen beskriver områdesgruppens och arbetsgruppernas insatser för året. Handlingsplanerna bygger på analysen i respektive stadsdel och är ett led i genomförandet av strategiska utvecklingsprogram i de stadsdelar de finns.

Årsrapport och delårsrapport

Årsrapporterna presenteras i början av varje år och beskriver genomförandet och utfallet av insatserna i respektive handlingsplan och budget från föregående år. Delårsrapporterna följer upp insatserna i handlingsplanerna under verksamhetsåret och presenteras i september.

Årsrapport, analys och handlingsplan för varje stadsdel presenteras i början av varje år och behandlas i demokratiberedning i februari eller mars och går vidare som anmälningsärendet till kommunstyrelsen.

Analysarbetet ska också redovisas till kommunledningsgruppen.

Områdesgruppernas utvecklingspengar

Områdesgruppernas utvecklingspengar är ett årligt anslag om 250 000 kr per områdesgrupp (2015) som används för genomförande av områdesgruppernas handlingsplaner.

Utvecklingspengarna kan användas till olika typer av insatser och kostnadslag förutsatt att det sker inom ramen för handlingsplanen:

- inköp av varor och tjänster från företag och föreningar
- idéburna-offentliga partnerskap
- visstidsanställningar
- kommunal verksamhet
- områdesgruppernas administration

Föreningsbidrag som stödform används inte av områdesgrupperna från och med år 2017 och fasas ut under 2016.

Ordförande för respektive områdesgrupp har budgetansvar. Budget ligger under kommunstyrelsen med separata BK-nummer, en per ordförande.

Samordning med dialogforum

För att öka de förtroendevaldas kontaktyta med medborgarna har kommunfullmäktige utsett sex dialogforum för olika kommundelar – Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge, Tumba och Vårsta-Grödinge. Det finns en nära koppling mellan dialogforums och områdesgruppernas uppdrag att föra dialog. De båda uppdragen ska komplettera varandra och samplaneras. Ordföranden i dialogforum och ordföranden i områdesgrupperna tillsammans med områdeutvecklaren ansvarar för samordningen mellan områdesgruppen och dialogforum i respektive område.

Dialogforum ska genomföra samråd. Förvaltningar/områdesgrupperna och nämnder kan använda dialogforum istället för att genomföra egna samråd. (Se beslutade riktlinjer för dialogforum 2015-11-26 KS/2015:201.

Justerade riktlinjer för markanvisningar (KS/2015:793)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer föreslagna justeringar i riktlinjer för markanvisningar.

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 2 november 2015 (KS/2015:694) uppdragit åt kommunledningsförvaltningen att senast den 31 december 2015 återkomma med förslag på justerade riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal som en konsekvens av nya reglementen för kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen finner inga skäl att justera riktlinjerna för exploateringsavtal då dessa inte utpekar någon nämnd eller förvaltning. Vad gäller riktlinjer för markanvisningar föreslås följande justeringar mot bakgrund av att samhällsbyggnadsnämnden enligt de nya reglementena ansvarar för och samordnar platsutveckling och detaljplanering i den omfattning som kommunens utveckling kräver.

”Kommunstyrelsen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsnämnden” och ”kommunledningsförvaltningen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsförvaltningen” på samtliga ställen i reglementet med undantag för:

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Direkt markanvisning när detaljplan tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt samhällsbyggnadsnämnden att starta detaljplanearbete.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden startar detaljplanearbete.”

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Markanvisningstävling när detaljplan ska tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning av markanvisningen och ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram

2016-03-07

Dnr KS/2015:793

detaljplan.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen och tar fram detaljplan.”

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 3.

§ 3

Justerade riktlinjer för markanvisningar

Beslut

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa föreslagna justeringar i riktlinjer för markanvisningar.

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 2 november 2015 (KS/2015:694) uppdragit åt kommunledningsförvaltningen att senast den 31 december 2015 återkomma med förslag på justerade riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal som en konsekvens av nya reglementen för kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen finner inga skäl att justera riktlinjerna för exploateringsavtal då dessa inte utpekar någon nämnd eller förvaltning. Vad gäller riktlinjer för markanvisningar förslås följande justeringar mot bakgrund av att samhällsbyggnadsnämnden enligt de nya reglementena ansvarar för och samordnar platsutveckling och detaljplanering i den omfattning som kommunens utveckling kräver.

”Kommunstyrelsen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsnämnden” och ”kommunledningsförvaltningen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsförvaltningen” på samtliga ställen i reglementet med undantag för:

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Direkt markanvisning när detaljplan tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt samhällsbyggnadsnämnden att starta detaljplanearbete.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden startar detaljplanearbete.”

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Markanvisningstävling när detaljplan ska tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning av markanvisningen och ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram

2016-02-17

Dnr KS/2015:793

detaljplan.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen och tar fram detaljplan.”

2016-01-26

Dnr KS/2015:793

Referens
Antonio Ameijenda

Mottagare
Kommunstyrelsen

Justerade riktlinjer för markanvisningar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige fastställer föreslagna justeringar i riktlinjer för markanvisningar.

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 2 november 2015 (KS/2015:694) uppdragit åt kommunledningsförvaltningen att senast den 31 december 2015 återkomma med förslag på justerade riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal som en konsekvens av nya reglementen för kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen finner inga skäl att justera riktlinjerna för exploateringsavtal då dessa inte utpekar någon nämnd eller förvaltning. Vad gäller riktlinjer för markanvisningar förslås följande justeringar mot bakgrund av att samhällsbyggnadsnämnden enligt de nya reglementena ansvarar för och samordnar platsutveckling och detaljplanering i den omfattning som kommunens utveckling kräver.

”Kommunstyrelsen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsnämnden” och ”kommunledningsförvaltningen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsförvaltningen” på samtliga ställen i reglementet med undantag för:

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Direkt markanvisning när detaljplan tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt samhällsbyggnadsnämnden att starta detaljplanearbete.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden startar detaljplanearbete.”

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Markanvisningstävling när detaljplan ska tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning av markanvisningen och ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram detaljplan.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen och tar fram detaljplan.”

2016-01-26

Dnr KS/2015:793

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för markanvisningar

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2015:793

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 31 mars 2016

Dokumentet gäller för: Samhällsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen

Dokumentet gäller till den: 31 mars 2021

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Markanvisningsriktlinjer Botkyrka kommun 2015-03-27

Dokumentansvarig är: Kommunstyrelsen, kommunledningsförvaltningen, avdelning samhällsutveckling

För revidering av dokumentet ansvarar: Exploateringschef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Exploateringschef

MARKANVISNINGSRIKTLINJER BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjerna är framtagna av kommunledningsförvaltningen och beslutade i Kommunfullmäktige 2016-03-31 § xx.

Markanvisning

Med markanvisning avses en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett kommunägt markområde för bebyggande.

Huvudprincipen vid markanvisning är att kommunen ska överlåta (sälja) marken. Tomträttsupplåtelse kan tillämpas i vissa fall.

Riktlinjer för markanvisningar gäller inte för försäljning av villatomter för enskilt byggande. Försäljning av villatomter för enskilt byggande sker via mäklare.

När kommunen beslutat om val av byggherre tecknas ett ramavtal för markanvisningen. Inom ramen för markanvisningen ingår normalt planläggning av marken för ändamålet och därför tecknas även ett plankostnadsavtal.

Ramavtalet ska ersättas med ett traditionellt köpeavtal under den tidsperiod som markanvisningen löper, vanligtvis 2 år. Om ett bindande köpeavtal inte upprättas upphör markanvisningen att gälla och kommunen kan anvisa marken till annan byggherre.

§ 1 Utgångspunkter för markanvisning i Botkyrka kommun

Markanvisningar i Botkyrka kommun utgår från kommunens översiktsplan som antogs 2014 som bland annat anger följande:

- Vi ska bygga bostäder i redan bebyggda områden, i första hand i bra kollektivtrafiklägen.
- Vi vill i högre grad blanda arbetsplatser och bostäder.
- Följande platser i Botkyrka ska stärkas som tyngdpunkter för bebyggelse, kollektivtrafik, handel och service: Hallunda centrum, Alby centrum och Eriksbergs verksamhetsområde samt stråken däremellan, Fittja centrum, Tullinge centrum, Vårsta centrum samt Tumba centrum.
- Vi vill att bostadsbyggandet ska öka. Översiktsplanen ger utrymme för 20 000 nya bostäder.
- Vi vill skapa möjligheter för 15 000 fler arbetstillfällen.
- Fokus under planeringsperioden kommer att ligga på förnyelse av och förtätning i våra miljonprogramsområden.
- Vi strävar efter en mångfald av bostäder i alla stadsdelar både när det gäller upplåtelseform, storlek, utförande och pris.
- När vi förtätar och bygger nytt inom befintliga stadsdelar ska vi passa på att förbättra de fysiska och de sociala kopplingarna mellan olika områden. Vi ska sträva efter ett mer sammanhängande gatunät.

§ 2 Initiering av markanvisning

Kommunen gör en övergripande planering av kommande projekt utifrån översiktsplanen och de program som finns. I den övergripande planeringen görs en preliminär tidssättning av projekten. Planeringen av projekten uppdateras årligen i samband med kommunens budgetarbete. Projekten stäms av mot övriga kommunala investeringar och befolkningsprognoser.

En markanvisning kan initieras på två olika sätt:

- Kommunens egna behov av verksamhetslokalisering eller kommunens planer för ny bebyggelse eller utveckling av befintlig.
- Byggherre kan lämna in förslag som prövas av kommunen. Förslagets genomförbarhet prövas av kommunen och tilldelningsfrågan samt markanvisningsmetod vägs utifrån kommunens utgångspunkter i översiktsplanen och den årliga planeringen och prioriteringen av projekt.

§ 3 Val av metod för tilldelning av mark

Markanvisning kan genomföras på olika sätt. Kommunen tillämpar tre metoder för markanvisning: anbud, direktanvisning och markanvisningstävling. Eftersom varje markområde har unika förutsättningar gör kommunen en bedöm-

ning från fall till fall vilken markanvisningsmetod som är mest lämplig och när i tid markanvisningen bör genomföras. Utvärdering av förslag, anbud och tävlingsbidrag kommer att ta sin utgångspunkt i av kommunen framtagna utvärderingsmall med kriterier för respektive markanvisning.

Anbud (försäljning med budgivning)

- Vid anbudsförfarande framgår de förutsättningar och krav som gäller för det aktuella markområdet i det förfrågningsunderlag som tas fram av kommunen. Förfrågningsunderlaget annonseras i lämpliga medier och på www.botkyrka.se. Anbudet kan i vissa fall avse idéer om utformning och användning.

Direktanvisning (försäljningen sker med opartisk värdering)

- Direktanvisning används till exempel när det är uppenbart att det endast finns en byggherre som är aktuell, när det finns uppenbara fördelar att samordna en utbyggnad, när kommunen har mycket projektspecifika krav, när kommunen vill tillgodose ett särskilt etableringsönskemål (till exempel ett innovativt bostadsprojekt eller en företagsetablering), när markanvisningen ingår i markbytesaffär eller när markanvisningen bidrar till ökad mångfald avseende till exempel aktörer på bostadsmarknaden eller upplåtelseformer inom ett bostadsområde.

Markanvisningstävling (idéprövning och försäljning med anbud)

- Markanvisningstävling används främst i speciella fall när platsen eller ändamålet så kräver, till exempel vid projekt där arkitektur, nytänkande, teknikutveckling eller utmanande lokala förutsättningar tillsammans med ekonomi behöver prövas. Ett program tas fram av kommunen som beskriver förutsättningarna.

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om att en markanvisning ska ske för ett visst område samt vilken tilldelningsmetod som ska användas. När anbudsförfarande och markanvisningstävling väljs ska det i beslutet framgå vilka utvärderingskriterier som ska gälla för ärendet. Kommunens mark säljs i första hand med antagen detaljplan. Mindre markregleringar värderas och säljs i samband med fastighetsregleringen hos Lantmäteriet.

I förfrågningsunderlagen ska det framgå vid vilken tidpunkt byggherren ska lämna in sina anbud eller förslag. Beroende på vilken metod som tillämpas sker besluten i olika steg.

Anbud när det finns en gällande detaljplan som inte ska ändras:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att anbud ska tillämpas. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar vilka kriterier som ska tillämpas vid utvärderingen. Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal. Av beslutet framgår att kommunen förbehåller sig rätten att avbryta anbudsförloppet utan ekonomisk ersättning till byggherren.
2. Kommunfullmäktige godkänner marköverlåtelseavtalet/köpeavtalet.

Direkt markanvisning där detaljplan redan finns som inte ska ändras:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att direkt markanvisning ska tillämpas till namngiven byggherre. Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal. Av beslutet framgår att kommunen förbehåller sig rätten att avbryta markanvisningen utan ekonomisk ersättning till byggherren.
2. Kommunfullmäktige godkänner marköverlåtelseavtalet/köpeavtalet.

Direkt markanvisning när detaljplan ska tas fram:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att direkt markanvisning ska tillämpas till namngiven byggherre. Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal. Av beslutet framgår att kommunen förbehåller sig rätten att avbryta markanvisningen utan ekonomisk ersättning till byggherren.
2. Samhällsbyggnadsnämnden startar detaljplanearbete.
3. Kommunfullmäktige godkänner ramavtal med bilagt plankostnadsavtal.
4. Kommunfullmäktige godkänner marköverlåtelseavtalet/köpeavtalet i samband med antagande av detaljplanen.

Markanvisningstävling när detaljplan redan finns som inte ska ändras:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att en markanvisningstävling ska genomföras. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar vilka kriterier som ska tillämpas vid utvärderingen. Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal. Av beslutet framgår att kommunen förbehåller sig rätten att avbryta markanvisningen utan ekonomisk ersättning till byggherren.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen.
3. Kommunfullmäktige godkänner marköverlåtelseavtalet/köpeavtalet.

Markanvisningstävling när detaljplan ska tas fram:

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att en markanvisningstävling ska genomföras. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar vilka kriterier som ska tillämpas vid utvärderingen. Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal. Av beslutet

- framgår att kommunen förbehåller sig rätten att avbryta markanvisningen utan ekonomisk ersättning till byggherren.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen och tar fram detaljplan.
 3. Kommunfullmäktige godkänner ramavtal bilagt plankostnadsavtal.
 4. Kommunfullmäktige godkänner marköverlåtelseavtalet/köpeavtalet i samband med antagande av detaljplan.

§ 5 Allmänna krav på byggherrar för att få markanvisning

De generella kraven på byggherrar är desamma oavsett vilken tilldelningsmetod som används. Byggherren ska kunna redovisa kunskap till exempel med referenser samt uppvisa ekonomiska förutsättningar för att genomföra projektet.

§ 6 Information om pågående markanvisningar

Byggherre som vill ta del av pågående markanvisningar kan söka efter aktuella markanvisningar på kommunens hemsida.

§ 7 Intresselista för markanvisningar

Byggherrar kan lämna skriftlig intresseanmälan inför kommande markanvisningar till samhällsbyggnadsförvaltningen. Intresseanmälan bör innehålla uppgift om bolagets namn, organisationsnummer och kontaktuppgifter samt gärna även beskrivning av tänkt byggnation, ändamål, storlek, upplåtelseform, referensprojekt med mera. Byggherren ansvarar själv för att uppdatera sina kontaktuppgifter. De som anmält sig till intresselistan får löpande information om när nya markanvisningar är aktuella.

Vilka byggherrar som ansökt om och fått markanvisningar noteras i intresselistan hos samhällsbyggnadsförvaltningen.

§ 8 Upplåtelse av mark

Kommunen kan upplåta mark för ändamål som är av tillfällig, tidsbegränsad karaktär under förutsättning att det är lämpligt med hänsyn till platsen och kommunens planer för området. Marknadsmässig ersättning utgår för upplåtelsen och nyttjanderättsavtal upprättas. För upplåtelse av allmän plats gäller särskild lagstiftning, ordningsföreskrifter och kommunens taxa för offentlig plats. I dessa fall krävs också polistillstånd. Intresseanmälan för tillfällig upplåtelse av mark lämnas till samhällsbyggnadsförvaltningen.

§ 9 Regleras i ramavtal

Ramavtal tecknas när detaljplan ska tas fram, se § 4. Markanvisningen gäller vanligen två (2) år från det att kommunen godkänner ett ramavtal. Förlängning kan medges under förutsättning att byggherren aktivt drivit projektet och att förseningen inte beror på byggherren. I avtalet regleras till exempel projektets

innehåll, storlek, användning och allmänna anläggningar. I avtalet kan även anges förutsättningar för genomförandet samt vad det slutliga köpeavtalet ska reglera.

På kommunens begäran ska intressenten upplåta bostäder/lokaler för till exempel barn- och äldreomsorg eller andra boendeformer som ingår i kommunens serviceåtaganden. Hantering av dessa frågor kan lyda under Lagen om offentlig upphandling (LOU). Se § 12.

Om kommunen är huvudman för allmänna anläggningar kommer kommunen att ansvara för och bekosta utbyggnaden av dessa anläggningar. Kommunens kostnader täcks normalt av intäkter från tomtförsäljningen och/eller gatukostnadsersättningar.

Projekt som avbryts eller om detaljplanen inte vinner laga kraft ger inte byggherren rätt till ekonomisk ersättning eller rätt till ny markanvisning. Markanvisningen får inte överlåtas.

För att reglera kostnaderna för anslutning till vatten- och avlopp samt dagvattenhantering inom kvartersmark kommer ett VA-avtal att upprättas.

§ 10 Regleras i plankostnadsavtal

I plankostnadsavtalet förbinder sig byggherren att betala kostnaden för detaljplanen inklusive nödvändiga utredningar. Kommunens gällande policys och strategier ligger till grund för planarbetet. För kommunens arbete med planärendet debiteras nedlagd tid enligt löpande räkning. Kostnader för externt utförda utredningar betalas normalt direkt av byggherren. Kostnader för externt utförda utredningar som kommunen upphandlat, externa kopieringskostnader och annonskostnader vidarefaktureras till byggherren utan administrativt påslag.

Markpriset vid försäljningen baseras på värdering av detaljplanens antagandehandling och dess byggrätter. Kommunens debiterade kostnader för arbetet med planärendet (nedlagd tid) räknas av från markpriset i samband med markförsäljningen eftersom byggherren redan betalat för den delen av markpriset via plankostnadsavtalet. Byggherren står därmed för den ekonomiska risken för planarbetet eftersom kommunen varken kan eller får ge löfte om att detaljplanen vinner laga kraft.

§ 11 Regleras i marköverlåtelseavtal/köpeavtal

I Botkyrka kommun tecknas ett marköverlåtelseavtal mellan en byggherre och kommunen i samband med detaljplaneläggning av mark som kommunen äger. Avtalet reglerar villkoren för marköverlåtelser mellan byggherren och kommunen. Innehållet i marköverlåtelseavtal anpassas till varje enskild fall för att på ett ändamålsenligt sätt kunna genomföra en detaljplan.

Det geografiska området som avtalet reglerar definieras som ett exploateringsområde. Omfattningen av ett exploateringsområde kan motsvara ett eller flera detaljplaneområden. Ett exploateringsområde kan även vara en mindre del av ett detaljplaneområde eller stäcka sig utanför detaljplaneområdet.

Exempel på frågor som är naturligt att reglera i ett marköverlåtelsesavtal är till exempel frågor om markföreningar, skydds- och säkerhetsåtgärder, bebyggelsens utformning, tidsplanering, kontroller och garantier för exploitörens åtaganden, ansökning om lantmäteriförrättning, frågor om säkerheter och förfarande vid tvister, med mera. I de fall det finns utarbetade gestaltungsprinciper för utbyggnaden av detaljplanen kopplas de till marköverlåtelseavtalet.

§ 12 Markprissättning

Lagen om offentlig upphandling (LOU) är som huvudregel inte tillämplig i samband med kommuners marköverlåtelser.

Om kommunen ställer krav på att teckna hyresavtal inom ramen för markanvisningen för till exempel förskolelokaler eller boendeform som kommunen är huvudman för så kan LOU gälla för de delar som hyresavtalet omfattar.

Kommuner har att beakta kommunallagens regler där det bland annat ingår ett förbud att ge understöd till enskild utan stöd av lag, likställighetsprincipen samt förbud att ge individuellt inriktat näringslivsstöd om det inte föreligger synnerliga skäl för det.

Kommuner omfattas av EU:s stadsstödsregler vilket innebär att otillåtet stadsstöd kan anses föreligga om priset för marköverlåtelse avviker med mer än 100 000 euro från marknadsvärdet.

Genom ett villkorslöst anbudsförfarande där det bästa eller enda anbudet antas eller genom att försäljningen föregås av en oberoende expertvärdering utesluts automatiskt inslag av stadsstöd.

Botkyrka kommuns försäljning av mark ska ske till marknadsmässiga priser. Genom anbudsförfarande säljs marken till marknadsvärde och kommunen får underlag för bedömning av marknadsvärde.

Vid direktanvisning görs en oberoende värdering om inte marknadsvärdet är känt genom liknande försäljning i närtid.

Upplev Botkyrka AB - Avtal 2016 (KS/2016:120)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner avtalet mellan Botkyrka kommun och Upplev Botkyrka AB.

Ärendet

Den 30 november 2015 beslutade kommunstyrelsen i ärendet ”Uppföljning av översyn Upplev Botkyrka AB (KS/2015:818)”. Beslutet innebar bland annat att kommunstyrelsen gav kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett nytt uppdragsavtal för 2016 i likhet med 2015 års uppdragsavtal. Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med Upplev Botkyrka AB upprättat ett förslag till avtal mellan kommunen och bolaget som i allt väsentligt överensstämmer med avtalet för åren 2014 och 2015.

Detta avtal föreslås endast gälla för ett år, istället för två år som i det föregående avtalet. Anledningen är att kommunstyrelsen även gav kommunledningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på nya ägardirektiv och ett uppdragsavtal för år 2017. Dessutom gavs kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en ny modell för sammanhållen koncernstyrning för hela Botkyrka kommun samt att genomföra ett visionsarbete för Subtopia och Lida i samråd med bolaget.

Uppdragsersättningen till bolaget för 2016 uppgår till 24 534 000 kronor. I detta ingår en uppräkningsökning med 2 procent jämfört med 2015 vilket motsvarar nämndernas pris- och lönekomensation.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-07.

2016-01-07

Dnr KS/2016:120

Referens
Niclas JohanssonMottagare
Kommunstyrelsen

Avtal för 2016 med Upplev Botkyrka AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner avtalet mellan kommunen och Upplev Botkyrka AB.

Ärendet

Den 30 november 2015 beslutade kommunstyrelsen i ärendet ”Uppföljning av översyn Upplev Botkyrka AB (KS/2015:818)”. Beslutet innebar bland annat att kommunstyrelsen gav kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett nytt uppdragsavtal för 2016 i likhet med 2015 års uppdragsavtal. Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med Upplev Botkyrka AB upprättat ett förslag till avtal mellan kommunen och bolaget som i allt väsentligt överensstämmer med avtalet för åren 2014 och 2015.

Detta avtal föreslås endast gälla för ett år, istället för två år som i det föregående avtalet. Anledningen är att kommunstyrelsen även gav kommunledningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på nya ägardirektiv och ett uppdragsavtal för år 2017. Dessutom gavs kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en ny modell för sammanhållen koncernstyrning för hela Botkyrka kommun samt att genomföra ett visionsarbete för Subtopia och Lida i samråd med bolaget.

Uppdragsersättningen till bolaget för 2016 uppgår till 24 534 000 kronor. I detta ingår en uppräknings med 2 procent jämfört med 2015 vilket motsvarar nämndernas pris- och lönekomensation.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Expedieras till
Upplev Botkyrka AB
Niclas Johansson, KLF

AVTAL

Mellan Botkyrka kommun (nedan kommunen) och Upplev Botkyrka AB (nedan bolaget).

Nyttjanderättsupplåtelse

Bolaget har nyttjanderätten till mark och byggnader på Lida och Subtopiaområdet enligt de villkor som anges i hyresavtal mellan bolaget och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ansvarsfördelningen mellan bolaget och samhällsbyggnadsförvaltningen om underhåll av byggnader och mark framgår av bilaga 1.

Bolaget har rätt och även ett uppdrag att upplåta lokaler och mark i andra hand. En given utgångspunkt för sådana upplåtelser är att de ska ligga väl i linje med bolagsordning, ägardirektiv och vad som sägs i detta avtal.

Bolaget har rätt att upplåta lokaler och mark för olika arrangemang på kommersiella villkor.

Investeringar

Kommunen svarar för investeringar som krävs för att vidmakthålla en anläggnings funktion och investeringar där kommunen har ett eget intresse av att utveckla den aktuella anläggningen eller tillföra nya funktioner.

Bolaget svarar för investeringar i inventarier och annan utrustning som krävs för att sköta respektive anläggning.

Bolaget svarar också för investeringar som är en konsekvens av att bolaget önskar utveckla eller förändra utnyttjandet av en anläggning. Samråd ska ske med kommunen och mer omfattande åtgärder kräver kommunens medgivande.

Kommunen är beredd att, i första hand genom utlåning till bolaget, medverka i finansieringen av investeringar som bolaget självt önskar göra. En förutsättning är dock att de aktuella åtgärderna bedöms ge kostnadstäckning.

Riktlinjer för verksamheten på anläggningarna

Bolaget ska identifiera och ta tillvara samordnings- och samverkansmöjligheter både inom bolaget och tillsammans med kommunala organ – enheter – bolag och andra aktörer.

Bolaget ska i sin marknadsföring av Lida, Subtopia och Hangaren och aktiviteter och event på dessa platser bidra till att stärka Botkyrka som plats.

Bolaget tillsammans med kommunen ska se hur man kan utveckla Lida och Subtopia så att dessa i högre grad kan fungera som en mötesplats för Botkyrkabor från alla stadsdelar.

Bolaget ska med olika insatser medverka i kommunens marknadsförings- och profileringsarbete samt främja utvecklingen av besöksnäringen. (specificeras i bilaga 2)

Lida

Bolaget ansvarar för drift och utveckling av friluftsgården och tillhörande markområden. Den grundläggande inriktningen av verksamheten ska ligga fast vilket bl a innebär att friluftsgårdens karaktär av öppen anläggning ska bibehållas. För olika arrangemang och tjänster får dock avgifter tas ut.

Subtopia

Bolaget ansvarar för drift och utveckling av den fysiska platsen såväl som innehållet och stöd till branscutveckling vid klusterområdet Subtopia.

Bolaget ska utveckla Subtopia som kulturell och kreativ mötesplats för Botkyrkabor och andra kreativa aktörer. Arbetet ska utgå utifrån identifierade behov hos dessa aktörer.

Bolaget har genom Subtopia följande uppdrag:

- Attrahera kreativa individer, organisationer och företag från Botkyrka och omvärlden till Subtopia

- Skapa förutsättningar för dessa aktörer att utvecklas och växa som individer, organisationer eller företag

- Uppmuntra aktörerna till att skapa värden för Botkyrkaborna, till exempel i form av arbetstillfällen och möjligheter att uppleva och skapa kultur

Övrigt

Kommunen har avsatt 1 miljon kronor i ett särskilt anslag för att presentera cirkus i Sveriges scen för samtida cirkus – Hangaren Subtopia. Bolaget ska årligen redovisa hur detta anslag använts och även redovisa hur det ekonomiska utfallet ser ut för respektive evenemang.

Bolaget ska dessutom fullgöra uppdrag åt kultur- och fritidsförvaltningen avseende motionsspår och arrangemangsservice enligt ett separat avtal mellan bolaget och förvaltningen.

Därutöver har bolaget även ett separat uppdrag att bedriva verksamhet i inkubatorn KLUMP Subtopia med syfte att utveckla visioner till hållbara företag inom de kulturella och kreativa näringarna samt företag med sociala drivkrafter.

Uppföljning

Bolaget ska vid ägarmötena med kommunen redovisa hur man genomför sitt uppdrag.

Ersättning

Kommunen betalar en årlig ersättning för bolagets åtaganden enligt detta avtal om 24 534 000 kronor exklusive moms (nivå 2016 inkl. särskilt anslag för utveckling av Hangaren).

Uppdragsersättningen ska betalas ut kvartalsvis i förskott.

Giltighet

Avtalstiden är 1 januari 2016 – 31 december 2016.

Om väsentliga förändringar av förutsättningarna för detta avtal skulle uppstå kan parterna begära att delar av avtalet kan omförhandlas.

Avtalet blir giltigt när det godkänns av kommunfullmäktige och bolagets styrelse.

Tumba den

För kommunen

För bolaget

Ebba Östlin Mattias Jansson

Inger Roos Krister Kalte

Ansvarsfördelning underhåll – bilaga 1

Drift

Fastighetsägaren/hyresvärden ansvarar för driften av byggnadernas tekniska funktioner (värme, ventilation och elinstallationer). Drift innefattar tillsyn och skötsel av dessa funktioner inkl. storköken.

Avhjälpande underhåll

Fastighetsägaren/hyresvärden ansvarar för avhjälpande underhåll (akut underhåll).

Långtidsplanerat underhåll

Ansvarsfördelningen mellan fastighetsägare/hyresvärd och hyresgäst följer vedertagen praxis enligt hyresgästhandboken, vilken ska finnas vid båda anläggningarna.

Undantag

UBAB ansvarar för markskötsel på Lida.

Försäkringar

Kommunen ansvarar för att fastigheterna är försäkrade. UBAB ansvarar för försäkring av inventarier och verksamhet

Övrigt

Då bolaget bedriver uthyrningsverksamhet och som hyresvärd hanterar externa hyresgäster, måste fastighetsägaren ta särskild hänsyn till detta vid fel som påverkar förutsättningarna för att bedriva verksamhet i de förhyrda lokalerna.

Fastighetskontorets förvaltare är den kontaktperson som hanterar bolagets ärenden.

Särskilda uppdrag – bilaga 2

Besöksnäring/turism

Bolaget ska på kommunens uppdrag vidmakthålla kontaktnätet av aktörer inom besöksnäringen samt företräda kommunen i frågor som rör turism.

Bolaget ska representera kommunen i Destination Botkyrka.

Besöksinformation

Bolaget ska på kommunens uppdrag fungera som redaktör för besöksinformationen på botkyrka.se.

Bolaget ska vara behjälplig i arbetet med framtagning av kommunens besökskarta.

Bolaget ska fungera som behjälplig i arbetet med framtagning av kommunens Sommartidning samt vara ansvarig för annonsförsäljningen.

Bolaget ska representera Botkyrka vid framtagningen av ”Utflykter söder om Stockholm” samt ansvara för distributionen till besöksställen inom Botkyrka kommun.

Bolaget ansvarar för avtal, hantering och redaktörskap för E4-skytarna och skylten i Tullinge.

Bolaget ansvarar för avtal och hantering av annonsfinansierade informations-tavlor vid infarter mm.

Marknadsföring

Bolaget ska delta i och samverka kring kommunens marknadsföringsaktiviteter.

Bolaget ska bevaka framgångar inom områdena idrott, konst, kultur och underhållning och ska se till att information om dessa sprids i kommunens kanaler.

Ägardirektiv för Södertörns Energi AB 2016-2018 (KS/2016:130)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till nya ägardirektiv för Södertörns Energi AB.

Ärendet

Södertörns Energi AB ägs till hälften vardera av Botkyrka och Huddinge kommun. Ägardirektiven tillsammans med bolagsordningen är styrelsens och VD:s instruktion för hur bolaget och dess dotterbolag ska drivas. Nuvarande ägardirektiv är antagna av kommunfullmäktige 2013.

Förslaget till nya ägardirektiv är utarbetat av kommunledningsförvaltningen i samarbete med Huddinge kommun och har stämts av med Södertörns Energi AB.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-26.

2016-02-26

Dnr KS/2016:130

Referens
Niclas JohanssonMottagare
Kommunstyrelsen

Ägardirektiv Södertörns Energi AB 2016-2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till nya ägardirektiv för Södertörns Energi AB.

Bakgrund

Södertörns Energi AB ägs till hälften vardera av Botkyrka och Huddinge kommun. Ägardirektiven tillsammans med bolagsordningen är styrelsens och VD:s instruktion för hur bolaget och dess dotterbolag ska drivas. Nuvarande ägardirektiv är antagna av kommunfullmäktige 2013.

Förslaget till nya ägardirektiv är utarbetat av kommunledningsförvaltningen i samarbete med Huddinge kommun och har stämts av med Södertörns Energi AB.

Ärendet

Bolagsordningen är det grundläggande uttrycket för ägarnas styrning av bolaget. Enligt bolagsordningen ska Södertörns Energi AB självt eller genom dotterbolagen bedriva produktion och distribution av värme respektive kyla samt därmed förenlig verksamhet. Ägardirektivet har till uppgift att ange för bolagets styrelse hur ägarna vill att bolaget ska styras. Ägardirektivet anger ramverket under följande rubriker:

1. Ägare
2. Verksamhetsbeskrivning
3. Ägarnas vision
 - 3.1 Samhällsutveckling
 - 3.2 Samordning
4. Mål
 - 4.1 Kommunfullmäktiges långsiktiga mål
 - 4.2 Övergripande mål för verksamheten

2016-02-26

Dnr KS/2016:130

- 4.3 Ekonomiska och finansiella mål
- 4.4 Miljömål
- 4.5 Arbetsmiljömål
- 4.6 Renodling av verksamheten
- 4.7 Investeringsplanering
- 4.8 Långsiktig utvecklingsplan
5. Styrdokument och policys
6. Insyn och rapportering
 - 6.1 Bolagets informationsskyldighet till kommunstyrelsen
 - 6.2 Möten
 - 6.2.1 Ägardialoger
 - 6.2.2 Ägarmöten
 - 6.2.3 Informationsmöten
7. Antagande, fastställande och revidering av ägardirektiven

Förslaget till nya ägardirektiv för Södertörns Energi AB innehåller förtydliganden och tillägg samt uppdateringar och borttagningar av icke aktuell text.

De viktigaste förändringarna är följande:

- Det finns ett nytt avsnitt som uttrycker ägarnas vision med bolaget.
- Målen har utvecklats. Det finns i förslaget nya avsnitt kring de långsiktiga målen för bolaget, arbetsmiljömål, renodling av verksamheten och investeringsplanering. Under miljömål ställs dessutom nu även krav på att transporter till anläggningarna ska ske med så lite fossila inslag som möjligt.
- Under rubriken Insyn och rapportering har ett avsnitt om uppföljning av bolagets verksamhet lagts till.
- I förslaget finns ett nytt avsnitt om antagande, fastställande och revidering av ägardirektivet.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Ägardirektiv för Södertörns Energi AB 2016-2018

1. Ägare

Södertörns Energi AB ägs till hälften vardera av Huddinge och Botkyrka kommuner.

2. Verksamhetsbeskrivning

Södertörns Energi (nedan kallat bolaget) ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom i huvudsak distribution och produktion av fjärrvärme i Huddinge, Botkyrka och Salems kommuner. Bolaget är moderbolag för den operativa verksamheten, som bedrivs i dotterbolagen Södertörns Fjärrvärme AB (100 %) och Söderenergi AB (58 %). Bolaget har till uppgift att genom dotterbolagen bedriva produktion, distribution och försäljning av värme, el och kyla och därmed tillhörande utrustning samt annan därmed förenlig verksamhet.

Södertörns Energi ska äga, förvalta och utveckla dotterbolagen på affärsmässig grund.

När vi fortsättningsvis skriver om bolaget innefattas även verksamheten i dotterbolagen där så är tillämpligt.

3. Ägarnas vision

Södertörns Energi ska utvecklas till att nå en långsiktigt finansiellt stark ställning. Bolaget ska via sina dotterbolag bidra till att göra ägarkommunerna mer attraktiva genom att erbjuda konkurrenskraftiga tjänster för ett klimateffektivt och miljövänligt inomhusklimat.

3.1. Samhällsutveckling

Bolaget och dotterbolagen ska följa utvecklingen inom energiförsörjningsområdet och verka för att skapa långsiktiga lösningar för att säkra att miljömässigt hållbara uppvärmningsalternativ kan erbjudas kommuninvånarna.

För att stödja kommunernas tillväxt ska bolaget tillsammans med Södertörns Fjärrvärme upprätthålla goda relationer med de näringsidkare som etablerar fastighetsbestånd inom leveranskommunerna.

3.2. Samordning

Bolaget och dess dotterbolag ska, där så är lämpligt, sträva efter att samordna sin verksamhet med kommunerna och tillvarata de samordningsmöjligheter som kan finnas. Bolaget och dess dotterbolag ska även inom tillämpliga delar medverka till att de mål som fastställts av respektive kommuns fullmäktige kan uppnås.

4. Mål

4.1. Kommunfullmäktiges långsiktiga mål:

- Södertörns Energi ska genom sina dotterbolag bidra till att göra ägarkommunerna mer attraktiva genom att erbjuda konkurrenskraftiga tjänster för ett klimateffektivt och miljövänligt inomhusklimat.
- Södertörns Energi ska tillsammans med sina dotterbolag minska sina utsläpp av fossil koldioxid för att på sikt bli fossilbränslefritt.
- Södertörns Energi ska verka för att koncernnettoskulden per invånare över tiden minskar.
- Södertörns Energi ska uppvisa ett positivt resultat som medger utdelning till ägarna.

4.2. Övergripande mål för verksamheten

Bolaget ska genom sina dotterbolag arbeta för att kunna erbjuda ett konkurrenskraftigt uppvärmningsalternativ i de områden där det är ekonomiskt försvarbart att erbjuda anslutning till fjärrvärmenätet.

Bolaget ska utfärda ägardirektiv till dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme och i samarbete med övriga ägare (för närvarande Telge AB) ta fram ägardirektiv till Söderenergi AB.

Bolaget ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsutveckling och ekonomiska utveckling.

Bolaget har rätt att ha en ägarrepresentant som adjungerad representant i dotterbolagens styrelser.

4.3. Ekonomiska och finansiella mål

Långsiktigt ska bolaget med dess dotterbolag uppnå en rimlig lönsamhet och ha en stabil finansiell ställning.

Södertörns Energi

I syfte att stärka bolagets finansiella ställning och minska kommunernas låneskuld ska Södertörns Energi under åren 2016-2018 redovisa positiva resultat som gör att bolaget kan göra amorteringar på befintlig upplåning med minst 50 mnkr per år. Efter amortering av 2018 års resultat ska kapitalskulden vara 1 100 mnkr, eller lägre. Den totala låneportföljen uppgick per 2015-12-31 till 1 250 mnkr.

Bolaget ska lämna en utdelning om minst 12 mnkr per år till ägarna.

Södertörns Fjärrvärme

Södertörns Fjärrvärme ska redovisa resultat som innebär att bolaget, under åren 2016-2018, kan lämna ett koncernbidrag till Södertörns Energi på totalt 300 mnkr, dvs i genomsnitt ca 100 mnkr per år. Bolaget ska bibehålla en soliditet på över 40 procent.

Söderenergi

Senast vid utgången av 2018 ska Söderenergis egna kapital efter återbetalning av aktieägartillskott uppgå till minst 428 mnkr, för att på så vis skapa en stark

finansiell ställning. Utdelning till ägarna ska under perioden ske med 50 procent av vinst efter skatt. Det egna kapitalet uppgick per 2015-12-31 till 379 mnkr.

Finansiering

Bolaget och dess dotterbolag ska ha finansiella styrdokument som huvudsakligen överensstämmer med ägarnas finanspolicyer. Vid utformning av de finansiella styrdokumenten ska synpunkter inhämtas från ägarna. Bolaget och dess dotterbolag ska i sin finansiering samverka med och utnyttja den koncerngemensamma internbanken.

4.4. Miljömål

Söderenergi och Södertörns Fjärrvärme ska genom aktivt och systematiskt miljöarbete behålla sina miljöcertifieringar.

Transporter till anläggningarna ska ske effektivt och med så lite fossila inslag som möjligt. Krav ska ställas på förnyelsebara drivmedel i transportfordon i så hög utsträckning som möjligt.

Södertörns Fjärrvärme

Energiproduktionen i Skogåsanläggningen ska ske så resurseffektivt som möjligt. Användningen av fossil olja uppgår vid ett normalår till cirka 3-5 procent. Under perioden 2016-2018 ska fossil eldningsolja endast användas vid extrem kyla eller vid större störningar. Användningen av fossil olja och orsaken skall anges i Södertörns Fjärrvärmes månadsrapport.

Söderenergi

Bränslen ska användas på ett resurseffektivt sätt för att minska belastningen på miljön. Bränslen ska så långt möjligt vara förnyelsebara (icke fossila) och/eller återvunna, det vill säga framställda av sådant material som annars skulle ha gått till spillo, till exempel avfall från skogsbruk eller material och produkter såsom papper, trä och plast som dels använts minst en gång, dels inte kan återanvändas eller materialåtervinnas på ett effektivt sätt. Ett normalår ska användningen av fossil eldningsolja vara mindre än 2 procent för leverans till Södertörns Fjärrvärme och Telge Nät AB och andelen förnyelsebara bränslen/returbränslen ska totalt, inklusive leveransen till Fortum AB, vara minst 90 procent (avrop av effektgaranti från Fortum exkluderad). I den utvecklingsplan för Söderenergi som är under utarbetande ska förutsättningar och konsekvenser av att avveckla användningen av torv beskrivas. Användningen av torveldning ska upphöra senast år 2020. Avfall från förbränningsanläggningarna ska behandlas på ett miljöriktigt och resurseffektivt sätt.

4.5. Arbetsmiljömål

I dotterbolagen utförs många farliga arbetsmoment och aktiviteter som kan utgöra fara för allmänheten. Dotterbolagen ska ha ett starkt säkerhetsarbete och sträva efter att undvika olyckor på arbetsplatsen.

Söderenergi och Södertörns Fjärrvärme ska genom aktivt och systematiskt arbete behålla sina arbetsmiljöcertifieringar.

4.6. Renodling av verksamheten

Bolaget ska sträva efter att renodla verksamheternas produktion respektive distribution inom de två dotterbolagen. Under 2016 ska en plan utarbetas om hur Södertörns Fjärrvärmes produktionsanläggning i Skogås ska kunna överföras till Söderenergi för att frågan sedan ska underställas beslut i kommunfullmäktige.

4.7. Investeringsplanering

Verksamheten är investeringsintensiv och har stora anläggningstillgångar. Bolaget ska upprätthålla en långsiktig planering av kommande investeringar per dotterbolag.

4.8. Långsiktig utvecklingsplan

Bolaget ska utarbeta ett gemensamt ramverk för koncernens långsiktiga utvecklingsplan för att hantera framtida hot och möjligheter. Detta ska göras i form av:

- En marknadsutblick som belyser de största framtida utmaningarna och deras påverkan på koncernen
- Koncernens gemensamma långsiktiga utvecklingsplan för att hantera dessa utmaningar, samt
- Beskriva möjlig utveckling enligt denna plan.

5. Styrdokument och policys

Bolaget ska sköta den löpande verksamheten och denna ska inte underställas kommunfullmäktige för yttrande. Styrdokument för bolagen ska finnas i följande områden:

Typ av styrdokument	Södertörns Energi AB	Södertörns Fjärrvärme AB	Söderenergi AB
Bränsle		x	x
Miljö		x	x
Finans	x	x	x
Risk/säkerhet		x	x
Kommunikation		x	x
Personal		x	x
Kvalitet		x	x
Upphandling		x	x
Resor och representation	x	x	x
Arbetsmiljö		x	x

Kommunernas fastställda policydokument ska i tillämpliga delar ligga till grund för bolagets styrdokument. Samtliga bolag i koncernen ska följa vid var tid gällande näringslivskod.

6. Insyn och rapportering

6.1. Bolagets informationsskyldighet till kommunstyrelsen

Bolaget ska fortlöpande hålla kommunstyrelsen väl informerad om bolagets verksamhet. Detta innebär att bolaget löpande och utan dröjsmål ska översända följande handlingar till respektive kommun.

Typ av information	Södertörns Energi AB	Södertörns Fjärrvärme AB	Söderenergi AB
Protokoll från bolagsstämma	x	x	x
Protokoll från styrelsesammanträde	x	x	x
Underlag för sammanställning av koncernbidrag*	x	x	x
Redovisningar av verksamhet, utveckling och ekonomiska förhållanden*	31-mars, 31-aug och 31-dec	31-mars, 31-aug och 31-dec	tertiälvis
Månadsbokslut/rapport lämnas den 15 månaden efter (utom jan, feb, jul, aug)		x	x
Årsredovisning	x	x	x
Budget	x	x	x
Affärsplan		x	x
Verksamhetsplan		x	x
Bränslemix		x	x
Hemsida	x	x	x

**Inlämningar ska göras i enlighet med ägarkommunernas anvisningar.*

Vidare ska följande informeras om och godkännas i förväg av Södertörns Energis båda ägare, Huddinge och Botkyrka kommuner:

- försäljning av fast egendom i Södertörns Energi eller dotterbolagen
- köp eller försäljning av aktier i Södertörns Fjärrvärme och Söderenergi
- förvärv av aktier i andra bolag
- bildande av dotterbolag
- ändring av bolagets eller dotterbolagens aktiekapital
- förändring av bolagets och/eller dotterbolagens verksamhetsinriktning
- större investeringar i bolaget och dotterbolagen, som antingen starkt påverkar det egna resultatet och/eller den lokala miljön
- övriga frågor av principiell beskaffenhet.

Uppföljning av bolagets verksamhet

Bolagets styrelse ska årligen göra en bedömning dels av hur bolaget har bedrivit verksamheten i förhållande till det ändamål som kommunfullmäktige lagt fast i bolagsordningen, dels i förhållande till de kommunala befogenheterna. Dessa bedömningar ska tas in i bolagets årsredovisning men även beslutas i styrelsen så att de kan överlämnas till kommunen senast sista februari. Därutöver ska bolaget vid samma tillfälle lämna en särskild redogörelse för hur bolaget fullföljt sitt uppdrag som lämnats i kommunens ägardirektiv samt beskriva på vilket sätt man har bidragit till att uppnå de av kommunfullmäktige uppställda målen som bolaget är berörda av.

6.2. Möten

Med syftet att underlätta insyn och informationsutbyte ska möten enligt nedanstående genomföras.

6.2.1. Ägardialoger

Bolaget ska kalla ägarna till gemensamma ägardialoger minst två gånger per år. Syftet är att förbättra möjlighet till insyn och informationsutbyte. Vid dessa dialoger deltar tjänstemän från respektive kommun och VD samt VD-assistent.

6.2.2. Ägarmöten

Bolaget ska kalla ägarna till två gemensamma ägarmöten per år. Vid mötena ska kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör och eventuella övriga tjänstemän som utpekats av kommunerna samt bolagets VD och VD-assistent närvara.

Ett möte ska behandla uppföljning av det gångna verksamhetsåret och ett möte ska behandla budget och verksamhetsplan. Agendan ska innehålla åtminstone följande punkter.

- Verksamhet
 - Aktuella viktiga händelser
- Ekonomi
 - Utfall jämfört med budget och eventuell prognos
- Personal
- Mål som fastställts av respektive kommuns fullmäktige.
- Övriga frågor
 - Särskilda uppdrag enligt ägardirektivet eller nya uppdrag från styrelsen.
- Nästa möte

6.2.3. Informationsmöten

Bolaget ska, när så efterfrågas, kunna kallas till kommunstyrelse eller kommunfullmäktige för att lämna information kring bolagets verksamhet. Vid dessa tillfällen ska VD och/eller styrelseledamot närvara och besvara frågor om bolagets verksamhet. I samband med informationsmöten med kommunstyrelsen är styrelseledamot och VD befriade från sådan tystnadsplikt som aktieägarna enligt aktiebolagslagen äger förfoga över.

Bolaget ska årligen, om så efterfrågas av kommunerna, i samband med något av kommunstyrelsens eller kommunfullmäktiges sammanträden lämna information om föregående års verksamhet.

7. Antagande, fastställande och revidering av ägardirektiven

Bolagets ägardirektiv ska antas i kommunfullmäktige i de två ägar-kommunerna och fastställs därefter på extra eller ordinarie bolagsstämma. Kommunens ombud ska vid bolagsstämma överlämna de ägardirektiv som ska gälla för bolaget.

Detta ägardirektiv gäller under tidsperioden 2016-2018 men kan revideras vid bolagsstämma i den utsträckning kommunfullmäktige i de två ägarkommunerna anser det nödvändigt.

Detta ägardirektiv har antagits

2016-0x-0x av kommunfullmäktige i Botkyrka kommun

2016-0x-0x av kommunfullmäktige i Huddinge kommun

Unga vuxna i Storvreten (KS/2016:122)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige ger kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa en verksamhet för unga vuxna i Storvreten. Detta bör ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden. Arbetet ska återrapporteras till kommunfullmäktige hösten 2016 inför beslut om mål och budget för 2017.
2. Kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att under 2016 säkerställa stabilare förutsättningar för de ungdomsambassadörer som har anlitats, avseende kontorslokal med mera, i Storvreten. Nämnden ska i första hand finansiera detta inom ram. I andra hand ska nämnden återkomma med förslag som finansieras inom ramen för kommunstyrelsens medel till förfogande.

Sammanfattning

Storvreten har en ung befolkning. Här finns en stor grupp unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Jämfört med hela kommunen har Storvreten den högsta andelen unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Under förra hösten genomfördes försök med några träffar för att få kontakt med de unga vuxna i området. Mycket tack vare arbetet av tre ungdomsambassadörer med lokal förankring blev försöket väldigt lyckat. Alla inblandade ser det som oerhört viktigt att man fortsätter arbetet med målgruppen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-13.

2016-01-13

Dnr KS/2016:122

Referens
John Rawley

Mottagare
Kommunstyrelsen

Unga vuxna i Storvreten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige ger kultur- och fritidsnämnden uppdraget att utreda möjligheterna att skapa en verksamhet för unga vuxna i Storvreten. Detta bör ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden. Arbetet ska återrapporteras till kommunfullmäktige hösten 2016 inför beslut om mål och budget för 2017.

Kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att under 2016 säkerställa stabilare förutsättningar för de ungdomsambassadörer som har anlitats, avseende kontorslokal etc. i Storvreten. Nämnden ska i första hand finansiera detta inom ram. I andra hand ska nämnden återkomma med förslag som finansieras inom ramen för kommunstyrelsens medel till förfogande.

Sammanfattning

Storvreten har en ung befolkning. Här finns en stor grupp unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Jämfört med hela kommunen har Storvreten den högsta andelen unga vuxna som varken arbetar eller studerar. Under förra hösten genomfördes försök med några träffar för att få kontakt med de unga vuxna i området. Mycket tack vare arbetet av tre ungdomsambassadörer med lokal förankring blev försöket väldigt lyckat. Alla inblandade ser det som oerhört viktigt att man fortsätter arbetet med målgruppen.

Ärendet

Kommunstyrelsens ordförande gav i november 2015 kommunledningsförvaltningen i uppdrag att vidare bereda frågan om unga vuxna i Storvreten och ta fram det underlag som behövs för eventuella följduppdrag.

2016-01-13

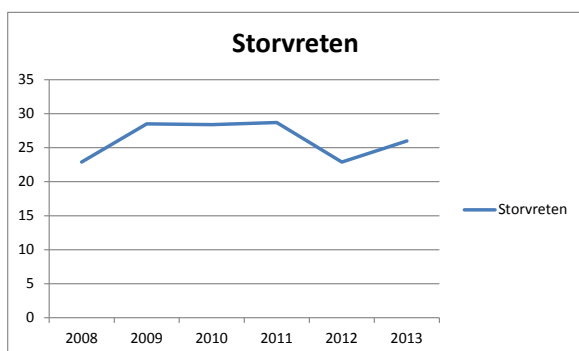
Dnr KS/2016:122

Många som varken arbetar eller studerar

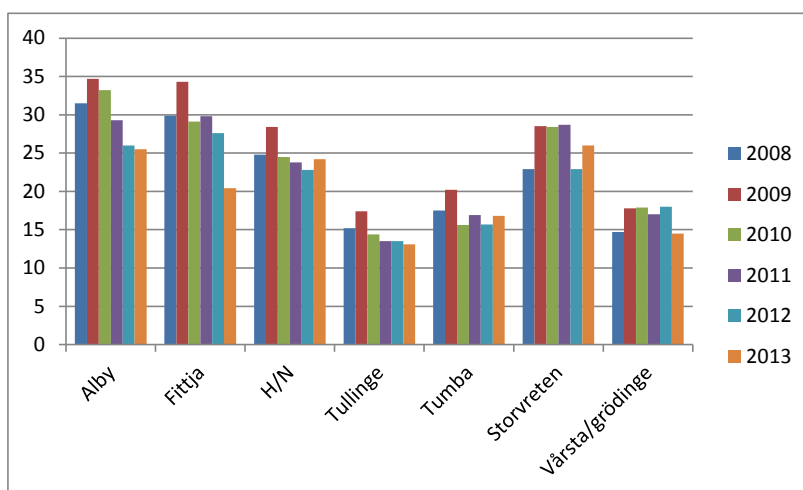
Storvreten har en ung befolkning med en medelålder på 35 år. Här bor ca 7000 personer och av dessa är 900 mellan 16 och 24 år, fördelade på hälften kvinnor och hälften män. Det är 22 % av de unga vuxna mellan 16 och 24 år som varken arbetar eller studerar, något fler kvinnor än män. Det innebär att ca 200 personer i åldersgruppen inte har en sysselsättning som gör dem till en del av samhället.

I stället har torget utanför Lilla Picasso blivit platsen där ungdomarna hänger. Här utsetts de många gånger för önskad påverkan då det förekommer både droger och kriminalitet på platsen.

Tittar man endast på gruppen mellan 20 och 24 år så ser man att Storvreten har kommunens högsta andel ungdomar som varken studerar eller arbetar.

Diagrammet visar befolkning mellan 20 och 24 år i Storvreten som varken studerar eller arbetar.

2016-01-13

Dnr KS/2016:122

Diagrammet visar befolkning mellan 20 och 24 år i olika stadsdelar i Botkyrka som varken studerar eller arbetar.

Den nedgång som vi kan se i våra socioekonomiskt belastade områden gäller inte riktigt för Storstreten och Hallunda-Norsborg.

Ungdomsambassadörer med lokal förankring

Under våren 2015 kontaktades kommunen av tre unga vuxna boende i Storstreten. De var mycket bekymrade över situationen och såg hur fler och fler ungdomar drogs in i en destruktiv livsstil. De kände att de ville göra något och använda sina kunskaper och status i området för att stötta de ungdomar som inte klarade att få ordning på sina liv. Efter ett antal möten och diskussioner timanställdes de under hösten av arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen för att försöka lotsa ungdomarna i Storstreten till de insatser som kommunen erbjuder. I samverkan mellan kultur- och fritidsförvaltningen och arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, anordnades tre träffar för målgruppen på fritidsgården Lagret i Storstreten. Tack vare ungdomsambassadörerna överträffade resultatet våra förväntningar och första mötet besöktes av över 40 ungdomar.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen tänker ordna ytterligare tre möten under våren och fortsätta med sina ungdomsambassadörer. Även samarbetet med kultur- och idrottsförvaltningen ska fortsätta och intensifieras. Samtidigt påpekar både arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen och kultur- och idrottsförvaltningen att det vore värdefullt för deras arbete om man förfogade över lokaler i Storstreten. Kontorslokaler för ungdomsambassadörerna på plats i Storstreten skulle förbättra förutsättningarna för deras arbete.

Utred insatser för målgruppen

Det är inte lätt att kategoriskt säga vilka insatser som skulle behövas i Storstreten för att stötta områdets unga vuxna. Den positiva utvecklingen i Fittja kan eventuellt tillskrivas det arbete som Ungdomens hus har bedrivit under några år, och vi hoppas att Alby kommer att genomgå en liknande utveckling när Albys hjärta har fått verka en tid.

Trots detta bör man inte låsa formerna för insatserna. Oavsett om man satsar på en mötesplats, uppsökande verksamhet eller en kombination av båda så är det viktigt med ett tätt samarbete mellan Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, kultur- och idrottsförvaltningen och socialförvaltningen och att man lyckas engagera människor lokalt för att nå målgruppen.

Det finns i dag tydliga enklaver i kommunen som hindrar våra ungdomar att ta del av verksamheter i andra kommundelar. Satsningar på alltför små om-

2016-01-13

Dnr KS/2016:122

råden kan bidra till att dessa enklaver vidmakthålls. För att förhindra detta och på sikt uppmuntra den positiva rörligheten mellan kommunens olika delar bör de verksamheter som riktar sig mot unga vuxna få uppdraget att ständigt söka samverka med liknande verksamheter i andra delar av kommunen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen gör bedömningen att kultur- och fritidsnämnden bör få ett uppdrag att utreda möjligheterna att skapa en verksamhet för unga vuxna i Storvreten. Detta bör ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, och fasas in i det pågående arbetet med strukturplanen för Storvreten så att ett förslag föreligger i nämndernas handlingsplaner för 2017.

Kommunledningsförvaltningen gör också bedömningen att arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden bör få i uppdrag att säkerställa stabilare förutsättningar för ungdomsambassadörerna, avseende bland annat kontorslokal. Denna bedömning delas av Tumba områdesgrupp som anser att frågan har hög prioritet.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Återrapportering - Förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark (KS/2015:856)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige betraktar uppdrag 2014-06-17 § 113, som fullgjort.
2. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utarbeta en plan i syfte att installera solcellsanläggningar på kommunens egna fastigheter upp till den nivå som är lämplig ur ekonomisk synpunkt.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

3. Kommunstyrelsen godkänner utredningen.
4. Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att inom arbetet med utvecklingen av Brunnaområdet föra in ambitionerna om solcellanläggningar, samt genom ägarträffar med Södra Portenbolaget föra fram kommunens ambition om solenergi.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Utredningen visar att förutsättningar för solenergi i kommunen bedöms som goda. En renodlad solcellspark tar mycket mark i anspråk i relation till mängden el som produceras. Tänkbara områden för en solcellspark i Botkyrka kommun är i motorvägsstråket norr om E4/E20. Här är dock konkur-

2016-03-07

Dnr KS/2015:856

rensen med andra behov och exploateringsmöjligheter stor. Utredningen förespråkar därför att ambitionen om en renodlad solcellspark bör övergå till produktion av solenergi på tak och fasader.

Utredningen föreslår att fortsatt utveckling av Brunnaområdet och Södra Porten tar med ambitionerna om stora synliga anläggningar med solpaneler på fastigheterna i motorvägsstråket.

Utredningen rekommenderar att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet med det egna fastighetsbeståndet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och tekniska nämnden kommer att arbeta vidare med den frågan inom ramen för klimatarbetet.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 5.

§ 5

Återrapportering- Förutsättningarna för elproduktion genom solcell-park

Beslut

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 § 113 som fullgjort.

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att inom arbetet med utvecklingen av Brunnaområdet föra in ambitionerna om solcellanläggningar, samt genom ägarträffar med Södra Portenbolaget föra fram kommunens ambition om solenergi.

Kommunstyrelsen föreslår till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utarbeta en plan i syfte att installera solcellsanläggningar på kommunens egna fastigheter upp till den nivå som är lämplig ur ekonomisk synpunkt.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Utredningen visar att förutsättningar för solenergi i kommunen bedöms som goda. En renodlad solcellspark tar mycket mark i anspråk i relation till mängden el som produceras. Tänkbara områden för en solcellspark i Bot-

2016-02-17

Dnr KS/215:856

kyrka kommun är i motorvägsstråket norr om E4/E20. Här är dock konkurrensen med andra behov och exploateringsmöjligheter stor. Utredningen förespråkar därför att ambitionen om en renodlad solcellpark bör övergå till produktion av solenergi på tak och fasader.

Utredningen föreslår att fortsatt utveckling av Brunnaområdet och Södra Porten tar med ambitionerna om stora synliga anläggningar med solpaneler på fastigheterna i motorvägsstråket.

Utredningen rekommenderar att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet med det egna fastighetsbeståndet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och tekniska nämnden kommer att arbeta vidare med den frågan inom ramen för klimatarbetet.

2015-12-15

Dnr KS/2015:856

Referens
Ingrid Molander

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 §113 som fullgjort.

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att inom arbetet med utvecklingen av Brunnaområdet föra in ambitionerna om solcellsanläggningar, samt genom ägarträffar med Södra Portenbolaget föra fram kommunens ambition om solenergi.

Kommunstyrelsen förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utarbeta en plan i syfte att installera solcellsanläggningar på kommunens egna fastigheter upp till den nivå som är lämplig ur ekonomisk synpunkt.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Utredningen visar att förutsättningar för solenergi i kommunen bedöms som goda. En renodlad solcellspark tar mycket mark i anspråk i relation till mängden el som produceras. Tänkbara områden för en solcellspark i Botkyrka kommun är i motorvägsstråket norr om E4/E20. Här är dock konkurrensen med andra behov och exploateringsmöjligheter stor. Utredningen fö-

2015-12-15

Dnr KS/2015:856

respråkar därför att ambitionen om en renodlad solcellspark bör övergå till produktion av solenergi på tak och fasader.

Utredningen föreslår att fortsatt utveckling av Brunnaområdet och Södra Porten tar med ambitionerna om stora synliga anläggningar med solpaneler på fastigheterna i motorvägsstråket.

Utredningen rekommenderar att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet med det egna fastighetsbeståndet. Miljö- och hälsoskydds nämnden och tekniska nämnden kommer att arbeta vidare med den frågan inom ramen för klimatarbetet.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Bilaga:
Utredning om förutsättningar för elproduktion genom solcellspark.

Expedieras till
Text

BOTKYRKA KOMMUN

Samhällsbyggnadsförvaltningen

FÖRSTUDIERAPPORT

1 [11]

2016-01-22

Ks/2015:
856

Referens
Samy Said

Mottagare
Kommunstyrelsen

Utredning

Solenergi i Botkyrka kommun

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · **Besök** Munkhättevägen 49 · **Kontaktcenter** 08-530 610 00

Direkt 08-530 613 56 · **Sms** · **E-post** samy.said@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · **Bankgiro** 624-1061 · **Fax** · **Webb** www.botkyrka.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppdraget.....	3
Geografiska förutsättningar för solenergi i Botkyrka.....	4
Solenergi i Botkyrka kommun.....	4
Miljöeffekter av solenergi	4
Solpaneler	5
Solceller	5
Solvärme.....	5
Prisutveckling av solceller	6
Skattereduktion	6
Investeringsstöd.....	6
Regeringens budgetförslag om energiskatt	6
Elcertifikat	7
Solcellspark	7
Solceller på fastigheter	8
Miljöenhetens bedömning	9

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen.

Vid en samlad bedömning ställer sig miljöenheten positiv till solenergi. Förutsättningar för solenergi i kommunen bedöms som goda. Miljöenheten förespråkar i första hand att solpaneler anläggs på tak för värme och elproduktion.

Kommunen bör i samband med större exploateringsprojekt som till exempel Södra Porten aktivt förespråka satsning på solenergi. Det finns områden i kommunen som kan användas i syfte att visualisera solenergi (se bilaga 1). Att visualisera energi från sol, eller övriga energislag från förnybara källor, är ett sätt att väcka intresse hos privata aktörer och inspirera medborgarna. Visualiseringen kan ske med små medel bland annat på kommunens hemsida eller på en skylt i ett attraktivt läge.

Fastighetsenheten kommer att ta fram kostnadsunderlag avseende montering av solpaneler på Ishuset i Tumba. Ishuset har stort energibehov. Förslaget möjliggör att Ishuset förses med energi samt att kommunens elbilar laddas. En sådan satsning skulle innebära ett mycket bra skyltläge för kommunens satsning på solenergi, miljövinst i form av minskade klimatutsläpp samt bra återbetalningstid av investeringen.

Om kommunen avser att satsa på solenergi, vilket miljöenheten rekommenderar, föreslås att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet.

Uppdraget

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen.

Geografiska förutsättningar för solenergi i Botkyrka

Södra och östra Sverige, vilket inbegriper Stockholmsområdet och därigenom Botkyrka kommun har bra solinstrålningsförhållanden. Närhet till Östersjön, men även ett östligt läge i landet, innebär att moln och nederbörd som kommer från Atlanten har regnat ur och blivit tunnare innan de når Stockholmsområdet. Generellt innebär det att Stockholm har flera soltimmar än övriga Sverige.^{1,2}

Våren 2015 lanserade kommunen en webbaserad solkarta. Solkartan visar medelvärdet av solinstrålning på alla hustak i Botkyrka under ett år.

Solenergi i Botkyrka kommun

Botkyrka kommun har tio anläggningar med solpaneler monterade på tak som ger värme. Under 2016 installeras ytterligare fyra solanläggningar.

Solenergi för elproduktion finns på två fastigheter. Anläggningen på Silverkronans äldreboende producerar cirka 34 MWh/år, vilket motsvarar fastighetsenhet för sju genomsnittsvillor. Solpanelerna har en yta på 240 m². Tullinge vattenverk har solpaneler om 142 m², vilka producerar cirka 19 MWh/år.

Kommunen har totalt 1010 m² solpaneler.

Miljöeffekter av solenergi

Energiåterbetalningstiden, den tid en solcell behöver producera elektricitet innan den har producerat den mängd som krävs vid produktion, är i Sverige 5-6 år.³

Solceller har nästintill inga utsläpp av växthusgaser under användning eller återvinning, om de återvinns på ett korrekt sätt. I dagsläget kan 90-95 % av materialet i en solcell återvinnas.⁴ En viktig aspekt är däremot vilket huvudsakligt energilag som används i landet där solcellen produceras.

1 www.delaval.se/imagevaultfiles/id_8314/cf_5/soltabell.pdf

2 www.re.jrc.ec.europa.eu/pvgis/cmeps/eu_cmsaf_opt/PVGIS-EuropeSolarPotential.pdf

3 Life cycle assessment of photovoltaic electricity generation: www.appropedia.org/LCA_of_silicon_PV_panels källa 6

4 www.firstsolar.com/en/Technologies-and-Capabilities/Recycling-Services.aspx

Solceller bör med fördel produceras i Sverige eller importeras från ett land som huvudsakligen använder förnyelsebara energikällor för att minska de totala utsläppen av växthusgaser under en solcells livstid.

Solpaneler

Solstrålning kan med olika tekniker användas för att generera både värme och elektricitet. Val av teknik avgörs utifrån det aktuella energibehovet i byggnaden. Fördelen med energi från sol är att driftkostnaden är låg och att anläggningen kräver minimalt med underhåll, jämfört med till exempel ett vindkraftverk.

Solceller

En solcell är en liten skiva, oftast inte större än 10-20 cm, bestående av ett halvledarmaterial som avger en elektrisk ström när den utsätts för ljus. Flera solceller bildar tillsammans en solcellspanel. Solcellspaneler kan vara allt ifrån några dm² till några m² i storlek.

Det finns två huvudsakliga tekniker för solceller. Kristalina celler har en verkningsgrad på upp till 20 % medan tunnfilmceller har en verkningsgrad på cirka 10 %. Verkningsgrad anger hur stor del av solinstrålningen som omvandlas till elektrisk ström. Solenergin som inte omvandlas till el blir värme, förutom en mindre del, som reflekteras mot solpanelens yta.

Solcellerna har en beräknad teknisk livlängd på 20-30 år. Solcellerna består av en eller flera kiselbitar, vilka fungerar som en fotodiod. Det skapas en låg elektrisk spänning mellan solcellens fram- och baksida när solstrålarna lyser på cellen. Genom att koppla samman flera celler till en solcellspanel uppnås en spänning på ca 240-270 W.⁵

Solvärme

Energi från solen kan även användas för uppvärmning av byggnader och uppvärmning av varmvatten. För att utnyttja solvärme används solfångare. Solfångare utvinnet värme ur solen, oftast med ett vatten- och glykolburet system, som vanligtvis installeras på befintligt tak.

⁵ www.electrotecenergy.se/typer-av-solceller/

Solfångare bedöms kunna täcka upp till 50 % av det totala årsbehovet av varmvatten i en fastighet. Om solfångaren är kopplad till ett uppvärmningssystem kan cirka 20-30 % av totala årsbehovet för uppvärmning och varmvatten täckas. Solvärme lämpar sig till större verksamheter som har ett stort behov av varmvatten sommartid, som t.ex. utomhusbad och idrottsplatser.⁶

Verkningsgraden för solfångare uppges till cirka 50 %.

Prisutveckling av solceller

Priset på solceller har under de senaste 10 åren sjunkit markant. Enligt Energimyndigheten var priset för en standardsolcellsmodul 2004 70 SEK/W, 2013 var priset 10 SEK/W. Kostnaden har sjunkit på grund av ökad produktion samt lägre pris på den internationella marknaden. Även konkurrensen på den svenska marknaden har ökat. Det finns tre gånger fler tillverkare av solceller 2013 jämfört med 2010.⁷

Skattereduktion

Från och med 1 januari 2015 är det möjligt att få skattereduktion för överskottsel som matas ut på elnätet för sol, vind och vattenkraft. Skattereduktionen är 60 öre/kWh. Det går maximalt att få en skattereduktion på 18 000 kr per år.⁸

Investeringsstöd

Det finns ett statligt stöd för installation av solceller. Det riktar sig till alla typer av aktörer som företag, offentliga organisationer och privatpersoner. Från och med den 1 januari 2015 är investeringsstödet maximalt 30 % för företag och 20 % för alla andra aktörer. Högsta möjliga stöd per solcellssystem är 1,2 miljoner kronor och de stödberättigande kostnaderna får maximalt uppgå till 37 000 kronor plus moms per installerad kilowatt elektrisk toppeffekt.

Regeringens budgetförslag om energiskatt

I dagsläget (januari 2016) behöver solcellsanläggningar som producerar el, som huvudsakligen används i egen fastighet, men även el som tillförs elnätet inte betala energiskatt.

⁶ www.energimyndigheten.se/fornybart/solenergi/solvärme/, Solenergi samt Solklart – Solvärme, broschyrer från Energimyndigheten

⁷ www.vvsforum.se/contentassets/88c6a337fba94ac6a888dcc637dc985c/uppfoljning-av-utvecklingen-for-investeringar-i-solenergi.pdf

⁸ www.energimyndigheten.se/fornybart/solenergi/stod-till-solceller/

Enligt regeringens förslag till budgetproposition kommer el som framställs från solcellsanläggningar med totalt installerad effekt på 255 kW vara energi-skattepliktiga från och med 1 juli 2016. Förslaget gäller per juridisk person, inte per solcellsanläggning.

Solcellsanläggningar som tillför all producerad el till elnätet (som säljs till marknaden och erhåller elcertifikat) påverkas inte av förslaget, eftersom energiskatten bara gäller använd el.

Botkyrka kommuns solpaneler motsvarar cirka 166 kW installerad effekt.

Elcertifikat

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem som ska öka produktionen av förnyelsebar el på ett kostnadseffektivt sätt. Elcertifikatsystemet berör främst producenter av förnybar el, elleverantörer, elintensiv industri och vissa elanvändare. Elleverantören tar ut en kostnad för elcertifikat via elräkningen. Som producent av förnyelsebar el får ett elcertifikat av staten för varje producerad MWh. Elcertifikatet kan säljas till elleverantörer som i förhållande till sin elförsäljning är skyldiga att köpa en viss mängd elcertifikat. Handeln av elcertifikat sker på en öppen marknad och bestäms utifrån tillgång och efterfrågan på dessa. På detta sätt får elproducenter av förnyelsebar el en extra inkomst utöver det som sparas på att producera egen el.

Anläggningar som tagits i drift efter elcertifikatsystemets införande har rätt till elcertifikat i 15 år, dock längst till utgången av år 2035. För att tilldelas elcertifikat krävs en ansökan hos Energimyndigheten.⁹ Det är möjligt att ansöka om elcertifikat fastän elen förbrukas inom den egna fastigheten.

Botkyrka kommun har elcertifikat för anläggningen på Silverkronans äldreboende.

Solcellspark

Solcellsparkar i större skala förekommer i Sverige enbart på ett fåtal platser. Nordens största solcellspark i Västerås omfattar en markyta på 40 000 m² och har en effekt på 1 MW, vilket motsvarar en årlig elförbrukning för 300-400 hushåll. Solcellsparken är placerad längs E18, där det är svårt att ta mark i anspråk för till exempel bebyggelse. Solcellsparken i Västerås ägs av solcells-

⁹ www.energimyndigheten.se/fornybart/elcertifikatsystemet/om-elcertifikatsystemet/elkundens-bidrag-till-fornybar-elproduktion/

grossisten Kraftpojkarna AB. Den el som produceras köps under 15 år av Mälarenergi AB, som i sin tur säljer elen vidare till sina kunder.^{10,11}

I Arvika har gammal deponi tagits i anspråk för etablering av solceller. Området har en markyta på 40 000 m². Solcellsparken har en effekt på 1 MW och den uppskattade produktion ger el till cirka 400 lägenheter. Solpanelernas totala yta är 6 182 m².¹² Arvika Teknik, Arvika Kraft AB, Arvika Fjärrvärme och Arvika Fastighets AB har byggt anläggningen. Den el som produceras förbrukas inom den kommunala verksamheten.¹³

Även i Halmstad har en före detta deponi bebyggts med en solcellspark. Anläggningens totala storlek är 500 KW och den årliga elproduktionen är cirka 450 MWh/år, vilket genererar hushållsel till 70-80 villor.¹⁴ I första hand kommer elen som produceras förse stadens laddstolpar med energi för laddning av elbilar. Anläggningen i Halmstad ägs av Halmstad Energi och Miljö AB.¹⁵

Solcellsparkerna i Arvika, Halmstad och Västerås har en investeringskostnad om 12-20 miljoner kronor.

Solceller på fastigheter

Genom att placera solceller på befintliga fastigheter tas ingen mark i anspråk. Vanligtvis placeras solcellerna på tak eller fasader med optimal solinstrålning. Denna typ av lösning innebär oftast att fastigheten inte blir självförsörjande på el. Den el som produceras förbrukas monumentant i fastigheten, återstående elbehov kompletteras från det vanliga elnätet.

Det är dyrare att montera solpaneler på fasader. Enligt kontakt med en leverantör av solpaneler uppskattas kostnaden för att montera solceller på befintliga fasader, jämfört med tak, till 30-50 % högre investeringskostnad.

Beroende på storleken på solcellsanläggningen kan en fastighet, främst under sommarmånaderna, producera tillräckligt mycket el som förbrukas. Om anläggningen producerar mer el än vad som förbrukas tillförs el genom försälj-

10 www.visitvasteras.se/artiklar/solcellspark/

11 www.sero.se/Filer/SOL-energi/lkraftpojkarna.pdf

12 www.mynewsdesk.com/se/arvika_kommun/pressreleases/byggstart-mega-sol-9-augusti-1035933

13 <http://nwt.se/arvika/2015/02/08/nu-levererar-solcellsparken>

14 www.germansolar.se/solcellspark-i-halmstad/

15 <http://www.hem.se/om-hem/solitanken/skedalahed-solcellsanlaggning>

ning till elnätsägaren (10-50 öre/kWh beroende på nätbolag.) Under perioder med få soltimmar producerar anläggningen mindre el, vilket innebär att mer el behöver kompletteras från elnätet.

Miljöenhetens bedömning

Solenergi är en förnybar energikälla och bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Klimatfrågorna är en viktig del i Botkyrka kommuns arbete för en långsiktig hållbar utveckling. I Botkyrka kommuns klimatstrategi från 2009 riktas fokus på att minska utsläppen av växthusgaser. Detta uttrycks även i Borgmästaravtalet som kommunen har anslutit sig till.

Etablering av solcellspark i Botkyrka

En solcellspark tar mycket mark i anspråk i relation till mängden el som produceras. Vanligtvis placeras solcellsparker på mark som anses oanvändbar, som till exempel deponimark eller mark i anslutning till motorvägar. Marken bör också ha ett bra skyltläge för att uppnå kommunikativa vinster. Tänkbara områden för en solcellspark i Botkyrka kommun är i motorvägsstråket norr om E4/E20. Här är dock konkurrensen med andra behov och exploateringsmöjligheter stor. Ambitionen om en renodlad solcellspark bör därför övergå till solpaneler på tak och fasader på nya fastigheter i motorvägsstråket. Miljöenheten och kommunledningsförvaltningen föreslår att fortsatt utveckling av Brunnaområdet och Södra Porten tar med ambitionerna om stora synliga anläggningar med solpaneler på fastigheterna i motorvägsstråket. Generellt bör kommunen, i samband med större exploateringsprojekt som t.ex. Södra Porten, aktivt försöka satsning på t.ex. solenergi. Med hänsyn till Södra Portens attraktiva läge föreslås att inledande diskussioner genomförs i exploateringsprocessen avseende möjligheten att anlägga solenergi på fastigheter, eller i ett område, som tydligt visualiserar att en del fastigheter producerar el/värme från sol.

Solpaneler på Ishuset i Tumba

Fastighetsenheten kommer att ta fram kostnadsunderlag avseende montering av solpaneler på Ishuset i Tumba. Ishuset har stort energibehov, eftersom skridskoåkning erbjuds året runt. Taket är stort med bra förutsättningar för solenergi. Förslaget möjliggör att Ishuset förses med energi samt kommunens elbilar laddas. En sådan satsning skulle innebära ett mycket bra skyltläge för kommunens satsning på solenergi, miljövinst i form av minskade klimatutsläpp och en bra återbetalningstid av investeringen.

Att visualisera solenergi är ett sätt väcka intresse

Att visualisera energi från sol, eller övriga energislag från förnybara källor, är ett sätt att väcka intresse hos privata aktörer och inspirera medborgarna. Det finns områden i kommunen som kan användas i syfte att visualisera solenergi. I bilaga 1 har miljöenheten och kommunledningsförvaltningen sammanställt förslag på potentiella solenergiprojekt. En del av projekten omfattar potentiella samarbetsprojekt med privata aktörer. I övrigt kan kommunen med relativt små medel visualisera kommunens totala energiproduktion från solenergi. Visualiseringen kan bland annat ske på kommunens hemsida eller på en skylt i ett attraktivt läge.

Vid en samlad bedömning ställer sig miljöenheten positiv till ytterligare satsningar på solenergi i kommunen. Förutsättningar för solenergi i Botkyrka bedöms som goda. Kommunen har totalt 1010 m² solpaneler monterade på flera fastigheter, vilket miljöenheten anser är en bra utgångspunkt. Om kommunen avser att satsa på solenergi, vilket miljöenheten rekommenderar, föreslås att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet. Ett första steg kan vara att inventera vilka tak inom det kommunala fastighetsbeståndet som är mest lämpliga för solpaneler.

Bilaga 1. Förslag på projekt lämpliga för solenergi

Område/projekt	Typ av aktivitet	Övrigt
Södraporten	Samarbetsprojekt med byggbolag och etablerare	Attraktivt läge intill E4/E20.
Nya kommunhuset	Solpaneler på tak/fasad	Oklart när nya kommunhuset färdigställs.
Nya hotellet i Brunna	Samarbetsprojekt	
Hågelby	Visualisera kommunens elproduktion med skylt	Bra skyltläge
Botkyrka ishus, Tumba	Solpaneler som dels laddar kommunens elbilar, dels förser fastigheten med el	Stort tak. Ishuset används även sommardag för hockey träning. Behovet av energi är stort.
Lida skidtunneln	Solpaneler på tak/fasad	Behovet av energi är stort
E4/E20, Trafikplats Hallunda	Mindre solcellspark	Bra skyltläge. Kommunen är markägare. Försäljning av el?
Samarbetsprojekt med restaurang MAX-Slagsta	Samarbetsprojekt	Bra skyltläge
Samarbetsprojekt med Söde-renergi AB	Samarbetsprojekt	

Återrapportering - Förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft (KS/2015:855)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige betraktar uppdrag 2014-06-17, § 113 som fullgjort.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

2. Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft. Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan.

Slutsatserna och rekommendationerna av utredningen är:

Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i eget vindkraftverk.

En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant. Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver analyseras ytterligare om kommunen beslutar att gå vidare i processen.

Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper

2016-03-07

Dnr KS/2015:855

förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Efter att ha tagit del av miljöenhetens utredning är kommunledningsförvaltningens samlade bedömning att kommunen inte bör äga och driva egna vindkraftverk.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 4.

§ 4**Återrapportering- Förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft****Beslut**

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 § 113 som fullgjort.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft. Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Slutsatserna och rekommendationerna av utredningen är:

Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i eget vindkraftverk.

En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant. Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver analyseras ytterligare om kommunen beslutar att gå vidare i processen.

Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper

2016-02-17

Dnr KS/2015:855

förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Efter att ha tagit del av miljöenhetens utredning är kommunledningsförvaltningens samlade bedömning att kommunen inte bör äga och driva egna vindkraftverk.

2015-12-15

Dnr KS/2015:855

Referens

Ingrid Molander

Mottagare

Kommunstyrelsen

Förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 §113 som fullgjort.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Slutsatserna och rekommendationerna av utredningen är:

Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i eget vindkraftverk.

En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant.

Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver analyseras ytterligare om kommunen beslutar att gå vidare i processen.

Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till

2015-12-15

Dnr KS/2015:855

exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Efter att ha tagit del av miljöenhetens utredning är kommunledningsförvaltningens samlade bedömning att kommunen inte bör äga och driva egna vindkraftverk.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Bilaga:
Utredning om förutsättningar för egen, av kommunen ägd vindkraft.

Expedieras till
Text

Referens
Samy Said

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förstudierapport

Förutsättningar för kommunägd vindkraft, Botkyrka kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppdraget.....	4
Metod	4
Nyttomål/avgränsningar	4
Vindkraft i Sverige	4
Miljöeffekter av vindkraft.....	5
Elprisutveckling	6
Kommunägd vindkraft	6
Upprättande av kommunägd vindkraft i Botkyrka kommun	6
Köp av vindkraftverk utanför kommunen.....	7
Ekonomiska förutsättningar vid köp av vindkraftverk	7
Regeringens budgetförslag om energiskatt	9
Elcertifikat	9
Offentlig upphandling	10
El med ursprungsgarantier.....	10
Erfarenheterna från andra kommuner och kommunala bolag.....	11
Sollentuna kommun	11
Botkyrkabyggen AB.....	11
Botkyrka kommuns elanvändning	11
Riskanalys	12
Miljöenhetens bedömning	12
Referenser	14

Sammanfattning

Denna rapport syftar till att enligt flerårsplan 2015-2018 utreda och ge vägledning avseende förutsättningar till kommunägd vindkraft för elproduktion.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har utfört utredningen.

Slutsatser och rekommendationer:

- Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i ett eget vindkraftverk.
- En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant.
- Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver ytterligare analyseras om kommunen beslutar att gå vidare i processen.
- Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Uppdraget

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd vindkraft för elproduktion.

Klimatfrågorna är en viktig del i Botkyrka kommuns arbete för en långsiktig hållbar utveckling. I Botkyrka kommuns klimatstrategi från 2009 riktas fokus på minska utsläppen av växthusgaser. Detta uttrycks även i Borgmästaravtalet.

Denna rapport syftar till att utreda och ge vägledning avseende förutsättningar till kommunägd vindkraft för elproduktion.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har utfört utredningen.

Metod

Både primära och sekundära källor har använts i denna utredning. De primära källorna består av intervjuer med tjänstemän tillhörande kommunala bolag. Gemensamt för dessa är att intervjuade kommuner/bolag har investerat i vindkraftverk. De sekundära källorna består av interna dokument och övrig aktuell litteratur inom ämnesområdet.

Nyttomål/avgränsningar

Rapporten är en övergripande utredning avseende de alternativ som finns för kommunägd vindkraft. Redovisade prisuppskattningar är exempel från tillgänglig litteratur som bedöms som relevant och ska ses om en indikation.

Vindkraft i Sverige

Elproduktion, med låga utsläpp av koldioxid, från vatten- och kärnkraft är den dominerande energikällan i Sverige. Vindkraften producerade 2014 cirka 11 TWh, vilket motsvarar cirka 7 % av Sveriges totala elanvändning. Utbyggnaden av vindkraft har varit omfattande i Sverige och globalt de senaste 10 åren. År 2007 kom endast 1 % av elektriciteten från vindkraft (Energimyndigheten, 2014, Boverket, 2009).

Riksdagen har beslutat om en s.k. planeringsram om 30 TWh för vindkraft. Detta innebär att nationella myndigheter och kommuner ska skapa förutsätt-

ningar för att kunna hantera en sådan utbyggnad. Planeringsramen för vindkraft är således inte ett utbyggnadsmål, utan ett planeringsmål (Svensk vindenergi, 2012, Energimyndigheten 2007).

År 2014 uppgick antalet vindkraftverk i Sverige till 2931 stycken. Ett fåtal, 87 stycken, är baserade till havs. Ockelbo är den kommun i Sverige som har flest antal (89 stycken) vindkraftverk. Dagens vindkraftutbyggnad tenderar i större utsträckning att bli mer storskalig, med tydliga stordriftsfördelar, i s.k. vindkraftparker (Energimyndigheten, 2014).

Förutsättningarna för vindkraft i Sverige är goda med anledning av stora tillgängliga landytor och bra vindförhållanden. Vindkraft producerar el effektivast mellan 17-25 meter per sekund (m/s). När det blåser för lite, 3-4 m/s, produceras ingen el och vid hård vind, över 25-30 m/s, stängs verket av på grund av säkerhetskäl (Söder, 2013, Vindkraftsbranschen, 2015). Ett vindkraftverk på 2 MW producerar i ett bra läge cirka 5600 MWh/år. Verkningsgraden för ett vindkraftverk anges till cirka 35 % (Nätverket för vindbruk, 2015).

Miljöeffekter av vindkraft

Elproduktion från vindkraft är förnybar energi och ger inga utsläpp av luftföroreningar. Ur ett livscykelperspektiv har ett vindkraftverk producerat lika mycket energi som har förbrukats vid tillverkningen av det efter cirka 8 månader (Vestas, 2011).

Sveriges elmarknad är integrerad (Nordpool) med Danmark, Norge och Finland, och till viss del även integrerad med den europeiska elmarknaden. Fossil elproduktion i till exempel Tyskland är fortfarande betydande. En ökad export av förnybar el från Sverige kan därför bidra till att minska utsläppen av luftföroreningar utanför Sverige.

Noggrannhet vid lokalisering av vindkraft är väsentligt för att minimera negativa konsekvenser för människors hälsa och miljö. En bra lokalisering, ur ett vindförhållande, kan vara negativt för människor i närområdet. Vindkraftverk ger upphov till buller och skuggor som kan upplevas som störande. Vindkraftverkens placering i omgivningen påverkar landskapsbilden, och kan även i vissa fall ge inverkan på växt- och djurliv.

Det finns även kritik från intresseorganisationer gällande etablering av vindkraft i orörda miljöer. En del av kritiken riktar sig till kommuner i storstäder som köper vindkraftverk utanför sin kommungräns.

Elprisutveckling

Elpriset påverkas av flera olika faktorer som är svåra att förutsäga. Utbud och efterfrågan, men även konjunktur, valuta, politiska beslut, fyllnadsgrad i vattenmagasin och driftstörningar har effekt på det svenska elpriset.

Sedan 2000 har det så kallade spotpriset på el varierat. Spotpris är det dagliga elpris som sätts av Nordpool på den nordiska elbörsen och bestäms utifrån utbud och efterfrågan.

Som lägst har det genomsnittliga spotpriset legat på 10,79 öre/kWh 2010 och som högst 50,59 öre/kWh 2010. Under 2014 var det genomsnittliga spotpriset 29,94 79 öre/kWh (Söderberg, 2015).

Kommunägd vindkraft

Det finns flera alternativ till kommunägd vindkraft för egen elproduktion:

- 1) Upprättande och drift av vindkraftverk i kommunen
- 2) Köp av vindkraftverk i vindkraftparker utanför kommun
- 3) El med ursprungsgarantier från vindkraft

Rapporten avser att utreda de grundläggande förutsättningarna för dessa olika alternativ.

Ovanstående alternativ bör beaktats med hänsyn till att kommunen idag köper förnybar el som är märkt med Bra Miljöval. Bra Miljöval innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som t.ex. att vattendrag inte får torrläggas samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Upprättande av kommunägd vindkraft i Botkyrka kommun

Under 2012 genomförde SWECO en översiktlig kartläggning avseende förutsättningarna för förnybar energiproduktion i kommunen. Syftet med utredningen var att utgöra ett underlag för översiktplaneringen och omfattade även möjligheterna att etablera vindkraftverk i lämpliga områden.

Sammantaget påvisade utredningen att möjligheten till etableringar av vindkraftverk i kommunen är begränsad. Utredningen utgick dels ifrån vilka områden som täcks av bebyggelse eller riksintressen (t.ex. naturreservat och friluftsliv), dels vilka vindförhållanden som råder på aktuella områden. Kartläggning av vindförhållandena utgick från MIUU-modellen, framtagen av Uppsala universitet, och är en vindkartering av medelvindar på olika höjder (SWECO, 2012).

Med hänsyn till buffertzoner och vindförhållanden som bör beaktas till närmaste bebyggelse och andra intressen framkommer enbart ett fåtal områden som relevanta i kommunen. Vid en buffertzona på 1000 meter till bebyggelse finns inget område som är tänkbart. Vid en buffertzona på 500 meter redovisas sex olika områden som aktuella, men enbart med ett fåtal verk. Av dessa områden är det endast Kungsdalen som medger upprättande av fler (tre) vindkraftsverk. Resterande områden (Grindsjön, Byrsta, Nyhagsberg, Södertörn N, Södertörn S) har endast möjlighet till ett vindkraftverk vardera. Sedan 2010 pågår en tillståndsprovning hos Länsstyrelsen för bergtäkt i Kungsdalen (SWECO, 2012).

Köp av vindkraftverk utanför kommunen

Flera kommuner i Sverige investerar i egen elproduktion genom vindkraft. Rent konkret innebär det att kommunen äger vindkraftverk som oftast är lokaliserade i s.k. vindkraftparker. Vindkraft kan även ägas som en del av ett enskilt verk. Elen som produceras förbrukas sedan i den kommunala organisationen.

Ekonomiska förutsättningar vid köp av vindkraftverk

De faktorer som till störst del påverkar lönsamheten är:

- elprisets utveckling
- subventioner – som skattebefrielse och elcertifikat
- nyttjandegrad – hur mycket kan verket nyttjas i praktiken, till exempel vindläge och om tekniken fungerar som den ska
- verkets livslängd

En vanlig uppskattning är att ett vindkraftverk kostar 10-13 miljoner kr/MW (installerat och klart). Ett vindkraftverk på 2 MW som producerar cirka 5000 MWh/år kräver en investering om ca 20-26 miljoner kr (Vindkraftsbranschen, 2015). Det som främst påverkar kostnaden är val av turbin, avstånd till nätan-

slutning och övrig infrastruktur samt valutakurs. Baserat på kommuners elförbrukning 2014 kan ett (1) vindkraftverk på 2 MW producera cirka 12 % av kommunens elförbrukning.

När en kommun äger vindkraftverket följer flera åtaganden. Verket behöver återkommande service och underhåll för att fungera tillfredställande. Vanligtvis tecknas ett flerårigt serviceavtal med leverantören av verket (Håkansson, 2014). Kostnader för serviceavtal, markarrenden, anslutningsavgifter, försäkringar och administration tillkommer. Avskrivningstakten är vanligtvis 20-25 år.

I de flesta vindkraftskalkyler antas ett vindkraftverks livslängd vara på cirka 20 år. I och med att få vindkraftverk varit i drift en längre tid finns det en osäkerhet i prognoserna. Vindkraftverkets effektivitet avtar också med åren på grund av slitage. Genom att köpa ett begagnat vindkraftverk med en drifhistoria går det att mer säkert räkna ut lönsamheten. De har dock kortare livslängd och kortare återstående tid att sälja elcertifikat, vilket även är faktorer som påverkar inköpspriset positivt. Under ett verks livslängd är det nödvändigt att ta hänsyn till oförutsedda händelser som t.ex. större reparationer som kan påverka elproduktionen, vilket inverkar på den ekonomiska kalkylen.

Timbro gjorde 2013 en analys av åtta kommuners lönsamhetskalkyler gällande investering i vindkraftverk. Analysen visar att beroende på vilken kalkylmodell kommunerna använde fick de kraftigt olika resultat, trots att de räknade på samma vindkraftverk, elpris, pris på elcertifikat, livslängd och driftskostnader. Vilken kalkylmodell en kommun använder kan därmed vara avgörande för om en investering i vindkraft ser ut att bli lönsam eller inte. Timbros analys visar också att antagande om elprisets utveckling kan ge drastiskt olika resultat, från överskott till miljonförlust.

Ingen av kommunernas kalkyler skulle få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikatsystemet.

På grund av dagens låga elpriser har investeringar i vindkraftverk närapå avstannat och flertalet planerade projekt har skjutits på framtiden. Vindkraftverk på Öland, Örebro och Västra Götaland har monterats ner för att säljas till länder som Polen och Irland där elpriserna är högre (Rotevatn, 2015).

2016-01-25

Regeringens budgetförslag om energiskatt

I dagsläget (januari 2016) behöver vindkraft som producerar el inte betala energiskatt. Det är tre villkor som måste vara uppfyllda för att producenten ska få skattebefrielse:

- 1) Vindkraften ska produceras i Sverige
- 2) Vindkraften ska endast förbrukas av producenten
- 3) Producenten får inte sälja elen vidare

En kommun som ensam äger ett vindkraftverk och som enbart levererar el till kommunens egen förbrukning behöver inte betala energiskatt. Kommunen behöver heller inte betala energiskatt om den tillsammans med en annan juridisk person genom ett enkelt bolag äger ett vindkraftverk. Kommunen får då endast för eget bruk använda den andel producerad el som motsvarar dess ägarandel i vindkraftverket. Skatteskyldighet uppkommer om kommunen tillsammans med en annan kommun skulle äga ett vindkraftverk genom ett gemensamt aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller annan juridisk person, eftersom den juridiska personen anses yrkesmässigt leverera el till respektive kommun (Wesslau, 2014).

Enligt regeringens förslag till budgetproposition kommer el som framställs från vindkraft att beskattas. Enbart mindre anläggningar omfattas av befrielse från energiskatt. För vindkraft motsvarar det 125 kW installerad generatoreffekt, vilket betyder en elproduktion om 200 000 KWh/år.

Detta innebär att förvärv av ett vindkraftverk på till exempel 2 MW kommer att omfattas av energiskatt, om inte regeringen beslutar annat.

Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2016.

Elcertifikat

Subventioner till producenter av vindkraft ges genom systemet med elcertifikat. Elcertifikatsystemet infördes 2003 och är ett ekonomiskt stödsystem för att öka andelen el från förnybara energikällor. Staten tilldelar producenter av förnybar energi ett elcertifikat för varje MWh el. Producenterna kan sedan välja att sälja elcertifikaten till elleverantörer och elanvändare som är kvotpliktiga och måste köpa elcertifikat i förhållande till sin elleverans eller elanvändning. Priset på elcertifikaten är marknadsbaserat. Elproducenten tilldelas elcertifikat under de första 15 åren och stödsystemet ska finnas kvar till 2035. Statens mål-

sättning är att från och med 2016 genom elcertifikat finansiera 30 TWh förnybar elproduktion, jämfört med 25 TWh som tidigare, räknat från 2002 till och med 2020.

Riksdagens godkännande av regeringens förslag att höja finansieringen av förnybar elproduktion till 30 TWh kan öka lönsamheten för vindkraft. Från och med 1 januari 2016 höjs kvotplikten för elleverantörer och elanvändare vilket kan ha en positiv inverkan på lönsamheten då efterfrågan på elcertifikat troligtvis ökar.

Offentlig upphandling

Det är inte helt tydligt om ett köp av ett vindkraftverk ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vid köp av ett nyckelfärdigt vindkraftverk eller andel i vindkraftverk kan det enligt det så kallade fastighetsundantaget finnas ett undantag från LOU. Enligt kap 1 § 6 så undantas från upphandlingsskyldigheten förvärv *av fastighet, arrenderätt, hyresrätt, bostadsrätt, tomträtt, servitutsrätt eller någon annan rättighet till fastighet.*

Konkurrensverket gjorde en annan bedömning 2010 gällande Upplands Väsby kommuns inköp av ett nyckelfärdigt vindkraftverk. Konkurrensverket ansåg eftersom bland annat försäkring, leverans av producerad el från vindkraftverket ingick i avtalet skulle köpet av vindkraftverk upphandlas i enlighet med LOU:s procedurregler.

Med tanke på det oklara rättsläget bör kommunen ha i åtanke att Konkurrensverket kan anse att köpet ska omfattas av LOU. Vad gäller drift, underhåll och eventuella entreprenadarbeten gäller vanliga upphandlingsregler.

El med ursprungsgarantier

Kommunen kan utan att äga ett vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft. El med ursprungsgaranti innebär att den som säljer el har skyldighet att redovisa hur den sålda elen är producerad. Genom att enbart köpa el (kan även vara en särskild andel, t.ex. 20 %) som har ursprung från t.ex. vindkraft säkerställer kommunen att den el som används utgörs av vindkraft.

Erfarenheterna från andra kommuner och kommunala bolag

Flera kommuner och kommunala bolag i Sverige har investerat i vindkraft. Miljöenheten har varit i kontakt med en kommun och ett bostadsbolag avseende erfarenheter kring drift av vindkraftverk.

Sollentuna kommun

Sollentuna kommun tillsammans med Sollentuna Energi AB och Sollentunahem AB, har investerat i tre vindkraftverk i Bosjövardens vindpark utanför Mora i Dalarna. Vindkraftverken invigdes den 16 juni 2015. Vindkraftverken ska producera ungefär hälften av kommunorganisationens förbrukning. Överlag är kommunen nöjd med satsningen, trots att det är en stor investering om cirka 120 miljoner kronor. Satsningen är en del i kommunens miljöprofilering. Sollentuna Energi AB i egenskap av energibolag samordnar inköp och fördelning av levererad el.

Botkyrkabyggen AB

Botkyrkabyggen AB äger ett vindkraftverk i Hedboberget i Rättviks kommun, vilket svarar för cirka 20 % av bolagets elförbrukning (inte boendes, utan enbart fastighetsel). Vindkraftverket kostade 40-45 miljoner 2011-2012 och är en del av bolagets hållbarhetssatsning. Bolaget har avtal med externt företag som sköter drift och underhåll av vindkraftverket. Sedan drifttagandet har verket fungerat utan några större driftstörningar. Med hänsyn till dagens låga el-priser uppger bolaget att återbetalningstiden för verket är ungefär 12 år, istället för 7 år som kalkylerades vid investeringstillfället. Den tekniska livslängden uppges till 20 år.

Botkyrka kommuns elanvändning

Botkyrka kommun köper idag el märkt Bra Miljöval från bolaget Nordic Green Energy. Elavtalet gäller t.o.m. augusti 2018.

Bra Miljöval innebär att kommunens el har sitt ursprung från förnybara energikällor, som till t.ex. vindkraft, vattenkraft, biomassa och solkraft. Förutom att elen är förnybar ställs krav på att energiproduktionen är hållbar, som t.ex. att vattendrag inte får torrläggas samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden. Kommunens elavtal reglerar inte från vilken förnyelsebar produktionskälla elen kommer ifrån.

År 2014 förbrukade kommunen 40857 MWh el.

Risکاناليس

En investering i vindkraft genom ägande innebär risker. Följande övergripande risker har identifieras:

- Fortsatta låga priser medför att återbetalningstiden blir lång. Det är komplext att bedöma den svenska elprisutvecklingen.
- Lokalisering. Vindförhållanden i ett område är avgörande för ett vindkraftverks elproduktion. Ett vindkraftverks lokalisering är avgörande ur störningssynpunkt för människors hälsa och hur naturmiljön i området påverkas.
- Tekniska problem i vindkraftverket som inte går att undranröja med service, t.ex. större reparationer och övriga driftstörningar.
- Lagändringar gällande energiskatt.
- Oklar teknisk livslängd av vindkraftverket, 10,15 eller 20 år?
- Kompetens inom kommunen vid framtagandet av förfrågningsunderlag för att erhålla vindkraft med bra vindläge, typ av vindkraft, service, drift och lokalisering.

Miljöenhetens bedömning

Vindkraft är en förnybar energikälla och bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Av Botkyrka kommuns klimatstrategi framgår bland annat att kommunen inte ska bidra till klimatförändringar.

Att upprätta vindkraftverk i kommunen anses inte som motiverat, med hänvisning till den utredning som utfördes av SWECO.

Flera kommuner i Sverige har investerat i vindkraftverk, oftast utanför den egna kommungränsen. I dagsläget har minst 50 kommuner investerat i vindkraftverk, ytterligare 60 kommuner anger att de är intresserade av att investera i vindkraft (Lakomaa, 2013). Många kommuner, liksom de intervjuade, framhäver att miljöskäl, samhällsansvar och miljöprofilering, är motiv till en investering i vindkraft. Miljöenheten instämmer att kommunen innehar en viktig roll i att skapa ett hållbart samhälle, vilket kommunen har påvisat inom flera miljöområden.

Det är en betydande ekonomisk satsning att investera i ett vindkraftverk. Samtidigt säkras ett stabilt elpris och är därmed en effektiv försäkring för eventu-

ella framtida elprishöjningar. Subventioner som elcertifikat och tidigare befrielse från elskatt har en betydande inverkan på hur stor lönsamheten för vindkraftverket blir.

På grund av dagens låga elpris och låga ersättning av elcertifikat är det svårt att få lönsamhet i nya investeringar i vindkraftverk. Vindkraftägande har varit lönsamt när elpriserna har varit höga. I dagsläget är elpriset lågt och det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant.

Miljöenheten rekommenderar kommunstyrelsen att överväga följande:

- Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i ett eget vindkraftverk.
- En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant.
- Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver ytterligare analyseras om kommunen beslutar att gå vidare i processen.
- Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Referenser

Botkyrka kommun (2009) ”Klimatstrategi för Botkyrka”

Energimyndigheten (2014) ”Vindkraftstatistik 2014. Tema: Marknadsstatistik och trender”. ES2015:02

Energimyndigheten (2012) ”Vindkraftshandboken Planering och prövning av vindkraftverk på land och i kustnära vattenområden”

Energimyndigheten (2009) ”Vindkraftshandboken. Planering och prövning av vindkraftverk på Öland och i kustnära vattenområden.

Energimyndigheten (2007) ”Nytt planeringsmål för vindkraft år 2020”. ER 2007:45

Håkansson Mats (2014) ”Förutsättningar för vindkraft.” Mats Håkansson affärsutveckling AB.

Lakomaa Erik (2013) ”Kommunal vindkraft – En ekonomisk analys av kommunala vindkraftsinvesteringar.” Timbro

Nätverket för vindbruk (2015) ”Elproduktion från vindkraft”
<https://www.natverketforvindbruk.se/sv/Fakta/Elproduktion-fran-vindkraft/>

Rotevatn Rino (2015) ”Utbyggnaden av vindkraft har avstannat”. Artikel SVT

Svensk Vindenergi (2012) ”Så når vi 30 TWh vindkraft till år 2020”
<http://www.vindkraftsbranschen.se/wp-content/uploads/2012/01/S%C3%A5-n%C3%A5r-vi-0-TWh-2012-01-01.pdf>

SWECO (2012) ”Kartläggning av förnyelsebara energiresurser i Botkyrka kommun”. Uppdragsnummer: 5466896000

Söderberg (2015) ”Trots lägsta elpriset sedan 2007 skiljer det mycket mellan elbolagen.” Artikel Compricer

Söder Lennart (2013), På väg mot en elförsörjning baserad på enbart förnybar el i Sverige, En studie om kraftsystemets balansering, KTH

Vestas (2011) "*Life Cycle Assessment of Electricity Production from a V112 Turbine Wind Plant*". Final report.

https://www.vestas.com/~//media/vestas/about/sustainability/pdfs/lca_v112_study_report_2011.ashx

Vindkraftsbranschen (2015) "*Frågor och Svar* "

<http://www.vindkraftsbranschen.se/start/vindkraft/fragor-och-svar-om-vindkraft/>

Wesslau Gärde (2014) "*Skattefrågor m.m i samband med investering i vindkraftverk*" PWC

Reglemente för ersättning till förtroendevalda - ändring (KS/2016:106)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer föreslagna ändringar i reglementet för ersättning till förtroendevalda.

Reglementet gäller från och med 2016-01-01.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställer varje år eller vid behov en uppdatering av reglementet för ersättning till förtroendevalda.

Förutom förändringar gällande arvodesbeloppen i bilaga 1 till reglementet, som är uppdaterade utifrån prisbasbeloppet, föreslås följande ändringar:

Kommunala rådet för funktionshinderfrågor har upphört och ersatts med arbetsgruppen för funktionshinderfrågor. Med anledning av detta föreslås följande ändringar:

Reglementet bör i § 1 ha följande lydelse (föreslagen ändring understruken):

§ 1

Reglementet gäller för ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt i beredningar, utskott, råd, kommittéer, arbetsgrupper och dialogforum som tillsatts av fullmäktige, kommunstyrelsen, demokratiberedningen eller annan nämnd.

Reglementet bör i § 15 ha följande lydelse (föreslagen ändring understruken):

2016-03-07

Dnr KS/2016:106

§ 15

Intressentföreträdare i arbetsgruppen för funktionshinderfrågor och kommunala pensionärsrådet får sammanträdesersättning enligt samma bestämmelser som kommunalt förtroendevalda. Om en intressentföreträdare även utses till vice ordförande i arbetsgruppen eller rådet ska årsarvode betalas enligt samma bestämmelser som gäller för kommunalt förtroendevalda.

I samband med dessa ändringar behöver även bilaga 1 till reglementet kompletteras med nivån på ordförandearvode (föreslagen ändring understruken):

Ordförandearvoden	Prisbas- belopp/år	Belopp i 2016 års nivå
<u>Arbetsgruppen för funktionshinderfrågor</u>	<u>0,20</u>	<u>8 900</u>

REGLEMENTE FÖR ERSÄTTNING TILL FÖRTROENDEVALDA

Tillämpningsområde

§ 1

Reglementet gäller för ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder samt i beredningar, utskott, råd, kommittéer, arbetsgrupper och dialogforum som tillsatts av fullmäktige, kommunstyrelsen, demokratiberedningen eller annan nämnd.

Reglementet gäller också för revisorer och revisorsersättare, som utsetts enligt 9 kap 1 § kommunallagen.

Det finns särskilda bestämmelser om ekonomiska och sociala förmåner till kommunalråd.

Ersättningsformer

§ 2

Ersättning enligt detta reglemente kan betalas enligt nedan:

- arvode i form av årsarvode enligt § 5 och/eller sammanträdesarvode enligt § 6,
- kostnadsersättning i form av traktamente enligt § 8, resekostnadsersättning enligt § 9 eller ersättning för särskilda utgifter enligt § 13,
- ersättning för förlorad arbetsförtjänst enligt § 10,
- ersättning för förlorad pensionsförmån enligt § 11,
- ersättning för förlorad semesterförmån enligt § 12.

Sammanträde

§ 3

Med sammanträde menas sammanträde med de organ som anges i § 1, där protokollföringskyldighet gäller enligt kommunallagen eller där protokoll förs i huvudsaklig överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser.

Dialogforums ledamöter har dessutom rätt till ersättning för ett förberedande protokollfört sammanträde per ordinarie, offentligt dialogforum.

Om ett förberedande sammanträde genomförs i anslutning till ett ordinarie, offentligt dialogforum får ledamöterna tillgodoräkna sig den sammanlagda sammanträdestid som de närvarat. Dock räknas inte närvaron som två separata sammanträden.

Förrättning

§ 4

Med förrättning menas

- 1 konferens, kurs eller liknande kommunal angelägenhet,
- 2 förhandling eller förberedelse för förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen,
- 3 överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det som den förtroendevalde själv tillhör,
- 4 sammankomst med kommunalt samrådsorgan,
- 5 överläggning med förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ som den förtroendevalde själv tillhör,
- 6 besiktning eller inspektion,
- 7 överläggning med utomstående myndighet eller organisation,
- 8 fullgörande av granskningsuppgift inom ramen för revisionsuppdrag.

För ersättning enligt dessa punkter krävs uppdrag. För ersättning vid deltagande i konferens eller kurs krävs att vederbörande nämnd har fattat beslut om deltagande.

Årsarvode

§ 5

Årsarvode betalas enligt bilaga 1 i reglementet. I bilaga 2 ges exempel på arbetsuppgifter som ska anses ingå i en ordförandes arbetsuppgifter och tackas av arvodet.

Sammanträdesarvoden

§ 6

Arvode betalas vid deltagande i sammanträde eller förrättning för kommunens räkning enligt följande:

<u>Sammanträdes/förrättningens längd</u>	<u>Dagtid</u>	<u>Kvällstid</u>
mindre än 3 timmar	420:-	640:-
3 - 5 timmar	580:-	840:-
mer än 5 timmar	700:-	990:-

Arvode enligt kolumnen "Dagtid" betalas om sammanträdet/förrättningen påbörjas senast kl. 16.30.

Om sammanträdet/förrättningen påbörjas efter kl. 16.30 betalas arvode enligt kolumn "Kvällstid". Kvällsarvode betalas också för sammanträde som sträcker sig längre än till kl. 19.00, oavsett om det påbörjats under dagtid.

Arvode vid deltagande i konferens eller kurs betalas dock alltid enligt kolumn "Dagtid".

Arvode till ersättare som närvarar vid sammanträdet men som inte tjänstgör i ledamots ställe, betalas med samma belopp som till tjänstgörande ledamot.

Nämndordförande som inte är ledamot av kommunfullmäktige men som deltar vid kommunfullmäktiges sammanträde för att yttra sig i ett ärende, får ersättning med samma belopp som ledamöterna. För att kunna få ersättning ska nämndordföranden vid varje sådant tillfälle, meddela till kommunkonferenssekreteraren under vilken tid han/hon närvarat vid sammanträdet.

Vid sammanträde eller förrättning utanför kommunen betalas arvode för hela den tid, som man p g a sammanträdet eller förrättningen är borta från sin bostad eller arbetsplats.

Vid beräkning av arvode gäller vid närvaro på sammanträden eller förrättning som ägt rum på samma dag, den sammanlagda tid som varit förenad med kommunalt uppdrag inom organet.

Mellan kl. 00.00 och 06.00 betalas inte arvode.

Uppräkning av arvoden

§ 7

Beräkning av årsarvoden sker vid varje årsskifte med utgångspunkt från aktuellt prisbasbelopp.

Uppräkning av sammanträdesarvoden enligt § 6 sker vid varje årsskifte med den procentuella ökningen av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

Belopp på 5 000 kr och mindre avrundas till närmaste 10-tal kronor, belopp däröver till närmaste 100-tal kronor.

Traktamente

§ 8

Traktamente betalas vid sammanträde eller förrättning utanför kommunen enligt bestämmelserna i det kommunala reseavtalet.

Resekostnadsersättning

§ 9

Resekostnadsersättning betalas vid sammanträde eller förrättning utanför kommunen enligt bestämmelserna i det kommunala reseavtalet.

Resekostnadsersättning vid sammanträde eller förrättning i kommunen betalas med 50 kr per gång. För förrättning på sådan tid och plats att reguljära trafikmedel inte lämpligen kan användas kan dock, efter prövning av vederbörande förvaltningschef, ersättning erhållas för egen bil enligt kommunens bilersättningsbestämmelser eller för taxiresa.

Om förtroendevald på grund av värnpliktstjänstgöring eller p g a annat kommunalt uppdrag befinner sig på annan ort kan resekostnadsersättning betalas enligt kommunens resereglemente.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst

§ 10

Förtroendevald som drabbas av inkomstförlust vid deltagande i sammanträde eller förrättning kan få ersättning för förlorad arbetsförtjänst. För rätt till ersättning fordras att inkomstförlusten styrks genom intyg från arbetsgivaren eller kopia av lönebesked, som utvisar hur stort löneavdrag som gjorts p g a sammanträdet/förrättningen. Ersättning betalas med det faktiska löneavdraget.

Egen företagare som deltar i sammanträde eller förrättning under tid då han/hon annars skulle ha arbetat inom sitt företag har rätt till en schablonersättning. För varje ersättningsberättigad timme utbetalas 1/8 av vederbörandes sjukpenninggrundande årsinkomst dividerad med 260. Saknas aktuell uppgift hos Försäkringskassan om sjukpenninggrundande inkomst kan i stället Skattemyndighetens senaste uppgift om taxerad inkomst ligga till grund för beräkningen.

Skiftarbetande som deltar i sammanträde eller förrättning under tid som skulle ha använts till sömn eller annan vila har rätt till ersättning motsvarande vad som skulle betalas vid inkomstförlust. Ersättning betalas här för den tid under vilken den förtroendevalde varit borta från sin bostad.

Med arbetsförtjänst menas inkomst av tjänst och uppdrag, dock ej pension eller arvode för kommunalt förtroendeuppdrag, samt inkomst av egen rörelse.

Ersättning för förlorad pensionsförmån

§ 11

Förlorad ATP ersätts genom att kommunen betalar social avgift på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst. Särskild ersättning kan därutöver utges till förtroendevald, för vilken kommunen inte beslutat att PBF (normalpensionsreglemente för kommunala förtroendevalda) ska gälla och vars tjänstepension i anställning konstateras ha minskat p g a uppdraget (uppdragen) hos kommunen. Den förtroendevalde ska styrka sådan minskning av tjänstepension.

Ersättning för förlorad semesterförmån

§ 12

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt, förlorad semesterersättning med maximalt 13 % på utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Ersättning för särskilda utgifter

§ 13

Den som för att fullgöra kommunalt uppdrag har särskilda utgifter för telefon, porto o dyl kan få ersättning efter prövning av vederbörande förvaltningschef. Ersättning betalas även enligt följande:

Barntillsyn

Ersättning betalas för kostnader för barntillsyn som föranletts av kommunalt uppdrag. Kostnaden styrks med kvitto.

Ersättning betalas för vård och tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj, om den förtroendevalde anser det nödvändigt för att kunna utföra uppdraget.

Ersättning betalas inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av sammanboende och inte heller för tid då barnet vistas i den kommunala barnomsorgen.

Vård av person med funktionsnedsättning

Ersättning betalas för kostnader som föranletts av kommunalt uppdrag och som avser vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning, som vistas i den förtroendevaldes bostad.

Ersättning betalas inte för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller av sammanboende.

Förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning betalas till förtroendevald med funktionsnedsättning för de särskilda kostnader som föranletts av uppdraget. Här ingår utgifter för resor, ledsagare, dövtolk, hjälp med inläsning av handlingar och liknande.

Bestämmelser för ersättning enligt §§ 10 - 13

§ 14

För att kunna få ersättning enligt §§ 10 och 13 ska den förtroendevalde vid varje tillfälle då ersättning begärs, anmäla det till sekreteraren i vederbörande kommunala organ.

Yrkande om ersättning ska framställas senast inom ett år från det tillfälle då kostnaden uppkom.

Yrkande om ersättning för förlorad pensionsförmån enligt § 11 ska framställas till kommunstyrelsen senast inom ett år från pensionstillfället.

Yrkande om ersättning för förlorad semesterförmån enligt § 12 ska framställas till kommunstyrelsen senast inom ett år från dagen för sammanträde eller förrättning till vilken förlusten hänför sig.

Tolkning

§ 15

Frågor angående tolkning av detta reglemente avgörs av kommunstyrelsen.

Anmärkning

Intressentföreträdare i arbetsgruppen för funktionshinderfrågor och kommunala pensionärsrådet får sammanträdesersättning enligt samma bestämmelser som kommunalt förtroendevalda. Om en intressentföreträdare även utses till vice ordförande i arbetsgruppen eller rådet ska årsarvode betalas enligt samma bestämmelser som gäller för kommunalt förtroendevalda.

Ersättning till officiant vid borgerlig begravning

Ersättning betalas med samma belopp som för deltagande i kvällssammanträde som överstiger fem timmar.

Bilaga 1

ÅRSARVODEN 2016

Ordförandearvoden	Prisbas- belopp/år	Belopp i 2016 års nivå
Kommunfullmäktige	1,20	53 200
Kommunens revisorer	1,20	53 200
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	1,60	70 900
Kultur- och fritidsnämnden	1,60	70 900
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1,60	70 900
Samhällsbyggnadsnämnden	1,70	75 300*)
Socialnämnden	1,60	70 900*)
Tekniska nämnden	1,60	70 900*)
Utbildningsnämnden	1,70	75 300*)
Valnämnden: år för val till		
a) riksdag, landsting, kommunfullmäktige	1,20	53 200
b) EU-parlament eller folkomröstning	0,40	17 700
c) ej valår	0,25	11 100
Vård- och omsorgsnämnden	1,70	75 300*)
Arbets- och näringslivsberedningen	0,40	17 700
Arbetsgruppen för funktionshinderfrågor	0,20	8 900
Brottsförebyggande rådet	0,40	17 700
Demokratiberedningen	0,40	17 700
Folkhälsokommittén	0,40	17 700
Klimat- och planeringsberedningen	0,40	17 700
Personalutskottet	0,40	17 700
Namnberedningen	0,20	8 900
Socialnämndens utskott	1,20	53 200

Forts Bilaga 1

Dialogforum	0,60	26 600
Kommunala pensionärsrådet, KPR	0,40	17 700

Arvode till 1:e vice och 2:e vice ordförande utges med 65% respektive 50% av ordförandearvodet.

Arvode till ordförande i beredningar och utskott utges endast om den som valts inte är ordförande eller vice ordförande i nämnden.

*)
Uppdragen som ordförande i samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden är heltidsuppdrag. Dessa ordförande ska omfattas av bestämmelserna i "Tjänstgörings- och ersättningsbestämmelser för kommunalråden/kommunalråd i opposition".

Övriga fasta arvoden	Prisbas- belopp/år	Belopp i 2016 års nivå
Ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen	0,50	22 200
Revisor,ord ledamot (ej ordf)	0,40	17 700
Gruppledare för parti som är representerat i kommunfullmäktige	1,5	66 500
Om gruppledare är kommunalråd, heltidsengagerad förtroendevald eller är anställd som politisk sekreterare på heltid utgår 1/2 gruppleदारarvode		33 300
Om gruppledare är halvtidsengagerad förtroendevald eller anställd som politisk sekreterare på halvtid utgår 3/4 gruppleदारarvode		49 900

Gruppledare ska vara ledamot eller ersättare i kommunfullmäktige.

Svar på medborgarförslag: Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet (KS/2014:635)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-11-27, § 42, ett medborgarförslag från Jessica Borg: Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet. Då det under sommartid är många människor som badar vid Möllebadet, föreslås att bryggan vid Uttransjön byggs ut samt att en brygga på andra sidan sjön inrättas. Detta för att minska folktätheten på Möllebadet och skapa en mer avkopplande miljö.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2015-03-23, § 22.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2015-05-19, § 136.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2015-09-14.

Motivering

Vi i den politiska kommunledningen vill först och främst tacka dig som förslagsställare för att du lämnat ett medborgarförslag och för att du är aktiv i utvecklingen av kommunen och vårt samhälle. Vi arbetar mycket med medborgarinflytande i olika former: genom demokratiberedningen, medborgardialoger, dialogforum, områdesutvecklare med mera. Men en av de viktigaste källorna till förslag och idéer är Botkyrkaborna själva! Att enskilda personer i Botkyrka kan komma med förslag på förändringar och förbättringar är en viktig del av vår lokala demokrati.

2016-03-07

Dnr KS/2014:635

Förslagsställaren tar upp en god idé och en viktig fråga som i grunden handlar om hur vi ska få god tillgång till våra natursköna områden i Botkyrka och i detta fall tillgång till bad i våra fina sjöar. Den rödgröna kommunledningen tycker det är viktigt att våra naturområden ska vara lättillgängliga. Visionen är att Botkyrka ska vara en kontrastrik plats med allt från stad, till landsbygd, till natursköna områden. I det arbetet ligger att utveckla exempelvis tillgängligheten till våra sjöar och bad.

Den föreslagna platsen är dock inte optimal för en större mängd besökare, då det ökar risken för trängsel och framkomlighetsproblem på Strandvägen.

Rubrik	Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet - publicering
Förnamn	
Efternamn	
Namn	Jessica Borg
Gatuadress	
Postadress	
Postnummer	
Telefonnummer	
Mobilnummer	
E-postadress	
Förslag	<p>Mitt förslag är att skapa större möjligheter för människor att ta ett avkopplande, svalkande dopp under sommaren. För att släppa stress och bara koppla av.</p> <p>För att skapa mer möjligheter till det tycker jag att bryggan vid Uttransjön ska byggas ut och bli större.</p>
Motivering	<p>Under sommaren är det många människor som badar vid Uttransjön, i alla fall vid Möllebadet. Det är oftast mycket människor där och det är trångt. Det gör att omgivningen inte känns speciellt avkopplande. Därför tycker jag att bygga ut en brygga på andra sidan sjön skulle minska folktätheten på Möllebadet och ge möjligheterna till en ny, mindre badplats.</p>

2015-09-14

Dnr KS/2014:635

Referens

Erika Rönnevig

Mottagare

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag - Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet

Ärendet

Kommunfullmäktige mottog 2014-11-27, § 42, ett medborgarförslag från Jessica Borg: Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet. Då det under sommartid är många människor som badar vid Möllebadet, föreslås att bryggan vid Uttransjön byggs ut samt att en brygga på andra sidan sjön inrättas. Detta för att minska folktätheten på Möllebadet och skapa en mer avkopplande miljö.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2015-03-23, § 22.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2015-05-19, § 136.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden avstyrker medborgarförslaget. Nämnden gör bedömningen att val av plats inte är lämplig, bland annat på grund av bristen av nödvändig mark då området som föreslås är en otillgänglig smal landremsa utmed Strandvägen. Nämnden hänvisar till strandbadet vid Bro-torpsjön eller något av kommunens övriga strandbad.

Samhällsbyggnadsnämnden anser medborgarförslaget vara besvarat. Nämnden har inget att erinra mot ett bad på den angivna platsen, men anser att frågan om ytterligare ett bad vid Uttransjön i sådant fall bör utredas vidare. Uttrans strandpromenad, där det föreslagna badet skulle ligga, är ett populärt gångstråk som nämnden anser kan utvecklas. Förslag till åtgärder finns beskrivna i Parkprogrammet samt i flerårsplanen, där medel är avsatta till år 2017 för fortsatt utredning, dialog och åtgärder.

Niclas Johansson
Tf kanslichef

§ 136**Medborgarförslag - Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet (sbf/2014:623)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden har i sig inget att erinra mot ett bad på den angivna platsen, samtidigt som vi menar att det i nuläget inte går att ta ställning till om det behövs ytterligare ett bad vid Uttransjön (namnet på sjön är Utterkalven), utan detta måste i så fall måste utredas vidare.

Nämnden konstaterar också att Uttrans strandpromenad, (där det föreslagna badet skulle ligga i enlighet med medborgarförslaget), är ett centralt och populärt gångstråk som kan utvecklas betydligt. Förslag till åtgärder finns beskrivna i parkprogrammet och i flerårsplanen är medel avsatta till år 2017 för fortsatt utredning, dialog och åtgärder.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över ett medborgarförslag av Jessica Borg om att bygga ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet. Bakgrunden till förslaget är att genom att bygga ut den aktuella bryggan avlasta det näraliggande Möllebadet.

Förslaget inkom till Botkyrka kommun 2014-10-22 och till samhällsbyggnadsförvaltningen 2014-12-12.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2015-03-12, utgör underlag för beslutet.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Ulrika Persson
Olov Lindquist

2015-03-12

Dnr sbf/2014:623

Referens
Olov Lindquist

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Medborgarförslag – Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Medborgarförslaget anses besvarat.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över ett medborgarförslag av Jessica Borg om att bygga ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet. (Egentligen heter sjön Utterkalven). Bakgrunden till förslaget är att genom att bygga ut den aktuella bryggan avlasta det näraliggande Möllebadet.

Förslaget inkom till Botkyrka kommun 2014-10-22 och till samhällsbyggnadsförvaltningen 2014-12-12.

Yttrande

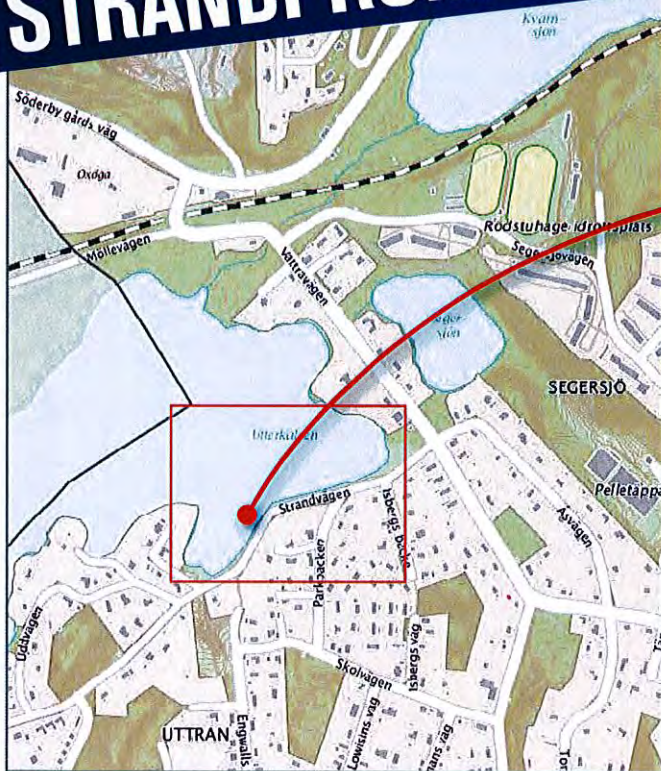
Samhällsbyggnadsförvaltningen har i sig inget att erinra mot ett bad på den angivna platsen, samtidigt som vi menar att det i nuläget inte går att ta ställning till om det behövs ytterligare ett bad vid sjön Utterkalven, utan detta måste i så fall måste utredas vidare.

Förvaltningen konstaterar också att Uttrans strandpromenad, (där det föreslagna badet skulle ligga i enlighet med medborgarförslaget), är ett centralt och populärt gångstråk som kan utvecklas betydligt. Förslag till åtgärder finns beskrivna i parkprogrammet och i flerårsplanen är medel avsatta till år 2017 för fortsatt utredning, dialog och åtgärder.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Ulrika Persson
Gata/Parkchef

UTTRAN STRANDPROMENAD

Strandpromenaden går längs Utterkalvsviken och Strandvägen i Uttran.

Sjönära stråk

Uttran strandpromenad är ett centralt och populärt gångstråk. Mot Vattravägen vidgar sig stråket till en grönyta. Stråkets tillgänglighet och användning kan öka med en bredare och tydligare gångpassage. Här finns goda chanser att öka kontakten mellan besökaren och sjön.

Det är en höjdskillnad mellan bilvägen och gångstråket som med rätt utformning ger en trygghet för både bilisterna och de gående. Stråket kan locka besökare med sittplatser och utblickar över sjön. Sittplatserna kan vara för dem som träffas spontant, för den som vill ta en paus på vägen hem, för de som ska besöka någon i bostadsområdet eller för dem som bara vill njuta av naturen.

Längs strandpromenaden ligger också flertalet små båtar förtöjda. Båtagare och andra besökare möts i olika intressen och aktiviteter. Uttran ska erbjuda både lugn och lätthet. Gångstråket knyter an till unga som äldre personer. Olika sorters växter kan ge promenaden sin karaktär och med god belysning ser besökarna även sin väg i mörkret.

KONTAKTYTA

TILLGÄNGLIGHET

ELEGANT

§ 22

Yttrande över medborgarförslag – Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet (KOF/2014:256)

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden avstyrker medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren önskar att det byggs en större brygga och en mindre badplats vid Uttransjöns östra sida. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att valet av plats är olämplig, inte minst med avseende på bristen av nödvändig mark.

Kultur- och fritidsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2015-01-21.

2015-01-21

Dnr KOF/2014:256

Referens
Åke Roxberger

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande över medborgarförslag – Bygg ut bryggan vid Uttransjön för att avlasta Möllebadet

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden avstyrker medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren önskar att det byggs en större brygga och en mindre badplats vid Uttransjöns östra sida. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att valet av plats är olämplig, inte minst med avseende på bristen av nödvändig mark.

Ärendet

Medborgarförslaget är ett önskemål om att kommunen anlägger en badbrygga på östra sidan av Uttransjön mitt emot Möllebadet. Enligt förslagsställaren skulle en badbrygga på östra sidan sjön avlasta det välbesökta Möllebadet och ge möjligheter till en ny, mindre badplats.

Kultur- och fritidsförvaltningen har sett över förutsättningarna för anläggande av en badbrygga/mindre badplats i Botkyrka kommun mitt emot Möllebadet i Salem. Området som föreslås är en otillgänglig smal landremsa utmed Strandvägen, vid vilken tomtägarna i området har privata båtbyggor. Förvaltningen kan inte se att de fysiska förutsättningarna finns för att i detta område anlägga en kommunal brygga och mindre badplats.

Förvaltningen får därför hänvisa förslagställaren och andra kommuninvånare i närområdet till det befintliga strandbadet vid Brotorpssjön eller något annat av kommunens strandbad om Möllebadet i Salem upplevs för välbesökt och trångt.

Pernilla Conde Hellman
Kultur- och fritidschef

Roger Vintemar
Verksamhetschef
Idrott och anläggning

Svar på motion: Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten (M) (KS/2015:85)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Ärendet

Kia Hjelte (M) och Carl Baker (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19, lämnat en motion: Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten. Motionärerna ser ett problem med personer som får avslag på sin ansökan om plats på ett vård- och omsorgsboende i Botkyrka. Dessa personer får en utökad hemtjänst för att klara vardagen, men motionärerna ser brister på möjligheten till social samvaro och kulturupplevelser och ställer sig frågande till hur värdig dessa personers vardag är.

Med anledning av det föreslås att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten för de svårast sjuka och för de som inte orkar ta sig till daglig verksamhet, med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro. Samt, att man ser över i vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2015-05-12, § 35.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-09.

Motivering

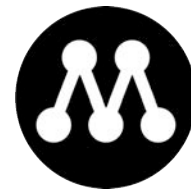
Motionärerna tar upp vikten av en social samvaro och kulturupplevelser inom hemtjänsten. Med andra ord mervärden som hemtjänsten kan bidra med och förgylla vardagen med. Den rödgröna kommunledningen håller med om vikten av att hemtjänsten ska bidra med en social samvaro samt

2016-03-07

Dnr KS/2015:85

vara en del i att man får kulturupplevelser. Detta handlar i grunden om att hemtjänsten ska hålla en hög kvalité, något som den rödgröna kommunledningen jobbar mycket med.

Vård- och omsorgsförvaltningen hänvisar till idag redan befintliga möjligheter och befintliga samarbeten som är till för att förstärka den sociala samvaron och möjligheter till kulturupplevelser. Dessa samarbeten vill vi se fördjupas, snarare än att nämnden tar större åtaganden.

MOTION

2015-01-29

Kommunfullmäktige

Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten

Det är allmänt känt att Botkyrka kommun har för få platser i Vård- och omsorgsboende. Detta gör att förvaltningen, i enlighet med politiska beslut, avslår många ansökningar. Trots det har vi ca 100 personer som fått boende i andra kommuner eller hos annan extern aktör. Dessutom betalar vi årligen miljonbelopp i s.k. "särskilda avgifter" för att vi inte kan tillhandahålla boende efter beslut inom rätt tid (tre månader).

Men vad händer med alla de som önskar bo på ett vård- och omsorgsboende och får avslag? De får en utökad hemtjänst för att klara sitt dagliga liv förstås, de får trygghetslarm och de får daglig verksamhet.

Men de som upplever att de inte orkar åka till en daglig verksamhet, hur ser deras dagar ut? Nu har vi blivit bättre på kulturupplevelser och social samvaro på våra boenden - detta även i det lilla, såsom pratstund, tidningsläsning eller att lyssna på musik. Det är väldigt bra.

Men hur mår egentligen de ofrivilligt "hemmaboende" och hur värdig är deras vardag egentligen?

Vi moderater vill gärna få dessa frågor belysta och önskar att även kulturupplevelser och social samvaro ska vara en självklarhet när man bor kvar i sitt hem i väntan på att få ett vård- och omsorgsboende. Gärna åtminstone vid något tillfälle i veckan. Naturligtvis ska detta gälla de svårt sjuka som önskar sitt kvarboende.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge Vård- omsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten, för de svårast sjuka och för de som inte orkar åka till daglig verksamhet, med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro, samt

att man samtidigt ser över i vilken form och på vilket sätt skulle detta kunna ske

Kia Hjelte

Carl Baker

2016-02-09

Dnr KS/2015:85

Referens

Erika Rönnevig

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten (M)

Ärendet

Kia Hjelte (M) och Carl Baker (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19, lämnat en motion: Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten. Motionärerna ser ett problem med personer som får avslag på sin ansökan om plats på ett vård- och omsorgsboende i Botkyrka. Dessa personer får en utökad hemtjänst för att klara vardagen, men motionärerna ser brister på möjligheten till social samvaro och kulturupplevelser och ställer sig frågande till hur värdig dessa personers vardag är.

Med anledning av det föreslås att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten för de svårast sjuka och för de som inte orkar ta sig till daglig verksamhet, med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro. Samt, att man ser över i vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske.

Vård- och omsorgsnämnden har behandlat ärendet 2015-05-12, § 35.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden bifaller motionen. Gällande social samvaro förespråkar förvaltningen att detta tillgodoses på annat sätt, företrädesvis i samverkan med frivillighetsorganisationer och volontärer. Detta har föranlett att förnyat samarbete mellan äldreomsorgens enhetschefer och föreningen Väntjänsten har initierats, liksom mellan hemtjänsten och föreningen Äldrekontakt. Vård- och omsorgsförvaltningen förespråkar att dessa samarbeten fördjupas framför att nämndens åtaganden utökas.

Niclas Johansson
Tf kanslichef

§ 35**Svar på motion Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten (von/2015:26)****Beslut**

Vård- och omsorgsnämnden bifaller motionen.

Sammanfattning

Motionären föreslår att vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro, samt att se över vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske. Åtagandet ska gälla för de svårast sjuka personer som inte orkar ta del av dagverksamhet men inte har beviljats vård- och omsorgsboende eller valt bort det till förmån för kvarboende.

I de fall då önskemål om en sådan insats finns kan brukaren redan idag beviljas ”ledsagning för att ta del av samhällsgemenskap”.

Vad gäller behovet av social samvaro förespråkar förvaltningen att detta tillgodoses på andra sätt, företrädesvis i samarbete med frivilligorganisationer och volontärer. Av denna anledning har ett förnyat samarbete initierats mellan äldreomsorgens enhetschefer och föreningen Väntjänsten, samt mellan hemtjänsten och föreningen Äldrekontakt. Syftet med samarbetet är att underlätta för våra brukare att delta i aktiviteter och öka meningsfull, social samvaro. Förvaltningen förespråkar därför att dessa samarbeten fördjupas framför att nämndens åtagande utökas.

2015-05-12

Dnr von/2015:26

Ärendet

Motionären föreslår att vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten, för de svårast sjuka och för de som inte orkar åka till dagverksamhet, med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro. Motionären föreslår även att förvaltningen samtidigt ser över vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske.

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

Yrkande

(M), (KD) och (TUP) yrkar bifall till motionen.

Proposition

Ordförande ställer propositionen mellan (M), (KD) och (TUP) yrkande på bifall till motionen och ordförandeförslaget att motionen är besvarad. Ordförande finner att vård- och omsorgsnämnden beslutar att bifalla motionen.

2015-02-25

Dnr von/2015:26

Referens
Emma ÅbergMottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion (M) - Kulturupplevelser och social samvaro i hemtjänsten

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Motionären föreslår att vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten med möjlighet till kulturupplevelser och social samvaro, samt att se över vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske. Åtagandet ska gälla för de svårast sjuka personer som inte orkar ta del av dagverksamhet men inte har beviljats vård- och omsorgsboende eller valt bort det till förmån för kvarboende.

Vård- och omsorgsförvaltningen ställer sig tveksam till hur stort behovet är av att ta del av kulturupplevelser bland den grupp som en eventuell utökning av insatserna skulle gälla för. Men i de fall då önskemål om en sådan insats finns kan brukaren redan idag beviljas "ledsagning för att ta del av samhällsgemenskap".

Vad gäller behovet av social samvaro förespråkar förvaltningen att detta tillgodoses på andra sätt, företrädesvis i samarbete med frivilligorganisationer och volontärer. Av denna anledning har ett förnyat samarbete initierats mellan äldreomsorgens enhetschefer och föreningen Väntjänsten, samt mellan hemtjänsten och föreningen Äldrekontakt. Syftet med samarbetet är att underlätta för våra brukare att delta i aktiviteter och öka meningsfull, social samvaro. Förvaltningen förespråkar därför att dessa samarbeten fördjupas framför att nämndens åtagande utökas.

Ärendet

Motionären föreslår att vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka åtagandena i hemtjänsten, för de svårast sjuka och för de som inte orkar åka till dagverksamhet, med möjlighet till kultur-

2015-02-25

Dnr von/2015:26

upplevelser och social samvaro. Motionären föreslår även att förvaltningen samtidigt ser över vilken form och på vilket sätt detta skulle kunna ske.

Vård- och omsorgsförvaltningen har berett ärendet.

Några förtydliganden

För att kunna besvara motionen väljer förvaltningen att inledningsvis göra vissa förtydliganden.

Vid behandlingen av ett ärende utgår förvaltningens handläggare från de riktlinjer som nämnden senast beslutat om 2013-05-06. Riktlinjerna tillämpas generöst och i de fall en person får avslag på en ansökan om vård- och omsorgsboende sker detta utifrån en helhetsbedömning att den enskilde inte har tillräckligt omfattande behov av omvårdnad för att beviljas vård- och omsorgsboende. I de allra flesta fall kan istället behovet tillgodoses av en kombination av hemtjänst och dagverksamhet. En ansökan avslås aldrig av platsbrist.

De personer som fått beviljat vård- och omsorgsboende tilldelas plats på ett av förvaltningens boenden så snart en sådan finns tillgänglig. Vid behov köps en plats externt. Under 2014 köpte förvaltningen 73,1 årsplaceringar inom vård- och omsorgsboenden. I det fall förvaltningen inte lyckas tillhandahålla boende inom tre månader utgår vite. Några beslut om viten från förvaltningsdomstolen inkom inte under 2014 och inga särskilda avgifter betalades ut under denna period.

Behovet av en utökning av hemtjänstens insatser

I motionen hänvisar motionären till de personer som är ofrivilligt hemmaboende efter att ha fått avslag på ansökan om vård- och omsorgsboende, men som inte orkar ta sig till dagverksamhet. Aktiviteterna inom dagverksamheten anpassas till varje individ, vilket gör att en person som är för sjuk eller svag för att klara av att ta sig till denna verksamhet, i normalfallet beviljas vård- och omsorgsboende. De grupper som skulle beröras av en utökning av hemtjänstens åtaganden är istället de som valt att bo hemma men är för sjuka att ta sig till dagverksamhet, samt de som väntar på att tilldelas plats på vård- och omsorgsboende. Förvaltningen befarar dock att denna grupp även skulle ha svårt att ta del av kulturupplevelser. Men i det fall önskemål finns om sådana aktiviteter finns redan idag inom hemtjänstens insatsen "ledsagning för att ta del av samhällsgemenskap". Denna insats beviljas den som på grund av sin funktionsnedsättning inte klarar av att på egen hand delta i olika fritids- och kulturaktiviteter.

2015-02-25

Dnr von/2015:26

Däremot finns idag ingen insats som innebär social samvaro, något som flera av våra brukare säkert saknar. Samtidigt ser förvaltningen en risk med att utöka nämndens åtagande till att även innefatta denna insats och vill betona vikten av att nämnden håller sig till sin kärnverksamhet så att inte denna urholkas. I första hand bör fokus ligga på att bli bättre på det vi gör idag, inte på att utöka vårt åtagande.

Istället förespråkar förvaltningen att tillgång till social samvaro tillgodoses på andra sätt, företrädesvis i samarbete med frivilligorganisationer och volontärer. Av denna anledning har ett förnyat samarbete initierats mellan äldreomsorgens enhetschefer och föreningen Väntjänsten, samt mellan hemtjänsten och föreningen Äldrekontakt. Syftet med samarbetet är att underlätta för våra brukare att delta i aktiviteter och öka meningsfull, social samvaro. Förvaltningen förespråkar därför att dessa samarbeten fördjupas framför att nämndens åtagande utökas.

Anne Lundkvist
Vård- och omsorgschef

Svar på motion: GPS i snöröjningen (M), (KD) (KS/2015:91)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Ärendet

Jimmy Baker (M) och Stefan Dayne (KD) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19, lämnat en motion: GPS i snöröjningen. Motionärerna ser flera fördelar med en GPS-baserad snöröjning, bland annat får kommunen, i sitt system, koll på vilka gator som behöver snöröjas samt med vilken intensitet det ska ske. Det innebär även en möjlighet för beställaren att hålla koll på när, hur ofta, vid vilka tider samt av vilka entreprenörer snöröjning har utförts. Motionärerna förespråkar även ett införande kopplat till vad som kallas jämställd snöröjning, där gångbanor till och från kollektivtrafik och förskolor/skolor prioriteras istället för att snöröja bilvägar först. Motionärerna föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att utreda hur en GPS-baserad snöröjning skulle kunna införas i hela Botkyrka.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2015-11-10, § 360.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-09.

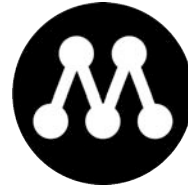
Motivering

Motionärerna tar upp viktiga frågor om hur snöröjningen ska ske på ett jämställt sätt och hur kommunen ska kunna följa upp den. Snöplogning har traditionellt sett i första hand riktats mot biltrafikanter. Idag är det dock viktigt att framkomligheten gäller såväl gående, cyklister, rullstolsburna som biltrafikanter. Därför bör snöröjningen ske jämställt och kommunen bör kunna ha uppsyn över den.

2016-03-07

Dnr KS/2015:91

Därför har man idag med i upphandlingar i samhällsbyggnadsnämnden att alla plogfordon ska ha GPS. Därav anser vi motionen som besvarad.

Kristdemokraterna

MOTION

2015-01-29

Kommunfullmäktige

GPS i snöröjningen

Inom utförandeverksamheten på Gata/Park-enheten skulle vi vilja att kommunen ser över möjligheten att införa en GPS-baserad snöröjning. Poängen med en GPS-baserad snöröjning är bl.a. att kommunen, i sitt system, får full koll på exakt vilka gator som ska snöröjas och med vilken intensitet det skall ske när vi har snönederbörd.

Vi får en exakt koll på vilka entreprenörer och/eller egen utförarverksamhet som är ansvarig/anlitad för respektive gatuavsnitt. Med en GPS-baserad snöröjning får beställaren koll på när snöröjning utförts, hur ofta den har skett, vilka entreprenörer, vid vilka tider (som matchas mot nederbördsrapporteringen), vilka distanser som är körda etc. Detta kan med fördel även kopplas till jämställd snöröjning, där man prioriterar t.ex. gångbanorna till och från kollektivtrafik och förskolor/skolor. Detta då det ger en större, positiv samhällsekonomisk effekt framför att snöröja bilvägarna först.

Allt detta ligger sedan till grund för kvalitetsuppföljningar och rapporter. Framför allt kan det matchas mot debiteringsunderlaget, där entreprenörerna endast kan få betalt för de körsträckor man faktiskt snöröjt - samt att de är utförda i de avtalade områdena och på rätt gator och vägar. Har entreprenören kört längre sträckor än nödvändigt får de inte ersättning för det. Om entreprenören inte har uppfyllt avtalet med att snöröja inom en viss tid från nederbörd, så får de inte fullt betalt då de inte utfört hela jobbet inom rätt tid.

Systemet, som tillämpas i andra kommuner bygger på att kommunen och entreprenören delvis delar IT-system för ändamålet eller har system som kan "prata" med varandra samt att kommunens GPS-utrustning monteras i varje bil/traktor som utför entreprenaden.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att uppdra åt Samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda för hur vi skulle kunna införa en GPS-baserad snöröjning i hela Botkyrka

Jimmy Baker (M)

Stefan Dayne (KD)

2016-02-09

Dnr KS/2015:91

Referens

Erika Rönnevig

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - GPS i snöröjningen (M) och (KD)

Ärendet

Jimmy Baker (M) och Stefan Dayne (KD) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-01-29, § 19, lämnat en motion: GPS i snöröjningen. Motionärerna ser flera fördelar med en GPS-baserad snöröjning, bland annat får kommunen, i sitt system, koll på vilka gator som behöver snöröjas samt med vilken intensitet det ska ske. Det innebär även en möjlighet för beställaren att hålla koll på när, hur ofta, vid vilka tider samt av vilka entreprenörer snöröjning har utförts. Motionärerna förespråkar även ett införande kopplat till vad som kallas jämställd snöröjning, där gångbanor till och från kollektivtrafik och förskolor/skolor prioriteras istället för att snöröja bilvägar först. Motionärerna föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att utreda hur en GPS-baserad snöröjning skulle kunna införas i hela Botkyrka.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet 2015-11-10, § 360.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden anser motionen vara besvarad. Nämnden håller till stora delar med om vad som framgår i motionen, speciellt delen kring jämställd snöröjning. I nya upphandlingar kräver nämnden GPS positionering av samtliga plog- och halkbekämpningsfordon.

Niclas Johansson
Tf kanslichef

§ 360**Yttrande över motion om GPS i snöröjning (sbf/2015:167)****Beslut**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Motionen anses besvarad.

Moderaterna reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden kan till stora delar hålla med motionärerna i det som står i motionen. Framförallt när det gäller den del som kallas för jämställd snöröjning, där man prioriterar gångbanor och vägar för kollektivtrafik, finns det stora fördelar med GPS-baserad snöröjning. I de nya upphandlingarna kräver vi GPS positionering av samtliga plog- och halkbekämpningsfordon.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över en motion om GPS i snöröjningen. I motionen föreslår motionärerna att kommunfullmäktige ska uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda hur vi skulle kunna införa en GPS-baserad snöröjning i hela Botkyrka.

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2015-09-25, utgör underlag för beslutet.

Yrkande

Maximilian Hildeby (M), Benny Ferdinandsson (FP) och Per Börjel (TUP) yrkar bifall till motionen.

Protokollsanteckning

Stefan Dayne (KD): ”Hade jag haft rätt att yrka hade jag yrkat bifall”.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Ulrika Persson

2015-09-25

Dnr sbf/2015:167

Referens
Olov Lindquist

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över motion om GPS i snöröjningen

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Motionen anses besvarad.

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över en motion om GPS i snöröjningen. I motionen föreslår motionärerna att kommunfullmäktige ska uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att utreda hur vi skulle kunna införa en GPS-baserad snöröjning i hela Botkyrka.

I motionen anförs att med en GPS-baserad snöröjning får kommunen full kontroll på exakt på vilka gator som ska snöröjas och med vilken intensitet detta ska ske. Systemet bygger på att kommunen och entreprenörerna delar samma IT-system för ändamålet och att GPS-utrustning monteras i varje bil och traktor som utför snöröjning.

Yttrande

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan till stora delar hålla med motionärerna i det som står i motionen. Framförallt när det gäller den del som kallas för jämställd snöröjning, där man prioriterar gångbanor och vägar för kollektivtrafik, finns det stora fördelar med GPS-baserad snöröjning.

Tidigare har PEAB:s vinterväghållningsfordon för körvägar varit utrustade med GPS, genom en tillägsbeställning av kommunen. Detta har nu förbättras och i de nya upphandlingarna kräver vi GPS positionering av samtliga plog- och halkbekämpningsfordon.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Ulrika Persson
Gata/Parkchef

Kommunstyrelsens årsredovisning 2015 (KS/2016:94)

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner årsredovisning 2015 för kommunstyrelsen samt redogörelsen för exploateringsverksamheten.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen och exploateringsverksamheten har upprättat årsredovisning för 2015.

Betydelsefulla händelser under 2015 är att:

- Tillgängligheten via telefon har ökat för Botkyrkas medborgare när de ringer till kontaktcenter, cirka 71 procent av samtalen besvaras inom en minut jämfört med 45 procent år 2014.
- Företagens uppfattning om kommunens service förbättrades markant under 2015 års mätning av Nöjd Kund Index med ett resultat på 72, vilket placerar Botkyrka på 9:e plats av Stockholm Business Arena regionens (SBA) 52 kommuner.
- Medborgarens fokus – verksamhetsmodell med processorientering syftar till att hela organisationen mer ska styras utifrån dem vi är till för.
- Kommunens politiska- och tjänstemannaledningsgrupp har genom en gemensam ledarskapsutbildning, jobbat med de olika rollerna och hur de ska mötas.
- 2015 har kommunstyrelsen genomfört 6 av 8 åtaganden. Arbetet med ett ytterligare åtagande är genomfört men rapportering kvarstår att göra 2016. Under 2015 har kommunledningsförvaltningens arbete med kommunstyrelsens åtaganden och övriga uppdrag varit framgångsrikt. Bedömningen är att kommunstyrelsens arbete bidragit till kommunfullmäktiges målområden och mål samt kommunstyrelsens mål, trots att flera av kommunstyrelsens mätbara mål inte är uppfyllda.

2016-03-07

Dnr KS/2016:94

De åtgärder som genomförts 2015 är:

- Kommunstyrelsen åtar sig att genomföra en utvärdering som grund för insatser för att säkerställa att kommunen uppfyller de lagstadgade kraven för det finska förvaltningsområdet och nationella minoriteter.
- Kommunstyrelsen åtar sig att inleda arbetet med att ta fram jämlikhetsdata som grund för mål och uppföljning av utvecklingen i Botkyrka som organisation och plats.
- Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.
- Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.
- Kommunstyrelsen åtar sig att leda genomförandet av strategin Kreativa Botkyrka med fokus på samordning, kommunikation och uppföljning.
- Kommunstyrelsen åtar sig att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden öka Botkyrkabornas deltagande i kommunkoncernens mötesplatser för att uppleva och skapa kultur.

Kommunstyrelsens ekonomiska resultat för 2015 visar en positiv avvikelse mot budget om 1,7 miljoner kronor. 2015 är intäkterna lägre än budgeterade intäkter. Totalt uppgår intäkterna 2015 till 123,3 miljoner kronor och avviker negativt från budget med 6,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre IT-intäkter. Kostnaderna 2015 är -413 miljoner kronor och avviker positivt från budget med 8,1 miljoner kronor. Det finns flera orsaker till avvikelsen mot budget, de största är förseningar i olika planerade arbeten samt vakanser.

Verksamhetsområdet politiska organ har nettokostnader för 2015 som är högre än budget. Nettokostnaden för verksamhetsområdet avgifter, bidrag och ersättningar är 3,7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kommunledningsförvaltningen har ett underskott mot budget om 1,6 miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten redovisar 2015 en nettovinst på 9,6 miljoner kronor, budget 2015 var 10 miljoner kronor. I utfallet ingår de sex projekt som avslutats under 2015. De avslutade projekten är Hantlangaren, Koborg, Fittjaterassen, Sjöudden, Skjutshället, Tullinge trädgårdsstad samt Tornbergsskolan.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-18.

2016-02-18

Dnr KS/2016:94

Referens
Frida Enocksson Wikström

Mottagare
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens årsredovisning 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner årsredovisning 2015 för kommunstyrelsen samt redogörelsen för exploateringsverksamheten.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen och exploateringsverksamheten har upprättat årsredovisning för 2015.

Betydelsefulla händelser under 2015 är att:

Tillgängligheten via telefon har ökat för Botkyrkas medborgare när de ringer till kontaktcenter, ca 71 procent av samtalen besvaras inom en minut jämfört 45 procent 2014.

Företagens uppfattning om kommunens service förbättrades markant under 2015 års mätning av Nöjd Kund Index med ett resultat på 72 vilket placerar Botkyrka på 9:e plats av Stockholm Business Arena regionen (SBA) 52 kommuner.

Medborgarens fokus – verksamhetsmodell med processorientering syftar till att hela organisationen mer ska styras utifrån dem vi är till för.

Kommunens politiska och tjänstemannaledningsgrupp har genom en gemensam ledarskapsutbildning jobbat med de olika rollerna och hur de ska mötas.

2015 har KS genomfört 6 av 8 åtaganden och för ett ytterligare åtagande är arbetet genomfört men rapportering kvarstår att göra 2016. Under 2015 har kommunförvaltningens arbete med kommunstyrelsens åtaganden och övriga uppdrag varit framgångsrikt. Bedömningen är att kommunstyrelsens arbete bidragit till kommunfullmäktiges målområden och mål samt kommunstyrelsens mål, trots att flera av kommunstyrelsens mätbara mål inte är uppfyllda.

2016-02-18

Dnr KS/2016:94

De åtgärder som genomförts 2015 är:

- Kommunstyrelsen åtar sig att genomföra en utvärdering som grund för insatser för att säkerställa att kommunen uppfyller de lagstadgade kraven för det finska förvaltningsområdet och nationella minoriteter.

- Kommunstyrelsen åtar sig att inleda arbetet med att ta fram jämlikhetsdata som grund för mål och uppföljning av utvecklingen i Botkyrka som organisation och plats.

- Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.

- Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.

- Kommunstyrelsen åtar sig att leda genomförandet av strategin Kreativa Botkyrka med fokus på samordning, kommunikation och uppföljning.

- Kommunstyrelsen åtar sig att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden öka Botkyrkabornas deltagande i kommunkoncernens mötesplatser för att uppleva och skapa kultur.

Kommunstyrelsens ekonomiska resultat för 2015 visar en positiv avvikelse mot budget om 1,7 miljoner kronor. 2015 är intäkterna lägre än budgeterade intäkter. Totalt uppgår intäkterna 2015 till 123,3 miljoner kronor och avviker negativt från budget med 6,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre IT-intäkter. Kostnaderna 2015 är -413 miljoner kronor och avviker positivt från budget med 8,1 miljoner kronor. Det finns flera orsaker till avvikelsen mot budget, de största är förseningar i olika planerade arbeten samt vakanser.

Verksamhetsområdet politiska organ har nettokostnader för 2015 som är högre än budget. Nettokostnaden för verksamhetsområdet avgifter, bidrag och ersättningar är 3,7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kommunledningsförvaltningen har ett underskott mot budget om 1,6 miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten redovisar 2015 en nettovinst på 9,6 miljoner kronor, budget 2015 var 10 miljoner kronor. I utfallet ingår de sex projekt som avslutats under 2015. De avslutade projekten är Hantlangaren, Koborg, Fittjaterassen, Sjöudden, Skjutshället, Tullinge trädgårdsstad samt Tornbergsskolan.

2016-02-18

Dnr KS/2016:94

Mattias Jansson
Kommundirektör

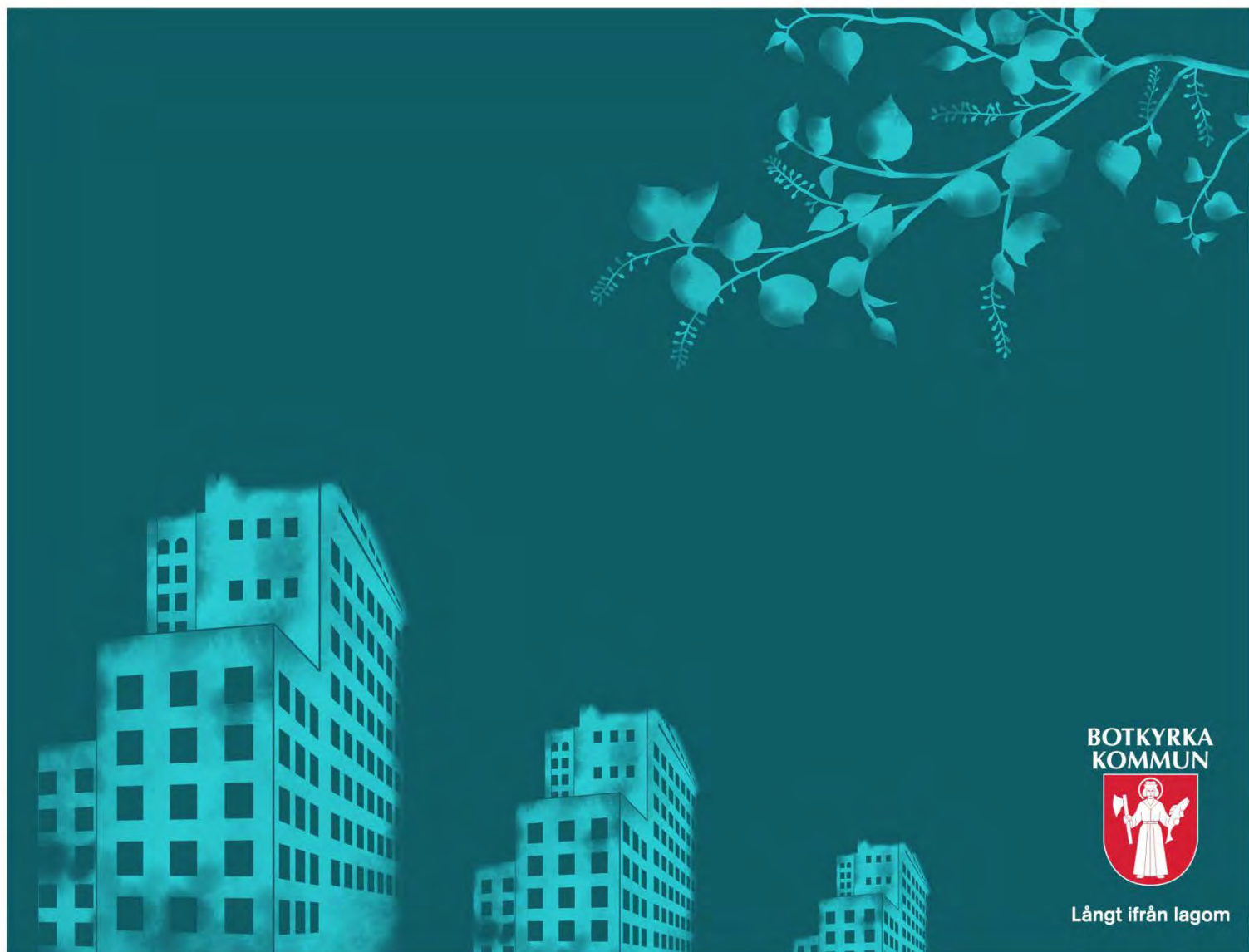
Expedieras till

- Ekonomichef Niclas Johansson, kommunledningsförvaltningen
- Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen
- Controller Frida Enocksson Wikström, kommunledningsförvaltningen
- Ekonom Suzana Milosavljevic, kommunledningsförvaltningen
- Exploateringschef Antonio Ameijenda, samhällsbyggnadsförvaltningen
- Mark- och exploateringschef Agneta Engver, samhällsbyggnadsförvaltningen

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Årsredovisning 2015

Kommunstyrelsen

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Långt ifrån lagom

Innehåll

Ekonomi	4
Driftbudget på verksamhetsnivå	5
Politiska organ.....	5
Avgifter, bidrag och ersättningar	5
Kommunledningsförvaltning.....	5
Betydelsefulla händelser	8
Resultat i förhållande till flerårsplanens målområden	8
Målområde - Medborgarnas Botkyrka	8
Mål 1. Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen.....	8
Mål 2. Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter.....	10
Mål 3. Botkyrkaborna är friskare och mår bättre	12
Sammanfattande analys: Målområde Medborgarnas Botkyrka	13
Målområde - Framtidens jobb	13
Mål 4. Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande.....	13
Mål 5. Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar	15
Sammanfattande analys: Målområde Framtidens jobb	16
Målområde - Välfärd med kvalitet för alla	17
Sammanfattande analys: Målområde Välfärd med kvalitet för alla	20
Målområde - Grön stad i rörelse	21
Mål 8. Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva	21
Mål 9. I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer	22
Sammanfattande analys: Målområde Grön stad i rörelse	23
Målområde - Kultur och kreativitet ger kraft	24
Mål 10. Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap.....	24
Mål 11. Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur	24
Sammanfattande analys: Målområde Kultur och kreativitet ger kraft	25
Målområde - En effektiv och kreativ kommunal organisation	25

Mål 12. Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens	25
Sammanfattande analys: Målområde En	
effektiv och kreativ kommunal organisation	31
Investeringar	32
Personal	33
Anställningsformer och personalomsättning	33
Tidsanvändning:	33
Sjukfrånvaro.....	33
Föräldradighet:.....	34
Antal chefer och medarbetare med utländsk bakgrund	34
Hållbart medarbetarengagemang	35
Arbets-skador, tillbud	35

Ekonomi

Kommunstyrelsens samlade verksamhetsdelar, exklusive exploateringsverksamheten visar ett överskott mot budget på 2,3 miljoner kronor. Resultat och prognos för exploateringsverksamheten redogörs i en separat rapport, vilken bifogas ärendet till kommunstyrelsen.

(mnkr)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Budget- avvikelse 2015
Verksamhetens intäkter* (+)	346,3	298,9	123,3	129,6	-6,4
Verksamhetens kostnader (-)	-611,3	-569,0	-413,0	-421,1	8,1
Nettokostnad (+/-)	-265,0	-270,2	-289,7	-291,5	1,7
Nettoinvesteringar (+/-)	-25,4	-15,5	-7,1	-27,3	20,2

*exkl exploateringsverksamhetens intäkter

Nettokostnaden för kommunstyrelsen, exklusive exploateringsverksamhet, 2015 är 289,7 miljoner kronor vilket ger en positiv avvikelse från budget med 1,7 miljoner kronor.

2015 är intäkterna lägre än budgeterade intäkter. Totalt uppgår intäkterna 2015 till 123,3 miljoner kronor och avviker negativt från budget med 6,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på lägre IT-intäkter. Kostnaderna 2015 är -413 miljoner kronor och avviker positivt från budget med 8,1 miljoner kronor. Det finns flera orsaker till avvikelsen mot budget, de största är förseningar i olika planerade arbeten samt vakanser. Orsaker till avvikelserna mot budget återfinns mer detaljerat i avsnittet nedan för respektive verksamhetsområde inom kommunstyrelsens budget.

2015 har intäkterna varit lägre än budgeterat, vilket framförallt härrör utelämnade, för kommunen interna, intäkter för IT-tjänster som är en fördelning av kommunens kostnader för IT-tjänster på de som använder tjänsterna inom kommunen. Intäkterna är även lägre än 2014 vilket beror på att förvaltningen delades 2015 och en stor del av den intäktsfinansierade verksamheten flyttades till Tekniska nämnden. På kostnadssidan är det övriga kostnader som visar den största skillnaden mot budget 2015 (+13 miljoner kronor) och i jämförelsen mot 2014. Det är ingen särskild post som utmärker sig. Sammantaget beror minskningen av övriga kostnader på att kommunledningsförvaltningen under 2015 har arbetat med en intern omorganisation, vilket lett till återhållsamhet av kostnader, samt försenade projekt med externa samarbeten som inte är fullt ut påverkningbara.

2015 har nettoinvesteringar genomförts på sammanlagt 7,1 miljoner kronor och består av laddningsstolpar för elbilar, verksamhetsystem för att öka sysselsättningsgraden bland anställda i kommunen samt reinvesteringar för IT. Resterade 20,2 miljoner kronor i 2015 års investeringsbudget har inte genomförts

dels på grund av att projekten blivit försenade av faktorer som inte varit påverkbara för klf, dels har några planerade investeringar bedömts vara driftskostnader. Det senare samt att vissa verksamheter övergått till Tekniska nämnden 2015 är en stor anledning till skillnaden mellan 2015 och tidigare år i investeringskostnader.

Driftbudget på verksamhetsnivå

Nedan redovisas intäkter och kostnader per verksamhetsområde inom kommunstyrelsens budget.

Utgiftsområden (mnkr)		Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Budget- avvikelse 2015
Politiska organ	Verksamhetens intäkter (+)	0	3	0	0	-0,1
	Verksamhetens kostnader (-)	-24	-29	-27	-26	-0,2
	Nettokostnad (+/-)	-23	-26	-26	-26	-0,3
Kommunledningsförvaltning	Verksamhetens intäkter* (+)	335	297	123	129	-6,1
	Verksamhetens kostnader (-)	-480	-445	-289	-293	4,4
	Nettokostnad (+/-)	-145	-147	-166	-165	-1,6
Avgifter och bidrag	Verksamhetens intäkter (+)	1	0	0	1	-0,2
	Verksamhetens kostnader (-)	-97	-98	-97	-101	3,9
	Nettokostnad (+/-)	-96	-97	-97	-101	3,7

*exkl exploateringsverksamhetens intäkter

Politiska organ

Nettokostnaden 2015 för de politiska organen är 0,3 miljoner kronor högre än budget, främst beror detta på högre kostnader för kommunfullmäktige (-522 tusen kronor), dialogforum (-144 tusen kronor) samt politiska sekreterare (-389 tusen kronor) jämfört med budgeterat. Kostnaderna är lägre 2015 än 2014 vilket beror på att valåret 2014 medförde ökade kostnader.

Avgifter, bidrag och ersättningar

Nettokostnaden för avgifter, bidrag och ersättningar är 3,7 miljoner kronor lägre än budgeterat. Överförmyndarnämnd har ett överskott (+445 tusen kronor) mot budget som beror på en högre budget än vad ersättning för 2015 beslutats. Nämndens ärenden har ökat under slutet av 2015 och utvecklingen bedöms fortsätta vilket innebär en ökad kostnad för ersättning till Överförmyndarnämnden 2016. Även bidragen har 2015 varit lägre än budgeterat, exempelvis Hallunda folkets hus (287 tusen kronor) på grund av den låga räntan på och Upplev Botkyrka (442 tusen kronor) på grund av en återbetalning av för högt utbetalt bidrag 2014. Bidraget till Karolinska institutet ger ca 1,9 miljoner kronor i överskott mot budget på grund av en felperiodisering mellan åren.

Kommunledningsförvaltning

Nedan redovisas kommunledningsförvaltningens utfall, budget och avvikelse mot budget per ansvar.

Verksamhet per ansvar, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse 2015
13100 Kommundirektör och Klf-stab	15	16	1,5
13112 Kansli och juridik	8	8	-0,1
13113 Ekonomi och styrning	13	14	1,7
13114 HR	25	26	1,5
13115 IT och E-utveckling	26	15	-10,9
13116 Kommunikation	11	13	1,8
13117 Samhällsutveckling	21	24	2,7
13118 Demokrati och mänskliga rättigheter	8	8	-0,3
13119 Näringsliv	5	5	-0,5
13121 Upphandling	8	7	-1,0
13122 Medborgarservice	24	25	1,2
13123 Trygghet och säkerhet	3	4	0,8
Totalt	166	165	-1,6

Kommundirektör och stab

Kommundirektör och stab har en positiv budgetavvikelse mot budget om 1,5 miljoner kronor vilket beror på försenade eller uteblivna kostnader för olika projekt, såsom kommunhusutredningen, samt lägre gemensamma kostnader än budgeterat inom klf som senarelagts på grund av omorganisationen av klf.

Kansli och juridik

Vakanser under 2015 med minskade personalkostnader till följd och uteblivna intäkter väger upp mot varandra och medför att kansli och juridik har ett negativt resultat mot budget om 0,1 miljoner kronor.

Ekonomi och styrning

Ekonomi och styrning avviker med 1,7 miljoner kronor mot budget på grund av en vakant halvtidstjänst, en försenad uppgradering av ekonomisystemet som istället genomförs 2016 samt att upphandlingen av ett nytt beslutsstödssystem avbröts under året, men som kommer att återupptas under 2016.

HR

HR redovisar ett överskott mot budget på 1,5 miljoner kronor, vilket har flera olika orsaker. Sammanfattningsvis är det flera planerade insatser som under året blivit försenade såsom ledarskapsutbildning, introduktionsfilm till nyanställda samt projektet ökad sysselsättning. Utöver detta har kostnaderna för de fackligt förtroendevalda varit lägre än budgeterat samt ett lägre utnyttjande än budget av pensionsrådgivning (KPA). En stor orsak är även att cykelförmånen har haft ett avsevärt lägre utnyttjande än budgeterat.

IT- och e-utveckling

Verksamheten IT- och E-utveckling visar en negativ budgetavvikelse med 10,9 miljoner kronor. Detta beror främst på mindre faktiska intäkter för IT-tjänster än budgeterat, på höga konsultkostnader för Professionell IT (ett program som avslutades 2015) samt personalförändringar.

Kommunikation

Det är framförallt projekt som inte avslutats inom 2015 samt sjukskrivningar hos personalen som påverkat kommunikationsenhetens positiva avvikelse på 1,8 miljoner kronor mot budget.

Samhällsutveckling

Verksamheten samhällsutveckling visar nettokostnader som ger en positiv avvikelse från budget om 2,7 miljoner kronor. Detta beror framförallt på för hög kostnadsbudget samt svårbedömda projekt. En för hög kostnadsbudget ger en positiv avvikelse när de faktiska kostnaderna inte motsvarar de budgeterade kostnaderna. Vissa projekt inom stadsdelsutveckling samt plats- och fastighetsutveckling är svårbedömda vad gäller tidplan, aktiviteter och kostnader eftersom dessa faktorer inte alltid är påverkbara när andra aktörer är inblandade i projekten. Samtidigt har samhällsutveckling ansvarat för uppdrag som lämnats till miljöenheten och som 2015 har krävt mer personalresurser än beräknat.

Demokrati och mänskliga rättigheter

En webbutbildning vars syfte är att motverka diskriminering har omarbetats för att bland annat även omfatta tillgänglighet enligt det nya lagkravet för bristande tillgänglighet som gäller sedan 1 januari 2015 vilket har medfört mer kostnader. Verksamhetsområdet har en negativ budgetavvikelse om 0,3 miljoner kronor trots att omprioriteringar av verksamhetsområdets totala budget har genomförts.

Näringsliv

Verksamheten näringsliv visar en negativ avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket beror på dubbel lönekostnad under 2015 på grund av personalförändringar.

Upphandling

Under 2015 har vakanser inom verksamheten upphandling bidragit till ett överskott men detta motverkas framförallt av att kostnaderna för samordnade varutransporter har tagits i sin helhet av upphandling och ger en negativ budgetavvikelse om 1 miljoner kronor. Kostnaderna för samordnade varutransporter ska fördelas på varje enhet som använt tjänsten inom kommunen, detta är tidskrävande och kostnaderna kunde inte fördelas då fakturorna för november och december inkom sent i bokslutsarbetet.

Medborgarservice

Medborgarservice visar en nettokostnad som är 1,7 miljoner kronor lägre än budget. Detta beror dels på att tryckeriet har högre intäkter än budgeterat på grund av större efterfrågan samt lägre kostnader för personal på grund av flera sjukskrivningar där inte alla kunnat ersättas av vikarie. Även ersättningen för finskt förvaltningsområde har bidragit till överskottet då bidraget var högre än budgeterat 2015.

Trygghet och säkerhet

2015 har verksamheten Trygghet och säkerhet en positiv avvikelse mot budget på 0,8 miljoner kronor vilket beror på att kostnaderna var lägre än budget 2015.

Betydelsefulla händelser

Tillgängligheten via telefon har ökat för Botkyrkas medborgare när de ringer till kontaktcenter, ca 71 procent av samtalen besvaras inom en minut jämfört 45 procent 2014.

Företagens uppfattning om kommunens service förbättrades markant under 2015 års mätning av Nöjd Kund Index med ett resultat på 72 vilket placerar Botkyrka på 9:e plats av Stockholm Business Arena regionen (SBA) 52 kommuner.

Medborgarens fokus – verksamhetsmodell med processororientering syftar till att hela organisationen mer ska styras utifrån dem vi är till för.

Kommunens politiska och tjänstemannaledningsgrupp har genom en gemensam ledarskapsutbildning jobbat med de olika rollerna och hur de ska mötas.

Under 2015 var flera verksamhetsområden inom kommunledningsförvaltningen involverade i ett arbete kring så kallad jämlikhetsdata. Med hjälp av jämlikhetsdata kan ojämlikhet och diskriminering spåras. Det handlar om uppföljning av förhållanden och resultat inte bara baserat på ålder och kön, utan även till exempel etnicitet och religion. För att bättre förstå vad jämlikhetsdata innebär, vilka vinster och risker som finns, involverades forskare och representanter från civilsamhället. 2016 fortsätter arbetet med ett pilotprojekt.

Resultat i förhållande till flerårsplanens målområden

Målområde - Medborgarnas Botkyrka

Mål 1. Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen

Kommunstyrelsens mål

1:1a: Flickor och pojkar, kvinnor och män i alla stadsdelar deltar aktivt i lokalsamhället och den lokala demokratin

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2006	Utfall 2010	Mål 2014	Utfall 2014
2014 ökar Botkyrkabornas deltagande i riksdagsvalet mer än riksgenomsnittet. (%-e.h.) ¹ (Valmyndigheten)	0,43	-0,87	Ökning högre än riksgenomsnittet.	-2,2
Förändring valdeltagande – riksgenomsnitt	1,88	2,64		+1,2

¹ Kan ej redovisas könsuppdelat.

Mätbart mål	Val- deltagande 2006	Val- deltagande 2010	Utfall 2010	Mål 2014	Utfall 2014	Förändring 2010 och 2014
2014 ökar deltagandet i kommunalvalet i samtliga stadsdelar och är som lägst 60 %. ² (Valmyndigheten)			-	Ökning i alla stadsdelar - Minst 60	- -	
Alby	57,9	58,3	0,5		51,6	-6,7
Fittja	58,0	58,0	0,0		54,3	-3,7
Hallunda/Norsborg	65,4	62,7	-2,7		60,9	-1,8
Storvreten	61,2	59,9	-1,4		58,3	-1,6
Tullinge	82,8	85,7	3,0		86,4	0,7
Tumba	77,8	78,3	1,5		76,7	-2,6
Vårsta Grödinge	80,9	83,4	2,5		81,7	-1,7

Mätbart mål	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Mål 2015	Utfall 2015 alla	Utfall 2015 kvinnor	Utfall 2015 män
2015 ska andelen invånare, som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem, ligga på lägst samma nivå som 2014 i alla stadsdelar (%). (MBU Botkyrka)					36	36	35
Alby	40	43	38	Kvinnor 43, män 38	46	47	44
Fittja	37	39	35	Kvinnor 39, män 35	45	47	44
Hallunda/Norsborg	34	34	33	Kvinnor 34, män 33	37	34	40
Tullinge	22	26	19	Kvinnor 26, män 19	24	28	20
Tumba inkl. Storvreten	29	31	27	Kvinnor 31, män 27	33	34	33
Vårsta Grödinge	30	37	24	Kvinnor 37, män 24	32	33	30
2015 ska andelen skolor som fyllt sina platser i Botkyrka ungdomsfullmäktige vara 75 %. (Klf)	75			75	75		

Uppföljning och slutsatser

De båda mätbara mål som är aktuella 2015 är båda uppnådda.

Under året har ett viktigt fokus varit att stärka upp nationella minoriteteters deltagande i den lokala demokratin. Ett arbete för romsk inkludering och vida-

² Kan ej redovisas könsuppdelat.

reutveckling av samarbetet kring det finska förvaltningsområdet har prioriterats.

Kommunledningsförvaltningen har under 2015 arbetat med medborgardialog i olika former för att fånga in invånarens synpunkter i frågor av särskilt politiskt intresse genom internetbaserade medborgarpaneler och fysiskt i alla stadsdelar kopplat till civilsamhällets delaktighet för social sammanhållning, jämlikhet och samhällsutveckling på lokal nivå. Dialog om Brunnas framtida fysiska struktur är ett exempel. Överhuvudtaget tar övriga förvaltningar allt oftare hjälp av områdesutvecklarna för att genomföra medborgardialoger. Vidare har Antirykteskampanjen Botkyrka fördomsfritt mobiliserat invånare från alla kommundelar: Botkyrka ungdomsfullmäktiges elevrådsutbildningar samt kunskapsseminarier för unga vuxna om ungdomars möjlighet till delaktighet har också varit viktiga inslag för att uppnå målområdets åtagande 2015. Ännu en insats som bidragit till uppfyllelse av målområdet har varit att kommunen utvecklat och breddat samarbetet med berörda lokala aktörer i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

För att ytterligare stärka samrådet och dialogen med de lokala funktionshinderorganisationerna startade under 2015 en arbetsgrupp för funktionshinderfrågor. Arbetsgruppen är knuten till demokratiberedningen. Funktionshinderfrågorna har nu samma politiska beredning som övriga människorättsperspektiv. Arbetsgruppen ersätter kommunala rådet för funktionshinderfrågor.

Mål 2. Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter

Kommunstyrelsens mål

1:2a Botkyrka har en god interkulturell, jämlik och jämställd samhällsutveckling

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2012	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Vid utgången av 2015 ska minst 75 % av kommunens enheter haft en eller flera deltagare i någon form av kompetensutveckling i interkulturell kunskap. ³	-	-	75	Målet har inte kunnat följas upp 2014	75	Målet har inte kunnat följas upp 2015
2015 är den uppmätta tillgängligheten till den fysiska miljön i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet lägst 70 %. ⁴ (Tillgänglighetsdatabasen)	60	-	70	Målet har inte kunnat följas upp 2014	70	Målet har inte kunnat följas upp 2015

Kommunstyrelsens åtagande

³ Målet har inte kunnat följas upp under 2014

⁴ Mäts enbart vartannat år.

Kommunstyrelsen åtar sig att genomföra en utvärdering som grund för insatser för att säkerställa att kommunen uppfyller de lagstadgade kraven för det finska förvaltningsområdet och nationella minoriteter.

Kommunstyrelsen åtar sig att genomföra en kartläggning av HBTQ-medvetna insatser i kommunen och sprida goda exempel vidare i kommunorganisationen.

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att inleda arbetet med att ta fram jämlikhetsdata som grund för mål och uppföljning av utvecklingen i Botkyrka som organisation och plats.

Uppföljning och slutsatser

Tillgänglighetsarbetet har stått fortsatt stilla på samhällsbyggnads- respektive tekniska förvaltningen och kommunledningsförvaltningen har därför inte heller i år kunnat följa upp målet. Arbetet har nu stått still i flera år vilket riskerar att medborgare med funktionsnedsättning upplever diskriminering på grund av bristande tillgänglighet. Tekniska förvaltningen har budgeterade medel för arbetet vilka dock inte används på grund av bristande personella resurser. Avgörande för att kunna ta vidare steg är att tillgänglighetsdatabasen upprättas som överenskommet. Under året har kommunledningsförvaltningen inlett ett arbete med att lägga in tillgänglighet i kommunens upphandlingsmallar oavsett om det avser entreprenader, varor eller tjänster, samt att utbilda berörda kravställare.

Webbutbildningen ”Botkyrka för alla” är unik i sitt slag. Framtagandet har kantats av en rad utmaningar: att hitta en godtagbar nivå och signalgivning som funkar för alla yrkesgrupper i kommunen, tekniska utmaningar och att möta de skärpta krav i diskrimineringslagstiftning som trädde i kraft 2015 och som rör tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Webbutbildningen har därför blivit försenad vilket innebär att vi inte uppnått det mätbara målet att medarbetare från 75 procent av kommunens enheter fått kompetensutveckling i interkulturell kunskap.

Den utvärdering som genomförts för att säkerställa att kommunen uppfyller de lagstadgade kraven för det finska förvaltningsområdet och nationella minoriteter visar på grundläggande brister i den kommunala förvaltningen och en aktivitetslista har tagits fram för åtgärder under 2016.

Åtagandet att göra en kartläggning av HBTQ-medvetna insatser i kommunen har inte kunnat genomföras på grund av bristande personella resurser.

Åtagandet att ta fram jämlikhetsdata har genomförts enligt plan i form av en Unesco Lucs-pilot med fokus på svenska muslimer och afrosvenskar. En återrapportering av åtagandet till kommunstyrelsen kommer att ske i april 2016.

Det långsiktiga arbetet för att uppnå kommunstyrelsens mål pågår. Som grund för arbetet under den nya flerårsplanepreioden arbetar kommunledningsförvaltningen tillsammans med övriga förvaltningar med att ta fram ett förslag till

program för ett jämlikt Botkyrka. Programmet ska ligga till grund för arbetet med interkultur, jämställdhet, folkhälsa och att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet är försenat och programmet bedöms komma upp för beslut i kommunfullmäktige 2016 efter en omgång med nämndremiss. Vidare har kommunledningsförvaltningen påbörjat ett förvaltningsöverskridande arbete med ett lokalt utvecklingsprogram för Hallunda- Norsborg. Under våren 2016 ska en medborgardialog om programmet ske.

Mål 3. Botkyrkaborna är friskare och mår bättre

Kommunstyrelsens mål

1:3a: Hälsoläget i Botkyrka förbättras och skillnaderna i hälsa minskar mellan olika grupper

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2002	Utfall 2006	Utfall 2010	Mål 2015	Utfall 2015
2015 förbättras den självskattade hälsan för alla, men särskilt i den socioekonomiska gruppen med lägst självskattad hälsa. ⁵ (Landstingets hälsoenkät)	0,69	0,66	0,72	0,76	0,72
- Kvinnor	0,65	0,58	0,68	0,74	0,67
- Män	0,75	0,74	0,75	0,77	0,75

* Som mått på socioekonomi används utbildningsnivå. Siffrorna visar kvoten mellan den grupp som har kort utbildning (grundskola eller mindre) med gruppen som har eftergymnasial utbildning. Ju närmare kvoten är 1, desto mindre är skillnaden i hälsa.

Uppföljning och slutsatser

För att följa hälsoläget bland vuxna kvinnor och män deltar kommunen vart fjärde år med ett extra urval i Landstingets hälsoenkät. Den visar att andelen kvinnor och män i Botkyrka som bedömer sin hälsa som god eller mycket god ökar över tid, men att nämndmålet inte är uppfyllt. Hälsoklyftorna mellan olika socioekonomiska grupper kvarstår. Generellt uppger kvinnor sämre hälsa och mer sjuklighet än män. Botkyrkabor med enbart grundskola uppger sämre hälsa än gruppen med eftergymnasial utbildning. Generellt har också Botkyrka sämre hälsoläge jämfört med länet och riket som helhet. Bland unga är psykisk ohälsa ett orosmoment, framförallt bland flickor och unga kvinnor. För att följa utvecklingen i Botkyrka har vi upphandlat och samordnat Ungdomsenkäten som genomförs våren 2016 bland unga i hela länet. Resultatet kommer att visa utvecklingen av flickor och pojkars hälsa, samt faktorer som kommunen kan påverka och som har betydelse för hälsan.

Mycket av ojämlikheten i hälsa beror på strukturella skillnader i livsvillkor och levnadsförhållanden, det vill säga de samhälleliga förutsättningarna för god hälsa. Utmaningen är att främja hälsan oavsett den socioekonomiska situationen för olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar. Av stor vikt är därför att kommunledningsförvaltningen fortsätter samt vidareutvecklar stödet till verksamheterna kring ett långsiktigt och strukturerat hälsofrämjande och

⁵ Mäts som kvot mellan socioekonomiska grupper, där värdet 1 betyder att det inte finns någon skillnad mellan grupperna. Inom parentes anges lägsta respektive högsta värde bland stadsdelarna, avrundat till heltal.

förebyggande arbete. Det kommande programmet för ett jämlikt Botkyrka kommer att ligga till grund också för det fortsatta folkhälsoarbetet.

Sammanfattande analys: Målområde Medborgarnas Botkyrka

Kommunstyrelsen har sammanlagt tre nämndmål och sju mätbara nämndmål och tre åtaganden under målområdet Medborgarnas Botkyrka, vilket sammanfattas i tabellen nedan.

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
3	2		1	
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
7	2	1		4 (varav 2 st gäller valår)
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt
0				

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år
		♦		↑

Denna värdering motiveras av att det pågår ett kontinuerligt arbete för att stärka medborgarens Botkyrka. Beskrivningen av det arbete som genomförts samt uppföljningen av åtaganden visar att arbetet ger ett positivt resultat. Uppföljningen av de mätbara målen, som varit möjliga att mäta 2015, visar en positiv utveckling.

Målområde - Framtidens jobb

Mål 4. Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
2015 erbjuder kommunledningsförvaltningen minst 51 sommarjobb i sina verksamheter. (Klf)	110	127	51	55
- Kvinnor	55	-	25	31
- Män	55	-	26	24

Uppföljning och slutsatser

Kommunledningsförvaltningen har genom att ta emot 55 sommarjobbare uppnått och överträffat målet om sommarjobb. Kommunledningsförvaltningens ambitioner har varit att förutom att erbjuda unga Botkyrkabor kvalitativ och lärarrik sysselsättning under sommaren öka intresset för Botkyrka kommun som arbetsgivare, bidra till att unga Botkyrkabor tar steg närmare arbetsmarknaden samt skapa arenor för nätverkande.

En utvärdering bland kommunledningsförvaltningens sommarjobbare visar exempelvis att 81 procent upplevde att de fått nya kunskaper, 77 procent att sommarjobbet bidragit till att underlätta jobsökande i framtiden, 74 procent att de fått ett bredare nätverk, 78 procent var nöjda eller mycket nöjda med Botkyrka kommun som arbetsgivare och skulle rekommendera andra att sommarjobba här. Bidragit till resultatet har en rad förvaltningsgemensamma aktiviteter, till exempel gemensam introduktion, avslutning och utbildningstillfällen. Genom att medvetet skapa dessa mötesarenor samt att efterfråga sommarjobbare från olika delar i kommunen har vi även skapat förutsättningar för ökad social sammanhållning. För att uppnå ett ännu bättre resultat nästa år, är det önskvärt med en bättre matchning mellan de feriepraktikplatser som erbjuds och de ungas intressen och erfarenheter.

I den pågående planeringen för driftupphandlingar ställer vi krav både på sommarjobb och på traineeplatser med varierande målgrupper bland annat i Hallunda/ Norsborg. Traineeåtagandet kommer att uppfyllas från och med i höst då driftavtalen börja gälla. Totalt beräknas det ge 15 traineeplatser om perioder på 6 månader under en avtalstid på totalt fyra år.

De upphandlingar som genomförts i samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen avseende driftupphandlingar för markskötsel har genererat såväl traineeplatser som sommarjobb, se tabellen nedan. Platserna kommer att börja utnyttjas under 2016. Avtalsperioden är fyra år under förutsättning att kommunen väljer att förlänga respektive avtal.

Område	Sommarjobb (antal)	Traineeplats (antal)
Tullinge/Riksten	12	1
Alby, Fittja	15	2
Hallunda, Norsborg	30	10
Fastighets Södra	120	-
Totalt	177	13

Som ett led i att uppnå det mätbara målet om direktupphandlingar som vinnas av lokala leverantörer, har kommunledningsförvaltningen tillsammans med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen ansökt om och fått 48,8 miljoner kronor från ESF-rådet. Syftet är att stödja användningen av upphandling som verktyg för att skapa lokala jobb.

Målet är att i ett nära samarbete mellan kommunen och arbetsförmedlingen använda befintliga åtgärder hos respektive myndighet för att skapa en sammanhållen kedja av insatser utifrån den enskilda individens behov. Tanken är

att genom samverkan och samverkansavtal med civilsamhälle, näringsliv och myndigheter bygga bryggor ut i arbete för målgruppen. I projektet ingår också att utveckla användningen av sociala klausuler i kommunens upphandling och anskaffning av varor och tjänster med särskilt fokus på jobb och arbetsintegrerade platser.

Kommunledningsförvaltningen genomför också flera olika insatser, bland annat utbildning, för att främja samarbete med den sociala ekonomin i syfte att skapa fler arbetstillfällen i Botkyrka.

Mål 5. Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar

Kommunstyrelsens mål

2:5a: Senast 2017 tillhör Botkyrka de 30 främsta kommunerna i riket när det gäller företagsklimat

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
2015 tillhör Botkyrka de 120 främsta kommunerna i riket när det gäller företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs mätning.	164	207	131	120	159	120	170
2015 har Botkyrka ett Nöjd-Kund-Index bland företagare på 70 i undersökningen INSIKT. (SBA)	67	-	66	70	73	75	72
2015 finns 33 hektar planlagd kommunägd mark för företagsetableringar. (hektar)	-	-	-	20	11	33	11

Uppföljning och slutsatser

En rad aktiviteter pågår för att förbättra näringslivsklimatet och uppnå kommunstyrelsens mätbara mål. Ännu nås inte målet att Botkyrka ska tillhöra de 120 främsta kommunerna i riket när det gäller företagsklimat. För att uppnå både det och målet om Nöjd-Kund-Index, fortsätter projektet om förbättrad företagservice "NKI 75". En reviderad näringslivsstrategi har tagits fram och ska tas upp till beslut våren 2016.

Näringslivsplanen är uppdaterad som grund för det fortsatta arbetet 2016. Med planen som utgångspunkt genomför vi förbättringsåtgärder löpande. Stort fokus ligger på förbättrad kommunikation, bland annat i form av näringslivsträffar, nyhetsbrev, företagsbesök, utbildningar, Botkyrka näringslivsdag och Näringslivsforum. Vi har tagit fram en tydligare och mer informativ näringslivs-sida på botkyrka.se, bland annat med ett kalendarium som presenterar kommande aktiviteter, kurser och seminarier. Information om pågående etableringsprojekt presenteras också. Vidare beskrivs nu etableringsprocessen för att tydliggöra tillvägagångssättet vid köp av mark och etablering. En annan aktivitet är utbildningstillfällen för lokala leverantörer i offentlig upphandling genomförts. Ett av utbildningstillfällen dokumenterades av Xenter och finns nu publicerat på kommunens hemsida. Under året har näringslivscenter haft ett

flertal möten med bland annat kommunens kontaktcenter, bygglov, miljöenheten, gata och park, kultur och fritid, samt tekniska förvaltningen och medborgarkontoren för att informera om kommunens näringslivsverksamhet och hur viktigt det är att alla inom kommunen ger god service. Från och med första kvartalet 2016 kommer en bygglovshandläggare att finnas på näringslivscentret för drop-in-besök en dag i veckan för att möta upp företagarnas frågor på ett snabbare och effektivare sätt.

Våren 2016 kommer näringslivscentret också att starta ett nytt projekt som riktar sig mot de befintliga företagen i kommunen med en kvalitativ enkätundersökning. Syftet är att få underlag för att bättre stödja ett 20-tal utvalda företag som idag drivs framgångsrikt och har potential att växa. På detta sätt vill Botkyrka bli bättre på att effektivisera sina framtida tillväxtfrämjande insatser på kommunal och regional nivå, vilket i förlängningen ska leda till ökad sysselsättning i kommunen.

Parallellt fortsätter arbetet med att etablera och marknadsföra begreppet ”Botkyrka Södra Porten till Stockholm”. Samarbetet med Skanska och Trafikverket om "Södra porten" respektive ny dragning av Hågelbyleden tog steg framåt 2015. Kommunfullmäktige beslutade i december att bilda ett gemensamt utvecklingsbolag med Skanska för Södra porten.

Vidare pågår en idé- och markanvisningstävling för att locka nya intressanta samarbetspartners för fortsatt utveckling av Hågelbyparken. Tävlingen stängdes i september och vinnande förslag presenteras i början av 2016. För skidtunnelprojektet i Lida har vi gjort en oberoende bedömning av de ekonomiska förutsättningarna. Innan vi kan återuppta upphandlingen, så har vi fått kommunstyrelsens uppdrag att göra en fördjupad så kallad kassaflödesanalys och skissa på olika tänkbara nivåer för ett kommunalt åtagande i projektet. Vi följer också ett skidtunnelprojekt i Göteborg för att dra lärdom av det.

Ett arbete pågår för att uppnå mål om att det 2015 ska finnas 33 hektar planlagd kommunägd mark för företagsetableringar. 2014 uppnådde vi inte målet. I år finns än så länge 10,7 hektar i planlagd mark för företagsetableringar och 25,2 hektar i planskede. Första detaljplanen för Rikstens företagspark beräknas vara klar för antagande i början av 2016.

Sammanfattande analys: Målområde Framtidens jobb

Kommunstyrelsen har sammanlagt ett nämndmål och fyra mätbara nämndmål under målområdet, vilket sammanfattas i tabellen nedan.

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
0				
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
4	1	1	1	1
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt

0				
---	--	--	--	--

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år
		♦		➔

Denna värdering motiveras av att ett av fyra mätbara mål är uppnått. Kommunstyrelsens bidrag till måluppfyllelsen bedöms vara godtagbar då ett omfattande arbete pågår som förväntas att få effektiv under kommande år, men som inte mätts eller fått effekt 2015.

Målområde - Välfärd med kvalitet för alla

Kommunstyrelsens mål

3:a: Botkyrka kommuns styrsystem bidrar till en positiv utveckling av verksamheternas resultat och kvalitet för båda könen i alla stadsdelar

3:b: Kommunens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbara nämndmål kommunstyrelsens mål 3:a

Mätbart mål	Utfall 2012	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
2016 har kommunen i jämförelse med 2014 förbättrat sina resultat i Resultatvisaren med avseende på: - resultat och effektivitet - politisk styrning och kontroll - medborgarinformation om resultat. ⁶ (%) (SKL: Resultatvisaren)	33-55	-	Bättre än 2012	33-58	Bättre än 2014	Mäts inte 2015
2015 förbättrar kommunen sitt resultat när det gäller service och verksamhetsutveckling med stöd av IT enligt SKL:s jämförelse- och självskattningsverktyg eBlomlådan. ⁷ (SKL: eBlomlåda)	2	2	Bättre än 2013	2	3	2
Fr.o.m. 2014 följs 90 % av alla individbaserade indikatorer och nyckeltal upp med kön som övergripande indelningsgrund från nämnd till enhetsnivå. (%) (Klf)	-	-	90	64	90	68

Mätbara nämndmål kommunstyrelsens mål 3:b

Mätbart mål	Utfall 2013	Kvinnor	Män	Mål 2014	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Mål 2015	Kvinnor	Män	Utfall 2015	Kvinnor	Män
-------------	-------------	---------	-----	----------	-------------	---------	-----	----------	---------	-----	-------------	---------	-----

⁶ I Resultatvisaren anges den procentuella andelen poäng kommunen uppnår i förhållande till den maximala (100 %) för varje område. Varje område innehåller flera delar. I indikatorer redovisas det lägsta och det högsta värdet inom området.

⁷ Botkyrkas genomsnittliga värde baserat på 141 "blomlädeindikatorer" (skala 1-3).

2015 ökar andelen kvinnor och män som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen och är minst 53 %. (%) (MBU, Botkyrka) ⁸	53	55	51	55	51	54	49	53	55	50	53	54	52
			(52)										
	(45/61)	(44/60)	53		(48/65)	(42/54)							
			(47)										
Alby	60	61	60		58	65	52		66	53	55	54	55
Fittja	55	56	54		52	58	47		59	48	60	59	61
Hallunda/Norsborg	51	47	55		48	48	48		49	49	49	49	48
Tullinge	50	57	44		48	56	42		57	43	50	55	45
Tumba inkl. Storvreten	51	58	45		53	52	54		53	55	54	54	54
Vårsta/ Grödinge	45	45	45		47	50	44		51	45	48	51	45
2015 är tillgängligheten vid telefonkontakt med kommunen lägst 60 %. (SKL: KKIK)	19	-	-	60	51	-	-	65	-	-	52	-	-
2015 ska 80 % av alla externa samtal till 530 601 00 besvaras inom en minut.	-	-	-	-	-	-	80	-	-	-	67	-	-
2015 får 100 % av de som lämnar in synpunkter och klagomål på kommunens verksamheter ett första svar från ansvarig handläggare inom 10 dagar. (%)	-	-	-	100	17	-	-	100	-	-	27	-	-

Uppföljning och slutsatser

2014 förbättrade kommunen sina resultat i Resultatvisaren såväl när det gäller resultat och effektivitet, som politisk styrning och kontroll, samt medborgarinformation om resultat. En rad insatser som kommer att bidra till ett ännu bättre resultat 2016 har genomförts 2015 och planeras inför 2016.

2014 gjordes en enkätundersökning riktad till politiker, förvaltningschefer och controllers för att få svar på hur nämnder och förvaltningar uppfattar den centrala budgetprocessen. Svaren visade bland annat att de flesta tyckte att kommunen avsätter för mycket tid för planeringsarbetet och för lite tid för uppföljning och analys. Undersökningen resulterade i att kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att hösten 2015 utreda hur en framtida modell ska utformas och i december beslutade kommunfullmäktige om den nya budget- och uppföljningsprocessen.

För att uppnå större transparens och förutsägbarhet för kommunens verksamheter har också en ny resursfördelningsmodell tagits fram och tillämpades för första gången i kommunens Ettårsplan 2016.

⁸ Inom parantes anges lägsta respektive högsta värde bland stadsdelarna, avrundat till heltal.

Förvaltningen har också fått i uppdrag att se över flerårsplanens mål och dess struktur inför 2017. Detta arbete har varit vilande i avvaktan på fastslagen inriktning för kommunens arbete med processorientering, men har nu återupptagits.

Mätningen av kommunens utveckling till en e-förvaltning med SKL:s verktyg eBlomlådan genomfördes 2015 under sommaren, i stället för som tidigare under senhösten. Ändringen har gjorts för att få ett bättre underlag för kommunens planering. Mätningen 2015 visar på ett oförändrat resultat jämfört med 2014, 2 av 3. Utfallet beror på att en del planerade utvecklingsarbeten ännu inte genomförts vid mättillfället. Under hösten har en del sådana börjat genomföras, andra är planerade för våren 2016 och beräknas ge genomslag vid nästa mättillfälle.

Det mätbara målet att 90 procent av alla individbaserade indikatorer och nyckeltal ska följas upp med kön som övergripande indelningsgrund från nämnd- till enhetsnivå, går bara att följa upp på nämndnivå. 2015 omfattar uppföljningen mätbara mål och indikatorer. Med det som utgångspunkt kan konstateras att målet inte uppnåddes 2015. Endast 68 procent av de individbaserade mätbara målen och indikatorerna i kommunens ettårsplan är könsuppdelade. Resultat är dock något bättre jämfört med år 2014. Spännvidden är stor bland nämnderna och varierar från 93 procent för Kommunstyrelsen och 91 procent för Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden till 0 procent för både Tekniska nämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det finns fler individbaserade indikatorer och de är i högre grad också könsuppdelade jämfört med de mätbara målen. Under 2016 krävs ett bättre stöd till förvaltningarna, tillsammans med en tydlig efterfrågan från nämnder och förvaltningsledningar.

Kommunstyrelsens mål 3:b, Kommunens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter

Uppföljning och slutsatser

För att uppnå målet om lägst 65 procents tillgänglighet vid telefonkontakt med kommunen, fortsätter implementeringen av kommunens telefonpolicy parallellt med kontinuerligt förbättringsarbete på kontaktcenter. 2015 ökade tillgängligheten för svar på sin fråga vid telefonkontakt med kommunen via kontaktcenter med en procent och är nu 52 procent. Det innebär att vi inte når upp till målet på 65 procent. Däremot har de svar som förmedlats skett snabbare. 42 procent har fått svar på sin fråga inom en minut vilket kan jämföras med 27 procent vid mätningen 2014.

Sammanfattningsvis kvarstår en hel del arbete med att öka tillgängligheten till kommunen. För att uppnå det behöver dels inkommande samtal till kontaktcenter besvaras snabbt och den som ringer få svar på sin fråga på en gång, dels genom att det är lätt att komma i kontakt med rätt person när samtal kräver specialistkompetens. Det innebär att både kontaktcenter men också kommunens övriga medarbetare behöver ha en hög tillgänglighet. Medarbetarna måste också hänvisa sin telefon när de inte är tillgängliga så att den som ringer får besked när de går att nå igen. Många verksamheter inom kommunens förvalt-

ningar har fått en genomgång av telefonpolicy och svar på olika praktiska handhavandefrågor under 2015. Vidare har bygglovshandläggarna, som får många samtal, infört en gruppnummerlösning vilket resulterat i en bättre fördelning av samtalen mellan deras handläggare, vilket ger en högre tillgänglighet.

Ett annat av de mätbara målen är att 80 procent av alla externa samtal till 08-530 610 00 ska besvaras inom en minut. Under 2014 var andelen 45 procent. Genomsnittet låg 2015 på 67 procent vilket är en tydlig förbättring sedan 2014. Framförallt har en positiv utveckling skett under hösten där genomsnittet ligger på 70 procent.

Alla synpunkter som kommer in till kommunen ska registreras av kontaktcenter som bekräftar och tackar för synpunkten. Enligt kommunens riktlinjer för synpunktshantering ska den som lämnat en synpunkt få ett första svar från ansvarig handläggare inom 10 dagar. Det är också ett av kommunstyrelsens mätbara mål. Totalt har 460 synpunkter registrerats under 2015 vilket är en ökning med närmare 90 procent jämfört med 2014, då antalet uppgick till 247 stycken. 2014 besvarades bara 17 procent av synpunkterna inom utsatt tid, medan 27 procent av alla avslutade synpunkter besvarades inom 10 dagar 2015. Det är en tydlig förbättring som samtidigt avspeglar hur långt genomförandet kommit inom respektive förvaltning. För att kommunen ska uppnå målet är det 2016 främst viktigt med ett fortsatt arbete inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Sammanfattande analys: Målområde Välfärd med kvalitet för alla

Kommunstyrelsen har sammanlagt två nämndmål och sju mätbara nämndmål under målområdet, vilket sammanfattas i tabellen nedan. Ett av dessa mätbara mål kommer inte att följas upp förrän 2016.,

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
0				
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
7	1	3	2	1 (ej mätbart 2015)
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt
0				

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år
		◆		➔

Denna värdering motiveras av att ett arbete pågår för att uppnå målen, men trots betydande förbättringar uppnås inte de mätbara målen. Arbetet beräknas ge effekt framöver, men att vissa delar tar längre tid att förändra än beräknat.

Målområde - Grön stad i rörelse

Mål 8. Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva

Kommunstyrelsens mål

4:8a. Botkyrka som plats är fossilbränslefritt år 2030

Kommunstyrelsens kompletterande åtaganden

Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 i samarbetet med interna och extern aktörer påbörja genomförandet av handlingsplanen som bidrar till att Botkyrka är fossilbränslefritt år 2030.

Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.

Kommunstyrelsen åtar sig att under 2015 utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft i enlighet med uppdrag i flerårsplanen.

Uppföljning och slutsatser

Ett förslag till handlingsprogram för Botkyrka fossilbränslefritt 2030 har tagits fram för politiskt beslut. Beredningen inför beslut är dock inte påbörjad.

Årets Earth Hour uppmärksammades i Botkyrka i och utanför Tumbascenen den 28 mars. Arrangemanget genomfördes tillsammans med 18 föreningar och lockade cirka 250 besökare.

Under 2015 har arbete pågått med införandet av samordnade varutransporter i Botkyrka. Från och med slutet av september ingår leverans av livsmedel och mjölk till kommunens verksamheter i den samordnade varutransporten på Södertörn. Kostnader för samordnade varutransporter, kilopris samt stoppkostnad, beräknas uppgå till cirka 4 miljoner kronor per år. De omförhandlingar av befintliga avtal som genomförts av kommunen och inom Södertörn har inte resulterat i kostnadsbesparingar som täcker den ökade kostnaden. På uppdrag av den centrala styrgruppen pågår därför ett arbete för att ta fram en handlingsplan för att nå kostnadsneutralitet i avtalen. Detta kommer med stor sannolikhet att ställa högre krav på samverkan inom Södertörn vid upphandling av de varor som ska ingå i samordnade varutransporter, styrning av leveransdagar för att minska stoppkostnader, förändringar i basutbud i avtalen och att öka omsättningshastigheten i ramavtalen.

Kommunledningsförvaltningen arbetar även vidare med att införa och utveckla miljökrav på fordon och transporter i nya upphandlingar. Under det första kvartalet har miljökrav ställts i 10 genomförda upphandlingar. Under det andra

kvartalet 2015 har miljökrav ställts i ytterligare 8 upphandlingar. Vidare pågår ett arbete med att införa och utveckla miljökrav på fordon och transporter i nya upphandlingar. Under det första kvartalet har miljökrav ställts i 10 genomförda upphandlingar.

Samtidigt undersöks möjligheterna att etablera ytterligare ett tankställe för biogas i kommunen, i Tumba. Förhandlingar förs med E-on. Tillsammans med en privat aktör i Hallunda försöker vi även få till ytterligare en plats för bilpoolen, vars bilar både enskilda Botkyrkabor och medarbetare i kommunen kan använda.

De båda uppdragen från flerårsplanen om solenergi och vindkraft är klara. Utkast på utredningar finns och de ska återrapporteras till kommunstyrelsen i mars, via klimat- och planeringsberedningen i februari 2016.

Mål 9. I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer

Kommunstyrelsens mål

Kommunstyrelsens mål 4:9 a: I Botkyrka finns årligen 550 byggstartklara bostäder för att uppnå den långsiktiga ambitionen om 20 000 nya bostäder 2040

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2013	Kvinnor	Män	Mål 2014	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Mål 2015	Kvinnor	Män	Utfall 2015	kvinnor	män
2015 ökar andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde och är minst 40 % i alla stadsdelar ⁹ (%) (MBU, Botkyrka)	60	58	63	40	57	59	56	40	42	36	57	57	57
Alby	42	43	41		49	52	47	50	53	48	51	44	58
Fittja	39	35	43		43	45	40	44	46	41	42	47	37
Grödinge/Vårsta	92	93	92		92	93	90	93	93	91	90	90	91
Hallunda/Norsborg	55	46	63		39	42	36	40	43	40	42	43	41
Tullinge	88	85	89		87	87	87	88	88	88	82	81	83
Tumba inkl.Storvreten	56	55	58		54	53	55	55	54	56	53	55	50

Uppföljning och slutsatser

Även i år når vi målet om 550 byggstartklara bostäder, det vill säga bygggrätter för bostäder med antagna detaljplaner där vi väntar på att anvisat byggbolag börjar bygga. 2015 har Botkyrka kommun över tusen byggstartklara bostäder. Byggstartklara bostäder är ett mått på god planberedskap. Alltför många byggstartklara bostäder är dock inte önskvärt.

⁹ Det redovisade utfallet gäller den stadsdel som hade lägst utfall.

2015 års planerade aktiviteter genomfördes i stort enligt plan. Riktlinjer för exploatering och markanvisning är färdiga och antagna av kommunfullmäktige. Vi har också genomfört en enkätundersökning bland nyinflyttade i Tullingedal. Ett förslag från kommunledningsförvaltningen till riktlinjer för bostadsförsörjning blev klart under våren. Efter politisk behandling förväntas de antas i mars 2016. Det blev också klart med ett förslag på inriktningsbeslut och arbetet är påbörjat med en ny strukturplan för Storstreten. Arbetet med etablering av studentbostäder i Fittja pågår i samarbete med Botkyrkabyggen. Kommunstyrelsen beslutade att uppdraget övergår till Botkyrkabyggen.

Vårt löpande arbete med att marknadsföra kommunen bland byggbolag och investerare visar goda resultat och intressentlistan växer stadigt. I september genomförde vi en stadsbyggnadsdag med byggbolag som målgrupp och vi deltog även med en egen välbesökt monter på Business Arena. Vi har varit aktiva i den regionala planeringen och har haft täta kontakter med Trafikverket i syfte att lyfta vår regiondels infrastrukturbehov.

För att uppnå målet att öka andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde har till exempel Unesco-piloten, för att motverka våldsbejakande extremism, genomförts, samarbetet för att utveckla nattvandrar- och grannsamverkansföreningarna har fortsatt samt utveckling av företags- samverkan för att öka tryggheten i företagsbyarna. Kommunens nuvarande trygghetsstrategi görs om till ett trygghets- och säkerhetsprogram som i större utsträckning anpassas till förvaltningarnas arbete inom området. Ett förslag till program kommer att tas upp för beslut i kommunstyrelsen under hösten 2016.

Sammanfattande analys: Målområde Grön stad i rörelse

Kommunstyrelsen har sammanlagt två nämndmål, ett mätbart nämndmål och tre åtagande, vilket sammanfattas i tabellen nedan.

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
3	2	1		
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
1	1			
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år
				

Denna värdering motiveras av att det pågår ett intensivt arbete med att nå effekter inom målområdet Grön stad i rörelse och som 2015 visat ge effekt.

Målområde - Kultur och kreativitet ger kraft

Mål 10. Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap

Kommunstyrelsens mål

5:10 a: Kommunen stimulerar och tar tillvara kreativitet och initiativ

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att leda genomförandet av strategin Kreativa Botkyrka med fokus på samordning, kommunikation och uppföljning.

Uppföljning och slutsatser

Arbetet med åtagandet att genomföra strategin Kreativa Botkyrka är igång. Det sker i tätt samarbete mellan flera förvaltningar, framförallt kommunledningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Under året har det även genomförts kommunikationsaktiviteter såsom externa forumträffar, populärversion av strategi och uppdatering av botkyrka.se. 2016 tar kultur- och fritidsnämnden över ansvaret för att samordna det operativa arbetet med Kreativa Botkyrka.

Mål 11. Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden öka Botkyrkabornas deltagande i kommunkoncernens mötesplatser för att uppleva och skapa kultur.

Uppföljning och slutsatser

Kommunens olika satsningar på film håller på att sammanställas och ska rapporteras till kommunstyrelsen i oktober. Vi har inlett ett samarbete med Sveriges Television med fokus på unga Botkyrkabor. Vi följer och deltar i regionala satsningar för att lotsa filmprojekt till rätt inspelningsmiljöer och kommuner. Vi har också medverkat i framtagande av nya ägardirektiv och uppdragsavtal för Filmregion Stockholm Mälardalen och kommer att se över motsvarande för Filmbasen. Kommunen är medfinansiär i ett nytt regionalfondsprojekt som Filmregion Stockholm-Mälardalen är projektägare för. Kommunens förväntan är att detta projekt ska generera ekonomiska resurser till satsningar i Botkyrka med inriktning på film, medier och stadsbyggnad. Samtliga aktiviteter är delar i ett långsiktigt arbete för att öka Botkyrkabornas möjligheter att uppleva och skapa kultur.

Helgen 22-23 augusti genomfördes festivalen "Vi är Botkyrka" på tre platser i Botkyrka. Sommarlördag i Tullinge" ägde rum klockan 11-16 på lördagen, liksom "This is Alby feat. Urban Voices" i Alby Centrum som gick av stapeln samma dag klockan 12-24. På söndagen var det sedan dags för "Hjärta Bot-

kyrka” i Hågelbyparken. Festivalen lockade sammanlagt 8 000 personer vilket var en bra bit över målet på 5 500 personer. Förutom det fantastiskt fina vädret, var en bidragande orsak ett bra urval av både lokala, nationella och internationella artister, men också det breda förankringsarbete genom många volontärer, feriepraktikanter och unga anställda, som alla förde med sig egna lokala nätverk. I festivalens alla delar skedde planering och genomförande i samverkan med ungdomar, föreningsliv och andra aktörer.

Arbetet med Tullinge Idéhus fortsätter. En ny detaljplan är klar och antagen av kommunfullmäktige och en byggentreprenör är upphandlad.

Arbetet med riktlinjer för mark till föreningar och religiösa samfund är förse-
nat men beräknas komma till politisk hantering i början av 2016.

Sammanfattande analys: Målområde Kultur och kreativitet ger kraft

Kommunstyrelsen har sammanlagt ett nämndmål och två åtagande under målområdet, vilket sammanfattas i tabellen nedan.

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
2	2			
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
0				
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt
0				

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till måluppfyllelsen	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år
				

Denna värdering motiveras av att kommunstyrelsens åtaganden under 2015 har genomförts samt många aktiviteter som också bidrar till att uppfylla målen inom området kultur och kreativitet ger kraft.

Målområde - En effektiv och kreativ kommunal organisation

Mål 12. Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens

Kommunstyrelsens mål

6.12a: Botkyrka kommun är en konkurrenskraftig och föredömlig arbetsgivare

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
2015 har Botkyrka högre medianvärde i SKL:s jämförelse av hållbart medarbetarengagemang än övriga kommuner i Stockholms län (%) ¹⁰ . (MU, SKL - HME)		77 (78)	78 (79)	Högre än övriga kommuner i länet	78 (79)	Högre än övriga kommuner i länet	78 (79)
- Kvinnor		77 (80)	78 (79)	Se ovan	78 (80)	Se ovan	78 (79)
- Män		75 (77)	76 (78)	Se ovan	78(77)	Se ovan	77 (78)
2015 upplever lägst 70 % av kommunens medarbetare att de har möjlighet att vara delaktiga i beslut som rör deras arbetsplats (%). ¹¹ (MU – område delaktighet och inflytande)	67	66	67	70	69 (64)	70	68 (63)
- Kvinnor	67	66	68	70	69	70	67 (62)
- Män	69	67	68	70	70	70	69 (65)
2014 ska alla kvinnor och män som önskar en högre sysselsättningsgrad upp till heltid ha fått ett erbjudande om det (%). (MU)	-	-	-	100	Målet kunde inte följas upp 2014	100	Målet har ännu inte kunnat följas upp för 2015
- Kvinnor	-	-	-	100	-	100	-
- Män	-	-	-	100	-	100	-

Uppföljning och slutsatser

En rad insatser inleddes 2015 för att uppnå målet att Botkyrka har högre medianvärde i SKL:s jämförelse av hållbart medarbetarengagemang än övriga kommuner i Stockholms län. Flera av aktiviteterna som handlar om att stärka kommunens attraktivitet är påbörjade. Bland annat har webbsidan utvecklats så att karriär- och utvecklingsmöjligheter i Botkyrka kommun som arbetsplats beskrivs på ett tilltalande sätt.

Arbete pågår också med att införa kompetensbaserad rekrytering. Rekryteringsystemet har kompletterats med en särskild modul för chefer och HR-medarbetare har utbildats i kompetensbaserad rekrytering.

Vidare fortsätter arbetet för att nå målet att alla kvinnor och män som önskar en högre sysselsättningsgrad upp till heltid ska ha erbjudits det. Fokus har legat på att stödja vård- och omsorgsförvaltningen i att implementera nya arbets-

¹⁰ SKL:s index för hållbart medarbetarengagemang omfattar frågor kring motivation, ledarskap och styrning. Syftet är att möjliggöra jämförelser mellan kommuner och analyser av kopplingen mellan medarbetarengagemang och verksamhetsresultat. Se: http://www.skl.se/vi_arbetar_med/arbetsgivarpolitik/medarbetarenkat_Medelvärde_för_länets_kommuner_anges_inom_parenses.

¹¹ 2014 och tidigare löd frågan ”Jag har möjlighet att vara delaktig i beslut som rör min arbetsplats”. 2015 ändrat till ”Jag har möjlighet att vara delaktig **inför** beslut som rör min arbetsplats”

tidsmodeller. Det nya schemalägnings- och vikariepoolsystem som krävs sattes i november. En översyn av personalsystemets möjligheter att integreras med schemalägningsystemet Time Care har initierats i syfte att kunna fatta beslut om ett ekonomiskt och administrativt hållbart vägval. Ny tidsplan pekar på införande under andra hälften av 2016.

Under året har en digital arbetsmiljöguide tagits fram som är tillgänglig via intranätet Botwebb. Förberedelser för att anpassa arbetsmiljöarbetet till de nya föreskrifterna för organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) har påbörjats. En ny företagshälsovård har upphandlats (Falck Health Care) och implementering pågår.

En lönekartläggning har genomförts och några osakliga löner har inte identifierats.

Kommunstyrelsens mål

6.12b: Kommunens stödprocesser, organisation och system är ett effektivt stöd för förvaltningarnas arbete

Uppföljning och slutsatser

Kommunledningsförvaltningen har för tredje året genomfört en enkätundersökning riktad till alla kommunens chefer för att följa upp hur de upplever kommunens stödprocesser, organisation och system. De områden som omfattas är ekonomiadministration och beslutstöd, IT- och telefonitjänster, löneadministration och HRM-systemet, ärendehantering och lex, kommunikation och intranätet, projektarbete och projektmodellen, upphandling, inköp och avtalsdatabasen, samt ett jämlikt, jämställt och interkulturellt förhållningssätt.

2015 års uppföljning visar lägre resultat inom de allra flesta områden, med några undantag där support och bemötande bedöms positivare än föregående år. De största tappen finns inom ärendehantering och telefoni. Sammantaget ger underlaget en tydlig och konkret grund för förbättringsarbete av respektive stödprocess i linje med förvaltningens processorientering.

En omfattande insats under det första halvåret har varit införandet av en ny tjänstekatalog och prismodell för IT-tjänster och de nödvändiga processer med tillhörande systemstöd som krävs för beställning och fakturering samt förbättrade servicenivåer. Målet var 15 procent bättre servicenivåer sommaren 2015 samt ökad tydlighet och transparens för IT-tjänster och kostnader. Införandet av de nya faktureringsrutinerna visade sig dock vara mer komplicerat än beräknat varför den första faktureringen kommer att ske först 2016. Målet 15 procent förbättrade servicenivåer sommaren 2015 var däremot möjligt att nå och därefter bibehålla. Under hösten har faktureringsunderlag verifierats av förvaltningarna därefter har kvalitetssäkring och justering av prismodell genomförts för att fakturera enligt uppdaterad prislista från januari 2016.

Ett exempel på förbättringsarbete är löneenheten som tagit fram en plan för bättre leveranser, bättre service med högre kvalitet och en mer ändamålsenlig bemanning. En rad snabba åtgärder med gott resultat har genomförts under året

och under hösten kommer det ”lean-arbete” som inletts att fortsätta. Målet är en löneadministrativ process utan tidsspill, där alla lönekonsulter arbetar och möter ”kunderna” likvärdigt och med god kvalitet.

Ett annat exempel på förbättringsarbete är inom verksamhetsområde kansli och juridik som fokuserar på arbetet med att stärka kommunens grundläggande strukturer och effektivisera de administrativa processerna. En särskild utbildning i registrering och dokumenthantering har under våren genomförts för kommunens registratorer. Under våren har även en särskild insats gjorts för att skapa ett ramverk kring kommunens styrande dokument. Utifrån den politiskt antagna riktlinjen för styrdokument har nya mallar för styrdokument tagits fram och ny struktur för författningssamling och publicering av dokumenten kommer lanseras successivt under hösten 2015 och våren 2016.

En särskild insats har under året fokuserat på att utveckla kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ärendebalanslistor och ärendeuppföljning. Nya ärendebalanslistor är under framtagande, med särskilt fokus på verkställighetsuppföljning. Verksamhetsområdet kansli och juridik arbetar även med att se över vilka möjligheter som kommunen har att korta handläggningstider för framför allt beredning av motioner och medborgarförslag. En ny rutin för remissförfarande kommer behöva införas, liksom en standardhandläggningstid för att kunna möta ledtider. Vi ser också över en mer löpande uppföljning. Idag avrapporterar vi uppdrag samt motions- och medborgarförslagshandläggning/-beslut två gånger per år.

Också när det gäller kommunikation pågår förbättringsarbete, bland annat för att förtydliga kommunens interna kommunikationssystem. En insats är att förbättra Botwebb som stöd för kommunens medarbetare. Där är en viktig del möjligheten till så kallade samarbetsytor som förenklar kommunikation och samarbete.

Kommunledningsförvaltningen har också genomfört en rad andra aktiviteter för att mer effektivt stödja förvaltningarna. Bland annat har ett förslag för vidare arbete med ett nytt eller renoverat kommunhus för fortsatt politisk hantering. Därefter blir nästa steg att ta fram ett lokalprogram som grund för upphandling.

Arbetet med att skapa gemensamma strukturer och arbetssätt inom redovisningsområdet pågår. Bland annat genomfördes under våren en utbildning riktad till kommunens medarbetare med ekonomiuppgifter, men också chefer. Flera utbildningar kommer att genomföras efter uppgradering av ekonomisystemet under våren 2016.

Vidare har vi startat flera kommungemensamma nätverk för olika redovisningsfrågor. Vi har också arbetat fram ett antal nya rutinbeskrivningar, för att tydliggöra och kvalitetssäkra redovisningen inom några identifierade områden såsom moms.

Upphandlingen av nytt beslutsstödssystem har avbrutits under året och ett omtag kommer att göras under 2016.

En rad insatser har genomförts och genomförs för att minska kommunens försäkringskostnader på grund av brand, skadegörelse och felaktig hantering jämfört med 2014. Bland annat har riskinventeringar gjorts på samtliga förskolor och ett antal andra kommunägda fastigheter. Som grund för ett effektivare arbete med informationssäkerhet uppdateras kommunens policy och riktlinjer. Vidare är 2015 års risk- och sårbarhetsanalyser inplanerade, liksom en övning för krisledningsnämnden under 2016. Kommunen har 2015 reviderat sitt krishanteringsprogram inför den nya mandatperioden.

Kommunledningsförvaltningen har genomfört en översyn av internationellt arbete inklusive EU-samordning, med rekommendationer för framtida ambitionsnivåer för området.

Kommunledningsförvaltningen har också tagit fram ett förslag till nya riktlinjer för områdesarbetet och gjort en översyn av exploateringsprocessens olika skeden. Vidare har vi undersökt förvaltningarnas efterfrågan av samordning av såväl internationellt arbete som högskolesamverkan.

Sammanfattningsvis kan konstateras att kommunledningsförvaltningen fortsatt behöver prioritera att skapa ordning och reda med effektiva processer som svarar mot förvaltningarnas behov. Den organisationsförändring som trädde i kraft 1 januari 2016 och det arbete som inletts med att processorientera kommunledningsförvaltningens verksamhet syftar till att stärka vår förmåga att styra, leda och stödja kommunorganisationen i deras uppdrag. Ökad processorientering ska bidra till att skapa en helhetssyn, tydliggöra ansvar, ge mer effektiva arbetssätt och i förlängningen nöjdare användare och medborgare.

Kommunstyrelsens mål

6.12c: Kommunledningsförvaltningen är en effektiv och kreativ organisation

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall kommunen 2014	Mål 2015	Utfall 2015	Utfall kommunen 2015
2015 har kommunledningsförvaltningen högre genomsnitt för hållbart medarbetar-engagemang än kommun-genomsnittet. (%) (MU, SKL - HME) (Inom parentes 2014 utan städ & tekn)	79 (78)	78	78 (73)	Högre än kommun-genomsnittet	71	78
- Kvinnor	-	78	78 (?)	Se ovan	72	78
- Män	-	77	78 (?)	Se ovan	71	76
2015 känner minst 70 % av förvaltningens medarbetare till vilka mål de styrs av och hur deras verksamhet bidrar till de övergripande målen. (%) (MU) (Inom parentes 2014 utan städ & tekn)	54	71 (65)	69	70	64	68
		<i>Frågan fanns inte i MU 2014 och har därför inte kunnat följas upp</i>				
- Kvinnor	58	69	69	70	59	67

- Män	49	74	70	70	71	69
2015 är andelen klf-medarbetare som förstår sitt uppdrag högre än kommungenomsnittet. (%) ¹² (MU) (Inom parentes 2014 utan städ &tekn)	84 (85)	82	87 (75)	Högre än kommungenomsnittet	79	86
- Kvinnor		82	87	Se ovan	78	86
- Män		83	87	Se ovan	80	83
2015 ska andelen motiverade medarbetare på kommunledningsförvaltningen vara högre än kommungenomsnittet. (%) (MU)	77	77	78	Högre än kommungenomsnittet	72	78
- Kvinnor		(76)				
- Män		78		Se ovan		
2015 upplever minst 70 % av medarbetarna att de har möjlighet att vara delaktiga i de beslut som rör den egna arbetsplatsen. (%) (MU) (Inom parentes 2014 utan städ &tekn)	71	71	64 (70)	70	64	63
- Kvinnor		76		Se ovan		
- Män		70	63	70	63	62
2015 är minst 60 % av medarbetarna positiva till arbetskraven på förvaltningen. (%) (MU)	71	71	Finns ej	70	67	65
- Kvinnor	46 (60)	-		60	71	72
- Män	67 (64)	-		65	72	74
2015 är andelen chefer som tar vara på medarbetarnas engagemang högre än kommungenomsnittet. (%) (MU)			Frågan finns fr o m 2014 inte längre i MU.			
- Kvinnor						
- Män						
2015 tycker minst 60 % av medarbetarna att deras närmaste chef tar tillvara kreativitet och nytänkande. (%) (MU)	77	73		60	73	74
- Kvinnor	76	72		60	72	74
- Män	77	75	Finns ej ¹³	60	74	75

Uppföljning och slutsatser

2015 har präglats av arbetet med den omorganisation som genomfördes 1 januari 2016, vilket sannolikt avspeglar sig i kommunledningsförvaltningens resultat i medarbetarundersökningen. Sammanfattningsvis kan konstateras att arbete med medarbetarskap, ledarskap, arbetsmiljön och arbetsbelastning är områden som vi behöver prioritera och skapa strukturer och tydlighet kring. Bland annat behöver rutiner och arbetssätt för rekrytering, rehabilitering, medarbetar- och lönesamtal ses över och kommuniceras för att skapa en mer effektiv kommunledningsförvaltning.

¹² Frågan har omformulerats i medarbetarundersökningen 2014. Frågan lyder nu i stället att medarbetaren vet "... vad som förväntas av mig".

¹³ Denna fråga finns endast i klf:s medarbetarundersökning.

Mål 13. Fossilbränslefri kommunal organisation senast 2015

Kommunstyrelsens mätbara mål

Mätbart mål	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Prognos i augusti för Utfall 2015	Utfall 2015
2015 är inköpt energi till kommunens lokaler i form av värme och el 12 % lägre än 2009. (%) (Klf)	2	15	17	12	10	16	14	Utfall finns inte ännu

Uppföljning och slutsatser

Kommunledningsförvaltningen bedömer att kommunen inte helt kommer att nå målet om en fossilbränslefri fordonsflotta på grund av att personalen inte tankar rätt drivmedel i fordonen. El och uppvärmning är så gott som fossilbränslefri och våra personbilar och lätta lastbilar drivs till cirka 70 procent med förnybara bränslen. Vidare har vi under det första kvartalet ställt miljökrav i enlighet med miljöstyrningsrådets krav i flertalet av de upphandlingar som genomförts. Den nya rutinen underlättas av att kraven integrerats i de ordinarie upphandlingsmallarna.

Däremot kommer vi inte att nå ända fram när det gäller ett effektivare fordonsutnyttjande och användningen av den interna bilpoolen. Orsaken är att det kräver upphandling och installation av ett internt bokningssystem för våra verksamhetsbilar, vilket tidigast kan ske 2016.

Sammanfattande analys: Målområde En effektiv och kreativ kommunal organisation

Kommunstyrelsen har sammanlagt tre nämndmål och tolv mätbara nämndmål under målområdet, vilket sammanfattas i tabellen nedan.

Antal åtaganden som under året;	Genomförts	Delvis genomförts	Ej genomförts	
0				
Antal mätbara mål som under året;	Uppnått	Ej uppnått. Går åt rätt håll	Ej uppnått. Går inte åt rätt håll	Ej mätt
12	2		7	3 (varav 1 inte kunnat följas upp 2015)
Antal indikatorer som under året;		Går åt rätt håll	Går inte åt rätt håll	Ej mätt
0				

I tabellen nedan följer en sammanfattning av kommunstyrelsens egen värdering av sitt bidrag till genomförandet av flerårsplanens mål inom målområdet.

Nämndens egen värdering av sitt bidrag till målupp-	God	Godtagbar	Ej godtagbar	Jämfört med föregående år

fyllelsen				
		◆		↓

Denna värdering motiveras av att flertalet mål inte har uppnåtts och att resultatet i flera fall försämrats. Ambitionen i arbetet som pågår med ordning och reda samt förväntningarna på effekterna av den nya organisation som infördes januari 2016 är höga och måluppfyllelsen väntas vara förbättrade kommande år.

Investeringar

Investeringsprojekt, tkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budget- avvikelse 2015	Avslutat/ pågående
3002 Smart kontohantering		-500	500	
3003 Inventarier	-381	-800	419	Pågående
3004 Digitala skärmar	-11		-11	Pågående
3005 Kommunportalen		-1 500	1 500	Pågående
3006 Kommunarkiv		-446	446	Pågående
3008 Laddningsstolpar	-1 322	-1 100	-222	Avslutat
3011 Medborgarkontoren	-120	-120	0	Avslutat
3012 Samverkan och kommunikation		-2 000	2 000	Pågående
3013 Abetsplattform	-14	-2 800	2 786	Pågående
3014 Ärende o dok e-arkiv		-200	200	Pågående
3015 Åtkomst och IT säkerhet	-2	-500	498	Pågående
3018 Ökad sysselsättningsgrad	-2 048	-4 500	2 452	Pågående
3050 Dok och ärendehant system		-4 500	4 500	Pågående
3051 Nytt beslutstödssystem		-2 000	2 000	Pågående
3052 Infartsskyltar		-1 700	1 700	Avslutat
3053 Modul för upphandling		-100	100	Pågående
3205 IT reinvesteringar	-3 185	-4 500	1 315	Pågående
Summa projekt	-7 083	-27 266	20 183	

2015 har investeringar i laddningsstolpar för elbilar, satsning på verksamhetsystem för att öka sysselsättningsgraden bland anställda i kommunen, inventarier och skrivare på medborgarkontoren samt reinvesteringar för IT genomförts på sammanlagt 7,1 miljoner kronor.

Resterande 20,2 miljoner kronor i investeringsbudget har inte genomförts alls eller endast delvis på grund av att projekten blivit försenade på grund av olika faktorer. Detta gäller kommunarkiv som kommer att genomföras 2016, försenade upphandlingar av beslutstödssystem och upphandlingsmodul samt dokument- och ärendehanteringssystem. Investering i infartsskyltar kommer inte att göras då bedömningen att hyra skyltar är en bättre lösning. Några planerade investeringar har bedömts vara driftskostnader, detta gäller främst IT relaterade investeringar.

Personal

Här redovisar vi kommunledningsförvaltningens utveckling ur ett HR-perspektiv.

Anställningsformer och personalomsättning

2015 var antalet årsarbetare på kommunledningsförvaltningen 224 stycken jämfört med knappt 430 stycken 2014. Tillsvidareanställningarna har minskat i antal på grund av omorganisationen som gjordes 2014/2015 där städservice samt teknik & logistik tillsammans med verksamheter från samhällsbyggnadsförvaltningen bildade tekniska förvaltningen.

Av samtliga anställda på kommunledningsförvaltningen 2015 var 215 medarbetare tillsvidareanställda, vilket motsvarar 89 procent. 2014 var andelen 81 procent. 2015 var 78 procent av samtliga kvinnor tillsvidareanställda jämfört med 86 procent av männen. Antalet visstidsanställda var 27, att jämföra med 34 stycken 2014. Totalt sett var 11 procent av medarbetarna visstidsanställda 2015, jämfört med 7 procent 2014.

Sysselsättningsgraden på förvaltningen uppgick 2015 till knappt 92 procent jämfört med drygt 94 procent 2014. Fler kvinnor än män var deltidsanställda: drygt 5 procent av de månadsanställda kvinnorna och knappt 4 procent av de månadsanställda männen.

Totalt var andelen deltidsanställda 2015 cirka 4,5 procent och 2014 drygt 7 procent.

Andelen deltidsanställda har alltså minskat. Detta beror främst på att när städservice lämnade kommunledningsförvaltningen minskade timanställningarna med nästan två tredjedelar

Antalet timavlönade medarbetare har minskat från 61 till 27. Minskningen har skett främst på grund av omorganiseringen, där flertalet av timanställda fanns inom städ och transport. Generellt sett är målsättningen att öka sysselsättningsgraden och trygga anställningar i form av tillsvidaranställningar.

Tidsanvändning:

2015 var den faktiskt arbetade tiden knappt 88 procent jämfört med knappt 90 procent 2014, vilket innebär en liten minskning. I den faktiskt arbetade tiden ingår även semester. Orsaken är en ökad sjukfrånvaro under 2015.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i procent av tillgänglig arbetad tid var 2015 drygt 6 procent. 2014 var siffran drygt 5 procent vilket innebär en ökning.

Sjukfrånvaron är betydligt högre bland kvinnor än bland män. Kvinnornas sjukfrånvaro var knappt 6 procent av tillgänglig arbetad tid, jämfört med knappt en procent för männen. Korttidssjukfrånvaron var cirka 1,5 procent av tillgänglig arbetad tid för kvinnor och drygt 0,5 procent för män.

Föräldraledighet:

2015 uppgick föräldraledighet i procent av tillgänglig arbetad tid till knappt 4 procent, varav knappt 3 procent för kvinnor och en procent för män. 2014 var motsvarande siffror totalt drygt 3 procent, för kvinnor cirka 2,5 procent och män cirka 0,5 procent. Det innebär en ökning för både kvinnor och män.

För kvinnor uppgår föräldraledighet av den totala tillgängliga arbetade tiden till drygt 3 procent jämfört med drygt en procent för män. Vi har inte någon statistik på hur stor andel av medarbetarna som har små barn, men det är en större andel kvinnor än män som är i åldersspannen <29 år och 30-49 år då frågan oftast är som mest aktuell. Mot bakgrund av det generellt skeva uttaget av både föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning, behöver vi särskilt uppmuntra män att ta ut sin del av ledigheten då de blir föräldrar och även att vårda sjuka barn.

Antal chefer och medarbetare med utländsk bakgrund

Andelen chefer med utländsk bakgrund var 2015 10 procent för klf och drygt 18 procent för kommunen totalt. 2014 var det 12,5 procent för klf och drygt 18 procent för kommunen totalt. Medarbetare med utländsk bakgrund var 2015 knappt 39 procent för klf och 49 procent för kommunen totalt. 2014 var andelen medarbetare med utländsk bakgrund knappt 50 procent för klf och drygt 47 procent för kommunen totalt. Anledningen till minskningen på klf är att städ (som har en högre andel chefer och medarbetare med utländsk bakgrund) flyttat från klf till tekniska förvaltningen.

Köns- och åldersfördelning

2015 var antalet månadsavlönade på kommunledningsförvaltningen 81 män och 238 kvinnor. Medelåldern i förvaltningen var 2015 46 år jämfört med 48 år 2014. Kvinnornas medelålder var 45 år och männens 48 år. Det innebär en liten sänkning jämfört med 2014 då medelåldern för kvinnor var 48 år och män 50 år.

Inflytande över eget arbete

För området *delaktighet och inflytande* har kommunledningsförvaltningen i medarbetarundersökningen 2015 ett genomsnitt på 3,8, 2014 var genomsnittet på 3,9 att jämföra med kommunens genomsnitt på cirka 3,85 2014 och 2015. 68 procent svarar positivt 2015 när det gäller upplevelsen av delaktighet och inflytande på förvaltningen. 2014 låg det på 72 procent. Andelen kvinnor som är positiva är något högre än andelen män. I frågan som rör just inflytande över hur medarbetaren bedriver sitt jobb är 76 procent positiva: 78 procent av kvinnorna och 73 procent av männen.

Kommunledningsförvaltningen har något sämre resultat än kommunen som helhet, men inom några frågor har förvaltningen ett något bättre resultat än kommunen i stort. Det gäller upplevelsen av jämställdhet och mångfald, av att medarbetarna tar egna initiativ, möjligheten att komma till tals på arbetsplatsträffar, att allas åsikter, synpunkter och värderingar behandlas på lika villkor, samt möjligheten att förena arbete med föräldraskap.

Hållbart medarbetarengagemang

Kommunledningsförvaltningen ligger under kommunen när det gäller Hållbart medarbetarengagemang, som är Sveriges Kommuners och Landstings (SKL) index inom personalområdet. Vi når upp till 71 procent jämfört med kommunen som ligger på 78 procent, 2014 var det 73 procent. För delindexet motivation ligger kommunledningsförvaltningen på 72 för ledarskap på 74 och för styrning på 74. 2014 var motsvarande siffror 76, 75 och 73.

Arbets skador, tillbud

2015 rapporterade kommunledningsförvaltningen in ett tillbud och 6 olycks händelser. Samtliga arbets skador har hanterats via kommunens interna skade-rapporteringssystem.

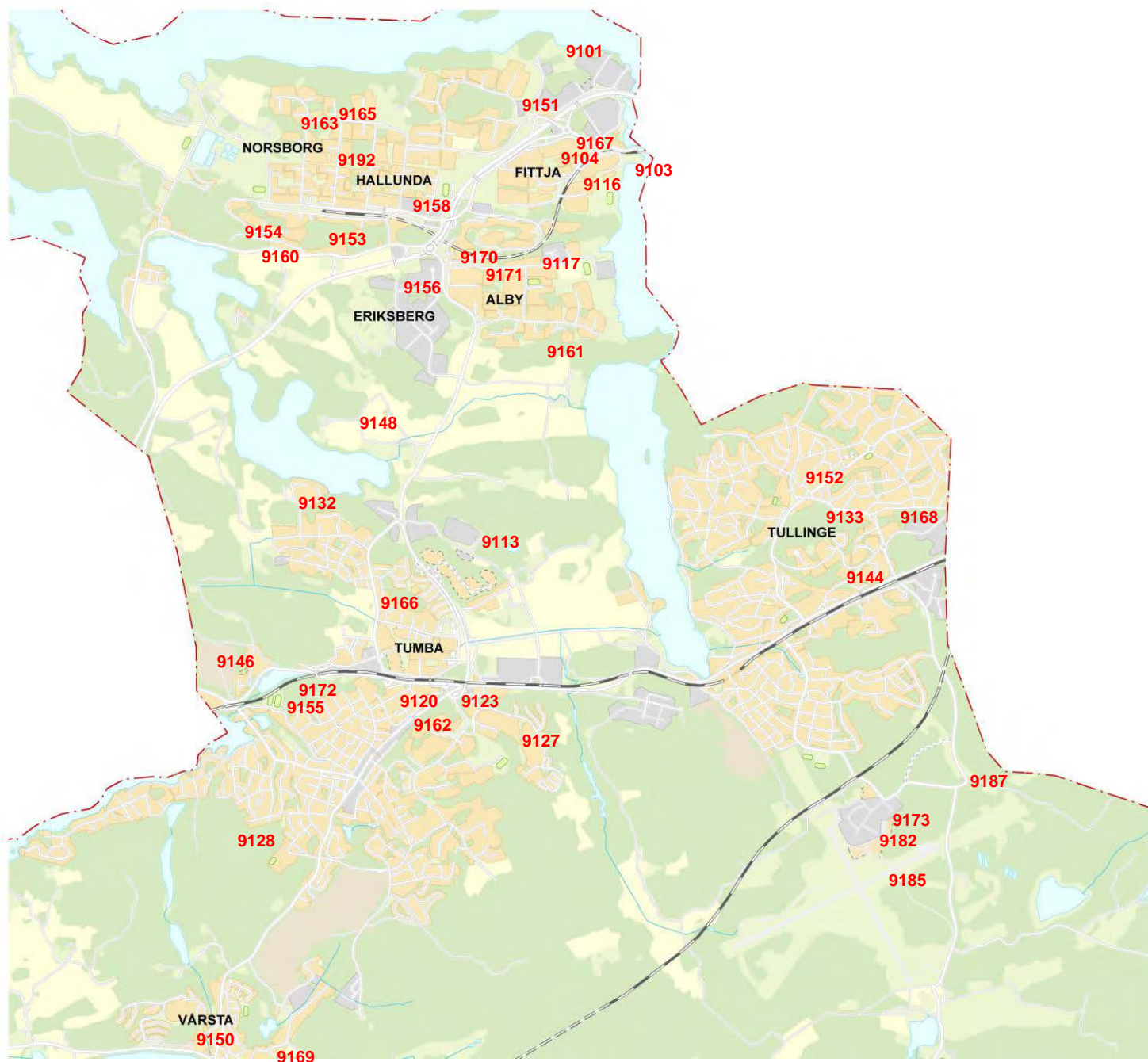

2016-02-19

Referens
Agneta Engver Lindquist

Mottagare
Kommunstyrelsen

Uppföljning av exploateringsverksamheten Bokslut, 2015

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Telefon vxl 08-530 610 00

Direkt 08-530 614 03 · Mobil · E-post: agneta.engver@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax 08-530 614 30 · Webb www.botkyrka.se

2016-02-19

Allmän beskrivning av status för projekten

Program

Det finns två stora programarbeten som är pågående, Slagsta och Brunna. Slagsta drivs som ett exploateringsprojekt medan Brunna ligger utanför. Hallunda Gård och Hallunda C är vilande.

Detaljplaneskede

För närvarande ligger 18 projekt i planskede. Dessa omfattar cirka 2460 bostäder och ca 23 hektar företagsmark

Genomförandeskede

I genomförandeskede finns cirka 1500 bostäder och cirka 10 hektar företagsmark.

Övriga projekt

Utöver dessa projekt finns detaljplaneprojekt som inte ligger under exploatering. Ett stort sådant är Prästviken som under 2016 behöver läggas in under exploatering eftersom det i dess nuvarande utformning omfattar stora kommunala investeringar i gator och VA samt en förskola och ett vårdboende.

Hågelby och Eriksberg samt skidtunneln ligger under projektchefen och drivs med egna medel. Hågelby ligger dock ännu kvar som ett exploateringsprojekt.

Förslag till åtgärder

Uppföljningen hanterar prognos för aktuellt skede i projektet. Programskedet omfattar kostnader för framtagande av programmet.

Detaljplaneskedet omfattar kostnader för att få fram en detaljplan liksom kostnader av föregående programarbete.

I genomförandeskedet omfattar budget kostnader och intäkter för hela projektet från program till och med att allmänna anläggningar har byggts ut och marken har sålts.

Sammanfattning av ekonomin för exploateringsverksamheten totalt

Exploateringsverksamheten ska enligt ettårsplan lämna ett överskott på 10 Mkr. I tertial 1 bedömde vi att verksamheten skulle ge ett överskott på 13,6 Mkr medan vi nu bedömer att det totala utfallet blir ca 9,6 Mkr. Den största orsaken till den förändringen är att lantmäteriförrättningar tagit betydligt längre tid än vad vi beräknat. Det gör att ett projekt som beräknas ge ett överskott på ca 3,5 Mkr inte kan avslutas förrän under 2016.

I övrigt finns sammanställning av projektens budget och prognoser i bilagor: För en översiktlig bild av projektens budgetar och prognoser, se bilaga 1. Ekonomisk tabell från exploateringsplanen för 2015-2019, se bilaga 2. Reavinst- och kapitalkostnadsberäkning 2015-2017, se bilaga 3

2016-02-19

Beslut om avslut av projekt

Följande projekt planeras att avslutas under 2015

9115 Koborg	Beslut finns
9116 Fittjaterassen	Beslut finns
9152 Tullinge Trädgårdsstad etapp 3	Beslut finns
9153 Tornbergsskolan	Beslut finns
9156 Stenbron 1	

Beslut om utökad budget för detaljplaneskeden

Följande detaljplaneprojekt behöver beslut om utökad budget:

Aktiva exploateringsprojekt	Budget	Prognos	Totalt	Beslut om ny total-budget	Ökning/ Avvikelse budget prognos
	enligt ks-beslut	för detta skede	utfall	2014	
DETALJPLANESKEDE	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr
9182 Riksten etapp 4	-2700	-3800	-3662	-3800	-1100
9187 Rikstens företagspark	-38000	-38500	-36917	-38500	-500
Summa detaljplaner					-1600

9187 Riksten etapp 4

Kostnaderna för planen kommer att öka p g a att utredning av VA inte är tillräckliga. En förstudie för hur området ska försörjas samt hur dagvatten ska tas om hand behöver omgående tas fram. Tidigare lösningar fungerar troligen inte när vi nu fått underlag för Riksten i samband med etapp 4 och de utredningar som görs med hydraulisk modell mm. Utredningar för förprojektering och kostnader för dagvattenutredningar har fördrats.

9187 Riksten företagspark

Kostnaderna för planen kommer att öka p g a att utredning av VA inte är tillräckliga. En förstudie för hur området ska försörjas samt hur dagvatten ska tas om hand behöver omgående tas fram. Tidigare lösningar fungerar troligen inte när vi nu fått underlag för Riksten i samband med etapp 4 och de utredningar som görs med hydraulisk modell mm.

2016-02-19

Beskrivningar av projekten och kommentarer av avvikelser från budget

9101 Slagsta strand

Beskrivning: Programarbete som tar fram förutsättningarna för att utveckla en attraktiv stadsdel med bostadsbebyggelse. Målsättning runt 500 nya bostäder.

Budget: -1000 tkr
Tidplan: 2013

Beräknat utfall: -1000 tkr
Beräknad klart: 2016

Kommentarer: Programmet finns i stort sett klart. Samtal pågår om värmeverkets skyddsavstånd och krav för att komma vidare.

9103 Villor på vatten

Beskrivning: Projektet avser att pröva möjligheten att etablera villor på vatten vid Fittja udde. Ramavtal och plankostandsavtal har tecknats med exploitör. Utredningsbehov och förberedande arbete för att upprätta ett samrådsförslag pågår. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska tas fram.

Budget (dpl): -1200
Tidplan:
Detaljplan: nov 2014
Genomförande: 2016-2017

Beräknat utfall (dpl): -1200
Beräknad klart: november 2016
Beräknat klart: 2017-2018

Kommentar: En total bedömning av projektets ekonomi går ej att uppskatta i detta skede då det finns för många okända faktorer. När projektet arbetat fram ett samrådsförslag finns förutsättningar för att uppskatta den totala ekonomiska konsekvensen av projektet. Stora svårigheter med att finna ytor för anläggningar på land har medfört att projektets tidplan förskjutits.

9104 Fittja triangeltomten

Beskrivning: Projektet avser skapa möjligheter att komplettera och utveckla Fittja genom nya bostäder.

Budget: -800 tkr
Tidplan:

Beräknat utfall: - 800 tkr
Beräknad klart: vilande

Kommentarer: Projektet avvaktar beslut om inriktning för området och utvecklingen av Fittja centrum. Äldreboende och bostäder är det som är mest aktuellt.

9113 Loviseberg 2

Beskrivning: Projektet avser framtagande av tomter för industri genom detaljpanelläggning och utbyggnad av gata. Utbyggnad av allmänna anläggningar klara december 2013. Återstår att sälja tomterna som ägs av DeLaval och kommunen.

2016-02-19

Budget: 12 430 tkr
Tidplan: 2019

Beräknat utfall: 13 006 tkr
Beräknat klart: 2020

Kommentarer: Projektet beräknas gå något bättre än budget när tomterna är sålda och byggrätterna fullt utnyttjade. Intresseanmälningar och förhandlingar med intressenter pågår och en fastighet har avyttrats under 2015.

9116 Fittjaterassen

Beskrivning: Projektet avsåg att omdana en skoltomt med 54 bostäder främst radhus. Området är klart

Budget: -12 900 tkr
Tidplan: 2014

Beräknat utfall: -16 369 tkr
Beräknad klart: 2014

Kommentarer: Slutredovisning har skett under början av 2015.

9117 Rotemannen

Beskrivning: Projektet avser detaljplanering för att ge planmässiga försättningar för upplevelsesatsningen i Subtopia i Alby. Samråd kring planförslag skedde våren 2011. Oklarheter i hur marken ska utvecklas har lett till större planeringskostnader än normalt. Projektets formella omfattning bör omdefinieras. För tillfället vilande.

Budget (dpl):-1 750 tkr
Tidplan: vilande

Beräknat utfall (dpl): upparbetat: -1708 tkr
Beräknat klart (dpl): vilande

Kommentar: Projektet omfattning behöver ändras för att slutföras. Kan kanske tas med i planläggning längs Albyvägen.

9118 Centrala Hallunda

Beskrivning: Programuppdrag att utveckla området kring Hallunda Centrum. Projektet innehåller omfattande investeringar i allmänna anläggningar liksom utbyggnad av nya handelsytor, kontor och bostäder.

Budget: -1500 tkr
Tidplan:

Beräknat utfall:-1618 tkr t o m augusti 2014
Beräknad klart: vilande

Kommentarer: Vilande. Centrubolaget har satts i konkurs. Förhandlingar pågår med kreditgivarna. Utfallet kring detta är oklart och kommunen avvaktar resultatet av dessa förhandlingar innan fortsatt planering. Nya avtal bör tecknas med en ny fastighetsägare.

9120 Tumba Centrum

Beskrivning: Projektet avser utveckling av centrum med handel och bostäder. Ett exploateringsavtal antogs under sommaren 2014 och detaljplanen vann laga kraft i januari 2015.

Budget: -3 000 tkr
Tidplan: 2020 (samtliga etapper)

2016-02-19
Beräknat utfall: - 3 000 tkr
Beräknad klart: 2020

Kommentar:

- *Projektet avvaktar nu att Citycon fattar ett investeringsbeslut innan genomförandet tar vid. De har 2 år på sig att fatta beslutet från laga kraft.*
- *Projektering av VA har startat redan.*
- *En kontroll av projektekonomi kommer att göras för att säkerställa den.*

9123 ABC-tomten

Beskrivning: Projektet avser utveckling av området kring ABC-husen i Tumba för verksamheter. Rivning av befintliga hus har genomförts under 2011 och 2012 till lägre kostnad än ursprunglig kalkyl. Projektet bör för att genomföras ge ett visst överskott trots att det belastas av kostnader för rivning. Budgeten är osäker, då Trafikverket kräver åtgärder avseende Huddingevägen vid utfarten.

Budget 1800 tkr Beräknat utfall 1800 tkr
Tidplan:2015 Beräknad klart: 2017

Kommentarer: Detaljplanen för etapp 1 har vunnit laga kraft. Godkänt köpekontrakt finns med Coop fastigheter som ska bygga en livsmedelsaffär och tennisbannor. Avtal har tecknats med Trafikverket om ombyggnad av korsningen Huddingevägen/Bryggarevägen. Byggstart bedöms till våren 2016.

9127 Torpängen

Beskrivning: Genomförande av detaljplan för 43 villatomter i sydöstra Tumba.

Budget: 12 000 tkr Beräknat utfall: 11 540 tkr
Tidplan: 2016 Beräknad klart: 2016

Kommentarer: Prognostiserat överskott ligger något lägre än budgeterat på grund av att projektet belastas med internränta mellan 2010-2014. Kommunen och De Laval har avyttrat samtliga 43 tomter. Det som återstår att utföra är toppbeläggning och gångbana under 2016.

9128 Dynamiten

Beskrivning: Genomförande av detaljplan för 18 villatomter och ett gruppboende i sydvästra Tumba.

Budget: 12 164 tkr Beräknat utfall: 10 387 tkr
Tidplan: 2016 Beräknad klart: 2017

Kommentarer: Samtliga tomter är sålda och gruppboendet är klart. Projektet går sämre än budget på grund av högre kostnader för VA- ledningar samt kostnader för kommunens energibidrag som ligger utanför budget. Gårdsgata skall anläggas under 2016 då flertalet villor är uppförda.

2016-02-19

9132 Skårdal

Beskrivning: Projektet avser en förtätning i samband med utbyggnad av vatten- och avlopp samt vägar. Kommunen kommer att ta ut gatukostnader. Planen är godkänd i samhällsbyggnadsnämnden augusti 2013. Beslut i KS har tagits om att avvakta med godkännande av detaljplan och gatukostnadsutredning och genomförande av Skårdal tills gatukostnadsriktlinjer har utarbetats.

Budget: -7 046 tkr Beräknat utfall: -7 122
Tidplan: oklart Genomförande: oklart

Kommentar: I avvaktan på antagande har projektet belastas med kapitalkostnader t.o.m. 2014.

9133 Solskensvägen

Beskrivning: Planläggning för ungdomsbostäder på del av kommunens fastighet Tullinge 19:282.

Budget: -500 tkr Beräknat utfall: -540 tkr
Tidplan: detaljplan antagen 2015 Beräknad klart: detaljplan 2016

Kommentarer: Markanvisningstävling för studentbostäder påbörjades 2013 men avbröts. Under 2014 genomfördes markanvisningstävling för ungdomsbostäder och kommunen har nu tecknat avtal med det vinnande bolaget. Planarbetet pågår och samråd har genomförts.

9144 Östliden

Beskrivning: Projektet syfte är att skapa förutsättningar för ca 145 bostäder i flerfamiljshus i Tullinge. Utbyggnad av allmänna anläggningar och bostäderna pågår parallellt.

Budget: + 501 tkr Beräknat utfall: +3040 tkr
Beräknad klart: 2016

Kommentarer: Projektet är flera år försenat beroende dels på överklagad detaljplan och svag konjunktur. Under 2015/2016 ska korsningen Huddingevägen/Nyängsvägen byggas om. Att utfallet ökat beror på att VA-intäkterna blivit större än beräknat.

9146 Sandstugan (Uttran Lindhov)

Beskrivning: Projektet syfte är att tillskapa bostadsbebyggelse om ca 300 bostäder kring Uttrans sjukhem. Detaljplanen antogs 2014 och utbyggnad av allmänna anläggningar ska påbörjas 2015. Finns exploateringsavtal med två privata markägare. Kommunen har tecknat avtal om markförsäljning avseende den mark som kommunen äger. Även ca 18 tomter beräknas kunna säljas till privatpersoner. Beräknat utfall har justerats nedåt på grund av markföreningar som man hittat på kommunens mark. Mer kostnader kan komma på grund av detta.

2016-02-19

Budget: 31 770
Tidplan: 2021

Beräknat utfall: 29 895 tkr
Beräknad klart: 2021

9147 Hallunda gård

Beskrivning: Projektet avser utveckling av ungefär 300 nya bostäder i området kring Hallunda gård.

Budget: -700 tkr
Tidplan: vilande

Beräknat utfall: upparbetat: -1035 tkr
Beräknat klart: vilande

Kommentar: Programarbetet har avvaktat den privata markägarens ställningstagande kring försäljning av markområdet. Avvikelsen från budget beror främst på omfattande bearbetning av programförslaget och utdragna förhandlingar med markägaren. I samband med beslut om uppstart av markanvisningstävling och detaljplan behövs även beslut om ny budget för det fortsatta arbetet.

9148 Familjeparken Hågelby

Beskrivning :Projektet avser en utveckling av området kring Hågelby Gård med en familjepark. Den tänkta exploitören har hoppat av, och en idé och markanvisningstävling pågår.

Budget: 5 000 tkr för det gamla detaljplanearbetet)
Tidplan: oklart

Kommentar:

9150 Vårsta Centrum

Beskrivning: Projektet syftar till att pröva möjligheterna för bostadsbyggande och utveckling av centrumfastigheten.

Budget: 628 tkr
Tidplan: Detaljplan 2016

Beräknat utfall: 637 tkr
Beräknad klart: 2020

Kommentarer:

Planläggningen är klar och kommunfullmäktiges beslut har vunnit laga kraft januari 2016. Projektet går med vinst när markreglering och avgifter erlagts.

9151 Tegelstenen

Beskrivning: Projektet avser utveckling av området öster om Tegelängsvägen i Slagsta med 19 villatomter.

Budget:8,8 Mkr
Tidplan: 2015

Beräknat utfall: 24 Mkr
Beräknas slutredovisning 2017.

Kommentarer:

Alla tomterna sålda och allmänna anläggningar utbyggda, avvaktar dock färdigställande (toppbeläggning) tills de flesta av tomterna är bebyggda.

2016-02-19

9152 Tullinge Trädgårdsstad

Beskrivning: Projektet avser ca 80 tillkommande bostäder främst radhus och villor. Detaljplanen är antagen och lagakraftvunnen. Utbyggnad av allmänna anläggningar klara.

Budget: -6 060 tkr

Beräknat utfall: -17 177 tkr

Tidplan:

Beräknad klart: våren 2015

Kommentarer: Slutredovisning har skett under början 2015

9153 Tornbergsskolan

Beskrivning: Projektet möjliggör etableringen av ett äldreboende och ett antal bostäder i form av radhus och mindre flerfamiljshus. Bostäderna byggs av BoKlok.

Budget: 0 tkr

Beräknat utfall: + 3 859tkr

Tidplan: 2014

Beräknad klart: 2014

Kommentar: Projektet är slutredovisat våren 2015.

9154 Norsborgsdepån

Beskrivning: Projektet möjliggör etablering av en depå för tunnelbanevagnar inne i berget under Eriksbergsåsen. Detaljplanen har vunnit laga kraft. Utbyggnad pågår.

Budget: + 8 124 tkr

Beräknat utfall: + 8 424 tkr

Tidplan: 2017

Beräknad klart: 2017

Kommentar: Projektet bedöms som helhet att gå med ett nettoöverskott då exploatören står för samtliga kostnader och ersätter kommunen för åtkomst av bergrummet och andra markområden. Under hösten 2015 inkom exploatören med ett önskemål om att permanenta tillfällig arbetstunnel. När/om detta genomförs kommer projektet få ett överskott över budget då exploatören även ska ersätta kommunen för åtkomst av den mark och bergrum där arbetstunneln är belägen.

9155 Rödsthage-Björkhaga skola

Kommentar: Projektet ligger för tillfället vilande Kultur och Fritid tittar på anläggning av idrottsplatsen. Troligen behövs inte marken planläggas.

9156 Stenbron

Beskrivning: En lagerbyggnad har byggts vid infarten till Eriksberg.

Budget: 500 tkr

Beräknat utfall: 499 tkr

Tidplan: 2014

Beräknad klart: 2015

Kommentar: Projektet klart kommer att slutredovisas under våren 2016.

2016-02-19

9158 Hotelletablering i Hallunda

Beskrivning: Projektet avser dels att möjliggöra hotelletablering på mark som kommunen äger dels att möjliggöra restaurangverksamhet på den fastighet som OKQ8 innehar med tomträtt. Detaljplanen antogs hösten 2014.

Budget: 9254 tkr
Tidplan: 2017

Beräknat utfall: 9623 tkr
Beräknad klart: 2017

Kommentar: Köpeavtal för hotelltomten träffades hösten 2014. Exploatören har enligt avtalet två år på sig att komma in med bygglovhandlingar och finansieringsplan för hotelletableringen. Projektet är vilande i avvaktan på att exploatören uppfyller villkoren enligt avtalet.

9160 Hammersta

Beskrivning: Projektet avser planläggning för friliggande villabostäder och eventuellt gruppboenden i södra Norsborg. Området ligger precis intill det område som den nya tunnelbanedepån i Norsborg ska byggas ut, vilket leder till att detta projekt beräknas vara färdigt 2017.

Tidplan: En försäljning bör kunna ske under 2017.

Budget: -500 tkr för detaljplanen.

Beräknat utfall: -450 tkr.

Kommentar: Projektet bedöms i nuläget innebära ett underskott för VA-kollektivet vid utbyggnad av VA.

9161 Rågången

Beskrivning: Projektet avser planläggning för 9 friliggande villatomter i Södra Alby, inom ett befintligt radhusområde.

Budget: 1 064 tkr
Tidplan: 2017

Beräknat utfall: 13 500 tkr
Beräknat klart: 2017

Komentar: Alla tomter är sålda. Utbyggnad av allmänna anläggningar är klar. men vi avvaktar färdigställande (toppbeläggning) tills de flesta av tomterna är bebyggda.

9162 Bergfoten

Beskrivning: Projektet avser planläggning för ungdomsbostäder. Detaljplanen är antagen och vann lagakraft 2014-01-20.

Budget dp: -650 tkr
Budget tot: 643 tkr
Tidplan:

Detaljplan: januari 2014
Genomförande:

Beräknat utfall dp:729 tkr
Beräknat utfall tot:643 tkr

Beräknat klart: januari 2014
Beräknat klart: 2015

2016-02-19

Kommentar: Byggstart bedöms till våren 2016. Marken är upplåten med tomträtt. Positivt utfall trots att marken upplåts med tomträtt beror på att VA-intäkten är större än kostnaden.

9163 Tornet 1 (Lövkojan)

Beskrivning: Projektet avser utbyggnad av ett mindre antal villatomter. I detaljplanen ingår även ett gruppboende.

Budget: -250 tkr
Tidplan:

Beräknat utfall: + 5 990 tkr
Beräknat klart: 2017

Kommentar: Alla tomter är sålda. Utbyggnad av allmänna anläggningar är klar. Vi avvaktar färdigställande (toppbeläggning) tills de flesta av tomterna är bebyggda. Lantmäteriförrättning för bildande av rättigheter för ledningar pågår.

9165 Lugnet

Beskrivning: Projektet avser utbyggnad av två-fyra privata villatomter samt ett gruppboende, alternativt ytterligare två-tre villatomter, delvis på kommunal mark i Norsborg.

Budget: -275 tkr
Tidplan: Detaljplan klar 2016

Beräknat utfall: - 399 tkr
Beräknat klart: 2016

Kommentar: Samhällsbyggnadsnämnden har i december 2015 godkänt detaljplanen för de privata tomterna och kommer att under 2016 planlägga den kommunala delen.

9166 Komministern

Beskrivning: Kommunfullmäktige har i april 2015 antagit detaljplan och exploateringsavtal för 20 ungdomsbostäder vid Tunavägen. Byggnationen beräknas att påbörjas mars 2016.

Budget: 1 440 tkr
Tidplan: 2016

Beräknat utfall: 1 581 tkr
Beräknat klart: 2017

Kommentar: Botkyrkabyggen står för samtliga kostnader och projektet ger ett överskott då markregleringen och anläggningsavgifterna är betalda.

9167 Fittja Centrum

Beskrivning: Projektet avser ca 300 nya bostäder och utökade kommersiella ytor, samt utreda möjligheterna för ett nytt äldreboende och konsthall i centrum.

Budget: -700 tkr
Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat utfall: -700 tkr
Beräknat klart: 2016

Kommentar: Detaljplanen ska upp för beslut om granskning i januari 2016,

2016-02-19

9168 Alfred Nobels Allé

Beskrivning: Projektet avser mark för verksamhetsändamål i Tullinge. Arbetet syftar till att möjliggöra utvidgning av befintlig verksamhet på Tullinge 19:653 och för ytterligare företag att etablera sig i området.

Budget: -1200 tkr

Beräknat utfall: -1313 tkr

Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat klart: 2016

Kommentar: Detaljplanearbetet pågår. Granskning beräknas kunna genomföras under våren 2016.

9169 Slättmalm

Beskrivning: Projektet avser ca 280 nya bostäder i Vårsta i form av villor, radhus och några flerfamiljshus. Inom ramen för projektet planeras för en förskola, ett gruppbouende och en aktivitetsarena för barn och ungdomar.

Budget: -200

Beräknat utfall: -200

Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat klart: 2019

Kommentar: Detaljplanearbetet pågår och samråd är planerat till hösten 2016

9170 Tingstorget

Beskrivning: Projektet avser ca 666 nya bostäder på Albyberget med inslag av verksamhetsytor i bottenvåningarna runt torget. Befintligt gruppbouende ska inrymmas i en av de nya byggnaderna vid Lagmansbecken.

Budget: -200

Beräknat utfall: - 1099

Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat klart: 2019

Kommentar: Detaljplanearbetet pågår. Samrådet är klart och endast ett fåtal synpunkter har inlämnats till kommunen. Granskning av detaljplanen är planerat till månadsskiftet mars/april 2016, antagande av planen i juni 2016 och byggstart i augusti 2016.

Vi har startat projekteringen för delar av VA, vilket resulterar i att det bildas ett negativt resultat på 400 000 SEK, eftersom vi ännu inte fått någon genomförandebudget för detta. Vidare har vi en kostnad för fastighetsbildningen på 200 000 SEK som vi inte har budgeterat för ännu. Totalt sett beräknas projektet få ett nettoöverskott.

9171 Kv Synemannen

Beskrivning: Projektet avser ca 300 nya bostäder i flerfamiljshus med inslag av verksamhet om det är möjligt.

Budget: -200

Beräknat utfall: -200

Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat klart: 2019

Kommentar: Detaljplanearbetet är under uppstart.

2016-02-19

9172 Tumba Skog

Beskrivning: Projektet avser en utveckling av Tumba Skog med ca 500 nya bostäder.

Budget: 0 kr. Fastighetsägaren bekostar detaljplanen.

Tidplan: Detaljplan antagen 2016

Beräknat klart: 2016

Kommentar: Detaljplanearbetet har påbörjas kv 1 2015. Samråd planeras i april/maj 2016.

9173 Riksten etapp 5

Beskrivning: Projektet avser utveckling av området för ca 100 bostäder och ett vård- och omsorgsboende eller gruppboende.

Budget plan -1 000 tkr Beräknat utfall: - 1 000 tkr

Tidplan:

Detaljplan 2015

Beräknad klar: 2016

Genomförande 2017

Beräknad klart: 2019

Kommentar: Kostnaden för framtagande av detaljplanen regleras genom plankostnadsavtal gentemot exploatörerna, motsvarar ca 1 mnkr av projektets budget och faktureras löpande. Beslutad budget för förprojektering uppgår till 1 mnkr.

9182 Riksten etapp 4

Beskrivning: Projektet avser utveckling av området för ca 250 bostäder och en förskola. Detaljplanen var utställd sommaren 2014.

Budget plan -2 700 tkr Beräknat utfall: - 2700 tkr

Tidplan:

Detaljplan 2013

Beräknad klar: 2016

Genomförande 2016

Beräknad klart: 2018

Kommentar: Fortfarande oklart om det är kommunen eller exploatören som ska utföra de allmänna anläggningarna. En genomgång av ekonomin måste ske för att säkerställa den.

9183 Riksten etapp 3

Beskrivning: Utveckling av området för bostäder och skola. Genomförande av detaljplan pågår och resterande del av infrastrukturen beräknas att utföras under 2016.

Budget: - 840 tkr

Beräknat utfall: - 1256 tkr

Tidplan: 2015

Beräknad klart: 2016

Kommentar: Avvikelsen beror dels på att VA-kostnad för Skvatramsledning inte fanns med i budgeten dels att vi delat upp etappen i 4 delområden vilket lett till ökade kostnader för granskning och deltagande på byggmöten.

2016-02-19

9187 Rikstens företagspark

Beskrivning: Projektets syfte är att utveckla byggrätter för verksamhetslokaler på mark nordost om Rikstens friluftstad. Program för hela företagsparken antogs 2006. Detaljplan 1 har varit ute på ny utställning. Projektet omfattar stora väginvesteringar. Rullstenvägen om 22,5 mkr slutredovisades 2008. I projektet ingår också ombyggnad av Pålmalmsvägen för i storleksordningen 17 mkr, för att förbättra trafiksäkerhet och frigöra mark för exploatering.

Den första detaljplanen kommer inte att ge intäkter för att täcka uträkning av Pålmalmsvägen utan förutsätter en fortsatt planläggning av området som helhet. Avvikelsen mellan budget (plan) och utfall (plan) beror på att kostnader som beräknats belasta projektet i genomförandeskedet istället har fallit ut i planskedet. Även en extra utredning för dagvatten och en spillvattenmodell har tagits fram för en kostnad om ca 300 tkr. I projektet ligger även en intäkt om 4 miljoner som ska användas för att delfinansiera en gång- och cykelväg. I prognosen för planen finns även en grovt uppskattad kostnad för framtagande av etapp 2.

Budget (plan): -38 000 tkr

Beräknat utfall (plan): -38 000 tkr

Beräknat utfall (genf. dp1+dp2): +10 000 tkr

Tidplan:

Detaljplan 1

Beräknad klar: 2016, våren

Detaljplan 2

Beräknad klart: 2017

Genomförande dp1

Beräknat klart: 2016-2017

Genomförande dp2

Beräknat klart: 2018-2019

Genomförande (totalt)

Beräknat klart: 2019 - 2020

Kommentar: Total projektprognos är mycket osäker, +10 milj innefattar schabloner för kostnader och byggrätter och markvärdena har uppskattats till 700 kr/kvm i snitt. En kalkyl har beställts för att säkerställa totala projektkostnaden. Därmed är jag osäker på ovanstående text.

9192 Syrisk- ortodoxa kyrkan, Norsborg

Beskrivning: Projektet gör det möjligt att bygga samlingslokaler i anslutning till kyrkan.

Budget: 700 tkr

Beräknat utfall: 704 tkr

Tidplan: vilande

Beräknad klart: ?

Kommentarer: Församlingen har avbrutit projekteringen av kostnadsskäl. Kommunen har fått full betalning för fastigheten under 2012. När byggnationen är avslutad skall kommunen uppföra nytt stängsel kring fastigheten.

Verksamhetsplan och internbudget för kommunstyrelsen 2016 (KS/2016:49)

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner verksamhetsplan och internbudget 2016 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har utarbetat ett förslag till verksamhetsplan och internbudget för kommunstyrelsen 2016. I förslaget till verksamhetsplan har sju kompletterande åtaganden för kommunstyrelsen lagts till den redan beslutade ettårsplanen för 2016. De kompletterande åtagandena är:

- 2016 finns ett förslag till utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg
- Senast 2016-12-31 finns ett förslag på uppdaterad arbetsmarknadsstrategi
- Senast 2016-12-31 finns ett förslag på uppdaterad näringslivsstrategi
- Senast 2016-12-31 finns ett förslag på nedbrytning och konkretisering av översiktplanen beträffande företagsområden
- Kommunstyrelsen åtar sig att senast 2016-12-31 ta fram ett förslag till program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030
- Kommunstyrelsen åtar sig att senast 2016-12-31 ta fram ett förslag till nytt detaljplaneprogram för Brunna
- Kommunstyrelsen åtar sig att senast 2016-12-31 ta fram ett förslag till strukturplan för Storvreten.

Förslaget baseras på de förutsättningar och ramar som kommunens ettårsplan 2016 innehåller. Budgetförslaget omsluter 280,8 miljoner kronor, vilket

2016-03-07

Dnr KS/2016:49

är i överensstämmelse med den ram som kommunfullmäktige fastställt för 2016.

Verksamhetsområdet politiska organ har en nettokostnadsbudget på 25 miljoner kronor för 2016. Nettokostnadsbudgeten för verksamhetsområdets avgifter, bidrag och ersättningar är 101 miljoner kronor. Kommunledningsförvaltningen har en nettokostnadsbudget på 154 miljoner kronor för 2016. Detaljer finns redovisade i kommunstyrelsens verksamhetsplan och internbudget 2016. Där framgår även information vilka som är förvaltningens budgetansvariga/beslutsattestanter per 2016-02-18.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-18.

2016-02-18

Dnr KS/2016:49

Referens
Frida Enocksson Wikström

Mottagare
Kommunstyrelsen

Verksamhetsplan och internbudget för kommunstyrelsen 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner verksamhetsplan och internbudget 2016 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har utarbetat ett förslag till verksamhetsplan och internbudget för kommunstyrelsen 2016. I förslaget till verksamhetsplan har sju kompletterande åtaganden för kommunstyrelsen lagts till den redan beslutade ettårsplanen för 2016. De kompletterande åtagandena är:

2016 finns ett förslag till utvecklingsprogram för Hallunda Norsborg

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad arbetsmarknadsstrategi.

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad näringslivsstrategi.

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på nedbrytning och konkretisering av översiktplanen beträffande företagsområden.

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030.

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till nytt detaljplaneprogram för Brunna.

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till strukturplan för Storstreten.

Förslaget baseras på de förutsättningar och ramar som kommunens ettårsplan 2016 innehåller. Budgetförslaget omsluter 280,8 miljoner kronor, vilket är i överensstämmelse med den ram som kommunfullmäktige fastställt för 2016.

2016-02-18

Dnr KS/2016:49

Verksamhetsområdet politiska organ har en nettokostnadsbudget på 25 miljoner kronor för 2016. Nettokostnadsbudgeten för verksamhetsområdet avgifter, bidrag och ersättningar är 101 miljoner kronor. Kommunledningsförvaltningen har en nettokostnadsbudget på 154 miljoner kronor för 2016. Detaljer finns redovisade i kommunstyrelsens verksamhetsplan och internbudget 2016. Där framgår även information vilka som är förvaltningens budgetansvariga/beslutsattesteranter är per 2016-02-18.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Expedieras till

- Ekonomichef Niclas Johansson, kommunledningsförvaltningen
- Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen
- Biträdande förvaltningschef Andreas Liljenrud, kommunledningsförvaltningen
- Enhetschef Ulrika Halling, kommunledningsförvaltningen
- Controller Frida Enocksson Wikström, kommunledningsförvaltningen
- Ekonom Suzana Milosavljevic, kommunledningsförvaltningen

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Verksamhetsplan och internbudget 2016

Kommunstyrelsen

Innehåll

Kommunstyrelsens mål och åtaganden 2016	3
Målområde 1 Medborgarnas Botkyrka	3
Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen.....	3
Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och villkor.....	4
Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre	5
Målområde 2 Framtidens jobb	5
Mål 4 Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande	5
Mål 5 Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar	6
Målområde 3 Välfärd med kvalitet för alla.....	6
Målområde 4 Grön stad i rörelse	8
Mål 8 Fler företag och hushåll är fossilbränsle fria och energieffektiva.....	8
Mål 9 I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer.....	8
Målområde 5 Kultur och kreativitet ger kraft	9
Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap	9
Målområde 6 En effektiv och kreativ kommunal organisation	9
Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens	9
Mål 13 Klimatneutral kommunal organisation senast 2020	13
Kommunstyrelsens internbudget 2016	14
Nettokostnadsbudget.....	14
Investeringsbudget.....	16

Kommunstyrelsens mål och åtaganden 2016

Målområde 1 Medborgarnas Botkyrka

Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen

Kommunstyrelsens mål 1:1a. Flickor och pojkar, kvinnor och män i alla stadsdelar deltar aktivt i lokalsamhället och den lokala demokratin.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Procent	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 ökar andelen invånare i alla stadsdelar som upplever att det är lätt att ta del av kommunens information.			Högre än 2015
2016 ska andelen invånare, som upplever att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem, ligga på lägst 50 % i alla stadsdelar (%). (MBU Botkyrka)		36	
Alby	Kvinnor 43, män 38	46	50
Fittja	Kvinnor 39, män 35	45	50
Hallunda/Norsborg	Kvinnor 34, män 33	37	50
Tullinge	Kvinnor 26, män 19	24	50
Tumba inkl. Storröten	Kvinnor 31, män 27	33	50
Vårsta Grödinge	Kvinnor 37, män 24	32	50
2016 ska andelen skolor som fyllt sina platser i Botkyrka ungdomsfullmäktige vara 75 %.	75	75	100
2016 ökar antalet invånare som deltagit i dialogforum i alla stadsdelar.			Högre än 2015
2016 ökar antalet och andelen medborgarförslag från Alby, Fittja, samt Hallunda-Norsborg jämfört med 2015.			Högre än 2015

2016-02-18

Kommunstyrelsens åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att göra en fördjupad analys som grund för ett samlat förslag för att öka medborgarnas upplevelse av att kunna vara med och påverka i kommunala frågor.

Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och villkor

Kommunstyrelsens mål 1:2a. Botkyrka har en god interkulturell, jämlik och jämställd medborgarservice.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

	Mål 2015	Utfall 2015	Mål 2016
2016 är den uppmätta tillgängligheten till den fysiska miljön i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet lägst 70 %. (Tillgänglighetsdatabasen)	70	Målet har inte kunnat följas upp 2015	70
2016 har kommunen i jämförelse med 2015 förbättrat sina resultat i Myndigheten för delaktighets kommunuppföljning.		Idrott 64 % Kultur 62 % Arbetsmarknad 47 % Utbildning 16 % Fysisk tillgänglighet 73 %	Bättre än 2015
2016 minskar upplevelsen av diskriminering i mötet med den kommunala verksamheten för olika grupper, kvinnor och män, i alla stadsdelar jämfört med 2015.			Minskat än 2015

Kommunstyrelsens åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att ta fram ett samlat förslag för att stärka det interreligiösa arbetet och sociala sammanhållningen.

Kommunstyrelsens åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att ta fram ett förslag för att förtydliga kommunens arbete med romsk inkludering.

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

2016 finns ett förslag till utvecklingsprogram för Hallunda Norsborg

2016-02-18

Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre

Kommunstyrelsens mål 1:3a. Hälsoläget i Botkyrka förbättras och skillnaderna i hälsa minskar mellan olika grupper.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Mätbart mål	Mål 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 förbättras den självskattade hälsan för alla, men särskilt i den socioekonomiska gruppen med lägst självskattad hälsa. *(Landstingets hälsoenkät)		0,72	0,78
- Kvinnor		06,4	0,78
- Män		0,75	0,78
2016 minskar andelen unga med psykisk ohälsa (ledsen utan att veta varför) år 2 gymnasiet (%)		-	28
- Kvinnor		-	35
- Män		-	20
2016 minskar andelen ungdomar som röker dagligen/ibland. (Ungdomsenkäten)			
- Kvinnor	31	-	Minskning mot 2014
- Män	23	-	Minskning mot 2014

* Mäts som kvot mellan socioekonomiska grupper, 1 betyder att det inte finns någon skillnad.

Målområde 2 Framtidens jobb

Mål 4 Fler Botkyrkabor kan försörja sig på eget arbete eller företagande

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Mätbart mål	Mål 2014	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 erbjuder kommunledningsförvaltningen minst 51 sommarjobb i sina verksamheter. (Klf)	110	127	55	51
- Kvinnor	55	-	31	26
- Män	55	-	24	25
2016 är antalet traineeplatser hos				10

2016-02-18

entreprenörer som upphandlats av kommunstyrelsen minst 10 stycken.		
2016 är andelen av kommunstyrelsens direktupphandlingar som vinnas av lokala företag/organisationer minst 70 procent.	16	70

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad arbetsmarknadsstrategi.

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på uppdaterad näringslivsstrategi.

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Senast 31/12 2016 finns ett förslag på nedbrytning och konkretisering av översiktplanen beträffande företagsområden.

Mål 5 Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar

Målområde 3 Välfärd med kvalitet för alla

Kommunstyrelsens mål 3:a. Botkyrka kommuns styrsystem leder till en positiv utveckling av verksamheternas resultat och kvalitet för båda könen i alla stadsdelar.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Mätbart mål	Utfall 2012	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 har kommunen i jämförelse med 2014 förbättrat sina resultat i Resultatvisaren med avseende på: - resultat och effektivitet - politisk styrning och kontroll - medborgarinformation om resultat.	33-55 30-60 14	33-58 42-70 22		- Bättre än 2014
2016 förbättrar kommunen sitt resultat när det gäller service och verksamhetsutveckling med stöd av IT enligt SKL:s jämförelse- och självskattningsverktyg eBlomlådan. Skala 1-3	2	2	2	Bättre än 2015
2016 ökar andelen nämndordföranden och förvaltningschefer som tycker att			35	Ökning mot 2015

2016-02-18

kommunens budgetprocess fungerar väl. Fr.o.m. 2016 följs 100 % av alla individbaserade mätbara mål och indikatorer upp med kön som övergripande indelningsgrund på nämndnivå.	-	64	68	100
--	---	----	----	-----

Kommunstyrelsens mål 3: b. Kommunens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

	Utfall 2013	Kvinnor	Män	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Utfall 2015	Kvinnor	Män	Mål 2016
2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen och är minst 60 %. (MBU)	53	55	51	51	54	49	53	54	52	60
		(45/61)	(44/60)		(48/65)	(42/54)				
Alby	60	61	60	58	65	52	55	54	55	60
Fittja	55	56	54	52	58	47	60	59	61	60
Hallunda/Norsborg	51	47	55	48	48	48	49	49	48	60
Tullinge	50	57	44	48	56	42	50	55	45	60
Tumba inkl. Storvreten	51	58	45	53	52	54	54	54	54	60
Vårsta/ Grödinge	45	45	45	47	50	44	48	51	45	60

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Mätbart mål	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 är tillgängligheten vid telefonkontakt med kommunen lägst 70 %. (KKiK)	51	52	70
2016 ska 90 % av alla externa samtal till 530 601 00 besvaras inom en minut.	-	67	90
2016 får 100 % av de som lämnar in synpunkter och klagomål på kommunens verksamheter ett första svar från ansvarig handläggare inom 10 dagar.	17	27	100
2016 upplever minst 75 % av användarna av kommunens digitala tjänster att dessa är väl fungerande och ger god service.			75

2016-02-18

Målområde 4 Grön stad i rörelse

Mål 8 Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030

Mål 9 I Botkyrka byggs fler attraktiva bostäder för ökad variation och mer levande stadsmiljöer

Kommunstyrelsens mål 4:9a. I Botkyrka finns årligen 550 byggstartklara bostäder för att uppnå den långsiktiga ambitionen om 20 000 nya bostäder 2040.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 finns 550 byggstartklara bostäder	1 000	1 000	1000	650

Kommunstyrelsens mål 4:9b. Företag och invånare i Stockholmsregionen upplever Botkyrka som en attraktiv plats för att bygga och bo.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

	Utfall 2013	Kvinnor	Män	Utfall 2014	Kvinnor	Män	Utfall 2015	kvinnor	män	Mål 2016
2016 ökar andelen kvinnor och män som upplever att det är tryggt i deras närområde och är minst 50 % i alla stadsdelar	39	35	39	39	42	36	57	57	57	Öka jmf 2015
Alby	40	40	41	49	52	47	51	44	58	
Fittja	39	34	43	43	45	40	42	47	37	
Grödinge/Vårsta	89	90	89	92	93	90	90	90	91	
Hallunda/Norsborg	47	40	55	39	42	36	42	43	41	

2016-02-18

Tullinge	85	83	87	87	87	87	82	81	83
Tumba inkl.Storvreten	55	54	57	54	53	55	53	55	50
2016 ökar andelen kvinnor och män i alla stadsdelar som uppger att de kan rekommendera en vän att flytta till sitt bostadsområde	64	63	66						

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till nytt detaljplaneprogram för Brunna

Kommunstyrelsens kompletterande åtagande

Kommunstyrelsen åtar sig att senast 31/12 2016 ta fram ett förslag till strukturplan för Storvreten

Målområde 5 Kultur och kreativitet ger kraft

Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap

Målområde 6 En effektiv och kreativ kommunal organisation

Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens

Kommunstyrelsens mål 6:12a. Botkyrka kommun är en konkurrenskraftig och föredömlig arbetsgivare.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Procent	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 har Botkyrka högre medianvärde i SKL:s jämförelse av hållbart medarbetarengagemang än övriga kommuner i Stockholms län.	78 (79)	78 (79)	78 (79)	79
- Kvinnor	78 (79)	78 (80)	78 (79)	79

- Män	76 (78)	78(77)	77 (78)	79
2016 upplever lägst 70 % av kommunens medarbetare att de har möjlighet att vara delaktiga i beslut som rör deras arbetsplats.	67	69	68 (63)	70
- Kvinnor	68	69	67 (62)	70
- Män	68	70	69 (65)	70
2016 ska alla kvinnor och män som önskar en högre sysselsättningsgrad upp till heltid har fått ett erbjudande om det.	-	Målet har inte kunnat följas upp	Målet har ännu inte kunnat följas upp för 2015	100
- Kvinnor	-	-	-	100
- Män	-	-	-	100
Andelen inköpta fairtradeprodukter på kommunledningsförvaltningen ska öka 25 % under 2016.				25

Nämndmål 6:12b. Kommunens stödprocesser, organisation och system är ett effektivt stöd för förvaltningarnas arbete.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Procent	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att deras medarbetare har de IT/telefonitjänster de behöver för att utföra sitt arbete på ett bra sätt	29	25		35
- Kvinnor	-	20		35
- Män	-	18		35
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att beslutstödssystemet fungerar bra	38	22		
- Kvinnor	-	27		
- Män	-	12		
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att kommunens ekonomiadministration fungerar bra	32	35		
- Kvinnor	-	35		

2016-02-18

- Män	-	35	
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att HRM-systemet fungerar bra	18	30	
- Kvinnor	-	30	
- Män	-	31	
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att LEX fungerar bra	19	20	
- Kvinnor	-	12	
- Män	-	35	
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att intranätet fungerar bra	18	16	
- Kvinnor	-	16	
- Män	-	16	
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som uppger att deras verksamheter vid projekt arbetar strukturerat med stöd av kommunens projektmodell	22	25	
- Kvinnor	-	30	
- Män	-	15	
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att de i sina verksamheter har tillräcklig kunskap för att uppnå ett jämlikt, jämställt interkulturellt förhållningssätt och bemötande, och där det är relevant förebygga hedersrelaterade begränsningar och våld.	60	61	
- Kvinnor	-	58	
- Män	-	60	
2016 har minst 15 % av medarbetarna på alla förvaltningar genomfört den webbaserade utbildningen "Botkyrka för alla".			15
- Kvinnor	-	-	15

- Män	-	-	15
2016 ökar andelen, jämfört med 2015, av kommunens chefer som upplever att de får ett bra stöd från kommunens upphandlingsenhet.	22	-	
- Kvinnor	-	-	
- Män	-	-	

Kommunstyrelsens mål 6:12c. Kommunledningsförvaltningen är en effektiv och kreativ organisation.

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Procent	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål 2016
2016 har kommunledningsförvaltningen högre genomsnitt för hållbart medarbetar engagemang än föregående år	79 (78)	78 (78)	71	80
- Kvinnor	-	78 (78)	72	80
- Män	-	77 (78)	71	80
2016 känner minst 79 % av kommunledningsförvaltningens medarbetare vilka mål de styrs av och vad som förväntas av dem i arbetet			64	80
- Kvinnor		79	59	80
- Män		78	71	
2016 ska minst 79 % av medarbetarna på kommunledningsförvaltningen känna sig motiverade i arbetet.	77	77 (78)	72	79
- Kvinnor		78		79
- Män		76		79
2016 upplever minst 70 % av medarbetarna att de har möjlighet att vara delaktiga i de beslut som rör den egna arbetsplatsen.	71	71 (64)	64	70
- Kvinnor		70 (63)	63	
- Män		72 (66)	67	
2016 är minst 60 % av medarbetarna positiva till arbetsförutsättningar på förvaltningen.	71	71	71	60
- Kvinnor	46 (60)	-	72	60

2016-02-18

- Män	67 (64)	-	68	60
2016 tycker minst 60 % av medarbetarna att deras närmaste chef tar tillvara kreativitet och nytänkande.	77	73	73	60
- Kvinnor	76	72	72	60
- Män	77	75	74	60

Kommentar: Kommungenomsnittet anges inom parentes.

Mål 13 Klimatneutral kommunal organisation senast 2020

Kommunstyrelsens mätbara nämndmål

Procent	Mål 2016
Där transporter ingår som en del av den upphandlade tjänsten ska 10 % av fordonen ha en bränsleandel av minst 50 % biodrivmedel 2016.	10 %
10 % av de ramavtal för varor och tjänster som upphandlas under 2016 ska krav på klimatkompensation ställas.	10 %

2016-02-18

Kommunstyrelsens internbudget 2016

Kommunstyrelsens budget för 2016 har justerats utifrån kommunens resursfördelningsmodell samt omorganisationen av kommunstyrelseförvaltningen 2016. Totalt har kommunstyrelsen en nettokostnadsbudget om 280,8 miljoner kronor och en investeringsbudget på 17,7 miljoner kronor.

(mnkr)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016
Verksamhetens intäkter (+)	346,3	298,9	123,3	206,9
Verksamhetens kostnader (-)	-611,3	-569,0	-413,0	-487,7
Nettokostnad (+/-)	-265,0	-270,2	-289,7	-280,8
Nettoinvesteringar (+/-)	-25,4	-15,5	-7,1	17,7

Nettokostnadsbudget

Kommunstyrelsens budget delas in i tre olika verksamhetsområden politik, avgifter, ersättningar och avgifter samt kommunledningsförvaltningen. Nedan redogörs för hur fördelningen intäkter och kostnader har budgeterats 2016 per verksamhetsområde.

Verksamhetsområden (mnkr)		Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016
Politiska organ	Verksamhetens intäkter (+)	0	3	0	0
	Verksamhetens kostnader (-)	-24	-29	-27	-26
	Nettokostnad (+/-)	-23	-26	-26	-25
Avgifter, ersättningar och bidrag	Verksamhetens intäkter (+)	1	0	0	0
	Verksamhetens kostnader (-)	-97	-98	-97	-101
	Nettokostnad (+/-)	-96	-97	-97	-101
Kommun- ledningsförvaltning	Verksamhetens intäkter* (+)	335	297	123	206
	Verksamhetens kostnader (-)	-480	-445	-289	-361
	Nettokostnad (+/-)	-145	-147	-166	-154

2016-02-18

Budgeten för politik har justerats för arvodesnivå 2016, budgeten i övrigt är i stort oförändrad och har en nettokostnad om 26 miljoner kronor. Budget för avgifter, ersättningar och bidrag har justerats utifrån känd information om förändringar i ersättningar och bidrag. Nettokostnadsbudgeten för avgifter, ersättningar och bidrag är 101 miljoner kronor.

Nettokostnadsbudgeten för kommunledningens förvaltning är 154 miljoner kronor. Budgetramen har minskat på grund av omorganisationen inför 2016, personalkostnader har minskat med 12,5 miljoner kronor (22 stycken heltidstjänster) och övriga verksamhetskostnader har minskat med 8 miljoner kronor. Budgeten för dessa är överflyttad till kommunens övriga förvaltningar.

Kommunförvaltningens budget per avdelning redovisas i tabellen nedan. I bilaga 1 återfinns 2016 års organisationsskiss och i bilaga 2 finns nettokostnadsbudget 2016 fördelat på varje enhet.

Verksamhet per avdelning, mnkr	Budget 2016
Kommundirektör	-4
Samordnings- och stödavdelning	-31
Demokrati och kansliavdelning	-14
Planerings- och uppföljningsavdelning	-17
HR-avdelning	-27
Kommunikationsavdelning	-44
Samhällsutvecklingsavdelning	-17
Totalt	-154

Kommundirektör

Kommundirektören innehåller förutom kostnader för kommundirektören även förvaltningscheferna som från och med 2016 tillhör kommunledningsförvaltningen. Vidare finns ett utrymme för oförutsedda kostnader projekt och insatser som uppstår under innevarande år.

Samordnings- och stödavdelning

Inom samordnings- och stödavdelningen ryms dels gemensamma kostnader för hela förvaltningen, dels ryms IT-enheten som är förvaltningens intäktsfinansierade verksamhet. IT-enheten är uppdelad i två delar och det är IT och telefonistöd som är intäktsfinansierat. Intäkterna är en intern

2016-02-18

kostnadsfördelning för kommunens IT-tjänster mellan IT-enheten och övriga förvaltningar. Nedan redovisas IT-enhetens budget fördelat på intäkter och kostnader, nettokostnaden i tabellen är den anslagsfinansierade delen av IT-verksamheten.

Nettokostnader för IT-enheten	
Verksamhetens intäkter (+)	91
Verksamhetens kostnader (-)	-98
Nettokostnad (+/-)	-7

Demokrati- och kansliavdelning

2016 har demokratiarbetet och kansli inkluderats i demokrati och kansliavdelningen tillsammans med arkiv och registratur. Avdelningens förvaltningsbudget är på 14 miljoner kronor. Avdelningens totala nettokostnadsbudget, inklusive politik och avgifter och bidrag är 57 miljoner kronor.

Planerings- och uppföljningsavdelningen och HR-avdelningen är i stort oförändrade jämfört med 2015.

Kommunikationsavdelning

Från 2016 består kommunikationsavdelningen av enheterna medborgarkontoren, kontaktcenter och kommunikations- och e-enheten samt kommunikationschef. Totalt har avdelningen en nettokostnadsbudget om 44 miljoner kronor.

Samhällsutvecklingsavdelningen

Verksamheten som arbetar med mänskliga rättigheter har tillkommit till samhällsutvecklingsavdelningen i och med omorganisationen, samtidigt har andra verksamheter gått över till andra förvaltningar. Förändringen innebär att nettokostnadsbudgeten för år 17 miljoner kronor 2016.

Investeringsbudget

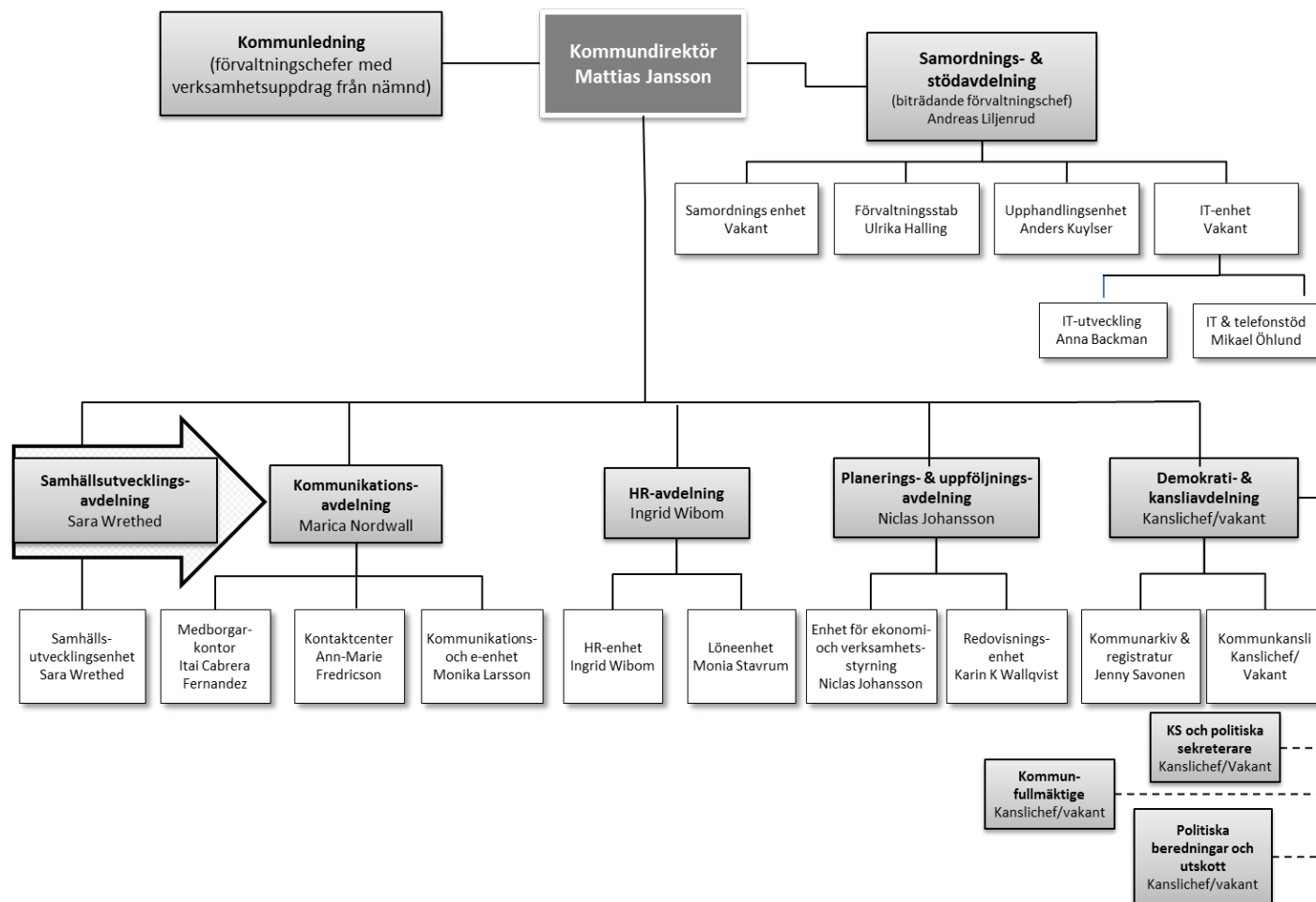
Kommunstyrelsens investering är 17, 7 miljoner kronor 2016, vilket är betydligt mindre än tidigare år till följd av omorganisationen. 9 miljoner kronor är planerade IT investeringar. 5 miljoner kronor är planerade till ett nytt ärende- och dokumenthanteringssystem.

Investeringsprojekt, miljoner kronor	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016
IT investeringar	9,2		6
IT investeringar IT stöd	3,5	3,2	3
Kommunportal	0,5		1,5
Ärende och dokumenthanteringssystem		2,0	5,0
IT verktyg kompetenskrav			0,8
Inventarier och ombyggnader	0,3	0,3	0,3
Näringslivscenter	0,3		
Medborgarkontor, skrivbord	0,1	0,1	0,6
Kommunarkivet			0,5
Digitala skärmar	0,2	0,0	
Kommunhus (resevaggregat)	0,6		
Kommunhus, laddningsstolpar		1,3	
Inköp av fordon och maskiner (överfört till tekniska)	0,9		
Summa	15,6	7,0	17,7

2015-02-17

Bilaga 1 organisationsskiss på kommunledningsförvaltningen 2016

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, · Besök · Kontaktcenter 08-530 610 00

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax · Webb www.botkyrka.se

2015-02-17

Bilaga 2 nettokostnadsbudget per enhet

Nettokostnadsbudget, mnkr	Budget per enhet 2016	Budget per avdelning 2016
Kommundirektör	-4	-4
Samordnings- och stödavdelning		-31
Biträdande förvaltningschef	-6	
Förvaltningsstab	-5	
Samordningsenhet	-2	
Upphandlingsenhet	-10	
IT	-7	
Demokrati och kansliavdelning		-14
Kommunarkiv och registratur	-5	
Kommunkansli	-9	
Planerings- och uppföljningsavdelning		-17
Enhet för ekonomi- och verksamhetsstyrning	-7	
Redovisningsenhet	-10	
HR-avdelning		-27
HR-enhet	-11	
Löneenhet	-16	
Kommunikationsavdelning		-44
Kommunikationsavdelning	-4	
Medborgarkontor	-12	
Kontaktcenter	-10	
Kommunikations- och e-enhet	-17	
Samhällsutvecklingsavdelning	-17	-17
Totalt	-154	-154

2015-02-17

Bilaga 3 Budgetansvariga och beslutsattestanter 2016-02-18

Avdelning	Ansvar	Budgetansvarig	Beslutsattestant
1310 Kommundirektör	13100000 Kommundirektör	Mattias Jansson	Mattias Jansson
13111 Samordn- o stödavd	13111000 Bitr.förvaltningschef	Andreas Liljerud	Andreas Liljerud
13111 Samordn- o stödavd	13111200 Förvaltningsstab	Ulrika Halling	Ulrika Halling
13111 Samordn- o stödavd	13111300 Samordningsenhet	Andreas Liljerud	Andreas Liljerud
13111 Samordn- o stödavd	13115100 IT-chef	Christer Berlin (tf)	Christer Berlin (tf)
13111 Samordn- o stödavd	13115200 IT & telefonistöd	Mikael Öhlund	Mikael Öhlund
13111 Samordn- o stödavd	13121100 Upphandlinsenhet	Anders Kuylser	Anders Kuylser
13112 Demokrati o kansliavdelning	13112100 Kommunkansli	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13112 Demokrati o kansliavdelning	13112200 KS och pol.sek	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13112 Demokrati o kansliavdelning	13112300 Pol beredn och utskott	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13112 Demokrati o kansliavdelning	13112400 Kommunarkiv & registratur	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13112 Demokrati o kansliavdelning	13112500 Kommunfullmäktige	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13112 Demokrati o kansliavdelning	13123100 Skydd o säkerhet	Niclas Johansson (tf)	Niclas Johansson (tf)
13113 Plan.- o uppföljn.avd	13113100 enhet för ek. o vshstyrning	Niclas Johansson	Niclas Johansson
13113 Plan.- o uppföljn.avd	13113200 Redovisningsenhet	Karin Kärnekull Wallqvist	Karin Kärnekull Wallqvist
13114 HR-avd	13114100 HR-enhet	Ingrid Wibom	Ingrid Wibom
13114 HR-avd	13114200 Löneenhet	Monia Stavrum	Monia Stavrum
13116 Kommunikationsavd.	13116100 Kommunikations- o e-enhet	Monika Larsson	Monika Larsson
13116 Kommunikationsavd.	13116200 Kommunikationsavd.	Marica Nordwall	Marica Nordwall
13116 Kommunikationsavd.	13122200 Medborgarkontoren	Itai Cabrera Fernandez	Itai Cabrera Fernandez
13116 Kommunikationsavd.	13122300 Kontaktcenter	Ann-Marie Fredricson	Ann-Marie Fredricson
13117 Samhällsutv.avd	13117100 Samhällsutveckling	Sara Wrethed	Sara Wrethed
13117 Samhällsutv.avd	13117101 Alby	Pernilla Hellman	Pernilla Hellman
13117 Samhällsutv.avd	13117102 Fittja	Marie Lundqvist	Marie Lundqvist
13117 Samhällsutv.avd	13117103 Hallunda	Jan Strandbacke	Jan Strandbacke
13117 Samhällsutv.avd	13117104 Tumba	Michael Caiman Larsson	Michael Caiman Larsson
13117 Samhällsutv.avd	13117105 Tullinge	Magnus Andersson	Magnus Andersson

Svar på revisionskrivelse - Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess (KS/2015:771)

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner kommunledningsförvaltningens svar på revisorernas skrivelse ”Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess”.

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att:

2. I budgetanvisningarna inför kommande budgetarbete 2017-2020 etablera regler för kostnadsberäkningar och slutredovisningar av investeringsprojekt enligt punkterna 6, 9 och 10.
3. I budgetanvisningarna inför kommande budgetarbete 2017-2020 förändra klassificeringen mellan korta och långa investeringsprojekt enligt punkterna 11 och 12.
4. I samarbete med tekniska förvaltningen se över hur investeringsprojekten belastas med kapitaltjänst och kostnader för projektledning samt vid vilken tidpunkt detta ska ske enligt punkt 13.
5. Komplettera befintliga regler för uppdelning mellan investering och drift enligt punkt 13a.
6. Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på de ändringar i redovisningsreglementet som förändras av förslagen i kommunledningsförvaltningens skrivelse.

Sammanfattning

Kommunens revisorer har i skrivelse från 2015-11-02 efterfrågat kommunstyrelsens och tekniska nämndens svar på revisionsrapporten ”Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess”. Svaren ska även innehålla en redovisning över vilka åtgärder som gransknings-

2016-03-07

Dnr KS/2015:771

resultatet föranleder.

Revisorernas granskning riktar sig i första hand till tekniska nämnden men berör i väsentliga delar även kommunstyrelsen. Kommunledningsförvaltningen och tekniska förvaltningen har samrått kring svaren på de punkter revisorerna framhåller i sin rapport. Kommunledningsförvaltningen besvarar punkterna i rapporten med kommunövergripande inriktning medan tekniska förvaltningen besvarar de som riktar sig direkt till tekniska nämnden. Tekniska förvaltningens och kommunledningsförvaltningens svar har i denna skrivelse lagts samman för att ge en helhet av svaren till revisorerna.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-02-10.

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

Referens
Göran Karlsson

Mottagare
Kommunstyrelsen

Svar på revisionskrivelse - Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kommunledningsförvaltningens svar på revisorernas skrivelse "Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess".

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att:

1. I budgetanvisningarna inför kommande budgetarbete 2017-2020 etablera regler för kostnadsberäkningar och slutredovisningar av investeringsprojekt enligt punkterna 6, 9 och 10.
2. I budgetanvisningarna inför kommande budgetarbete 2017-2020 förändra klassificeringen mellan korta och långa investeringsprojekt enligt punkterna 11 och 12.
3. I samarbete med tekniska förvaltningen se över hur investeringsprojekten belastas med kapitaltjänst och kostnader för projektledning samt vid vilken tidpunkt detta ska ske enligt punkt 13.
4. Komplettera befintliga regler för uppdelning mellan investering och drift enligt punkt 13a.

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på de ändringar i redovisningsreglementet som föranleds av förslagen i kommunledningsförvaltningens skrivelse.

Sammanfattning

Kommunens revisorer har i skrivelse från 2015-11-02 efterfrågat kommunstyrelsens och tekniska nämndens svar på revisionsrapporten "Uppföljande granskning av investeringsprojekt inklusive lokalförsörjningsprocess". Svaren ska även innehålla en redovisning över vilka åtgärder som granskningsresultatet föranleder.

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

Revisorernas granskning riktar sig i första hand till tekniska nämnden men berör i väsentliga delar även kommunstyrelsen. Kommunledningsförvaltningen och tekniska förvaltningen har samrått kring svaren på de punkter revisorerna framhåller i sin rapport. Kommunledningsförvaltningen besvarar punkterna i rapporten med kommunövergripande inriktning medan tekniska förvaltningen besvarar de som riktar sig direkt till tekniska nämnden. Tekniska förvaltningens och kommunledningsförvaltningens svar har i denna skrivelse lagts samman för att ge en helhet av svaren till revisorerna.

Kommunledningsförvaltningens svar på revisorernas synpunkter

3. Uppföljning av lokalförsörjningsprocessen

Kommunstyrelsen beslutade i november 2015 att anta ny lokalförsörjningsprocess för kommunen enligt tekniska förvaltningens förslag. Revisorerna rekommenderar en uppföljning av lokalförsörjningsprocess inom ett eller två år.

Kommunledningsförvaltningen delar synpunkten att lokalförsörjningsprocessen behöver följas upp. Kopplingarna mellan lokalförsörjningsplaneringen och den ekonomiska planeringen är starka. Eftersom kommunens budget- och uppföljningssystem revideras från 2016 är det lämpligt att utvärdera lokalförsörjningsprocessen, som är en viktig del i denna, under hösten 2017 när erfarenheter finns från hela planeringsprocessen.

Eftersom tekniska förvaltningen, enligt beslut i tekniska nämnden och i kommunstyrelsen, är ansvarig för att driva lokalförsörjningsprocessen förordar vi att tekniska förvaltningen ges uppdraget att utvärdera processen i samarbete med kommunledningsförvaltningen.

6. Slutredovisning av investeringsprojekt

Revisorerna efterlyser rutiner för slutredovisningar inom tekniska nämnden samt att kvaliteten på redovisningarna lyfts.

Tekniska förvaltningen har påbörjat ett arbete med att förbättra kostnadsbedömningar/ kalkyler och förbättra slutredovisningarna av större investeringsprojekt. Samma inriktning har det arbete som förvaltningarna gemensamt har påbörjat föranlett av det uppdrag kommunfullmäktige gav i flerårsplan 2016-19.

Kommunledningsförvaltningen räknar med att i samband med kommunstyrelsens anvisningar till nämnderna i april inför kommande budget/ flerårsplan etablera regler för kostnadskalkyler och slutredovisning av investe-

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

ringsprojekt.

9. Rapportering av slutredovisningar

Revisorerna rekommenderar att det säkerställs att alla slutredovisade investeringsprojekt anges i kommunens samlade årsredovisning, alternativt att redovisningsreglementet ändras i denna del.

Kommunledningsförvaltningen kommer i anvisningarna inför kommande budget/ flerårsplan i ge instruktion till nämnderna om att investeringsprojekt över beloppsgränsen 100 basbelopp slutredovisas direkt till kommunfullmäktige istället för att som tidigare rapporteras i samband med årsredovisningen. *Förändringen medför en ändring av redovisningsreglementet.*

10. Beloppsgränser för slutredovisningar

Revisorerna påpekar att kommunsledningsförvaltning sedan tidigare har ett uppdrag att se över beloppsgränsen för slutredovisningar.

Nuvarande beloppsgränsgrens för att ett investeringsprojekt ska slutredovisas uppgår till 50 basbelopp = 2,2 miljoner kronor. Kommunledningsförvaltningen föreslår att beloppsgränsen höjs till 100 basbelopp = 4,4 miljoner. Eftersom antalet slutredovisningar kommer att öka och det samtidigt behöver ske en kvalitetshöjning bedömer vi det som viktigt att koncentrera de slutredovisningar som går vidare till kommunfullmäktige till större projekt. Övriga projekt under beloppsgränsen slutredovisas enbart till nämnd. *Förändringen föranleder en ändring av redovisningsreglementet.*

Vi föreslår samtidigt att kravet på slutredovisning till kommunfullmäktige utvidgas från att enbart gälla byggentreprenader till att gälla alla investeringsprojekt över beloppsgränsen. I samband med anvisningarna till kommande budget/ flerårsplan 2017-2020 i april 2016 kommer vi även att ge instruktioner för att investeringar under beloppsgränsen ska redovisas till nämnd i samband med årsredovisningen. Vi bedömer att åtgärderna sammantaget kommer att ge bättre information om hur investeringsbudgeten har använts och om utfall kontra budget.

11-12. Klassificering av investeringsprojekt

Revisorerna ifrågasätter klassificeringen av långa respektive korta investeringsprojekt och rekommenderar att så kallade korta investeringsprojekt helt avvecklas.

Den uppdelning av investeringsprojekten som tillämpats under senare år innebär att byggprojekt som sträcker sig över flera år budgeteras med totalbe-

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

lopp istället som under tidigare år med årsvis budgetering och ombudgetering. Övriga investeringsprojekt betecknades då som ”korta” projekt. Motivet bakom uppdelningen var att flytta fokus från avräkning mot den årsvisa budgeten till det totala utfallet och den totala budgeten för projektet. De årsvisa likviditetsflödena avsågs kunna hanteras och rapporteras i kommunens beslutsstödssystem.

Kommunledningsförvaltningen delar uppfattningen att nuvarande uppdelning mellan långa byggprojekt och övriga projekt inte är helt ändamålsenlig då flera projekt, särskilt inom VA- och gata/ park verksamheterna, både sträcker sig över flera år och uppgår till stora belopp. Vi avser i kommande budgetanvisningar att styra mot att i högre grad budgetera och följa upp på specifika investeringsprojekt istället för att använda samlingsprojekt som exempelvis ”köksombyggnader”. Kommunfullmäktiges budget/ flerårsplan kommer då att omfatta både en totalbudget och en årsvis fördelning av investeringsbeloppen för de specifika projekten.

Vi ser fortfarande behov av att använda korta projekt som avslutas årsvis eftersom det fortfarande i viss utsträckning kommer att finnas samlingsprojekt där flera mindre inköp samlas under ett projekt med gemensamt huvudändamål. Årligen återkommande investeringsprojekt slutredovisas i samband med nämndens årsredovisning och ombudgeteras normalt inte.

13. Investeringsredovisning

Revisorerna betonar investeringsredovisningsredovisningens strategiska betydelse och pekar på att reglerna för att belasta projekten med avskrivning, ränta och projektledning inte är enhetliga utan skiljer sig åt mellan olika typer av projekt.

Vi räknar med att den inriktning mot att specificera investeringsprojekten i budget och slutredovisa projekten till kommunfullmäktige/ nämnd som beskrivits i punkterna ovan kommer att förbättra informationen om hur investeringsbudgeten används och om utfall kontra budget.

Kommunledningsförvaltningen delar revisorernas uppfattning om behovet av enhetliga regler för beräkning av kapitaltjänst och nedlagd tid på projekten. Vi kommer att tillsammans med tekniska förvaltningen se över kalkylmodeller och redovisning med sikte på att tillämpa mer enhetliga regler från 2017.

13a. Regler för investeringsutgift respektive driftkostnad

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

Revisorerna efterslyser tydligare interna riktlinjer för vad som är driftkostnader respektive investeringsutgifter.

Befintliga regler för investering respektive driftkostnader gäller från 2014. Vi kommer att komplettera reglerna bland annat med att tydligare beskriva skillnaden mellan å ena sidan reparation och underhåll och å andra sidan re-investeringar. Därutöver kommer principerna för komponentavskrivning att påverka hur de kompletterade reglerna utformas.

Tekniska förvaltningens svar på revisorernas synpunkter

Tekniska förvaltningen har under 2015 byggt upp den nya organisationen. Under året har flera vakanser medfört att en stor del av förbättringsarbetet har skjutits fram i tiden. De vakanser som saknats är bl. a fastighetschef, förvaltarchef och fastighetsekonom och driftschef.

1. Utvärdering av den nya organisationen med teknisk förvaltning

Tekniska förvaltningen bildades 2015-01-01 och innebar att fastighetsenheten och VA verksamheten tillsammans med delar från kommunledningsförvaltningen (städ och teknik /logistik) bildade en ny förvaltning. En mindre omorganisation genomfördes även 2016.01.01 där försäkringar, krisberedskap och säkerhet samt internservice omorganiserades och överfördes till den tekniska förvaltningen.

Under 2015 har vi arbetat med att skapa struktur för styrning och ledning av tekniska förvaltningen. På grund av många vakanser har dock arbetet tagit längre tid än beräknat.

En oberoende genomlysning av styrprocesser och ledningssystem har påbörjats och kommer att genomföras under våren med början februari.

Utvärderingen kommer att genomföras under februari månad av konsulter från Sandahl Partners och omfattar intervjuer av ett antal personer, bland annat förvaltningschef, kommundirektör, tekniska nämndens ordförande samt ledningsgruppens medlemmar.

En utvärdering av resultatet kommer att göras därefter. Förvaltningen återkommer under våren med redogörelse av resultatet samt en plan för fortsatt arbete med att effektivisera förvaltningen och åtgärda identifierade brister.

2. Uppföljning av tidigare upprättade handlingsplan

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

I samband med en tidigare revision (september 2014) tog tekniska förvaltningen fram en handlingsplan sbf/2014:55. Handlingsplanen består av 8 aktiviteter inom flera områden. De delar som kvarstår är bland annat områden som även omnämns i den senaste revisionsrapporten. Några områden berör kommunledningsförvaltningen och besvaras av dem. De delar som kvarstår för tekniska förvaltningen är dels kalkylering och uppföljning av projekt och dels förbättrad rapportering av investeringar och slutredovisningar. Inom kalkylområdet har det saknats resurser att driva igenom ett förbättrat arbetsätt. Detta område kommer i och med den nya budgetprocessen som har antagits, bli oerhört väsentligt att utveckla. Rapportering av investeringsprojekt till nämnd har inte fungerat enligt de intentioner som finns. Nämnden fick under 2015 en första investeringsrapport först under våren. Slutredovisningarna som beslutas under året har haft varierande kvalitet. En viss förbättring har skett men fortsatt kvalitetssäkring behöver göras.

3. Kommunledningen svarar

4. Rutinerna kring delegation kvalitetssäkras samt att anmälan av fattade delegationsbeslut

Anmälan av fattade delegationsbeslut är numera en stående punkt på nämndens sammanträden. Rapporteringen har dock brustit. Förvaltningen ska rapportera enligt beslutad rutin. Förvaltningen behöver genomföra ett arbete med att se över hur delegationsordning är skriven och förtydliga där det är oklarheter.

5. Säkerställa ett tillfredsställande ansvarsutövande

Reglementet för budgetansvar har inte följts. D v s befarade underskott har inte resulterat i åtgärder för att komma till rätta med budgetunderskott. Förvaltningen har haft ambitionen att följa upp ekonomin, drift och investeringar månadsvis. Under 2015 har det inte fungerat. Stor personalomsättning och avsaknad av flera chefstjänster är en del av förklaringen. Nyanställda har inte fått adekvat introduktion och utbildning som krävs för att kunna utföra sitt arbete. För att komma tillrätta med problemen behövs en grundläggande utbildning av all personal på lokalförsörjning och fastighet. Rutiner behöver tas fram. Roller och ansvar behöver definieras. För att det ska vara möjligt att utbilda/introducera kommer det att behövas minst en resurs som arbetar aktivt med fastighetsekonomi. Den tjänsten har under de senaste åren inte blivit besatt.

6. Rutiner för slutredovisningar genomförs

2016-02-10

Dnr KS/2015:771

Under 2015 har förvaltningen kommit ikapp vad gäller avslutade investeringar. Ett förbättringsarbete behöver genomföras. Genom att arbeta med mer detaljerade och genomgångna kalkyler skapas möjlighet till bättre slutredovisningar. Kvaliteten i slutredovisningarna behöver bli bättre och bör kunna användas till analys och lärande. Förvaltningen ska även följa direktiven om att slutredovisningar ska ske inom ett år efter avslutas (besiktat) projekt.

Kommunledningsförvaltningen kommer att etablera regler för kostnadskalkyler och slutredovisningar. Dessa regler kommer att ges till nämnderna inför budgetprocessen 2017.

7. Tillse att investeringsprojekt 3846 separatredevisas

Projektet kommer att slutredevisas under våren (aprilnämnden) 2016.

8. Kvalitetssäkring av tekniska nämndens årsredovisning avseende slutredovisningar är riktiga

Tekniska förvaltningen och kommunledningen kommer att ha en avstämning, för att säkerställa att korrekt rapportering sker i kommunens årsredovisning.

9-13. Kommunledningen svarar

Mattias Jansson
Kommundirektör

Niclas Johansson
Ekonomichef

Åsa Forslund
tf chef tekniska förvaltningen

Kommunstyrelsen
Tekniska nämnden

Uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförsljningsprocess

På vårt uppdrag har PwC genomfört en granskning av ovanstående område. Granskningsresultatet i sin helhet framgår av bifogad revisionsrapport.

Nedan redovisas vår sammanfattande bedömning, när det gäller formulerade revisionsfrågor, och lämnade rekommendationer utifrån granskningsresultatet.

Kommunstyrelsen har idag fastställt en ny lokalförsljningsprocess, som i huvudsak bedöms ändamålsenlig och som stegvis ska implementeras i kommunen. En ändamålsenlig lokalförsljningsprocess bedöms vidare vara en grundförutsättning för en väl fungerande styrning och uppföljning inom granskat område, dvs god ekonomisk hushållning. Det är dock otillfredsställande att det tog 4,5 år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över processen till kommunstyrelsen, tills dess att en ny lokalförsljningsprocess fastställdes av styrelsen. Under perioden vidtog dock kommunstyrelsen vissa åtgärder, t ex införandet av ett nytt internhyressystem och en extern översyn av koncernens fastighetsförvaltning.

Att kommunen under en längre tid har saknat en ändamålsenlig lokalförsljningsprocess bedöms även menligt ha påverkat tekniska nämndens styrning, uppföljning och kontroll inom delar av det granskade området, t ex när det gäller större fastighetsinvesteringar.

Vi bedömer att handlingsplanen, med anledning av tidigare granskning, har följts upp av tekniska nämnden på ett ändamålsenligt sätt och med beslutad frekvens t o m 2014. Hittills under 2015 har handlingsplanen inte följts upp, vilket är otillfredsställande i och med att flera punkter i planen ännu inte är genomförda eller endast delvis genomförda, såsom bland annat införande av utarbetad projektuppföljningsmodell och avveckling av korta investeringsprojekt.

Tekniska nämnden har fastställt en ny delegationsordning, som bedöms vara ändamålsenlig. En genomarbetad och förankrad delegationsordning bedöms även vara en viktig förutsättning för en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av granskad verksamhet. Det är dock anmärkningsvärt att det tog fyra år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över delegationsordningen, till dess att en ny delegationsordning fastställdes av nämnden. Vi bedömer vidare att det är otillfredsställande att det tog över ett år, från det att den nya delegationsordningen fastställdes av nämnden, tills dess att anmälan av fattade delegationsbeslut började ske.

Vi kan konstatera att ingen fullständig anmälan ännu sker till tekniska nämnden av fattade delegationsbeslut, inom granskat område. Detta eftersom exempelvis inga delegationsbeslut kring upphandling har anmälts från lokalförsörjning och fastighet för första halvåret 2015.

Vi bedömer att tekniska nämndens ansvarsutövande hittills under 2015 inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att vidta några åtgärder med anledning av prognostiserat underskott på driftbudgeten, som till stor del består av genomförda åtgärder inom lokalförsörjning och fastighet som vare sig är budgeterade eller beslutade. Enligt reglementet för budgetansvar och attester, som fastställts av kommunfullmäktige, är nämnden skyldig att snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vidare har tekniska nämnden inte följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet 2015.

Vi kan dock konstatera att tekniska nämnden i samband med behandling av delårsrapport per augusti gjorde en kraftfull markering i protokollet kring att man i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom fastställda ramar.

Vår bedömning är vidare att tekniska nämndens uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet inte har skett med tillräcklig frekvens under 2015. Hittillsvarande frekvens är inte heller förenligt med nämndens tidigare ställningstagande kring löpande uppföljning på varje sammanträde. Den första uppföljningen av dessa investeringsprojekt behandlades av nämnden så sent som i juni 2015. Vid nämndens behandling av delårsrapport per april 2015 saknades vidare en uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet. En kompletterande redovisning lämnas först på nästkommande sammanträde, vilket är otillfredsställande. Detta är inte heller förenligt med de anvisningar inom området som lämnats av kommunledningsförvaltningen.

Vi kan även konstatera att tekniska nämnden inte följer reglementet kring budgetansvar och attester, när det gäller att även lämna en redogörelse för konsekvenser för den årliga driften av färdigställt investeringsprojekt vid prognostiserat budgetöverskridanden. Detta är en viktig fråga ur verksamhetsdrivande förvaltningsperspektiv.

Slutredovisningar av investeringsprojekt sker ännu inte i enlighet med de krav som ställs i det av kommunfullmäktige fastställda redovisningsreglementet. Exempelvis blir investeringsprojekt över gällande beloppsgränser inom va-området inte alls slutredovisade, vilket är oacceptabelt inte minst pga deras ekonomiska omfattning. Budget inkl ombudgeteringar för dessa projekt uppgår 2015 till 208,5 mnkr och utfallet t o m 2014 är 95,9 mnkr. Vidare kan vi konstatera att det finns exempel på slutredovisningspliktiga projekt inom lokalförsörjning och fastighet som tagits bort, från nämndens investeringsredovisning, trots att de inte slutredovisats, vilket är oacceptabelt.

Att tekniska nämnden ännu inte förmått åtgärda bristerna kring slutredovisning av investeringsprojekt, trots påpekanden från revisorerna under fem års tid, bedöms vara anmärkningsvärt. Vidare kan vi konstatera att uppgifterna om antalet slutredovisade investeringsprojekt, i tekniska nämndens årsredovisning för 2013 och 2014, är felaktiga. Att inte ens dessa basala grunduppgifter är riktiga, bedöms även detta vara anmärkningsvärt.

Vi kan även konstatera att kommunstyrelsens uppdrag i februari 2015 till kommunledningsförvaltningen, att tillsammans med tekniska förvaltningen se över beloppsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt, ännu inte återrapporterats. Detta trots att uppdraget, enligt beslutet, skulle ha återrapporterats till kommunstyrelsen senast i juni 2015.

Vi bedömer att granskad slutredovisning av investeringsprojektet Nyängsgården är bristfällig, vilket främst beror på ofullständiga underlag i projektets tidiga skeendet. Lite tillspetsat kan man konstatera att en slutredovisning av ett projekt aldrig blir bättre än projektets förkalkyl. Granskningen visar tydligt på de brister som funnits i styrning, uppföljning, budgetering och redovisning av projektet, vilket även återspeglas och delvis kommenteras i granskade slutredovisningsdokument som tekniska nämnden behandlade 2015-03-16.

Trots en omfattande granskningsinsats har vi inte kunnat få någon fullständig klarhet i de totala investeringsutgifterna för Nyängsgården och vad dessa i så fall ska relateras till för faktisk budget. Detta är i sig otillfredsställande och beror på att förutom ett långt huvudprojekt, där huvuddelen av investeringsutgifterna bokförts, så har även ett antal korta projekt belastats med investeringsutgifter under delar av projekttiden. Vidare kan vi konstatera att etapp 2 av projektet endast till begränsad del har haft en politiskt fastställd budget, och den har bestått av ombudgetering av överskott på ett helt annat projekt, vilket ur styrnings- och uppföljningssynpunkt är oacceptabelt.

Det sammantagna granskningsresultatet visar med önskvärd tydlighet att tekniska nämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder inom ett antal områden, för att därigenom säkerställa ett tillfredsställande ansvarsutövande framleds. Vissa av de konstaterade bristerna är relaterade till inkörningsproblem kring ny teknisk förvaltning under 2015, medan andra brister är sådana som kommunens revisorer påtalat vid olika tillfällen under ett flertal år utan att dessa ännu åtgärdats på ett tillfredsställande sätt.

Tekniska nämnden har i anslutning till behandlingen av delårsrapport per augusti 2015 lämnat ett tydligt uttalande, som innebär att nämnden i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom de ramar som antagen delegationsordning medger. Att en nämnd känner sig tvingad att lämna ett sådant uttalande i ett offentligt protokoll är mycket ovanligt. Detta ändrar dock inte på det faktum att det är nämnden och dess ledamöter som omfattas av revisionsansvar, inte tjänstemännen.

Ur ett kommunstyrelseperspektiv är det viktigt att fånga upp de strategiska aspekterna inom granskat område, såsom ett mycket omfattande investeringsbehov framledes kopplat till nuvarande och historiska brister kring styrning och uppföljning av investeringsprojekt, främst inom fastighetsområdet.

Mot ovanstående bakgrund ser vi positivt på att kommunstyrelsen, vid behandling av flerårsplanen 2016-2019, gett kommunledningsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar närmare analysera investeringsbudgeten med inriktningen att kvalitetssäkra investeringsbeloppen, säkerställa när i tiden investeringarna är möjliga att genomföra samt att tydliggöra vilka konsekvenser investeringarna ger på de årliga driftkostnaderna i kommunens olika verksamheter. Uppdraget ske genomföras så att resultatet av analysen ska kunna inarbetas redan i kommunens samlade och kommunövergripande ettårsplan för 2016.

Utifrån granskningsresultatet bedömer vi att lämnat uppdrag från kommunstyrelsen till kommunledningsförvaltningen inte är tillräckligt, utifrån att det endast omfattar kvalitetssäkring av investeringsbudgeten. I nästa steg bedöms det vara nödvändigt att även kvalitetssäkra investeringsredovisningen inkl uppföljnings- och slutredovisningsrutiner.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

1. Utvärdera den nya organisationen med teknisk förvaltning, efter exempelvis två år, för att säkerställa att intentionerna bakom omorganisationen har uppfyllts.
2. Följ upp handlingsplanen och säkerställ att samtliga punkter i planen blir åtgärdade på ett tillfredställande sätt, inom ramen för pågående utvecklingsarbete inom tekniska förvaltningen. Tidigare av tekniska nämnden beslutad uppföljningsfrekvens, dvs i samband med delårsrapporterna, bedöms även fortsättningsvis vara rimlig.
3. Genomför en uppföljning av kommunstyrelsens beslutade lokalförsörjningsprocess, exempelvis efter ett eller två år, för att säkerställa följsamheten till processen samt att den uppnått sina syften.
4. Tillse att rutinerna kring delegation ytterligare kvalitetssäkras samt att anmälan av fattade delegationsbeslut framledes är en stående punkt på tekniska nämndens sammanträden.
5. Vidta snarast åtgärder för att säkerställa ett tillfredställande ansvarsutövande inom tekniska nämnden, när det gäller hantering av prognostiserade underskott, uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet samt följsamhet till aktuella reglementen samt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Säkerställ att rutiner snarast införs för slutredovisning av investeringsprojekt inom tekniska nämndens samlade verksamhetsområde, vilket även är en punkt i fastställd handlingsplan utifrån revisorernas tidigare gransk-

ning inom området. I detta sammanhang behöver kvalitetsaspekterna på slutredovisningarna lyftas upp, så att de framledes blir en del av en lärande process.

7. Tillse att det av oss identifierade investeringsprojektet, som omfattas av redovisningsreglementets krav på separat slutredovisning, men som rensats bort från tekniska nämndens investeringsredovisning under 2014, i efterhand förs upp till nämnden för separat slutredovisning. Detta projekt är 3846 Diverse ombyggnader av lokaler.
8. Kvalitetssäkra att lämnade uppgifter i tekniska nämndens årsredovisning kring slutredovisade investeringsprojekt framledes är riktiga.
9. Säkerställ att slutredovisade investeringsprojekt anges i kommunens samlade årsredovisning för 2015, alternativt att redovisningsreglementet ändras i denna del.
10. Tillse att kommunstyrelsens uppdrag till kommunledningsförvaltningen, kring översyn av beloppsgräns för slutredovisning av investeringsprojekt, blir återrporterat inom rimlig tid.
11. Säkerställ i ett första sked att en rimlig klassificering sker mellan långa och korta investeringsprojekt, vilket främst gäller inom va-området där samtliga projekt i dagsläget hanteras som korta oavsett ekonomisk omfattning och projekttinnehåll. Det är exempelvis obegripligt hur man kan klassificera investeringsprojektet dagvattenhantering i norra Botkyrka, med en budget 2015 inkl ombudgeteringar på 70,7 mnkr och med uppstart 2011, som ett kort projekt. Omklassificering av projektet kommer dock att ske inför 2016.
12. Avveckla i nästa skede helt de korta projekten inkl den budget- och redovisningsmodell som dessa bygger på.
13. Kvalitetssäkra investeringsredovisningen inkl uppföljnings- och slutredovisningsrutiner utifrån ett kommunövergripande och strategiskt perspektiv. Detta mot bakgrund av att den sammanlagda budgeten 2015 för korta projekt fortfarande uppgår till väsentliga belopp och att styrning, uppföljning och kontroll av dessa projekt bedöms vara otillräcklig. Vidare kan konstateras att olika regler tillämpas mellan de olika typerna av projekt när det gäller tidpunkt för avskrivning, hantering av internränta och aktivering av intern tid för projektledning, vilket ur redovisningssynpunkt är otillfredsställande och även inneburit svårigheter vid övergång till ny normgivning i form av komponentavskrivning. I detta sammanhang är det även viktigt att utveckla och förtydliga de interna anvisningarna i kommunen kring vad som är driftkostnader och investeringsutgifter.

Avslutningsvis vill på påtala vikten av att kvarstående brister inom tekniska nämndens ansvarsområde hanteras inom ramen för det pågående och ambitiösa utvecklingsarbetet inom tekniska förvaltningen samt att detta sker i dialog med kommunstyrelseförvaltningen, så att det inte blir parallella och osynkroniserade processer.

Vi önskar kommunstyrelsens och tekniska nämndens syn på granskningsresultatet och en redovisning av vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av lämnade rekommendationer.

Svaret på denna skrivelse ställs till kommunens revisorer och inges till revisionskontoret på plan 9 i kommunalhuset, senast 2016-02-22.

För kommunens revisorer

Lennart Lindström
Ordförande

Lena Ingren
Vice ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunledning
Politiska sekreterare

Revisionsrapport

Uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförslörjningsprocess

Botkyrka kommun

Oktober 2015
Jan Nilsson
Cert. kommunal revisor

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2.	Inledning	6
2.1.	Bakgrund	6
2.2.	Revisionsfrågor och avgränsning	6
2.3.	Metod och redovisning	7
3.	Tidigare granskning och organisationsförändring	8
3.1.	Tidigare granskningar	8
3.2.	Organisationsförändring	9
4.	Granskningsresultat	11
4.1.	Fastställd handlingsplan	11
4.2.	Lokalförsörjningsprocess	12
4.3.	Delegation.....	14
4.4.	Uppföljning av drift- och investeringsbudget	16
4.5.	Slutredovisning av investeringsprojekt	20
4.6.	Fallstudie av Nyängsgården	24
5	Avslutande kommentarer	27
Bil 1:	Uppföljning av handlingsplanen	30
Bil 2:	Ansvarsutövande kring lokalförsörjningsprocess	33
Bil 3:	Ansvarsutövande kring delegationsordning	35
Bil 4:	Korta investeringsprojekt inom fastighetsområdet 2013 - 2015 ...	37
Bil 5:	Långa investeringsprojekt inom fastighetsområdet 2013 - 2015...	39
Bil 6:	Korta investeringsprojekt inom va-området 2013 - 2015.....	41
Bil 7:	Ansvarsutövande kring slutredovisning av investeringsprojekt...	43
Bil 8:	Slutredovisning av Nyängsgården.....	45
Bil 9:	Nyängsgården – budget/prognoser kontra utfall samt kommentarer.....	47
Bil 10:	Praktisk hantering av olika typer av investeringsprojekt	50

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Kommunstyrelsen kommer 2015-11-02 att fastställa en ny lokalförsörjningsprocess, som i huvudsak bedöms ändamålsenlig och som stegvis ska implementeras i kommunen. En ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess bedöms vidare vara en grundförutsättning för en väl fungerande styrning och uppföljning inom granskat område, dvs god ekonomisk hushållning. Det är dock otillfredsställande att det tog 4,5 år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över processen till kommunstyrelsen, tills dess att en ny lokalförsörjningsprocess fastställdes av styrelsen. Under perioden vidtog dock kommunstyrelsen vissa åtgärder, t ex införandet av ett nytt internhyressystem och en extern översyn av koncernens fastighetsförvaltning.

Att kommunen under en längre tid har saknat en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess bedöms även menligt ha påverkat tekniska nämndens styrning, uppföljning och kontroll inom delar av det granskade området, t ex när det gäller större fastighetsinvesteringar.

Vi bedömer att handlingsplanen, med anledning av tidigare granskning, har följts upp av tekniska nämnden på ett ändamålsenligt sätt och med beslutad frekvens t o m 2014. Hittills under 2015 har handlingsplanen inte följts upp, vilket är otillfredsställande i och med att flera punkter i planen ännu inte är genomförda eller endast delvis genomförda, såsom bland annat införande av utarbetad projektuppföljningsmodell och avveckling av korta investeringsprojekt.

Tekniska nämnden har fastställt en ny delegationsordning, som bedöms vara ändamålsenlig. En genomarbetad och förankrad delegationsordning bedöms även vara en viktig förutsättning för en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av granskad verksamhet. Det är dock anmärkningsvärt att det tog fyra år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över delegationsordningen, till dess att en ny delegationsordning fastställdes av nämnden. Vi bedömer vidare att det är otillfredsställande att det tog över ett år, från det att den nya delegationsordningen fastställdes av nämnden, tills dess att anmälan av fattade delegationsbeslut började ske.

Vi kan konstatera att ingen fullständig anmälan ännu sker till tekniska nämnden av fattade delegationsbeslut, inom granskat område. Detta eftersom exempelvis inga delegationsbeslut kring upphandling har anmälts från lokalförsörjning och fastighet för första halvåret 2015.

Vi bedömer att tekniska nämndens ansvarsutövande hittills under 2015 inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att vidta några åtgärder med anledning av prognostiserat underskott på driftbudgeten, som till stor del består av genomförda åtgärder inom lokalförsörjning och fastighet som vare sig är budgeterade eller beslutade. Enligt reglementet för budgetansvar och attester, som fastställts av

kommunfullmäktige, är nämnden skyldig att snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vidare har tekniska nämnden inte följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet 2015. Vi kan dock konstatera att tekniska nämnden i samband med behandling av delårsrapport per augusti gjorde en kraftfull markering i protokollet kring att man i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom fastställda ramar.

Vår bedömning är vidare att tekniska nämndens uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet inte har skett med tillräcklig frekvens under 2015. Hittillsvarande frekvens är inte heller förenligt med nämndens tidigare ställningstagande kring löpande uppföljning på varje sammanträde. Den första uppföljningen av dessa investeringsprojekt behandlades av nämnden så sent som i juni 2015. Vid nämndens behandling av delårsrapport per april 2015 saknades vidare en uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet. En kompletterande redovisning lämnas först på nästkommande sammanträde, vilket är otillfredsställande. Detta är inte heller förenligt med de anvisningar inom området som lämnats av kommunledningsförvaltningen.

Vi kan även konstatera att tekniska nämnden inte följer reglementet kring budgetansvar och attester, när det gäller att även lämna en redogörelse för konsekvenser för den årliga driften av färdigställt investeringsprojekt vid prognostiserat budgetöverskridanden. Detta är en viktig fråga ur verksamhetsdrivande förvaltningsperspektiv.

Slutredovisningar av investeringsprojekt sker ännu inte i enlighet med de krav som ställs i det av kommunfullmäktige fastställda redovisningsreglementet. Exempelvis blir investeringsprojekt över gällande beloppsgränser inom va-området inte alls slutredovisade, vilket är oacceptabelt inte minst pga deras ekonomiska omfattning. Budget inkl ombudgeteringar för dessa projekt uppgår 2015 till 208,5 mnkr och utfallet t o m 2014 är 95,9 mnkr. Vidare kan vi konstaterat att det finns exempel på slutredovisningspliktiga projekt inom lokalförsörjning och fastighet som tagits bort, från nämndens investeringsredovisning, trots att de inte slutredovisats, vilket är oacceptabelt.

Att tekniska nämnden ännu inte förmått åtgärda bristerna kring slutredovisning av investeringsprojekt, trots påpekanden från revisorerna under fem års tid, bedöms vara anmärkningsvärt. Vidare kan vi konstatera att uppgifterna om antalet slutredovisade investeringsprojekt, i tekniska nämndens årsredovisning för 2013 och 2014, är felaktiga. Att inte ens dessa basala grunduppgifter är riktiga, bedöms även detta vara anmärkningsvärt.

Vi kan även konstatera att kommunstyrelsens uppdrag i februari 2015 till kommunledningsförvaltningen, att tillsammans med tekniska förvaltningen se över beloppsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt, ännu inte återrapporterats. Detta trots att uppdraget, enligt beslutet, skulle ha återrapporterats till kommunstyrelsen senast i juni 2015.

Vi bedömer att granskad slutredovisning av investeringsprojektet Nyängsgården är bristfällig, vilket främst beror på ofullständiga underlag i projektets tidiga skeden. Lite tillspetsat kan man konstatera att en slutredovisning av ett projekt aldrig blir bättre än projektets förkalkyl. Granskningen visar tydligt på de brister som funnits i styrning, uppföljning, budgetering och redovisning av projektet, vilket även återspeglas och delvis kommenteras i granskade slutredovisningsdokument som tekniska nämnden behandlade 2015-03-16.

Trots en omfattande granskningsinsats har vi inte kunnat få någon fullständig klarhet i de totala investeringsutgifterna för Nyängsgården och vad dessa i så fall ska relateras till för faktisk budget. Detta är i sig otillfredsställande och beror på att förutom ett långt huvudprojekt, där huvuddelen av investeringsutgifterna bokförts, så har även ett antal korta projekt belastats med investeringsutgifter under delar av projekttiden. Vidare kan vi konstatera att etapp 2 av projektet endast till begränsad del har haft en politiskt fastställd budget, och den har bestått av ombudgetering av överskott på ett helt annat projekt, vilket ur styrnings- och uppföljningssynpunkt är oacceptabelt.

Det sammantagna granskningsresultatet visar med önskvärd tydlighet att tekniska nämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder inom ett antal områden, för att därigenom säkerställa ett tillfredsställande ansvarsutövande framleds. Vissa av de konstaterade bristerna är relaterade till inkörningsproblem kring ny teknisk förvaltning under 2015, medan andra brister är sådana som kommunens revisorer påtalat vid olika tillfällen under ett flertal år utan att dessa ännu åtgärdats på ett tillfredsställande sätt.

Tekniska nämnden har i anslutning till behandlingen av delårsrapport per augusti 2015 lämnat ett tydligt uttalande, som innebär att nämnden i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom de ramar som antagen delegationsordning medger. Att en nämnd känner sig tvingad att lämna ett sådant uttalande i ett offentligt protokoll är mycket ovanligt. Detta ändrar dock inte på det faktum att det är nämnden och dess ledamöter som omfattas av revisionsansvar, inte tjänstemännen.

Ur ett kommunstyrelseperspektiv är det viktigt att fånga upp de strategiska aspekterna inom granskat område, såsom ett mycket omfattande investeringsbehov framledes kopplat till nuvarande och historiska brister kring styrning och uppföljning av investeringsprojekt, främst inom fastighetsområdet.

Mot ovanstående bakgrund ser vi positivt på att kommunstyrelsen, vid behandling av flerårsplanen 2016-2019, gett kommunledningsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar närmare analysera investeringsbudgeten med inriktningen att kvalitetssäkra investeringsbeloppen, säkerställa när i tiden investeringarna är möjliga att genomföra samt att tydliggöra vilka konsekvenser investeringarna ger på de årliga driftkostnaderna i kommunens olika verksamheter. Uppdraget ske genomföras så att resultatet av analysen ska kunna inarbetas redan i kommunens samlade och kommunövergripande ettårsplan för 2016.

Utifrån granskningsresultatet bedömer vi att lämnat uppdrag från kommunstyrelsen till kommunledningsförvaltningen inte är tillräckligt, utifrån att det endast omfattar kvalitetssäkring av investeringsbudgeten. I nästa steg bedöms det vara nödvändigt att även kvalitetssäkra investeringsredovisningen inkl uppföljnings- och slutredovisningsrutiner.

Utifrån granskningsresultatet lämnas följande rekommendationer:

1. Utvärdera den nya organisationen med teknisk förvaltning, efter exempelvis två år, för att säkerställa att intentionerna bakom omorganisationen har uppfyllts.
2. Följ upp handlingsplanen och säkerställ att samtliga punkter i planen blir åtgärdade på ett tillfredställande sätt, inom ramen för pågående utvecklingsarbete inom tekniska förvaltningen. Tidigare av tekniska nämnden beslutad uppföljningsfrekvens, dvs i samband med delårsrapporterna, bedöms även fortsättningsvis vara rimlig.
3. Genomför en uppföljning av kommunstyrelsens beslutade lokalförsörjningsprocess, exempelvis efter ett eller två år, för att säkerställa följsamheten till processen samt att den uppnått sina syften.
4. Tillse att rutinerna kring delegation ytterligare kvalitetssäkras samt att anmälan av fattade delegationsbeslut framledes är en stående punkt på tekniska nämndens sammanträden.
5. Vidta snarast åtgärder för att säkerställa ett tillfredställande ansvarsutövande inom tekniska nämnden, när det gäller hantering av prognostiserade underskott, uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet samt följsamhet till aktuella reglementen samt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Säkerställ att rutiner snarast införs för slutredovisning av investeringsprojekt inom tekniska nämndens samlade verksamhetsområde, vilket även är en punkt i fastställd handlingsplan utifrån revisorernas tidigare granskning inom området. I detta sammanhang behöver kvalitetsaspekterna på slutredovisningarna lyftas upp, så att de framledes blir en del av en lärande process.
7. Tillse att det av oss identifierade investeringsprojektet, som omfattas av redovisningsreglementets krav på separat slutredovisning, men som rensats bort från tekniska nämndens investeringsredovisning under 2014, i efterhand förs upp till nämnden för separat slutredovisning. Detta projekt är 3846 Diverse ombyggnader av lokaler.
8. Kvalitetssäkra att lämnade uppgifter i tekniska nämndens årsredovisning kring slutredovisade investeringsprojekt framledes är riktiga.

9. Säkerställ att slutredovisade investeringsprojekt anges i kommunens samlade årsredovisning för 2015, alternativt att redovisningsreglementet ändras i denna del.
10. Tillse att kommunstyrelsens uppdrag till kommunledningsförvaltningen, kring översyn av beloppsgräns för slutredovisning av investeringsprojekt, blir återrapporterat inom rimlig tid.
11. Säkerställ i ett första sked att en rimlig klassificering sker mellan långa och korta investeringsprojekt, vilket främst gäller inom va-området där samtliga projekt i dagsläget hanteras som korta oavsett ekonomisk omfattning och projektinnehåll. Det är exempelvis obegripligt hur man kan klassificera investeringsprojektet dagvattenhantering i norra Botkyrka, med en budget 2015 inkl ombudgeteringar på 70,7 mnkr och med uppstart 2011, som ett kort projekt. Omklassificering av projektet kommer dock att ske inför 2016.
12. Avveckla i nästa skede helt de korta projekten inkl den budget- och redovisningsmodell som dessa bygger på.
13. Kvalitetssäkra investeringsredovisningen inkl uppföljnings- och slutredovisningsrutiner utifrån ett kommunövergripande och strategiskt perspektiv. Detta mot bakgrund av att den sammanlagda budgeten 2015 för korta projekt fortfarande uppgår till väsentliga belopp och att styrning, uppföljning och kontroll av dessa projekt bedöms vara otillräcklig. Vidare kan konstateras att olika regler tillämpas mellan de olika typerna av projekt när det gäller tidpunkt för avskrivning, hantering av internränta och aktivering av intern tid för projektledning, vilket ur redovisningssynpunkt är otillfredsställande och även inneburit svårigheter vid övergång till ny normgivning i form av komponentavskrivning. I detta sammanhang är det även viktigt att utveckla och förtydliga de interna anvisningarna i kommunen kring vad som är driftkostnader och investeringsutgifter.

Avslutningsvis vill på påtala vikten av att kvarstående brister inom tekniska nämndens ansvarsområde hanteras inom ramen för det pågående och ambitiösa utvecklingsarbetet inom tekniska förvaltningen samt att detta sker i dialog med kommunstyrelseförvaltningen, så att det inte blir parallella och osynkroniserade processer.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts utifrån kommunens totala utgifts- och inkomstslagsredovisning och en inventering av rutinerna. Resultatet visade bland annat på behovet av att genomföra en uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförsörjningsprocess.

Lokalförsörjningen är en strategiskt viktig process i kommunen, som även har bäring på god ekonomisk hushållning. Kommunen har fastställda regler för denna från 2008 avseende större ny-, om- och tillbyggnader samt förhyrningar. Tekniska nämnden har 2015-06-08 behandlat ett remissförslag till lokalförsörjningsprocess och förelagit kommunstyrelsen att anta denna. Vid vår löpande granskning var den nya lokalförsörjningsprocessen ännu inte formellt beslutad av kommunstyrelsen, vilket kommer att ske 2015-11-02.

Vidare kan vi konstatera att en teknisk förvaltning har tillskapats fr o m 2015, där bland annat lokalförsörjnings- och fastighetsfrågorna numera ingår.

I samband med tidigare granskning av investeringsprojekten Tumba gymnasium, Tumbascenen och Kulturskolan konstaterades bristande följsamhet till fastställt regelverk, vilket bland annat resulterade i ett ökat upplåningsbehov och en högre internhyra för berörda verksamheter.

Allvarliga brister har även uppmärksammats vid andra granskningar av investeringsprojekt, senast i en revisionsrapport 2013 avseende Rikstens skola, Rikstenshallen och Tumba idrottshus, som lämnades för besvarande till både tekniska nämnden och kommunstyrelsen. Med anledning av den senaste granskningen¹ inom området har tekniska nämnden fastställt en handlingsplan för att komma till rätta med påtalade brister. Kommunstyrelsen har vidare lämnat ett antal uppdrag med anledning av genomförd granskning, bland annat kring tidplan för fastställandet av en ny lokalförsörjningsprocess. Uppföljande granskning av investeringsprojekt skedde även inom ramen för 2014 års revisionsplan.

2.2. Revisionsfrågor och avgränsning

Revisionsfrågor

- Är tekniska nämndens styrning och uppföljning av ekonomin, inkl investeringsprojekt, tillräcklig samt har fastställd handlingsplan genomförts?
- Har kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess?

¹ Ett antal av de av oss konstaterade bristerna har även lyfts upp i den utredning som EY genomfört kring misstänkta oegentligheter inom fastighetsenheten, vilka även polisanmälts. Utredningsrapporten presenterades i januari 2014.

Kontrollmål

- Fastställd handlingsplan
- Lokalförsörjningsprocess
- Delegation
- Uppföljning av drift- och investeringsbudget
- Slutredovisning av investeringsprojekt
- Fallstudie av Nyängsgården

Revisionskriterierna utgår från interna styrande och stödjande dokument, såsom reglementen², delegationsordning samt lämnade uppdrag inom granskningsområdet.

Granskningen avgränsas till en uppföljning av tidigare genomförda granskningar inom området. Vidare sker en fallstudie kring slutredovisning av Nyängsgården, inkl fördelning av nedlagda investeringsutgifter på objektet. Uppföljning sker även av tidigare granskade investeringsprojekt, avseende om de är slutredovisade eller inte.

Granskningsobjekt är främst tekniska nämnden, men även kommunstyrelsen berörs utifrån sitt övergripande ansvar för lokalförsörjnings- och investeringsprocessen.

2.3. Metod och redovisning

Granskningsmetod är dokumentstudier kompletterat med intervjuer. Vidare genomförs en registeranalys kring nedlagda investeringsutgifter under projekttiden på objektet Nyängsgården samt eventuellt andra objekt som identifieras som *”intressanta”* under granskningens gång.

Granskningsresultatet redovisas i ett kommentaravsnitt i anslutning till varje kontrollmål. Vidare finns ett allmänt avsnitt om tidigare granskning och organisationsförändring samt ett avsnitt med avslutande kommentarer. I rapportens första avsnitt redovisas vår sammanfattande bedömning och rekommendationer.

² Nämndreglemente, reglemente för budgetansvar och attest samt redovisningsreglemente.

3. Tidigare granskning och organisationsförändring

3.1. Tidigare granskningar

Inom ramen för 2013 års revisionsplan utarbetades en revisionsrapport över granskning av investeringsprojekt, som överlämnades för yttrande till tekniska nämnden och kommunstyrelsen, med en revisionskrivelse daterad 2013-06-03.

Den sammanfattande bedömningen i revisionsrapporten var att tekniska nämnden inte säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och slutredovisning av investeringsprojekt under granskad period. Även om det lyftes fram i rapporten det pågående utvecklingsarbetet inom fastighetsenheten och att uppföljningen hade förbättrats under 2013, redovisades ett antal allvarliga brister samt rekommendationer för att åtgärda dessa.

Tekniska nämnden yttrade sig över revisionsrapporten 2013-11-11. Yttrandet bestod av samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse innehållande en handlingsplan, med ett antal åtgärder för att komma till rätta med de redovisade bristerna, som närmare behandlas i delavsnitt 4.1.

Flera av de identifierade bristerna och rekommendationerna i rapporten berörde även kommunstyrelsen, bland annat behovet av att fastställa en reviderad lokalförsörjningsprocess i kommunen. Kommunstyrelsen yttrade sig över revisionsrapporten 2014-01-07, utifrån ett tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen. Med utgångspunkt från detta utlåtande beslutade kommunstyrelsen att lämna vissa uppdrag till kommunledningsförvaltningen och tekniska nämnden.

Inom ramen för 2014 års revisionsplan utarbetades en revisionsrapport över uppföljande granskning av investeringsprojekt, som överlämnades för yttrande till tekniska nämnden och kommunstyrelsen, med en revisionskrivelse daterad 2014-10-07.

Den sammanfattande bedömningen i revisionsrapporten var att tekniska nämndens styrning, ledning och uppföljning hade utvecklats sedan förra granskningen, men bedömdes ännu inte i alla delar vara tillräcklig. Detta bl a eftersom ändamålsenliga rutiner för slutredovisning av investeringsprojekt inom nämndens samlade ansvarsområde fortfarande saknades samt att arbetet med processbeskrivning av kalkylering och uppföljning av investeringsprojekt ännu inte var slutfört. Vidare gjordes den sammanfattande bedömningen i rapporten att kommunstyrelsen, via sitt samordnings- och uppföljningsansvar, vidtagit tillräckliga åtgärder inom granskat område, men inte i alla delar hade följt upp verkställigheten av dessa.

Tekniska nämnden yttrade sig över revisionsrapporten 2014-12-08. Yttrandet består av samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse innehållande en beskrivning av statusen på den tidigare fastställda handlingsplanen inom området. Detta utifrån vad som åtgärdats och vad som kvarstod att åtgärda.

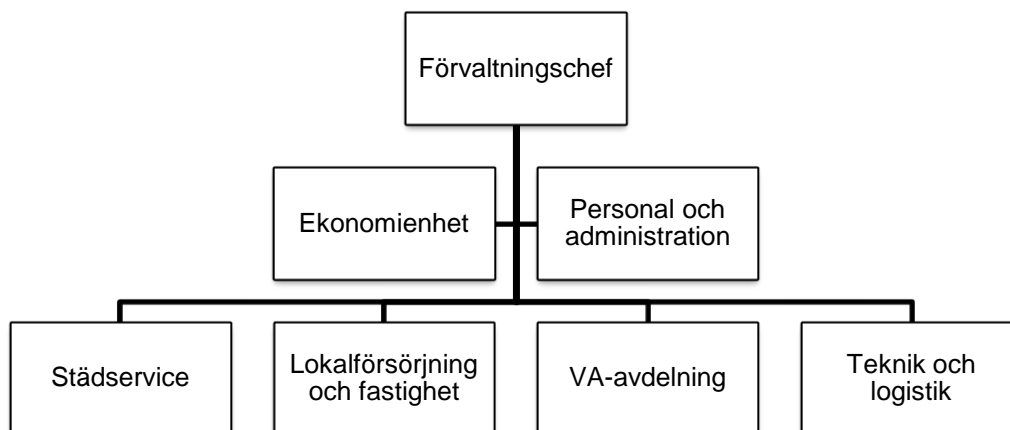
Kommunstyrelsen yttrade sig över revisionsrapporten 2015-02-02, utifrån ett tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen. Med utgångspunkt från detta utlåtande beslutade styrelsen att lämna uppdrag till kommunledningsförvaltningen att, tillsammans med tekniska förvaltningen, se över beloppsgränsen för slutredovisning av investeringsprojekt.

3.2. Organisationsförändring

Kommunfullmäktige fattade 2014-01-30 ett inriktningsbeslut om inrättande av en teknisk förvaltning fr o m 2015-01-01. Av beslutsunderlaget framgår att den nya förvaltningen inte bedöms påverka samhällsbyggnadsprocessen negativt. Det framhålls även att samhällsbyggnadsförvaltningen idag kan uppfattas som splittrad och alltför bred. Att fastighetsprocessen bryts ut ur förvaltningen bedöms ha mindre betydelse för samhällsbyggnadsprocessen. Den nya förvaltningen föreslogs ansvarsmässigt ligga under den befintliga tekniska nämnden.

Slutgiltigt beslut om att inrätta en teknisk förvaltning fattades av kommunfullmäktige 2014-06-17, inom ramen för ärendet kring översyn av nämndorganisation, politiska resurser m m³ inför mandatperioden 2015 - 2018. I samband med ovanstående beslut har inget uppdrag getts kring utvärdering av den nya organisationen med teknisk förvaltning.

Tekniska förvaltningens organisation framgår av nedanstående figur.

Ekonomienhet samt personal och administration ska även ha en servicefunktion gentemot samhällsbyggnadsförvaltningen, inkl de nya verksamheter som tillförts tekniska förvaltningen vid bildandet av den nya organisationen. Dessa verksamheter har under en övergångsperiod organisatoriskt legat inom kommunledningsförvaltningen.

³ Med anledning av organisationsförändringen fastställde kommunfullmäktige 2015-04-28 ett nytt reglemente för tekniska nämnden.

Inom lokalförsörjning och fastighet har personalsituationen varit turbulent. Redan under omorganisationen slutade fastighetschefen, och denna tjänst var vakant t o m maj 2015, då tjänsten tillfälligt besattes med en inhyrd konsult. Under perioden har även fyra av de fem förvaltarna slutat, främst via naturlig avgång, vilket inneburit nyrekrytering av dessa tjänster.

Generellt har den nya organisationen haft olika typer av generella inkörningsproblem, kopplat bland annat till generationsväxling, ansvarsgränser, budgetförutsättningar samt ekonomistyrning. När det gäller budgetförutsättningar kan vi konstatera att tekniska nämnden fastställde sin internbudget för 2015, så sent som 2015-04-13, vilket negativt påverkat förutsättningarna för en tillfredsställande ekonomistyrning.

I tekniska nämndens ettårsplan 2016, som godkändes 2015-09-28, görs bl a följande samlade analys av uppdrag och nuläge:

”Arbetet att utveckla en ändamålsenlig och effektiv teknisk förvaltning fortskrider enligt plan. Fokus under 2015 har varit att införa en struktur för ledningsgruppsarbetet som varaktigt kännetecknas av lyhördhet och förtroende mellan ledningsgruppsmedlemmarna. Den bärande idén för ledning och styrning i tekniska förvaltningen är ett strukturerat arbetssätt och ett ledarskap som stödjer medarbetarna och ser till att organisationen blir ledd – inte ett ledarskap som levererar lösningar”.

I ettårsplan 2016, under rubriken lokalförsörjning och fastighet, konstateras bl a följande när det gäller samlad analys av uppdrag och nuläge:

”2016 innebär fortsatt utveckling av personal och organisation efter generationsväxlingen 2015. Ständiga förbättringar av verksamheten är avgörande för att över tid uppfattas som en attraktiv arbetsgivare i framkant inom lokalförsörjning. En viktig fråga under 2016 är att implementera och driva resursplaneringen från tidiga skeden till programhandlingar som sedan förs vidare till genomförande, förvaltning och drift. Ett annat nyttomål med lokalresursplaneringen är att identifiera och föreslå effektivare lokalutnyttjande av befintliga lokaler”.

Vid granskningstillfället pågick en anpassning av detaljorganisationen inom lokalförsörjning och fastighet. Vidare pågår ett ambitiöst utvecklingsarbete inom förvaltningens ledningsgrupp som bygger på det så kallade LEAN-konceptet⁴.

De historiskt höga investeringsnivåerna inom fastighetsområdet i ettårsplan 2015 och flerårsplan 2016 till 2019, som framgår av avsnitt 5 och bilaga 5, aktualiserar även strategiska frågor kring personaldimensionering. Detta när det gäller byggprojektledare, dvs resursförstärkning egen personal kontra inhyrd personal.

Fr o m 2016 överförs vidare ansvaret för säkerhetsprocessen (försäkringar, skydd m m) och kontorsservice (vaktmästeri, post och tryckeri) från kommunledningsförvaltningen till tekniska förvaltningen.

⁴ LEAN är en tillväxtstrategi och handlar om organisationers förhållningssätt och beteenden. Att uppnå verksamhetens övergripande mål genom förbättrade arbetsmetoder utifrån kundfokus, bland annat med stöd av olika problemlösningsverktyg.

4. Granskningsresultat

4.1. Fastställd handlingsplan

Kontrollmål: Status på den fastställda handlingsplanen och frekvensen i uppföljningen av den

Verifiering har skett via intervjuer samt genomgång av handlingsplanens status samt tekniska nämndens protokoll 2014 och 2015 (t o m sep).

Kommentarer

Den handlingsplan som tekniska nämnden fastställde 2013-11-11 innehåller följande punkter, inkl delpunkter:

- 1 Delegationsordning fastställs
- 2 Lokalförsörjningsprocess fastställs
- 3 a Säkerställa att redovisningsregler följs
- 3 b Interna riktlinjer redovisning
- 4 a Åtgärda att korta projekt uppfyller krav på redovisning
- 4 b Uppföljning av korta projekt i beslutsstödssystem
- 5 Redovisning till nämnden säkerställs
- 6 Höja beloppsgränsen för slutredovisning
- 7 Slutredovisningar ska ske i årsredovisningen
- 8 Processbeskrivning för projektering och uppföljning av projekt

Av den fastställda handlingsplanen framgår att den ska följas upp minst vid delårsrapporteringstillfällena, men att nämnden även kan påkalla ytterligare uppföljning. Vi kan konstatera att uppföljning av handlingsplanen har skett under 2014 på tekniska nämndens sammanträden i februari, maj, november och december.

Vid tekniska nämndens uppföljning av handlingsplanen 2014-05-19 konstaterades att fyra punkter i planen var genomförda (1, 3, 6 och 7), en punkt var delvis genomförd⁵ (4) och resterande tre punkter⁶ var ännu inte genomförda (2, 5 och 8). Uppföljningen i sin helhet återfinns i bilaga 1.

Tekniska nämnden fastställde 2014-02-10 en plan för intern kontroll 2014.

Av beslutet framgår att tidigare fastställd handlingsplan i huvudsak berör fastighetsverksamheten, men att flera av punkterna berör hela eller delar av samhällsbyggnadsförvaltningen. Mot den bakgrunden argumenterades för att det var ändamålsenligt att lägga handlingsplanen till grund för intern kontroll 2014.

⁵ Punkten redovisades som genomförd i den del som ansvarsmässigt ligger under tekniska nämnden. När det gällde uppföljning av korta projekt angavs att detta inte är möjligt med nuvarande konfiguration i beslutsstödsystemet (Hypergene), dvs utifrån olika uppföljningsrutiner för projekt samt användning av objektskoder. Vidare framhölls att det pågick ett arbete kring att ta fram en kravspecifikation inför upphandling av nytt beslutsstödsystem, som beräknades ske i december 2014.

⁶ En av dessa punkter, att en ny lokalförsörjningsprocess fastställs, ligger ansvarsmässigt under kommunstyrelsen.

Uppföljning av handlingsplanen redovisades i tekniska nämnden 2014-11-10, inom ramen för åiterrapportering av intern kontroll. Där framgick att samtliga punkter ansågs vara helt eller delvis åtgärdade, förutom punkterna 2 och 8. Uppföljning av planen redovisades även i tekniska nämnden 2014-12-08, i samband med besvarande av revisionsrapport över uppföljande granskning av investeringsprojekt 2014, och där gjordes samma bedömning kring handlingsplanens genomförandegrad.

Efter november 2014 har ingen ytterligare uppföljning av handlingsplanen redovisats i tekniska nämnden. Vi kan även konstatera att kvarvarande punkter i handlingsplanen inte heller är intagna i planen för intern kontroll 2015.

I tidigare uppföljande granskning påtalade vi att tekniska nämnden inte hade åiterrapporterat arbetet med handlingsplanen till kommunstyrelsen, vilket skulle ha skett senast i juni 2014, enligt det uppdrag som lämnades av styrelsen 2014-01-07. Av kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten 2015-02-02 framgår att återrapportering av tekniska nämndens uppföljning av handlingsplanen 2014-05-19 sker på samma sammanträde, under anmälningsärenden. Vi kan konstatera att handlingsplanen fanns med i handlingarna till kommunstyrelsens sammanträde 2015-02-02, men är inte protokollförd som ett anmälningsärende.

Vissa av punkterna i handlingsplanen kommenteras mer utförligt i denna rapport, såsom lokalförsörjningsprocess (delavsnitt 4.2), delegation (delavsnitt 4.3) samt slutredovisning av investeringsprojekt (delavsnitt 4.5).

Vi bedömer att handlingsplanen, med anledning av tidigare granskning, har följts upp av tekniska nämnden på ett ändamålsenligt ställande sätt och med beslutad frekvens t o m 2014. Hittills under 2015 har handlingsplanen inte följts upp, vilket är otillfredsställande i och med att flera punkter i planen ännu inte är genomförda eller endast delvis genomförda, såsom bland annat införande av utarbetad projektuppföljningsmodell samt avveckling av korta projekt.

Vi rekommenderar att tekniska nämnden följer upp handlingsplanen och säkerställer att samtliga punkter i planen blir åtgärdade på ett tillfredsställande sätt, inom ramen för pågående utvecklingsarbete inom tekniska förvaltningen. Tidigare av beslutad uppföljningsfrekvens, dvs i samband med delårsrapporterna, bedöms även fortsättningsvis vara rimlig.

4.2. Lokalförsörjningsprocess

Kontrollmål: Fastställd och implementerad lokalförsörjningsprocess

Verifiering har skett via intervjuer och genomgång av statusen kring ny lokalförsörjningsprocessen, inkl beslutsgång och tidsaspekter.

Kommentarer

Behovet av att fastställa en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess har berörts och kommenterats av revisorerna i olika granskningar under perioden 2009 till 2014.

I revisionsrapporten om strategisk investeringsplanering, daterad i november 2009, påtalades att genomförda intervjuer bl a visade på behovet av att genomföra en översyn av kommunens lokalanskaffningsprocess⁷. Någon formell rekommendation kring översyn av processen lämnades dock inte i revisionsrapporten.

I revisionsrapporten om slutredovisning av investeringsprojekt, daterad i januari 2011, rekommenderades en översyn av reglerna för lokalanskaffningsprocessen. Detta bl a utifrån att det fanns motstridiga uppgifter kring slutredovisning av investeringsprojekt i redovisningsreglementet och i lokalanskaffningsprocessen. Som svar på revisionsrapporten beslutade kommunstyrelsen 2011-04-11 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att se över reglerna för lokalanskaffningsprocessen.

I revisionsrapporten om intern kontroll i byggprocessen daterad 2012-02-02, som överlämnades för yttrande både till kommunstyrelsen och tekniska nämnden, finns följande kommentarer kring lokalanskaffningsprocessen:

”Det pågår ett arbete med att uppdatera och förnya flera av styrdokumentet, vilket i sig är positivt. Beslutsunderlag har arbetats fram under 2010 kring nya styrdokument inom lokalanskaffning och upphandling, utan att politiska beslut ännu tagits i frågorna. Vi vill betona vikten av att dessa styrdokument fastställs inom rimlig tid samt att inom beredningsprocessen göra bedömningar och avvägningar kring hur skydd mot mutbrott ska beaktas och ytterligare stärkas”.

I revisionsrapport om granskning av investeringsprojekt, daterad maj 2013, konstaterades att uppdraget kring översyn av lokalanskaffningsprocessen ännu inte slutförts av kommunledningsförvaltningen, trots att det då gått mer än två år sedan uppdraget gavs av kommunstyrelsen. I detta sammanhang aktualiserades även frågan kring hur styrelsen följer upp att givna uppdrag blir utförda inom rimlig tid. Som svar på denna revisionsrapport beslutade kommunstyrelsen 2014-01-07 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att färdigställa arbetet med ny lokalförsörjningsprocess och återkomma med ett förslag till styrelsen, senast i mars 2014.

Frågan kring arbetet med lokalansförsörjningsprocessen och dess status har även tagits upp med kommunledningen på samtliga slutrevisioner under perioden 2009 till 2014, utan att de olika redovisade tidplanerna för **”målgång”** i frågan har kunnat hållas. Detta faktum framgår av redovisningen i bilaga 2.

Tekniska nämnden har även påtalat behovet av en ändamålsenlig lokalanskaffningsprocess i yttrandet till kommunledningsförvaltningen kring två av flerårsplanerna under granskad period. Det som lyfts fram är att de underlag som finns från nämnder och förvaltningar, i många fall inte är tillräckliga för att kunna göra säkra kostnadskalkyler. Mot den bakgrunden har nämnden poängterat att en reviderad lokalanskaffningsprocess behöver fastställas i syfte att förbättra arbetsformer kring investeringar. I detta sammanhang poängterades **”att det är viktigt med ett snabbt beslut i denna fråga”**.

⁷ I denna rapport används lokalanskaffningsprocess synonymt med lokalförsörjningsprocess.

Vid vår löpande granskning var den nya lokalförsörjningsprocessen ännu inte formellt beslutad av kommunstyrelsen, vilket kommer att ske 2015-11-02. Detta utifrån det remissvar/förslag som tekniska nämnden lämnade 2015-06-08 om ett stegvis införande av processen. I ett första steg föreslås implementering av rutinen för framtagning och årlig revidering av lokalresursplanen, dess organisation och ansvarsfördelning samt ingående resursbehov och roller. Parallellt förbereds och genomförs en utvecklad variant av kommunens projektmodell med fokus på tidiga skeden i byggprojekt samt utbildningsinsatser med målet att nå samsyn om projektförlopp och styrning av projekt.

Kommunstyrelsen kommer 2015-11-02 att fastställa en ny lokalförsörjningsprocess, som i huvudsak bedöms ändamålsenlig och som stegvis ska implementeras i kommunen. En ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess bedöms vidare vara en grundförutsättning för en väl fungerande styrning och uppföljning inom granskat område, dvs god ekonomisk hushållning. Det är dock otillfredsställande att det tog 4,5 år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över lokalförsörjningsprocessen till kommunstyrelsen, tills dess att en ny process fastställdes av styrelsen. Under perioden vidtog dock kommunstyrelsen vissa åtgärder, t ex införandet av ett nytt internhyres-system och en extern översyn av koncernens fastighetsförvaltning.

Att kommunen under en längre tid har saknat en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess bedöms även menligt ha påverkat tekniska nämndens styrning, uppföljning och kontroll inom delar av det granskade området, t ex när det gäller större fastighetsinvesteringar.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tillser att en uppföljning sker av beslutad lokalförsörjningsprocess, exempelvis efter ett eller två år, för att säkerställa följsamheten till processen samt att den uppnått sina syften.

4.3. Delegation

Kontrollmål: Status på delegationsordning inkl anmälan av fattade delegationsbeslut

Verifiering har skett via intervjuer och genomgång av delegationsordning samt rutiner för anmälan av fattade delegationsbeslut. Det senare har granskats via uppföljning av tekniska nämndens protokoll 2014 och 2015 (t o m sep).

Kommentarer

Brister i form av en fragmentarisk delegationsordning och avsaknad av fungerande anmälningsrutiner för fattade delegationsbeslut, har på olika sätt påtalats av revisorerna. Detta bland annat inom ramen granskning av tekniska nämndens ansvarsutövande för perioden 2009 till 2014. En sammanställning av dessa påpekanden återfinns i bilaga 3.

Tekniska nämnden fastställde en ny delegationsordning 2014-05-19, som därefter justerats av nämnden 2015-02-09. Detta på grund av organisatoriska förändringar i och med bildandet av en teknisk förvaltning fr o m 2015-01-01.

Anmälan av delegationsbeslut, enligt den nya delegationsordningen, skedde första gången till tekniska nämnden 2015-08-24. Anmälan avsåg första halvåret 2015⁸. Totalt återrapporterades 53 delegationsbeslut, varav 37 av dessa gällde personalärenden. Av övriga 16 ärenden avsåg 7 ärenden lokalförsörjning och fastighet. Inget av dessa ärenden gällde dock upphandling inom fastighetsområdet. På tekniska nämndens sammanträde 2015-09-28 finns ingen punkt upptagen kring anmälan av delegationsbeslut.

Antalet anmälda delegationsbeslut till tekniska nämndens augustisammanträde 2015 får anses vara lågt, utifrån att perioden för anmälan omfattar ett halvår samt att delegationsordningen omfattar 51 ärendetyper inom 8 olika ärendegrupper.

Tekniska nämnden har fastställt en ny delegationsordning, som bedöms vara ändamålsenlig. En genomarbetad och förankrad delegationsordning bedöms även vara en viktig förutsättning för en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av granskad verksamhet. Det är dock anmärkningsvärt att det tog fyra år, från det att revisorerna först påtalade behovet av att se över delegationsordningen, till dess att en ny delegationsordning fastställdes av nämnden. Vi bedömer vidare att det är otillfredsställande att det tog över ett år, från det att den nya delegationsordningen fastställdes av nämnden, tills dess att anmälan av fattade delegationsbeslut började ske.

Vi kan konstatera att ingen fullständig anmälan ännu sker till tekniska nämnden av fattade delegationsbeslut, inom granskat område. Detta eftersom exempelvis inga delegationsbeslut kring upphandling har anmälts från lokalförsörjning och fastighet för första halvåret 2015. Vidare kan vi konstatera att tekniska nämnden i samband med behandling av delårsrapport per augusti gjorde en kraftfull markering i protokollet kring att man i fortsättningen förväntar sig att ansvariga chefer och ledare håller sig inom de ramar som antagen delegationsordning medger, vilket visar på mer omfattande brister inom området än enbart kring anmälan av fattade delegationsbeslut.

Vi rekommenderar att rutinerna kring delegation ytterligare kvalitetssäkras samt att anmälan av fattade delegationsbeslut framledes är en stående punkt på tekniska nämndens sammanträden.

⁸ Enligt vad som stadgas i delegationsordningen ska delegationsbeslut anmälas till tekniska nämnden senast två månader efter att det aktuella beslutet har fattats.

4.4. *Uppföljning av drift- och investeringsbudget*

Kontrollmål: Frekvens och omfattning av den ekonomiska uppföljningen kring drift- och investeringsbudget

Verifiering har skett via intervjuer och genomgång av ekonomiska uppföljningsrapporter hittills under 2015 samt tekniska nämnden protokoll för 2014 och 2015 (t o m sep). Detta relaterat till de krav kring uppföljning som ställs i reglementet för budgetansvar och attest.

Kommentarer

Av reglementet för budgetansvar och attest, som fastställdes av kommunfullmäktige 2014-01-30, framgår att nämnden inom sitt verksamhetsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de budgetramar, mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att det i övrigt bedrivs en god och effektiv verksamhet. Det innebär att nämnden kontinuerligt ska hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling.

Av reglementet framgår vidare att vid befarade budgetavvikelse ska nämnden snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vid konflikt mellan mål och resurser sätter resurserna gränsen för måluppfyllelsen. Nämnden får således inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift eller medgiven ram för respektive investeringsprojekt. Medför lagstiftning att resurserna överskrids ska detta omgående anmälas till kommunstyrelsen. Ingen anmälan ska nämnden noggrant ha prövat möjligheterna till omprioritering, besparingar och/eller ökade intäkter. Vid anmälan om risk för budgetöverskridande av investeringsprojekt så ska även en redogörelse lämnas för konsekvenserna för den årliga driften av färdigställt projekt.

Utifrån slutredovisning av investeringsprojektet Tumba idrottshus, som behandlades i tekniska nämnden 2012-12-10, tog nämnden ställning till att få en uppföljning av fastighetsenhetens investeringsprojekt vid varje nämndsammanträde. Vi kan konstatera att på de tre först sammanträdena för 2013 skedde denna information muntligt, för att senare formaliseras till en skriftlig information på efterföljande sex sammanträden, inkl obligatorisk uppföljning i delårsrapporterna.

Under 2014 lämnades skriftlig information om fastighetsenhetens investeringsprojekt på sex av tekniska nämndens totalt åtta sammanträden, inkl formaliserad uppföljning i delårsrapporterna. T o m september 2015 har tekniska nämnden haft sju sammanträden, men endast på två av dessa har information lämnats kring investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet. 2015-05-18 godkände tekniska nämnden sin delårsrapport per april⁹, men i denna redovisades inte investeringar inom lokalförsörjning och fastighet. Dessa redovisades först på nästkommande sammanträde 2015-06-08.

⁹ På tekniska nämndens sammanträde 2015-05-18 yrkade oppositionen på att delårsrapporten inte skulle godkännas utan återremitteras till tekniska förvaltningen.

På tekniska nämndens sammanträde 2015-09-28 redovisades dock en fullständig delårsrapport per augusti, dvs som även innehöll investeringar inom lokalförsörjning och fastighet.

Uppföljningen av driftbudgeten under 2015 har hittills skett av tekniska nämnden i samband med delårsrapport per april och augusti samt via budgetuppföljning per juli, dvs en gång utöver de två obligatoriska uppföljningstillfällena. Detta får hittills anses vara en tillfredsställande frekvens i uppföljning av driftbudgeten, vilket även motsvarar tidigare års uppföljningsfrekvens. Däremot är uppföljningsfrekvensen kring investeringsbudgeten inte tillräcklig under granskad period, när det gäller investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet.

I delårsrapport per april 2015 prognostiserades ett underskott på årsbasis till 7,2 mnkr, vilket främst berodde på ökade kostnader för avhjälpande och planerat fastighetsunderhåll. Vid tekniska nämndens behandling av delårsrapporten 2015-05-18 togs inga beslut kring åtgärder med anledning av prognostiserat underskott och inga uppdrag lämnades heller till tekniska förvaltningen.

När kommunstyrelsen 2015-06-08 behandlade delårsrapport per april uppmanades de nämnder med prognostiserade underskott, bland annat tekniska nämnden, att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder med syfte att minimera underskotten 2015 och uppnå balans i ettårsplan inför 2016. Detta beslut, inkl kommunfullmäktiges behandling av delårsrapporten, delgavs tekniska nämnden som ett anmälningsärende 2015-08-24.

Tekniska nämnden godkände 2015-08-24 en ekonomisk uppföljning av driftbudgeten per juni 2015, där det prognostiserade budgetunderskottet hade ökat till 15,0 mnkr. Underskottet beskrivs främst vara relaterat till verksamhetsområde lokalförsörjning och fastighet samt driftkostnader för renovering av Storvretsskolan på 9 mnkr. Vid tekniska nämndens behandling av budgetuppföljningsrapporten togs inga beslut kring åtgärder med anledning av prognostiserat underskott. Däremot gavs uppdrag till tekniska förvaltningen att återkomma med en utförlig redovisning i delårsrapporten per augusti. Vad redovisningen skulle bestå av framgår dock inte. I protokollsparagrafen över ärendet, under rubriken sammanfattning, framgår dock att tekniska förvaltningen återkommer med en handlingsplan för fastighetsverksamheten, som är ett förslag på åtgärder som behöver vidtas för att förbättra det negativa resultatet.

I tekniska nämndens delårsrapport per augusti, som behandlades 2015-09-28, prognostiserades ett budgetunderskott på totalt 11,3 mnkr. Budgetunderskottet inom lokalförsörjning och fastighet är 13,1 mnkr, medan övriga enheter visar överskott. Underskottet beror främst på ökade kostnader för avhjälpande underhåll, där Storvretsskolans renovering är den enskilt största posten. Skolans extra kostnader är ännu inte utredda och inga beslut har tagits kring hur finansiering ska ske. Det påtalas att ett sådant beslut behöver tas för att bestämma vem som ska belastas av kostnadsöverdraget, samt vad som avser investeringsutgifter respektive underhållskostnader.

I detta sammanhang kan vi konstatera att investeringsprojektet Storstretsskolan, vid granskningstillfället redan hade ett prognostiserat utfall på 127,7 mnkr (budget 108,5 mnkr), dvs ett underskott på 15,2 mnkr (14 %).

Vare sig i tekniska nämndens delårsrapport per augusti eller som ett separat ärende finns någon redovisning av vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet för 2015, utifrån kommunstyrelsens uppmaning 2015-06-06. I protokollsparagrafen gällande delårsrapporten gör tekniska nämnden dock följande kraftiga markering:

”Tekniska nämnden konstaterar att fastighetsenhetens underskott till stor del kan härledas till ej budgeterade åtgärder. Det är acceptabelt. Nämnden är emellertid väl medveten om att det är svårt att i projekteringsstadiet förutse allt som kan uppstå i byggprojekt som genomförs i äldre befintliga byggnader. Men det betyder inte att omfattande icke budgeterade åtgärder får genomföras utan relevanta beslut och utan medgivande från beställande verksamhet som innebär att de är beredda att betala för sådana åtgärder. Tekniska nämnden vill med tydlighet klargöra att vi i fortsättningen förväntar oss respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom de ramar som antagen delegationsordning medger”.

Den tidigare nämnda handlingsplanen för fastighetsverksamheten redovisades inte heller på tekniska nämndens sammanträde 2015-09-28. När kommunstyrelsen 2015-10-05 behandlade delårsrapport per augusti uppmanades ånyo de nämnder med prognostiserade underskott, bland annat tekniska nämnden, att minimera underskotten 2015 och uppnå balans i ettårsplan inför 2016.

När det gäller investeringsredovisningen tar tekniska förvaltningens ekonomienhet ut månatliga rapporter ur ekonomi- alternativt beslutsstödssystem för samtliga investeringsprojekt, som antingen är korta (ettåriga och/eller förvaltningsspecifika 3xxx) eller långa (fleråriga 6xxx). De långa projekten hanteras och följs upp i nuvarande beslutsstödsystem Hypergene, där även respektive projektledare ska lägga in sina prognoser. Vidare tillämpas olika regler kring avskrivning, hantering av internränta och aktivering av intern tid för projektledning. Detta mellan långa och korta projekt, vilket ur redovisningssynpunkt är otillfredsställande.

De korta projekten hanteras inte i beslutsstödsystemet, vilket ur styrnings- och uppföljningssynpunkt är en brist. Att denna brist, som tidigare påtalats, ännu inte åtgärdats full ut går främst att sökas i det faktum att nytt beslutsstödsystem vid granskningstillfället var under upphandling. Vissa brister i anslutning till detta har dock åtgärdats, exempelvis tidigare slentrianmässiga ombudgetering av korta projekt samt viss begränsning av dess antal och ekonomiska omfattning. När det gäller det senare kan vi konstatera att årsbudgeten inkl ombudgetering för korta projekt inom lokalförsörjning och fastighet har minskat under perioden 2013 till 2015, från 71,5 mnkr till 58,2 mnkr (22 %). Antalet korta projekt har även minskat under samma period, från 15 till 11 (26 %), vilket framgår av bilaga 4.

Under perioden 2013 till 2015 har totalbudgeten för de långa projekten ökat, från 1 093 mnkr till 1 699 mnkr (55 %). Antalet långa projekt har även ökat under samma period, från 28 till 41 (46 %). Detta framgår av bilaga 5.

Vi bedömer att tekniska nämndens ansvarsutövande hittills under 2015 inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att vidta några åtgärder med anledning prognostiserat underskott på driftbudgeten, som till stor del består av genomförda åtgärder som vare sig är budgeterade eller beslutade. Enligt reglementet för budgetansvar och attester, som fastställts av kommunfullmäktige, är nämnden skyldig att snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vidare har tekniska nämnden inte följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet 2015.

Vi kan dock konstatera att tekniska nämnden i samband med behandling av delårsrapport per augusti gjorde en kraftfull markering i protokollet kring att man i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom fastställda ramar.

Vi bedömer även att tekniska nämndens uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet inte har skett med tillräcklig frekvens under 2015. Hittillsvarande frekvens är inte heller förenligt med nämndens tidigare ställningstagande kring löpande uppföljning på varje sammanträde. Den första uppföljningen av dessa investeringsprojekt behandlades av nämnden så sent som i juni 2015.

Vid nämndens behandling av delårsrapport per april 2015 saknades vidare en uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet. En kompletterande redovisning lämnades först på nästkommande sammanträde, vilket är otillfredsställande. Detta är inte heller förenligt med de anvisningar inom området som lämnas av kommunledningsförvaltningen.

Vidare kan vi konstatera att tekniska nämnden inte följer reglementet kring budgetansvar och attester, när det gäller att även lämna redogörelse för konsekvenser för den årliga driften av färdigställt investeringsprojekt vid prognostiserat budgetöverskridande. Detta är en viktig fråga ur verksamhetsdrivande förvaltnings perspektiv.

Vi rekommenderar att tekniska nämnden snarast vidtar åtgärder för att säkerställa ett tillfredsställande ansvarsutövande, när det gäller hantering av prognostiserade underskott, uppföljning av investeringsprojekt inom lokalförsörjning och fastighet samt följsamhet till gällande reglementen samt kommunstyrelsens anvisningar.

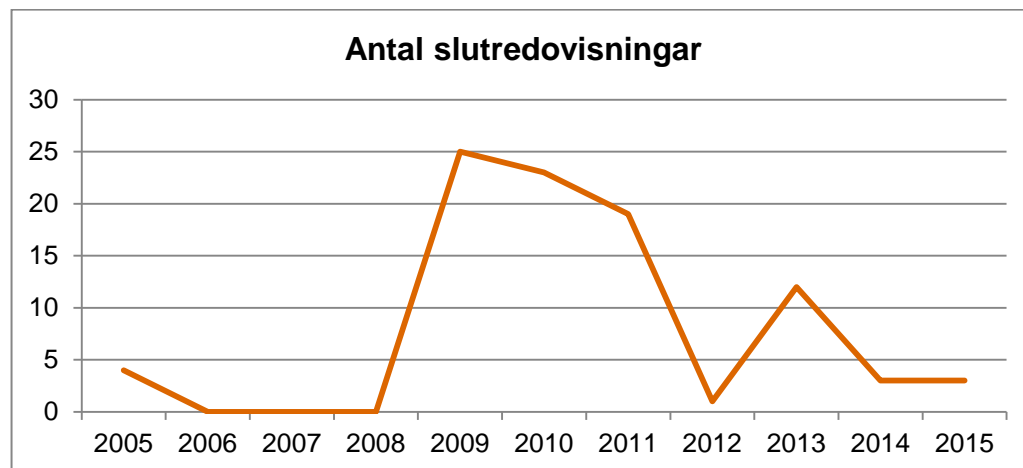
4.5. Slutredovisning av investeringsprojekt

Kontrollmål: Omfattning av och standard på slutredovisning av investeringsprojekt

Verifiering har skett via intervjuer och protokollsgenomgång kring statusen på slutredovisningar 2014 och 2015 (t o m sep). Detta i jämförelse med perioden 2005 till 2013. Slutredovisningarna har även granskats gentemot redovisningsreglementets krav och utarbetat blankettmaterial.

Kommentarer

Av redovisningsreglementet framgår att avslutade investeringsprojekt över 50 basbelopp (f n 2,2 mnkr) ska slutredovisas inom sex månader. Undantag är byggentreprenader, som ska slutredovisas inom tolv månader från godkänd slutbesiktning¹⁰. Slutredovisningen ska vidare bifogas närmast därpå följande årsredovisning. I nedanstående tabell redovisas antal slutredovisningar under perioden 2005 till 2015 (t o m sep).

Av sammanställningen framgår att inga slutredovisningar redovisades i tekniska nämnden under perioden 2006 till 2008. Utifrån att denna brist påtalades av revisorerna har 67 slutredovisningar behandlats av tekniska nämnden under 2008 till 2011.

I tidigare revisionsrapport från 2013, kring granskning av investeringsprojekt, konstaterades att under 2012 behandlades endast en slutredovisning av tekniska nämnden, vilket var för investeringsprojektet Tumba idrottshus. Utifrån att denna brist påtalades av revisorerna slutredovisades 12 investeringsprojekt under 2013.

Endast två av dessa projekt slutredovisats dock inom redovisningsreglementets tidsgräns på ett år från slutbesiktning. Bland de 10 investeringsprojekt som inte uppfyllde tidsgränsen var det äldsta slutbesiktiga projektet från 2010-07-30, vilket visar på en omfattande eftersläpning i slutredovisning av investeringsprojekt.

¹⁰ I tidigare granskningar har lyfts upp att motstridiga uppgifter finns, mellan redovisningsreglementet och styrdokument kring lokalanskaffningsprocessen från 2008, kring tidsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt.

Under 2014 och 2015 (t o m sep) har endast sex investeringsprojekt slutredovisats till tekniska nämnden. Endast ett av dessa var redovisat inom stipulerad tidsgräns i redovisningsreglementet. För det äldsta projektet som slutredovisades hade det gått 2,5 år sedan slutbesiktning skett. Sammantaget visar detta på fortsatta eftersläpningar i slutredovisning av investeringsprojekt. I delavsnitt 4.5 redovisas en fallstudie kring det slutredovisade investeringsprojektet Nyängsgården.

Det kan konstateras att av de investeringsprojekt som tidigare varit föremål för granskning är samtliga slutredovisade, förutom Riksstens skola etapp 1 och 2, som vid granskningstillfället fortfarande var pågående. Detta eftersom de båda etapperna slagits ihop till ett projekt, från att tidigare varit två separata projekt.

Enligt redovisningsreglementet ska slutredovisningar även redovisad i kommunens samlade årsredovisning. Detta har gjorts i 2013 årsredovisning i form av en not. Någon sådan redovisning har inte skett i årsredovisning för 2014¹¹. Tekniska nämndens årsredovisning för 2013 och 2014 innehåller dock uppgifter om slutredovisade investeringsprojekt, som dock är felaktiga. I tekniska nämndens årsredovisning 2013 anges att 10 investeringsprojekt är slutredovisade under året, medan det faktiska antalet är 12¹². Detta innebär vidare att motsvarande fel finns i kommunens samlade årsredovisning, eftersom den i denna del bygger på tekniska nämndens redovisning. I tekniska nämndens årsredovisning 2014 anges att fem investeringsprojekt är slutredovisade under året, medan det faktiska antalet är fyra. Orsaken till detta är att Tullingebergsskolan, som slutredovisades under 2013, felaktigt anges vara slutredovisad under 2014.

I flera tidigare granskningar har vi konstaterat att slutredovisning av investeringsprojekt inte i alla delar sker på ett ändamålsenligt sätt utifrån gällande regelverk och utarbetat blankettmaterial. Vi har vidare konstaterat att investeringsprojekt, över gällande beloppsgräns, som genomförs inom va samt gata/park inte alls blir föremål för slutredovisning.

För va-området, som ansvarsmässigt ligger under tekniska nämnden, används i dagsläget endast korta investeringsprojekt som inte blir föremål för separat slutredovisning. Dessa projekt uppgår sammantaget till väsentliga belopp, vilket framgår av sammanställningen i bilaga 6. Ur generell styrnings- och uppföljnings-synpunkt kan även ifrågasättas varför enbart korta investeringsprojekt används inom va-området, avsett ekonomisk omfattning och typ av projekt¹³. Det är exempelvis obegripligt hur man kan klassificera investeringsprojektet dagvattenhantering i norra Botkyrka, med en budget 2015 inkl ombudgeteringar på 70,7 mnkr och med uppstart 2011, som ett kort projekt.

¹¹ Motsvarande brist konstaterades i tidigare granskning av investeringsprojekt, avseende årsredovisning 2012. Denna brist åtgärdades i årsredovisning 2013, där även jämförelse gjordes med 2012.

¹² De slutredovisade projekt som inte medtagits i tekniska nämndens årsredovisning är Gridstugan Tullinge (2013-05-20) och Tullingebergsskolan (2013-12-09).

¹³ Detta gäller även investeringsprojekt inom gata och park, som ansvarsmässigt ligger under samhällsbyggnadsnämnden.

Inom ramen för granskningen har vi även uppmärksammat två korta investeringsprojekt¹⁴, inom fastighet och lokalförsörjning, som har tagits bort från tekniska nämndens investeringsredovisning. Det ena projektet togs bort i delårsrapport per april 2014 och det andra projektet togs bort i motsvarande rapport 2015. Detta trots att de inte har varit föremål för separat slutredovisning, enligt redovisningsreglementets krav och beloppsgränser, vilket framgår av bilaga 4. Utifrån detta har vi genomfört en översiktlig analys av dessa två projekt, med fokus på 3855 Röda huset Tumba/hälsan, som även denna framgår av bilaga 4. I tekniska nämndens årsredovisningar för 2012 till 2014 har kommentarer lämnats om att projektet ska slutredovisas, vilket inte skett. Projektet kommer dock att slutredovisas på tekniska nämndens sammanträde 2015-11-09, tillsammans med ytterligare tre projekt.

Brister i slutredovisning av investeringsprojekt har på olika sätt påtalats av revisorerna inom ramen granskning av tekniska nämndens ansvarsutövande för perioden 2009 till 2014. En sammanställning av dessa påpekanden återfinns i bilaga 7. Vi har även i tidigare granskningar konstaterat att beloppsgränsen för separat slutredovisning av investeringsprojekt ligger på 50 basbelopp (2,2 mnkr), vilket är lågt för främst fastighetsinvesteringar. En höjd beloppsgräns skulle möjliggöra en mer utförlig och genomarbetad slutredovisning för större strategiska projekt. När det gäller projekt under beloppsgränserna slutredovisas dessa inom ramen för årsredovisningen.

I tekniska nämndens uppföljning av handlingsplanen, som redovisas i bilaga 2, framgår att enligt beslut i nämnden ska ingen förändring ske, utan tidigare fastställd nivå 2,2 mnkr ska ligga kvar som beloppsgräns för slutredovisning. Detta beslut har inte tagits i dialog med kommunstyrelsen, vilket var ursprunglig rekommendation i revisionsrapporten kring investeringsprojekt 2013. I och med detta valde revisorerna att rikta denna rekommendation direkt till kommunstyrelsen i motsvarande och uppföljande granskning som gjordes under 2014.

I kommunstyrelsens svar på ovanstående revisionsrapport 2015-02-02, gavs kommunledningsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med tekniska förvaltningen se över beloppsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt. Uppdraget skulle redovisas till kommunstyrelsen senast i juni 2015.

Vi kan konstatera att slutredovisningar ännu inte sker i enlighet med de krav som ställs i det av kommunfullmäktige fastställda redovisningsreglementet. Exempelvis blir investeringsprojekt över gällande beloppsgränser inom va-området inte slutredovisade, vilket är oacceptabelt inte pga av deras ekonomiska omfattning. Budget inkl ombudgeteringar för dessa projekt uppgår 2015 till 208,5 mnkr och utfallet t o m 2014 är 95,9 mnkr. Vidare har vi konstaterat att det finns slutredovisningspliktiga investeringsprojekt som tagits bort från nämndens investeringsredovisning, trots att de inte slutredovisats, vilket är oacceptabelt.

¹⁴ Dessa projekt är 3846 Diverse ombyggnader lokaler samt 3855 Röda huset Tumba/hälsan, med ett sammantaget utfall på 12,5 mnkr respektive 11,7 mnkr, dvs vida överstigande gränsen för krav på separat slutredovisning på 2,2 mnkr.

Att tekniska nämnden ännu inte förmått åtgärda bristerna kring slutredovisning av investeringsprojekt, trots påpekanden från revisorerna under fem års tid, bedöms vara anmärkningsvärt.

Vidare kan vi konstatera att uppgifterna om antalet slutredovisade investeringsprojekt, i tekniska nämndens årsredovisning för 2013 och 2014, är felaktiga. Att inte ens dessa basala grunduppgifter är riktiga, bedöms även detta vara anmärkningsvärt.

Vi kan även konstatera att kommunstyrelsens beslutade uppdrag till kommunledningsförvaltningen, att tillsammans med tekniska förvaltningen se över beloppsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt, ännu inte återrapporterats. Detta trots att det, enligt beslutet, skulle ha återrapporterats senast i juni 2015.

Vi rekommenderar ännu en gång att tekniska nämnden snarast tillser att rutiner införs för slutredovisning av investeringsprojekt inom nämndens samlade verksamhetsområde, vilket även är en punkt i fastställd handlingsplan utifrån revisorernas tidigare granskning inom området. I detta sammanhang behöver kvalitetsaspekterna på slutredovisningarna lyftas upp, så att de framledes blir en del av en lärande process.

Det är även nödvändigt att säkerställa att uppgifterna kring slutredovisade investeringsprojekt är riktiga i nämndens årsredovisning samt att en rimlig klassificering sker mellan långa och korta projekt, vilket främst gäller inom va-området där samtliga investeringsprojekt i dagsläget hanteras som korta oavsett ekonomisk omfattning och projektinnehåll. På sikt behöver de korta projekten och deras budget- och redovisningsmodell helt avvecklas.

Vidare behöver säkerställas att det av oss identifierade investeringsprojektet, som omfattas av redovisningsreglementets krav på separat slutredovisning, men som rensats bort från tekniska nämndens investeringsredovisning under 2014, i efterhand förs upp till nämnden för separat slutredovisning. Detta projekt är 3846 Diverse ombyggnader av lokaler.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsens säkerställer att uppdraget till kommunledningsförvaltningen, kring översyn av beloppsgränser för slutredovisning av investeringsprojekt, blir återrapporterat inom rimlig tid.

Vi rekommenderar vidare att kommunstyrelsen tillser att slutredovisade investeringsprojekt anges i kommunens samlade årsredovisning för 2015, alternativt ändrar redovisningsreglementet i denna del.

4.6. *Fallstudie av Nyängsgården*

Kontrollmål: Standard på slutredovisning av Nyängsgården

Verifiering har skett via intervjuer och genomgång av standarden på slutredovisningen av investeringsprojektet förskolan Nyängsgården. En registeranalys har även gjorts kring nedlagda investeringsutgifter under projekttiden på detta objekt.

Kommentarer

Nyängsgården slutredovisades i tekniska nämnden 2015-03-16 i form av två ärenden (etapp 1 och 2¹⁵), enligt den ekonomiska sammanställning som återfinns i bilaga 8. Efter granskning av slutredovisningen kan följande konstateras:

1. Både budget- och redovisningsmässigt har Nyängsgården huvudsakligen hanterats som ett projekt (projektkod 6198). Mot bakgrund av detta blir det pedagogiskt svårt, för att inte säga omöjligt, att utarbeta separata och etappvisa slutredovisningar av projektet som blir begripliga. Detta eftersom etapp 2 endast till begränsad del har haft en politiskt fastställd budget och då inom ramen för ett annat projekt (projektkod 3822). Enligt uppgift är slutredovisning av etapp 2 inte heller kommunicerad och avstämd med ekonomienheten på förvaltningen, innan den fördes upp för beslut i tekniska nämnden. Slutredovisning av etapp 2 gäller vidare delvis projekt 3822 (upprustning barn/ungdom) samt delar av ett antal andra korta projekt (se punkt 6).
2. Budgeten för etapp 1 anges vara 38,0 mnkr och för etapp 2 anges den vara 5,0 mnkr, dvs totalt 43,0 mnkr för projektet. Budgetbeloppet på 5,0 mnkr avser en ombudgetering, som gjordes i årsredovisning 2013, avseende projekt 3822 som delvis skulle finansiera etapp 2. Dessa budgetmedel tillfördes dock inte projekt 6198.
3. Det sker ingen uppdelning av vad som är ursprunglig budget och tilläggsbudget, vilket innebär att slutredovisningen blir ofullständig i denna del. Den ursprungliga budgeten för projektet var 25,0 mnkr och tilläggsbudgeten var totalt 13,0 mnkr (8,0 mnkr + 5,0 mnkr). Detta eftersom tekniska nämnden 2011-05-20 begärde av kommunfullmäktige att få ianspråkta ursprunglig budget på 25,0 mnkr samt i detta sammanhang begärde ett tilläggsanslag på 8,0 mnkr. 2012-03-12 begärde tekniska nämnden av fullmäktige att få disponera 5,0 mnkr från reserverade medel för ökade kostnader i projektet.
4. Utfallet på projektet följs endast upp på aggregerad totalnivå och inte för de olika delarna, enligt mall i blankett för slutredovisning. Detta eftersom detaljerade förkalkyler saknas.

¹⁵ På tekniska nämndens sammanträde 2015-03-16 yrkade delar av oppositionen (M och KD) att slutredovisning av Nyängsgården etapp 2 inte skulle godkännas utan återremitteras till tekniska förvaltningen.

5. 2015-03-16 fastställde tekniska nämnden sin årsredovisning 2014. Av denna framgår att investeringsprojektet Nyängsgården har en budget på 38,0 mnkr och ett utfall på 50,7 mnkr, vilket innebär ett budgetunderskott på 12,7 mnkr (33 %). På samma sammanträde beslutades att godkänna de två etappvisa slutredovisningarna av Nyängsgården. Dessa visar på ett sammantaget utfall på 60,8 mnkr, vilket innebär ett budgetunderskott på 17,8 mnkr (41 %), relaterat till en totalbudget på 43,0 mnkr (se punkt 2). En detaljredovisning av ovanstående återfinns i nedanstående tabell.

Belopp tkr	Budget	Utfall	Avvik	Avvik i %
Etapp 1	38 000	40 769	-2 769	-7,3%
Etapp 2	5 000	20 038	-15 038	-200,8%
Totalt	43 000	60 807	-17 807	-41,4%
Enligt ÅR 2014	38 000	50 683	-12 683	-33,4%
<i>Skillnad</i>	<i>5 000</i>	<i>10 124</i>	<i>-5 124</i>	<i>-8,0%</i>

6. I slutredovisningen av Nyängsgården, projekt 6198, ingår även andra investeringsutgifter kopplade till projektet, men som redovisningsmässigt belastat ett antal korta projekt. I nedanstående tabell har vi gjort en sammanställning över projektets sammantagna utfall, avseende både korta projekt och långt projekt, under aktuell investeringsperiod. Vad som ska ingå i projektet och inte ingå, har vi inte kunnat få någon klar uppfattning om, trots genomförd detaljgranskning. Det har vidare varit skilda projektledare för de olika projekten.

Projekt (belopp i tkr)	Belopp i tkr	Tidsperiod
3801 Fastighetsnät	20	2013
3802 Tillgänglighet	633	2013
3808 Energisparåtgärder	1 169	2012 och 2013
3814 Ersättning av äldre larm	20	2011 och 2012
3822 Upprustning barn och ungdom	8 187	2013 och 2014
3833 Ventilationsombyggnad	1 184	2012 och 2013
3839 Övriga fastighetsinvesteringar	219	2014
6198 Förskola Nyängsgården	50 683	2011 till 2014
<i>Totalt</i>	<i>62 115</i>	2011 till 2014
<i>Varav korta projekt</i>	<i>11 432</i>	2011 till 2014

I slutredovisningen av Nyängsgården konstateras bland annat att förstudien var bristfällig och att förkalkylen endast var baserad på av utbildningsförvaltningen uppskattad kvm-pris. Det anges även att projekteringen kan anses vara förgäves, då en försiktig kostnadsuppskattning med råge översteg realistiska kostnader.

Vi kan konstatera att utifrån en ursprunglig budget på 25,0 mnkr, har två tilläggsanslag på totalt 13,0 mnkr, beviljats under projektets löptid. Trots detta redovisas ett underskott gentemot budget på 12,7 mnkr (33,4 %), enligt de ekonomiska uppgifter som hämtats från tekniska nämndens årsredovisning 2014. I samma

årsredovisning, under kommentarer till projekt 6198 Nyängsgården etapp 1 och 2, kan man läsa att upprustningen av den äldre delen av förskolan har finansierats av medel avsatta för upprustning barn och ungdom (projekt 3822). Sammantaget, med de kostnader som ligger på projekt 3822, uppges projektet visa ett underskott med ca 20 mnkr. I bilaga 9 redovisas prognoser och kommentarer i tekniska nämndens årsredovisningar 2011 till 2014, med avseende på investeringsprojektet Nyängsgården.

Vi kan konstatera att projektet inte slutredovisades inom stipulerad tidsgräns enligt redovisningsreglementet, dvs inom ett år från slutbesiktning. Detta konstaterande gäller etapp 1. Det finns även en notering, i tekniska nämndens årsredovisning för 2013, att slutredovisning skulle ha skett av Nyängsgården etapp 1 på tekniska nämndens första sammanträde för 2014, vilket är felaktigt.

Av slutredovisningarna framgår att etapp 1 upphandlades som en generalentreprenad. Etapp 2 upphandlades stegvis per huskropp, via ramavtalsentreprenörer. Någon närmare uppföljning kring upphandlingsprocessen i projektet har inte skett inom ramen för denna granskning. Investeringsutgiften för Nyängsgården etapp 1 är 33 682 kr per kvm, vilket i slutredovisningen, relateras till ett jämförelseobjekt i form av Vretagårdens förskola (40 752 kr per kvm). Motsvarande investeringsutgift för etapp 2 är 17 812 kr per kvm, vilket relateras till ett jämförelseobjekt i form av förskolan Violen (28 333 kr per kvm).

Vi bedömer att granskad slutredovisning av investeringsprojektet Nyängsgården är bristfällig, vilket främst beror på ofullständiga underlag i projektets tidiga skede. Lite tillspetsat kan man konstatera att en slutredovisning av ett projekt aldrig blir bättre än projektets förkalkyl. Granskningen visar tydligt på de brister som funnits i styrning, uppföljning, budgetering och redovisning av projektet, vilket även återspeglas och delvis kommenteras i granskade slutredovisningsdokument som tekniska nämnden behandlade 2015-03-16.

Trots en omfattande granskningsinsats har vi inte kunnat få någon fullständig klarhet i de totala investeringsutgifterna för Nyängsgården och vad dessa i så fall ska relateras till för faktisk budget. Detta är i sig otillfredsställande och beror på att förutom ett långt huvudprojekt, där huvuddelen av investeringsutgifterna bokförts, så har även ett antal korta projekt belastats med investeringsutgifter under delar av projekttiden. Vidare kan vi konstatera att etapp 2 av projektet endast till begränsad del har haft en politiskt fastställd budget, och den har bestått av ombudgetering av överskott på ett helt annat projekt, vilket ur styrnings- och uppföljningssynpunkt är oacceptabelt.

Granskning av slutredovisning för Nyängsgården ställer även generella frågor kring innehåll, kvalitet och former för slutredovisning av investeringsprojekt, vilka närmare kommenterades i delavsnitt 4.5.

5 Avslutande kommentarer

Det sammantagna granskningsresultatet och den historiska oförmågan att säkerställa att fattade beslut på olika nivåer i den politiska organisationen blir verkställda och att påtalade brister därigenom blir åtgärdade, leder osökt tanken till **kommunens slogan, men då i negativ bemärkelse.**

Granskningsresultatet visar även med önskvärd tydlighet att tekniska nämnden behöver vidta kraftfulla åtgärder inom ett antal områden, för att därigenom säkerställa ett tillfredsställande ansvarsutövande framleds. Vissa av de konstaterade bristerna är relaterade till inkörningsproblem kring ny teknisk förvaltning under 2015, medan andra brister är sådana som kommunens revisorer påtalat vid olika tillfällen under ett flertal år utan att detta ännu åtgärdats på ett tillfredsställande sätt.

Tekniska nämnden har i anslutning till behandlingen av delårsrapport per augusti 2015 lämnat ett tydligt uttalande, som innebär att nämnden i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom de ramar som antagen delegationsordning medger. Att en nämnd känner sig tvingad att lämna ett sådant uttalande i ett offentligt protokoll är mycket ovanligt. Detta ändrar dock inte på det faktum att det är nämnden och dess ledamöter som omfattas av revisionsansvar, inte tjänstemännen.

Ur ett kommunstyrelseperspektiv är det nödvändigt att fånga upp de strategiska aspekterna inom granskat område, såsom ett mycket omfattande investeringsbehov¹⁶ framledes kopplat till både historiska och nuvarande brister kring styrning och uppföljning av investeringsprojekt, främst inom fastighetsområdet.

¹⁶ I flerårsplan 2016 – 2019, som fastställdes av kommunfullmäktige 2015-06-16, uppgår de beräknade investeringarna för perioden till ca 3,4 miljarder kronor. Dessutom uppgår investeringarna i ettårsplan 2015 till 0,9 miljarder kronor. Huvuddelen av dessa investeringar är inom området lokalförsörjning och fastighet samt är relaterat till upprustningsbehov inom de s k miljonprogramsområdena, befolkningsutveckling och demografi. Sammantaget innebär detta investeringsnivåer som kommunen historiskt inte ens har varit i närheten av.

Mot ovanstående bakgrund ser vi positivt på att kommunstyrelsen, vid behandling av flerårsplanen 2016-2019, gett kommunledningsförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar närmare analysera investeringsbudgeten med inriktningen att kvalitetssäkra investeringsbeloppen, säkerställa när i tiden investeringarna är möjliga att genomföra samt att tydliggöra vilka konsekvenser investeringarna ger på de årliga driftkostnaderna i kommunens olika verksamheter. Uppdraget ske genomföras så att resultatet av analysen ska kunna inarbetas redan i kommunens samlade och kommunövergripande ettårsplan för 2016¹⁷.

Bakgrunden till kommunstyrelsens beslutade uppdrag beskrivs på följande sätt i kommunfullmäktiges protokollparagraf 2015-06-08, när det gäller beslut kring flerårsplan 2016 – 2019:

”Botkyrka kommun kommer att genomföra omfattande investeringar, främst på fastighetssidan, under planperioden. Det ställer stora krav på att kvalitetssäkra planeringen och det innebär betydande ekonomiska och organisatoriska påfrestningar i hela den kommunala organisationen. I detta läge är det inte hållbart med stora avvikelser i förhållande till de kalkyler som ligger till grund för de medel som anslagits i investeringsbudgeten. Det är heller inte hållbart med stora avvikelser från när i tiden investeringar är praktiskt möjliga att genomföra. Därutöver måste vi ha en tydlig bild av hur investeringarna påverkar driftkostnaderna över tiden, från det ena året till det andra”.

Vi kan konstatera att ovanstående citat hade kunnat användas som en sammanfattning av delar av granskningsresultatet i denna rapport och rådande problembild, utifrån både ett nämndperspektiv och ett kommunövergripande strategiskt perspektiv.

Med beaktande av det sammantagna granskningsresultatet bedömer vi avslutningsvis att lämnat uppdrag från kommunstyrelsen till kommunledningsförvaltningen inte är tillräckligt, eftersom att det endast omfattar kvalitetssäkring av investeringsbudgeten.

I nästa steg är det nödvändigt att kvalitetssäkra investeringsredovisningen inkl uppföljnings- och slutredovisningsrutiner. Detta bland annat eftersom styrning, uppföljning och kontroll är otillräcklig när det gäller korta projekt, som i ettårsplan 2015 uppgår till totalt 317,9 mnkr¹⁸. Vidare kan konstateras att olika regler tillämpas mellan de olika typerna av projekt när det gäller tidpunkt för avskrivning, hantering av internränta och aktivering av intern tid för projektledning, vilket ur redovisningssynpunkt är otillfredsställande. Av bilaga 10 framgår den praktiska

¹⁷ Någon beskrivning av genomfört uppdrag finns inte i förslaget till ettårsplan 2016 som kommunstyrelsen kommer att behandla 2015-11-02. Enligt uppgift har en muntlig redovisning av genomfört uppdrag lämnats till budgetberedningen.

¹⁸ 58,2 mnkr inom fastighet och lokalförsörjning, 208,6 mnkr inom va samt 51,1 mnkr inom gata och park. Inom det förstnämnda området har en begränsning av denna typ av projekt skett, medan inom de två andra områden användes endast korta projekt. Ansvarsmässigt ligger dessa områden inom tekniska nämnden, förutom gata och park som ansvarsmässigt ligger under samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsen har dock ett övergripande ansvar för att tillskapa en ändamålsenlig kommunövergripande investeringsredovisning.

hanteringen kring olika typer av investeringsprojekt i kommunen, när det gäller avskrivningar, internränta m m. Bilden är minst sagt ”spetig”.

Skilda avskrivningsrutiner mellan korta och långa investeringsprojekt har även inneburit svårigheter vid övergång till ny normgivning i form av komponentavskrivning.

Avslutningsvis vill på påtala vikten av att kvarstående brister inom tekniska nämndens ansvarsområde hanteras inom ramen för det pågående och ambitiösa utvecklingsarbetet inom tekniska förvaltningen samt att detta sker i dialog med kommunstyrelseförvaltningen, så att det inte blir parallella och osynkroniserade processer.

2015-10-30

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig

Bil 1: Uppföljning av handlingsplanen

Nedanstående citerade den senaste uppföljningen av handlingsplanen i sin helhet, vilken behandlades i tekniska nämnden 2014-05-19.

1. Delegationsordning fastställs

Färdigtidpunkt: 2014-01-31
Ny färdig tidpunkt: 2014-03-31
Ansvarig: Förvaltningschef
Status: klart

Delegationsordningen är ett ärende som tas av tekniska nämnden 2014-05-19.

2. Lokalförsörjningsprocess fastställs

Färdigtidpunkt: KF april
Ny färdigtidpunkt: KF 2014 september
Ansvarig: Förvaltningschef/fastighetschef tillsammans med klf

Under 2013 har fastighetschef och kommunledningsförvaltning arbetat fram ett förslag. Det har tagit längre tid att ta fram en överenskommen processbeskrivning och ett förslag har översänts till Kommunledningsförvaltningen i slutet av april. Kommunledningsförvaltningen återkommer med beslutstider men ärendet förväntas tas strax efter sommaren 2014.

3a. Säkerställa att redovisningsregler följs

Färdigtidpunkt: 2014-03-01
Ansvarig: Fastighetschef
Status: klart

Alla beställningar görs efter ett av aktuell verksamhets godkännande. Ett arbete pågår tillsammans med kommunens upphandlingsenhet där mallar tas fram för att säkerställa beställningarna.

Ombokningar i pågående projekt får endast göras om det är fel som ska korrigeras. Om underhållsmedel ska vara en del av kalkylen så ska det vara klart innan beställning görs och framgå i beställningen.

3b. Interna riktlinjer, redovisning

Färdigtidpunkt: 2014-03-01

Ansvarig: Ekonomichef

Status: klart

En ny kontoplan har implementerats i kommunen. Samtliga budgetansvariga har en budget med tillhörande kontodelar, så att uppföljning och prognosarbetet underlättas och efterlevs. För att öka kunskapen kring ekonomi/redovisning har månatliga prognoser införts avseende både drift och investeringar.

Ett program används av ekonomienheten för att lokalisera fel i bokföringen samt utföra kontroller. Eventuella fel korrigeras tillsammans med respektive handläggare.

4a. Åtgärda så att korta projekt uppfyller krav på redovisning

Färdigtidpunkt: 2013-12-31

Status: klart

Beslut angående förändring av korta investeringar ska tas i kommunen. Oklart när. Tillsvdare gäller beslut enligt nedan. Möten har hållits med kommunens ekonomichef och redovisningschef. Åtgärder kommer att tas i två steg. Följande har beslutats i ett första steg:

- 1) Korta” projekt får endast användas för fastighetsenhetens egna projekt som är av en sådan beskaffenhet att det inte går att hänföra till en specifik förvaltning.
- 2) Ingen ombudgetering äskas av princip. Endast då verklig kostnad kvarstår äskas ombudgetering. I princip avslutas varje projekt vid årslutet och nollas. Vid påbörjat räkenskapsår läggs eventuell ny budget in.
- 3) En kalkyl tas fram för varje projekt. Slutredovisning görs för varje projekt vid årsslutet eller då projektet stängs.

I steg två är målet att helt frångå denna typ av projekt. Eftersom det är en modell som hela kommunen använder behöver vi få till en kommunövergripande ändring av budgetprocessen. Budgetprocessen behöver bli likvärdig med den som används för byggprojekt. Genom att steg ett är klart anses åtgärden klar.

4b. Uppföljning av korta investeringar i Beslutstöd

Färdigtidpunkt: 2014-02-01

Status: pågår och är beroende av kommunens Beslutstödssystem

Då steg två i ovan nämnda åtgärd med att frångå korta investeringar beräknas ta tid att genomföra kommer vi att behöva en bättre hantering av projekten. Förvaltningen har lagt in önskemål om ett tillägg i systemet Beslutstöd. Eftersom det saknas medel för detta centralt kommer förvaltningen att bekosta utvecklingen. Förvaltningen avvaktar offert från systemleverantör.

5. Redovisning till nämnden säkerställs

Status: pågår men behöver utvecklas tillsammans med nämnden.
Fastighetsenheten har under 2013 infört månadsredovisning avseende investeringsprojekt.

Fortsatt utveckling av rapportering kommer att ske under 2014. Rapporteringen kommer att bli mer tydlig och pedagogisk samt lyfta upp väsentligheterna. Viktigt är att avvikelserapportering sker så snart det är möjligt så att åtgärder kan vidtas.

Slutredovisningarna behöver förbättras och formaliseras. D v s vad ska kalkylen och uppföljningen innehålla samt på vilken nivå ska redovisning ske.

6. Höja beloppsgränsen för slutredovisningar

Enligt beslut i nämnd ska ingen förändring ske. Tidigare fastställd nivå ca. 2,2 mnkr ligger kvar som beloppsgräns.

Status: klart

7. Slutredovisningar ska redovisas i årsredovisningen

Status: klart

Sker från och med årsbokslutet 2013 som redovisades i marsnämnd.

8. Processbeskrivning av kalkylering och uppföljning av projekt

Färdigtidpunkt: 2014-03-01

Ny tidpunkt: 2014-09-01

Status: påbörjat

Processerna tas fram under våren i samband med att ett nytt fastighetsinformations-system driftsätts. Fastighetsenheten kommer att behöva hela våren på sig att ta fram processbeskrivningar med regler och rutiner. Stora delar av arbetet kommer att kräva extra resursinsatser. Arbetet är påbörjat men behöver ytterligare tid att samla befintliga processer till en reviderad processbeskrivning som är kopplad till kommunens ekonomiska system.

Noteringar

Efter detta har uppföljning av handlingsplanen tagits in i planen för intern kontroll 2014, som återredovisades till tekniska nämnden 2014-11-10.

Bil 2: Ansvarsutövande kring lokalförsörjningsprocess

Kommunens förtroendevalda revisorer sammanträffar årligen under april månad med kommunledningen¹⁹ för att diskutera årsredovisningen och andra viktiga frågor kopplat till ansvarsutövandet²⁰. Detta sker inom ramen för den årliga slutrevisionen och dokumenteras i interna minnesanteckningar. Vissa av de frågor som diskuteras lyfts även upp i revisionsrapporten kring granskning av årsredovisningen.

Nedan citeras de synpunkter som redovisats i minnesanteckningar från slutrevisionen under perioden 2009 till 2014, när det gäller området lokalförsörjningsprocessen.

Slutrevision 2009

En översyn pågår kring lokalförsörjningsprocessen, vilket även omfattar internhyressystemet. Översynsarbetet leds av kommunledningsförvaltningen och beräknas slutföras under 2010.

Slutrevision 2010

Lokalförsörjningsprocessen bedöms vara ändamålsenlig, men problemet är att processen inte alltid följs i alla delar. En översyn ska dock ske av styrdokumentet och reglering av slutredovisning av investeringsprojekt ska harmoniseras med det regelverk som finns i det av fullmäktige fastställda redovisningsreglementet.

Slutrevision 2011

Ett nytt regelverk har utarbetats men ännu inte fastställts. Kommunen avvaktat resultatet av en påbörjad förstudie kring koncernens fastighetförvaltningen, som genomförs av extern konsult.

Slutrevision 2012

Ett första steg har påbörjats kring detta i flerårsplaneprocessen (ansvarsfördelning och beslutsgång). Målsättningen är att få upp ett ärende kring lokalförsörjningsprocessen för politisk behandling innan sommaren 2013. Revisorerna påtalade vikten av att få *"målgång"* i denna fråga som varit aktuell i olika former sedan 2010.

¹⁹ Kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsens presidium, kommundirektör och ekonomichef.

²⁰ Granskning av styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och interna kontroll av verksamheten.

Slutrevision 2013

Ett förslag till ny lokalförsörjningsprocess har utarbetats, som beräknas fastställas av fullmäktige innan sommaren eller under hösten 2014. Tidplanen är beroende av om förslaget ska gå på remiss till facknämnderna eller inte innan fastställelse.

Slutrevision 2014

Ett förslag till ny lokalförsörjningsprocess har utarbetats som kommer att behandlas av tekniska nämnden 2015-05-18, och beräknas efter detta att behandlas i kommunstyrelsen innan sommaruppehållet.

Noteringar

En ny lokalförsörjningsprocess kommer att fastställas av kommunstyrelsen 2015-11-02.

Bil 3: Ansvarsutövande kring delegationsordning

Kommunens förtroendevalda revisorer sammanträffar årligen under mars månad med respektive nämnds presidium och förvaltningsledning, för att diskutera nämndens ansvarsutövande²¹. Detta sammanträffande dokumenteras i ett PM, som överlämnas för kännedom till de olika nämnderna under april månad tillsammans med en revisionskrivelse, där de förtroendevalda revisorerna skriver att de förutsätter att de synpunkter som lyfts upp i PM:et beaktas av nämnden.

Nedan återges de synpunkter som redovisats i PM till tekniska nämnden avseende deras ansvarsutövande, under perioden 2009 till 2014, när det gäller området delegation.

Ansvarsutövande 2009

Utifrån att endast ett delegationsbeslut återrapporterats till nämnden under 2009 rekommenderas en översyn av delegationsordning och kvalitetssäkring av rutiner för återrapportering av fattade delegationsbeslut.

Ansvarsutövande 2010

Utifrån att endast ett delegationsbeslut återrapporterats till nämnden vardera under 2009 och 2010 rekommenderas en översyn av delegationsordning och kvalitetssäkring av rutiner för återrapportering av fattade delegationsbeslut. Denna synpunkt lämnades även vid förra årets granskning.

Ansvarsutövande 2011

Utifrån frekvensen av delegationsbeslut som återrapporteras till nämnden har vi tidigare rekommenderas en översyn av delegationsordning och kvalitetssäkring av rutiner för återrapportering av fattade delegationsbeslut. Vi kan konstatera att ett arbete med den inriktningen påbörjats.

Ansvarsutövande 2012

Utifrån frekvensen av delegationsbeslut som återrapporteras till nämnden har vi tidigare år rekommenderas en översyn av delegationsordning och kvalitetssäkring av rutiner för återrapportering av fattade delegationsbeslut. Vi kan konstatera att ett arbete med den inriktningen påbörjats, men inte slutförts under 2012. Detta trots att tf förvaltningschef informerade nämnden 2012-05-21 om att ett förslag till delegationsordning *"kommer efter sommaren"*.

²¹ Granskning av nämndens styrning, uppföljning och interna kontroll av verksamheten.

Brister kring delegation har även uppmärksammats i granskning av intern kontroll i byggprocessen, inom ramen för 2012 års revisionsplan. Granskningsresultatet finns dokumenterat i en revisionsrapport daterad i februari 2012, som överlämnats för besvarande till både kommunstyrelsen och tekniska nämnden. Förutom delegation och slutredovisning av investeringsprojekt uppges de synpunkter som lämnades i denna rapport i huvudsak beaktats.

Ansvarsutövande 2013

Utifrån nuvarande fragmentariska delegationsordning bedöms att tekniska nämnden saknar en av grundförutsättningarna för en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll inom granskat området. Att tekniska nämnden ännu inte åtgärdat denna brist, trots tidigare påpekanden från revisorerna, bedöms vara anmärkningsvärt.

Ansvarsutövande 2014

Tekniska nämnden fastställde en delegationsordning i maj 2014. Utifrån detta vill vi påtala vikten av att ändamålsenliga åiterrapporteringsrutiner tillskapas för fattade delegationsbeslut så att dessa framledes löpande åiterrapporteras till nämnden, t ex via rapporter ur äredehanteringssystemet Lex. Vi kan konstatera att ingen återrapportering av delegationsbeslut hittills skett till tekniska nämnden.

Noteringar

Tekniska nämnden fastställde en ny delegationsordning 2014-05-19, som därefter justerats av nämnden 2015-02-09. Detta på grund av organisatoriska förändringar i och med bildandet av en teknisk förvaltning fr o m 2015-01-01. Anmälan av delegationsbeslut, enligt den nya delegationsordningen, skedde första gången till tekniska nämnden 2015-08-24.

Bil 4: Korta investeringsprojekt inom fastighetsområdet 2013 - 2015

Nedanstående uppgifter är hämtade från tekniska nämndens årsredovisning 2013 och 2014 samt delårsrapport per augusti 2015.

Proj.nr	Projektbenämning	Årsbudget inkl ombudgetering (belopp i tkr)			Utfall ²² i tkr till och med projektets avslutande
		2 013	2014	2015	
3801	Fastighetsnät	2 000	2 000	2 651	—
3802	Tillgänglighet	4 734	2 500	2 000	—
3803	SBA-projekt åtgärder	2 031	2 000	3 000	—
3805	Förvärv av bostadsrätter	—	8 000	8 000	—
3808	Energisparåtgärder	10 034	8 000	8 000	—
3809	Belysning, häckar Hågelby	1 017	—	—	1 380
3812	Utbyte av larm	2 265	2 000	3 000	—
3819	Inköp av fastighetsdatabas	0	—	—	1 202
3821	Markinvesteringar	—	—	2 500	—
3822	Upprustning barn/ungdom	17 920	5 000	—	23 980
3833	Ventilationsombyggnader	4 558	4 000	4 000	—
3839	Övriga fastighetsinvesteringar	1 891	6 000	3 000	—
3840	Garantibesiktningar	0	0	0	—
3844	Köksombyggnader	20 000	20 000	22 000	—
3846	Div ombyggnader lokaler	5 000	—	—	12 534
3851	Alby skolutredning	0	0	—	139
3855	Röda huset Tumba/hälsan	0	0	—	11 740
	Total budget	71 450	59 500	58 151	—
	Antal projekt	15	13	11	—

Under perioden 2013-2015 har 6 projekt avslutats och tagits bort från investeringsredovisningen. Tre av dessa projekt är under beloppsgränsen för separat slutredovisning (ca 2,2 mnkr), vilket innebär att de slutredovisats inom ramen för tekniska nämndens årsredovisning. Tre av projektet skulle, enligt redovisningsreglementet, ha slutredovisats som ett separat ärende i tekniska nämnden (kursiverade projekt). Bara ett av dessa projekt ovan (3822 upprustning barn/ungdom) har slutredovisats, men endast delvis, inom ramen för slutredovisning av Nyängsgården (etapp 2). 8 187 tkr (se tabell sid 25) av totalt 23,980 tkr har slutredovisats, vilket innebär att investeringsutgifter på 15 793 tkr inte slutredovisats.

²² Data fr o m 2005.

Projekt 3846 Div ombyggnader lokaler

Investeringsutgifter på totalt 12,5 mnkr har bokförts på projektet under 2010 till 2013. Sammantaget har 12 olika objekt belastats med investeringsutgifter, med en spännvid mellan 0,1 och 3,7 mnkr, vilket indikerat att detta är ett s k ”slaskprojekt”. De fem beloppsmässigt största investeringsutgifterna avser objekten:

- Falkbergsskolan 3,7 mnkr
- Hågelby gård 2,0 mnkr
- Xenter 1,9 mnkr
- Salmerska huset 1,9 mnkr
- Kårsbyskolan 1,1 mnkr

Projekt 3855 Röda huset Tumba/hälsan

Nedan redovisas kommentarerna i tekniska nämndens årsredovisning 2012 till 2014.

Tekniska nämndens årsredovisning 2012

Ombyggnad av röda huset till att inrymma socialbidragsenhetens verksamhet. Byggnation avslutas efter årsskiftet. **Projektet kommer att slutredovisas under 2013.**

Tekniska nämndens årsredovisning 2013

Ombyggnad av röda huset till att inrymma socialbidragsenhetens verksamhet. Byggnation avslutades efter årsskiftet. **Projektet kommer att slutredovisas under 2014.** Budgetöverdraget befaras bli 2,5 mnkr. Ekonomisk överenskommelse har inte slutits med entreprenören.

Tekniska nämndens årsredovisning 2014

Ombyggnad av röda huset till att inrymma socialbidragsenhetens verksamhet är avslutad. Ekonomisk överenskommelse har slutits med entreprenören.

Byggnation avslutades efter årsskiftet. Ekonomisk överenskommelse har inte slutits med entreprenören och **projektet ska slutredovisas.**

Trots ovanstående kommentarer i årsredovisningen kan vi konstatera att projektet är borttaget från investeringsredovisningen i tekniska nämndens delårsrapporter för 2015, trots att projektet inte har varit föremål för någon separat slutredovisning. Slutredovisning av projektet kommer dock att ske på tekniska nämndens sammanträde 2015-09-11.

Utfallet för projektet är 11,7 mnkr, vilket i jämförelse med fastställd budget på 9,0 mnkr innebär ett budgetöverskridande på 2,7 mnkr (30 %). Inom ramen för projektet har kommunen och entreprenören tvistat om tillkommande kostnader på ca 3,0 mnkr, vilket i sig indikerar bristande projektstyrning. Förlikning har gjorts mellan parterna som uppgår till 1,2 mnkr.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att detta projekt, ur styrnings- och uppföljningssynpunkt, borde ha hanterats som ett långt och inte som ett kort projekt, dvs felklassificerat från början.

Bil 5: Långa investeringsprojekt inom fastighetsområdet 2013 - 2015

Nedanstående uppgifter är hämtade från tekniska nämndens årsredovisning 2013 och 2014 samt delårsrapport per augusti 2015.

Proj.nr	Projektbenämning	Totalbudget belopp i tkr			Utfall enl slutredov
		2013	2014	2015	
6165	Evakueringspaviljong Sörgården	—	—	5 000	—
6166	Förskola paviljonger Hall/Norsb	—	—	7 000	—
6167	Förskola paviljonger Riksten	—	—	3 500	—
6168	Förskolan Humlan	—	—	34 000	—
6169	Idavall	—	—	6 000	—
6170	Hägelby upprustning	—	—	22 500	—
6171	Allégården projektering	—	—	2 000	—
6172	Gruppboende Lugnet	—	—	20 000	—
6173	Gruppboende	—	—	20 000	—
6174	Tumba gymn lokalanpassning	—	2 000	2 000	—
6175	Stendalsvägen 61	—	2 400	2 400	—
6176	Förskola paviljonger Alby	—	3 500	3 500	—
6177	Förskolan Lysmasken	—	35 000	35 000	—
6178	Förskolan Granen	—	35 000	35 000	—
6179	Fittja sporthall	—	8 000	8 000	—
6180	Förskola paviljonger Tallidskolan	—	5 500	5 500	—
6181	Förskola paviljonger Brunnaskolan	—	1 800	1 800	—
6182	Tullinge idéhus	—	4 000	92 000	—
6183	Falkenbergsskolan	60 000	60 000	91 000	—
6184	Gruppboende Dynamiten	20 000	20 000	—	18 395
6185	Naturport Lida	5 000	5 000	—	4 827
6187	Tornet vård/omsorgsboende	140 000	133 500	133 500	—
6188	Tullingebergsskolan	15 000	—	—	18 409
6189	Cirkushallen Subtopia	2 000	2 000	—	5 712
6190	Rikstenshallen	13 520	—	—	21 839
6194	Eklidsskolans sporthall	12 000	12 000	12 000	—
6198	Förskola Nyängsgården	38 000	38 000	—	—
6200	Förskola Riksten	52 000	52 000	55 000	—
6203	Förskola Vårsta	52 000	2 000	2 000	—
6206	Björkhaga skola	6 000	6 000	205 000	—
6207	Förskola paviljonger Brunna	2 100	2 100	2 100	—
6209	Äldreboende Norsborg	125 000	125 000	125 000	—
6210	Brantbrinks ishall	16 400	17 350	17 350	—
6213	Alby sporthall	4 650	4 650	4 650	—

Proj.nr	Projektbenämning	Totalbudget belopp i tkr			Utfall enl slutredov
		2013	2014	2015	
6214	Prästkragen	—	35000	35 000	—
6216	Sörgården	—	22000	62 000	—
6226	Storvretsskolan ombygg/upprustn	60 000	108 500	108 500	—
6229	Förskola Tumba-Vretarna	39 000	39 000	39 000	—
6247	Skola Riksten	156 480	256 480	256 480	—
6250	Lövkojan	20 000	20 000	20 000	—
6254	Förskolan Violen	30 000	30 000	30 000	—
6257	Tullinge gymn fasadrenovering	6 000	6 000	6 000	—
6259	Brandskydd Tumba äldreboende	30 000	30 000	30 000	—
6260	Boxningslokal Botkyrkahallen	6 000	6 000	6 000	—
6278	Hantverksgymn upprustning	31 400	31 400	31 400	—
6294	Kommunikationsprojekt Botkyrka	51 500	—	—	53 689
6296	Alby fritidsgård	29 600	29 600	29 600	—
6298	Förskola Albydalen/Tranan	70 000	70 000	92 000	—
	Totalt	1 093 650	1 260 780	1 698 780	
	Antal projekt	28	36	41	

Noteringar

Under perioden 2013 till 2015 har totalbudgeten för de långa projekten ökat, från 1 093 mnkr till 1 699 mnkr (55 %). Antalet långa projekt har även ökat under samma period, från 28 till 41 (46 %).

De historiskt höga investeringsnivåerna inom fastighetsområdet i ettårsplan 2015 och flerårsplan 2016 till 2019 aktualiserar även strategiska frågor kring personaldimensionering. Detta när det gäller mixen av egen anställd personal kontra inhyrd personal, när det gäller byggprojektledning.

Vår genomgång av investeringsredovisningen visar bland annat att en av förvaltningens projektledare i dagsläget ansvarar för 11 investeringsprojekt med en sammanlagd budget 2015 inkl ombudgeteringar på 721,5 mnkr.

Bil 6: Korta investeringsprojekt inom va-området 2013 - 2015

Nedanstående uppgifter är hämtade från tekniska nämndens årsredovisning 2013 och 2014 samt delårsrapport per augusti 2015.

Proj.nr	Projektbenämning	Årsbudget inkl ombudgetering (belopp i tkr)			Utfall på projekt t o m 2014
		2013	2014	2015	
3900	Slättmalm	—	—	5 000	—
3901	Skalskydd dricksvatten	7 948	7 492	6 268	1 732
3902	Vattenledning Tumba-Vårsta	0	0	16 000	0
3903	Vattenledning Uttran-Lindhov	20 000	20 000	19 150	850
3904	Va-utbyggnad Grödinge	—	15 000	37 658	7 342
3905	Skyttbrinks vattentorn	0	0	3 000	0
3906	Uppgradering av pumpstationer	3 560	4 265	2 447	13 152
3907	Dagv.hantering Norra Botkyrka	54 101	73 213	70 745	5 256
3908	Dagvattenhantering	2 084	0	0	0
3909	IT-säkerhet o processdatasyst.	1 117	0	0	3 377
3910	Skalskydd "säkerhet livsmedel"	2 330	1 000	0	4 982
3911	Huvudvattenledning Tumba	23 377	23 378	23 357	1 642
3912	Vattenreservoar	6 825	2 000	0	251
3913	Reservtrycktank	—	—	3 000	—
3914	Fjärrläsning vattenmätare	—	—	3 000	—
3921-3920	Mindre utbyggn. av va-anlägggn.	2 461	2 000	2 000	8 078
3931-3939	Mindre inv. i va-anläggningar	5 350	4 724	5 000	16 119
3940-3949	Förnyelse av va-ledningar	16 187	12 000	12 000	33 164
	Total budget	145 340	165 072	208 625	95 945

Noteringar

I tekniska nämndens delårsrapport per augusti 2015 anges årsbudget inkl ombudgeteringar till totalt 203 625 tkr, vilket är felaktigt. Det riktiga beloppet uppgår till 208 625 tkr.

Projektet 3902 vattenledning Tumba-Vårsta, hanteras som ett nytt projekt fr o m 2015 med samma projektnummer 3902 Malmsjövägen. Projektet har dock en ny budget för 2015 på 16 000 tkr. Med en sådan projekthantering finns en risk att investeringsutgifter kan blandas mellan två olika projekt.

Investeringsprojektet 3907 dagvattenhantering norra Botkyrka, med en budget inkl ombudgetering för 2015 på 70 745 tkr, är det tydligaste exempel på ett felklassificerat projekt. Detta skulle från början ha redovisats som ett långt projekt och inte som ett kort projekt.

I nedanstående tabell redovisas projektet 3907 och dess ekonomi under perioden 2011 till 2015.

Årtal	Budg inkl ombudg	Årsutfall	Totalt utfall	Ombudgetering
2011	5 170	21	852	5 149
2012	15 149	1 048	1 900	14 101
2013	54 101	888	2 788	53 213
2014	73 213	2 468	5 256	70 745
2015 ²³	70 745	812	6 068	—

I tekniska nämndens delårsrapport per augusti 2015 kommenteras att efter upphandling har tilldelningsbeslut lämnats till entreprenör Green AB. Upphandlingen har dock överklagats till förvaltningsrätten av NCC som inte vann upphandlingen.

²³ Enligt prognos på helårsutfall som lämnats i delårsrapport per augusti 2015.

Bil 7: Ansvarsutövande kring slutredovisning av investeringsprojekt

Kommunens förtroendevalda revisorer sammanträffar årligen under mars månad med respektive nämnds presidium och förvaltningsledning, för att diskutera nämndens ansvarsutövande. En närmare beskrivning kring formerna för detta och hur resultatet dokumenteras och kommuniceras återfinns i bilaga 2.

Nedan återges vissa av de synpunkter som redovisats i PM till tekniska nämnden avseende deras ansvarsutövande, under perioden 2009 till 2014, när det gäller slutredovisning av investeringsprojekt.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2009

Slutredovisning av investeringsprojekt har haft stora tidsmässiga eftersläpningar. På tekniska nämndens sammanträde 2009-11-17 slutredovisades dock 25 projekt. Förvaltning arbetar på att komma i fas med slutredovisningarna under 2010. I detta sammanhang vill vi påtala vikten av att tillskapa förvaltningsgemensamma rutiner för slutredovisning, oavsett om det är investeringar inom fastighet, VA eller andra områden inom förvaltningen.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2010

Utifrån under året genomförd granskning kan vi konstatera att slutredovisning av investeringsprojekt inte i alla delar sker på ett ändamålsenligt sätt utifrån gällande regelverk och utarbetat blankettmaterial. Granskningen visar bland annat på att det finns innehållsmässiga brister i stor del av de genomgångna slutredovisningarna samt att det även finns motstridiga uppgifter kring slutredovisning i olika styrdokument, dvs lokalanskaffningsprocessen och redovisningsreglementet. Utifrån granskningsresultatet har vi bl a lämnat rekommendationer kring att tillskapa förvaltningsgemensamma rutiner för slutredovisning, oavsett om det är investeringar inom fastighet, va eller andra områden inom förvaltningen.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2011

Under 2010 genomfördes en granskning där vi konstaterade att slutredovisning av investeringsprojekt inte i alla delar sker på ett ändamålsenligt sätt utifrån gällande regelverk och utarbetat blankettmaterial. Granskningen visade bland annat på att det finns innehållsmässiga brister i stor del av de genomgångna slutredovisningarna samt att det även finns motstridiga uppgifter kring slutredovisning i olika styrdokument, dvs lokalanskaffningsprocessen och redovisningsreglementet. Utifrån granskningsresultatet har vi bl a lämnat rekommendationer kring att tillskapa förvaltningsgemensamma rutiner för slutredovisning, oavsett om det är investeringar inom fastighet, va eller andra områden inom förvaltningen.

Vi kan konstatera att slutredovisningarna har utvecklats, även om det finns en del kvar att göra innan de blir en del i en *"lärande process"*. När det gäller harmonisering mellan olika styrdokument och förvaltningsgemensamma rutiner har detta ännu inte åtgärdats. Detta beror i huvudsak på att ett förslag till ny lokalförsörjningsprocess har utarbetats under 2010, men ännu inte politiskt fastställts. Vi anser att det är viktigt att få *"målgång"* i denna fråga och ansvaret för detta ligger på kommunledningsnivå.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2012

Vi kunde konstatera att slutredovisningarna hade utvecklats under 2011, även om det fanns en del kvar att göra innan de blir en del i en *"lärande process"*. När det gäller harmonisering mellan olika styrdokument och förvaltningsgemensamma rutiner hade detta ännu inte åtgärdats, vilket i huvudsak beror på att förslag till ny lokalförsörjningsprocess har utarbetats under 2010, men ännu inte politiskt fastställts. Vi anser att det är viktigt att få *"målgång"* i denna fråga och ansvaret för detta ligger på kommunledningsnivå. Detta påtalades även inom ramen för 2011 års ansvarsutövande.

Under 2012 har tekniska nämnden endast behandlat en slutredovisning inom fastighetsområdet. Vi kan vidare konstatera att inga förvaltningsgemensamma rutiner ännu inte utarbetats för slutredovisning, oavsett om det är investeringar inom fastighet, va eller andra områden inom förvaltningen. Detta är en brist som påtalats flera gånger tidigare, varför det är viktigt att detta åtgärdas under 2013.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2013

Slutredovisningar av investeringsprojekt sker inte i enlighet med de krav som ställs i redovisningsreglementet. Att tekniska nämnden ännu inte åtgärdat denna brist, trots tidigare påpekanden från revisorerna, bedöms vara anmärkningsvärt.

Tekniska nämndens ansvarsutövande 2014

En uppföljande granskning av investeringsprojekt gjordes under 2014 och vår sammanfattande bedömning är att tekniska nämndens styrning, ledning och uppföljning har utvecklats sedan förra granskningen, men bedöms ännu inte i alla delar vara tillräcklig. Detta eftersom ändamålsenliga rutiner för slutredovisning av investeringsprojekt inom tekniska nämndens samlade ansvarsområde fortfarande saknas. Vidare är arbetet med processbeskrivning av kalkylering och uppföljning av investeringsprojekt ännu inte slutfört.

Vi bedömer att genomförandet av handlingsplanen hittills följts upp på ett tillfredsställande sätt samt att samtliga punkter som gäller tekniska nämndens ansvarsområde anses vara helt eller delvis genomförda, förutom två punkter. De kvarvarande punkterna kring slutredovisning och processbeskrivning är dock viktiga utifrån styrnings- och uppföljningssynpunkt, varför vi förutsätter att även dessa blir genomförda.

Bil 8: Slutredovisning av Nyängsgården

Nedan redovisas den etappvisa slutredovisning av projektet, exkl tjänsteutlåtanden, som tekniska nämnden behandlade 2015-03-16.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN Slutredovisning		2015-02-20			
Lokalförsörjning och fastighet		Projekt: Nyängsgården etapp 1			
Grunduppgifter					
Nybyggnad av förskola med 2 avdelningar, storkök och matsal, administrativa lokaler, kapprum och toaletter, städtrum och förråd samt undercentral med fläktrum för etapp 1 och 2					
Entreprenaden upphandlades:	2011-09-26	Slutbesiktning genomfördes:	2013-02-19		
Inflyttning skedde:	2012-09-15				
Kostnadsredovisning					
	Ursprunglig budget	Tilläggsbudget	Totalbudget	Utfall	Avvikelse
Förstudie/projektering		0	0	14 025	14 025
Mark- och exploatering		0	0	6 652 430	-6 652 430
Entreprenad		0	33 000 000	30 263 210	2 736 790
Entreprenadindex		0	5 000 000	0	5 000 000
Inredning		0	0	0	0
Konstnärlig utsmyckning		0	0	312 344	-312 344
Intern ränta under byggtid		0	0	913 578	-913 578
Övriga Byggherreomkostn.		0	0	2 613 350	-2 613 350
Summa produktionskostnad	0	0	38 000 000	40 768 937	-2 768 937
Avsättning Garantibesiktning	0	0	0	0	0
Totalsumma	0	0	38 000 000	40 768 937	-2 768 937
Kommentar budgetutfall					
Budget saknas, endast bedömning 33 mkr + 5 mkr för förbindelsegång					
Avvikelser från budget avseende entreprenadkostnader hänförs till följande poster:					
Nedlagd kostnad för projektering etapp 2 = 2 754 862					
Nedlagd kostnad för proj och bygglösning etapp 2 = 1 107 813					
Nedlagda entreprenadkostnader för etapp 2 = 518 819					
Etapp 2 har tillfälligt stoppats men återupptagits med en ny budget om 9,213 mkr					
Kostnaden är 33 682:- kr/m ² .					
Jämförelseobjekt Vretagårds förskola: 40 752:- kr/m ² .					
Utvärdering av bygg- och projekteringsprocessen					
Förstudie:	Bristfällig förstudie, kalkyl endast baserad på uppskattad m ² -pris				
Projektering:	Projektering genomfördes med konsulter upphandlade via Opic Verksamheten och fackliga representanter deltog aktiv i projektet				
Upphandling:	Entreprenaden upphandlades via Opic				
Genomförande:	Entreprenaden genomfördes som generalentreprenad Problem med bygglov, upphandlingsbrister som förorsakade oförutsedda merkostnader, projekteringsbrister som medförde tillkommande kostnader				
Överlämnande:	Det nybyggda huset överlämnades till verksamheten i september 2012				
Arkivering:	DU-pärmar och relationshandlingar har överlämnats till förvaltaren				

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN Slutredovisning		2015-03-03		
Lokalförsörjning och fastighet		Projekt:	Nyängsgården etapp 2	
Grunduppgifter				
Ombyggnad, sanering och renovering av 6 avdelningar samt tillbyggnad med förbindelsegång mellan avdelningarna på de tre övre avdelningar (hus D, E och F) Nyinstallation av ventilation, el, och rör, återställande av varmgrund, byte av fasadmaterial, ombyggnad av takfot, byte av fönster, iordningställande av 4 st gårdar				
Entreprenaden upphandlades: 2011-09-26 Slutbesiktning genomfördes: i etapper				
Inflyttning skedde i etapper, 2013: hus F V24, hus E V33, Hus A V38, 2014 hus B V3, hus C V7, hus D V11				
Kostnadsredovisning				
	Ursprunglig budget	Tilläggsbudget	Utfall	Avvikelse
Förstudie/projektering	0	0	398 630	-398 630
Markarbeten	0	0	1 354 634	-1 354 634
Entreprenad	5 000 000	0	18 019 061	-13 019 061
Entreprenadindex		0	0	0
Inredning		0	0	0
Konstnärlig utsmyckning		0		
Intern ränta under byggtid		0	0	0
Övriga Byggherreomkostn.		0	266 090	-266 090
Summa produktionskostnad	5 000 000	0	20 038 415	-15 038 415
Avsättning Garantibesiktning	0	0	0	0
Totalsumma	5 000 000	0	20 038 415	-15 038 415
Kommentar budgetutfall				-15 038 415
En tidig kalkyl, som upprättades av HIFAB, slutade på 16,591 mkr. I denna kalkyl ingick inte utvändiga markarbeten för 4 st gårdar, byte av fasadbeklädnad samt ombyggnad av takfot Många åtgärder enl ovanstående kostnadsredovisning kan hänskjutas till eftersatt underhåll				
BTA för etapp 2 är 1125 m2 vilket innebär en m2 kostnad på 17 812:- kr. Som jämförelse kan förskolan Violén nämnas där kostnaden blev 28.333:- kr/m2				
Utvärdering av bygg- och projekteringsprocessen				
Förstudie:	Projekteringen av etapp 2 finns redovisad under etapp 1 Projekteringen kan anses förgäves då en försiktig kostnadsuppskattning med råge översteg realistiska kostnader			
Projektering:	Projektering genomfördes med ramavtalskonsulter Verksamheten och fackliga representanter deltog aktiv i projektet			
Upphandling:	Entreprenaden upphandlades stegvis per huskropp med ramavtalsentreprenörer			
Genomförande:	Entreprenaden genomfördes som delad totalentreprenad Färdigställandetider enligt överenskommelse med verksamheten			
Överlämnande:	Det nybyggda huset överlämnades till verksamheten i etapper enligt ovan			

Bil 9: Nyängsgården – budget/prognoser kontra utfall samt kommentarer

Budget, prognoser och utfall

Nedan redovisas en sammanställning av tekniska nämndens årsredovisningar 2010 – 2014 för projekt 6198 Nyängsgården. Detta med avseende på budget, utfall och prognos.

År/belopp i tkr	Budget	Årsutfall	Totalt	Tot prognos	Prog avvik
2010	—	142	142	—	—
2011	33 000	6 972	7 114	32 794	25 886
2012	38 000	32 471	39 585	38 000	-1 585
2013	38 000	10 745	50 330	50 342	-12 330
2014	38 000	341	50 671	50 682	-12 671

Trots ett totalt utfall för 2012 39,6 mnkr, lämnades en totalprognos i tekniska nämndens årsredovisning 2012 38,0 mnkr, dvs inom budget.

I bilaga 4 redovisas för korta investeringsprojekt, bland annat projekt 3822 (upprustning förskolor och skolor barn/ungdom) och ett antal andra projekt som belastats med investeringsutgifter för Nyängsgården.

Vi kan konstatera att redan 2012 var totalbudgeten förbrukad för projektet Nyängsgården. I stället för att lyfta upp projektet till tekniska nämnden för beslut att begära tilläggsanslag från kommunfullmäktige, stoppades projektet och omfördelningar av medel skedde för att tillskapa en budget för att finansiera etapp 2 enligt nedanstående sammanställning²⁴.

Omfördelningar	Belopp i tkr
Ventilationsförbättringar	559
Tillgänglighetsåtgärder	734
Energisparåtgärder	500
Planerat underhåll (driftmedel)	1 420
Investeringsmedel	6 000
Totalt	9 213

Utöver detta skedde en ombudgetering av 5,0 mnkr på projekt 3822 (upprustning förskolor och skolor barn/ungdom) för att täcka investeringsutgifter för Nyängsgården. Detta gav en inofficiell budget på 14,2 mnkr för etapp 2, vilket ska

²⁴ Detta framgår av projektledarens sammanställning av ekonomiska rapporter från styrgruppsmöten och projektrapporter som lämnats under perioden april 2013 till feb 2014.

jämföras med en tidig översiktlig kalkyl från HIFAB på 16,5 mnkr. I denna kalkyl ingick dock inte utvändiga markarbeten för fyra gårdar, byte av fasadbeklädnad och ombyggnad av takfot.

Några investeringsutgifter i projektet har inte flyttas över till periodiskt underhåll på driftbudgeten. Detta eftersom sådant budgetutrymme saknades hos aktuell förvaltare, när omfördelning skulle ske.

På styrgruppsmöte 2014-02-09 lämnas en ekonomisk slutprognos för etapp 2 på 14,5 mnkr och det faktiska utfallet enligt slutredovisningen 2015-03-16 blev 15,0 mnkr.

Efter projektets färdigställande har det uppstått diskussioner kring den nya internhyran för Nyängsgården. Utbildningsförvaltningen har inte velat betala internhyran fullt ut, eftersom de inte anser sig inte i alla delar varit informerad projektets totala investeringsutgifter samt att delar av den nya internhyran beror på eftersatt underhåll. Denna del anser sig förvaltningen redan över tid ha betalt, inom ramen för objektets tidigare internhyra.

Kommentarer

Nedan redovisas kommentarer i tekniska nämndens årsredovisningar kring projekt 6198 Nyängsgården under perioden 2011 – 2014. För 2013 och 2014 ingår även kommentarerna till projektet 3822 (upprustning förskolor och skolor inom barn/ungdom).

Tekniska nämndens årsredovisning 2011

Projekteringen är gjord och arbetet påbörjat under 2011.

Tekniska nämndens årsredovisning 2012

Projekteringen är gjord och arbetet påbörjat under 2011. Under augusti 2012 färdigställdes nybyggnationen, innehållande bl a ett nytt tillagningskök, personalavdelning och ny förskoleavdelning. Under hösten 2012 påbörjades upprustning av den gamla förskolan och före detta köket görs om till förskoleavdelning. Den gamla förskolan var i mycket sämre skick än förväntat varför en omfattande sanering har påbörjats. Projektet kommer att bli dyrare. Kostnadsberäkning pågår.

Tekniska nämndens årsredovisning 2013

Etapp 1 nybyggnation slutredovisas i första nämnden 2014. Överdraget i etapp 1 beror på förberedande åtgärder för etapp 2 såsom fläktrum, undercentral, el-central, administration ingår. Etapp 2 består av upprustning av 6 förskoleavdelningar och förbindelsegång mellan förskolans olika delar. Hittills har tre avdelningar samt förbindelsegången färdigställts. Projekteringen av etapp 2 gjordes i samband med projekteringen av etapp 1. Under hösten 2012 påbörjades upprust-

ning av den gamla förskolan och före detta köket görs om till en förskoleavdelning. Den gamla förskolan var i mycket sämre skick än förväntat varför en omfattande sanering har påbörjats. Upprustningen kommer att vara klar i mars 2014. Upprustningen av den äldre delen av förskolan finansieras av medel avsatta för upprustning av skolor och förskolor. Prognos för etapp 2 är 14,5 mnkr.

Utifrån inventeringen av lokaler för förskole- och skolverksamhet har samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med barn- och ungdomsförvaltningen tagit fram ett gemensamt åtgärdsprogram avseende upprustning och underhåll. Syftet är att så långt möjligt samordna arbetena med andra fastighetsinsatser. Under 2013 har anpassningar på Kärsbyskolan och Broängsskolan genomförts. Nyängsgårdens ombyggnation kommer att slutföras under 2014 och kostnaderna kommer att belasta detta projekt. Ombudgetering äskas med 5 mnkr för att kunna slutföra Nyängsgårdens ombyggnad.

Tekniska nämndens årsredovisning 2014

Överdraget i etapp 1 beror på förberedande åtgärder för etapp 2 såsom fläktrum, undercentral, el-central, administration ingår. Etapp 2 består av upprustning av 6 förskoleavdelningar och förbindelsegång mellan förskolans olika delar. Hittills har tre avdelningar samt förbindelsegången färdigställts. Projekteringen av etapp 2 gjordes i samband med projekteringen av etapp 1. Under hösten 2012 påbörjades upprustning av den gamla förskolan och före detta köket görs om till en förskoleavdelning. Den gamla förskolan var i mycket sämre skick än förväntat varför en omfattande sanering har påbörjats. Upprustningen kommer att vara klar i mars 2014. Upprustningen av den äldre delen av förskolan finansieras av medel avsatta för upprustning av skolor och förskolor. Prognos för etapp 2 är 14,5 mnkr.

Ombudgetering av avsatta medel har gjorts till 2014 och avser att användas till Nyängsgårdens upprustning.

Bil 10: Praktisk hantering av olika typer av investeringsprojekt

Typ av projekt	Avskrivning sker vid färdigställande	Avskrivning sker direkt	Internränta påförs	Slutredovisning sker	Tidrapportering sker	Korta proj 3xxx	Långa proj 6xxx
VA dagvatten norra Botkyrka ²⁵	x			x	Delvis		x
VA övriga projekt		x			Delvis	x	
Gata/park		x				x	
Lokalförsörjning/fastighet	x		x	x	x	x	x
Exploatering	x			x	x		x

²⁵ Omklassificering av investeringsprojektet till ett långt projekt sker fr o m 2016. Från att projektet startade 2011 har projektet hanterats som ett kort projekt, med årliga ombudgeteringar av budgetöverskott samt nya tillförda budgetmedel.

Medborgardialog om Storvretens utveckling (KS/2015:296)

Beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare i arbetet med Strukturplan för Storvreten i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-28.

Sammanfattning

Enligt Botkyrka kommuns översiktsplan, antagen i maj 2014, ska vi utveckla Storvreten till en plats med ”tät stadsbygd”. Vi vill utveckla området genom att förtäta och komplettera bebyggelsen och knyta ihop Storvreten med centrala Tumba och Dalvägen, bland annat genom att bygga i stråket utefter Storvretsvägen ned mot centrum och skapa fler gångförbindelser ner mot Dalvägen. I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strukturplan för Storvreten. Strukturplanen för Storvreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7 000 Storvretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder samt att skapa förutsättningar för att det nya som tillkommer - plats för bostäder, stråk, mötesplatser, service och arbetsplatser - kompletterar det som finns. Stadsmiljön måste bli mer dynamisk och föränderlig, precis som andra delar av storstaden. Nya byggnader och miljöer representerar sin tid. Det nya ska ligga sida vid sida med det gamla och skapa en god helhetsverkan. Stadsdelen ska inte förändras eller stöpas om lika drastiskt som det en gång byggdes. Syftet är att uppnå en naturlig föränderlighet i stadsmiljön över en lång tid.

Arbetet med att ta fram strukturplanen är ett samarbete mellan oss i kommunen och AB Botkyrkabyggen. I både projektgrupp och styrgrupp finns representanter från olika förvaltningar i kommunen samt från AB Botkyrkabyggen. Vi har nu arbetat fram en beskrivning av Storvretens planförutsättningar. Två arkitektkonsulter har tagit fram förslagsskisser som visar hur den befintliga bebyggelsen kan förtätas. Skisserna kommer att fungera som underlag i samband med en medborgardialog under våren 2016.

2016-03-07

Dnr KS/2015:296

I medborgardialogen bjuder vi in, utöver deltagare vid kommunens dialogforum, följande fokusgrupper till dialogmöten:

Högstadielärover som rekryteras via Storvretsskolan

Unga vuxna i åldern 18 till 25 år

Lokala hyresgästföreningar

Ordförande i Storvretens samfälligheter samt ett par boende/förening

Föreningar med förankring i Storvreten, till exempel Turkiska föreningen,

Aktiv Tumba, Kolonilottsföreningen

Lokala företagare i eller i angränsning till området

Småbarnsföräldrar från öppna förskolan.

Lågstadielärover på Storvretensskolan

I detta skede kommer inte dialog föras med myndigheter eller andra externa parter. Efter dialogen kan vissa delar av Storvreten bli direkt aktuella för planuppdrag, exempelvis plats för ny bostadsbebyggelse inom AB Botkyrkabyggens fastighetsbestånd.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 1.

§ 1

Medborgardialog strukturplan Storvreten

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen föreslår kommunstyrelsen att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare i arbetet med Strukturplan för Storvreten i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-28.

Sammanfattning

Enligt Botkyrka kommuns översiktsplan, antagen i maj 2014, ska vi utveckla Storvreten till en plats med ”tät stadsbygd”. Vi vill utveckla området genom att förtäta och komplettera bebyggelsen och knyta ihop Storvreten med centrala Tumba och Dalvägen, bland annat genom att bygga i stråket utefter Storrrets-vägen ned mot centrum och skapa fler gångförbindelser ner mot Dalvägen. I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strukturplan för Storvreten. Strukturplanen för Storvreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7 000 Storvretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder samt att skapa förutsättningar för att det nya som tillkommer - plats för bostäder, stråk, mötesplatser, service och arbetsplatser - kompletterar det som finns. Stadsmiljön måste bli mer dynamisk och föränderlig, precis som andra delar av storstaden. Nya byggnader och miljöer representerar sin tid.

Det nya ska ligga sida vid sida med det gamla och skapa en god helhetsverkan. Stadsdelen ska inte förändras eller stöpas om lika drastiskt som det en gång byggdes. Syftet är att uppnå en naturlig föränderlighet i stadsmiljön över en lång tid.

Arbetet med att ta fram strukturplanen är ett samarbete mellan oss i kommunen och Botkyrkabyggen. I både projektgrupp och styrgrupp finns representanter från olika förvaltningar i kommunen samt från Botkyrkabyggen. Vi har nu arbetat fram en beskrivning av Storvretens planförutsättningar. Två arkitektkonsulter har tagit fram förslagsskisser som visar hur den befintliga bebyggelsen kan förtätas.

2016-02-17

Dnr KS/2015:296

Skisserna kommer att fungera som underlag i samband med en medborgardialog under våren 2016.

I medborgardialogen bjuder vi in, utöver deltagare vid kommunens dialogforum, följande fokusgrupper till dialogmöten:

- Högstadiel elever som rekryteras via Storstretsskolan
- Unga vuxna i åldern 18 till 25 år
- Lokala hyresgästföreningar
- Ordförande i Storstretens samfälligheter samt ett par boende/förening
- Föreningar med förankring i Storstreten, till exempel Turkiska föreningen, Aktiv Tumba, Kolonilottsföreningen
- Lokala företagare i eller i angränsning till området
- Småbarnsföräldrar från öppna förskolan.
- Lågstadielklasser på Storstretensskolan

I detta skede kommer inte dialog föras med myndigheter eller andra externa parter. Efter dialogen kan vissa delar av Storstreten bli direkt aktuella för plan-uppdrag, exempelvis plats för ny bostadsbebyggelsen inom Botkyrka-byggens fastighetsbestånd.

Bakgrund

I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram en strukturplan i enlighet med föreslagen inriktning i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-05-15. En återsrapportering av uppdraget ska göras senast i mars 2016. I samband med återsrapporteringen ska också ett förslag till upplägg av dialog redovisas.

Enligt uppdraget är inriktningen att strukturplanen för Storstreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7000 Storstretbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder. Stråken mot Storstretens kringliggande natur behöver också bli tydligare

Strukturplanens geografiska avgränsning omfattar Storstreten men utblickar mot angränsande områden är nödvändiga. Därför omfattar området också Dalvägen och Huddingevägen.

När strukturplanen är klar kommer den att visa en tänkt markanvändning och ange den målbild vi vill se för Storstretens stadsmiljö på kortare och längre sikt.

2016-02-17

Dnr KS/2015:296

Vissa delområden i Storvreten – till exempel Storvretens centrum kan få ett planuppdrag snabbare än andra. Målsättningen är att strukturplanen ska antas av kommunfullmäktige vintern 2017.

Referens
Per-Anders Framgård

Mottagare
Kommunstyrelsen

Underlag till medborgardialog om Storvretens utveckling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare i arbetet med strukturplan för Storvreten i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-28.

Sammanfattning

Enligt Botkyrka kommuns översiktsplan, antagen i maj 2014, ska vi utveckla Storvreten till en plats med "tät stadsbygd". Vi vill utveckla området genom att förtäta och komplettera bebyggelsen och knyta ihop Storvreten med centrala Tumba och Dalvägen, bland annat genom att bygga i stråket utefter Storvretsvägen ned mot centrum och skapa fler gångförbindelser ner mot Dalvägen. I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strukturplan för Storvreten. Strukturplanen för Storvreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7 000 Storvretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder samt att skapa förutsättningar för att det nya som tillkommer - plats för bostäder, stråk, mötesplatser, service och arbetsplatser - kompletterar det som finns. Stadsmiljön måste bli mer dynamisk och föränderlig, precis som andra delar av storstaden. Nya byggnader och miljöer representerar sin tid. Det nya ska ligga sida vid sida med det gamla och skapa en god helhetsverkan. Stadsdelen ska inte förändras eller stöpas om lika drastiskt som det en gång byggdes. Syftet är att uppnå en naturlig föränderlighet i stadsmiljön över en lång tid.

Arbetet med att ta fram strukturplanen är ett samarbete mellan oss i kommunen och Botkyrkabyggen. I både projektgrupp och styrgrupp finns representanter från olika förvaltningar i kommunen samt från Botkyrkabyggen. Vi har nu arbetat fram en beskrivning av Storvretens planförutsättningar. Två arkitektkonsulter har tagit fram förslagsskisser som visar hur den befintliga bebyggel-

2015-01-28

Dnr KS/2015:296

sen kan förtätas. Skisserna kommer att fungera som underlag i samband med en medborgardialog under våren 2016.

I medborgardialogen bjuder vi in, utöver deltagare vid kommunens dialogforum, följande fokusgrupper till dialogmöten:

- Högstadiel elever som rekryteras via Storvretsskolan
- Unga vuxna i åldern 18 till 25 år
- Lokala hyresgästföreningar
- Ordförande i Storvretens samfälligheter samt ett par boende/förening
- Föreningar med förankring i Storvreten, till exempel Turkiska föreningen, Aktiv Tumba, Kolonilottsföreningen
- Lokala företagare i eller i angränsning till området
- Småbarnsföräldrar från öppna förskolan.
- Lågstadielklasser på Storvretensskolan

I detta skede kommer inte dialog föras med myndigheter eller andra externa parter. Efter dialogen kan vissa delar av Storvreten bli direkt aktuella för planuppdrag, exempelvis plats för ny bostadsbebyggelsen inom Botkyrkabyggens fastighetsbestånd.

Bakgrund

I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram en strukturplan i enlighet med föreslagen inriktning i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-05-15. En återrapportering av uppdraget ska göras senast i mars 2016. I samband med återrapporteringen ska också ett förslag till upplägg av dialog redovisas.

Enligt uppdraget är inriktningen att strukturplanen för Storvreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7000 Storvretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder. Stråken mot Storvretens kringliggande natur behöver också bli tydligare

Strukturplanens geografiska avgränsning omfattar Storvreten men utblickar mot angränsande områden är nödvändiga. Därför omfattar området också Dalvägen och Huddingevägen.

2015-01-28

Dnr KS/2015:296

När strukturplanen är klar kommer den att visa en tänkt markanvändning och ange den målbild vi vill se för Storvretens stadsmiljö på kortare och längre sikt. Vissa delområden i Storvreten – till exempel Storvretens centrum kan få ett planuppdrag snabbare än andra. Målsättningen är att strukturplanen ska antas av kommunfullmäktige vintern 2017.

Medborgardialog och underlag till medborgardialog

Under sommaren 2015 har vi tagit fram en stadsdelsanalys för Storvreten. Stadsdelsanalysen är en kartläggning av dagens situation. Det är en övergripande inventering av socio-ekonomiska och fysiska förhållanden och innehåller en framåtblick med idéförslag relaterade till översiktplanens mål för 2040.

Under hösten har två arkitektkontor genomfört studier som visar hur Storvreten kan bebyggas i ett 2040 perspektiv. Kommunens projektgrupp har under hösten utvärderat ett stort antal platser för förtätning genom att ha utvärderat positiva och negativa effekter av att exploatera på respektive plats. Projektgruppens utvärdering kommer tillsammans med inspirationsmaterialet från arkitekterna och stadsdelsanalysen att användas som underlag vid medborgardialogen.

Medborgardialog

För att inhämta synpunkter från de som bor i staddelen genomför vi en medborgardialog. Denna dialog kommer att genomföras med fokusgrupper under mars till juni månad 2016. Parallellt med denna genomför Botkyrkabyggen en dialog med utvalda representanter från sina hyresgäster. Som avslutning genomförs ett dialogforum där resultatet från fokusgrupperna och Botkyrkabyggens dialog presenteras. Återkoppling sker via botkyrka.se.

Syftet med dialogen är att samla in synpunkter kring bland annat vad som ska vara bebyggd kvartersmark, hur grönområden kan förstärkas med lekplatser och hur idrottsplatser kan utvecklas. Den övergripande fråga som ska leda dialogen är:

Hur kan vi förtäta Storvreten så att vi stärker upp, kompletterar och utvecklar de bostadskvaliteter som redan finns idag?

För att göra dialogen känd för medborgare ska information finnas på kommunens hemsida. Artiklar och information kommer att publiceras i Pejl och på kommunens Twitter och Facebook.

2015-01-28

Dnr KS/2015:296

Avsikten är att cirka åtta till tio fokusgrupper ska ge inspel i följande huvudfrågor:

- **Var** kan fysiska förändringar ske i Storstreten?
- **När** i tiden ska förändringarna ske?
- **Hur** kan offentliga miljöer/platser bli bättre?
- **Vilken** typ av nya bostäder behövs?
- **Vilket** innehåll/service/utbud behövs?

Tillvägagångssättet för dialogen är möten i fokusgrupper, synpunkter via webben, möten med skolklasser och dialogforum. Vid varje tillfälle ska kartor, en modell över stadsdelen, planscher, frågeformulär och post-it lappar och liknande finnas tillgängliga för deltagarna. Vid dialogtillfällena informerar vi om tidigare framförda synpunkter om Storstretens utveckling och att de tagits med i detta arbete. Till exempel har Botkyrkabyggen genomfört kundundersökningar i deras bostadsbestånd 2015. Dessa undersökningar kommer att finnas med i illustrerad form. Vi informerar också om hur den fortsatta processen ser ut, kontakt för ytterligare frågor samt var det finns mer att läsa om projektet.

Efter medborgardialogen

Efter medborgardialogen sammanställs synpunkterna. Deras karaktär, kommer att avgöra om ytterligare dialoginsatser kommer att behövas innan en strukturplan fastställs. Delar av Storstreten kan bli direkt aktuella för planuppdrag, exempelvis för nya bostäder i mindre omfattning. Återrapportering av dialogen kommer att ske till kommunstyrelseberedningen i augusti/september 2016.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Expedieras till
Samhällsbyggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsförvaltningen
John Rawley, områdesutvecklare, klf

Medborgardialog om utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg (KS/2015:411)

Beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att genomföra medborgardialog i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-29.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gav kommunledningsförvaltningen 2015-06-08 § 138, i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg. En del i arbetet med utvecklingsprogrammet är att genomföra en dialog med boende och verksamma i stadsdelen.

Syftet med dialogen är att få in kunskap som bidrar både till en nulägesbeskrivning av stadsdelen och till arbetet med att hitta rätt handlingsvägar för den långsiktiga utvecklingen. Frågor som ska vägleda konsultationen är: *Vilken utveckling vill du/ni se i Hallunda-Norsborg? Vad är bra respektive dåligt i det som händer just nu? Och, Vilken är den största utmaningen i Hallunda-Norsborg?*

Dialogen kommer utöver dialogforum att genomföras med på förhand utvalda fokusgrupper från olika målgrupper. Resultatet av dialogen kommer att sammanställas och återrapporteras till kommunstyrelsen under våren.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 2.

§ 2

Medborgardialog utvecklingsprogram Hallunda- Norsborg

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen föreslår kommunstyrelsen att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att genomföra medborgardialog i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-29.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i ett ordförandeförslag den 8 juni 2015 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg.

En del i arbetet med utvecklingsprogrammet är att genomföra en dialog med boende och verksamma i stadsdelen. Ett förslag till upplägg för dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i mars 2016.

Syftet med dialogen är att få in kunskap som bidrar både till en nulägesbeskrivning av stadsdelen och till arbetet med att hitta rätt handlingsvägar för den långsiktiga utvecklingen. Frågor som ska vägleda konsultationen är: *Vilken utveckling vill du/ni se i Hallunda-Norsborg? Vad är bra respektive dåligt i det som händer just nu? och Vilken är den största utmaningen i Hallunda-Norsborg?*

Dialogen kommer utöver dialogforum att genomföras med på förhand utvalda fokusgrupper från olika målgrupper. Resultatet av dialogen kommer att sammanställas och återrapporteras till kommunstyrelsen under våren.

Bakgrund

Uppdrag att ta fram utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg

Kommunstyrelsen beslutade att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg enligt ordförandeförslag 8 juni 2015. Ett förslag till upplägg av dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast mars 2016.

Referens
Hannes FlemmingMottagare
Kommunstyrelsen

Underlag till medborgardialog om utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att genomföra medborgardialog i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-29.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i ett ordförandeförslag den 8 juni 2015 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg.

En del i arbetet med utvecklingsprogrammet är att genomföra en dialog med boende och verksamma i stadsdelen. Ett förslag till upplägg för dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i mars 2016.

Syftet med dialogen är att få in kunskap som bidrar både till en nulägesbeskrivning av stadsdelen och till arbetet med att hitta rätt handlingsvägar för den långsiktiga utvecklingen. Frågor som ska vägleda konsultationen är: *Vilken utveckling vill du/ni se i Hallunda-Norsborg?*, *Vad är bra respektive dåligt i det som händer just nu?* och *Vilken är den största utmaningen i Hallunda-Norsborg?*

Dialogen kommer utöver dialogforum att genomföras med på förhand utvalda fokusgrupper från olika målgrupper. Resultatet av dialogen kommer att sammanställas och återrapporteras till kommunstyrelsen under våren.

Bakgrund

Uppdrag att ta fram utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg

Kommunstyrelsen beslutade att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg enligt ordförandeförslag 8 juni 2015. Ett förslag till upplägg av dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast mars 2016.

2016-01-29

I ordförandeförslaget står följande bakgrundsförklaring till uppdraget: Botkyrkas kommundelar skiljer sig åt från varandra. Därför kan vissa av hållbarhetsutmaningarna vara mer eller mindre relevanta för de olika platserna. Hittills har utvecklingsprogram tagits fram för Alby, Tullinge och Fittja. Nu står Hallunda-Norsborg på tur för ett utvecklingsprogram.

Hallunda-Norsborg byggdes till stora delar ut i och med bygget av miljonprogramsområdena. Det är ett fantastiskt område med stor potential. Dess läge som södra porten till Stockholm och dess natursköna miljöer gör Hallunda-Norsborg till en ideal plats att bo, leva och verka på.

Vi vill med detta utvecklingsprogram skapa en modern stadsdel tillsammans med boende och verkande i området. Kommunen kan inte ensam driva fram en bra utveckling. Samverkan krävs med medborgare och andra aktörer. Därför inkluderar arbetet med utvecklingsprogrammet dialog med aktörer utanför kommunorganisationen.

Arbetet med att ta fram utvecklingsprogrammet drivs av kommunledningsförvaltningen i samverkan med övriga förvaltningar. Områdesgruppen i Hallunda-Norsborg har en aktiv roll i processen.

Målsättning

När utvecklingsprogrammet är klart ska det samordna de kommunala insatserna och utgöra ett stöd för områdesgruppens arbete i stadsdelen. Utvecklingsprogrammet ska ha en/ett:

- Vision – en tydlig inriktning om området utveckling i ett långsiktigt perspektiv
- Utgångsläge – en gemensam bild av området idag
- Utvecklingsstrategi – avgörande handlingsvägar för en hållbar utveckling

Tillvägagångssätt

Arbetet med utvecklingsprogrammet är indelat i tre faser – nulägesbeskrivning, analys och handlingsvägar framåt.

Under hösten har vi tagit fram nulägesbeskrivningar för att få en samlad bild hur planeringsförutsättningarna för stadsdelen ser ut. Nulägesbeskrivningarna är tematiskt indelade utifrån generationsutmaningarna i Ett hållbart Botkyrka. De bygger på områdesspecifik statistik kombinerat med intervjuer med nyck-

2016-01-29

elaktörer i stadsdelen (trygghetsgrupp, bibliotek, Folkets hus, skolor med fler). Ett ytterligare komplement till nulägesbeskrivningen och viktigt inspel till analysarbetet är att genomföra en dialog med boende och verksamma i Hallunda-Norsborg.

Medborgardialog

För att inhämta synpunkter från de som bor och verkar i stadsdelen genomför vi en medborgardialog. Syftet med dialogen är att säkra att nulägesbeskrivningarna träffar rätt i vilka som är de prioriterade utmaningarna i stadsdelen. Den kommer också att ge inspel till handlingsvägar för att möta utmaningarna.

De frågor som ska vägleda dialogen är: *Vilken utveckling vill du/ni se i Hallunda-Norsborg?, Vad är bra respektive dåligt i det som händer just nu? Vilka styrkor finns i området som går att bygga vidare på?* och *Vilken är den största utmaningen i Hallunda-Norsborg?* Dialogen kommer också att bidra till att göra utvecklingsprogrammet mer känt bland boende och verksamma.

Dialogen kommer att genomföras med fokusgrupper från viktiga målgrupper under februari och mars 2016. Vi kommer att träffa fokusgrupper inom bland annat följande målgrupper:

- Högstadiungdomar
- Gymnasieungdomar
- Unga vuxna (18-25 år)
- Föreningslivet
- Boende och lokala politiker
- Äldre/pensionärer
- Aktörer som jobbar med barn och unga
- Samfälligheter

I detta skede kommer inte dialog att föras med myndigheter eller andra externa parter. En mer omfattande dialog kan rimligtvis komma att genomföras senare inom ramen för de handlingsvägar utvecklingsprogrammet ska landa i.

2016-01-29

Efter dialogen

Efter dialogen sammanställer vi synpunkterna. Materialet kommer att fungera som ett underlag i analysarbetet för att landa i vilka handlingsvägar som ska styra utvecklingen av Hallunda-Norsborg på längre sikt. En återrapportering av dialogen kommer att ske till kommunstyrelseberedningen i april/maj 2016.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Expedieras till
Områdesgruppen Hallunda-Norsborg
Tomaj Keyvani, klf
Susanna Findahl, sbf

Svar på remiss: Förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län (KS/2015:775)

Beslut

1. Kommunstyrelsen lämnar kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-01-26 som kommunens svar på landstingets remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län (LS 2015-0997).

Sammanfattning

Ansvar för den regionala utvecklingsplaneringen i Stockholms län är idag delat mellan Länsstyrelsen och Stockholm läns landsting. Den regionala utvecklingsplanen, RUF 2010, fungerar idag både som en regionplan och som strategi för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP) och ska fungera för två olika lagstiftningar. För att gälla behöver den bli antagen av både landstingsfullmäktige och av Länsstyrelsen.

Stockholms läns landsting har skickat en förfrågan om länets kommuner tillstyrker att landstinget ansöker om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen. Därmed skulle det bildas en region i Stockholms län med direktvalt regionfullmäktige tillika landstingsfullmäktige.

För Botkyrka kommun ser förslaget inte ut att innebära någon större förändring. De uppgifter som idag ligger hos Länsstyrelsen förs istället över till landstinget, inga nya uppgifter eller kostnadsförändringar för det allmänna tillkommer. Botkyrka kommun tillstyrker att Stockholms läns landsting ansöker om en regionbildning i Stockholms län.

Klimat- och planeringsberedningen har behandlat ärendet 2016-02-17, § 6.

§ 6

Remissvar- Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen förslår kommunstyrelsen att lämna kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-01-26 som kommunens svar på landstingets remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län (LS 2015-0997).

Sammanfattning

Ansvar för den regionala utvecklingsplaneringen i Stockholms län är idag delat mellan Länsstyrelsen och Stockholm läns landsting. Den regionala utvecklingsplanen, RUF 2010, fungerar idag både som en regionplan och som strategi för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP) och ska fungera för två olika lagstiftningar. För att gälla behöver den bli antagen av både landstingsfullmäktige och av länsstyrelsen.

Stockholms läns landsting har skickat en förfrågan om länets kommuner tillstyrker att landstinget ansöker om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen. Därmed skulle det bildas en region i Stockholms län bildas en region med direktvalt regionfullmäktige tillika lands-tingsfullmäktige.

För Botkyrka kommun ser förslaget inte ut att innebära någon större förändring. De uppgifter som idag ligger hos länsstyrelsen förs istället över till landstinget, inga nya uppgifter eller kostnadsförändringar för det allmänna tillkommer. Botkyrka kommun tillstyrker att Stockholms läns landsting ansöker om en regionbildning i Stockholms län.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-26.

Referens
Hannes FlemmingMottagare
Kommunstyrelsen

Remissvar på Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen lämnar kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-01-26 som kommunens svar på landstingets remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län (LS 2015-0997).

Sammanfattning

Ansvar för den regionala utvecklingsplaneringen i Stockholms län är idag delat mellan Länsstyrelsen och Stockholm läns landsting. Den regionala utvecklingsplanen, RUF 2010, fungerar idag både som en regionplan och som strategi för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP) och ska fungera för två olika lagstiftningar. För att gälla behöver den bli antagen av både landstingsfullmäktige och av länsstyrelsen.

Stockholms läns landsting har skickat en förfrågan om länets kommuner tillstyrker att landstinget ansöker om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen. Därmed skulle det bildas en region i Stockholms län med direktvalt regionfullmäktige tillika landstingsfullmäktige.

För Botkyrka kommun ser förslaget inte ut att innebära någon större förändring. De uppgifter som idag ligger hos länsstyrelsen förs istället över till landstinget, inga nya uppgifter eller kostnadsförändringar för det allmänna tillkommer.

Botkyrka kommun tillstyrker att Stockholms läns landsting ansöker om en regionbildning i Stockholms län.

Bakgrund

I juni 2015 beslutade landstingsfullmäktige att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. I november 2015 beslutade landstingsstyrelsen

sen att ge kommunerna möjlighet att yttra sig över ett förslag till ansökan om regionbildning.

Landstingets preliminära tidplan är att fatta beslut om ansökan under våren 2016, i syfte att få ett riksdagsbeslut innan sommaren 2017, så att den nya regionen bildas 2018-01-01. Det fåtal övriga län där länsstyrelsen fortfarande är ansvarig för det statliga tillväxtuppdraget, det vill säga Norrbottens, Västernorrlands och Västmanlands län, har alla ansökt om att bilda region från och med 2017.

För Stockholms län handlar frågan om regionbildning konkret om att det statliga regionala utvecklingsansvaret, som omfattar regionalt tillväxtarbete och länsplan för regional transportinfrastruktur, flyttas från länsstyrelsen till landstinget. Länsstyrelsens anslag för tillväxtarbetet i Stockholms län är för närvarande cirka 8 mnkr. Vid en regionbildning överförs det och länsstyrelsens personella resurser för uppdraget till landstinget.

Lagen om regionalt utvecklingsansvar omfattar följande uppdrag:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
- Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.
- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för organisationer och näringslivet.

För att fastställa en strategi för länets utveckling har länsstyrelsen och landstinget samarbetat på så sätt att RUFSS 2010 både är en fysisk regionplan och ett regionalt utvecklingsprogram. RUFSS är därför antagen av både landstingsfullmäktige och av landshövdingen.

En överföring av ansvaret för det regionala utvecklingsansvaret innebär ingen formell förändring av kommunernas uppgifter eller ansvar. Det påverkar däremot genomförandet av det statligt reglerade utvecklingsarbetet inom strategiska områden för kommunerna, såsom regional infrastrukturplanering. På längre sikt är frågan om ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och

regionerna kommer att förändras om regionerna blir färre och större och i så fall hur fördelningen ändras.

Botkyrka kommuns synpunkter på remissen

Vad är landstingets mål med förslaget?

Det saknas en tydlig målbild för regionbildningen. En sådan skulle underlätta förståelsen av landstingets vilja och ambition bakom ansökan.

Kommunernas roll i den regionala utvecklingen

I remissen står ”*För att landstinget ska kunna fullgöra ett regionalt utvecklingsansvar krävs en utökad samverkan såväl med enskilda kommuner som med deras samverkansorgan KSL och de andra kommunala samverkansorgan som finns i delar av länet. Landstingets samarbete med kommunerna behöver utvecklas betydligt*”. I remissen saknas en beskrivning av vilka områden en utökad samverkan ska omfatta och hur den ska förverkligas.

Remissen betonar vidare att ”*Kommunerna är tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för regionens utveckling*”. De lokala förutsättningarna varierar mycket inom regionen. Det avspeglas tydligt i arbetsmarknad och näringslivsstruktur, men även när det gäller tillgången till offentlig service från såväl stat som landsting. De varierande förutsättningarna bör därför prägla det regionala utvecklingsarbetets olika delar, såsom transportinfrastruktur, kollektivtrafik, samhällsplanering och bostadsbyggande, integration, kultur, miljö, arbetsmarknad och andra strategiska frågor.

Landstingets förmåga att inkludera hela regionen i arbetet avgör hur framgångsrikt det regionala utvecklingsarbetet blir. Att ta hänsyn till inomregionala skillnader har stor betydelse för regionens legitimitet och positiva utveckling. Därför är det viktigt att det lokala perspektivet och förutsättningarna ges utrymme i de regionala processerna. Det måste vara ett centralt intresse för det regionala organet att de kommunala företrädarna deltar i och får inflytande över det regionala utvecklingsarbetet.

En regionbildningsprocess bör inledas med en gemensam dialog mellan landstinget och länets kommuner. Syftet bör vara att utarbeta och fastställa samverkansformer som är ändamålsenliga utifrån regionens förutsättningar och struktur.

Förutsättningar för tillväxtfrågorna inom landstingets styrsystem och organisation

Landstinget skriver ”*För Stockholms läns landstings del skulle geografin bli densamma som tidigare och de organisatoriska förändringarna behöver inte bli omfattande, eftersom det rör sig om en ren överföring av uppgifter från stat till region, från länsstyrelse till landsting. Däremot skulle övergången till region kräva en förändring av landstingets självbild. Den externa kommunikationen av landstingets roll och uppgifter påverkas givetvis också.*”

De regionala utvecklingsfrågorna behöver drivas konsekvent och uthålligt för en fortsatt stark utveckling av Stockholmsregionen. Erfarenheter från andra regionbildningar tyder på att det regionala utvecklingsansvaret riskerar att bli en isolerad fråga i skuggan av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Det är oklart om landstinget ser regionbildningen som en viktig möjlighet att ta ett ökat ansvar för regionens utveckling i bred bemärkelse eller om regionbildningen är mer begränsad ur landstingets perspektiv. Landstinget behöver göra tydligt för kommunerna hur tillväxtuppdraget är tänkt att integreras i landstingets styrsystem och organisation.

Samlat ansvar för regional planering och regional utveckling

Ett samlat ansvar hos landstinget för regional planering och regional utveckling bör bidra till tydlighet och ett stärkt hållbarhetsperspektiv. Att det blir en aktör mindre i det regionala utvecklingsarbetet kan öka effektiviteten jämfört med den idag något otydliga ansvarsfördelningen.

Ett samlat ansvar hos landstinget kan samtidigt hämmas av otydlighet mellan statens och landstingens/regionernas ansvar. Det regionala tillväxtansvar som remissen avser är trots allt ett statligt delegerat ansvar som idag regleras genom regleringsbrev.

Kommunerna ansvarar för tillväxtfrågor i ett brett perspektiv och med ett eget mandat, till exempel byggande av bostäder och annan samhällsinfrastruktur, utbildning och näringslivsfrågor. Kommunernas planeringsansvar får inte bli otydligt genom att fler nivåer drar i samma frågor. Det riskerar att försena bostadsbyggande och andra strategiska processer.

Remissen pekar på att regionbildningen skulle ge landstinget ”*en permanent samlande roll i infrastrukturplaneringen*”. Detta är en viktig fråga för både

landstinget och kommunerna. Landstinget svarar för länets kollektivtrafik som är en stark intressent när resurserna fördelas inom länsplanen.

Det är helt nödvändigt att länsplanen svarar upp mot de samlade behoven i regionen. I ett kommunalt perspektiv är det särskilt angeläget att säkerställa avvägningen i planeringsprocessen mellan satsningar på vägnätet i relation till satsningar på spårbunden trafik.

Tydligare regional politik

Kommunerna värnar den kommunala självstyrelsen, vilket stöder grundinställningen att regionala och lokala utvecklingsfrågor bör hanteras av ett direktvalt politiskt organ i stället för av en statlig myndighet. Länsstyrelsen driver i många avseenden ett bra tillväxtarbete men måste samtidigt ta hänsyn till den nationella politiken och statliga uppdrag inom andra områden.

Landstinget skriver att det i storstadsregionen verkligen behövs ”*en erkänd, stark och välfungerande regional företrädare*”. Kommunerna tar ett brett ansvar och samverkar gärna med andra organisationer när så krävs för att förbättra för medborgare och näringsliv. För att en regionbildning i Stockholms län ska bli lyckosam behöver förtroendet mellan kommunerna och landstinget fördjupas genom konkret samverkan. Det är mycket viktigt att kommunernas medverkan i tillväxtarbetet kan utgå från en genomtänkt lösning om vilken enighet som måste råda mellan landstinget och kommunerna.

Botkyrka kommun tillstyrker att Stockholms läns landsting ansöker hos regeringen om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret i Stockholms län.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef samhällsutveckling

Expedieras till
Landstingsstyrelsen

§ 225
Regionbildning i Stockholms län
LS 2015-0997

Ärendebeskrivning

En regionbildning skulle medföra att landstinget, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också skulle ha det regionala utvecklingsansvaret, som idag ligger på länsstyrelsen. Landstingsstyrelsen föreslås sända förslag om detta på remiss till länets kommuner.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 6 oktober 2015
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 september 2015
Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län
Den regionala nivån i Stockholms län - landstingets uppgifter och särskild lagstiftning, från tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 14 oktober 2015.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

att sända remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län till länets kommuner med remisstid från den 4 november 2015 till den 29 februari 2016

att omedelbart justera beslutet.

Beslutsexpediering:
Länets kommuner
Landstingsdirektören
Akt

Ordförande

Justerare

Justerare

3/11-15
Exp. datum

Sign.

Kommunerna i Stockholms län

Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län

Landstingsfullmäktige har i budgeten för år 2016 angett att ett arbete ska påbörjas för att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. En regionbildning medför att Stockholms läns landsting, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också kommer ha det regionala utvecklingsansvaret som idag ligger på staten via myndigheten länsstyrelsen.

Fråga till remissinstanserna

Tillstyrker kommunen att Stockholms läns landsting ansöker hos regeringen om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar för vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Stockholms län, i likhet med flertalet andra län, bildas en region med direktvalt regionfullmäktige?

Svar önskas senast den 29 februari 2016 till Stockholms läns landsting, Box 22550, 10422 Stockholm eller e-post registrator.lsf@sll.se

Regionens geografiska omfattning enligt förslaget

Regeringen har under sommaren 2015 utsett förhandlingspersoner som ska arbeta med frågan om att förändra regionindelningen så att Sverige får färre och större regioner. Stockholms läns landsting utgår ifrån länets nuvarande utformning. Vårt län har en stabil grund för regional organisering, med 2,2 miljoner invånare och en kraftfull central regionkärna, belägen mitt i regionen. Förslaget är därför att ansöka om en regionbildning som omfattar det nuvarande Stockholms län.

Tidpunkt för förändringens ikraftträdande

Föreslagen tidpunkt för att regionbildningen träder i kraft är den 1 januari 2018. Det är den tidigaste tidpunkten som ter sig realistisk, med tanke på processen för ansökning och beslut, förberedelser för genomförande och att det är önskvärt att förändringen sker i samband med ett årsskifte. Det ger

samtidigt fördelar såväl i kommunikationen gentemot medborgarna som för de politiska partiernas nomineringsprocesser om den organisatoriska förändringen är genomförd före de allmänna valen. Det är dessutom av värde om det beslut som landstingsfullmäktige våren 2018 väntas fatta om en ny regional utvecklingsplan (RUF) kan gälla planens båda egenskaper, som regionplan och som regionalt utvecklingsprogram (RUP).

Situationen i övriga län och regeringens inställning

Ansvar för den regionala utvecklingen i landet axlas för närvarande av tio regioner, sju samverkansorgan och fyra länsstyrelser. I Stockholms län är det länsstyrelsen som har utvecklingsansvaret. Särslagstiftning för vårt län har dock gett landstinget en särskild roll som regionplaneorgan.

Ett antal landsting, utöver de tio nuvarande regionerna, har ansökt, eller förbereder ansökningar, om att bilda region och överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630). Bland dem finns tre län (Västmanland, Västernorrland och Norrbotten) där länsstyrelsen idag har utvecklingsansvaret. Det kan därför bli så att Stockholms län blir det enda län där utvecklingsansvaret vilar på den statliga myndigheten länsstyrelsen.

Regeringen har uttalat att de landsting som så önskar ges möjlighet att bli regioner. Kommittén för ny indelning av län och landsting har också fått som en av sina uppgifter att föreslå hur det regionala utvecklingsansvaret (enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) kan tilldelas landstingen i hela landet.

Konsekvenser för kommunerna av en regionbildning

En regionbildning i Stockholms län innebär ingen förändring av kommunernas uppgifter och ansvar. De uppgifter som tillförs landstinget hämtas från länsstyrelsen. Landstinget är inte överordnat kommunerna och det förhållandet ändras inte om landstinget får det regionala utvecklingsansvaret.

Kommunerna är tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för regionens utveckling. För att landstinget ska kunna fullgöra ett regionalt utvecklingsansvar krävs en utökad samverkan såväl med enskilda kommuner som med deras samverkansorgan Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och de andra kommunala samverkansorgan som finns i delar av länet. Landstingets samarbete med kommunerna behöver utvecklas betydligt. Samverkansbehoven har dock likheter med dem som finns inom regionplaneringen, som ju inte är tvingande utan bygger på att olika aktörer arbetar tillsammans.

Det skulle kunna övervägas att formalisera samverkan mellan kommunerna

2015-11-03

och den direktvalda regionen. Så har skett i Östergötland, genom ett samverkansavtal om regionalt utvecklingsarbete som bland annat reglerar ansvarsfördelning och samverkansformer. I Västra Götalandsregionen finns ett samverkansorgan, Beredningen för hållbar utveckling, för att fördjupa samverkan mellan länets kommuner och regionen i gemensamma utvecklingsfrågor. Här diskuteras transportinfrastruktur, kollektivtrafik, kultur, miljö och andra frågor som är strategiskt viktiga. Synpunkter från beredningen överlämnas till regionstyrelsen som har att fatta de formella besluten. Remissinstanserna är välkomna att lämna synpunkter om detta. Denna typ av frågor kan också behandlas under de kommande två åren i anslutning till samrådet om ny regional utvecklingsplan för Stockholms län (RUF5).

En fördel med en regionbildning för kommunerna, liksom för andra regionala aktörer, kan vara att uppdelningen mellan landstingets regionplaneansvar och länsstyrelsens utvecklingsansvar försvinner. Den regionala utvecklingsplanen, RUF5 2010, är en regionplan som antas av landstingsfullmäktige. Men den är också strategin för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP), och antas därför även av länsstyrelsen. Detta har skötts i god samverkan. Men uppdelningen av ansvar är svårförståelig för länets aktörer och det är otydligt var olika ansvar ligger.

Konsekvenser för Stockholms läns landsting av att ombildas till region

Formellt blir landstinget region genom att Stockholms län skrivs in i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Landstinget skulle vid en ombildning behålla samtliga nuvarande uppgifter och därutöver tillföras uppgifter från länsstyrelsen i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

En förändring av landstinget till region skulle bli relativt enkel, i jämförelse med bildandet av andra regioner. I Västra Götalandsregionen och Region Skåne slog man samman flera landsting samtidigt som man tog över det regionala utvecklingsansvaret. I län där det regionala utvecklingsansvaret har flyttats från ett regionförbund till landstinget har övergången varit mer komplicerad, eftersom regionförbund som ofta även haft uppgifter när det gäller samverkan mellan kommuner, skulle avvecklas. För Stockholms läns landstings del skulle geografin bli densamma som tidigare och de organisatoriska förändringarna behöver inte bli omfattande, eftersom det rör sig om en ren överföring av uppgifter från stat till region, från länsstyrelse till landsting.

2015-11-03

Däremot skulle övergången till region kräva en förändring av landstingets självbild. Den externa kommunikationen av landstingets roll och uppgifter påverkas givetvis också. Landstinget kan benämnas Region Stockholm alternativt Stockholmsregionen. Landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen får betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Vid allmänna val ska dock begreppen Stockholms läns landsting och landstingsfullmäktige användas.

Landstinget skulle också få ännu starkare tryck på att integrera sina nuvarande verksamheter med ett regionalt utvecklingsperspektiv. Det gäller bland annat hälso- och sjukvården som, förutom sin viktiga roll för invånarnas hälsa, också är av stor betydelse som infrastruktur för forskning och utveckling och som genom sin lokalisering är viktig för hur regionens olika delar utvecklas. Det gäller givetvis också kollektivtrafiken, som är ett av de främsta instrumenten för en hållbar tillväxt i en väl fungerande region.

Ekonomiska konsekvenser

Ansvarsförändringen medför konsekvenser när det gäller fördelningen av medel inom länet mellan länsstyrelsen och landstinget. Vilka totala kostnader som uppstår har givetvis samband med ambitionsnivån, men förändringen av ansvar innebär inte i sig att nya uppgifter tillkommer i det regionala utvecklingsansvaret och de sammantagna kostnaderna för det allmänna är därför möjliga att inrymma inom befintliga ekonomiska ramar.

Innehållet i det regionala utvecklingsansvaret

Lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ger ett antal landsting (bland dem Västra Götalandsregionen och Region Skåne) samt Gotlands kommun ansvaret för en rad uppgifter, som i andra län sköts av kommunala samverkansorgan (s.k. regionförbund) eller länsstyrelsen. Uppgifterna är att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
- Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.
- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

2015-11-03

Utöver de formella uppgifter som listas ovan gäller att det organ som har utvecklingsansvaret blir tillfrågat i olika sammanhang och för länets talan. Landstinget får därmed ökade förväntningar på engagemang och initiativ för regionens utveckling. En överföring av ansvaret för länsplanen skulle ge landstinget en permanent samlande roll i infrastrukturplaneringen, som är en mycket stor fråga för vår region och ett av de främsta och mest ursprungliga områdena för regionplaneringen.

Sammanfattning av motiv för att bilda region

Motiv och utgångspunkter för en regionbildning i Stockholms län finns redovisade i det bifogade förslaget till skrivelse till regeringen. Här följer en sammanfattning av motiven:

Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen är att Stockholmsregionen ska bli Europas mest attraktiva storstadsregion. För att visionen ska bli verklighet krävs ett kraftfullt regionalt utvecklingsarbete på områden som utbildning, transporter, bostäder, innovationer, mångfald och mycket annat. I utvecklingsarbetet bidrar en mängd olika aktörer, bland vilka länets kommuner tillhör de allra viktigaste.

Frågan om regionbildning handlar om hur den regionala politiska nivån bör vara organiserad för att bäst bidra till regionens utveckling. I den komplexa storstadsmiljön med ett stort antal aktörer, komplicerade genomförande-processer och breda kontaktytor med inte minst den statliga nivån behövs verkligen en erkänd, stark och välfungerande regional företrädare. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) lyfte i sin Stockholmsstudie fram den regionala organisationen som avgörande för fortsatt internationell konkurrenskraft och att det är en av regionens allvarligaste svagheter och utmaningar.

En fördel med att överföra det regionala utvecklingsansvaret till länets direktvalda organ landstinget är att utvecklingsansvaret läggs på ett politiskt organ som är direkt valt av regionens invånare. Regionen skulle ha stark legitimitet för att ta initiativ, samla regionens aktörer, uttala sig för regionens räkning och företräda regionen i överläggningar med staten och andra aktörer.

Stockholms län har en speciell funktion som huvudstadsregion, men också genom sin historia med ett särskilt regelverk för regionalt beslutsfattande. Uppdelningen, med regionalt landstingsansvar för regionplanering och statligt länsstyrelseansvar för regional utveckling är inte lättförståelig för länets aktörer och gör det inte tydligt var ansvaret ligger för att ta initiativ

2015-11-03

till genomförande. En fördel med en regionbildning är därför att denna uppdelning försvinner.

En sådan förändring skulle också bidra till att Sverige får en mer enhetlig regional organisation, eftersom de flesta övriga län redan har bildat, eller ansöker om att bilda regioner.

Den fortsatta processen

Bildandet av en region innehåller två delprocesser. I ett första steg fattar landstingsfullmäktige beslut och landstingets ansökan till regeringen förbereds. I ett andra steg genomförs – under förutsättning att riksdagen fattar beslut om detta – regionbildningen. Landstingets förberedelser för genomförande bör starta i samband med att ansökan lämnas in.

En förutsättning för att ge ett landsting ansvar för regionala utvecklingsfrågor är att initiativet till förändring vilar på ett lokalt och regionalt initiativ. Det är därför en självklarhet och även ett krav från regeringen att kommunerna bereds tillfälle att yttra sig innan landstingsfullmäktige beslutar om att ansöka om att bilda region. Det finns däremot inte krav på att ansökan får stöd från samtliga kommuner.

När ansökan kommit in till regeringen utarbetas en departementsskrivelse som sänds på remiss. Därefter skrivs en proposition som utskottsbehandlas. Ett riksdagsbeslut behöver fattas före sommaren 2017 för att Region Stockholm ska kunna bildas den 1 januari 2018.

En aktiv dialog behövs under hela perioden om förväntningar på regionen och vad som krävs för att regionen ska uppfylla dessa. Dialogen behöver ske såväl inom och mellan partierna som mellan olika offentliga och andra aktörer i regionen. Den kan med fördel samordnas med det samrådsarbete kring en ny regional utvecklingsplan (RUF) som kommer att äga rum under den nu pågående mandatperioden.

STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING
Landstingsstyrelsen

Torbjörn Rosdahl
Finanslandstingsråd

Avsägelse och fyllnadsval (KS/2016:25)

Beslut

1. Kommunstyrelsen beviljar avsägelsen och bordlägger följande fyllnadsval:

FOLKHÄLSOKOMMITTÉN t o m 2018-10-15
Ledamot efter Marit Strand Pettersen (V)

Ärendet

Följande avsägelse har inkommit:

Marit Strand Pettersen (V), ledamot i folkhälsokommittén.

Anmälningssärenden (KS/2016:23)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendet

Följande anmäls till kommunstyrelsen:

Finansrapporter per den 31 januari 2016, dnr KS/2016:87.

Revisionsrapport - Granskning av system för budgetansvar och attest, dnr KS/2016:90.

Protokoll från AB Vårlyjus 2015-12-02, dnr KS/2015:355.

Protokoll från Södertörns brandförsvarsförbund 2016-02-05, dnr KS/2016:136.

Protokoll från personalutskottet 2016-02-01.

Protokoll från demokratiberedningen 2016-02-12.

Protokoll från klimat- och planeringsberedningen 2016-02-17.

2016-02-22

Referens
Mattias RensfeldtMottagare
Kommunstyrelsen

Finansrapport per 31 januari 2016

Den totala upplåningen har minskat med 50 mkr sedan föregående rapport per 2015-12-31. Skuldminskningen beror på att det amorterade lånet ersattes redan innan årsskiftet pga ansträngd likviditet då löneutbetalningarna gick ut före skatteinbetalningen i december.

<u>Upplåning fördelat på låntagare</u>	<u>31 jan</u>	<u>31 dec</u>
Botkyrka kommun*	423,6	473,6
Söderenergi**	406,2	406,2
Botkyrkabyggen	1 060,0	1 060,0
Botkyrka Stadsnät	185,0	185,0
<u>Övriga helägda koncernbolag</u>	<u>5,2</u>	<u>5,2</u>
Summa	2 080,0	2 130,0

*Upplåningen för Botkyrka Kommun är justerad med vidareutlåningen till och från koncernbolagen.

**Via ägandet i Södertörns Energi AB har kommunen borgat för ytterligare 625 miljoner kronor avseende Söderenergi.

Den genomsnittliga räntan på den totala upplåningen uppgår till 2,35 % (2,39 %). Den genomsnittliga kapitalbindningstiden uppgår till 1,9 år (1,9 år) och den genomsnittliga räntebindningen uppgår till 2,6 år (2,3 år). Andelen lån med återstående kapitalbindning under ett år ligger på 37 % (33 %). Andelen lån med återstående räntebindning under ett år ligger på 31 % (39 %). Siffror inom parentes avser föregående månad. Alla nyckeltal ligger inom finanspolicyns ramar. Siffrorna avser Botkyrka kommunkoncern exklusive Söderenergi - energikoncernen redovisas separat.

Kommunens egen upplåning

Av den totala upplåningen uppgick kommunens egen upplåning till cirka 424 mkr. Den externa upplåningen i kommunen uppgick till 610 mkr, samtidigt som cirka 186 mkr netto utlånades till dotterbolagen – huvudsakligen till Stadsnät. Saldot på checkräkningskontot uppgick vid månadsskiftet till 121 mkr.

2016-02-22

Övrigt

Uppföljningen mot finanspolicyn sker för Botkyrkabyggens och kommunens totala upplåning och redovisas i riskrapporten. Som information lämnas även uppgifter för hela kommunkoncernen inklusive energikoncernen för vissa nyckeltal.

Upptagna lån m.m.

Som en del av rapporteringen lämnas även en förteckning över genomförda transaktioner sedan föregående rapport. Denna rapport ska även ses som en återrapporering av genomförda delegationsbeslut när det gäller upptagna lån och genomförda swapaffärer.

Mattias Rensfeldt
Finansansvarig
Internbanken
Botkyrka Kommun

2016-02-22

**Redogörelse för delegationsbeslut avseende lån och räntederivat för
perioden 2016-01-01 – 2016-01-31**

Amorterade lån:

Handelsbanken, 50 mkr (rörl ränta S3M +42 bp) 2016-01-15

Derivat:

Inga derivataffärer.

Mattias Rensfeldt
Finansansvarig
Internbanken
Botkyrka Kommun

FINANSIELL RISKRAPPORT 2016-01-31

INTERNBANKENS TILLGÅNGAR OCH SKULDER (tkr)

Tillgångar		Skulder	
Reverser Söderenergi AB	406 220	Lån Kommuninvest	410 000
Tillf överskottslikviditet	3 780	Banklån	0
Totalt Söderenergi AB	410 000	Kommunens egen likviditet	0
		Totalt Söderenergi AB	410 000
Reverser Botkyrkabyggen	1 060 000	Lån Kommuninvest	1 060 000
Tillf överskottslikviditet	0	Banklån	0
Totalt Botkyrkabyggen	1 060 000	Kommunens egen likviditet	0
		Totalt Botkyrkabyggen	1 060 000
Reverser Stadsnät	185 000	Kommunens egen likviditet	185 000
Totalt Stadsnät	185 000	Totalt Stadsnät	185 000
Finansiering av kommunens egna tillgångar	423 558	Lån Kommuninvest	610 000
Placering räntefond	0	Banklån	0
Utlåning egen likv. SÖEN	0	Lån andra kommuner	0
Utlåning egen likv. BOBY	0	Överskottslikviditet Söderenergi AB	3 780
Utlåning egen likv. Stadsnät	185 000	Överskottslikviditet Botkyrkabyggen	0
Reverser andra kommuner	0		
Reverser Hågelbyparken AB	1 482		
Reverser Upplev Botkyrka AB	3 500		
Reverser IFK Tumba	240		
Reverser Tumba Tennisklubb	0		
Totalt Botkyrka kommun	613 780	Totalt Botkyrka kommun	613 780
SUMMA TILLGÅNGAR	2 268 780	SUMMA SKULDER	2 268 780

RISK AVSEENDE EXTERN UPPLÅNING

Betalningskapacitet och likviditet, mnkr

Betalningsberedskap			
Medel i bank	Checkräknings-kredit	Omsättningsbara pensionsmedel	Total betalningskapacitet
121	300	671	1 093

LCR *			
Inkl. Söderenergi	Betalningskapacitet	Förfall inom 1 år	LCR-mått
	1 093	715	153%

* LCR = Betalningskapacitet/Kapital som förfaller inom 12 månader

Långt ifrån lagom

Kapitalbindning

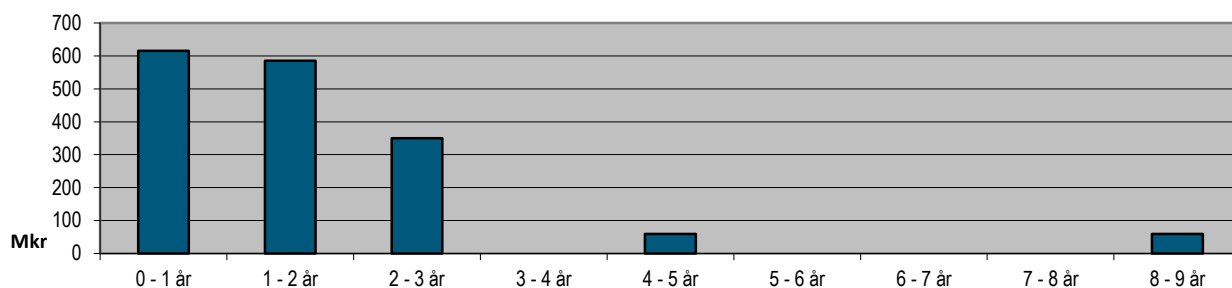
Finansieringsrisk (mäts idag exkl Söderenergi och Steab)

Portfölj	Genomsn kap.bind. tid (år)	Tillåtet intervall enl policy	Kap.bind tid < 1år (mnkr)	%-andel av tot skuld	Tillåtet intervall enl policy	Inom tillåtna intervall enl. finanspolicy?
Botkyrkabyggen	1,65	-	355	33%	-	
Botkyrka kommun	2,30	-	260	43%	-	
Totalt	1,89	1,5 - 4 år	615	37%	0 - 40%	Ja

Förfall inom 12 månader (mnkr)

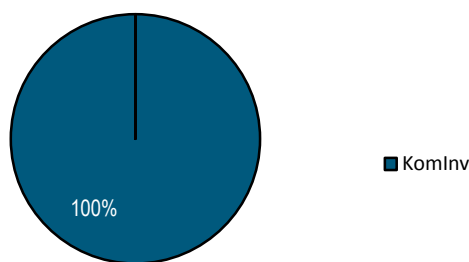
FF-datum	Belopp	Nom ränta
2016-10-12	160	1,290%
2016-10-12	175	-0,194%
2016-10-12	80	-0,194%
2016-12-13	100	-0,281%
2017-01-30	100	-0,123%
Totalt	615	0,189%

Kapitalbindning - förfalloprofil

Skuld per motpart

För upplåning från annan motpart än Kommuninvest ska upplåningen utgöra högst 30% av kommunens totala upplåning.

Finansieringsrisk allt engagemang (inkl Söderenergi och Steab) som information

	Genomsn kap.bind. tid (år)	Kap.bind tid < 1år (mnkr)	%-andel av tot skuld
Totalt	2,33	740	27%

Långt ifrån lagom

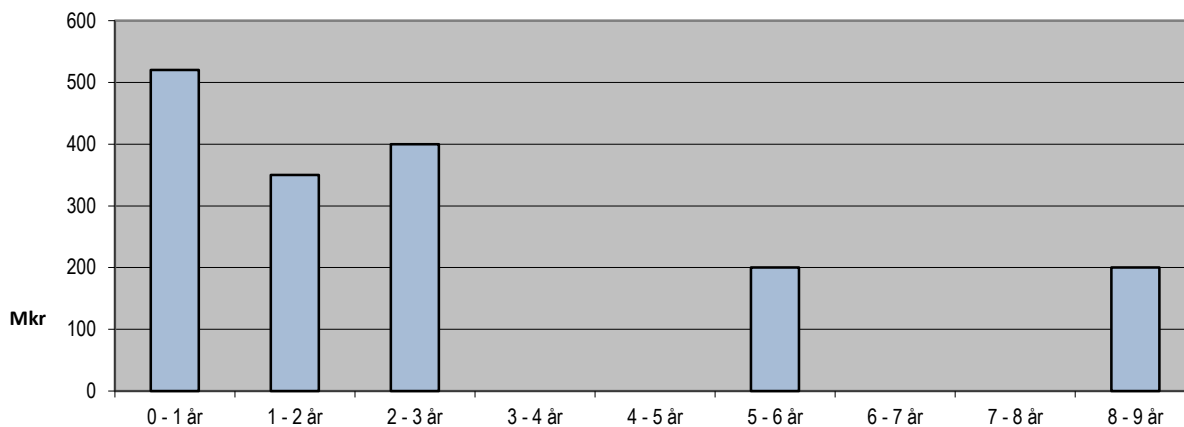
Räntebindning

Ränterisk (mäts idag exkl Söderenergi och Steab)

Portfölj	Genomsn räntebind. tid (år)	Tillåtet intervall enl policy	Ränteb. < 1år (mnkr)	%-andel av tot skuld	Tillåtet intervall enl policy	Inom tillåtna intervall enl. finanspolicy?
Botkyrkabyggen	3,26	-	60	6%		
Botkyrka kommun	1,60	-	460	75%		
Totalt	2,65	1,5 - 4 år	520	31%	≤ 70%	Ja

Räntebindningstiden överstiger kapitalbindningstiden eftersom räntebindningstiden har förlängts med hjälp av derivat.

Räntebindning - förfalloprofil

Ränterisk allt engagemang (inkl Söderenergi och Steab) som information

	Genomsn räntebind. tid (år)	Ränteb. < 1år (mnkr)	%-andel av tot skuld
Totalt	3,28	1 130	36%

Långt ifrån lagom

Kommunkoncernens externa skuld i förhållande till utlåningen till BOBY (exkl Söderenergi och Steab)

Månad	Extern skuld	Räntekostnad Extern skuld (%)	Utlåning BOBY	BOBYs räntekostnad inkl. marginal (%)	Extern skuld BK	BKs räntekostnad (%)
16-01-31	1 670	2,35	1 060	3,40	610	1,10
15-12-31	1 720	2,39	1 060	3,40	660	1,29
15-11-30	1 570	2,60	1 060	3,37	510	1,67
15-10-31	1 570	2,77	1 060	3,60	510	1,74
15-09-30	1 520	2,93	1 060	3,68	510	1,77
15-08-31	1 505	3,00	1 030	3,86	510	1,75
15-07-31	2 195	2,04	1 030	3,82	1200	0,75
15-06-30	2 195	2,06	1 030	3,84	1200	0,76
15-05-31	2 135	2,08	1 030	3,82	1140	0,75
15-04-30	2 135	2,33	1 030	4,00	1140	1,06
15-03-31	2 135	2,51	995	4,31	1140	1,23
15-02-28	2 135	2,52	995	4,36	1140	1,20

Vid en ränteförändring på 1% idag beräknas kommunkoncernens (BK + BOBY) externa räntekostnad på ett år från idag förändras med ca 2,1 mnkr. Beräkningen sker utifrån att samtliga räntor som förändras gör det till 1% högre/lägre ränta än den marknadsränta (Stibor 3M) som idag förväntas gälla vid förändringen. Den totala räntekostnaden på ett år om alla förfallna räntor ersatts med den förväntade marknadsräntan jämförs med vad kostnaden hade blivit om den räntan var 1% högre/lägre än den förväntade marknadsräntan.

MARKNADSVÄRDEN, DERIVAT (mnkr)

Portfölj	Marknadsvärde	MV föreg. månad
Botkyrka kommun	-34,8	-31,6
Botkyrkabyggen	-81,7	-69,6
Söderenergi	-171,6	-156,3
Totalt	-288,2	-257,5

Långt ifrån lagom

Kommunstyrelsen

Granskning av system för budgetansvar och attest

På vårt uppdrag har PwC genomfört en granskning av ovanstående område. Granskningsresultatet i sin helhet framgår av bifogad revisionsrapport.

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att det finns ett ändamålsenligt system för budgetansvar och attest, men att följsamheten till detta system inte i alla delar är tillfredsställande. Nedan utvecklas vår bedömning och i detta sammanhang lämnas även ett antal rekommendationer.

Vi kan konstatera att samtliga nämnder följer reglementets krav kring att fastställa en årlig internbudget, förutom socialnämnden. Att denna nämnd fortfarande inte fastställer en internbudget bedöms anmärkningsvärt, eftersom denna brist även påtalades vid en tidigare granskning under 2013. Att kommunstyrelsen, utifrån sin uppsiktsplikt, inte säkerställt att samtliga nämnder antar en årlig internbudget är otillfredsställande. Omfattningen och detaljeringsgraden på fastställda internbudgetar varierar vidare mellan de olika nämnderna, vilket aktualiserar behov av centrala mallar inom området.

Det är endast fyra av kommunens nämnder (kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden) som följer reglementets krav på att nämnden ska informeras om utsedda budgetansvariga och ersättare i samband med fastställande av internbudget, vilket bedöms vara otillfredsställande.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder, förutom samhällsbyggnadsnämnden, har i sina respektive delegationsordningar lämnat delegation till förvaltningschef alternativt kommundirektör att utse beslutsattestanter. Några återrapportering av denna typ av delegationsbeslut har inte skett till kommunstyrelsen och dessa nämnder under hela 2015. Fyra av dessa nämnder får dock, som tidigare nämnts, information en gång per år om utsedda beslutsattestanter inkl ersättare. Däremot återrapporteras inte delegationsbeslut kring ändring av beslutsattestanter löpande under året till kommunstyrelsen eller någon av nämnderna.

Bedömningen är att frekvensen i den ekonomiska och verksamhetsmässiga rapporteringen till nämnderna under granskad period i stort är förenlig med reglementets krav.

Utifrån hittillsvarande granskning bedömer vi att utbildningsnämndens, socialnämndens samt vård- och omsorgsnämndens ansvarsutövande har varit tillfredsställande för 2015, när det gäller hantering av prognostiserade underskott.

Däremot bedömer vi att tekniska nämndens ansvarsutövande inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att ge några formella uppdrag med anledning prognostiserat underskott, som de enligt reglementet är skyldiga att göra. Tekniska nämnden har inte heller följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet för 2015.

Några rekommendationer lämnas inte kring ovanstående, eftersom sådana redan har lämnats i en tidigare revisionsrapport avseende uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförsörjningsprocess, som är daterad i oktober 2015. Vidare kommer samtliga nämnders ansvarsutövande slutligt att följas upp inom ramen för granskning av årsredovisning 2015 och de nämndvisa sammanträffanden som genomförs under mars 2016.

Vår bedömning är att hantering och omfattning av tilläggsanslag är i enlighet med gällande interna och externa regelverk.

Vidare bedömer vi att gällande beslutsordning kring godkännande av ansökningar om externa projektmedel följs. Beslutsunderlaget till granskade ärenden bedöms vidare vara tillfredsställande, förutom när det gäller beskrivning av eventuella ekonomiska risker kring projektet.

Vi bedömer även att förvaltningarnas förteckningar över beslutsattestanter och ersättare uppfyller reglementets innehållsmässiga krav samt i stort är aktuella. Det senare eftersom de inforas årligen av kommunens centrala ekonomifunktion. Bedömningen är också att utanordningar hanteras enligt interna styrdokument, när det gäller attestmoment och omfattning av kontroller. Enligt uppgift har även antalet utanordningar minskat över tid på grund av stramare interna rutiner, vilket är positivt.

Avslutningsvis bedömer vi att följsamheten till reglementet är tillfredsställande när det gäller jäv och jävsliknande förhållanden kring beslutsattest av resor och logi för förvaltningsledning och kommunledning, förutom när det gäller kommunstyrelsens ordförande. I samband med detta har även oklarheter konstaterats kring tolkningen av kommunstyrelsens principbeslut från 2001-03-05 kring studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Brister har vidare konstaterats när det gäller attestanter inom olika förvaltningar som beslutsattestrat fakturor avseende egna resor och logi. I det av oss granskade urvalet av fakturor, var 10 % felaktigt hanterade.

Utifrån granskningsresultat rekommenderar vi att:

- Kommunstyrelsen tar fram generella och styrande mallar för internbudget samt säkerställer att samtliga nämnder årligen fastställer en internbudget inkl information kring utsedda beslutsattestanter och ersättare till dessa. Detta sker lämpligtvis i samband med implementeringen av den nya budget- och uppföljningsprocessen som kommunfullmäktige fastställde i december 2015.

- Socialnämnden säkerställer att en årlig internbudget fastställs.
- Samhällsbyggnadsnämnden gör en översyn av sin delegationsordning, som i dagsläget bedöms vara undermålig, och i detta sammanhang tillser att delegationsordningen även upptar punkten att utse beslutsattester.
- Kommunstyrelsen och övriga nämnder säkerställer att delegationsbeslut kring ändring av beslutsattester under året återrapporteras till ansvarig nämnd.
- Främst de nämnder som under 2015 erhållit färre än fyra ekonomiska uppföljningsrapporter (inkl delårsrapporterna) behöver ta ställning till frekvensen i uppföljningen. En lämpligt generell rutin framledes är att de månadsrapporter som inforas av kommunledningsförvaltningen, och som upprättas av respektive nämnds förvaltningsorganisation, för vidare sammanställning och redovisning till kommunstyrelsen, även delges nämnderna som ett besluts- eller anmälningsärende.
- En mall utarbetas och publiceras på intranätet, kring vad beslutsunderlaget ska innehålla när det gäller kommunstyrelsens godkännande av externa projektmedel över fastställd beloppsgräns.
- De förvaltningar som lämnat in få blanketter till kommunens centrala ekonomifunktion kring ändring av beslutsattest under 2015, behöver se över sin rutiner för att även säkerställa aktualiteten löpande under året.
- Kommunstyrelsen säkerställer att fastställd beslutsattestordning i reglementet följs, när det gäller resor, logi etc för kommunstyrelsens ordförande.
- Kommunstyrelsen ser över sitt principbeslut från 2001-03-02 kring regler för studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Detta med avseende på aktualitet och huruvida det ska omfatta både tjänstemän och politiker.

Slutligen vill vi lyfta fram att reglerna kring budgetansvar och attester med fördel kan infogas i befintligt redovisningsreglemente, som i detta sammanhang döps om till exempelvis budget-, redovisnings- och attestreglemente. Detta för att begränsa antal styrdokument inom området. Vidare kan vi konstatera att delvis överlappande skrivningar finns i de båda reglementena kring nämndernas budgetansvar. Reglementena innehåller dock inga motstridiga uppgifter inom området, men reglementet för budgetansvar och attest innehåller en betydligt mer utförlig beskrivning av innebörden av nämndernas budgetansvar, än det äldre redovisningsreglementet.

Vi önskar kommunstyrelsens syn på granskningsresultatet och en redovisning av vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av lämnade rekommendationer.

Svaret på denna skrivelse ställs till kommunens revisorer och inges till revisionskontoret på plan 9 i kommunalhuset, senast 2016-06-10.

För kommunens revisorer

Lennart Lindström
Ordförande

Lena Ingren
Vice ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunledning
Socialnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Politiska sekreterare

Revisionsrapport

Granskning av system för budget- ansvar och attest

Botkyrka kommun

Januari 2016
Jan Nilsson
Cert. kommunal revisor

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Revisionsfråga, kontrollmål och revisionskriterier	4
2.3.	Avgränsning, metod och redovisning.....	4
3.	Regelverk och tidigare granskning.....	6
3.1.	Externt regelverk.....	6
3.2.	Internt regelverk.....	6
3.3.	Tidigare granskning.....	7
4.	Granskningsresultat	8
4.1.	Fastställande av internbudget inkl informationskrav.....	8
4.1.1.	Kommentarer	8
4.2.	Frekvens i ekonomisk och verksamhetsmässig rapportering.....	10
4.2.1.	Kommentarer	10
4.3.	Åtgärder med anledning av befarade budgetavvikelser.....	12
4.3.1.	Kommentarer	12
4.4.	Omfattning och hantering av tilläggsanslag.....	13
4.4.1.	Kommentarer	13
4.5.	Hantering av ansökan om externa projektmedel inkl beslutsunderlag.....	14
4.5.1.	Kommentarer	15
4.6.	Aktuella förteckningar över beslutsattestanter och dess innehåll	16
4.6.1.	Kommentarer	16
4.7.	Attestmoment och omfattning av kontroller.....	17
4.7.1.	Kommentarer	17
4.8.	Följsamhet till attestrutiner (jäv eller jävsliknande situationer)	18
4.8.1.	Kommentarer	18
5.	Avslutande kommentarer	20
	Bil 1: Reglementet för budgetansvar och attest	21
	Bil 2: Delar av redovisningsreglementet	28
	Bil 3: Berörda nämnders åtgärder vid prognostiserat underskott.....	29
	Bil 4: Tilläggsanslag.....	32
	Bil 5: Externa projektmedel	33

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att det finns ett ändamålsenligt system för budgetansvar och attest, men att följsamheten till detta system inte i alla delar är tillfredsställande. Nedan utvecklas vår bedömning och i detta sammanhang lämnas även ett antal rekommendationer.

Vi kan konstatera att samtliga nämnder följer reglementets krav kring att fastställa en årlig internbudget, förutom socialnämnden. Att denna nämnd fortfarande inte fastställer en internbudget bedöms anmärkningsvärt, eftersom denna brist även påtalades vid en tidigare granskning under 2013. Att kommunstyrelsen, utifrån sin uppsiktsplikt, inte säkerställt att samtliga nämnder antar en årlig internbudget är otillfredsställande. Omfattningen och detaljeringsgraden på fastställda internbudgetar varierar vidare mellan de olika nämnderna, vilket aktualiserar behov av centrala mallar inom området.

Det är endast fyra av kommunens nämnder (kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden) som följer reglementets krav på att nämnden ska informeras om utsedda budgetansvariga och ersättare i samband med fastställande av internbudget, vilket bedöms vara otillfredsställande.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder, förutom samhällsbyggnadsnämnden, har i sina respektive delegationsordningar lämnat delegation till förvaltningschef alternativt kommundirektör att utse beslutsattestanter. Några återrapportering av denna typ av delegationsbeslut har inte skett till kommunstyrelsen och dessa nämnder under hela 2015. Fyra av dessa nämnder får dock, som tidigare nämnts, information en gång per år om utsedda beslutsattestanter inkl ersättare. Däremot återrapporteras inte delegationsbeslut kring ändring av beslutsattestanter löpande under året till kommunstyrelsen eller någon av nämnderna.

Bedömningen är att frekvensen i den ekonomiska och verksamhetsmässiga rapporteringen till nämnderna under granskad period i stort är förenlig med reglementets krav.

Utifrån hittillsvarande granskning bedömer vi att utbildningsnämndens, socialnämndens samt vård- och omsorgsnämndens ansvarsutövande har varit tillfredsställande för 2015, när det gäller hantering av prognostiserade underskott. Däremot bedömer vi att tekniska nämndens ansvarsutövande inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att ge några formella uppdrag med anledning prognostiserat underskott, som de enligt reglementet är skyldiga att göra. Tekniska nämnden har inte heller följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet för 2015.

Några rekommendationer lämnas inte kring ovanstående, eftersom sådana redan har lämnats i en tidigare revisionsrapport avseende uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförsörjningsprocess, som är daterad i oktober 2015. Vidare kommer samtliga nämnders ansvarsutövande slutligt att följas upp inom ramen för granskning av årsredovisning 2015 och de nämndvisa sammanträffanden som genomförs under mars 2016.

Vår bedömning är att hantering och omfattning av tilläggsanslag är i enlighet med gällande interna och externa regelverk.

Vidare bedömer vi att gällande beslutsordning kring godkännande av ansökningar om externa projektmedel följs. Beslutsunderlaget till granskade ärenden bedöms vidare vara tillfredsställande, förutom när det gäller beskrivning av eventuella ekonomiska risker kring projektet.

Vi bedömer även att förvaltningarnas förteckningar över beslutsattestanter och ersättare uppfyller reglementets innehållsmässiga krav samt i stort är aktuella. Det senare eftersom de inforas årligen av kommunens centrala ekonomifunktion.

Bedömningen är också att utanordningar hanteras enligt interna styrdokument, när det gäller attestmoment och omfattning av kontroller. Enligt uppgift har även antalet utanordningar minskat över tid på grund av stramare interna rutiner, vilket är positivt.

Avslutningsvis bedömer vi att följsamheten till reglementet är tillfredsställande när det gäller jäv och jävsliknande förhållanden kring beslutsattest av resor och logi för förvaltningsledning och kommunledning, förutom när det gäller kommunstyrelsens ordförande. I samband med detta har även oklarheter konstaterats kring tolkningen av kommunstyrelsens principbeslut från 2001-03-05 kring studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Brister har vidare konstaterats när det gäller attestanter inom olika förvaltningar som beslutsattesterat fakturor avseende egna resor och logi. I det av oss granskade urvalet av fakturor, var 10 % felaktigt hanterade.

Utifrån granskningsresultat rekommenderar vi att:

- Kommunstyrelsen tar fram generella och styrande mallar för internbudget samt säkerställer att samtliga nämnder årligen fastställer en internbudget inkl information kring utsedda beslutsattestanter och ersättare till dessa. Detta sker lämpligtvis i samband med implementeringen av den nya budget- och uppföljningsprocessen som kommunfullmäktige fastställde i december 2015.
- Socialnämnden säkerställer att en årlig internbudget fastställs.
- Samhällsbyggnadsnämnden gör en översyn av sin delegationsordning, som i dagsläget bedöms vara undermålig, och i detta sammanhang tillser att delegationsordningen även upptar punkten att utse beslutsattestanter.
- Kommunstyrelsen och övriga nämnder säkerställer att delegationsbeslut kring ändring av beslutsattester under året återrapporteras till ansvarig nämnd.
- Främst de nämnder som under 2015 erhållit färre än fyra ekonomiska uppföljningsrapporter (inkl delårsrapporterna) behöver ta ställning till frekvensen i uppföljningen. En lämpligt generell rutin framledes är att de månadsrapporter som inforas av kommunledningsförvaltningen, och som upprättas av respektive nämnds förvaltningsorganisation, för vidare sammanställning och redovisning till kommunstyrelsen, även delges nämnderna som ett besluts- eller anmälningsärende.
- En mall utarbetas och publiceras på intranätet, kring vad beslutsunderlaget ska innehålla när det gäller kommunstyrelsens godkännande av externa projektmedel över fastställd beloppsgräns.

- De förvaltningar som lämnat in få blanketter till kommunens centrala ekonomifunktion kring ändring av beslutsattestant under 2015, behöver se över sin rutiner för att även säkerställa aktualiteten löpande under året.
- Kommunstyrelsen säkerställer att fastställd beslutsattestordning i reglementet följs, när det gäller resor, logi etc för kommunstyrelsens ordförande.
- Kommunstyrelsen ser över sitt principbeslut från 2001-03-02 kring regler för studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Detta med avseende på aktualitet och huruvida det ska omfatta både tjänstemän och politiker.

Slutligen vill vi lyfta fram att reglerna kring budgetansvar och attester med fördel kan infogas i befintligt redovisningsreglemente, som i detta sammanhang döps om till exempelvis budget-, redovisnings- och attestreglemente. Detta för att begränsa antal styrdokument inom området. Vidare kan vi konstatera att delvis överlappande skrivningar finns i de båda reglementena kring nämndernas budgetansvar. Reglementena innehåller dock inga motstridiga uppgifter inom området, men reglementet för budgetansvar och attest innehåller en betydligt mer utförlig beskrivning av innebörden av nämndernas budgetansvar, än det äldre redovisningsreglementet.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts utifrån kommunens totala utgifts- och inkomstslagsredovisning och en inventering av redovisningsrutinerna. Detta utifrån vägledning för redovisningsrevision från SKYREV (Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer), som i tillämpliga delar bygger på ISA (international Standard of Audit).

Resultatet av analysen visade bl a på behovet av att genomföra en granskning inom detta område, eftersom ett ändamålsenligt system för budgetansvar och attest är en av grundförutsättningarna för tillförlitlighet och säkerhet i den löpande ekonomiska hanteringen.

Utifrån ett äldre och sammanhållet reglemente för budgetansvar och intern kontroll har kommunledningsförvaltningen utarbetat nya styrande och stödjande dokument under 2013, såsom reglemente för intern kontroll inkl tillämpningsanvisningar samt reglemente för budgetansvar och attest. Dessa reglementen fastställdes av kommunfullmäktige 2014-01-30, efter förslag från kommunstyrelsen.

2.2. Revisionsfråga, kontrollmål och revisionskriterier

Revisionsfråga

- Finns det ett ändamålsenligt system för budgetansvar och attest och är följsamheten till detta tillfredsställande?

Kontrollmål

- Fastställande av internbudget inkl information om utsedda budgetansvariga/beslutsattestanter
- Frekvens i ekonomisk och verksamhetsmässig rapportering
- Åtgärder med anledning av befarade budgetavvikelser
- Omfattning och hantering av tilläggsanslag
- Hantering av ansökan om externa projektmedel inkl beslutsunderlag
- Aktuella förteckningar över beslutsattestanter och dess innehåll
- Attestmoment och omfattning av kontroller
- Följsamhet till attestrutiner (jäv eller jävsliknande situationer)

Revisionskriterier utgår från kommunallagen samt interna styrande och stödjande dokument inom området.

2.3. Avgränsning, metod och redovisning

Avgränsning sker enligt revisionsfråga och formulerade kontrollmål. Granskningsobjekt är kommunstyrelsen när det gäller systemets ändamålsenlighet samt samtliga nämnder när det gäller tillämpningen av systemet. Detta i form av följsamhet till reglementet för budgetansvar och attest samt övriga styrande och stödjande dokument.

En uppföljning sker även i tillämpliga delar av tidigare granskning från 2013 av följsamheten till reglementet för budgetansvar och intern kontroll.

Granskningsmetoden är dokumentstudier och verifiering av rutiner, bland annat via genomgång av protokoll och kostnadsslagsanalyser. Detta material har kompletterats via intervjuer.

Granskningsresultatet, per kontrollmål, redovisas i ett sammanhållet avsnitt med vidhängande kommentarer¹. Vidare finns tre olika avsnitt kring regelverk och tidigare granskning, avslutande kommentarer samt sammanfattande bedömning och rekommendationer. Det sistnämnda avsnittet återfinns först i rapporten.

¹ Kommentardelen i respektive avsnitt innehåller granskningsiakttagelser och revisionella bedömningar inkl eventuella rekommendationer.

3. Regelverk och tidigare granskning

3.1. Externt regelverk

Enligt kommunallagen (KL) ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens verksamheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet (KL 6 kap 1 §). I detta ansvar ingår att ta initiativ till att utarbeta och inför kommunfullmäktiges fastställelse bereda styrande dokument, t ex reglemente för budgetansvar och attest.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt (KL 6 kap 7 §).

Om kommunfullmäktige beslutar om en kostnad eller utgift under löpande budgetår, ska beslutet även innefatta en anvisning kring hur utgiften ska finansieras, dvs en medelsanvisning (KL 8 kap 12 §).

3.2. Internt regelverk

Utifrån ett äldre och sammanhållet reglemente för budgetansvar och intern kontroll² utarbetade kommunledningsförvaltningen nya styrande och stödjande dokument under 2013, enligt följande:

- Reglemente för intern kontroll
- Tillämpningsanvisningar till reglemente för intern kontroll
- Reglemente för budgetansvar och attest

Dessa reglementen fastställdes av kommunfullmäktige 2014-01-30, efter förslag från kommunstyrelsen. Tillämpningsanvisningarna fastställdes av kommunstyrelsen 2014-01-07.

Reglementet för budgetansvar och intern kontroll innehåller totalt åtta paragrafer, under följande huvudrubriker:

- Syfte med reglementet
- Budgetansvar
- Attest

Kommunen har även ett redovisningsreglemente, som efter senaste revideringen, fastställdes av kommunfullmäktige 2010-10-28. Redovisningsreglementet innehåller totalt sju paragrafer, under följande huvudrubriker:

- Inledande bestämmelser
- Nämndernas årsredovisning
- Delårsbokslut

² Kommunfullmäktige fastställde ursprungligen ett reglemente för budgetansvar och intern kontroll 1999-04-29. Efter detta har reglementet reviderats vid olika tidpunkter, senast i februari 2006. Detta bl a med anledning av de förändringar som skett avseende attester vid övergången till system för skanning av fakturor.

- Löpande ekonomi- och verksamhetsuppföljning
- Klassificering mellan drift och investering
- Övriga bestämmelser

Reglementet för budgetansvar och attest återfinns i sin helhet i bilaga 1. Vi har valt att bilägga reglementet i sin helhet, eftersom hänvisning till olika paragrafer i reglementet görs löpande i rapporten.

Delar av redovisningsreglementet återfinns i bilaga 2. Detta när det gäller de delar som berörs av denna granskning, såsom rubrikerna och vidhängande paragrafer för löpande ekonomi- och verksamhetsuppföljning samt delårsbokslut.

Kommunens ekonomihandbok, som finns publicerad på intranätet, innehåller information och rutiner inkl blankettmaterial som har bäring på denna granskning, såsom exempelvis:

- Utanordningar
- Beställning behörigheter
- Namnteckning beslutsattester

Kommunfullmäktige har 2015-12-17, efter förslag från kommunstyrelsen, fastställt en ny kommunövergripande budget- och uppföljningsprocess. I denna process, som gäller fr o m 2017, regleras även tidplan för och vissa innehållsmässiga krav på nämndernas internbudgetar.

3.3. Tidigare granskning

Inom ramen för 2013 års revisionsplan utarbetades en revisionsrapport över granskning av reglemente för budgetansvar och intern kontroll, som överlämnades för kännedom till kommunstyrelsen, med en revisionskrivelse daterad 2013-06-03.

Den sammanfattande bedömningen i revisionsrapporten var att reglementet för budgetansvar och intern kontroll inte i alla delar var ändamålsenligt. Granskningen visade även på vissa nämnders bristande följsamhet till delar av reglementet, när det gällde:

- Frekvens i ekonomisk rapportering till nämnd
- Nämnds fastställande av internbudget
- Information till berörd nämnd om utsedda budgetansvariga och beslutsattester
- Åtterrapporing till nämnd kring genomförd intern kontroll
- Externa projektmedel och kommunstyrelsens medgivande

I revisionsrapporten lyftes även fram att ett ambitiöst utvecklingsarbete inom området pågick i kommunen. Detta bl a via kommunledningsförvaltningens översyn av reglemente och tillämpningsföreskrifter inom området samt tillskapandet av en grupp för intern kontroll bestående av en representant från de olika förvaltningarna. Mot bakgrund av detta förutsattes att identifierade brister och de framåtsyftande synpunkter som lämnades i revisionsrapporten skulle beaktas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Mot ovanstående bakgrund ska föreliggande granskning ses, som tar sin utgångspunkt i ändamålsenligheten i kommunens system för budgetansvar och attest samt följsamheten till detta.

4. Granskningsresultat

4.1. Fastställande av internbudget inkl informationskrav

Kontrollmål: Nämnderna fastställer internbudget och erhåller information om utsedda budgetansvariga/beslutsattestanter.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att nämnden årligen ska fastställa en detaljerad internbudget och inom given budgetram formulera mål och åtaganden för att bidra till kommunfullmäktiges mål. Internbudgeten ska vara lagd på en sådan nivå att den är till stöd vid uppföljnings- och prognosarbete (§ 2). Nämnden ska årligen, i samband med beslut om internbudget, informeras om utsedda budgetansvariga/beslutsattestanter och ersättare för dessa (§ 3 och 6).

Verifiering har skett via genomgång av protokoll och handlingar för kommunstyrelsen och samtliga nämnder, avseende 2014 och 2015. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.1.1. Kommentarer

Nedan redovisas när kommunstyrelsen, i egenskap av nämnd, och övriga nämnder fastställde sin internbudget för 2015 samt om information i detta sammanhang har lämnats om beslutsattestanter (BA) och ersättare³.

Nämnd	Beslut om internbudget	Information om BA
KS	Ja, feb 2015	Nej
Avux	Ja, jan 2015	Nej
KoF	Ja, feb 2015	Ja
UN	Ja, dec 2014	Nej
SN	Nej	Nej
VoO	Ja, dec 2014	Nej
TN	Ja, apr 2015 ⁴	Ja
SBN	Ja, feb 2015	Ja
MoH	Ja, feb 2015	Ja

Av sammanställningen framgår att samtliga nämnder har fastställt en internbudget för 2015⁵, förutom socialnämnden. När det gäller socialnämnden kan vi konstatera att denna nämnd inte heller fastställt en internbudget för 2014. Detta förhållande har även påtalats i en tidigare granskning av reglemente för budgetansvar och

³ I detta sammanhang har vi utgått från att budgetansvarig och beslutsattestant sammanfaller på individnivå.

⁴ Normalt tar tekniska nämnden sin internbudget i februari. Att internbudgeten för 2015 togs så sent som i april har att göra med tillskapandet av en ny teknisk förvaltning fr o m 2015-01-01 och vidhängande "inkörningsproblem".

⁵ Omfattning, detaljeringsgrad och layout på fastställda internbudgetar varierar mellan de olika nämnderna.

intern kontroll från 2013. I den nya budget- och uppföljningsprocessen, som kommunfullmäktige fastställde i december 2015 och som gäller för 2017, stadgas följande kring nämndernas internbudgetar:

"I slutet av januari det aktuella budgetåret ska nämnderna rapportera till kommunstyrelsen hur man fördelat den av kommunfullmäktige tilldelade budgetramen för olika verksamheter. Nämnderna ska också rapportera de volymer, nyckeltal, årsarbetare och anställda med mera som ligger till grund för fördelningen av internbudgeten. Internbudgeten ska vara beslutad av respektive nämnd".

Det är endast fyra av kommunens nämnder som informerats om utsedda beslutsattestanter och ersättare till dessa i samband med fastställande av internbudget för 2015. Dessa nämnder är kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Samtliga nämnder, förutom samhällsbyggnadsnämnden⁶, har i sina delegationsordningar reglerat beslut kring utseende av beslutsattestanter. Delegation kring detta har lämnats till respektive förvaltningschef, när det gäller nämnderna, och till kommundirektören när det gäller kommunstyrelsen i egenskap av nämnd för kommunledningsförvaltningen⁷. Ingen återrapportering av dessa delegationsbeslut har skett för 2015.

Vi kan konstatera att samtliga nämnder följer reglementets krav kring att fastställa en årlig internbudget, förutom socialnämnden. Att denna nämnd fortfarande inte fastställer en internbudget bedöms anmärkningsvärt, eftersom denna brist även påtalades vid en tidigare granskning under 2013. Att kommunstyrelsen, utifrån sin uppsiktsplikt, inte säkerställt att samtliga nämnder antar en årlig internbudget är otillfredsställande. Omfattningen och detaljeringsgraden på fastställda internbudgetar varierar vidare mellan de olika nämnderna, vilket aktualiserar behov av centrala mallar inom området.

Det är endast fyra av kommunens nämnder som följer reglementets krav på att nämnden ska informeras om utsedda budgetansvariga och ersättare i samband med fastställande av internbudget, vilket bedöms vara otillfredsställande.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder, förutom samhällsbyggnadsnämnden, har i sina respektive delegationsordningar lämnat delegation till förvaltningschef alternativt kommundirektör att utse beslutsattestanter. Några återrapportering av denna typ av delegationsbeslut har inte skett till kommunstyrelsen och dessa nämnder under hela 2015. Fyra nämnder får dock, som tidigare nämnts, information en gång per år om utsedda beslutsattestanter inkl ersättare. Däremot återrapporteras inte delegationsbeslut kring ändring av beslutsattestanter löpande under året till kommunstyrelsen eller någon av nämnderna.

⁶ Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning fastställdes 2007-02-01. Beslut om tillägg till delegationsordningen fattades dock 2014-06-10 och 2015-05-19. Detta utifrån ändringar i plan- och bygglagen.

⁷ I huvuddelen av delegationsordningarna kommenteras att utseende av andra attestanter än beslutsattestant, t ex mottagningsattestant, är en verkställighetsåtgärd.

Vi rekommenderar att socialnämnden säkerställer att en årlig internbudget fastställs.

Vi rekommenderar vidare att kommunstyrelsen tar fram generella och styrande mallar för internbudget samt säkerställer att samtliga nämnder årligen fastställer en internbudget inkl information kring utsedda beslutsattester och ersättare till dessa. Detta sker lämpligtvis i samband med implementeringen av den nya budget- och uppföljningsprocessen som kommunfullmäktige fastställde i december 2015.

Vi rekommenderar även att samhällsbyggnadsnämnden gör en översyn av sin delegationsordning, som i dagsläget bedöms vara undermålig, och i detta sammanhang tillser att delegationsordningen även upptar punkten att utse beslutsattester.

Vidare rekommenderar vi att kommunstyrelsen och övriga nämnder säkerställer att delegationsbeslut kring ändring av beslutsattester under året återrapporteras till ansvarig nämnd.

4.2. Frekvens i ekonomisk och verksamhetsmässig rapportering

Kontrollmål: Tillräcklig frekvens i ekonomisk och verksamhetsmässig rapportering.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att nämnden kontinuerligt ska hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling (§ 2). Av bilaga 2 framgår vad redovisningsreglementet stadgar kring delårsbokslut samt löpande ekonomi- och verksamhetsuppföljning.

Verifiering har skett via genomgång av kommunstyrelsens och samtliga nämnders protokoll och handlingar för 2015. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.2.1. Kommentarer

Nedan redovisas antalet uppföljningar av ekonomin under 2015, för kommunstyrelsen i egenskap av både styrelse och nämnd samt övriga nämnder. Detta exkl eventuell redovisning av föregående års bokslutsresultat.

Nämnd	Antal uppföljningstillfällen
KS	4
Avux	4
KoF	3
UN	9
SN	5
VoO	5
TN	5
SBN	3
MoH	3

Vi kan konstatera att samtliga nämnder för 2015 har erhållit fler ekonomiska uppföljningsrapporter än de tertialvisa delårsrapporterna, som är styrda utifrån

kommunstyrelsens övergripande ansvar för ekonomin, inkl lagstiftningskrav kring delårsrapport.

Antalet ekonomiska uppföljningsrapporter för respektive nämnd under 2015 ligger i intervallet tre till nio⁸. Det är upp till respektive nämnd att ta ställning till uppföljningsfrekvensen, utifrån sitt odelade ansvar för den av kommunfullmäktige erhållna ekonomiska ramen samt tolkning av reglementets krav kring ”*att kontinuerligt hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter*”. I detta sammanhang kan vi konstatera att kommunstyrelsen även utgör nämnd när det gäller kommunledningsförvaltningens verksamhet.

På förvaltningsnivå lämnas månatliga ekonomiska rapporter per mars, juni och oktober till kommunledningsförvaltningen⁹. Detta förutom de tertialvisa delårsrapporterna. Under 2015 har en sammanställning av dessa ekonomiska rapporter inkl prognoser per juni och oktober delgetts kommunstyrelsen som ett anmälningssärendet på sammanträdet i september och i november. I och med detta kan vi konstatera att kommunstyrelsen, både i egenskap av styrelse och nämnd, erhållit fyra ekonomiska rapporter under 2015 (inkl delårsrapporterna). De rapporter som lämnats som anmälningssärenden till kommunstyrelsen innehåller samtliga ansvarsområden, vilket innebär att styrelsen kan följa upp både sin egen ekonomi¹⁰ och den totala ekonomin för samtliga nämnder.

Vi kan även konstatera att kommunstyrelsen och nämnderna löpande under året erhåller en verksamhetsmässig rapportering. Detta i form av olika typer av information från förvaltningsledning m fl samt behandling av olika verksamhetsärenden under året, bl a de obligatoriska delårsrapporterna vars frekvens regleras i det av kommunfullmäktige fastställda redovisningsreglementet.

Vi bedömer att frekvensen i den ekonomiska och verksamhetsmässiga rapporteringen till nämnderna under granskad period i stort är förenlig med reglementets krav.

Vi rekommenderar i första hand att de nämnder, som under granskad period, erhållit färre än fyra ekonomiska uppföljningsrapporter (inkl delårsrapporterna) tar ställning till frekvensen i uppföljningen. En lämplig generell rutin framledes är att de månadsrapporter som införas av kommunledningsförvaltningen, och som upprättas av respektive nämnds förvaltningsorganisation, för vidare sammanställning och redovisning till kommunstyrelsen, även delges nämnderna som ett besluts- eller anmälningssärende.

⁸ Utbildningsnämnden har behandlat nio ekonomiska rapporter under 2015 (inkl de två delårsrapporterna), utifrån ett principbeslut om månadsvis rapportering. På nämndens sammanträde 2015-12-15, under paragrafen förvaltningschefen informerar, konstaterades följande: ”Förvaltningen gör nu bedömningen att det inte längre är nödvändigt med ekonomiska månadsuppföljningar och att man nu kan återgå till normaltillstånd. Vid behandling av internkontrollplanen kommer ett förtydligande göras om de förändrade rutinerna med färre månadsrapporteringar till nämnden”.

⁹ En månadsuppföljning per december sker även, men denna ska lämnas in i slutet av januari året efter.

¹⁰ Månadsrapporterna är specificerade per nämnd/ansvarskod. Kommunstyrelsens ansvar som nämnd omfattar ansvarskod 15 (Kommunstyrelse) och ansvarskod 15 (Exploatering/KS).

4.3. Åtgärder med anledning av befarade budgetavvikelser

Kontrollmål: Åtgärder vidtas vid befarad budgetavvikelse för att undvika att budgeten överskrids.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att vid befarad budgetavvikelse ska nämnden snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vid konflikt mellan mål och resurser sätter resurserna gränsen för måluppfyllelsen. Nämnden får således inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift eller medgiven ram för respektive investeringsprojekt. Medför lagstiftning att resurserna överskrids ska detta omgående anmälas till kommunstyrelsen. Innan anmälan ska nämnden noggrant ha prövat möjligheterna till omprioriteringar, besparingar och/eller ökade intäkter. Detta gäller både för drift som investering.

Vid anmälan om risk för budgetöverskridande av investeringsprojekt så ska redogörelsen även lämnas för konsekvenserna för den årliga driften av färdigställt projekt (§ 2). I redovisningsreglementet finns delvis samma skrivningar kring åtgärder vid befarade budgetavvikelser (bil 2, § 4), som i reglementet för budgetansvar och attester.

Verifiering har skett via genomgång av protokoll och handlingar 2015 för kommunstyrelsen och samtliga nämnder, främst när det gäller de tertialvisa delårsrapporterna. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.3.1. Kommentarer

Vi har i detta sammanhang granskat berörda nämnders vidtagna åtgärder med anledning av prognostiserade budgetöverskridanden på helårsbasis i delårsrapport per april, dvs utbildningsnämnden (-10,5 mnkr), socialnämnden (-22,8 mnkr), vård- och omsorgsnämnden (-19,0 mnkr) samt tekniska nämnden (-7,2 mnkr).

Kommunstyrelsen beslutade 2015-06-08, vid behandling av delårsrapport per april, att uppmana utbildningsnämnden, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt tekniska nämnden att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder med syfte att minimera underskotten 2015. Vi kan konstatera att samtliga dessa nämnder har lämnat ovanstående redovisning i delårsrapport per augusti, förutom tekniska nämnden. I bilaga 3 lämnas en närmare redovisning av berörda nämnders beslut och vidtagna åtgärder med anledning av prognostiserade underskott för 2015.

Kommunstyrelsen beslutade 2015-10-05, vid behandling av delårsrapport per augusti, att uppmana utbildningsnämnden (-17,5 mnkr), socialnämnden (-14,0 mnkr), vård- och omsorgsnämnden (-20,5 mnkr) samt tekniska nämnden (-11,3 mnkr) att minimera underskotten 2015. De prognostiserade underskotten på årsbasis redovisas inom parantes och hur nämnderna lyckats med att minska underskotten kommer slutligen att följas upp inom ramen för granskning av årsredovisning 2015 och nämndernas ansvarsutövande.

I revisionsrapport kring uppföljande granskning av investeringsprojekt inkl lokalförsörjningsprocess, daterad i oktober 2015, har vi konstaterat att tekniska nämnden inte följer reglementet kring budgetansvar och attester. Detta när det gäller hantering av prognostiserade underskott samt att lämna en redogörelse för konsekvenser för den årliga driften av färdigställt investeringsprojekt vid prognos-

tiserat budgetöverskridande. Rekommendationer har lämnats med anledning av dessa brister. Rapporten har tillsammans med en revisionskrivelse, daterad 2015-11-02, översänts för yttrande till både tekniska nämnden och kommunstyrelsen.

Vi bedömer att utbildningsnämndens, socialnämndens samt vård- och omsorgsnämndens ansvarsutövande har varit tillfredställande under 2015, när det gäller hantering av prognostiserade underskott. Däremot bedömer vi att tekniska nämndens ansvarsutövande inte har varit tillfredsställande. Detta eftersom nämnden endast passivt godkänt de ekonomiska rapporterna från förvaltningen utan att ge några formella uppdrag med anledning prognostiserat underskott, som de enligt reglementet är skyldiga att göra. Tekniska nämnden har vidare inte följt kommunstyrelsens uppmaning att i samband med delårsrapport per augusti redogöra för vidtagna och planerade åtgärder för att minimera underskottet för 2015.

Några rekommendationer lämnas inte kring ovanstående, eftersom sådana redan har lämnats i en tidigare revisionsrapport som är daterad i oktober 2015.

4.4. Omfattning och hantering av tilläggsanslag

Kontrollmål: Omfattning och hantering av tilläggsanslag inkl medelsanvisning kring dessa.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under året kan bevilja nämnd tilläggsanslag i de fall en riktad avsättning gjorts till styrelsens eller fullmäktiges förfogande i avvaktan på ytterligare underlag/beslut. I övrigt medges tilläggsanslag endast i undantagsfall och då om det finns särskilda skäl. Anslag för exploateringsverksamheten kan lämnas i särskilda beslut under året (§ 2). Av delavsnitt 3.1 framgår vidare kommunallagens regler kring medelsanvisning vid beslut om tilläggsanslag.

Verifiering har skett via genomgång av protokoll och handlingar 2015 för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.4.1. Kommentarer

I ettårsplan 2015 har 100,0 mnkr avsatts för investeringsändamål¹¹, i form av upprustning av skolor och förskolor. Utifrån detta har kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beviljat tilläggsanslag på 120,2 mnkr under året. Överskjutande 20,2 mnkr har finansierats via ökad upplåning, enligt medelsanvisning i besluten.

Vidare har i ettårsplan 2015 avsatts 20,0 mnkr på driftbudgeten till kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges förfogande samt 5,0 mnkr som volymreserv¹². Utifrån detta har styrelse och fullmäktige under året beviljat tilläggsanslag på totalt

¹¹ Vidare finns avsatt 140,0 mnkr för särskilda ändamål. Detta eftersom det vid ettårsplanens fastställelse fanns flera upprustningar/ombyggnationer som var under beredning och där det var för tidigt att fastställa exakta belopp.

¹² Detta är en avsättning för att kunna kompensera nämnderna vid oförutsedda volymökningar.

63,0 mnkr, vilket är 38,0 mnkr utöver avsatta medel. Detta beror på ett tilläggsanslag på 45,1 mnkr för utökad kapitalinsats i Kommuninvest¹³, som enligt medelsanvisning i beslutet finansieras via ökad upplåning inom fastställd låneram.

I bilaga 4 finns en detaljsammanställning över beslut om beviljade tilläggsanslag under 2015 samt medelsanvisning avseende dessa.

Vi kan konstatera att det råder en restriktiv hållning i kommunen, när det gäller tilläggsanslag. Huvuddelen av tilläggsanslagen beviljas för sådant där en riktad avsättning gjorts till styrelsens och fullmäktiges förfogande i avvaktan på ytterligare underlag och beslut. I övrigt medges tilläggsanslag endast i undantagsfall och då om det finns särskilda skäl, vilket granskningen visar. Det finns ett antal begäran om tilläggsanslag från nämnderna under 2015 som inte beviljats av styrelse och/eller fullmäktige under året, utan istället hänskjutits för ställningstagande i samband med flerårsplan 2016-2019.

Det är dock tveksamt att delar av avsatta medel till kommunstyrelsens förfogande historiskt har används för att årligen lämna bidrag till föreningar, t ex Antidiskrimineringsbyrån. I en översyn av föreningsbidrag inom kommunstyrelsen daterad 2015-08-28, som aktualiserats av en revisionsrapport från november 2014 kring samverkan och stöd gentemot ideell sektor, kommenteras detta på följande sätt:

"Kommunstyrelsens befogenhet att använda medel till förfogande för att stötta enskilda föreningar framgår däremot inte av befintliga styrdokument. Att möjligheten till föreningsstöd finns inom ramen för dessa medel är inget som är känt eller publikt kommunicerat, varför det går att ifrågasätta bidragsgivningen ur ett transparens-, demokrati-, likställighets- och rättviseperspektiv".

Årligen återkommande bidrag till t ex Antidiskrimineringsbyrån ingår numera i den ordinarie budgeten för kommunledningsförvaltningen.

Vi bedömer att hantering och omfattning av tilläggsanslag är i enlighet med gällande interna och externa regelverk.

4.5. Hantering av ansökan om externa projektmedel inkl beslutsunderlag

Kontrollmål: Kommunstyrelsens godkännande vid ansökan om projektmedel över 25 basbelopp inkl standard på beslutsunderlag.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att ansökan av externa projektmedel över 25 basbelopp¹⁴ ska godkännas av kommunstyrelsen. Till styrelsen ska lämnas en redogörelse över projektets innehåll, syfte och eventuella krav på kommunal insats. Därutöver ska eventuella ekonomiska risker för kommunen belysas (§ 2).

¹³ Botkyrka är tillsammans med 90 % av landets kommuner, landsting och regioner medlem i Kommuninvest och har merparten av sin upplåning där. EU har infört ett nytt regelverk för banker och kreditinstitut (Basel III), med syfte att minska risken för nya finansiella kriser, som även berör Kommuninvest. Regelverket innebär ett krav på att upprätthålla en större andel eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, det så kallade bruttosoliditetskravet.

¹⁴ Beloppsgränsen var 10 basbelopp i tidigare reglemente för budgetansvar och intern kontroll. Basbeloppet för 2015 är 44,5 tkr (44,4 tkr 2014), vilket innebär en aktuell beloppsgräns på 1 112 tkr (1 110 tkr för 2014).

Verifiering har skett via genomgång av protokoll och handlingar 2014 och 2015 för styrelsen och samtliga nämnder. Detta har kompletterats via intervjuer och analys av jämförande statistik för perioden 2008 till 2013.

4.5.1. Kommentarer

I nedanstående tabell redovisas antal ärenden som kommunstyrelsen behandlat när det gäller godkännande av ansökningar om externa projektmedel 2008 till 2015.

Under perioden 2008 till 2013 låg antalet årliga beslut om godkännande i kommunstyrelsen kring ansökan om externa projektmedel, i intervallet 8 till 12. För 2014 minskade antalet till två och för 2015 är antalet sex. Denna minskning beror främst på att beloppsgränsen för kommunstyrelsens godkännande höjdes från 10 till 25 basbelopp 2014, dvs från 10 till 25 basbelopp.

I bilaga 5 redovisas antalet beslut om godkännande av ansökan om externa projektmedel i kommunstyrelsen under perioden 2008 till 2015, fördelat på den nämnd/förvaltning som ansökan avser.

Genomgång av de sex ärenden som under 2015 behandlats av kommunstyrelsen visar att beslutsunderlagen innehåller en redogörelse över projektets innehåll, syfte och krav på kommunal insats. Däremot belyses inte eventuella ekonomiska risker för kommunen i granskade beslutsunderlag.

Efter genomgång av samtliga nämnders protokoll för 2015 kan vi konstatera att totalt 14 ärenden har behandlats, som avser ansökan om externa projektmedel. Sex av dessa ansökningar avser projektmedel över gällande beloppsgräns och dessa har lyfts upp för kommunstyrelsens godkännande, enligt gällande regelverk.

Vi bedömer att gällande beslutsordning kring godkännande av ansökningar om externa projektmedel följs. Beslutsunderlaget till granskade ärenden bedöms vidare vara tillfredsställande, förutom när det gäller beskrivning av eventuella ekonomiska risker kring projektet.

Vi rekommenderar att en mall utarbetas och publiceras på intranätet, kring vad beslutsunderlaget ska innehålla när det gäller kommunstyrelsens godkännande av externa projektmedel över fastställd beloppsgräns.

4.6. Aktuella förteckningar över beslutsattestanter och dess innehåll

Kontrollmål: Aktuella förteckningar över beslutsattestanter som uppfyller de innehållsmässiga kraven i reglementet.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att förvaltningschef ansvarar för att upprätta och hålla en aktuell förteckning över utsedda beslutsattestanter, där det även tydligt ska framgå omfattningen av attesträkten. Av förteckningen över utsedda beslutsattestanter och dess ersättare ska följande framgå (§ 6):

- Beslutsattestant (namn och tjänstetitel)
- Namnteckning (beslutsattestant)
- Ersättare (namn och tjänstetitel)
- Namnteckning (ersättares)
- Ansvar, namn och nummer
- Verksamhet
- Eventuell aktivitets-/projekt-/objektкод.

Verifiering har skett via genomgång av samtliga förvaltningars attestförteckningar för 2015, som lämnats in till kommunens centrala ekonomifunktion, och deras aktualitet. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.6.1. Kommentarer

Samtliga förvaltningars förteckningar över utsedda beslutsattestanter och ersättare är upprättade utifrån den blankettmall som finns på intranätet, vilket innebär att förteckningarna innehåller de uppgifter som stadgas i reglementet. Förteckningarna infordras vidare årligen av kommunens centrala ekonomifunktion och samtliga granskade förteckningar är daterade under 2015.

I nedanstående tabell redovisas antal inlämnade blanketter vid ändring av beslutsattestant, per förvaltning, avseende 2015.

Förvaltning	Antal ändringsblanketter
KLF	7
Avux	9
KoF	1
UF	19
SF	12
VoO	16
TF	1
SBF	1
Totalt	66

Antalet inlämnade blanketter kring ändring av beslutsattestanter under 2015, till kommunens centrala ekonomifunktion, varierar per förvaltning mellan ett och 19.

Vi bedömer att förvaltningarnas förteckningar över beslutsattestanter och ersättare uppfyller reglementets innehållsmässiga krav samt i stort är aktuella. Det senare eftersom de infordras årligen av kommunens centrala ekonomifunktion.

Vi rekommenderar de förvaltningar som lämnat in få blanketter, till den centrala ekonomifunktionen kring ändring av beslutsattestant under 2015, att se över sin rutiner för att även säkerställa aktualiteten löpande under året.

4.7. Attestmoment och omfattning av kontroller

Kontrollmål: Attestmoment och tillräcklig omfattning av kontroller vid hantering av utbetalningar.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att attestera innebär kontroll av att alla transaktioner granskas innan utbetalning sker. Attestanterna är var för sig ansvariga för sina respektive åtgärder. I reglementet finns följande attestmoment med vidhängande kontrollåtgärder beskrivna¹⁵:

- Gransknings-/mottagningsattest
- Beslutsattest
- Behörighetsattest

Vid elektronisk hantering sker behörighetskontroll via ekonomisystemet/personalsystemet enligt uppsatta regler. Vid manuell hantering utförs kontrollen av den som registrerar transaktionen (§ 8).

Av reglementet för budgetansvar och attest framgår att attestarbetet ska utformas så att den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig. Kontrollkostnaden ska stå i rimlig proportion till riskerna. Rutinerna ska minimera risken för felaktiga utbetalningar. Vid utformning av attestrutiner ska bl a beaktas ansvarsfördelning, kompetens, självständighet samt jäv eller jävsliknande situation (§ 7).

Vid utanordningar, dvs manuella utbetalningar, finns en särskild rutin fastställd som berördes i delavsnitt 3.2. Av denna rutin framgår att:

- Samma person får inte både gransknings- och beslutsattestera
- En person får inte beslutsattestera egna utlägg eller representation där denne själv deltagit
- Om det saknas uppgifter på blanketten eller om den inte är korrekt ifylld, så skickas den i retur tillsammans med ett följebrev som informerar om vad som behöver åtgärdas.

Verifiering har skett via genomgång av styrande och stödjande dokument. Detta har kompletterats via intervjuer och urvalsmässig granskning av 35 utanordningar under 2015.

4.7.1. Kommentarer

Vår urvalsmässiga granskning av 35 utanordningar för 2015 visar att samtliga utanordningar var attesterade av behörig beslutsattestant, olika personer har gransknings- och beslutsattestrat samt ingen person har beslutsattestrat egna utlägg eller representation. Vidare var granskade utanordningar komplett ifyllda.

¹⁵ De olika kontrollåtgärderna framgår av bilaga 1.

Uppläggnings av behörigheter i ekonomisystemet Aditros moduler RoR och IoF har inte närmare granskats. Vi kan dock konstatera att det finns en dokumenterad rutin och beställningsblanketter kring detta i ekonomihandboken, som är publicerad på kommunens intranät. Vidare är det så att när väl behörigheter lagts upp i systemet säkerställs den så kallade tvåhandsprincipen och att endast behöriga attestanter kan attestera aktuella ansvarskoder.

Vi bedömer att utanordningar hanteras enligt interna styrdokument, när det gäller attestmoment och omfattning av kontroller. Enligt uppgift har även antalet utanordningar minskat över tid på grund av stramare interna rutiner, vilket är positivt.

4.8. Följsamhet till attestrutiner (jäv eller jävsliknande situationer)

Kontrollmål: Tillfredställande följsamhet till attestrutiner när det gäller jäv och jävsliknande förhållanden.

Av fastställt reglemente för budgetansvar och attest framgår att den som utför kontrollen inte får kontrollera in- och utbetalningar till sig själv eller närstående. Detsamma gäller kostnader i tjänsten (till exempel vid resor, kurser, konferenser eller liknande tillfällen då personen själv deltagit) och kostnader av personlig karaktär. Detta innefattar också bolag eller föreningar där den kontrollansvarige eller närstående har ägarintressen eller ingår i ledningen. Attest får heller inte ske om det finns någon annan särskild omständighet som kan rubba förtroendet för opartiskhet. För bedömning av om jäv föreligger ska försiktighetsprincipen tillämpas. Föreligger jäv ska beslutsattesten utföras av överordnad chef (§ 7).

Kommunstyrelsens ordförande ska beslutsattestera kommundirektörens fakturor/utlägg i de fall attesträtten är begränsad enligt denna paragraf. På motsvarande sätt ska kommundirektören beslutsattestera förvaltningschefernas fakturor/utlägg. Transaktioner avseende kommunstyrelsens ordförande ska beslutsattesteras av kommunfullmäktiges ordförande (§ 7).

Verifiering har skett via registeranalys avseende kostnadsslag för resor, logi m m (kostnadsslag 7054 - 7058) för perioden januari till december 2015. Detta har kompletterats via intervjuer.

4.8.1. Kommentarer

Urvalsmässig granskning har skett av 70 verifikationer avseende resor och logi. Granskning har skett av centrala och lokala ansvarskoder för kommunledningsförvaltningen och samtliga fackförvaltningar.

Granskningen visar att kommunstyrelsens ordförande har beslutsattestert kommundirektörens åtta verifikationer i urvalet samt att kommundirektören har beslutsattestert förvaltningschefernas nio verifikationer i urvalet.

Däremot har kommunstyrelsens ordförandes två verifikationer i urvalet inte beslutsattestrats av kommunfullmäktiges ordförande, vilket reglementet föreskriver, utan av chefstjänstemän på kommunledningsförvaltningen. Den ena verifikationen är en faktura avseende tågresa till Köpenhamn som beslutsattestrats av ekonomichefen. Den andra verifikationen är en utanordning som avser utlägg för hotell i Mexiko i maj 2015 på 5 tkr, i samband med Nordic Clean Technology

Conference, som beslutsattesterats av kanslichefen¹⁶. Regeringskansliet har enligt uppgift stått för kostnaden för själva flygresan. När det gäller denna konferensresa har vi tagit del av ett pressmeddelande som finns publicerat på regeringskansliets webbplats, som i valda delar citeras nedan:

"Under första kvällen håller energiministern ett anförande på ett svensk-mexikanskt seminarium om smarta elnät. Andra dagen medverkar Baylan på det sammordiska eventet Nordic Clean Technology Conference, där han inlednings- talar tillsammans med den danska energiministern och representanter från övriga nordiska länder. Besöket i Mexico City blir ett tillfälle att träffa mexikanska beslutsfattare och representanter för näringslivet. Med på resan följer Katarina Berggren, kommunstyrelsens ordförande i Botkyrka, som ska redogöra för kommunens arbete med hållbar energiförsörjning".

Resterande 51 verifikationer i urvalet avser olika verksamheter inom samtliga förvaltningar. När det gäller 46 av dessa rese- och logifakturer har beslutsattest skett av överordnad chef (90 %). Övriga fem fakturer har dock beslutsattesterats av samma person som fakturan avser (10 %), vilket inte är förenligt med reglementets regler.

Kommunstyrelsen fastställde 2016-02-01 en plan för intern kontroll 2016, utifrån styrelsens övergripande ansvar. Ett av de 19 kontrollmomenten är att följa upp att överordnade attesterar personliga eller förtroendekänsliga fakturer/utlägg. Denna kontroll ska omfatta samtliga förvaltningar. Liknande kontroller genomfördes även inom ramen för motsvarande plan för 2015.

Vi bedömer att följsamheten till reglementet är tillfredsställande när det gäller jäv och jävsliknande förhållanden kring beslutsattest av resor och logi för förvaltningsledningar och kommunledning, förutom när det gäller kommunstyrelsens ordförande. I samband med detta har även oklarheter konstaterats kring tolkningen av kommunstyrelsens principbeslut från 2001-03-05 kring studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Brister har vidare konstaterats när det gäller attestanter inom olika förvaltningar som beslutsattesterat fakturer avseende egna resor och logi. I det av oss granskade urvalet av fakturer, var 10 % felaktigt hanterade.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att fastställd beslutsattestordning i reglementet följs, när det gäller resor, logi etc för kommunstyrelsens ordförande.

Vi rekommenderar även att kommunstyrelsen ser över sitt principbeslut från 2001-03-02 kring regler för studieresor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör. Detta med avseende på aktualitet och huruvida det ska omfatta både tjänstemän och politiker.

¹⁶ I underlaget till utanordningen finns en notering om att kommunsekreteraren har stämt av detta med kommunjuristen och enligt honom behövs inget nämndbeslut för resa utanför EU för politiker. Samma skrivning finns även på den utanordning som avser en av kommunens politiska sekreterare (s), som även deltog på resan till Mexiko. Bakgrunden till att en avstämning gjorts i dessa fall beror på att det finns ett principbeslut kring regler för studieresor, som kommunstyrelsen fastställde 2001-03-05. Av beslutet framgår att kravet på nämndbeslut gäller för resor utanför EU och den krets som kandidatländerna utgör.

5. Avslutande kommentarer

Utifrån påpekanden i tidigare granskning 2013 av reglemente för budgetansvar och intern kontroll har kommunstyrelsen vidtagit ändamålsenliga åtgärder i form av utarbetande och implementering av ett nytt reglemente för budgetansvar och attester samt ett reglemente för intern kontroll. Tidigare genomförd granskning visade på bristande följsamhet till följande delar av reglementet:

1. Frekvens i ekonomisk rapportering till nämnd
2. Nämnds fastställande av internbudget
3. Information till berörd nämnd om utsedda budgetansvariga och beslutsattester
4. Externa projektmedel och kommunstyrelsens medgivande

Vår granskning visar att följsamheten till aktuellt reglementet numera är tillfredsställande när det gäller punkt ett och fyra. När det gäller punkt två och tre kan vi fortfarande konstatera en bristande följsamhet till reglementet.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram att reglerna kring budgetansvar och attester med fördel kan infogas i befintligt redovisningsreglemente, som i detta sammanhang döps om till exempelvis budget-, redovisnings- och attestreglemente. Detta för att begränsa antal styrdokument inom området. Vidare kan vi konstatera att delvis överlappande skrivningar finns i de båda reglementena kring nämndernas budgetansvar. Reglementena innehåller dock inga motstridiga uppgifter inom området, men reglementet för budgetansvar och attest innehåller en betydligt mer utförlig beskrivning av innebörden av nämndernas budgetansvar, än det äldre redovisningsreglementet.

2016-02-05

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig

Bil 1: Reglementet för budgetansvar och attest

Syfte med reglementet

1 § Syfte

Detta reglemente gäller för kommunstyrelsen och övriga nämnder. I dokumentet inbegriper begreppet nämnden även kommunstyrelsen.

Bolag där kommunen har ett väsentligt inflytande utfärdar egna riktlinjer som i tillämpliga delar ska beakta reglerna om attest.

Paragraferna 2 till 4 avser budgetansvar och paragraferna 5 till 8 avser attest.

Syftet med detta reglemente är att fastställa:

- Regler för budgetansvar.
- Regler för kontroll av ekonomiska händelser.
- Säkra rutiner för de ekonomiska händelserna.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande kontroll, uppföljning och utvärdering av dessa regler samt för att vid behov ta initiativ till förändringar. Kommunstyrelsen ansvarar också för att vid behov besluta om kommunövergripande anvisningar.

Nämnden ansvarar för att antagna regler och anvisningar följs. Varje nämnd ska därutöver vid behov utfärda ytterligare anvisningar för sitt verksamhetsområde.

Budgetansvar

2 § Budgetansvar - Nämnden

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de budgetramar, mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att det i övrigt bedrivs en god och effektiv verksamhet. Det innebär att nämnden kontinuerligt ska hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling.

Inom medgiven budget väljer nämnden själv medel att nå fastställda verksamhetsmål. Detta innebär att nämnden själv beslutar om sin förvaltningsorganisation och kan förändra, inrätta eller dra in tjänster. Inom budgeten äger därmed nämnden rätt att vidta omfördelning av medel. Detta gäller inte särskilt riktade insatser som kommunfullmäktige beslutat om, dessa får endast användas för avsett ändamål.

Vid befarad budgetavvikelse ska nämnden snarast vidta de åtgärder som krävs för att undvika att budgeten överskrids. Vid konflikt mellan mål och resurser sätter resurserna gränsen för måluppfyllelsen. Nämnden får således inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift eller medgiven ram för respektive investerings-

projekt. Medför lagstiftning att resurserna överskrids ska detta omgående anmälas till kommunstyrelsen. Innan anmälan ska nämnden noggrant ha prövat möjligheterna till omprioriteringar, besparingar och/eller ökade intäkter. Detta gäller både för drift som investering. Vid anmälan om risk för budgetöverskridande av investeringsprojekt så ska redogörelsen även lämnas för konsekvenserna för den årliga driften av färdigställt projekt.

Nämnden har rätt att besluta om ändrad inriktning eller omfattning av en verksamhet som nämnden bedömer lämplig eller nödvändig. Ändringar som innebär antingen avsevärd förändring av verksamheten eller är av principiell art i förhållande till mål och inriktningar ska alltid lyftas till kommunfullmäktige för ställningstagande. I det senare fallet ska det av nämndens begäran framgå de ekonomiska konsekvenserna och hur dessa ska finansieras på kort och lång sikt.

Intäkter utöver budget, som har ett direkt samband med verksamheten, får efter beslut i respektive nämnd användas till ökade kostnader. När det gäller intäkter utöver vad som är budgeterat och som inte beror på nämndens eller förvaltningens påverkan, till exempel ändrade statsbidragsregler ska kommunstyrelsen lämna sitt godkännande innan dessa får användas.

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige kan under året bevilja nämnd tilläggsanslag i de fall en riktad avsättning gjorts till kommunstyrelsens/kommunfullmäktiges förfogande i avvaktan på ytterligare underlag/beslut. I övrigt medges tilläggsanslag endast i undantagsfall och då om det finns särskilda skäl. Anslag för exploateringsverksamheten kan lämnas i särskilda beslut under året.

Ansökan av externa projektmedel över tjugofem (25) basbelopp ska godkännas av kommunstyrelsen. Till kommunstyrelsen ska lämnas en redogörelse över projektets innehåll, syfte och eventuella krav på kommunal insats. Därutöver ska eventuella ekonomiska risker för kommunen belysas.

Nämnden ska följa de anvisningar och den tidplan för det kommungemensamma budget- och uppföljningsarbetet som tas fram av kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen.

Nämnden ansvarar för att ta fram anvisningar och tidplan för nämndens egna budget- och uppföljningsarbete.

Nämnden ska årligen fastställa en detaljerad internbudget och inom given budgetram formulera mål och åtaganden för att bidra till kommunfullmäktiges mål. Internbudgeten ska vara lagd på sådan nivå att den är till stöd vid uppföljnings- och prognosarbete.

3 § Budgetansvar – Förvaltningschef

Förvaltningschef ansvarar inför nämnden för den verkställande ledningen av verksamheten.

Förvaltningschef utser budgetansvariga och ersättare för dessa. I ansvaret ingår också att upprätta och hålla en aktuell förteckning över de budgetansvariga. Av förteckningen ska det tydligt framgå omfattningen av budgetansvaret.

Av förteckningen över utsedda budgetansvariga och dess ersättare ska framgå:

- Budgetansvarig (namn och tjänstetitel).
- Ansvar nummer och namn.
- Verksamhet.
- Eventuell aktivitet/projekt/objekt.

Nämnden ska årligen, i samband med beslut om internbudget, informeras om utsedda budgetansvariga.

4 § Budgetansvar – Budgetansvariga

Budgetansvarig ansvarar inför närmaste chef för ett väl avgränsat område och dess resurser. Ansvar innefattar att fastställda mål uppfylls och att budgeterad omfattning av verksamheten utförs inom den av nämnden tilldelade budgetramen och andra riktlinjer.

Budgetansvaret innefattar en skyldighet att vidta korrigerande åtgärder när ekonomi- eller verksamhetsutfallet inte följer budget och rapportera förhållandet till närmaste chef. Det innebär bland annat att budgetansvarig ska lämna prognoser enligt upprättade anvisningar och tidplan.

Budgetansvarig ska vid inköp av varor och tjänster följa kommunens upphandlingspolicy och dess tillämpningsanvisningar. I de fall ramavtal träffats med leverantörer ska inköp göras från denna. Vid inköp utanför ramavtal ska rätt upphandlingsform användas. Om direktupphandling genomförs ska nödvändiga kontroller av leverantörer göras.

Budgetansvaret innebär ingen automatisk rätt att besluta i frågor som rör till exempel personal, lokaler och vissa individärenden. I dessa frågor finns regler som begränsar den budgetansvariges rättigheter att besluta.

Budgetansvarig kan bara ta ansvar inom sitt verksamhetsområde och sina befogenheter. För att möjliggöra uppföljning av det ekonomiska ansvaret är det nödvändigt att nämndens internbudget är ansvarsindelad.

För att ansvaret ska vara odelat krävs att alla transaktioner på en budgetansvarigs ansvarskod måste vara initierade eller godkända av denne.

Budgetansvarig kan uppdra åt underställd personal att göra inköp i viss omfattning och på vissa villkor. Sådan anskaffning sker dock fortfarande på den budgetansvariges ansvar.

Attest – Omfattning och syfte

5 § Omfattning och syfte

Reglerna om attest i 5-9 paragraferna gäller för kommunens samtliga interna och externa transaktioner, medelsförvaltning samt medel som kommunen ålagtts eller åtagit sig att förvalta och/eller förmedla.

Bolag där kommunen har ett väsentligt inflytande utfärdar egna riktlinjer som i tillämpliga delar ska beakta dessa regler.

Syftet är att säkerställa att transaktioner som bokförs är korrekta avseende:

- Prestation - Att varan eller tjänsten beställts och levererats till eller från kommunen, och att transaktionen i övrigt stämmer med avtalade villkor.
- Bokföringsunderlag – Att verifikation uppfyller kraven enligt god redovisningssed samt kommunal redovisningslag.
- Villkor – Att rätt villkor tillämpas och att villkoren följer upphandlat avtal/beslut.
- Bokföringstidpunkt – Att bokföring sker (vid rätt tidpunkt) så snart som möjligt och i rätt redovisningsperiod.
- Kontering – Att transaktionen är rätt konterad.
- Finansiering – Att transaktionen får belasta ansvaret.
- Beslut – Att transaktionen har beslutats av behörig beslutsattestant.

Attest – Ansvar

6 § Attestberättigade och ansvar för att utse beslutsattestanter

Förvaltningschef ansvarar för att utse beslutsattestantsberättigade och ersättare för dessa.

Förvaltningschef ansvarar för att varje attestant har tillräcklig kunskap om förtroendet att vara attestant. Förvaltningschef ansvarar också för att attestanterna får del av detta reglemente och eventuella anvisningar. Detta gäller både för mottagnings-/granskningsattestant och beslutsattestant.

Attestanternas uppgift är att tillämpa reglementet och anvisningar samt om/när brister upptäcks rapportera dessa till närmaste överordnad chef eller förvaltningschef. Vid allvarliga brister ska detta även rapporteras till kommunstyrelsen via kommunens ekonomichef eller redovisningschef samt respektive nämnd.

Skyldighet för förvaltningschef att utse beslutsattestantberättigad fräntar inte nämnd rätt att genom beslut vid sammanträde attestera.

Förvaltningschef ansvarar för att upprätta och hålla en aktuell förteckning över utsedda beslutsattestanter. Av förteckningen ska det tydligt framgå omfattningen av attesträtten.

Nämnden ska årligen, i samband med beslut om internbudget, informeras om utsedda beslutsattestanter och ersättare för dessa.

Beslutsattestanter och dess ersättare ska genom sin namnteckning bekräfta attestuppdraget och att man tagit del av detta reglemente och anvisningar som beskriver innebörden av att vara beslutsattestant. Beslutsattestant ska också lämna namnteckningsprov i därför avsedd förteckning. Attestuppdraget gäller tills dess att anställningen upphör, förändras eller ny attestant utses.

Av förteckningen över utsedda beslutsattestanter och dess ersättare ska framgå:

- Beslutsattestant (namn och tjänstetitel)
- Namnteckning (beslutsattestant)
- Ersättare (namn och tjänstetitel)

- Namnteckning (ersättares)
- Ansvar, namn och nummer
- Verksamhet
- Eventuell aktivitet-/projekt-/objektkod.

Ersättare för beslutsattestant attesterar enbart när ordinarie attestant har lagstadgad frånvaro (sjuk, semester, tjänstledig).

Under förutsättning att kriterierna för ersättare är uppfyllda kan förvaltningschef attestera inom aktuell förvaltnings ansvar. Detsamma gäller för kommundirektör och ekonomichef som på motsvarande sätt kan attestera samtliga kommunens ansvar.

Aktuell förteckning över beslutsattestanter ska förvaras centralt på respektive förvaltning samt lämnas till kommunens centrala ekonomienhet. Vid förändringar under året ska blankett för bekräftelse av attestuppdraget lämnas till kommunens centrala ekonomienhet.

Attest - Rutiner

7 § Kontrollernas utformning – begränsning av attesträtt

Attestarbetet ska utformas så att den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig. Kontrollkostnaden ska stå i rimlig proportion till riskerna. Rutinerna ska minimera risken för felaktiga utbetalningar.

Följande ska beaktas vid utformning av attestrutiner:

- **Ansvarsfördelning** - Ansvarsfördelningen ska vara tydlig. Ingen person ska ensam hantera en transaktion från början till slut.
- **Kompetens** - Den som har rollen att utföra en kontrollåtgärd ska ha nödvändig kompetens för uppgiften.
- **Självständighet** - Den som utför kontroll av en annan person, särskilt vid beslutsattest, ska ha en självständig ställning gentemot den kontrollerade.
- **Jäv eller jävliknande situation** - Den som utför kontrollen får inte kontrollera in- och utbetalningar till sig själv eller närstående. Detsamma gäller kostnader i tjänsten (till exempel vid resor, kurser, konferenser eller liknande tillfällen då personen själv deltagit) och kostnader av personlig karaktär. Detta innefattar också bolag eller föreningar där den kontrollansvarige eller närstående har ägarintressen eller ingår i ledningen. Attest får heller inte ske om det finns någon annan särskild omständighet som kan rubba förtroendet för opartiskhet. För bedömning av om jäv föreligger ska försiktighetsprincipen tillämpas.

Föreligger jäv ska beslutsattesten utföras av överordnad chef. Kommunstyrelsens ordförande ska beslutsattestera kommundirektörens fakturor/utlägg i de fall attesträtten är begränsad enligt denna paragraf. Motsvarande ska kommundirektören beslutsattestera förvaltningschefernas fakturor/utlägg. Transaktioner avseende kommunstyrelsens ordförande ska beslutsattesteras av kommunfullmäktiges ordförande.

- **Begränsning av uppdraget** - Attestuppdraget kan begränsas, exempelvis kan det gälla tidsperiod eller belopp. Beloppsgränser för olika befattningshavare regleras genom nämndens delegationsordning eller på ett tydligt sätt i attestförteckningen.
- **Dokumentation** - Vidtagna kontrollåtgärder ska dokumenteras på ändamålsenligt sätt. Kontroller dokumenteras genom attest med hjälp av elektronisk signatur. Vid manuell hantering skriver beslutsattestanten sin namnteckning både på originalverifikationen och konteringsunderlaget och mottagnings-/granskningsattestanten skriver sin namnteckning på konteringsunderlaget.
- **Kontrollordning** - De olika kontrolluppgifterna ska utföras i en logisk ordning så att effekten av en tidigare kontrolluppgift inte förtas av en senare kontrolluppgift.

8 § Attestmoment och kontroller

Att attestera innebär kontroll av att alla transaktioner granskas innan utbetalning sker. Attestanterna är var för sig ansvariga för sina respektive åtgärder.

Följande attestmoment finns och kontrollåtgärderna blir följande:

Gransknings-/mottagningsattest – Attestanten ska utföra följande kontroller:

- Att vara eller tjänst beställts samt mottagits eller levererats.
- Att mottagen eller levererad tjänst håller avtalad kvalitet.
- Att pris, rabatt och andra betalningsvillkor är riktiga.
- Att verifikationen uppfyller krav enligt lagstiftning.

Gransknings-/mottagningsattest ska göras innan beslutsattest sker.

Gransknings-/mottagningsattest ska utföras av personal som mottar, beställer eller köper in varor och tjänster. Gransknings-/mottagningsattestanten ska ha god insikt i verksamheten och vara insatt i/ha vetskap om att varan eller tjänsten har kommit verksamheten till del.

Beslutsattest – Attestanten ska utföra följande kontroller:

- Att vara eller tjänst beställts samt mottagits eller levererats.
- Att mottagen eller levererad tjänst håller avtalad kvalitet.
- Att pris överensstämmer med avtal, taxa, bidragsregler eller beställning.
- Att övriga avtalsvillkor, exempelvis betalningsvillkor är uppfyllda.
- Att kontering är korrekt.
- Att verifikationen uppfyller krav enligt lagstiftning.

Huvudregeln är att det för transaktioner ska finnas en gransknings-/mottagningsattest och en beslutsattest. Kraven på vidtagna kontrollåtgärder ska vara anpassade till den ekonomiska transaktionens art så att kontrollkostnaden står i rimlig proportion till riskerna. Kommunstyrelsen kan därför besluta om avsteg från ovanstående krav där så är motiverat utifrån utförd riskanalys. I dessa fall ska anges under vilka förutsättningar som avsteg får ske.

Ytterligare kontroll – Om det finns behov av ytterligare kontroll ska det göras genom att komplettera med en varaktig namnteckning/anteckning. Det är beslutsattestantens uppgift att avgöra om det finns behov av ytterligare kontroll.

Behörighetskontroll – Innebär kontroll av att attest har skett av behöriga personer.

Vid elektronisk hantering sker behörighetskontroll via ekonomisystemet/personalsystemet enligt uppsatta regler. Vid manuell hantering utförs kontrollen av den som registrerar transaktionen.

Bil 2: Delar av redovisningsreglementet

Delårsbokslut

3 §

Kommunen ska upprätta ett delårsbokslut för perioderna januari-april och januari-augusti. Delårsbokslutet ska behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under juni respektive oktober. Delårsboksluten ska även innehålla en redogörelse för det ekonomiska utfallet och en prognos för kommunens bolag.

Löpande ekonomi- och verksamhetsuppföljning

4 §

Nämnderna ska fortlöpande under året följa och analysera såväl verksamhetsutveckling som ekonomiskt utfall. Uppkomna och befarade avvikelser ska åtgärdas. Vid befarat budgetöverskridande ska verksamheten anpassas till det ekonomiska utrymmet. Vid konflikt mellan mål och resurser sätter sålunda resurserna gränsen för måluppfyllelsen. Detta under förutsättning att gällande lagstiftning inte åsidosätts. Är förhållandena sådana att lagstiftning gör att verksamhet inte kan bedrivas inom medgiven ram ska detta omgående anmälas till kommunstyrelsen. Innan anmälan görs ska en prövning ha skett mot övriga verksamheters resursutrymme.

Nämnderna fastställer själva regler och rutiner för den interna budget- och verksamhetsuppföljningen.

Nämnderna ska utöver egna interna prognoser även lämna rapporter för delårsutfall och prognoser för hela årets utfall till kommunstyrelsen i den omfattning och vid de tidpunkter som kommunstyrelsen bestämmer.

Rapporteringen till kommunstyrelsen fritar inte nämnd från skyldigheten att vidta åtgärder så att avvikelse mot budget inte sker.

Bil 3: Berörda nämnders åtgärder vid prognostiserat underskott

Utbildningsnämnden

På utbildningsnämndens sammanträde 2015-03-24, då ekonomisk rapport för februari (+/-0 mnkr), gav nämnden förvaltningen i uppdrag att i samband med månadsrapport för mars återkomma med åtgärder för de enheter som befarar underskott i sin prognos.

Med anledning av ekonomisk rapport för mars (-13,0 mnkr), beslutade nämnden 2015-04-21, att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med åtgärder för en budget i balans i samband med delårsrapport per april.

Nämnden behandlade delårsrapport per april 2015-05-26 (-10,5 mnkr). I delårsrapporten finns en beskrivning av vidtagna åtgärder, på enhetsnivå, för en budget i balans.

I ekonomisk rapport per juni (-11,9 mnkr), som nämnden behandlade 2015-09-01, redovisades även vissa åtgärder som planerades eller vidtagits på enhetsnivå, när det gäller prognostiserade underskott.

Nämnden behandlade delårsrapport per augusti 2015-09-29 (-17,5 mnkr). I delårsrapporten finns en beskrivning av vidtagna åtgärder för en budget i balans. Det framgår att för samtliga enheter med prognostiserade underskott har åtgärds paket begärts in inkl konsekvensbeskrivningar kring föreslagna åtgärder.

I ekonomisk rapport för september (-1,6 mnkr) och som nämndbehandlades 2015-10-20) och oktober (+3,8 mnkr som nämndbehandlades 2015-11-24) framgår att berörda enheter arbetar med åtgärder för att minska underskottet. Den ekonomiska rapporten för november (+6,2 mnkr) nämndbehandlades 2015-12-15.

Socialnämnden

Socialnämnden behandlade 2015-04-27 en ekonomisk rapport per mars (-16,9 mnkr). Månadsrapporten godkändes av nämnden och inga uppdrag med anledning av prognostiserat underskott gravs till förvaltningen.

Nämnden behandlade delårsrapport per april 2015-05-26 (-22,8 mnkr). I delårsrapporten finns en beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder med anledning av prognostiserat underskott.

I ekonomisk rapport per juni (-14,0 mnkr), som nämnden behandlade 2015-08-25, redovisads orsakerna till den förbättrade prognosen.

Nämnden behandlade delårsrapport per augusti 2015-09-29, med ett prognostiserat underskott på 14,0 mnkr inkl extraordinära kostnader med anledning av brandattentaten mot socialtjänsten (3,0 mnkr). I delårsrapporten finns en beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder med anledning av prognostiserat underskott.

I ekonomisk rapport för september (-14,0 mnkr) som nämndbehandlades 2015-11-24 redovisas orsakerna till prognostiserat underskott.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden fick 2015-04-14 en information från förvaltningschefen kring preliminär ekonomisk rapport per mars (-10,0 mnkr). Inga uppdrag med anledning av prognostiserat underskott gravs till förvaltningen.

Nämnden fick 2015-05-12 en information från förvaltningschefen kring preliminär ekonomisk rapport per april (-15,0 mnkr). Inga uppdrag med anledning av prognostiserat underskott gravs till förvaltningen. Av protokollet framgår att ett förslag till åtgärdsplan kommer att presenteras på nämndens junisammanträde.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade delårsrapport per april 2015-06-09 (-19,0 mnkr). I delårsrapporten finns en redovisning av en åtgärdsplan för att dämpa det prognostiserade underskottet, som nämnden även beslutar att godkänna. Nämnden beslutar även att ge förvaltningen fem uppdrag med anledning av delårsrapporten (ekonomiska och verksamhetsmässiga uppdrag). Vidare togs beslut att begära ett tilläggsanslag på 2,0 mnkr för omställningskostnader avseende Trädesvägen 9-11. Detta beviljades av kommunstyrelsen, vid behandling av delårsrapport per april.

Nämnden behandlade delårsrapport per augusti 2015-09-29, med ett prognostiserat underskott på 20,5 mnkr. I delårsrapporten finns en beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder med anledning av fastställd åtgärdsplan för att begränsa prognostiserat underskott.

Vård- och omsorgsnämnden fick 2015-10-12 en information från förvaltningen kring preliminär ekonomisk rapport per september (-22,0 mnkr).

Tekniska nämnden

I delårsrapport per april 2015 prognostiserades ett underskott på årsbasis till 7,2 mnkr, vilket främst berodde på ökade kostnader för avhjälpande och planerat fastighetsunderhåll. Vid tekniska nämndens behandling av delårsrapporten 2015-05-18 togs inga beslut kring åtgärder med anledning av prognostiserat underskott och inga uppdrag lämnades heller till förvaltningen. Delårsrapporten var inte komplett då investeringsredovisningen för verksamhetsområde lokalförsörjning och fastighet saknades. Denna investeringsredovisning redovisades till nämnden 2015-06-08.

Tekniska nämnden godkände 2015-08-24 en ekonomisk uppföljning av driftbudgeten per juni 2015, där det prognostiserade budgetunderskottet hade ökat till 15,0 mnkr. Underskottet beskrivs främst vara relaterat till verksamhetsområde lokalförsörjning och fastighet. Vid tekniska nämndens behandling av budgetuppföljningsrapporten togs inga beslut kring åtgärder med anledning av prognostiserat underskott. Däremot gavs uppdrag till tekniska förvaltningen att återkomma med en utförlig redovisning i delårsrapporten per augusti. Vad redovisningen skulle bestå av framgår dock inte. I protokollsparagrafen över ärendet, under rubriken sammanfattning, framgår dock att tekniska förvaltningen återkommer med en handlingsplan för fastighetsverksamheten, som är ett förslag på åtgärder som behöver vidtas för att förbättra det negativa resultatet.

I tekniska nämndens delårsrapport per augusti, som behandlades 2015-09-28, prognostiserades ett budgetunderskott på totalt 11,3 mnkr. Budgetunderskottet

inom lokalförsörjning och fastighet är 13,1 mnkr, medan övriga enheter visar överskott. Underskottet beror främst på ökade kostnader för avhjälpande underhåll, där Storstretsskolans renovering är den enskilt största posten.

Ingen handlingsplan för att komma tillrätta med underskottet presenteras i delårsrapporten per augusti. Det enda som skrivs kring detta är följande: *"Genom prognosen som gjordes i delårsrapport 1 har besparingar genomförts inom fastighetsområdet, där det varit möjligt"*. Vi kan dock konstatera att tekniska nämnden i samband med behandling av delårsrapport per augusti gjorde en kraftfull markering i protokollet kring att man i fortsättningen förväntar sig respekt för fattade beslut och att ansvariga chefer och ledare håller sig inom fastställda ramar.

I ekonomisk rapport för september (-12,7 mnkr) som tekniska nämnd behandlade 2015-11-09 redovisas orsakerna till prognostiserat underskott.

Den ekonomiska uppföljningen per oktober (+ 4,0 mnkr) behandlades av tekniska nämnden 2015-12-07. I ärende sammanfattningen kan följande läsas: *"Prognosen för helår 2015 beräknas bli positiv gentemot budget, vilket är en avsevärd skillnad mot senaste prognos. Den främsta förklaringen är att ca 13 mnkr som klassificerats som kostnader flyttats till investeringsmedel. Tumba sjukhems underhållskostnader, 8 mnkr, har enligt beslut förts över till investeringsmedel. Kostnaderna i Storstretsskolan, 5 mnkr, har också omklassificerats till investeringsmedel. En överenskommelse finns med utbildningsförvaltningen och beslut beräknas innan årsskiftet"*.

Bil 4: Tilläggsanslag

Sammanställning av beviljade tilläggsanslag 2015 på driftbudget (DB) och investeringsbudget (IB)

Datum	Mottagare	Ändamål/objekt etc	DB tkr	IB tkr	MA
KS jan 2015	KLF	Löneöversyn 2015	3 800		AM
KF mar 2015	UN/TN	Upprustn förskolor inkl paviljonger		98 000	AM
KS mar 2015	Avux	Medel till gymn vuxenutbildning	6 300		TF
KS mar 2015	Extern	Bidrag till Antidiskrimineringsbyrån *)	300		TF
KS mar 2015	Extern	Bidrag till Interreligöst Centrum	80		TF
KS apr 2015	Avux	Investeringsmedel Xenters YH-utbildn		2 000	AM
KS maj 2015	Avux	Medel till feriepraktik 2015	2 224		TF
KF jun 2015	VoO	Äldreplan 2015-2019	215		TF
KS jun 2015	KLF	Trygghet verks Hallunda/Norsborg	500		TF
KS jun 2015	Extern	Radio Botkyrka 91,6	100		TF
KS sep 2015	MoH	Vinnova projekt - Växthus i Alby C	200		TF
KS sep 2015	KLF	Medverkan i Idea Camp **)	150		TF
KS sep 2015	KoF	För bidragsgivn PRO Seniorhuset **)	15		TF
KS okt 2015	VoO	Återställningskostn hyrd lokal Trädesv	2 000		TF
KS okt 2015	Extern	Bidrag stödgalan Enough **)	50		TF
KS okt 2015	SN	Stöd volentärarbete flyktingmottagn	250		TF
KF okt 2015	KLF	Utökad budget för exploateringsverk	1 600		ÖU
KF nov 2015	UN/TN	Förskolan Tranan i Albydalen		6 000	ÖU
KF nov 2015	TN	Projektering ramavtalsupph förskolor		14 200	ÖU
KF dec 2015	Extern	Kapitalinsats Kommuninvest	45 119		ÖU
KS nov 2015	Avux	EO-ordinära åtgärder IT-säkerhet	69		TF
Summa driftbudget (DB)			62 972		
Därav från medel till förfogande			16 253		
Summa investeringsbudget (IB)				120 200	
Därav från medel för förskolor				100 000	

Förkortningar

MA = Medelsanvisning. AM = Avsatta medel inom investeringsbudgeten, TF= Tillförfogandeanslag inom driftbudgeten för KS/KF. ÖU = Ökad upplåning.

*) Avser bidrag för verksamhetsåret 2014, som fattades i efterskott av kommunstyrelsen eftersom ansökan "kommit på avvägar".

***) Dessa beslut har tagits på delegation av kommunstyrelsens ordförande, eftersom det var brådskande ärenden som inte kunde invänta ordinarie kommunstyrelsesammanträde. Delegationsbesluten är i enlighet med gällande delegationsordning och har även återrapporterats till kommunstyrelsen, vilket skedde på sammanträdena 2015-09-07 och 2015-10-05.

Bil 5: Externa projektmedel

Kommunstyrelsens godkännande av ansökan om externa projektmedel 2008 – 2015, totalt och per förvaltning

Nämnd/förvaltning	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalt
SN	6	5	7	5	4	5	1	2 *)	34
Avux	1	4	0	0	1	0	1	2 *)	10
SBF	0	0	1	0	1	0	0	0	2
KoF	1	0	4	2	4	1	0	1	13
KS/KLF	2	3	0	4	0	1	0	0	10
VoO	1	0	0	0	2	1	0	1	5
UN	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	11	12	12	11	12	8	2	6	74

*) Tre av dessa fyra beslut om godkännande har tagits på delegation av kommunstyrelsens ordförande, eftersom det var brådskande ärenden som inte kunde invänta ordinarie kommunstyrelsesammanträde. Detta på grund av ansökningstiden för projekten. Delegationsbesluten är i enlighet med gällande delegationsordning och har även återrapporterats till kommunstyrelsen, vilket skedde på sammanträdena 2015-04-13 och 2015-06-08.

Notering

I detta sammanhang kan konstateras att utbildningsnämnden inte lyft upp någon ansökan om externa projektmedel till kommunstyrelsen under perioden 2008 till 2015.

Protokoll 8/2015

fört vid sammanträde med styrelsen för AB Vårlljus

2015-12-02

(sidan 1 av 3)

Ankom till Botkyrka kommun
Kommunledningsförvaltningen

2015-02-16

Dnr. KS/2015:355

D01266

Närvarande:

Styrelseledamöter:

Ordinarie:

Liselott Vahermägi (ordf.), Madeleine Sjöstrand, Alexandra Anstrell (ej 9 §), Ann-Christin Martens, Mathias Pedersen

Ersättare:

Margareta Heimer (tjänstgörande), Mats Einarsson (tjänstgörande), Frankie Spjut (tjänstgörande 9 §), Lars Lindgren

Verkställande Direktör:

Christer Halldelius

Sekreterare:

Margareta Johansson Winberg, vice VD

Övriga:

Cecilia Ingelgård, ekonomichef

Katarina Martin, enhetschef Jour- och familjehems- verksamheten (7 §)

Tid och plats:

Onsdag 2 december 2015 kl. 17:00-18:00

Plats: Fatburen, Södermalmsallén 36, Stockholm.

§ 1 Mötets öppnande

Ordföranden förklarade mötet öppnat.

§ 2 Justering

Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Ann-Christin Martens.

§ 3 Godkännande av dagordning

Förslag till dagordning godkändes med tillägget att 10 § "Lex Sarah-anmälan" utgått.

§ 4 Protokoll från föregående styrelsemöte

Protokoll 6/2015 lades till handlingarna.

§ 5 Utfall oktober 2015

Verkställande direktören redovisade omsättning och resultat för oktober 2015. Omsättningen för koncernen uppgick till 23 Mkr och resultatet till 3,3 Mkr. För AB Vårlljus var omsättningen 18,4 Mkr och resultatet uppgick till 2,7 Mkr.

Noterades till protokollet att styrelsen tagit del av informationen. Resultatrapporten för oktober 2015 godkändes och lades till handlingarna.

§ 6 Budget 2016

Handlingar var utsända till sammanträdet.

Justeras signatur

Protokoll 8/2015

fört vid sammanträde med styrelsen för AB Vårlyjus

2015-12-02

(sidan 2 av 3)

Omsättningen för koncernen uppgår i föreliggande budgetförslag till 364 Mkr och det beräknade resultatet till 15,9 Mkr, vilket motsvarar en vinstmarginal före skatt om 4,4 %. I budgeten har upptagits sex nya gruppboenden för ensamkommande, boenden som det ännu inte tecknats avtal för, men som beräknas starta under 2016. Resultatet belastas med beräknade ombyggnads- och utrustningskostnader vid start av nya enheter om ca 20 Mkr.

För AB Vårlyjus uppgår omsättningen till 311 Mkr och resultatet beräknas till 12,1 Mkr.

Styrelsen beslutade fastställa budget för 2016 i enlighet med föreliggande förslag.

§ 7 Slutrapport gällande Jour- och familjehemsverksamhetens skolprojekt

Handlingar var utsända till sammanträdet.

Enhetschef Katarina Martin redovisade utfallet av skolprojektet, som genomförts augusti 2013-december 2015 och vars syfte har varit att säkra skolgången för de barn och ungdomar som placeras i jour- och familjehem. Insatserna har varit framgångsrika och rönt uppskattning hos alla berörda parter.

Noterades till protokollet att styrelsen tagit del av rapporten. Beslutades att verksamheten permanentas 1 januari 2016.

§ 8 Justering i VD-instruktionen

En justering av VD-instruktionen gällande verkställande direktörens rätt att teckna hyresavtal föreslås för att underlätta möjligheten att få till stånd avtal när lämpliga lokaler för nystarter finns tillgängliga. Den nuvarande VD-instruktionen begränsar befogenheten till en hyrestid om maximalt tre år samt till en årshyra om maximalt 2 Mkr.

Styrelsen beslutade att ändra VD-instruktionen enligt följande: VD äger rätt att teckna hyresavtal upp till fem år till en årshyra om högst 2,5 Mkr. Om möjligt ska styrelsen informeras innan avtalstecknade sker i de fall då avtalstiden är längre än tre år.

Noterades till protokollet att verkställande direktören vid sammanträdet informerat om följande hyresavtal som kan komma att tecknas den närmaste tiden, där kontraktstiden överstiger tre år: En fastighet i Vaxholm avsedd för gruppboende, en fastighet i Sollentuna för stöd- och träningsboende samt en lokal i Sundbyberg avsedd för gruppboende.

§ 9 Förvärv av fastighet i Haninge

En PM var utsänd till sammanträdet.

Justeras signatur

Protokoll 8/2015

fört vid sammanträde med
styrelsen för AB Vårlyus

2015-12-02

(sidan 3 av 3)

Verkställande direktören informerade om att Haninge kommun förhört sig om möjligheten för Vårlyus att starta ett gruppboende för ensamkommande i kommunen. En större villafastighet om ca 300 kvm finns till försäljning i Vega, Haninge. Fastighetsägaren är villig att sälja till ett pris av 6,7 Mkr, vilket har bedömts vara ett marknadsmässigt pris. Efter lokalanpassning kan ett boende med 12 platser tillskapas. Besiktning har ännu inte skett. Haninge kommun har för avsikt att teckna ett driftavtal under förutsättning att fastigheten förvärvas.

Styrelsen beslutade att uppdra åt styrelseordföranden och verkställande direktören i förening att förvärva den aktuella fastigheten och teckna erforderliga handlingar under förutsättning att fastigheten inte är behäftad med allvarliga fel och brister och att köpeskillingen inte överstiger 6,7 Mkr. I uppdraget ingår att teckna lån för affärens genomförande.

§ 10 Information från VD

Antal asylsökande barn oktober november 2015

Under oktober sökte 9300 ensamkommande asyl. Antalet minskade något i november, då antalet uppgick till 8800. Det finns ett mönster sedan tidigare med en nedgång i antalet ankommande på senhösten, men även om så sker i år, ligger antalet ändå på extremt höga nivåer. Den senaste två veckorna har trycket på transitplatser i Vårlyus minskat till mer normala nivåer, men det är svårt att bedöma om det är en utveckling som kommer att hålla i sig.

Noterades till protokollet att styrelsen tagit del av informationen.

Noterades att alla beslut fattats enhälligt. Då inga ytterligare ärenden förelåg avslutades sammanträdet.

Vid protokollet

Margareta Johansson Winberg

Justeras

Liselott Vahermägi

Ann-Christin Martens

Södertörns brandförsvärsförbund

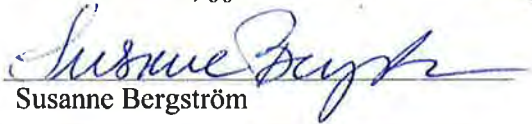
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2016-02-05
Ankom till Botkyrka kommun
Kommunledningsförvaltningen

Sida
1 (13)

2016 -02- 2 3

Dnr: KS/2016:136

Plats och tid	Direktionsrummet, Lindvreten klockan 09.00–11.45	
Beslutande	Adam Reuterskiöld (M) Harry Bouveng (M), ersätter Anna Ljungdell (S) Ann-Marie Högberg (S) Anti Avsan (M) Bob Wällberg (NP) Christina Zedell (S), §§ 1-2 Serkan Köse (S), ersätter Christina Zedell (S), §§ 3-11 Fredrik Saweståhl (M) Stefan Dayne (KD), ersätter Kia Hjelte (M) Majvie Swärd (S) Marita Lärnestad (M) Martina Mossberg (M) Mats Röhr (M) Meeri Wasberg (S) Susanne Bergström (S) Kurt Björkholm (FP), ersätter Tobias Nässén (M)	Ersättare Anders Linder (S) Anneli Sjöberg (S) Arne Närström (S) Gunnel Trelje (S) Kennet Bergh (M) Lembit Vilidu (M) Mats Siljebrand (FP) Serkan Köse (S), §§ 1-2 Tobias Hammarberg (FP)
Facklig företrädare	Christer Flodfält, Kommunal, §§ 1-10	
Övriga närvarande	Lars-Göran Uddholm, brandchef Anders Edstam, produktionschef Lena Larsen, ekonomichef Froukje Bouius, jurist §§ 5-11	Cecilia Lundfeldt, kommunikötör Susanne Nilsson, administrativ chef Ann-Sofi Johansson, projektledare, §§ 1-2 Viggo Lundberg, brandman, §§ 1-2
Underskrifter Sekreterare	 Susanne Nilsson	Paragrafer 1-11
Ordförande	 Christina Zedell, §§ 1-2	 Bob Wällberg, §§ 3-11
Justerare	 Susanne Bergström	
BEVIS	Justeringen har tillkännagivits genom anslag enligt förbundsordningen	
Organ	Södertörns brandförsvärsförbund	
Sammanträdesdatum	2016-02-05	
Datum för anslags uppsättande	2016-02-19	Datum för anslags nedtagande 2016-03-14
Förvaringsplats för protokollet	Södertörns brandförsvärsförbundet, Mogårdsvägen 2, Värby	
Underskrift	Susanne Nilsson	
Utdragsbestyrkande		

CB
SB

Ärenden behandlade på Södertörns brandförsvarsförbunds direktionssammanträde 2016-02-05

- § 1 Val av justerare
- § 2 Samhällsmagasinet granskning
- § 3 Policy – Funktionell arbetsförmåga och fysiska tester
- § 4 Kommande bokslut för 2015
- § 5 Internkontroll 2015
- § 6 Revisorernas granskning av leverantörsregister och utbetalningar
- § 7 Revisionsrapport, sotning och brandskyddskontroll
- § 8 Anmälan delegationsbeslut
- § 9 Anmälningsärenden
- § 10 Brandchefen informerar
- § 11 Arbetsgivarinformation

Ordförandes sign

CZ
SB

Ordförandes sign

Justerandes sign

SB

Utdragsbestyrkande

§ 1

Val av justerare

Direktionen beslutar utse Susanne Bergström att jämte de båda ordförandena justera dagens protokoll.

Justering äger rum senast den 19 februari.

Ordförandes sign

CS
SB

Ordförandes sign

Justerandes sign

SB

Utdragsbestyrkande

§ 2

Samhällsmagasinetns granskning

Sammanfattning

Lars-Göran Uddholm informerar om turerna kring Samhällsmagasinetns granskning av Södertörns brandförsvarsförbunds.

Ann-Sofi Johansson informerar om hur Södertörns brandförsvarsförbunds rekryteringsprocess går till.

Viggo Lundholm informerar om resultatet av den omvärldsbevakning han, på uppdrag av arbetsgivaren, utför på bland annat sociala medier.

Ordförandes sign

CSB

Ordförandes sign

Justerandes sign

SB

Utdragsbestyrkande

§ 3

Dnr: 2016-000153

Diariet

Policy – Funktionell arbetsförmåga och fysiska tester

Sammanfattning

Denna policy gäller för all personal i Södertörns brandförsvärsförbund, med variationer beroende på om och i vilken roll man ingår i utryckningsorganisationen.

Fysisk aktivitet ska pågå kontinuerligt under hela den yrkesverksamma tiden. Genom allsidig och varierad träning ska risken för belastningsrelaterade skador minskas och den funktionella arbetsförmågan utvecklas. För att vi ska uppnå så välmående personal som möjligt krävs en regelbunden och ändamålsenlig fysisk träning, tillika en god rehabilitering och anpassningsverksamhet.

Beslutsunderlag

- Förslag på policy, funktionell arbetsförmåga och fysiska tester.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att anta den av förvaltningen föreslagna policyn gällande funktionell arbetsförmåga och fysiska tester.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 4

Dnr: 2015/3

Diariet

Kommande bokslut för 2015

Sammanfattning

Lena Larsen, ekonomichef, informerar om kommande bokslut för 2015.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SB

§ 5

Dnr: 2016-000151

Diariet

Internkontroll 2015

Sammanfattning

Enligt direktionsbeslut om internkontrollplan för direktionens ansvarsutövande, fattat 2004-12-17, § 112, ska brandchefen göra en sammanställd rapport över det gångna årets kontroller till direktionen på sammanträdet i februari månad.

Internkontrollen för Södertörns brandförsvärsförbund består av två delar, uppföljning av nyckeltal baserade på mål i verksamhetsplanen samt kvalitetsuppföljning genom stickprovskontroll av delar av verksamheten. Rapporten ger en övergripande sammanfattning av de internkontroller som genomförts under 2015.

Beslutsunderlag

- Rapport: - Sammanfattning internkontroll 2015.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att godkänna redovisningen av internkontroll för 2015.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SB

§ 6

Dnr: 2015-008762

Diariet
Revisorer

Revisorernas granskning av leverantörsregister och utbetalningar

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i förbundet har PwC genomfört en granskning avseende rutiner kring leverantörsregister och hantering av inköp och leverantörsfakturor för perioden 1 januari t.o.m. 29 oktober 2015. Granskningen syftar till att bedöma om förbundet har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörer och leverantörsfakturor.

PwC:s sammanfattade bedömning utifrån granskningen är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig, men att inom vissa områden behöver vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka kontrollen.

Beslutsunderlag

- Revisionskrivelse – Förbundets revisorer
- Revisionsrapport – PwC

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att ge brandchefen i uppdrag att till direktionens sammanträde den 18 mars, arbeta fram ett förslag på svar gällande vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av revisionens skrivelse.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SB

§ 7

Dnr: 2016-000152

Diariet

Revisionsrapport, sotning och brandskyddskontroll

Sammanfattning

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor skall en kommun i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) och brandskyddskontroll utförs.

Granskning av sotningsdistrikten under 2015 med tyngdpunkt på:

- Frister och taxor för sotning/rengöring och brandskyddskontroll
- Ny leverantör
- Delegation
- Genomgång av efterlevnad av de nya sotningsavtalen som skrevs 2014 med Botkyrka/Salem sotningsdistrikt, Skorstensfejarna LJ AB, Magnus Brandt AB och Nacka/Tyresö sotningsdistrikt AB
- Brandskyddskontroll i egen regi

Beslutsunderlag

- Revisionsrapport – Revision 2015 av sotningsdistrikten inom Södertörns brandförsvärsförbunds område.

Förbundsledningens beslut

1. Förbundsledningen beslutar att godkänna redovisad rapport.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Uldragsbestyrkande

§ 8

Dnr: 2016-000001

Diariet

Anmälan delegationsbeslut

Sammanfattning över fattade beslut enligt delegation gällande:

- Förelägganden enligt LSO och LBE
- Detaljplaneyttranden
- Tillstånd
- Dispens annan behörig sotare
- Godkända dispenser att sota själv
- Föreläggande vid kontroll av brandskydd
- Nyttjandeförbud

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att godkänna redovisningen av de beslut som fattats på delegation under perioden och lägga dem till handlingarna.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 9

Anmälningsärenden

- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Huddinge kommun 2015-12-07, § 10. Taxa för Södertörns brandförsvärsförbunds myndighetsutövning för år 2016.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Botkyrka kommun 2015-12-17, § 193. Uppräkning av taxor för 2016 gällande tillsyns och tillståndsbeslut enligt LBE och LSO.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Södertälje kommun 2015-12-17, § 256. Uppräkning av taxor för 2016 gällande tillsyn och tillståndsbeslut för Södertörns brandförsvärsförbund.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Salems kommun 2015-12-17, § 65. Uppräkning av taxor för 2016 gällande tillsyns och tillståndsbeslut enligt lag om brandfarliga och explosiva varor samt lag om skydd mot olyckor.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Haninge kommun 2015-12-17, § 254. Fastställande av punkt 9 A-C i taxa för Södertörns brandförsvärsförbunds material, tjänster och service som ej kan hänföras till räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor att gälla fr o m 2016.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Ekerö kommun 2015-12-15, § 132. Avsägelse.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Ekerö kommun 2015-12-15, § 133. Valärenden.
- Protokollsutdrag – Kommunfullmäktige Tyresö kommun 2015-05-07, § 48. Årsredovisning för Södertörns brandförsvärsförbund 2014.
- Protokollsutdrag – Beslut KF 2015-11-30 § 249 - Uppräkning av taxor för sotning och brandskyddskontroll.

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att lägga anmälningsärendena till handlingarna.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SB

§ 10

Brandchefen informerar

Lars-Göran Uddholm, brandchef, informerar ledamöterna i följande ärenden:

- Länsutveckling
- Studieresa Ramnäs 21-22 april 2016
- Studieresa 10-14 oktober 2016
- Lärandekonferensen 10-11 mars 2016
- Tillgång till intranätet

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SB

§ 11

Arbetsgivarinformation

Lars-Göran Uddholm informerade om möte med Brandmännens riksförbund.

Ordförandes sign

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2016-02-12

Plats och tid Kommunalhuset plan 4, Mälaren kl. 13:00

Beslutande Ebba Östlin (S), ordförande Jimmy Baker (M), ledamot
Mats Einarsson (V), v.ordförande Kia Hjelte, (M), tjug ersättare
Deniz Bulduk (MP), ledamot

Ersättare Tuva Lund (S), Emanuel Ksiazkiewicz (S) och Stefan Dayne (KD)

Övriga deltagande Ingrid Wibom, Annika Kåreceus och Selin Kayhan

Utses att justera Jimmy Baker (M)

Plats och tid för justering

Sekreterare _____ Paragrafer 1-4
Selin Kayhan

Ordförande _____ _____

Ebba Östlin (S)

Justerare _____ _____

Jimmy Baker (M)

§ 1**Anmälningssärenden (KS/2016:52)****Beslut**

Till protokoll antecknas att personalutskottet har tagit del av följande handlingar:

Arbetsgivarnytt från Sveriges Kommuner och Landsting

29 15 Arbetskläder inom vård och omsorg (hemtjänsten)

30 15 Yrkanden från Kommunal

31 15 Mål och inriktning – Avtal 16

32 15 Avtal prolongerat med OFRs förbundsområde Hälso- och sjukvård

Cirkulär från Sveriges Kommuner och Landsting

15:40 Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4

15:32 Prolongering av Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – HÖK 12 – med Lärarnas Samverkansråd

Inbjudningar från Sveriges Kommuner och Landsting

Konferensen "Hög tid för heltid" vid tre tillfällen under januari 2016

Seminarium om Personliga skäl 4 februari 2016 Stockholm

Seminarium om Personliga skäl 28 januari 2016 Stockholm

Seminarium om Rehabilitering ur ett arbetsrättsligt perspektiv 16-17 mars 2016 Stockholm

§ 2

Revidering av sammanträdestider för PU 2016

Beslut

Personalutskottet beslutar om ändring av följande sammanträdesdagar 2016:

4 april flyttas till 11 april
30 maj flyttas till 7 juni
3 oktober flyttas till 10 oktober.

Ärendet

Med anledning av kommunstyrelsens ändring av sammanträdesdagar föreslås revidering av personalutskottets sammanträdestider.

§ 3

Information- Medarbetarundersökningen 2015 (KS/2015:636)

Beslut

Personalutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Anna Kåreceus, HR- utvecklare, och Ingrid Wibom, HR- chef, presenterar resultaten av 2015 års medarbetarundersökning.

§ 4

Information- Ökad sysselsättningsgrad ÖS (KS/2011:368)

Beslut

Personalutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Ingrid Wibom, HR- chef, presenterar hur sysselsättningsgraden har ökat i kommunen.

2016-02-12

Plats och tid	Mälaren, plan 4, Kommunhuset Tumba, kl. 09:00	
Beslutande	Mats Einarsson (V), ordförande Taina Virta (S), ledamot Shakhlo Altieva (MP), ledamot	Jimmy Baker (M), ledamot Caroline Blom (KD), ledamot Andreas Froby (L), tjg.ersättare
Ersättare	Sargon Daoud (S), Christina Zedell (S), Stina Lundgren (M), Willy Viitala (M) och Yosra Yasmin Sherif (MP)	
Övriga deltagande	Mattias Jansson, Helena Rojas, Hanna Lind, Dennis Latifi, John Rawley, Björn Adelly, Parvaneh Sharafi, Tomaj Keyvani, Lars Olsson och Selin Kayhan	
Utses att justera	Jimmy Baker (M)	
Plats och tid för justering		
Sekreterare	<hr/> Selin Kayhan	Paragrafer 1 - 9
Ordförande	<hr/> Mats Einarsson (V)	<hr/>
Justerare	<hr/> Jimmy Baker (M)	<hr/>

2016-02-12

§ 1

Avsägelse och fyllnadsval (KS/2016:25)

Beslut

Demokratiberedningen beviljar avsägelsen och beslutar om följande fyllnadsval:

ARBETSGRUPPEN FÖR FUNKTIONSHINDERFRÅGOR t o m 2018-10-15
Ordförande och ledamot efter Emanuel Ksiazkiewicz (S)

Elias Tony (S)

Ärendet

Följande avsägelse har inkommit:

Emanuel Ksiazkiewicz (S), ordförande och ledamot i arbetsgruppen för funktionshinderfrågor.

§ 2

Val av förtroendevald till Regionalt nätverk för barns rättigheter perioden 2016-2019

Beslut

Demokratiberedningen utser Taina Virta (S) som förtroendevald till Regionalt nätverk för barns rättigheter perioden 2016-2019.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 11 januari 2016 om att delegera val av förtroendevalds medverkan i Regionalt nätverk för barns och ungas rättigheter perioden 2016-2019, till demokratiberedningen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2015-11-19.

§ 3

Svar på motion- Etablera även en finsk vänort (KS/2015:698)

Beslut

Demokratiberedningens förslag till kommunfullmäktige:

Avslå motionen.

Reservation

Jimmy Baker (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Carl Baker (M) och Kia Hjelte (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-10-22, § 163, lämnat en motion: Etablera även en finsk vänort. Motionärerna efterfrågar en utredning för att hitta ett vänortssamarbete med en kommun i Finland. Det finns sedan tidigare ett etablerat vänortssamarbete mellan Botkyrka kommun, Brøndby i Danmark och Stange i Norge.

Motionärernas förslag till beslut är:

att Botkyrka, inom ramen för det befintliga trekommunssamarbetet, uttrycker en önskan att vi gemensamt bör se över möjligheten att hitta en fjärde vänort, i Finland.

Motivering

Botkyrka kommun är sedan 2010 ett förvaltningsområde för finska och har arbetat för att stärka språkets överlevnad. En betydande minoritet i kommunen anser sig än idag att vara Sverigefinländare.

Kommunledningsförvaltningen gör bedömningen att kommunen behöver ta ett större strategiskt grepp kring vänortssamarbeten. Genom kommunens medlemskap i internationella nätverk som Europeiska koalitionen av städer mot rasism (ECCAR), Intercultural Cities (ICC) och Unesco LUCS har det under de senaste fem åren etablerats ett kollegialt utbyte med städer som till exempel Barcelona och Berlin.

Utbytet mellan vänorterna Brøndby i Danmark och Stange i Norge har under åren varit givande men erfarenheterna av samarbetet har visat att det är svårt att praktiskt hitta gemensamma punkter att arbeta kring på grund av kommunernas olikheter.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-13.

2016-02-12

Yrkande

Jimmy Baker (M) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Jimmy Bakers (M) bifallsyrkande och finner att demokratiberedningen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

§ 4 Svar på motion- Uppdatera utanförskapsrapporten (KS/2015:702)

Beslut

Demokratiberedningens förslag till kommunfullmäktige:

Motionen är besvarad.

Reservation

Jimmy Baker (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Jimmy Baker (M) och Björn Lagerstedt (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-10-22, § 163, lämnat en motion: Uppdatera utanförskapsrapporten. Motionärerna efterfrågar en uppdatering av rapporten ”Från osynliga till synliga” och menar att det behövs en sammanställning och redovisning av alla genomförda åtgärdsprogram på berörda nämnder samt en uppdaterad rapport med exakt samma frågeställningar för att kunna få jämförelsedata.

Motionärernas förslag till beslut är:

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder sammanställa och redovisa alla genomförda åtgärdsprogram.

att ge arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att låta uppdatera rapporten med exakt samma frågeställningar för att kunna få jämförelsedata.

Motivering

Den kartläggning som genomfördes 2011 och som resulterade i rapporten ”från osynliga till synliga” utgör en del av Botkyrka kommuns arbete för att öka förvärvsfrekvensen i kommunen och därmed öka invånarnas makt över sin egen vardag.

Kommunledningsförvaltningen delar motionärernas syn på att en uppföljning bör göras, men överlåter åt arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden att bedöma när i tiden och hur uppföljningen ska genomföras.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-20.

Propositionsordning

Ordföranden ställer ordförandeförslaget mot Jimmy Bakers (M) bifallsyrkande och finner att demokratiberedningen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

§ 5

Riktlinjer för områdesutveckling (KS/2015:173)

Beslut

Demokratiberedningen föreslår:

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige godkänner förslaget till reviderade riktlinjer för områdesutveckling i Botkyrka.

Sammanfattning

Dennis Latifi, områdesutvecklare i Alby, presenterar de reviderade riktlinjerna för områdesutveckling i kommunen.

Områdesutvecklingen i Botkyrka justeras ständigt med utgångspunkt från en föränderlig verklighet i våra stadsdelar. De nuvarande riktlinjerna för områdesgrupperna är från 2012 och behöver uppdateras för att fungera som struktur för områdesutvecklingen i Botkyrka

De uppdateringar som föreslås är:

1. Att riktlinjerna omfattar områdesutvecklingen som helhet och inte enbart områdesgrupper,
2. Att områdesutvecklarens roll uppdateras för att bättre motsvara den faktiska arbetsprocessen i områdesutvecklingen,
3. Att alla förvaltningar föreslås vara representerade i områdesgrupperna,
4. Att ny årscykel för områdesgrupperna införs för att bättre integrera områdesarbetet med kommunens övergripande styrsystem. Den årliga analysen flyttas från maj till början av året.
5. Nya riktlinjer för områdesgruppernas utvecklingspengar integreras i riktlinjerna för områdesutveckling.

Ärendet

Botkyrka består av fem stadsdelar med olika förutsättningar och behov. Dessa är Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba.

Olika utmaningar i kommunen styr utvecklingen i Botkyrka vilka måste ses över och anpassas inom kommunens verksamheter lokalt.

Områdesgrupperna ansvarar för den strategiska planeringen av områdesutveckling.

Områdesutvecklingens roll i styrsystemet

Kommunstyrelsen ansvarar för områdesutvecklingen som bereds i demokratiberedningen.

Områdesarbetets platsperspektiv kompletterar förvaltningarnas verksamhetsperspektiv i kommunens styrsystem och planeringsarbete. För att inte-

grera dessa två perspektiv har områdesarbetet en planeringsårscykel med årsrapport, analys och handlingsplan som presenteras i början av varje år. En delårsrapport presenteras i september som en uppföljning av insatsernas genomförande inom ramen för handlingsplanen för innevarande år. I de stadsdelar som har utvecklingsprogram utgör det ramen för områdesgruppens arbete.

Förslaget på reviderade riktlinjer innebär bland annat att den årliga analysen presenteras i början av året istället för som tidigare i maj.

Områdesgruppernas utvecklingspengar

Områdesgrupperna har utvecklingspengar som kan användas för insatser inom respektive områdesgrupps handlingsplan. I de nya riktlinjerna föreslås ordförande för respektive områdesgrupp ha budgetansvar för utvecklingspengarna och att föreningsbidrag som stödform inte används av områdesgrupperna från och med år 2017.

§ 6

Årsrapport 2015 för områdesgruppernas arbete (KS/2016:47)

Beslut

Demokratiberedningen har tagit del av områdesgruppernas årsrapporter för 2015 och lämnar dem som anmälningsärende till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Dennis Latifi, områdesutvecklare i Alby, presenterar årsrapporter för områdesgruppernas arbete 2015.

Varje år i februari beskriver områdesgrupperna i Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba utfallet i respektive områdesgrupps handlingsplan för föregående år i årsrapporter.

Av årsrapporterna för 2015 framgår bland annat följande:

- Unga vuxna är fortsatt en viktig målgrupp och många insatser riktas till unga vuxna inom områdesutveckling. Albys hjärta har stor betydelse i utvecklingen av nytt koncept och arbetssätt kring denna målgrupp.
- Trygghetsarbetet är prioriterat i nätverksgruppernas arbete. Problemet med narkotika utgör en viktig del av detta arbete.
- Den fysiska miljöns betydelse för trygghet och trivsel speglas i många områdesgruppens insatser.
- Utveckling av mötesplatser för information, dialog och gemensamma aktiviteter förekommer mer eller mindre i alla stadsdelar, som BoCenter i Fittja, idéhuset i Tullinge och Albys hjärta i Alby.
- Samarbetet med civilsamhället är viktig hörnpelare i områdesutveckling.

Bakgrund

Områdesgrupperna i Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba skriver årsrapporter för respektive stadsdel i februari varje år. Syftet med årsrapporterna är att beskriva genomförda insatser och utfall i stadsdelarna inom ramen för områdesgruppens handlingsplan för föregående år.

§ 7

Stadsdelsanalys och handlingsplan 2016 (KS/2016:48)

Beslut

Demokratiberedningen har tagit del av områdesgruppernas stadsdelsanalyser handlingsplaner för 2016 och lämnar dem som anmälningsärende till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Dennis Latifi, områdesutvecklare i Alby, presenterar områdesgruppernas stadsdelsanalyser och handlingsplaner för 2016.

I februari varje år presenterar områdesgrupperna i Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tumba och Tullinge en analys av läget i respektive stadsdel. Analyserna utgör underlag till kommunens mål och budget och respektive områdesgrupps kommande handlingsplan.

Skolor och dess vikt lyfts som en primär faktor för stadsdelarnas utveckling. Lärarnas kompetens och psykosociala miljöer är drivande faktorer som betonas i analyserna.

Positiv nettoflytt från utlandet, vilket har varit en långvarig trend i norra Botkyrka, stärks av flyktinginvandring vilket kommer att bli påfrestande för kommunens verksamheter i dessa stadsdelar.

Med utgångspunkt i stadsdelsanalyserna har respektive områdesgrupp tagit fram en handlingsplan. Innehållet i dessa är bland annat satsningar och fokus på unga vuxna, trygghet, bättre samverkan med civilsamhället, fysisk miljö, dialog och information.

2016-02-12

§ 8 **Information- Utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg**

Beslut

Demokratiberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Lars Olsson, planeringschef, presenterar utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg.

Syftet med utvecklingsprogrammet är att skapa handlingsvägar som kommunen måste ägna sig åt för att utveckla stadsdelarna.

2016-02-12

§ 9

Information- Betänkande Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken

Beslut

Demokratiberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Hanna Lind, folkhälsostrateg, presenterar jämställdhetsutredningen och Botkyrkas remissvar.

2016-02-17

Plats och tid	Stange 2:3, Kommunhuset Tumba, plan 2, kl. 09:00	
Beslutande	Gabriel Melki (S), ordförande Diana Hildingsson (S), t.jg. ersättare Lotta Arnesson (S), ledamot Simon Safari (S), ledamot	Andrei Ignat (M), ledamot Fredrik Andersson (V), ledamot Lars Robin (M), t.jg. ersättare Robert Steffens (C), ledamot
Ersättare	Yasemin Ergül (S) och Peter Siebert (L)	
Övriga deltagande	Lars Olsson, Sara Wrethed, Flor Luna, Per- Anders Framgård, Samy Said, Agneta Engver Lindqvist och Selin Kayhan	
Utses att justera	Andrei Ignat (M)	
Plats och tid för justering	2016-02-19, 14:00. Kommunhuset Tumba, plan 4	
Sekreterare	_____ Selin Kayhan	Paragrafer 1 – 10
Ordförande	_____ Gabriel Melki (S)	_____
Justerare	_____ Andrei Ignat (M)	_____

§ 1

Medborgardialog strukturplan Storvreten (KS/2015:296)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen föreslår kommunstyrelsen att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att gå vidare i arbetet med Strukturplan för Storvreten i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-28.

Sammanfattning

Enligt Botkyrka kommuns översiktsplan, antagen i maj 2014, ska vi utveckla Storvreten till en plats med "tät stadsbygd". Vi vill utveckla området genom att förtäta och komplettera bebyggelsen och knyta ihop Storvreten med centrala Tumba och Dalvägen, bland annat genom att bygga i stråket utefter Storstretsvägen ned mot centrum och skapa fler gångförbindelser ner mot Dalvägen. I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strukturplan för Storvreten. Strukturplanen för Storvreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7 000 Storvretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder samt att skapa förutsättningar för att det nya som tillkommer - plats för bostäder, stråk, mötesplatser, service och arbetsplatser - kompletteras det som finns. Stadsmiljön måste bli mer dynamisk och föränderlig, precis som andra delar av storstaden. Nya byggnader och miljöer representerar sin tid.

Det nya ska ligga sida vid sida med det gamla och skapa en god helhetsverkan. Stadsdelen ska inte förändras eller stöpas om lika drastiskt som det en gång byggdes. Syftet är att uppnå en naturlig föränderlighet i stadsmiljön över en lång tid.

Arbetet med att ta fram strukturplanen är ett samarbete mellan oss i kommunen och Botkyrkabyggen. I både projektgrupp och styrgrupp finns representanter från olika förvaltningar i kommunen samt från Botkyrkabyggen. Vi har nu arbetat fram en beskrivning av Storstretens planförutsättningar. Två arkitektkonsulter har tagit fram förslagsskisser som visar hur den befintliga bebyggelsen kan förtätas.

Skisserna kommer att fungera som underlag i samband med en medborgardialog under våren 2016.

I medborgardialogen bjuder vi in, utöver deltagare vid kommunens dialogforum, följande fokusgrupper till dialogmöten:

- Högstadiel elever som rekryteras via Storstretsskolan
- Unga vuxna i åldern 18 till 25 år
- Lokala hyresgästföreningar
- Ordförande i Storstretens samfälligheter samt ett par boende/förening
- Föreningar med förankring i Storvreten, till exempel Turkiska föreningen, Aktiv Tumba, Kolonilottsföreningen

- Lokala företagare i eller i angränsning till området
- Småbarnsföräldrar från öppna förskolan.
- Lågstadielklasser på Storstretensskolan

I detta skede kommer inte dialog föras med myndigheter eller andra externa parter. Efter dialogen kan vissa delar av Storstreten bli direkt aktuella för plan-uppdrag, exempelvis plats för ny bostadsbebyggelsen inom Botkyrka-byggens fastighetsbestånd.

Bakgrund

I maj 2015 gav kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram en strukturplan i enlighet med föreslagen inriktning i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-05-15. En återrapportering av uppdraget ska göras senast i mars 2016. I samband med återrapporteringen ska också ett förslag till upplägg av dialog redovisas.

Enligt uppdraget är inriktningen att strukturplanen för Storstreten ska visa hur stadsrummet med bebyggelse, allmänna platser, gator och parker stegvis kan utvecklas och kompletteras. Strukturplanen ska visa hur dagens 7000 Storstretenbor och de som flyttar dit ska få en bättre närmiljö. Det innebär att vi exempelvis behöver skapa förutsättningar för att kunna bygga cirka 2000-2500 nya bostäder. Stråken mot Storstretens kringliggande natur behöver också bli tydligare

Strukturplanens geografiska avgränsning omfattar Storstreten men utblickar mot angränsande områden är nödvändiga. Därför omfattar området också Dalvägen och Huddingevägen.

När strukturplanen är klar kommer den att visa en tänkt markanvändning och ange den målbild vi vill se för Storstretens stadsmiljö på kortare och längre sikt. Vissa delområden i Storstreten – till exempel Storstretens centrum kan få ett planuppdrag snabbare än andra. Målsättningen är att strukturplanen ska antas av kommunfullmäktige vintern 2017.

§ 2

Medborgardialog utvecklingsprogram Hallunda- Norsborg (KS/2015:411)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen föreslår kommunstyrelsen att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att genomföra medborgardialog i enlighet med tjänsteskrivelse daterad 2016-01-29.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i ett ordförandeförslag den 8 juni 2015 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg.

En del i arbetet med utvecklingsprogrammet är att genomföra en dialog med boende och verksamma i stadsdelen. Ett förslag till upplägg för dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i mars 2016.

Syftet med dialogen är att få in kunskap som bidrar både till en nulägesbeskrivning av stadsdelen och till arbetet med att hitta rätt handlingsvägar för den långsiktiga utvecklingen. Frågor som ska vägleda konsultationen är: *Vilken utveckling vill du/ni se i Hallunda-Norsborg? Vad är bra respektive dåligt i det som händer just nu?* och *Vilken är den största utmaningen i Hallunda-Norsborg?*

Dialogen kommer utöver dialogforum att genomföras med på förhand utvalda fokusgrupper från olika målgrupper. Resultatet av dialogen kommer att sammanställas och återrapporteras till kommunstyrelsen under våren.

Bakgrund

Uppdrag att ta fram utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg

Kommunstyrelsen beslutade att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett utvecklingsprogram för Hallunda-Norsborg enligt ordförandeförslag 8 juni 2015. Ett förslag till upplägg av dialog ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast mars 2016.

§ 3

Justerade riktlinjer för markanvisningar (KS/2015:793)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa föreslagna justeringar i riktlinjer för markanvisningar.

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 2 november 2015 (KS/2015:694) uppdragit åt kommunledningsförvaltningen att senast den 31 december 2015 återkomma med förslag på justerade riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal som en konsekvens av nya reglementen för kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen finner inga skäl att justera riktlinjerna för exploateringsavtal då dessa inte utpekar någon nämnd eller förvaltning. Vad gäller riktlinjer för markanvisningar förslås följande justeringar mot bakgrund av att samhällsbyggnadsnämnden enligt de nya reglementena ansvarar för och samordnar platsutveckling och detaljplanering i den omfattning som kommunens utveckling kräver.

”Kommunstyrelsen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsnämnden” och ”kommunledningsförvaltningen” byts ut mot ”samhällsbyggnadsförvaltningen” på samtliga ställen i reglementet med undantag för:

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Direkt markanvisning när detaljplan tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt samhällsbyggnadsnämnden att starta detaljplanearbete.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden startar detaljplanearbete.”

§ 4 Beslutsgång i samband med markanvisning, Markanvisningstävling när detaljplan ska tas fram, p. 2 – ”Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning av markanvisningen och ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram detaljplan.” byts ut mot ”Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om tilldelning av markanvisningen och tar fram detaljplan.”

§ 4

Återrapportering- Förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft (KS/2015:855)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 § 113 som fullgjort.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för egen, av kommunen ägd, vindkraft. Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Slutsatserna och rekommendationerna av utredningen är:

Kommunen kan indirekt, utan ägande av vindkraftverk, vara med och påverka utvecklingen av Sveriges vindkraft genom att köpa ursprungsmärkt el från vindkraft och på så sätt uppnå samma miljönytta, utan att investera miljonbelopp i eget vindkraftverk.

En investering i vindkraft, genom ett direkt ägande, är en betydande ekonomisk satsning. I dagsläget är elpriset lågt vilket ger en dålig lönsamhet. Det finns inget som tyder på att elpriserna framöver kommer att stiga markant. Flera kommuners ekonomiska kalkyler gällande investering i vindkraft skulle inte få lönsamhet utan subventioner som skattebefrielse och elcertifikat. Enligt regeringens budgetförslag om energiskatt kommer el från vindkraft omfattas av energiskatt från och med 1 juli 2016. Noggrannare undersökning av kostnader behöver analyseras ytterligare om kommunen beslutar att gå vidare i processen.

Investering i vindkraft bör beaktas med hänsyn till att kommunen idag köper förnybar el som är märkt Bra Miljöval. Detta innebär, förutom att elen är förnybar, att krav även ställs på att energiproduktionen är hållbar, som till exempel att vattendrag inte torrläggs samt att vindkraftverk placeras i lämpliga områden.

Efter att ha tagit del av miljöenhetens utredning är kommunledningsförvaltningens samlade bedömning att kommunen inte bör äga och driva egna vindkraftverk.

§ 5

Återrapportering- Förutsättningarna för elproduktion genom solcell-park (KS/2015:856)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner utredningen.

Kommunstyrelsen betraktar kommunfullmäktiges uppdrag 2014-06-17 § 113 som fullgjort.

Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att inom arbetet med utvecklingen av Brunnaområdet föra in ambitionerna om solcell-anläggningar, samt genom ägarträffar med Södra Portenbolaget föra fram kommunens ambition om solenergi.

Kommunstyrelsen föreslår till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden utarbeta en plan i syfte att installera solcellsanläggningar på kommunens egna fastigheter upp till den nivå som är lämplig ur ekonomisk synpunkt.

Sammanfattning

I kommunens flerårsplan 2015-2018 framgår att kommunstyrelsen ska utreda och redovisa förutsättningarna för elproduktion genom solcellspark i Botkyrka. Inriktningen bör vara en anläggning som ska ägas och drivas i samarbete med privata aktörer och enskilda privatpersoner.

Kommunledningsförvaltningen har haft i uppdrag att utreda frågan. Miljöenheten har gjort utredningen som biläggs.

Utredningen visar att förutsättningar för solenergi i kommunen bedöms som goda. En renodlad solcellspark tar mycket mark i anspråk i relation till mängden el som produceras. Tänkbara områden för en solcellspark i Botkyrka kommun är i motorvägsstråket norr om E4/E20. Här är dock konkurrensen med andra behov och exploateringsmöjligheter stor. Utredningen förespråkar därför att ambitionen om en renodlad solcellspark bör övergå till produktion av solenergi på tak och fasader.

Utredningen föreslår att fortsatt utveckling av Brunnaområdet och Södra Porten tar med ambitionerna om stora synliga anläggningar med solpaneler på fastigheterna i motorvägsstråket.

Utredningen rekommenderar att tydliga mål och riktlinjer inrättas samt att en handlingsplan utarbetas för att konkretisera det fortsatta arbetet med det egna fastighetsbeståndet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och tekniska nämnden kommer att arbeta vidare med den frågan inom ramen för klimatarbetet.

§ 6

Remissvar- Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län (KS/2015:755)

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen förslår kommunstyrelsen att lämna kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-01-26 som kommunens svar på landstingets remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län (LS 2015-0997).

Sammanfattning

Ansvar för den regionala utvecklingsplaneringen i Stockholms län är idag delat mellan Länsstyrelsen och Stockholm läns landsting. Den regionala utvecklingsplanen, RUF 2010, fungerar idag både som en regionplan och som strategi för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP) och ska fungera för två olika lagstiftningar. För att gälla behöver den bli antagen av både landstingsfullmäktige och av länsstyrelsen.

Stockholms läns landsting har skickat en förfrågan om länets kommuner tillstyrker att landstinget ansöker om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen. Därmed skulle det bildas en region i Stockholms län bildas en region med direktvalt regionfullmäktige tillika lands-tingsfullmäktige.

För Botkyrka kommun ser förslaget inte ut att innebära någon större förändring. De uppgifter som idag ligger hos länsstyrelsen förs istället över till landstinget, inga nya uppgifter eller kostnadsförändringar för det allmänna tillkommer. Botkyrka kommun tillstyrker att Stockholms läns landsting ansöker om en regionbildning i Stockholms län.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-01-26.

§ 7

Information- Program för bostadsförsörjning

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Ordförande Gabriel Melki (S), informerar om ärendets status och dess innehåll.

§ 8

Information- KPB:s roll och ärendegången

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Sara Wrethed, chef avdelningen för samhällsutveckling, presenterar beredningens ärendegång efter den omorganisation som gjordes innan årsskiftet.

§ 9

Information till KPB från SBN om Slutrapport Stenbron

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Agneta Engver Lindquist, presenterar hur ärendet har behandlats inom Samhällsbyggnadsnämnden och dess innehåll.

§ 10

Information till KPB från SBN om Förslag till överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighets AB Tullinge Centrum angående Tullinge idéhus

Beslut

Klimat- och planeringsberedningen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Agneta Engver Lindquist, presenterar hur ärendet har behandlats inom Samhällsbyggnadsnämnden och dess innehåll.

Delegationsärenden (KS/2016:24)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande och tjänstemän enligt kommunstyrelsens delegationsordning. Beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen.

Följande beslut har fattats med stöd av delegering:

Finansansvarig Internbanken

Redogörelse för delegationsbeslut avseende lån och räntederivat för perioden 2016-01-01—2016-01-31, dnr KS/2016:88.

Kommunstyrelsens ordförande

Godkännande av tjänsteresa till USA
(beslut 2016-02-02, dnr KS/2016:79)

Kommundirektören

Anställning av biträdande förvaltningschef tillika avdelningschef för stöd- & samordningsavdelningen från och med 2016-02-10
(beslut 2016-02-09, dnr KS/2015:811).

Anställning av kanslichef från och med 2016-05-16

(beslut 2016-02-09, dnr KS/2015: 812).

Förordnande av tillförordnad förvaltningschef för tekniska förvaltningen

2016-02-10—2016-03-02
(beslut 2016-02-10, dnr KS/2016:46).

2016-03-07

Dnr KS/2016:24

Förordnande av tillförordnad kanslichef 2016-02-01—2016-05-15
(beslut 2016-02-15, dnr KS/2016:46).

Förordnande av tjänsteförrättande kommundirektörer
2016-03-21—2016-03-29 och 2016-03-30—2016-04-04
(beslut 2016-02-17 – ersätter tidigare beslut 2016-01-28 – dnr, KS/2016:46).

2016-02-22

Referens
Mattias Rensfeldt

Mottagare
Kommunstyrelsen

**Redogörelse för delegationsbeslut avseende lån och räntederivat för
perioden 2016-01-01 – 2016-01-31**

Amorterade lån:

Handelsbanken, 50 mkr (rörl ränta S3M +42 bp) 2016-01-15

Derivat:

Inga derivataffärer.

Mattias Rensfeldt
Finansansvarig
Internbanken
Botkyrka Kommun

Godkännande av tjänsteresa till USA (KS/2016:79)

Beslut

1. Kommunstyrelsen beviljar en tjänsteresa för fem personer inklusive förvaltningschef Marie Lundqvist till USA, New York i april 2016. Kostnaden beräknas bli 170 000 kronor.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har sedan 2016 ansvaret för kommunens trygghetsarbete. Berörd personal inom socialförvaltningen behöver, tillsammans med polisen och andra kommunala aktörer, skapa en gemensam kunskapsbas om situationell prevention¹ samt BID² konceptet för att bryta en negativ trend med välkänd problematik i norra Botkyrka, med bland annat grov organiserad brottslighet, våld och extremt öppen narkotikahandel liksom användning av narkotika. Studiebesöket syftar till att ta del av och lära av det som varit framgångsrikt i New York samt planera för att omsätta kunskaperna i praktisk handling i en botkyrkakontext. Resan finansieras inom ramen för ordinarie budget genom att socialförvaltningen inte har en ny trygghetssamordnare på plats förrän tidigast maj 2016.

Ärendet

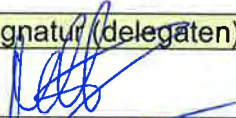
Ärendet kan inte vänta till kommande kommunstyrelsesammanträde. Därför fattas beslutet av kommunstyrelsens ordförande med stöd av kommunallagen 6 kap. § 36, om brådskande ärenden och kommunstyrelsens delegationsordning. Beslutet anmäls till kommande kommunstyrelsesammanträde.

Ebba Östlin
Kommunstyrelsens ordförande

¹ Situationell prevention innebär att på olika sätt skapa attraktiva och trygga platser att vistas i.

² BID står för Business Improvement District – samverkan mot brott i stadskärnor

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:	Anställning av biträdande förvaltningschef tillika avdelningschef för Stöd- & samordningsavdelningen	
Ärendetyp	Diarienummer	Handläggare
D 6	KS/2015:811	Eva-Lena Johansson
Beskrivning av ärendet		
Andreas Liljenrud anställs som biträdande förvaltningschef tillika avdelningschef för Stöd- & samordningsavdelningen från och med 10 feb 2016.		
Leverantör (vid upphandling)		Kontraktssumma (vid upphandling)
Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	Signatur (delegaten):
2016-02-09	Mattias Jansson, kommundirektör	

Kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens beslutanderätt framgår av kommunallagen och kommunstyrelsens reglemente (som beslutats av kommunfullmäktige).

Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds/kommunstyrelsens verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§ kommunallagen (1991:900). En nämnd/kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare samt en anställd i kommunen att besluta på nämndens/kommunstyrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden (se 6 kap. 33 § kommunallagen).

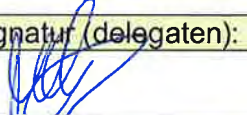
Med de förbehåll som anges i 6 kap. 34 § kommunallagen har kommunstyrelsen delegerat beslutanderätten i de ärenden som angivits i den till delegationsordningen tillhörande delegationsförteckningen.

Endast kommundirektören (förvaltningschef) har rätt att vidaredelegera beslutanderätt (se 6 kap. 37 § kommunallagen).

Beslut som fattas på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen senast en (1) månad efter det att beslutet fattades. Beslutet är formellt fattat av kommunstyrelsen och kan inte återkallas eller omprövas. Beslut som har fattats med stöd av delegation överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens övriga beslut.

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		Anställning av kanslichef
Ärendetyp	Diarienummer	Handläggare
D 6	KS/2015:812	Eva-Lena Johansson
Beskrivning av ärendet		
Jakob Etaat anställs som kanslichef på Demokrati- & kansliavdelningen från och med 16 maj 2016.		
Leverantör (vid upphandling)		Kontraktssumma (vid upphandling)
Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	Signatur (delegaten):
2016-02-09	Mattias Jansson, kommundirektör	

Kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens beslutanderätt framgår av kommunallagen och kommunstyrelsens reglemente (som beslutats av kommunfullmäktige).

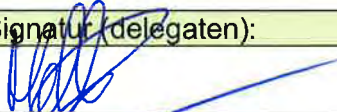
Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds/kommunstyrelsens verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§ kommunallagen (1991:900). En nämnd/kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare samt en anställd i kommunen att besluta på nämndens/kommunstyrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden (se 6 kap. 33 § kommunallagen).

Med de förbehåll som anges i 6 kap. 34 § kommunallagen har kommunstyrelsen delegerat beslutanderätten i de ärenden som angivits i den till delegationsordningen tillhörande delegationsförteckningen.

Endast kommundirektören (förvaltningschef) har rätt att vidaredelegera beslutanderätt (se 6 kap. 37 § kommunallagen).

Beslut som fattas på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen senast en (1) månad efter det att beslutet fattades. Beslutet är formellt fattat av kommunstyrelsen och kan inte återkallas eller omprövas. Beslut som har fattats med stöd av delegation överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens övriga beslut.

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		
Ärendetyp	Diarienummer	Handläggare
D 4	KS/2016:46	Eva-Lena Johansson
Beskrivning av ärendet		
Åsa Forslund utses som tillförordnad förvaltningschef för tekniska förvaltningen från den 10 februari – 2 mars 2016 under ordinarie förvaltningschef Jörgen Skagerdahls frånvaro.		
Leverantör (vid upphandling)		Kontraktssumma (vid upphandling)
Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	Signatur (delegaten):
2016-02-10	Mattias Jansson, kommundirektör	

Kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens beslutanderätt framgår av kommunallagen och kommunstyrelsens reglemente (som beslutats av kommunfullmäktige).

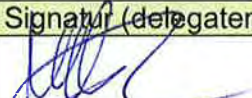
Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds/kommunstyrelsens verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§ kommunallagen (1991:900). En nämnd/kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare samt en anställd i kommunen att besluta på nämndens/kommunstyrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden (se 6 kap. 33 § kommunallagen).

Med de förbehåll som anges i 6 kap. 34 § kommunallagen har kommunstyrelsen delegerat beslutanderätten i de ärenden som angivits i den till delegationsordningen tillhörande delegationsförteckningen.

Endast kommundirektören (förvaltningschef) har rätt att vidaredelegera beslutanderätt (se 6 kap. 37 § kommunallagen).

Beslut som fattas på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen senast en (1) månad efter det att beslutet fattades. Beslutet är formellt fattat av kommunstyrelsen och kan inte återkallas eller omprövas. Beslut som har fattats med stöd av delegation överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens övriga beslut.

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		
Ärendetyp	Diarienummer	Handläggare
D 4	KS/2016:46	Eva-Lena Johansson
Beskrivning av ärendet		
Niclas Johansson utses som tillförordnad kanslichef under tiden 1 feb – 15 maj 2016 tills den ordinarie kanslichefen Jakob Etaat tillträder.		
Leverantör (vid upphandling)		Kontraktssumma (vid upphandling)
Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	Signatur (delegaten):
2016-02-15	Mattias Jansson, kommundirektör	

Kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens beslutanderätt framgår av kommunallagen och kommunstyrelsens reglemente (som beslutats av kommunfullmäktige). Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds/kommunstyrelsens verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§ kommunallagen (1991:900). En nämnd/kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare samt en anställd i kommunen att besluta på nämndens/kommunstyrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden (se 6 kap. 33 § kommunallagen). Med de förbehåll som anges i 6 kap. 34 § kommunallagen har kommunstyrelsen delegerat beslutanderätten i de ärenden som angivits i den till delegationsordningen tillhörande delegationsförteckningen. Endast kommundirektören (förvaltningschef) har rätt att vidaredelegera beslutanderätt (se 6 kap. 37 § kommunallagen). Beslut som fattas på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen senast en (1) månad efter det att beslutet fattades. Beslutet är formellt fattat av kommunstyrelsen och kan inte återkallas eller omprövas. Beslut som har fattats med stöd av delegation överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens övriga beslut.

Anmälan av delegationsbeslut

Rubrik/ärendemening:		
Ärendetyp	Diarienummer	Handläggare
D 5	KS/2016:46	Eva-Lena Johansson
Beskrivning av ärendet		
Från och med 21-29 mars 2016 utses Andreas Liljenrud och den 30 mars-4 april 2016 utses Marica Nordwall som tlf kommundirektörer under ordinarie kommundirektör Mattias Janssons ledighet. Detta delegationsbeslut ersätter delegationsbeslutet från 28 jan 2016.		
Leverantör (vid upphandling)		Kontraktssumma (vid upphandling)
Beslutsdatum	Delegat (namn och befattning)	Signatur (delegaten):
2016-02-17	Mattias Jansson, kommundirektör	

Kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens beslutanderätt framgår av kommunallagen och kommunstyrelsens reglemente (som beslutats av kommunfullmäktige).

Föreskrifter om delegering av ärenden inom en nämnds/kommunstyrelsens verksamhetsområde finns i 6 kap. 33-38 §§ kommunallagen (1991:900). En nämnd/kommunstyrelsen kan uppdra åt ett utskott, en ledamot eller ersättare samt en anställd i kommunen att besluta på nämndens/kommunstyrelsens vägnar i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden (se 6 kap. 33 § kommunallagen).

Med de förbehåll som anges i 6 kap. 34 § kommunallagen har kommunstyrelsen delegerat beslutanderätten i de ärenden som angivits i den till delegationsordningen tillhörande delegationsförteckningen.

Endast kommundirektören (förvaltningschef) har rätt att vidaredelegera beslutanderätt (se 6 kap. 37 § kommunallagen).

Beslut som fattas på delegation ska anmälas till kommunstyrelsen senast en (1) månad efter det att beslutet fattades. Beslutet är formellt fattat av kommunstyrelsen och kan inte återkallas eller omprövas. Beslut som har fattats med stöd av delegation överklagas på samma sätt som kommunstyrelsens övriga beslut.